

ספר

קל"ח פתחי חכמה

אשר מצא בכתב יד ישן נושן

בכור הגאון הגדול החכם הכולל אוצר התבונה והדעת, מקובל
אדני ומארי דרוין עילאין, איש אשר רוח אלהים בו, וקדוש יאמר לו
מורהר משה חיים לוצאטו וללחיה.

עם

פירוש רהב ועמוק מהגאון הנ"ל

אשר בו יחקור וידרוש בהכחנת ייכל קלחין כי הם שתולים על יסודי
חכמת האמת די **בהקל** תפוחין רזי התורה, ויקלחו מי תבונה ודעת לבא
בפתחיהם אל היכלי ההכטה בקדש פנימה, וישאז ענף ויעשו פרי תנובה
הנחמדים להשכיל על ידם ככל כתבי **האר"י ז"ל**, ולהסתופף בכל שערי
העין חיים לחוות בנועם ה' בהכרת יחודו וידועת השנחתו ית'.

יצא עתה לאור בתיקוני טרביט שיבושיו והשלמת ההשפמות עפ"י כ"י עתיקון ברירין.
גם נוסף בו נקודות ההפסקות (שנשמנו בדפוסים) המשמשות ליתן ריוח בין ענין
לענין ומאירים עיני המעיין.

הוצאות ההדפסה הוא לעילוי הזכרת נשמת המנוח מו"ה **צבי בר' אברהם**
הנפטר ביום י"ט אלול וזוגתו מ' **פריידה בת ר' בנימין** שנפטרה ה' סיון,
ובנם המנוח מ' **יוסף** הנפטר ביום י' סיון. תצט"ה
והובא לדפוס ונסדר והוגה בעזרת הש"י על ידי שמואל בלאא"מ אליעזר אהרן לוריא ז"ל.

ווארשא

בדפוס ר' מאיר יחיאל האדמער ב"י חוב שמאלע מיללע № 4

שנת תמונה רבי משה ד"ים לפ"ק

Сеферъ ИЛАХЪ ПИСХА ХОХМА

ВАРШАВА 1888.

Дозволено Цензурою Варшава 5 Іюля 1886 г.

14- VI A
3885

Въ Типографіи М. І. Гальтера Варш. Милая Уд. 4.

דרך עץ חיים

והוא

הקדמה לספר פתחי החכמה :

יציר האדם ומנהיגו הוא עשהו ויכווננו מוכן להבין ולהשכל השכלה גדולה יותר ממלאכי השרת. וכבר אמרו רז"ל אשר להם חכמתו מרובה משלכם, וכאשר יהפוך בתכונה ע"ם דרכו ינחהו להשיג עד שני השמים דברים שהם כבשוננו של עולם שביסס עתיק יומין. אך הנה מוכו בידו ולו משפט הכחירה להתחכם ולדעת, או לישאר ערום מכל חכמה הגם שהלב והשכל בקרב גופו. וזה תראה כי שנים הם בתכונה א' נבראו, שכל האדם והתורה המשכלת אותו. על התורה נאמר הלא כח דברי כאש נאום ה', והוריענו בזה כי אמת הדבר שהתורה היא סמך אור אחד ניתן לישראל לאור בו, ולא בחכמות הנכריות וידעת החול שאינה אלא ידיעת דבר מה אשר ישיג השכל בסודו. אך התורה הנה קדושה היא אשר לה מציאות גבוה בגבהי מרומים, וכאשר יעסוק בה האדם למטה אור היא אשר תאיר בנשמתו להגיע אותו אל גנוי מרומים גנוי הבורא ית"ש בדרך הארה ופעולה הזקה אשר היא פועלת בה, והוא דבר החכם ותורה אור אור ממש ולא חכמה לכך ולא שמראה אור בדרך דמיון אלא אור ממש כי זה מציאותה למעלה, ובהכנסה בנשמה יכנס אור בה כאשר יכנס נצוץ השמש באחד הכתבים. ואף גם זאת הנה בדרך גדול נמשלה לאש ובהשוואה מדוקדקת. כי כאשר תראה הגחלת שאינה מלהבה והשלהבת היא בתוכה כמטה וסגורה אשר כהפית בה אז תתפשט ותתלהב ותצא מתרחבת והולכת ובשלהבת הריא נראים כמה מיני גוונים מה שלא נראה בתחלה בגחלת והכל מן הגחלת יוצא. כן התורה הזאת אשר לפנינו כי כל מלותיה ואותיותיה כמו גחלת הם אשר בהצית אותם כן כשר הם לא יראו כי אם גחלים וגם כמעט עמומות, ומי שישתדל לעסוק בה אז תתלהב מכל אות שלהבת גדולה מכלואה בכמה גוונים והם היריעות העומדות צפונות בתוך האות ההיא, וכבר פי' זה בספר הזוהר על אלף בית ואין הדבר משל אלא עצמי כשפוטו ממש, כי כל האותיות שאנו רואים בתורה כלם מורים על כ"ב אותיות הנמצאים למעלה. והאותיות ההם העליונים מזהירים על האותיות ומבאין נמשכה קדושת התורה קדושת חס"ת ותפלין ומוזות וכל כתבי הקדש ולפי הקדושה שבה נכתבים כך תגדל ההשראה וההארה של האותיות ההם על אותיותיהם, ולכן ס"ת שיש בו מיסול אחד נפסל כולו כי אין ההארה עומדת עליו כראוי שיספך ממנו הקדושה לעם בכח הקריאה בו. ונשוב לענין כי האותיות עומדים על האותיות ובאותם האותיות כלולים כל הבחינות הפרטיות שיש על כל אות ואות כאשר זכרתי, אך אין מגיע לנשמת הרואה את האותיות ההם אלא אור א' סתום כמו הגחלת אך כששתדל האדם להבין וקורא וחזר וקורא ומתחזק להתבונן הנה כמו כן מתלהבים האותיות ההם יוצאים כמו שלהבת מן הגחלת. וע"ז אמר התנא הפוך בה והפוך בה כי כי צריכים העוסקים להיות הופכים והופכים עד שתתלהב כמעשה האש ממש. והנה בהיות השלהבת מתלהבת כבר אמרתי יש בה כמה גוונים מרוקמים וכן נמצאים כמה ענינים גדולים בכלים בשלהבת של האור הזה. אמנם עוד ענין אחר נמצא כי יש כמה פנים לתורה וכבר קבלו הקדמונים שכל שורש מנשמות ישראל יש כלם בתורה עד שיש ס"ד פירושים לכל התורה מחולקים לס"ד נפשות של ישראל וזה נקרא שהתורה מתפוצצת לכמה ניצוצות, כי בתחלה מתלהבת ואז נראים בה כל האורות הראוים לענין ההוא ואותם האורות עצמם מאירים בס"ד דרכים בס"ד של ישראל. וז"ל כפטיש יפיץ סלע: הרי לך שאע"פ שהתורה היא בלי תכלית ואפילו כל אות ממנה היא כן אך צריך ללהבותה ואז תתלהבה. וכנגדה שכל האדם עשוי כן כי ג"כ יש לו כח השגה רבה אך כאשר יתלהב בכח התבוננות. וע"ז כתיב כי ה' יתן חכמה מפיו וכי', וזה כי כל הנמצאים מדיבורו של הקב"ה נעשו כמ"ש בדבר ה' שמים נעשו נמצא שהפה הזה הוא השרש לכל הנבראים וזה עצמו מקיים אותם הכל היוצא מן הפה הזה ר"ל ההשפעה היוצאת אל כל הנבראים מן המקור שהוציא אותם. וע"כ נאמר כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' כו' שהוא זה ההכל היוצא ומקיים והוא המתלבש בדברים הנאכלים לזון האדם שכן צריך לו :

אולי תחכמה כבר ניתנה מן הקב"ה בלב כל בני האדם, אך כדי שתתגבר צריך שאותו הפה המקיים יצא צדק בכח ואז נעשה ממש כמו האש ג"כ ששכנפתים בו מתלהב כן כשואת החשפעה חדר מן הפה כמו נשיבה תלהב החכמה ויראה הדעת והתבונה הכלולים בה כבר אלא שלא היו נראים לא היה נראה כ"א חכמה שהוא השכל עצמו אד התבונה היא בינת השכל המחבר דבר אל דבר ומקיים

דבר בדבר והדעת הוא התולדה היוצא מכל אלה. ואלה לא יעשו פעולתם אלא בכח נשיכה שחנשב הם העליונה בהם. ונמצא שהחכמה כבר ניתנה והפה אינה אלא מקיימת אותה, אך הדעת והתבונה הם מתחדשים והיינו שמתחדש גלויים תמיד רק בכח נשיכת והפה וע"כ אבר אליהו אכן רוח היא באנוש ונשמת שדי תבינם ולשון נשמת הוא כמו נשמת אלהים נשמת ה' כנחל גפרית שהוא מלשון נשימה ולא מלשון נשמה דהיינו נשימת הפה נשיכת הרוח וזאת היא הנותנת הבונה ולא על הימים או השנים :

הנה ע"כ חוב הוא מוטל על האדם לשום עצמו להתבונן, כי אם אינו מתבונן ומחשב הלא לא תבא חכמה לבקש אותו ונשאר בחשך בלא ידיעה והולך בדרך ההבל ובאפלה וסוף בר יתן דין וחשבון לפני מטה הכנה על שלא נשתמש בן החכמה וזוהי החכמה אשר המביע בו ולעשותו חול זה ודאי פתוי היצר הס"א אשר ישתדל בכל עני להפיל בזה ובכא כי כבר ידע אם נפל בזה מעט נשאר לו לשוב ולהתקומם כי ידיעת האמת מתוקת הנשמה ומרחקת ממנה היצר ודאי ואין דבר מהליש הנשמה לפני היצר כחסרון הידיעה. ואם היתה הידיעה רחבה ועומדת על לב בני האדם לא היו חוטאים לעולם, אך לא היה אפילו היצר קרוב אליהם ושולט עליהם כמו שאינו שולט במלאכים, ולחיות יתקבצו רצה שהאדם יהיה בעל יצר שיוכל להיות מנוצח או נוצח כשיקול ארד לכן יש בהם הידיעה אך סגורה כנחלתו ושתוכל להתפשט כשלהבת והבחירה ביד האדם, וחז"ל אמרו ע"כ ואמר המושלים בואו חשבון אלו המושלים ביצרים בואו ונחשוב חשבוננו של עולם, כי מי שאינו מושל ביצרו לא ישים עצמו לזה לעולם אך המושלים ביצרים הם יעשו את הדבר הזה, וילמדוהו לאחרים לעשות אותו. הלא האדם רוב שנות ימיו עומד לחשוב חשבונות עסקיו עסקי חיי שעה ולמה לא ישים אל לבבו אפילו שעה אחד גם לזאת לחשוב מחשבות ממנו, מה הוא, ולמה לא לעולם, או מה מבקש ממנו ממה הקב"ה ומה יצא סוף כל עניינו. זאת היא התרופה היותר גדולה וחזקה שתוכל להמציא נגד היצר. היא קנה ופוערת גדולה ופריה רב שיעמוד האדם בכל יום לפחות שעה אחד פנוי משאר כל המחשבות לחשוב רק על הענין הזה שאמרתי, ויבקש בלבבו מה עשו הראשונים אבות העולם שכך חשק ה' בהם, מה עשה משה רבינו ע"ה, מה עשה דוד משיח ה' וכל הגדולים אשר היו לפנינו ויעלה בשכלו מה טוב לאדם כל ימיו חיותו ועושה כן גם הוא וטוב לו. אז יתרו מחשבותיו לרעת באיזה מצב הוא נמצא ועומד אם לפי הנצירה בדרך אשר דרכו אנשי השם אלה אשר מעולם הפה ואם אין, ואם רב ממנו כח היצר ולא יכול לרדן עם שתקפו ממנו. הן לזאת הדר היה וצוה ככרוכי הקדוש רשב"י בתקונותיו תיקון י' וז"ל. וזו לון לבני נשא דקב"ה אסיר עמחון בגלותא ויפן כה וכה וכו' אלא איש לזרכו פנו בעסקין דלהון בארצין דלהון. כלל הדברים האדם שאינו חושב על זה קשה לו מאד מאד להגיע אל השלימות, והאדם החושב על זה קרוב אליו מאד. וההכנסים הולכים הולך וחשוב תמיד לא יפנו דעתם מזה וזכ"ל יצליחו בכל מעשיהם. אך המעשית לא ימיעם מלחיות לו קביעות זמן לפחות לשנים אל לבו אם מעט ואם הרבה כי אז יצליח את דרכיו ואז ישוב :

אחר שידעת זה ויית המשא הזה עליך להתבונן ולהשכיל על זאת, עתה אשכילך ואורך מה הדברים אשר עליהם חמור להתבונן ולחקור :

הנה החקירה הראשונה אשר תחקור הלא היא על כוונתו ית"ש, על מה ולמה ברא את כל הבריאה הגדולה הזאת, ואל תאמר ומה האדם שיבא אחרי המלך לבקש את מחשבתו, והמקרא מעיר מאד עמקו מחשבותיך וזה נראה כגאון וכגדול לבב לאמר שיוכל למצוא כוונת המאציל ית"שמו. אדרבה ע"ז נאמר סוד ה' אל יראיו ובריתו להודיעם, והוא הסוד הכולל כל ענין המעשים אשר עשה ואשר הוא עשה ושאתריו נמשכים כל חוקות הבריאה כאשר שם לשמים ולאק"ו וכל תולדותיהם כי הלא לכל המעשים הרבים והגדולים האלה ימצא סוף ותכלית אחד וזה הוא הסוד המוזכר כאן בפסוק. והחוקים אשר השמו ע"פ הכוונה הזאת כלליות הוא חבור אשר הוכיח ובריתו להודיעם הוא הברית אשר שם לכל גמרא לעמוד על מתכונתו ולא יסור. והוא הגרמו במלת בראשית ברית אש כמו שפירשוהו בתקונות תיקון כ"א. אך כדי להגיעם תהיה לדרוש בגבראים מי הוא העיקרי, הדומם והצומח והחי הם אינם העיקרים ודאי כי אין חועלת במעשיהם ואין להם שכל והבנה. נמצא נשאר בני האדם והמלאכים, וכשתדרוש על עניניהם תמצא היות בני האדם עיקר והמלאכים מפלים להם. וזה הסוד פירשו המשורר ה' אדונינו מה אדיר שםך בכל הארץ אשר תנה וכו', כי הוא ידע הענין על אמיתו איך שהקב"ה מקבל כח כביכול ממעשה בני האדם לפעול טובה עמהם ועם כל הבריות וז"ל תנו עוז לאלקים. וגם סרע"ה אמר צור ילדך תשי. וזה סדר התעוררות לפי החק אשר שם המאציל ית"ש, ישראל פועלים למטה בארץ ומחזיקים כחו של הקב"ה וזו הכח שנתחוק מראה הודו במשרתים העומדים על פקודת המעשים לעשותם כפי מה שהוא מתעורר לעשות. ולכן כל התעוררות שיהיה המלך ב"ה מתעורר לעשות יראה הענין במשרתיו העומדים על פקודת המעשים לעשותם כפי מה שהוא מתעורר לעשות בזיו המגיע לו ממנו :

ועתה נחזור לשרש הענין נמצא כי היו אשר בהם מהתעוררות המלך ולכן נאמר מה אדיר שםך בכל הארץ זו היא הכח המקבל שם הקדוש בארץ בסוד תנו עוז לאלהים שזכרתי אשר תנה הודך על השמים הוא ההוד המתאצל בתעוררותו ומתפשט על השמים במשרתים העומדים שם. ופירש עוד תיקון

חיקון גדול שנעשה ע"י בני האדם. והוא מ"ש מפי עוללים ויונקים יסדת עוז. וזה כי המראים כיון שאין להם יצר הרע אין מעשים יכולים להעביר אותו אבל בני אדם שיש להם יצר רע הם יכולים להעביר אותו, וכדי לתת להם כח יותר שיעשו זה החיקון בכח גדול מה עשה נתן להם שני הערלה שהם כל הזמן עד שהם נכנס למצות ואז הס"א מתדבקה בהם יותר, וז"ל אולת קשורה בלב נער, אך באותו הזמן העונות אינם נחשבים והתורה אדרבה היא חסובה יותר ותוא ענין הבל פיהם של תינוקות והחבל משבית הס"א לגמרי וזהו מפי עוללים ויונקים יסדת עוז להשבית אויב. והוא ל' ון להשבית שהוא נא' שעומד במלאכה אחת ושובת במכה. ובמלאכים אין שיעור זה כי כיון שאין יצר שולט בהם אינם משביתים אותו אלא מגרשים אותו אבל ב' האדם להם נוגע להשבית; ואפשר לך עתה לשון יסדת עוז.

הנה התורה היא הנקראת עז כידוע שהיא הנותנת כח לקדושה בסוד חנו עוז לאלהים. והנה קודם שהאדם נולד מלמדים אותו כל התורה כולה וזה לתת כח להשכמות קודם שתכנס בגוף שתהיה כולה מכל התורה לחקן כל מדרגות הקדושה כראוי אבל בצאתה לעולם כמלאך ומשכחו. וזה כדי לתת מקום ליצר להתאחז בו, שאל"כ היה נגרש מכח הקדושה והיה שב להיות כמו מלאך, וגם לא היה נעשה תיקון ההשבתה שזכרנו, ע"כ אז נסתם בו אור התורה והס"א שולטת עליו וזה נקרא שני הערלה שלו ובאותו הזמן צריך ליסרו כמ"ש שבט מוסר ירחיקה ממנו. ואומר אחת בשבט תכנו ונפשו משאול תציל, שהיא הערלה ממש שאמרו עליה הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר כי היא מטש קבר שמה, שגורסת לה חשיכה שלא יגיע לה אור העליון ונקראת כאלו היא מתה ממש בקבר. וז"ל במחשכים הושיבני כמתי עולם. ובתחלה כשהערלה בגוף מעבירים אותה אחר ח' יום, אך הערלה הפנימית שהיא ערלת הלב אינה סרה אלא לאחר י"ג שנים ויום אחד. ולכן כל אותו הזמן הוא פטור מן המצות, ועל"ז באותו הזמן צריך ליסרו כמ"ש שזה גורם לו שתפיר הערלה מטנו היטב ואז היא פורשת ממנו לגמרי בזמן המוכן כנ"ל וע"כ אמר ירחיקה ממנו ולא אמר יסירה ממנה כי אין זה להסירה כי אם בזמנה מסור. אבל זהו מטש ענין חיבוט הקבר שהתבטח עשויה לרוב הקשר הנמצא לווחמא של נפש שאינה יכולה להפטר אלא אחר החיבוט, והצדקים המתקנים עצמם כראוי מרחיקים אותם סתם כ"ב עד שאין צריך לחיבוט. והנה כי הדבר הזה נעצר כי האולת קשורה בו וצריך חיבוט כדי להרחיקה מן הקשר והדבוק הזה שאז כשיהיה זמנה להתפרש תתפרש לגמרי מכל וכל ואם הוא חולך בדרך טוב הוא מרחיקה מעצמו. והנה בזמן הזה שהוא הרחק הערלה החבל היוצא מפיו הוא מכניע הס"א ושוכרה שבירה גדולה. וחוזר וממשיך הכח של התורה שקבל בראשונה קודם שנולד, וכיון שהשלים לקבל הכח אז יש לו לעשות ולכן הוא חייב במצות. והדע בודאי בהבל פיהם של תינוקות העולם מתקיים וזה כי התורה מתחלפת לפעמים ולפעמים מתחזקת, מתחלשת על בני האדם טפני ההטאים ובפרט הקרב רב שבישראל כמ"ש בתיוקנים והק"ה עושה כפיס לתורה מזה החבל שאין בו הטא ובו התורה מתחזקת כי כבר הוא מיכן לזה להמשיך כח התורה כנ"ל. והוא מפי עוללים ויונקים יסדת עוז והוא מטש יסדת. והוא למען צורריך שהם הערלה רב להסירה אויב שהוא הס"א להשבית ממש, ואמר ומתקם וה"ס הנחש שהוא נוקם ונזמר. וה"ס לנחש קצצו רגליו שנאמר בו על גחוקך תלך. ולנקום זה הוא רודף אחר הרגלים שהיא ענין ברכי דרבנן דשלתו כו' והם סוד הרגלים של מעלה התומכים לגוף ובהם תלוי כח תמיכות התורה להתחזק אותה שלא תטוש בסוד והישיבה מאושר. ונמצא שהנחש רודף אחר ענין זה שלא להניח סמך לתורה ח"ו כי הנחש הוא שקרא דלא קאי. אך התורה היא קושטא קאי. והוא היה רוצה להנקם מהו ולגרום לתורה ח"ו שלא יהיה לה כמך בישראל ותפתלק ותשכח מהם ח"ו, והבל פה התינוקות מתקן מטש תיקון זה כי הם תלויים ממש באלו הרגלים העליונים הנקראים תינוקות של בית רבן כמפורש בזהר והם סמכי קשומ בסוד קושטא קאי, והוא להשבית אויב ומתקנס. ומצא איך שהתיקון הגדול נמצא ביד האדם ולא ביד המלאכים ע"כ נדע שהוא ודאי עיקר כל הבריאה. ומכאן תדע כי רק זה הוא התכלית אשר בעבורה נברא האדם ולא היה ראוי להמצא לו עץ אחר אלא העבודה הזאת וזה היה מתחלה ששומר ויטעמו בנ"ל לעבודה ולשמירה שפירשו רז"ל זו מ"ע וסל"ת והכל במנוחה כמו שדרשו על מלת ויטעמו. רק אחר שחטא הגה הוא מתחלך בב' דרכים ע"פ שני מנהגים כנאמר דל אוי לי מיוצרי אוי לי מיוצרי. ע"כ יתבאר לך שכל מה שהאדם עושה לעבודת ה' הוא מה שהוא עושה לפי התכלית שבעבורו בראו הבורא ית"ש וכל מה שהוא הוץ מזה הוא לפי דעתו של הנחש המקפץ וחפץ לשקעו בדברים אחרים להרחיקו מן הבורא ית"ש בהפריעו אותו מנבדותו וניתן לו לעיגול לכבוש הדבר הזה, ע"ד ועבודתם שם אלהים אחרים כי בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכים אותו. וכיון שהוא ברר בתחלה לשמוע אל הנחש כן יהיה ממששן שלא יעשה בן חורין מעולו אלא יסבילו. נגד הזמן אשר נגזר עליו. וזהו גדרת בועת אפיק תאכל להם וזה צער היותר הגדול ששכל מיני העצם צפוף סוף סוף תשוקתה אל מקורה. אך האיש וחכם אשכנז דבר לאסורו הנה בהשכילו על מוצא דבר ויוראת איך כל עסקי העולם אינם אלא ממה שנשאר הצדק בעל כרחו דמות לדעתו ש' נחש בדבר הזה שלא יוכל להיות תמיד בדרך אחד בעבודת ה' יום ולילה כי אם יצטרך ללכת אחרו תלוי העה"ז. ע"כ יבחר להיות בוחר הרע במוקדם וימנע מעסק כל מה שיוכל וישתדל להרחות

בתורה ובעבודתו בכל אשר השיג ידו. ודבר זה פי' אליפס אל איוב כי לא יצא מעפר און. הענין כי הכתוב וייער ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה והיה די לומר עפר או מן האדמה. אך הענין הוא כי רצה הטקרא לבאר שני ענינים האדם, הלא תראה כי הוא נקרא אדם ע"ש אדמה ולא עפר ע"ש העפר. אך זה הוא לפי קשר הנמצא בין האדם ובניו. והוא כי השפע הנשפע ממעלה יורד מן השמים עד הארץ ואח"כ מקבל אותו האדם. וס"ז כי זה לכמה כבוד חיבור המאורות העליונים בכוד דו"ן ואח"כ יוצא השפע כלול משינים כי כן ראוי לפי הסדר העליון. וז"ל ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה להם וכן המוציא להם מן הארץ שרומם אל ההשפעה העליונה וע"כ נקרא האדם עץ השדה כמו שפי' על פי' כי האדם עץ השדה יען באמת הוא מן הארץ כמו העץ. ונמצא שהחומר של אדם הוא עפר והוא דבק באדמה שהוא המקום שמקבל כחו וע"כ נקרא על שמה. ושם אחר מאלה הדברים לא היה גורם לאדם לא עמל ולא טורח וגם שהיוצא שהיה לאדמה היה ממש כחוט של כוכיא כמאמרם ז"ל ע"פ הוי מושכי העין בחבלי השוא. ונמצא שאע"פ שחומרם גם. זה לא היה גורם חוקף היצר הרע שיש בו עתה, והאדמה שהוא מקום קבלת ההשפעה לא היה גורם עמל וטורח לקבל המזון ולכן אמר כי לא יצא מעפר און ומאדמה לא יצא עמל כי אם העמל הוא מפני העון שאו הגיע בחלקו לטרוח בהשתדלות שיצאו הולך אל התכלית אשר אלוני נברא, ומה שלא עשתה האדמה לאדם שיוצא ממנה עיניה האשה כי כשיצא הולך אל התכלית אשר ובשגורל מאשה יצא לעמל. ופי' בכאן עיקר גדול עיקר העמל הוא אחר שרתחילו האנשים לחוליד והיינו קין קינא דמסאבותא כמו שפי' בזה כי אע"פ שגם אדם נטמא בחטאו אבל עיקר זוהמת הנפש יצאה בכני חוה כי בה הטיל הוזהמא ונמצא שהלילה כך היתה לעמל ולכן קין היה עובד אדמה כי האדמה כבר נאורה בעבור האדם כמו שנאמר אורות האדמה בעמורך כי כאשר היה רצון אדם להיות לו מטרות מכל העמל הנה האדמה המושפעת מוכרת שכך תעלה כחה ולכן נאירה וקין שיוצא בכחי עמל לכן היה עובד את האדמה :

והנה בתחלה השדים וכל מדריגות הסומא היו שקועים בנוקבא דהחומא רבא ולא היה להם לשוטט בעולם כלל, וביוון שהאדם ירד במדריגה כנגדו עלו השדים במקומם ומלאו כל העולם כמאמר ר"ל וקיימי עלן כספאל לאוגי'. וזה כי כבר הוכן האדם להיות ניוזק ח"ו. נמצאת למד כי האדם לא לתכלית עמל נברא ולא היה לו להשתדל בזה אלא מפני שפר לדעתו לו נחש גרם לו שלא יוכל לצאת מתחת ידיו עד עת קץ. והוא מה שאמר שלמה הוא עניו רע נתן אלקים לבני האדם לענות, עניו רע ממש מבחי' הרע והוא להם למה שלא היו בני חורין ממנו עד זמן התיקון השלם, ולזאת הובנה אמרו ג"כ במדרש איכה איך הוה לך אתמול היית לדעתו והיום לדעתו של נחש כי לא היה לאדם לעשות אלא מה שהוא לתכליתו של הבורא ית"ש ובשחטא נתן עצמו להיות פועל לפי מה שגורם לו הנחש. והנה ע"כ ראוי לו לאדם למאוס ודאי בכל עניני העולם ולהתאווה רק לפי מה שהוא לפי התכלית שיכיוון בוראו ית"ש, ומה שהוא מוכרח לעשות מדברי העולם לא יעשוה באהבה כלל אלא כמו שכפאחו שר. ולכן השלים אליפס אולם אני אררוש אל אל ואל אלקים. אניה חבלי שוא של העולם כולו ולכן אררוש אל אל ואשים עיני לפי מה שיכיוון בכרואתי הבורא ית"ש אם לזאת ודית איפה שאין לך לבקש ולחרוש אלא מה לעשות לפי התכלית שיכיוון כך בוראך. עתה אבאר לך היטב את הדרך אשר תלך בה לאחור בהכנה על דרך נכון, שטענה ועתה רע לך.

והנה זאת אפשר לך ראשונה מה כל שבר עובדת האדם ועדקתו לפני ה'. הנה הגוף הוא הנושא של כל הענין הזה כי הגוף בהיותו חשוך הנה הוא קרוב אל הכ"א ויש לה שייכות בו וכבר רצון המאציל ית"ש הוא שלא לפשט ולהשרות קדושתו בטומא אשר יש שם מעטה ישיבות לס"א וע"כ הדרושה לא היה לה לשרות על הגוף. אך הנשמה הנכנסת בו יש לה לעשות מעשים על ידו שבהם יתחנן והיינו מעשה הטומא שהם כ"כ כמו חלקי הגוף וכל מצוה שהוא עושה חיי זו קריאה לקדושה לבא ולשרות על חלק מן החלקים שבגוף המקביל למצוה ההיא והרי נפדה החלק ההוא של הגוף ושרה עליו הקדושה. וזכרון בזה למה נברא האדם מרובר מב' כריות נשמה וגוף כי א"ל לעשות עבודה כזו אלא במה שיש שייכות לרע כמ"ש בנתיב הקדוש לזה מה שיש מעלה יורד לבני האדם על המלאכים. אך מצד אחר אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים. וע"כ מי שיש בו הרע א"ל לפדות ממנו לעצמו, וע"כ עשה הקב"ה את הגוף שבו הרע ושם בו הנשמה שהיא טהורה כרי שהוא תחנתו ותפדתו בן הס"א. והוא נוגת מה שאמרו שצריך לאמלא לקב"ה בכל אבר ואבר כי הקב"ה אינו רוצה להתשפך קדושתו על איברי הגוף כיון שיש לרע שייכות בהם עד שומליהו עליהם ע"י המצוה כנ"ל והנה זה מה שדרה מידיע אליהו לאיוב באמרו הבט שמים וראה ושור שחקים גבהו מנך אם צדקת מה חתן לו. כי רצה להודיעו בתחלה איך שאין המאציל ית"ש מקבל שום שינוי מעניני החתונים ולקח לו למופת השמים והוא ע"כ מ"ש ישעיה כי גבוא שמים מארץ. וזה הנה תראה כי בתחבר למעלה בגלגלים איזה כוכב עם כוכב אחר במסגתם וילדו מוכה בארץ ואחרים בתחברם וילדו רעה ח"ו ולא מפני זה יש שום שינוי כשנים בזמן מכש אחר לזמן מכש אחר אלא השמים עומדים בסיוכונם ותקופותיהם ואין להם ענין אחר חוץ מזה וכך הם בעינינו כהולד מהם ישוב כמו כהולד מהם הרע ח"ו ונמצא שאע"פ שהם עומדים להשפיע לארץ וכל ענינם הוא ההשפעה

הזאת הם אינם משתנים בהשפעתם כלל. כן חרטה בשכלך איך שאין המאציל ית"ש מקבל שום שינוי מהשפיעו כי אצל שוראי הוא אינו צריך לבריותיו היה אפשר לחשוש שמוצר רצונו אם לא מצד הכרח ברצונו להשקיף ולהשגיח על בריותיו להעניש ולהשכיר נמצא זה עשה בו ח"ו איוה שינוי ע"כ הוריעו אליהוא שאינו כן אלא המאציל ית"ש לא עסק ולא עוסק בשלימותו ושלמותו הוא לעשות היותר טוב ולהחזיר כל רע לטוב ונמצא הוא עוסק בשלימותו ע"ד שהשמים עוסקים בסבובם ונמשך ממנו לכל אחד לפי מעשיו והוא אינו מושג עסקו משלימותו. וזהו ענין הגובה שיש לשמים על הארץ שאע"פ שהם משפיעים אליהם כרומומים מענינם ואינם משתנים לפי הצרכות ההתפעלות שלה. ולכן אמר הבט שמים וראה. והנה השמים נקראים בשם שמים נוצד מה שהם נהונים כסא למלך וזהו השמים כסאי השמים שמים לה' וזה פשוט שהוא מרוטם מכל עניני האדם. אך שחקים נקראים ע"ש מה שהם משפיעים וזה מה שאמר חז"ל שחקים ששוחקות מן הצדיקים ואפילו בבחינה זו סוף סוף הם גבוהים מעניני בני האדם ואינם משתנים בשינותיהם ע"כ תדע מכ"ש שאין שינוי למאציל ית"ש אלא אם צדקת וגו' כי אם לאיש כמוך רשעך כי האדם במציאות הראשון הוא להיות קרוב לס"א ויהיה הרע שייך בו ואם אינו עושה טוב הוא נשאר כפוף תחת הס"א כמות שהוא. והמאציל ית"ש בעסקו בשלימותו בדחיית הרע דוחה אותו ואין הקדושה מתפשטת עליו. ולכן אדם צדקת'ך אם מתקן עצמו ישרה עליו הדמות כמראה אדם שהוא השראת הקדושה בכל אבר ואבר וע"פ הדרך הזה נמצא תכלית השלימות כשיקומו בני האדם בתחיית המתים שאז תהיה תנשמת בתוך הגוף שחיקנה וויכתה ואז יהיה עיקר שכרה והוא שלימות הנצחיות. **ועתה** אחל להודיעך הדרך אשר חלך בה ע"פ הדברים האלה והתכלית הזאת. שמים הנה העבודות היסודות הצריכות לאדם ליטהר מטומאת החומר ולהמליך את השכינה כנ"ל על אבריו. התמימות. והחוק: **ונבאר** התמימות בתחלה כי הוא סיבה לחיזוק ורוד המלך ע"ה על זה היה אומר ואני בחומי אלך פדני וחנני. כי כבר שמעת כי הגוף כמבוע קרוב אל הס"א והרע שייך לו בו והוא צריך לפדות ממנו וא"א לעשות זה כי אם בבה התמימות וכנגד זה תמשך עליו הקדושה. והוא ענין שפכתי רוח חן ותחנונים כי מי שהטימא רחוק ממנו חוט של הסד מושך עליו מצד הקדושה וחנו מוטל על העליונים ותחתונים וזה ענין נח ונח מצא חן בעיני ה' כי השאר לא היו מוצאים חן מפני הטומאה שהיתה מחשבת אותם. אך הוא היה מוכן לקבל אור הקדושה. ולכן פדני וחנני כי הקדושה לא תתן אלא למי שהוא פדני: **וצריך** שתדע כי אע"פ שאמרו הס"א בגוף היא כועסת כי החלק היותר קטן הוא השייך לה והוא מה שאמר חז"ל יצר הרע דומה לחוט של בוכיאל כי גם למעלה אין הס"א יונקת כי אם מן המדרגה התחתונה שבכל המדרגות וסוד זה אות ח' שבאלף בית הרגל התחתון שלה ה' המדרגה הזאת האחר נה שטמנה יונקים והוא ענין יקום הרגל הזה והגוף הנבנה מן הכ"ב אותות קדוץ מה שנכנס בו טעם אות ח' מצד רגל העקום הזה ויש מקום שליטת הס"א וכשנאדם נפדה מן הס"א אז מיצר הרגל העקום הזה כי מחזיר הרע לטוב ועושה אותו כולו טוב וקדוש וזהו רגלי עמדה במישור כי בבה התמימות נעשה תיקון זה בסוד הת' של תמים המעוקם מתישר ולכן עמדה במישור שלא היה כד מתחלה וזה כל העבודה המופלגת על האדם. והנה בעבור זה הרע שבגוף נאמר והצנע לכת עם אלקיך כי צריך הסתר וא"א כ"כ גלוי ופרסום מפני קנאת היצר הרע וקטרוגיו אבל כשזה מתישר במקלה אברך את ה' כי לו נאה לברך אחר שכבר נטהר כי אין הס"א יכולה להתאחז ולקטרג אלא במקום שיש לה בית אחיזה וזהו שמור רגליך כאשר תלך אל בית האלהים כי בתחלה צריך אתה לשמור הרגל של הת' לישר אותו ואח"כ תלך אל בית האלקים. או כי ידוע שמלכות נקראת בית וכבר אמרנו שאחיות הס"א הוא כן המדרגה התחתונה שבכל המדרגות שבמלכות נמצא זאת כוונתו שמור רגלך כאשר תלך אל בית כלומר לתקן אותו הרגל שיש לו אחיזה בבית זו היא בח' מלכות וכשתעשה התיקון האלהי בתמימות אוי התמימות יתן חיזוק לקדושה כי בזמן הזה השכינה בסוד רגלי המורה באיור ו"ש ורוח אדלים מרחפת על פני המים שהוא מרחפת על בניה להציל את מי שהוא ראוי להנצל אבל כשיתקן הכל אוי יהיה נקרא מגדל עז כמו שכתוב מגדל עז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב כי התיקון כשיהיה בתמימות אוי יתן עז לשכינה ותהיה נקראת מגדל עז בו ירוץ צדיק שהוא היסוד שנקרא צדיק ונשגב מן הס"א. ונראה לי מאחר דאיתא במאמר חז"ל הני ברכי דרבנן דשילתי מיניהו הוא. אבל כשיתקן אוי לא יהיה עיפות ושלחות לחכמי הדת כי אז יקום נקרא שכתוב ועלו מושיעים הם תהרין משיחין שיהיה להם עליה סחור הקליפות עם כל הביטויים שברו עם השכינה לשפוט את הר עשו ואז יבוער הס"א מן הארץ והיתה לה' המלוכה אוי יתד וחכיור קב"ה ושכינתו ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. **אמן** כן יעשה האל **אמן** נצח סלה ועד א"ס:

הנה ממאטרים אלו תבין תשכל בשכלך הודך כי אין תרופה למכתינו כי אם בעסק התורה כי אין לך דבר המחליש כח הס"א כי אם עסק התורה* הרי תבין ותרע שכל הקבלות שנתתי לך עד הנה הוא אמת וליסוד תורתנו הוא ליצר הרע ולס"א סם המות והלאהנו בית ישראל הוא סם חיים. והנה תראה שחורבן בית קדשנו תפארתנו ושגלנו מאיצנו היה בעון ביטול תורה כמו שמבאר בתורתנו הקדושה ואמר כל הגוים על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת וגו' ואמר על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם. **וצריית** האמר שם היינו תורה. והנה באמת מצינו שיותר הקב"ה על ע"ז וגילוי עריות ושפיכת דמים ולא

ויתר על מאמץ של תורה שנאמר על עזובם את תורתם ובפירוש צוה הנביא אותי עזבו ואת תורתם לא שמרו ודרשו חז"ל הלואי כן ואת תורתם שמרו. נמצא כל הכעס שכעס הקב"ה על עמו ישראל הוא בשביל התורה כי בכל פעולה אין מי שיבין שרש הפעולה איכותו ומהותו כי אם הפועל בעצמו הוא מבין הפעולה איכותו ולואוה דבר פעל הפעולה הזאת לכן הקב"ה שהוא הפועל כל הפעולות יודע שעסק התורה הוא ראש לכל התיקונים לכן הזהיר עליה כמה פעמים וכעס עליו כל הכעס הזה על אשר עזבו את תורתם. והנה כלל זה הוא בדינו שכל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאלו נחרב בימיו עלתם כאילו נחרב בימיו בחירה והיו יכולים לפעול במעשיהם ושוב שיבנה בה"מ ולא עשו לכן מעלה בימיו מאחר שהמה בעלי כן הדבר הזה מאחר שלנו משפט הבחירה למאוס ברע ולבחור בשב. ולעשות תקונים גדולים ע"י עסק תורתנו ואין אנו עוסקים נמצא אנו הגרמא בנוקין שהס"א מתגברת ה"ו. בפרט לימוד חכמת האמת הוא לימוד הקבלה הוא ראש לכל התיקונים כמו שאמר הרב הקדוש רשב"י ז"ל בפה מלא דביו יפקון ישראל מגלותא בזכות לימוד הקבלה יצאו ישראל מן הגלות. והנה זאת התורה אשר נחאו בה המלאכים באמרו הנה הודך על השמים על הקבלה אמרו כי אין לומר על פשט התורה וכי לא ידעו שאין שייך בהם פשט התורה כמו שהשיב להם משה ואעפ"כ לא נתן הקב"ה להם אלא לישראל וכל כך למה רק שיועד הקב"ה שעסק לימוד הזה הוא ראש לכל התיקונים והתיקון אינו יכול להיות ע"י המלאכים כמו שהאריכו בפרקים הקדומים מחמת שאינם בעלי בחירה רק המה כמוכרחים אשר בשביל זה כתוב ונתתי לך המלאכים בן העומדים האלה ונקראים המלאכים עומדים שהם עומדים תמיד במדרגה אחת אבל בן האדם המה בעלי בחירה להם ניתנה התיקון ע"י עסק התורה ולכן ניתנה התורה לישראל דוקא שעל ידם יהיו נתקנים התיקונים האלה. ועוד נזכר לומר מעם אחר מאחר שידוע שאם חמא אזי אין חבירו יכול לעשות תשובה עבדו אשר בשביל זה אמרו בזהר מפני שיבה תקום מפני שיבה דידך ופירשו המפרשים שלא יאחר זמן התשובה עד הזקנה כי כיון שבא האדם בעת זקנתו הוא דומה לאיש אחר ואינו אותו האיש שהמא. והתשובה צריכה להיות רווקא ע"י אותו האיש שחמא לכך מפני שיבה דידך כשאתה בבחירתך תקום משינת תדרימך הכלי הומן להתעורר בתשובה ככרי שהיה השבה מעליה. כן הדבר הזה כי כיון שחללה הקלקול היה ע"י אדם לכך א"א למלאכים שיתקנו הדבר הזה מה שקלקל האדם וכבר ידעת שכל הנשמות כולם היו כלולות בנשמת אדם הראשון ובשחמא אדם פגם את נשמתו ונפגמו כל הנשמות כולם לכך ניתן התיקון לישראל דוקא שיתקנו מה שקלקלו :

ועתה בן אדם בין תבין את אשר לפניך והבט נא וראה שכל התיקונים הגדולים המה תחת ידיך ע"י עסק התורה וחכמת האמת. והנה החכמה הזאת בקרן זוית היא מונחת ואין דורש ואין מבקש והכתוב סבריו בקשו את ה' אלהיכם ואת דוד מלכם שלא תהיה אצליכם כאבירה שאינה מתבקשת רק כאבירה המתבקשת דהיינו מצריכים אנו לבקש תיקונים שיתקנו כל הקלקולים שעל ידי זה יבא משיחנו. והנה התיקון הזה תחת ידינו ומה נעשה ליום פקודה. אך כבר אמרו חז"ל באבות (פ"א מ"ו) והיו דן את כל האדם לכף זכות. והנה יש באחינו בית ישראל כמה כתות כתות שונות, כי כת א' אומרת כבוד אלקים הסתר דבר אין לך עסק בנסתרות. כת שני אומרת יראתי לגשת אל הקדש מפני אש הגדולה היא הקליפה אשר קדמה לפני והיא הולכת סביב הקדושה לצוד ציד נפשות עניים אומללים כאשר נצידו אנשי רשע ופשע ההולכים אחר טעות הצבי וילכו ויעברו אלקים אחרים אחר ניאוף ונדות ובזוהרם באלקי ישראל. וזהו והגם שיש בהם חכמים מחוכמים בחורה אעפ"כ כשנכנסו בפרד"ס נפגעו שפגעו בהם הס"א והבה את לבם בהראת להם השקר כאמת והפך דבריו אלהים חיים. וכל שקר שאין אומרים אמת בתחלה אינה מתקיים גלל כן הם תולים באילן גדול מאמרי הרב הקדוש רשב"י ז"ל ומתפכים הקערה על פיה ותולין בוקי סריקי באשלי דבריו הרב הגל' ובשביל זה אין אנו רוצים לגשת אל החכמה הזאת מאחר שהיא קרוב להפסד גוף ונפש וכוונתנו לשם שמים. וכת שלישית אומרים מה מאד חשקה נפשינו ללמוד החכמה הזאת. אך מחמת עומק המושג וקוצר דעת המשיג אין אני יכול ללמוד החכמה הזאת. והמה ג' כתות ליום הדין לאחר שהיון עמם ואני אומר אם לדין יש תשובה לכל כת וכת תשובה הראויה לו. כת הא' נסתרה פענתם כמו שמבואר בריש ספר הזהר הקדוש פסק הגאון מוה"ר יצחק דלצאט וגם כן הארכתיו בזה הענין בהקדמת הבורנו ספר קנאת ה' צבאות ששם תראה שאין בדבריהם ממש. ודברי כת השנייה נסתרה מתוך חבוינו ספר קנאת ה' צבאות הגל' ששם תראה שאין כת הטעוים הכופרים באלקים חיים המה הכל הבלים שאין בו טעם. ודברי הרב הקדוש רשב"י ז"ל המה צודקים וישרים דבריו ה'. צדיקים ילכו עם ופושעים יכשלו בס. ולענין כת השלישית הגם שאין זו מענה בשביל שאנו מבין לכך לא היא רוצה להבין הלא לא עליך לגסור. כתיב והגית בו יומם ולילה ולא כתיב והבנת בו יומם ולילה אם תבין תבין ואם לאו שכל הלימוד בידך והא ראה מספר הזהר שאעפ"כ שאינו מבין הלשון כסגל לנשמה אעפ"כ העליתי תרופה למכתם והבדתי אצל החיבור זה מה שמצאתי בכתב ישן טישן קל"ח פתרו חכמה והמה מפתחות גדולות לחכמת האמת. אך כלל זה נקוט בידך למגבר והדר לסביר תחלה תראה לדין פרוש המלות ואח"כ תחזור להבין הדברי. על אימיתם וכשהיו הקל"ח פתרו החכמה הגל' שגורים בפיך ובדברך אזי תלך לפתח בכל ספרי חכמי האמת ותבין כל דבר על בוריו והוכיח לביאת הגואל במחרה בימינו אמן בן יהי רצון סלה.

פתחי חכמה

פתח א

ה' צבאות עטנו משגב לנו אלהי יעקב סלה

[א] יְהוָה הָאֱלֹהִים בְּהוֹרֵה שֶׁרָק רְצוֹנוֹ ית' הוּא הַנִּמְצָא, וְאֵין שׁוֹם רְצוֹן אַחֵר נִמְצָא אֵלָּא

מִמֶּנּוּ

פירוש

[א] יסוד דין אמונה יעקב דין חכמה הוא יסודו העליון ית' לפיכך זה מה שלריך [לבאר] ראשונה, וזה כי כל חכמה האמת אינה אלא חכמה מראש אמיתיות האמונה להבין כל מה שנכרח או נעשה בעולם איך יולא מן הרצון העליון ואיך מתנהג הכל בדרך נכון מן האל האחד ב"ס לגלגל הכל לסביו או אל השלימות הנמור באחרונה. ופרעות החכמה זאת הוא רק פרעות ידיעות הסתגס בכל חקיות ומסיבותיה, נמצא המונח הא' של החכמה הזאת שכל מה שאנו רואים בין בגופי הכרוחים ובין במקרים המחולדים בזמן לכלם באחד יש אדון אחד לבדו ב"ס ששוא השופט כל זה המנהג שדרכי מעשיו וסגסומו הוא מה שאנו מבחרים ומודיעים בחכמה הזאת הא"כ וזה מה שיש לנו לבאר בראשונה ב"ס שזה הענין עלמו הוא יסוד לכריאה עלמה כמ"ס בעז"ה ובהבנינו זה נבין בחלקי עיקר ענין הכריאה על מה היא מיוסדת ע"כ זה ראוי לבאר ודאי ראשונה :

חלקי המאמר הזה ב'. חלק הכריאה יסוד הא"ס ב"ה ב'. והוא ענין יסוד העליון: חלק השני ועל יסוד זה ב'. והוא שהיחוד הוא היסוד גם לנאליים וגבראים עלמם. החלק הא' יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' יסוד הא"ס ב"ס כו'. פי' כי כבר ידעת שעלמות המאלי ית' איך אנו מדברים ממנו כלל והוא בעל הרצון אך כל מה שאנו מדברים אינו אלא מרצונו הכל יכול וכלתי חכמה שזה מותר לנו לדבר בו וגם בזה יהיה לנו הגבול עד היכן נוכל להחבוק וכלקמן. אך עכ"פ כיון שאין אנו עסוקים בעלמותו אלא ברצונו מותר לנו להחבוק. והנה המאלי העליון ב"ס וית' שיש לנו להאמין שהוא יחיד בכל ענינים, פי' שהוא יחיד במציאות שהוא לבדו מוכרח במציאות ואין אחר כלל, ושוא יחיד בשליטה, וזה פשוט שהוא נמשך מן הקודם כיון שהוא יחיד במציאות פשוט שיהיה הוא לבדו בולט שהרי כל א' שיש עתה הוא רק עלול ממנו, אעפ"כ גם זאת היא ידיעת אמונה בפ"ע, כי אין יכולים המינים לומר ח"ו שאמת הוא שבתחלה היה לבדו והוא ראה וברא כל הכרוחים, אך כיון שברא כרוחים בעלי רצון היה אפשר לו לי יסודו השלם שהרצונות האלה יהיו מעבדים על ידי רצונו, פי' כיון ששם בעלי בחירה כדי הם יכולים לבחור גם הפך מרצונו, ולא זו בלבד כי גם מהלך מקרי העולם לבחורם מראש כן כי הוא ברא העולם לעולם אך ברא הס"א שהיה רעם וברא האדם בעל בחירה שיכולים להיות רשעים בא אדם ורשעים לעשות קונקל מעשיו ופאציו של הקב"ה ח"ו לא האליה וישראל שפעלו אין יצועתם להם ח"ו הלא הצאו והועילים ע"כ יהיו תמיד כך גולים ומעוים

שמנו, על כן הוא לבדו שולט ולא רצון אחר, ועל יסוד זה בנוי כל הבנין :
רצונו

פירוש

ומעונים כי מאין להם תשועה והרי כן כתיב למרות עיני כבודו. אור ילדך חשי. ע"כ
לריכס הידיעה הזאת לדעת לבד מיוחד המליחות גם יחוד השליטה וזה יחוד רצונו ית"ש,
שא"ל ביהיה שם דבר מובטל רצונו בשום טעם בעולם אלא הוא לבדו השולט, וכל זה
באנחנו רואים בלכאורה הוא הפך מרצונו אינו אלא שהוא מרשה כך ע"פ עזה עמוקה
המורשת במחשבתו בסובבת וסולכת עד שיושלם הכל בחיקון כללי גמור שמוית עתה
בחירה כ"ז שרואה, אך בסוף הכל או ע"י תשובה או ע"י שום הכל חוזר לחיקון גמור
וזה נקרא יחוד ה"א"ס ב"ה שעה בראון או מדברים. וזה הבחנה ב' שרק רצונו ית"ש פי'
רצונו של המאליל ית"ש שהוא מה שהזכרנו יחוד ה"א"ס ב"ה. הבחנה ג' הוא הנמלא פי'
שם לו מליחות מוכרח מעצמו וזה כי כמו שאנו לריכין להאמין [יחוד] במליחותו במוכרח
כך לריכין אנו להאמין יחוד בשליטתו ורצונו, שכמו שמליחותו מוכרח וא"ל בלא"ה והוא
לבדו מוכרח והשאר עלול ממנו כן רצונו ושליטתו מוכרחת שא"ל בלא"ה והוא לבדו שולט
וכל שאר הרצונות אינו אלא לפי רצון זה. וזהו הבחנה ד' ואין שום רצון אחר בו' וזה
פשוט כמו שהמרנו, ולא תאמר אמת בכל הרצונות נמלאו ממנו אך אחר שנמלאו הכס יש
לסם כה לרצות נגד רצונו ח"ו זה אינו. וזה הבחנה ה' ע"כ הוא לבדו שולט ולא רצון
אחר פי' שליטה שלימה שאין שום מונע לה, והנה לראין העליון שיך השליטה הזאת והוא
נקרא באמת רצון יחיד רואה ברצונו בלי שום מונע, ובאר הרצונות אדרבא אינם רצונות
שולטים כי הם עלולים מהרצון העליון והרי הם משועבדים לו נמלא שא"פ שגם הם רצונות
אינם בסוג עם הרצון העליון, כי א"ל להכחיש שהם עלולים ממנו וע"כ לא יהיו שוים אליו
אע"פ שנק' רצונות כי מיד שנקראים עלולים נבין בלשון לוי זה שאינם כמוהו שולטים
לגמרי, כללו של דבר כשאנו אומרים שם מאליל ה' ית"ש יחיד ומיוחד בכל ענינים לריך להבין
שגם בשליטתו הוא יחיד, ולפי ששתי שליטות גמורות לא יש ע"כ נאמר שלא יש אלא
רצון ה' שולט והשאר אינם שולטים, וזה כי אם נאמר שיש עכשיו נמלא מלבד המלוי הראשון
זה טוב כי לא יכחיש כח המלוי ה' כי הרי הוא מלוי וממלא ואלה אינם אלא נמלאים
ממנו, אך אם נאמר שיש רצון גמור מלבד הרצון העליון אפי' אם נאמר שאין מליחת רצונות
אלס מוכרח ושגם עלולים מן הרצון העליון הרי זה מכחיש ה"ו כח הרצון העליון כי שתי
שליטות ה"א לומר ובשנאמר שהשליטה [הראשונה] עשתה שליטה אחרת מעתה אין עוד
שליטה לא הראשונה ולא המחודשת ע"כ כשנאמר שהמאליל ה' הוא לבדו השולט ה"א
להבין שום שליטה אחרת [ונמלא כשנאמר שיש לעולם אלוה ה' שכל מנהיג ושולט אחד ה"א
להבין שליטה אחרת] כי לא היה עוד שולט ה' אלא רבי' כפי הרצונות המחודשות ובאמת
שום ה' לא היה שולט, ומה שאנו לריכין להביא הכל אל שורש ה' שממנו הכל לא היינו
מגיעים לזה אלא לשעבר פי' שבתחלה היה שורש ה' אך עכשיו לא היינו יכולים להביא לזה
ביון שיש מי שיכול למנוע השליטה הראשונה. וא"ת זה אינו נקרא שמונע השליטה ה'
אם השליטה ה' היא שרואה בכך זה יחורץ בס"ד בעאמר שגא בס"ד :

חלק ב' יש' בו שני הבחנות הבחנה ה' ועל יסוד זה פי' על ענין יחוד הזה שפי'.
הבחנה הב' בנוי כל הבנין פי' כל המליחות המחודש בין האורות ובין
הנמלאים הנפרדים כי כללות תבנית כל זה הוא על יחוד פי' בכל הבנין הזה הוא
ענין ה' שלם שמראה אמיתת יחוד הזה, בחלקיו של הבנין עתה, באורות שגוראים בו,
בגופים שנמלאים בו, בהסגנות, במדות, במקרים שלו, כל אלה עתה עשויים בסדר ה' שדומ
ומראה סוד יחוד הזה מגולס בפועל ממש וכלקמן :

[ב] רצונו של המאזיל ית"ש הוא רק טוב ולכן לא יתקיים שום דבר אלא טובו, וכל

מה

פירוש

[ב] זה חשוב אל השאלה שזכרתי למעלה אימא שהרצון העליון רוצה שיכיו השלימות העולות ממנו מונעות כביכול את כחו ואין זה נגד רצון העליון עלמנו כיון שהוא רוצה כך :

במאמר הזה יש ה' בחכמות : הבחנה א' רצונו של המאזיל ית"ש הוא רק טוב פי' א"ל לומר שרצה הרצון העליון שיוכלו להיות רצונות אחרים מונעים על ידו באיזה אופן שיביא, כי הרצון העליון אינו רוצה רק טוב לבד וזה אינו טוב ודאי שלא יוכל טובו להתפשט בצדויותיו. וא"כ כך הוא טוב להטיב ללדיקים כמו להרע לרשעים ורחמי רשעים אכזרי, הרי כהיו וחמתי את אשר אחון אע"פ שאינו בגון וכהיו יצוקם עון ישראל ואינו וכו' הרי שרוצה להטיב גם לרשעים. שמה תאמר כל זה הוא לאחר אורך הגלות וקבלת עונשים. אשיבך היא הנותנת א"כ הרי הרצון העליון מסבב דברים שאחריהם חכו הכל ש"מ שהרצון הוא רק להטיב ממש אלא שאריך ללכת עם כל א' כפי דרכו והרשעים אריך להענישם כדי שימחול להם אח"כ, שאם הכוונה הים לדחות הרשעים הים להם להיות אויבים ממש ולא נעשים לזכות אח"כ, וזה ראייה ברורה, כי הרי סוף המעשה הוא הכוונה הסכליתית בכל חלקי המעשה ההוא, אך סוף המעשה בכל בני אדם בין לדיקים בין לרשעים הוא לתת להם טוב. א"כ הכוונה הסכליתית הוא לתת טוב לכל הרי שהרצון הוא רק טוב. בחכמה ב' ולכן לא יתקיים כו' פי' השתא דאחית לכוני שהרצון הוא רק להטיב לריך שאפילו כך גא ילכו הדברים [לבלי תכלית] פי' בשלמה אם לא היה הרצון מואם להאבד הרשעים אז אמרו אין העונש טועם דבר רע אלא חטאים חרדף רעם וכך היא המדה וכמ"ל אך כיון שאמרנו שאין הדרך אלא כדי להחזיר החוטא שישוב ויעיב לו א"כ העונש הוא רע עד שאריך שיביא כלם ולא נלתי כדי שלא ממנו החוטא ולפי שהוא רע הוא נגד רצון העליון, אך כיון שהוא נגד רצון העליון כמו שצדקו נגד כל אים א"ל להיותו נלתי כך בכלל העולם א"ל למלאותו שיביא נלתי וחראם עתה הדבר הזה במופתים חותכים, סוף כל המעשה הוא הכוונה הסכליתית בכל חלקי המעשה ההוא, הטוב הוא סוף כל הסיבוב העובר על כל אים בפרט אפי' הוא רע א"כ הטוב הוא הכוונה הסכליתית בכל הסיבוב הרי מופת ראשון שהכוונה הסכליתית בכל הסיבוב הוא הטוב, אך הפועל בכל הסיבוב הוא הרצון העליון אם כן הרצון הענין כל תכליתו אינו אלא טוב. הרי מופת ב' שהרצון העליון הוא רק טוב. עתה נראה אם העונש שהוא קודם הסוף ברשעים הוא טוב או לא. דבר שסופו משתנה ממה שהיה מתחלתו תחלתו וסופו אינו ממין אחד. הסיבוב שמהבב על הרעע הוא משתנה בסופו ממה שהיה בתחלתו א"כ תחלת הסיבוב הוא וסופו אינו ממין אחד, אך הסוף הוא טוב והוא הנראה בתחלה מן הרצון הפועל. האמנע פי' מה שקודם הסוף אינו ממין הזה א"כ מה שקודם הסוף אינו טוב ואינו הנראה בתחלה מן הרצון הפועל. נאמר א"כ למע יבנו. אלא לפי שא"ל נסגוע אל הסוף בלתי זה אבל אם היה אפשר להיות בלתי זה לא היה ראוי לאמנע הזה להחל. ונראה מכל זה שהעונש הוא רע והוא הפך המבוקש ומכיון ברצון העליון אלא לפי שהמלא לריך לבריתא כדי לסגוע ממנו אל התכלית ואם היה אפשר בלתי"ס הים יותר טוב לפי הרצון. אמור מעתה כמו שפעולות העונש צדקטים הוא מה שהוא הפך הרצון שצ"כ לריך להשתנות בסופו, היות ענין העונש בהנחה גם זה הוא נגד הרצון הענין ולריך שיבאנו בסופו וזה פשוט כי כמו שכיון הרצון העליון שכל הפרטים יהיה להם טוב בסוף כך לריך שיבאנו שכללות העונש בסוף יהיה רק טוב. וכמו שהמלא העונשים שהם מספיקים לפרטים שבסוף יקבלו טוב כך יוכל להמלא עין עונש או מה שיביא לכללות המולד

מה שהוא רע בתחלה אינו יוצא מרשות אחר ח"ו שיוכל להתקיים נגדו אלא סופו הוא טוב ודאי ואז נודע שלא יש רשות אחר אלא הוא :

תכלית

פירוש

העולם ג"כ מתחלש יהיה רע ובסוף יסיים טוב. אלא ודאי כך הוא באמת שאין לנו ית' אלא טוב. וזה מה שאין שיהיה קיים לעד. כי בליעת רצונו קיימת. ואם האמנתיים לזה יסיים רע אינו כלום כי אדרבה תראה כוונתו הטובה ופעולת כוונתו הקיימת שבולא מכל הסיבות לכל דבר הוא רק הטוב שבהן ית'. בהחלט הג' וכל מה שהוא רע וכו' פי' כיון שידענו שמה שהוא פועל לרצון שבו יסיים טוב עתה לרצון שבו עוד אחת וסוף שודאי אין יש אלא רשות אחת לפיכך יסיים טוב שני דברים שאנו רואים כ"כ מקרי' אומרים שאלוהים הוא אחד לרצון שבו יסיים טוב שני דברים שאנו רואים כ"כ מקרי' בעולם וכ"כ מסיבות גדולות מתהפכות לכמה גוונים ואלו יודעים חפ"כ שאין יש אלא מחליל א' ית' ורצון אחד. לפיכך שאין שום רצון מוגע על ידו אפי' עלול ממנו ומכ"כ לפיכך שאין יש שתי רשויות ח"ו א' פועל טוב וא' פועל רע רק י"י אלוהים י"י אחד בכל מיני יחוד. ומה שרצה עכשיו כאלו הם פעולות נפעלות מזולתו יסיים מעלול ממנו או ח"ו מרשות אחר אינו כן אלא הוא בחוק טובו הוא הפועל כל זה. כי כבר נודע כל מה שיש עכשיו מן הרע לא יתקיים כלל אלא לבסוף יסיים הכל טוב, וכבר למפר' שאין רשות אחר. כי מי שהוא רשות אחר בפ"ע לרצון להתקיים תמיד, וזה פשוט כי אין רשות אלא למי שאין אחר יכול לו אלא הוא כח ורשות קיים בפני עצמו ומה שאינו מתקיים אינו רשות. וכן נדע שאין שום רצון אפי' עלול ממנו מוגע לו כי אדרבה סיבות שלו הן לגלות רשותו אח"כ ולשפלים הכל ברשותו הטובה. והנה זהו מה שיש לנו להאמין באמונה שלמה ומועלת שהבטת רצונו הוא שובב זה בידעם ברורם שהוא מה שלמעלה ע"ז וידעת היום והשבות אל לבך כי ה' הוא האלוהים, ואין נבין זה אלא כשבין הסנהגה הזאת הסובבת מראש העולם עד סופו אז יסיים דבר זה נראה לעינים שכך הוא שכלל הוא רק מאתו ית' להעמיד רק חפצו הטוב לטוב ולא בשום ענין אחר. וזהו שדברים שהיו מתקשרים לעינינו והמכשולות את הרשעים להיות פוקרי' הם עצמם יסיון סמגלות לנו האמת הזו והמודיעים לנו סיחוד האמיתי הזו בכל דרכיו כמ"ס. נמצא שתי הכחות יש לנו בזה פי' בענין הרע הנראה עתה בעולם. ה' הוא שאינו יולא מרשות אחר ח"ו שיוכל להתקיים. וכב' הוא. בהחלט ד' אלא בסופו הוא טוב ודאי פי' שאינו ג"כ נגד טובו אפי' בדרך אחר שפי' דסינו שיהיה רצון עלול ממנו מעבד על ידו אלא סופו הוא טוב. והנה נראה שאלה דברים זה ה' מודיע אמיתות יחודו באמת. וזהו בהחלט ה' ואז נודע וזה כי אלו הם נותן השם לנמצאיו שישיגו שלמותו. והנה היו מכירים כל שלמותו מה שהיה מגלה להם ומשיגים גודל יקרו ונבדו. אך הנה היתה הקדמה כוונת למיני' דורות אחרים שא"ל להשיג קצת אלא מקצת שנגדו והמרו כשאושרי' שיש אלוהים א' שהוא תכלית הטוב ח"ו שיש אחר תכלית הרע שא"ל לא היתה ידיעה זאת בתכלית הטוב הזו. וע"כ גם להולא מן המינים וכן עשוהם בזה רצו ונראה רע כדכתיב עושה שלום ובורא רע וזהו הספק נראה מיד ומשיגים קצת הטוב. אך עוד נדע שאפילו זה הרע לא היה רשות בפ"ע אלא שהוא ית' שהוא כל יכול יכול לעשות גם זה מה שהוא כביכול הפכו ונראה ע"ז שלמותו הנדול. וסדרו אינו רשות אחר ח"ו אלא דבר נבדל ממנו. עד שיראו הנמצאים את הספק לא יחשבו שיש ספק אחר כי אין ספק אלא מה שהוא ספק ונבדלו הספק את הספק לא יחשבו נבדל ממנו ית' כי ידענו שהנאות וסיחוד פניו וזוהי פניו הרשעים והסופים. כי נבדלו הוא כן שאין נודע קצת אלא מהספקו. ודרך הנראה אינו בדרך הנבדלים כלל

[ג] תכלית בריאת העולם הוא להיות מטיב כפי חשקו הטוב בתכלית הטוב :
 [ד] רצה הא"ס ב"ה להיות מטיב הטבה שלימה שלא יהיה אפי' בושת למקבלים אותו ,
 ושיער לגלות בפועל יחודו השלם שאין שום מניעה נמצאת לפניו ולא שום
 חסרון

פירוש

כי הרי לא יכול נברא לעשות הספק לו והוא עשהו ועוד בעלו ונראה יחודו בשלמות :

וגו אחר שבארנו אמנותו בו ית"ש נבא עתה לבאר פעולותיו :

במאמר הזה יש ד' הבחנות , הבחנה הא' תכלית בריאת העולם זה פשוט שכל
 פועל פועל לתכלית , הבחנה הב' הוא להיות מטיב פי' לא לזרז כי הוא
 אינו לריק לברייתו אלא לברוא בריית להטיב להס' , הבחנה ג' כפי חשקו הטוב פי' אם תשאל
 ומיכן נולד זה התכלית , התשובה ברורה , כל טוב חשקו להטיב , הראון ב"ה הוא תכלית
 הטוב א"כ חשקו להטיב , הבחנה הד' בתכלית הטוב פי' לפי שהוא תכלית הטוב גם
 חשקו הוא להטיב בתכלית הטוב , וזה הטעם למה עשה זה העולם בזה הדרך של בחירה
 ושכר ועונש לפי שזה הוא תכלית הטוב וכלקמן במאמר שלאחר זה :

[ד] אחר שבארנו תכלית הבריאה נבאר עתה הסדר שחוקק לפי התכלית הזו :

הלקי המאמר הזה ד' חלקי הא' רצה הא"ס ב"ה והוא כללות הסדר שמחוקק ע"י

התכלית הזכרתי , ח"ב ושיער לגלות , והוא שיצור סדר הזה , ח"ג דחינו במה שנהן

והוא ענין החזרה ברע לעוב א"ך היא , ח"ד והרי היחוד מתגלה והוא סוף הסיבוב מה.

הוא . [חלק א' יש בו ב' הבחנות] , הבחנה א' נראה הא"ס ב"ה , והוא נ"ש כבר נראה

להטיב בתכלית , הבח' ב' שלא יהיה אפי' בושת בו' כענין שאמרנו מאן דאכל דלאו דליה

בסיה לאסתכלי באפי' ועל הטעם הזה ראה שיהיה דרך עבודה לבני אדם לשמרו ע"י

לעוב ולא יקבלוהו בשכרם וע"כ גם הטוב יסדע וסבירה בזה והשכר ועונש עד שלא

תכלית המכוון הזה , ח"ב יש בו ב' הבחנות , הבח' א' ושיער לגלות בפועל יחודו , פי'

הנה דרך העבודה הזאת גם היא לריק שיהיה על לז נאות לא על דרך הזדמן , כי הנה

פשיטת כל המלות [שיהיו כשיהיו מקוימות מבני אדם ה"ז לכן לזכות ויקבלו עליהן שכר] אבל

מחק החכמה הנשגב של האדון ית"ש הוא שתהיה העבודה מילואות א' נראה בכל

חלקיו במוי בעומק עלה שלא על דרך הזדמן והסכמה לזד כמו הזדמן , אלא שיהיה שורש

א' לכל הענין הזה , והנה שיצר רצון העליון שלא יש בוש ענין שתהיה נאה בו העבודה פי'

בהמשך יפה ממנו כמו אם יראה לגלות יחודו בפועל פי' זה הדבר יהיה מה שיהיה מקום

יפה לעבודה ולא זו אף זו שזה עלמנו יהיה הסעבה וכלקמן , הבחנה ב' שאין שום

מניעה פי' שלימות יחודו הלא הוא בליעתו הגמורה והמחלטת שאין לפניו שום מניעה

וחסרון , וזה נדעו בו מלד השלימות לא מלד הספק פי' כי אין נראה החסרונות והחסרון

הוא עליהם מכה שלמותו אלא השלמות לזד הוא הנראה , והרי זה מקום מוכן להמלא ע"י

עבודה כהיראה לגלות יחודו בפועל ר"ל שיגלה תחלה החסרונות והא"כ ישוב יחודו עליהם

ויתקן את הכל , ואמנם כמו שבהיות השלמות בולט א"ל ודאי עבודה כלל כי שלמותו

הגמור אין שייך בו יותר טוב וא"כ המלות לא יוספו לו כלום ולא בהסגתו , אך כשיהיה

מילואות החסרונות אז יועילו המלות כי החסר יכול לקבל השלמות , א"כ רק זה הוא המקום

שבו יכול להיות מופלת עבודה בדרך זה , והיינו שלפי חק הענין הזה תפול בו הטוב , כי א"א

לומר יחוד אלא אם אומרים בשליטה הגמורה בלי שום מונע ולא ממילא אם יראה לפדע

ענין זה לגלותו בפועל יעשה המונע והא"כ יבטלסו , וזהו מרכז הא"ס ב"ה שהוזכר במקום

חסרון לכן שם ההנהגה הזאת שהוא כנהוג בה שבה יהיה בפועל החזרת הרע לטוב והיינו במה שנתן בתחלה מקום לרע לעשות את ע'לו, ובסוף הכל כבר כל קלקול [נתקן] וכל דעה החזרת לטובה ממש, והרי היחוד מתגלה שהוא עצמו תענוג של נשמות :
הספירות

פירוש

אחר שבו היה המלאים שעני הענין הזה נבראו העולמות והעבודה בהם, והיה המעשה השלם השלמות והשליח חק א' בלתי שלם כדלקמן שבו הפול העבודה כמ"ס בס"ד . ואמנם מה שהוא רואה לנלות הוא איך שמלאיות הספרות נתקנים בכה יחודו, א"כ אין המעשה נשם אלא א"כ יתעלה השלמות בתחלה עד שיהיה מלאיות לחסרונות ובאותו הזמן הזה היה מלאיות לעבודה ועוד יתגלה שלמות היחוד ויתקן כל החסרונות, ואמנם גם זה יהיה בכלל העבודה גילוי היחוד בעלמו שבו אדם העובדים הם ימשיכוו לנלות ולחקן כל החסרונות, ותרצה מה יהיה שכר היחוד המתגלה שיכא מגלה אליהם שישיגו וזאת היא הטובה השלמה עליהם, והיינו כי שכר המלות הוא רק לע"כ וסוף רק מה שהשכמות משיגות את שרשם ולפי יקר מה שמשיגים כך הוא תענוג השגתן, וכשישיגו היחוד מגולה כראוי אז יהיה התענוג השלם מכל לך, מלך המקבל שלא יהיה לו מונע, ומלך אור עלמו המושג שהוא היחוד השלם עולם התענוג שיכול להיות לנשמות. נמצא כללו של דבר כשראה הא"ס ב"ה מפני שלימות הטובה לשום ענין העבודה ושיער באיזה ענין הוכל לפעול וידע שבכל עניני השלמות אשר בו אין שום דבר לריק לבדיותו כלל ואין עבודה מופלת בהם רק בענין הטובה בעלמה פ' שהוא כח החזרת הרע עלמו לטוב והיינו סוד היחוד השלם בכתבתי, כי הענין הזה אע"פ שבהיותו בשלמותו אין שייך בו ג"כ עבודה אך כיון שהוא ענין במלך עלמו הוא נותן מלאיות שם החסרון לא להיותו אלא להיות נשכל מכת השלמות הרי יכול לפעול בו ענין זה שכדי לגלות טובו יעלים שלמותו כדי לגלותו בפועל וסיינו כמקלקל ע"מ לחקן, ואז בזה החק עשה כל מעשהו נתן מקום לנמלאים נתן מקום לעבודתו וקבע להם השכר יקר מאוד. ח"ג יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' ולכן שם ההנהגה הזאת שהוא מנהיג זה פ' ההנהגה שיש עשה. הבחנה ב' שבה יהיה בפועל פ' מה שהוא בכה היחוד המתגלה בפועל. הבחנה ג' דהיינו במה וכו' והיינו העלם השלמות. הבחנה ד' ובסוף הכל כל קלקול נתקן וסוף סוף הסיבוב שחזר היחוד ומתגלה. חלק ד' יש בו ב' הבחנות הבחנה א' והרי היחוד מתגלה פ' בכלן מתחברים דברים הרבה, כח היחוד עלמו מתגלה בפועל שכיון שבה לריק להבין הרע שחזר לטוב לא היה אפשר להיות זה בפועל כי הרע לא היה בפועל עד שמתגלה לתחתונים הדבר יקר כ"כ שיהיה להם תענוג גדול והשיגים אותו והרי היה מלאיות לעבודה ועשה מלאיות לשכר פ' שלא תלךרר העבודה להיות נלחית אלא היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם כי כיון שהיחוד מתגלה אין לריק עוד עבודה. הבחנה ב' שהוא עלמו תענוגם כו'. פ' שזאת היא הטובה מה שאמרנו שרשם להטיב וסרי שיער הרצון העליון דבר שלם ונאות בכל חלקיו הטובה שלמה מלך עליהם פ' שיהיה הטובה רבה וגדולה יקרת הערך וזה בסיוות היחוד הענין הנכבד וסיקר מאוד שהיא תהיה השלמה [מכל לך] מלך הנתינים פ' שלא יגיע כבודם למקבלים וזה מלך העבודה שתקדים לה ושתהיה הטובה הענין עלמו שגורם מלאיות העבודה פ' הטובה שבדרך אשר בה היא מודמנת תמלא העבודה להיות הטובה היחוד בר"ל החזרת הרע לטוב שהנה דרך כנתינים בשלימותם הוא שיהיה הסעלם של השלימות ואח"כ הגלוי, וזה הדרך עלמו שנותן מלאיות לעבודה שכל סבריהם וכל ההנהגה בזה הבנה ע"ז הענין, ההנהגה, חק מגלה סוף סוף בכל סבוביו אמתית היחוד הזה כמ"ס, וכבריא, שהנבראים עליהם הם רומזים בעלמם חוקות ההנהגה הזאת ח"ס במאמר ה' ועל יסוד זה בני כל הבנין :

ענין הספירות

[א] הספירות הם האורות שנתנו לראות מה שלא ניתן אור הפשוט א"ס ב"ה :
כל

פירוש

ענין הספירות

ה הנשא של כל הדיושים מחכמה הזאת הוא ענין הספירות לכן זה מס' שצריך לבאר תחלה :

חקקי המחמיר הם ב' . חלק הא' הוא הספירות הם האורות והוא ידיעות הספי' מה הם . ח"ב מה שלא ניתן אור הפשוט והוא ידיעת מה מתחלקים ממסוכסב זה הא"ס ב"ה . שתי הנחות האלה לריבין ידיעות הספירות וזה כי סנה לדעת הספירות סנה לריך לדעת מה שנתחדש לאורך הכריאה שלא סיה כן בתחלה, ראיה לזה שהרי הספירות אינם אלא מה שנתחדש לאורך הכריאה וזה נחפיש כבר, אך מתחלה לא היה אלא הא"ס ב"ה ח"ב לדעת הספי' לריך לדעת מה שנתחדש שלא סיה כך ושאינו כן בה"ס ב"ה . חלק הא' יש בו ג' הבח' . הבח' א' הספי' הם האורות . וזה כי סנה הספי' הם מה שהאלקות מתפשט אך התפשטות האלקות לא נוכל לקרא אותו כ"א הארס ח"ב גם הספירות הם האורות, ואמנם שהאלקות לא נוכל לקרא אותו בשם או מלה, אמנם כאשר בלא מלה לא נוכל לקרא ולדבר ע"כ לריך לקרא אותו באיזה שם אבל נבחר את שיוכל להיות רחוק ממנו פחות מהאחרים, האור הוא היותר הדק שבנשמים ע"כ הוא פחות רחוק ממנו מהאחרים, וא"כ לא נקראו אלא הארס ותבין שאתפ"כ הין זאת הארס ממש כמו הארס האור הגשמי אלא מה שיקראו הארס לזה לו איזה שם . הבח' ב' נהנו לראות שהרי זה כל החילוק שבין בינס ובין א"ס ב"ה . הבח' ג' . שנתנו לראות וזה ב' הוראות הא' שאינו מחויב להיות הספי' שיכיו נראות כי הרי יש ספי' עליונות שאינם נראים חפילו מן העליונים אלא שיכיו ראוים לראות שאם המקרה ימנע הראיה מראות אותם לא יחסרו כם ממכותם אך אור הא"ס ב"ה אינו ניתן לראות כלל וכרי הטעם מלד עלמס . הוראה ב' שניתנו לראות . לא שהם נחויים לראות ר"ל שאין הספי' מין אור נראה בטבעו הפך ממה שהוא אור הא"ס ב"ה, אלא הפועל סיה שנתנו לראות שכן ראה הא"ס ב"ה שאם סיה מין אור נראה בטבעו סיה לריך שיכיו הספירות בלתי מחודשות . וזה כי הלא מה שהוא נובא בטבעו יסיה בו כל זמן המלאו [ואם] ההראות בספי' הוא צהם בטבעס ח"כ כל זמן המלאו אור הספי' לריך שהסיה נראה, אמור מעתה אור הספי' לריך שלא יסיה מחודש אלא גלוי ראיהם הסיה מחודשת וזה כי הספי' הם אלקות ובאלקות אין שייך חדש ח"כ אור הספי' אינו מחודש, דון מינה ומינה אור הספי' הוא קדמון ואם ההראות בזה האור הוא טבע ח"כ לריך שתמיד יסיה נראה וכחידוש מה הוא, אלא כרעין הוא שנותן להם לראות ונתן להם כשנתן לה' ולא קודם לכן שאין החדוש באלקות אלא חדש גלוי למקבלים ותבין בזה שיפס חוכל לקרא אותם אור נאלל כי לפי מראות העין סרי נאלל לפנינו לעינינו אור ה' נראה שלא סיה כן מתחלה, ואלו נחנה רבות לעין לראות סרי היינו משיגים שורס ח' שהוא ח"ס ב"ה בלתי נראה ואור ח' נמלא ממנו בסדרגה שגדלה ח"כ נקראו אור נאלל מן האין הכלתי מושג . חלק ב' יש בו שתי הבח' הבח' א' שסא"ס הוא אור פשוט ר"ל הוא האור משולל מכל שא"א לדבר באורו כי כיון שאין שום מלה ראוי לומר בא"ס ב"ה ע"כ נזכרה במה שנוכל ונשלל ממנו מה שנראה מחייב בו המלה שלפי האמת אינו מחייב בו . הבחב ב' שלא ניתן לראות שזה החילוק שבין ח"ס ב"ה לספי' :

אחר

[ו] כל ספי' היא מדה א' מן המדות של א"ס ב"ה אשר ברא בם את העולמות ומנהג אותם, שברצותו שתהיינה נודעות עשה שכל מדה תראה בסוד הארה אתה שבראות

פירוש

וזה אחר שידענו שהספירות הם הארות, לריך עתה להבין מה הם הארות האלה:

חלקי המחמר הזה ב'. חלק א' כל ספירה היא מדה וזה באור הנראה. חלק ב' שברצותו שתהיינה נודעות וזה באור הראיה. חלק הא' יש בו ה' הכחות. הכחות א' כל ספי' היא מדה ר"ל כמו חלק מן הראון והיינו כח מנחותיו. המשל בזה כגוף מחובר מכ"כ איברים והוא כח הראה וזהו יראה איבריו, והנשמה חלקים אינם איברים אלא כחות כגון זכירה דמיון הרגש והראה ואח"כ יראה כחות, כך הראה מה שאפשר לראות בראון העליון וראה כחות של ראון. הכחות ב' כל ספירה היא מדה אחת. ר"ל מיוחדת ומובדלת לעולם הזה הספרים שבין זה הדרך לדרך הכל יכול שפועל כל הפעולות בדרך א', פי' כי הנה כל סבה לא חוציא כל מחובר אלא מחובר שיכול וראה ממנו, וזה יפן אין בזה כח אלא מה שיש בה וא"ל לה לתת אלה מה שיש בה, ע"כ נהיות איש א' פועל פעולות הרבה לריך שבחין בו כחות הרבה שיסיו סבות לפעולותיו ההם, אך הכל יכול אין מליצים בו שום כח מוגבל אלא כל ענין בו כולל כל כח ע"כ יכול לפעול הכל ע"כ אין לפעול בו כחות רבות סבות לפעולותיו, אבל דרך הספי' הוא הדרך הראה הא"ס ב"ה לפעול בו כפעולת בני אדם, וזה ענין בעשרה מאורות נברא העולם, ע"כ נבחין בו לכל פעולה מדה מיוחדת בפ"פ. הכחות ג' הוא מדה א' מן המדות של א"ס ב"ה. ר"ל שאין הספי' דבר משתלשל מן הא"ס ב"ה שיסיה חוץ ממנו ושני לו אלא הראון הוא א' שכלתי תכליותיו לא נראה והוא הנקרא א"ס ב"ה והמחלש מן הראון הזה הוא הנקרא ספי', אך הראון הוא א"ס ב"ה ח"כ הספי' הם מדות מן המדות הא"ס ב"ה. יש להקשות הלא אלו אומרים שהא"ס ב"ה הוא השורש והספי' הם השתלשלות ממנו והרי הם שניים לו וא"כ איך נאמר בכלן שאין הספי' דבר משתלשל. תשובה יש הפרש בין השתלשלות להשתלשלות, הספי' אינם השתלשלות חדש משלשל מעצמו א"ס ב"ה מה שלא היה בו מחלש ואין בו עתה כמו הגופי' הנפרדים שאז היה שניות מעצ, אבל הם חלקים מכללות מה שיש בו שהוא מגלש, אבל כשנבא להעריך המדרגות בהדרגה נאמר ששורש זה עצמו משתלשל הוא הא"ס ב"ה עצמו הבלתי מתגלה אלא שמינה לנו מגולם מה שהוא רואה, ולכן ערס הגלוחם היו גם הם עולים בשם א"ס ב"ה ככל שאר הכחות הכלולות בראון עד אין תכלית, ובכללותם לא נקראו עוד א"ס כי הרי יש להם סוף וגבול כנ"ל ולכן נקראים ספי'. הכחות ד' אשר נרא בם. ר"ל למע יתגלו אלה ולא אחרים לפי שהם אלה שיש להם שם התחתיים למע שמהם נבראו. הכחות ה' ומנהג. ר"ל אע"פ שכבר נראה לא כלתה ההשגחה של האורות על ענפיהם ופועלת כל הספי' תמיד כבתחלה. החלק ב' יש ג"כ ה' הכחות. הכחות א' שברצותו שתהיינה נודעות. פי' גם זה הא"י בראון שהכחות האלה אע"פ שישנם לא היה לריך שיהיה בם הכחה כלל אלא הראה שחיה. הכחות ב' שכל מדה הראה בסוד הארה א', והיינו שנקבע לה חק מראה להבין המדה דהיינו [ככת] ע"י הדמיון המחמדם וכלקמן. הכחות ג' שברצותו להגות מבינים. וזהו כמ"ש הרמב"ם ז"ל שברצותו הנביא מראה הכוחות נחקק בלבו פתוחים ולריכין אלו לזה כי אם היתה הארה עצמים ודאי הוא שהיה להם להבין בזה הענין העלמי לה אך כיון שאינה אלא ראונית היה לריך שיהיה עוד ענין אחר להבין הגרמז הנבואה, אלא שכך הוא הענין שממילא מבינים מה ענין ההארה ההיא וגם ענין בחי' הפרעיות. וזה הכחות ד' וברצותו תנועות. כי כמו שההשגחה מתחלפת לחבר או לדון או לרחמים לפי הזמן כך נראי' תנועות ככחות לפי

שבראת אותה מבינים המדה היא ובראות הנועת ההארה היא מבינים מה שנעשה בהנהגה במדה היא. בזמן ההוא :

[ו] הספירות הם אפשר שיאירו בהארה רבה או בהארה מועטה, אפשר להם לראות בכמה מיני ציורים ודמיונות. מה שבהם לא יש באמת שום ציור

ודמות

פירוש

כזמן ובראים מצינים אותם. הכחנס ס' במדה הסיו ובזמן הסיו. זה פכוס כי הפעולם פרטיה לכל כח לפי כזמן וזכו מה שרואי' כיון שרלס כדלון העליון לגלות כנסתו לנדרואיו :

[ז] אחר שבארנו היות הכחות נראים בדרך הארס, עכשיו נבאר דרגי הכארה הזאת כנראית ומשפטי' :

חלקי המאמר כזה ג'. חלק א' הספירות וסוף ענין כמות הכארה בספי'. חלק ב' נאשר להם וסוף ענין הדמיונות בספי'. חלק ג' אך בעצמם וסוף פי' כללי על כל הדמיונות הנראים בכס : חלק א' כספירם אפשר פי' כיון שרלס רלון העליון שכתוביו הפשוטים יתראו בדרך אור, מיד יפיל בראים הזאת הפחות וסיתר, כי יש אור מאיר מעט ואור מאיר הרבה, וזכו מה שרואים הספירות וכפראיפוס, פי' הספי' אור מועט וספירלוק אור מרובה, וזה בחלקים, וכן בכח וחשיבות הספי' עלמה יש שיאיר במעט הארס ומעט כח וזה קטנות יש שיאיר הרבה וסיונו בגדלות, כללו של דבר כל מה שדגנר בספי' הפרש בין קטן לגדול הוא כי כך הוא במראה אור מעט ואור הרבה : חלק ב' יש בו כ' הכחות. הכחנס א' אפשר להם לראות כו'. פי' זה וודאי שכל כך דברים שאלו מזכירים בספי' דברי אורם וגשמיים א"ל לכיוסם כך בכס בשום פנים כי זה הים ככפירם ח"ו ומקרה מלא הוא כי לא ראייתם כל חמונה. ואע"פ שחמרו שם כחות המחשבה העליונה כנראית לנביאים או לנשמות כמו שהיו נראים המחשבות כנשמתו של ארס, אך יש הפרש גדול שבנשמה היא עכ"פ ברואה ואינה חלכות ויתכן גם לורם ודמות ותמונה דקה אלא שתהא לורם רוחנית שלא כלורת הגוף אך אין הים מונע לומר שיש גם לורם ותמונה דקה, משא"כ בספי' שהם כחות מחשבות של רלון. ב"ה שא"ל לומר שיכיר בכס שום לורם כלל כיון שידענו שהמאילי יח"ש בכל ענינו הוא כשגב ומושלל מכל המקרים המופלים בנבראים ממנו, וברי אנו אומרים קטנות וגדלות עליה ויירדם הלכשה ומקומות כל אלה וודאי א"ל לומר אותם שהם כך בספי', וא"ל שכל אלה הדברים הם מכל ודמות לדררים עליונים להסבה ומשפטי', גם זה א"ל לומר כי ברי רוב הדורשים היו ללא כלום כי חלי היות גדול תיחא ודברי רב הקדוש זללה"ם ודברי המקובלים הראשונים ואחרונים ועל כלם דברי הרשב"י זללה"ם אינם מורים כן אלא מורים שיש מלאות אלה בספי' ממש, ובה כחן הוא מקום צירור האמת, כי אם היסוד הזה משימין איהו כסונו הכל מובן בסבה ממש גלויה ופשוטה, אם היסוד הזה אינו כראוי כל הבנינים פורחים באויר וא"ל להגיע אל הבנת הדורשים כלל. ובה האמת שכל הספירות הם כחות המחשבה העליונה כלם פועלים בעולם הפעולות הצריכים כלם לכוונה א' שהוא השלימו' האחרון וכמ"ל, וכל אלה הכחות מזומן בכס כבר מה שמספיק להסבה' כל העול' בכל זמן, פי' דרך משל כח החסד כבר מזומן בכל הדברים שיש לו לפעול בעולמות, לשלוח או להימח שליטתו, לשלוח הרבה או מעט או ללאה בחוך שליטת הגבורה באותם הדרכים שזכנו כבר, לפעול בגלוי או בהעלם וכן לדון וכן לרחמים, מה שצריך לשכר או לעונש, מה שצריך לקיום העולם, מה שצריך לשכר נאחי, בכל א' מן הכחות האלה שאמרנו חד"ר, כי כבר שיערה המחשבה העליונה כל מה שצריך להסבה כל הכריות עד סוף כל הסבוב, ואינו אלא הרכבה א' של הכחות האלה כג' בכל מיני שליטות ומשפטים ודרכים שדי ומספיק לכל מה שצריך להוליד בעולם, ובה כל הסרכבה והאריגה כז"ח

ידמות רק נראות בדרך צורה ודמיון והמסתכל בהם באמת יראה שאין הדמיון והצורה אלא מקרית לפי הרואה בהם והיינו וביד הנביאים אדמה, אך בעצמם אינם אלא החפשות כחות

פירוש

הזאת נראית לנביאים או לנשמות וכו' הנקרא מרכבם. אך כחות המחשבה ה"א לראות כי הם פשוטים ואינם ניתנים לראות לפי עצמן, אבל ראה רצון העליון שיראו בדרך אורות ובדמיון נבואיי נראים בכל מה שאנו מזכירים בהם פי' פרלופים עולמות הלכשה עליות וירידה וכל הדברים האלה. אך כבר ידענו שאין הכחות האלה כך ה"ו אלא נראים כך בדמיון הנבואיי שכן כתוב בהדיא וביד הנביאים אדמה שהוא ית"ש מסתיר עניני מחשבתו העמוקה באותם משלים הנבואיים אבל האמת בהם רואים כך וגם זאת הראים אינה כראיה גופית וכלקמן, אבל הם רואים עניני רוחני' שענינם הלכשה עליה ירידה אך גם זאת הראים אינה אלא ראיה נבואית ודמיונית שר"ל כל אותה עומק המחשבה והעלה העמוקה והרחבה שזכרנו, ומלא שאין הדברים האמריים משל כלל כי העליה והירידה והלכשה וכל הדברים שאמרנו ישנם באמת בחזון ובנבואה אלה שאותו החזון עולמו ואותו הנבואה אינו אלא דמות נבואית ויפה כה הנביאים בראים החזון ומבינים הענין וכלקמן, ומלא שסעיף הוא סדר עלה עמוקה שכשרה המאיל העליון להראותו מראה אותו בסדר המרכבה, והשם לפרקי המרכבה הזאת דמות כל פרק בפ"ט והם שמות הספירות והפרלופים והחזיונות מראים כל המלכים והסכומות, כי הנה כשים מליחות זה של החזון הנבואיי יכולים לראות במינים רבים של זה הסוג פי' בכמה מיני ליורים ודמיונות בכל מה שאנו מזכירים בכל העולמות והפרלופים. הבחנה ב' מה שבס' לא יס. וזה מכוון כמש"ל. הבחנה ג' רק נראות בדרך כו' פי' שאין מה שאנו אומרים משל ורמז גידול אלא שהראיי' הוא כך ממש ומה שאנו אומרים בפרלופים הכל הוא ממש שכן רואים במרכבה. הבחנה ד' והמסתכל. ז"ס ואל מי דמיוני ואשור יאמר קדוש פי' שאין נשאר עשות לנביאים לחשוב שמה הוא כך ה"ו אלא כבר אמרתי שהנביא רואה המראה ומבין הסמכויות ובהשגת נבואתו רואה במראה ממש שאין ההמונה אלא דמיונית מתיחסת אל הדואה אך לא עצמות בנראה וזה הדבר נודע אל הנביא עולמו בעת הסתכלו בחזון נבואתו, והיינו ואל מי דמיון אל ומה דמות חערנו וזה שהיה מזכיר להם לישראל ונשמרתם מאוד לנפשותיכם שלא יהיה ראיתם מכשול להם ה"ו אלא ידעו באמת שכבר כל המראה אינה אלא נבואיי כמו שהזינו בשעת הסתכלות. וזמ"ש ז"ל ג"כ אכני ה' אלסיך לפי שנגלה להם על הים כגבור והיינו ז"א. וזמ"ה בחדר והיינו ה"א כידוע והוא הכל שלא יהיו נכשלים במראה ה"ו אלא יעמדו על האמת בעקרו של ההסתכלות כראוי. הבחנה ה' והיינו וביד הנביאים אדמה פי' ביד היינו שהשגה שלשה נעשה הדמיון הזה לא בספי' עצמם אלא בכל ה' רואה מתוך השגתו בתוך ההשגה נעשה הדמיון, וז"ס משרז"ל שכלכות היא יד הנביאים וכלקמן. חלק ג' יס בו ה' הבחנות. הבחנה ה' אך בעצמם. וזמ"ש למעלה כבר בכל הענין הוא רק עלה עמוקה אריגת כ"כ כחות מכ"כ מיני הדברים להיות כל ה' שולט באותו הזמן באותו הדרך לבד המוגבל לו וזה הנקרא התפשטות כחות ר"ל כחות מתפשטים בדרכים וחוקים שונים מוגבלים וקבועים. הבחנה ב' מסתדרים. פי' בהסדר אינו מפורד ומפורד בחלקים רבים שאינם באים לסוג ה' אלא יס סדר ה' כללי להתפשטות כל כה לפי ענינו שהכל משוער כזוונה התכליתית. הבחנה ג' נתלים החוקים אלה באלה. פי' מה שרואים המלכים של ההלכשות וכיוצא הוא כי באמת הכחות בהנהגתם ופעולתם נתלים זה בזה שפעולת ה' מהם יולא מפעולות אחרות וכך ארגם המחשבה העליונה אריגה שממנה יולא כל המסיבות שאנו רואים שהם מתפשטות בעולם. הבחנה ד' ומשקים זה אחר זה.

בחות מסתדרים בסדר מה שהם צריכים לחסדר נחלם החקים אלה באלה ונמשכים זה
אחר זה לפי שלמות הסדר המסודר :

[ח] יכולות הספירות ליראות בדמיונות אפילו הפכיים זה לזה כמו ממש הירואה בחלום
שמתחלפים הנושאים לפניו ברנע אחד, רק שבכל דמיון שנראה נודע בת

אחד

פירוש

פי' הסתכלות והמוחין וכיוצא הוא מפני המסך הכחות והחקים זה אחר זה. הכחם
כ' לפי שלמות כו'. היינו מה שפי' בכל הדרכים האלה מסוג א' הם נמשכים וכוא
השלמות כמוזכר כוונת המשוער ע"פ הכוונה כנ"ל :

ה אחר שבארנו ענין הדמיונות שנראה בהם בספי' נבאר עתה ענין הסתכלות הדמיון לדמיון :
דלקי המאמר הזה ג'. חלק א' יכולת הספירות והוא הסתכלות הדמיונות. חלק ב' רק
שבכל דמיון והוא תועלת הסתכלות. חלק ג' והמדות והכחות. והוא הספרש שבין
הדמיון והספרון. חלק א' יש בו ב' הכחות. הכחם א' יכולת פי' אם הדמיון היה עלמי
בספי' זה פשוט ששני הפכים אינם עומדים בנושא א', אך כיון שאינו אלא רלווי אין שום
קושיא שיראו דמיונות הפכים ממש, כי עתה רואה רלון העליון שיראה בדרך א' ואח"כ
בדרך אחר, וכנה זאת תשובה למען שיקרא בדברי הרב הקדוש זל"ס בהרכב דרושים
שנראים דבריו סותרים זה את זה, והדבר הקשה מאד בענין מלך העולמות שנהיה לשמות
סותרים זה עם זה, ומען שיקרא יותר בזה הוא ענין העגולים והיושר שנמלאת עשיית
במרכז ולפי זה היה הקו באמצע עשיית ועובר עד למעט ממנה וזה א"ל להיות ממנה
לדדים כמו שיקראו כבר כל יודעי בינה, אך תשובה בענין הוא זה כי בהיות כל זה מראה
נבואי היה יכולת במראה ליראות שני דמיונות הפכים, ואין לך יותר ביאור מספיק לזה
כמו החלום ובדלקמן. וזה הכחם ב' כמו ממש הרואה בחלום. פי' כי שם אין עלם
הדברים המתדמים בחלום נראים כלל אלא כח המדמה מדמה כן מה שרואה הנשמה
במראותיה ויודעת הדברים מה שמגלים לה, אם אחת אם שני, כח המדמה מדמה ומאיר
אותם הדברים בשכל האדם בחיודותיו ומאיר לו כאלו רואה העלמים הסס, וכיון שאין
הנראים אלא כח המדמה א"כ אין שייכים בהם המשפטים השייכים בעלמיים הסס עלמם
אלו כיון נראים באמת מן העין, אלא חולמים לראות נושא א' וכמה פעמים מתחלק הנושא
ההוא בחלום עלמנו לנושא אחר, ואינו בדרך שיראה הסתכלות כמו שהיה רואה העין
אם היה מתחלק הנושא לפניו, כי אם רואים בדרך א' ואח"כ בדרך א' ואין קושיא בעצם
לומר הרי עתה לא היה כך וזה חק הכח המדמה, כן הדבר הזה במראה הנבואה אפשר
לראות חזיונות הפכים, פי' כי יראה דבר א' ובסביע עליו להבינו יתחלק לדבר אחר
והסוד והכחות רלוא ושוב, וכנה בראות העולמות בכלל עם הקו שבתוכם אז יראו העגולים
זה בתוך זה והקו יורד באמצע עד הסוף ומלאה עשיית נראית במרכז, וכשהולכים להביע
אל הקו נראית עשיית בסוף, ואם יראו אותה בעגולים ויושר בזה אחת יראו למעלה
ולמטה בזה א', והארץ דוגמא בע"ז אפי' בסקיץ והוא משרז"ל בענין קבורתו של משה
לעומדים למטה היכה נראית להם למעלה וכשעומדים למעלה נראית למטה. כך הוא
בענין בכל מראות העליונות כי נראית בכל הדיוקנאות משתנים בכל רגע ממש כחלום
כמ"ס שכתב כל המקרים האלה נמצאים בו וכן כמה ענינים סקירות אחרים המוזכרים
בדברי הרב זל"ס והינם סקירות כי האמת זה וזה נראה ואפי' בזה א' במקרה החלום.
חלק ב' יש בו ב' הכחות הכחם א'. רק שבכל דמיון שנראה נודע כח א'. פי' אין זה דבר
לבעלם אדרבה כשרואים שני חזיונות מתחלפים שרואים אותם בדבר א' נודע ששניהם
הם לסודיע ענין א', והנביא הרואה את המראה מבין הספרון ומכל דמיון מאלה לוקח
ידיעה

אחד ומדה אחת והמדות והכחות נודעים בסדר אסתי ונכון כמו שהם מסודרים ונעשים -- והדמיונות כמו שיכולה הנשמה לקבל :

[ט] אע"פ שנראים הדמיונות בספ' אעפ"כ אין נראה צורה כצורה נשמ' ח"ו אלא נראה ענין א' שסובן בו כאלו רואים הצורה היא למטה וזה נקרא ראיית

פירוש

ידעש א' בנה הסוף המהרהל לו. הכחשג ב' ומדש א'. פי' להבין הדברים בפרט, וכשיש בחיות רבות הם בדמיון א' מראה מדש א' וכל הסלוי בה בסדר ההנהגה מה נמשך ממנה ובדמיון אחר מראה מדש אחרת וכל המשכשכ כנ"ל, ד"מ בסדר השתלשלות הפרלופים יראה יסוד דעתיק כלה בחזה דא"ל ויולאים משס חו"ג כלקמן במקומו, ובדרך ההלכשכ יראה יסוד דעתיק כלה ביסוד דא"ל, ושיני הדברים נראים כי שני הענינים אחת והמראות מגלות הענינים האלה. חלק ג' יש בו ב' הבחנות הכחשג א' והמדות והכחות. פי' זה ההפרש שיש בין המראה הנראה ובין הפתרון המובן, המראה הוא לפי מה שיכולה לקבל הנשמה כי כבר שם המאילי יח"ש חק זה בלא יוכלו הנביאים או הנשמות לקבל כ"ל בדרך המראה הזאת, ואז כל ענין מן המדות וההנהגה שיש להם להבין לריך שיבינו אותו מכה מראה שיראו על פי משפט החזיונות, ולכן יתחלפו החזיונות לפי הענינים כדי שיקבלו אותם הנשמות, ואע"פ שאין החזיונות עומדים זה עם זה חלופם כי אדרבה הנשמה רואה זה וזה ואקבלת שתי הענינים כמו שהם, והיא מבטת הכחות והמדות לפי אחת הענינים ממש כסדרם בהנהגה, אך דרך קבלתם הוא כמו שיכולה לקבל. וזהו הכחשג ב' והדמיונות כמו שיכולה כי הק דרך הזה ניתן לה להשיג על ידו ולא בדרך אחר :

[טז] אחר הביארנו ענין הדמיונות בשכפ', עתה נבאר איך אפליי החזון הזה חינו כלורה גשמית :

חלקי מאמר הזה ב'. ח"א אע"פ שנראים והיינו שאין הדמיונות בספ' כלורות הנשמות. ח"ב ואפי' הצורה. והוא שאפילו כלורה הדקה הינה כ"א רלוגית. ח"א יש בו ד' הבח'. הבח' אחת אע"פ שנראים פי' זהו מה שנאמר כי לא ראינום כל תמונה, כי זה ודאי מן הנמנע שאפי' בדרך דמיון יראה הכבוד העליון כלורה גשמית כלל כי אפי' בנשמה אין יש לורה גשמית כלל כ"ש בכבוד העליון, וע"כ לא יתכן שיראה למעלה ארי' או שור או אדם או עיגול או קו וכו' מ"ש והתמונה חינוס רואים זולתי קול, אלא כדאיס הוא ראיית נשמה שהוא יורה הבנה מראיית הנוף פי' שאינה רואה הדברים מלד לורהם אלא מלד מליאותם, והנה השכל מלייר מעלמו ליור הדבר אשר ראה או אשר חשש, ומי שהיה רואה הנשמה היה רואה הליור שהוא שם, שמה חלמר שיהיה השכל מליייר בליור שהוא בגשמיותו, חינו כך אלא כמותיו מסודרים בו בסדר א' שר"ל אותו הדבר שגלטייר בו, כך הספ' הם לורות מסודרים בסדר רוחני שמצינים בלוחם הסדרים עיגולים או ישר או בקיעות או עליות וירידות וכיוצא, ולא שיהיה כלורה היות ממש אלא שמצינים אותה כך, וזהו הבח' ב' אלא נראה ענין אחד וכו' והוא מבואר כמ"ש. בהנהג ג' זה נקרא ראיית פי' הוא דבר מובן מענין הנשמה עלמה שאין ראייתה כראיית העינים והכבוד חינו ניתן לראות לעינים, וע"כ אין לריך שילטייר אלא בליורים שייכים ומתייחסים לראיית הנשמה שרואה בו, שהינו רואה אלא מליאות הדברים לא מלד לורהם וזהו הכחשג ד' ולכן אין לריך והוא מבואר כמ"ל : ח"ב יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' ואפי' כלורה וכו'. פי' שהרי הנבראים הם מכני מינים גשמיים, ולהם ב' לורות הם כדאיסא והא כדאיסא ורוחניים והכבוד העליון אין בו בעלמו בוס א' מאלה הלורות אלא שמהרהג בהם, אך חינו מסתאם כלורה הגשמית שהיה העבה אלא כלורה הרוחנית שהיה הדקה, פי' שנראית כמו במחשבה

דאיית הגשמה שאין ראייתה הנוף ולכן אין צריך שהנושאים יהיו לפי ראיית הנוף :
אלא מציאת הארה כמש שמוכן בה ענין הענול אם הנראה הוא ענול או יושר אם הוא
יושר וכן כל שאר התמונות ולא שתראה התמונה הנשמית, ואפילו הצורה הרוחנית ההיא
אינה עצמית בספי' כלל אלא בסוד מלכות המראה הכחות בדרך הזה :

[י] פעולת המאציל ית"ש מה שהוא פועל בסוד הספירות לפי החק שרצה בהם הם
נתלים אלה באלה יוצאים בהמשך אלה מאלה ומתעלמים הענינים אלה בתוך אלה
דהיינו שכח אחד הוא הפועל בהעלם ונראה בגלוי כח אחר פועל והוא פועל באמת רק
לפי כח העלם שבו, ולכן נראו כל הדמויות האלה בספירות דהיינו שיהיו אורות מתלבשים
בתוך אורות או יוצאים אורות מאורות והכל בסדר ראיית הגשמה שמבינה הדברים ההם
ברוחניות בראיית העין את הנושאים שלו :

ענין

פירוש

המחשבה בשכל, אך חפי' זה עדיין אינו ענין כמחשבת עלמם, וזה פשוט כי מי שיראה לראות
לדעת מהות הכחות האלה סיס לדין לדעת מהות האלקות ב"ס שסרי הספירות אינם
אלא אלקות, אך כיון שאין מהות אלקות נודעת כלל גם מהות הספי' ח"א לדעת וכל מה
שיוצאים מהם ח"כ אינו אלא כחותים לראות כך ולא כהם כך, האורס הרוחניות הוא מה
שיוצאים מהם ח"כ האורס הרוחניות ג"כ אינם מהותם אלא מה שניתנו לראות כך. הכחות
ב' אלא בסוד מלכות. פי' כי הכחות כנס הם סדר הכנסה אך יש מציאות ח' שרשם
הרואן העליון שהכנסה מלמד מה שחסיס בלמח כהחיותים בסרי הם כהחיותים גם כהח'ס
גם. פי' שהנבראים עלמם יכיו נבראים לבראות שהכנסה בלמחם עלמם ויכיו כל' כך
נבראים כמו חלקי הכנסה עד בכל כח שהכנסה יסיס נברא ח' יולא ממנו שיראה
עליו בלמחם וחיותו בסגולתו, וחמס לדין חלמניות לזה. פי' מה שידרוך חוקית
שהכנסה לראות נבראים, פי' מי יעשה ככה ח' יראה בחזון וכה ח' כפה וכה ח' בספוח
וכה ח' במים וכה ח' בכסף, לדין שסיס אור בסגולתו לזה להעביר שהכנסה אל כלור כזה
בדרך זה, וכנס כל זה הוא במלמח ח"ס והמנות ח' יביע שהמלמח נקראת חמנות ח'
כי היא גירמח כדמויות שזכרו בספי', כי היא השורש לכל הכחותים ולכל מציאותם וכס
יש ענין זה שהחוקים יראו בלור גופים הכחותים, אך עדיין כס האורס הרוחנית כי בכל
בסדרהם וכס חקיק האורס רוחנית ומכס באס ח"כ כגשמית, וכנס אין כח כמי האדם
לשניג האורות העליונים אלא כמס שהם מחיחסים לעלמם, פי' כהם כרשים ללמחם
ושייכים להם, ועפ"י אין יכולים לשניג אלא במלכות שסיס ענין החמנות ומראה אורות
העליונים והכנותים בדרך זה וס"ס כי אס בזה יתכלל המתכלל וכו' כי אין כהשגה
אלא בדרך זה וכדלקמן בס"ד :

[י] אחר שגמרנו ענין כדמיוןם בכלל נבאר עתה עניניםם הראשונים בפרט :
חלקי המאמר כנס ב'. ח"א פעולה המאציל. והוא כענין כהכנסה של קשר האורות, חלק
ב' ולכן נראי. והוא המשך ענין זה בנראה. חלק ח' יש בו ו' הכחות. הכחות
ח' פעולת המאציל ית"ש. זה פשוט כי הספי' אינם מה בפועל המאציל ית"ש רק
שהספירות הם המחשבות [של הפעולות והנבראים הן הפעולות של המחשבות]. הכחות
ב' מה שח"א פועל. פי' כי אין זה לפי הכל יכול שבהמח' ח' יכול לעשות הכל בלי
חילוק דברים, אך כשרשם לפעול בסוד הספי' כנס סדר כחותיו בו כמ"ס בעל ברית
מוחש פי' בראש לפעול מעט מעט ולחשוב על כל דבר בפ"ס לא שח"א לדין לזה ח"א אלא
שס דרך בני אדם, וחלם הם הספי' שאנו מדברים מהם מה שרשם הרואן העליון לסדר
פעולותיו בדרך סדר והמשך כמו אדם שחושב כדברים מעט ועושה אותם מעט, וכסות
כדברים

[יא] ענין ההמונה והדמיון הנמצא בספירות הוא יוצא מספירת המלכות שהוא שורש לתחתונים ומצדה נעשים כולם בצורה שהם נעשים וע"כ אמרו שא"א לעלות או לקבל אלא בה, ואפילו בתמונות הדמיונות עצמם נודע חכמה בענין ההנהגה כי נודע איך צריכה השכינה להתנהג לצורך הענין שהוא ולהביאו לתחתונים אבל מתוכה משכילים הדברים למעלה ממנה ששם הם כחות ומדות ממש :

כללות

פירוש

הדברים כך הם נוכל להבין על כל פעולה כמה כחות פעלו בה מי היה ראשון ומי אח"כ ובאיזה דרך פעל וכיוצא בזה מה שלא היה אפשר לדבר כלל אם היה ח"ס ב"ם רוצה לפעול בדרך כל יכול וכנס זה כמו איש שידע לקרות כל המלה בבת א' ורוצה לקרות כל אות בפ"ע כמו שעושים סוחרים : הבחנה ג' נתלים וכו'. כשמדברים באורות מה שהוא שורש ומה שהם ענפים או כשמאמר זו"ל הנהגתם מאימא או א"א במלא אהכלילו וכיוצא בזה כמה ענינים, הכל הוא לפי שרצה המאלי ית"ש לסדר כחותיו בדרך זה ובהם שכת א' יהיה נתלה בזה אחר כאלהם הזה שהוא צריך לכל הלקיו וחלק א' תלוי בחלק אחר, ד"מ כח הדבור תלוי בכח המחשבה כי מי שאינו חושב לא ידבר. הבחנה ד' יולאים בהמשך פי' זהו הסתכלות שאלו מזכירים, וזה פשוט בכח הנשמה עצמה ד"מ כח הזכירה יולא מן המחשבה והדמיון וכל כיוצא בזה, וכשיבא לפרטים כגון חד"ר בהנהגה נבין הדברים מבוארים יותר כי דוגמא לכל זה נמצא במדות הכפס דהיינו החמלה הכפס האהבה השגחה החמדה וכל כיוצא בזה שם נמצא מדות תלויות זו בזו יולאות זו מזו וכל מה שאלו מזכירים בפרלופים, הבחנה ה' ומהעלמים הענינים. פי' זהו הסתבשה שאלו אומרים, ובכחות הנשמה הוא פשוט ענין כמו ד"מ האב המייצר את בנו, האהבה הוא הכח הפועל כי הוא עושה רק באכזבו אותו אך הוא הפועל בהעלם והכנס או השגחה הוא הנראה מבחוץ שהוא מראה לו פנים כל זעם וכן כמה כיוצא בזה, ולפעמים מה שהוא מבפנים ומה מבחוץ אינם הפכים אלא שהנסתר הוא מחשבה עמוקה שאין צעלה רוצה לגלותה ופועל בדרך אחר מהגלה לרוחא, וזהו הבחנה ו' דהיינו שכת א' וסוף מבואר כמ"ש : ח"כ יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' ולכן נראה. פי' הדמיונות כי הם כמו שהיו אלה הדברים למעט כן אלה הדברים הם שורש למעלה לענין הסוף שלמעלה וממילא מתיחסים להם וכדלקמן : הבחנה ב' דהיינו כו' הוא כב' שזכרתי למעלה להצבחה והסתכלות כי בסיועם נתלים זה בזה הוא יותר מובן ממה שנראה : הבחנה ג' והכל בסדר א' וסוף מבואר כמ"ש. הבחנה ד' כראיית העין. פי' ע"כ מדברים ע"פ ראיית העין כי העין שוב :

[יב] אחר שנבאר ענין הדמיונות נבאר עתה מה תועלתם למע גרמים הדברים על ידם : חלקי המאמר הזה ב' . ח"א ענין ההמונה וסוף שורש החמונה . ח"ב ואפילו בתמונות וסוף החופלת המגיע לנו מהם. חלק א' יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' ענין החמונה והיינו כי כל ספירה יש לה סגולה פרטית וגמכות הסגולה ההיא גם בכל שאר הספירות וזאת הסגולה היא פרטית למלכות. הבח' ב' שכי' שורש נתיחותים זש"ל שט"כ ראשית האורח חמלא בה פי' שכי' השורש לאורח ממש ולכן היא חסרתה בבחי' זאת של דמיון וחסרתה גם האחרים בדרך זה כיון שכולם אינם נראים אלא בה. הבחנה ג' ומאדם נעשים פי' שהם עוברים רק על ידם ליראות ומאד זה נראים כולם כך כמראה שמראה הדיוקנאות לפי תבונתו וכנסה שלו. הבחנה ד' וע"כ אמרו פי' שט"א להשיג אלא כך. חלק ב' יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' ואפילו בתמונות הדמיונות. כי לא די להבין המדה הנראית והנרמזת בדמיון הסוף אלא שצריך להבין ג"כ מה ענין הדמיון שהוא לרמוז בו המדה. הבחנה ב' נודע חכמה בענין הסתבשה. פי' כי מלכות היא שורש הסתחותים

יב כללות כל ההנהגה הסובבת עד תשלומה וכן כללות כל הנמצאים הוא רק ענין א' וסדר אחד שתיקן המאציל ית"ש שתכליתו הוא ההטבה השלמה בכל מיני שלמות ותנאי הסדר הזה הם כל הבריות ומשפטי הנהגתם, והוא סוד דמות אדם במנין אבריו וסוד קשריהם כמו שרם בו ממש ולכן א"ק שהוא כללות הכל הוא כללות

פירוש

לתחתונים ולר"ק להבין לפני קשר עמהם וא"ך משתרשים בה, ואז כשתראה אח"כ האורות מלטייירים בליוויים הכס אז תבין איך המשך האור שהוא למטה לר"ק שיהיה דוקא בבחי' זאת מפני הכנת המלכות וסגולותיה הפרטיות. פי' ד"מ אר"ה ר"ל חסד או אבא, אבל תבין מזה ענין האר"ה לפי האור למטה ואז תבין איך שחסד לר"ק לימשך בדרך זה למטה ע"י השכינה בע"כ האר"ה היואל ממנו עשוי באותה האור. הכונה ג' כי מודע איך לריכז, פי' כללו של דבר האור ר"ל איך נקשרת מדרגות המלכות וסגולותיה לעשות הדבר שהוא, הכונה ד' ולהביאו לתחתונים פי' זהו דבר עומד באמצע בין ההשפעה והקבלה, כי כחות ההשפעה הם פשוטים למעלה אך בדרכם למטה לר"ק שחשקשר השכינה בקשרים הכס ואז בסוד זה יואל האור למקומו לתחתונים. הכונה ה' אבל מתוכה. זה פשוט כי ממנה המדרגות ומתוכה מצינים הכחות וסגולותיהם :

יב חלקי המאמר הזה ב'. ח"א כללות ההנהגה והוא שכללות כל ההכנה הוא ענין א'. ח"ב והוא סוד דמות אדם והוא שכל זה הוא סוד דמות אדם. ח"א יש בו ה' הבח' הכונה א' כללות כל ההכנה. פי' כל המעשים שניעשו ושעתידיים ליעשות עד סוף העולם. הכונה ב' וכן כללות. פי' כל האורות למעלה וכל הנבראים למטה בין בגופי' ובין בחוקות וסדרי טבעם. הכונה ג' הוא רק ענין א' פי' לא תחשוב מפני שאתה רואה כ"כ בריות שיהיו מנינים רבים זה לדבר א' וזה לדבר א' אך שלא יכנסו תחת ענין א' להיות כמו ענפים לשורש, כי הרבוי הכללי מסתדר ומתאחד בקצתו אינו שנה. ר"ל ד"מ אדם א' אפשר שיהיה לו ידיעות רבות שיהיה אורף שיהיה מלייר שיהיה מנגן ויעשה כל הדברים האלה, אך נאמר למעשה כל אלה לפי שכל אלה ידע ולולי היה יודע יותר עוד היה עושה, וכנה ה"ן אורף למלאו קשר בין ידיעה לידיעה וממילא בין מעשה למעשה כי מה שידע עשה, אך הקב"ה הנה עשה כ"כ בריות א"כ נאמר שם לפי כ"כ ידיעות גדולות שיש לו כמו האדם האורף המלייר והמנגן שיהיה יודע כל זה ועשאו הנה מיד יקשה וכי סיימתינו לשבחי דמרך ה"ן לו ידיעות חוץ מאלה ח"ו א"כ למעשה עשה כ"כ ולא יותר אז למעלה דבר א' לבד, אך הענין הוא שאינו כך ואינם דברים נפרדים ע"פ טעמים מפורדים אלא טעם א' לבד יש לכל, והוא ענין א' לבד שמתפרש בענינו כ"כ ענפי' כמו כ"כ בריות שיש, אך אחת לא תשאל ומה לא יש יותר כי לענין שאליו כוונה המתחבבה העליונה בכל רוב הדברים אלה היה לר"ק כך דוקא. הכונה ד' וסדר א' וכו'. פי' זהו גדר כל הענין הזה סדר שלם שתכליתו הסעבה השלמה כי הנה להקים בענין הזה כל החלקים האלה שיהיה שלם שתכליתו יהיה הסעבה השלמה בכל מיני שלמות: הכונה ה' והוא הסדר הזה. והוא מ"ש כי הבריות עלמם הם רמזי הכנה ונניס על פיה בכל משפטיהם וכל מעשיהם הנעשים הם הם חלקי ההכנה. ח"ב יש בו ז' הכחות. הכונה א' הוא סוד דמות אדם שהוא כנאמר בו נעשה אדם בצלמנו כדמותנו כרי שדמותו הזה הוא כולל סוד כל הכחות הקדושים. הכונה ב' במנין אבריו פי'. כמו בשפרטיות כל פרטית בפ"ע סוד תרי"ג אורות בהם תרי"ג היגדים כן בכלל המליאות הנמלא הוא כללות תרי"ג אברים של דמות כללי, כי כל העולמות אע"פ שבה"ע נחשבו לעולמות אולם אלה אברים של הדמות הכללי הזה וכן הקבר שביניהם והיהם שביניהם הוא סוד

כללות ידר זה של דמות זה נמצא שלא המציא המאציל ית"ש אלא מציאה אחד שהוא סדר דמות אדם וכל מה שיש במציאות כולו ביחד. בין בבריות בין בהנהגה אינו אלא סוד דמות זה שלם :

[יג] סוד התמונה מראים הדברים לפי טבע התמונה למצה ממש, והעיוול מראה ההנהגה טובה בלא חילוק הנהגת חד"ר אלא כמו השגחה כללית לפי מהות הספירה ההיא והוא בסוד ההשתלשלות. אך היושר מראה ההנהגה מפורשת לפי חד"ר ימין ושמאל ואמצע וכן כל שאר התמונות על הדרך הזה :

מה

פירוש

סקצר וכיחס שבאברים אלה וזכו בכחם ג' וכדור קשירים וכו' זה מבואר כמ"ס. הכנה ד' ולכן ח"ק, דבר זה נראה לקמן ברור שלכלום כל כמלא נקרא ח"ק, וכל בעולמות עליונים והחתונים נבונים רק לחלקים ממנו כענפים מן השורש, אבל כלל הכל הוא ח"ק זה, וכוא מה שאמר לקמן שע"ס דח"ק ממלאות כל הרלל כמו שיבאר בס"ד. הכנה ס' נמלא שלא המלא, פי' זהו השבח של החכמה העליונה שלא עשה דברים רבים כוללים על דרכים שונים אלא מליאת ח' בלבד עשה אלא שהוא מליאת כ"כ גדול בכל ענינו שבפרט הומו יולאים כ"כ פרטים כמו שהם עתה, וגאמר ע"כ שהמליאות הוא דמות אדם ח"ה שכל החלקים האלה הנמלאים עתה הם כבונים אותו באברים שלו וזו הכנה ו' שהוא סדר דמות אדם, וכנה כל מה שנראה לסבין בחינה ענין שנראה בנמלאים הכל נבין ע"י דמות אדם זה. הכנה ז' וכל מה. הוא מ"ס למעלה שלשלמות הענין אשר המלא לריך כל אלה בין בבריות עומם בין בהנהגה :

[יג] אחר שבהאר דרך כלל ענין המראה במרכב נחמיל לבאר עתה הפרטים כיושר עקרים בלריך לסבין וראשית הכל הוא הוורס הכללי אשר להפירות דכיוו עגולים ויושר :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"ה סוד החמוניות. וכוא דרך כלל איך לסבין החמוניות של החזון : ח"ב והעיוול וכוא ענין העגולים וכיושר. ח"ה יש בו ב' הכהניות .

הכנה ח' סוד החמוניות מראים הדברים. פי' כיון שכבר ידענו שהחמוניה היתה חיה אלא הארכ ממלכות שמאירם כך בדרך זה מלא כיונה שורש לנפידים בבהם החמוניה היתה באמת הנה נדע מיד שחזון לריך שיבאר ע"פ זה, וכנה נקרא החמוניה כנראה בחזון סוד חמוניה לא חמוניה כי היא רק שהארכ ח' בדרך זה ומדיע שורש החמוניה היתה נדע בלריך לסבין אותו הענין בדרך כהוא. הכנה ב' לפי ענין, זה פשוט וכמ"ס. חלק ב' יש בו ו' הכהניות הכנה ח' והעיוול מראה הכנה כוונת. פי' זהו ענין כולל בכל הספירות שיש בהם עיוול ויושר, ובענין הוא שיש במדרגות בני ענינים שהחלשות והסנהם פי' ע"ס הם בסדרגותם משתלשלות זו מזו ואין שייך בזה אם ח' הסד או אם ח' דין כל ספירה שפלה מחברתה. ובפי' בגבורה משתלשלת מן החסד וכן אמרו חכמים סודו וילדו חפלה וכן עז"ר באות ע"ס אשר מדרגות זה תחת זה ולפי שיש בהם עיוול ענין אחר בכל עניוניה נובאת וכוונת את ההחמוניה ממנה ע"כ נליינס זה בחוך זה בגלדי בללים, אך בהנהגה כנה גבורה מחלית לעומת החסד וגם ח"ה עולה ביניהם וכן סוד לשומת נלח וכן בדרך זה שנמלאה שהנהגה עומדת בפרט בסוד חד"ר ובראות כולן הענין להבראות שני דברים אלה בליווי המראה כנה שם חכמים אלה עיוולים ויושר ובעיוולים מראים שהשתלשלות ויושר הכנהם שנו נסדרות בספי' בסדר הקיום, וכנה עניני שהשתלשלות לריך לסבין אותם מן העיוולים והכנהם ביושר, וכנה תראה כי שהשתלשלות אינו מחלק בין חסד לדין כלל כי בגבורה יולא מן החסד וכיא תחתיו כמו סנהל מן הס"ה וכוא תחתיו או החסד מן סבינה וכוא תחתיו, ח"כ הענין הוא כך, שהשתלשלות חין

יורד מה שעומד במציאות הספירות פי' כל מה שהוא בנין כל המדרגות ענין הס' עצמן ענין כל חלקיהם ותכונותיהם וכל קשריהם זה המונח הא' של ההנהגה ששם אותו המאציל ית"ש לפי שהוא ידע שזהו מה שצריך לא פחות ולא יותר לסבב הנהגה א' שלמה לבא אל המכוון אליו בבריאתו ההטבה השלמה :

מה

פירוש

אין מחשבת ענין הפעולה אלא מדרגה לפי הקריבות אל השורש או בהתרחק ממנו וענין המדרגה וסגולותיה אינו זוכר כאן אלא ע"ד השגחה כללית לכד. וזה סוד תמונת הטיגול שהוא כדור סובב בלא חילוק חלקים כי א"ל לומר לא ראש ולא סוף ולא אמצע ולא ימין ולא שמאל, ובראות במרכז עיגול א' מיד יודע שהיה האדם מאיר בדרך כללית לא בדרך פרטית, אלא סובב וסוף על כל הנבראים שלכך הוא מקיף כדור לסיוט מקיף ומביט אל כל המליאות שנכלל בתוכו, אך אין בו חלקים כ"ל, וזה לא יורכ אלא הסכום שמיצו ומשקיף האור ההוא אל כל הנמצאים שנבחו, אך מה יסיו סגולות המדרגות היות אין כאן מקומם לסגולות, אלא במקום אחר כשיראה האור בלורם אחרת מחלקת לדדים כראוי, ומלא שהטיגול הוא [רק ההשגחה הכללית] הסכום סובבת בלא חילוק לדדים פי' בלא חילוק הסגולות חד"ר, ועכ"ז יסיה חילוק בין מסות הטיגול לטיגול שזו נקרא חכמה וזה בינה וזה דעת, ר"ל לפי שכל הספי' יש להם השגחה כללית על כל הנמצאים ונמצאו כל הנמצאים מוכנים מכל כעשר נבוכ, והשגחת האדם הם העומדות בהדרגה, השגחת כתר רחוקה מכוון ומקיפה על כולם, של הבמה בחוכה וכן ע"ז עד הסוף, אך בבחי' הסכום הין הפעולה לכולם כך בשום אלא לכל א' כראוי לו כשיעור הצריך לפי הזמן לפי המעשה נמצא בכל מדרגה שיש בהסכום הפעל או לא הפעל באיזה זמן שיביא, השגחתה יש ודאי בבחי' טיגולים בסוד ההשתלשלות, וזה הבחנה ב' ונ'. הבחנה ב' אלא כמו השגחה כללית וסוד מבורך כמ"ס. הבחנה ג' לפי מסות הספי' וגם זה מבורך כמ"ס. הבחנה ד' וזה בסוד ההשתלשלות וגם זה מבורך כמ"ס. הבחנה ה' אך היותר גם זה מבורך כמ"ס, והיינו כי כלדדים ימין ובמאל ואמצע ר"ל חד"ר ואז מבחינים בכם השיעורים לדעת התפשטות זה וכתפשטות זה וכערך שביניהם וכתחולדות וכל שאר הדברים במבחינים בפרלופים. הבחנה ו' וכן כל שאר התמונות זה פשוט שהכל מודיע לפי תכונת האור אף אורות כללים אף אורות פרטים אף מתפשטים או לא מתפשטים, ד"מ כל נקודה היא שורש אור עומד למעלה שאינו מתפשט למטה, כל קו הוא אור מתפשט, וכן כל התמונות כולם כענינם ממש למטה כך ענינם למעלה :

יורד אחר שנאמר ענין החלוי במראה נדבר מה שחלוי בענין הספי' בעולם לפי המדות. במאמר הזה יש בו ח' הבחנות. הבחנה א' מה שעומד. הס' המהשגה העליונה שיעור לעשות אדם א' שיסיה לו שכל ויז"ע גם שיסיה לו ויכ"ר שיוכל לשלוט בו ושיעור לחת בידו עבודה לזכות בו או לטענישו עד שיחוקן ואח"כ לחת לו סדר נחלי, וכל הדברים האלה יש להם פרטים רבים לכל א', הס' לריך שנתן שהמהשגה העליונה שיעור כמה מדרגות לריכות לזה הדבר ועשאה במנין מדוקדק אין אחת יותר ואין אחת פחות, הא למע זה דומה למי שרואה לעשות איזה דבר באש אך שלא יסיה אש א' לוכט, הס' לריך שיתן כ"כ עליה כמו שיוכל האש להחלטה אך מעט, וסיה אש יתן א' יותר יתלכט יותר ואש יתן א' פחות לא יתלכט האורך, כך המהשגה העליונה ידעה באיזה מדרגה לריך שיסיה בניו האדם כדי שיסיה לו כל הדברים שזכרנו למעלה ועשאה כ"כ מדרגות לא פחות ולא יותר כ"כ קשרים לא פחות ולא יותר, וע"ז אמרו חכמים וירא אלהים את כל אשר עשה וסיה טוב מאד, בלא יאמר אדם שאם יסיה לו

סדר **כל** מה שתלוי במציאת הבנין שהוא המונח האחד של הספי' אין לשאול טעם עליו שהוא תלוי ברצון העליון, וכל מה שבא לאחר המונח הזה ניתן לשאלה ולתריץ שהוא פעולת מדרגות האלה מה הם בהנהגה :

יש

פירוש

ג' רגלים, וכמו שפרש במאמר שלפניו זה שבוש אשר להם לשאול [טעם], וזה כי לשער שיעור זה הים לרץ לדעת כל מה שידעם המחשבה העליונה וא"ל זה, אלא לאחר שנקבעו המדרגות ומיבדירם וידעו שכולם הולכים רק אחד הכוונה החכמיתית. אז מכל להבחין הסוגים המדרגות הסם וענינם, ואל מה הם מכוונים ואיך הולכים ומגיעים אל החכמית הכללי. כללו של דבר כל מה שהוא במציאות הספי' ובנינם זהו מה שאין לשאול טעם כי אין לך טעם יותר מן המעשה שכך הוא, שבסיוע אלה המדרגות כך ובלאט האדם בהדרגה מהם הוא יולא בחכמה הזאת שהיא המבוקשת בו. הבחנה ב' ענין המדרגות. פי' הספירות ומסותם כל אחד בפ"ע. הבחנה ג' ענין כל חלקיהם, פי' הכריז"ג אורות שלהם מקבילים לאגדים בדמות האדם. הבחנה ד' וחכמותיהם הם המשפטים אשר להאורות מקבילים למשפטי הטבע האדם. הבחנה ה' וכל קשריהם הם המלכים וההתלבשות, כל אלה אין לבקש עליהם טעם, כי המעם הכללי הוא כי כולם לריכים לעשות המורכב הזה בחכמתו כך כמות שהוא דוקא שהיא החכמה הנלחית לפי העבודת והשלמות כנ"ל ובלקמן. הבחנה ו' וזה המונח הא', פי' כי הנה כל מה שאנו מדברים בספי' אינה אלא בחוקים ההנהגה שכולם מתרחים בדרך אורות, והנה החק הא' שכל החוקים הוא המונח הזה הוא האור הא' והוא כתר ובלקמן. הבחנה ז' לפי שהוא ידע זה מבוחר יותר כמ"ס. וכן המונח ח' לבא אל המכוון גם זה מבוחר כמ"ס :

[מז] **אחר** שביארנו המונח הזה הא'. ובאר עתה האסור להעסק בו ובמה מותר להעסק בו.

במאמר הזה יש בו ד' הבחנות. הבחנה הא' כל מה שתלוי וכו' אין לשאול. והוא שאמרת למעלה והוא כתר שאמרו עליו במופלא ממך אל תדרוש, וסייעו כי אור ככתר הוא סוד החק הראשון שבמדרגות שיהיו אלה ושיהיו בדרך זה שיהם עתה ונמלא ככתר כללית הכל ממם, והנה הכתר נקשר בא"ס ב"ס שהוא הרצון הכל יכול, וסייעו כי א"ל לדעת בורם המונח הזה למען הוא דוקא כך לפי שהוא מופרש בכל יכול בשלמות הרצון העליון. וכיון שבדלתי האסור לנו להעסק בא"ס ב"ס דהיינו בשלמות מלך עלמנו בסיוד כל יכול לפי שכבר אין מחשבה חופפת שם. ממילא אסור להסתובב על כתר פי' לבקש טעמו ועניניו שיהם מופרשים למעלה כנ"ל. וע"כ על כתר וא"ס ב"ס נאמר במופלא ממך וכו' ובמבוסס וכו'. וזהו הבחנה ב' שהוא תלוי ברצון וכמ"ס, אבל החכמה היא מחשבה שמתחלקת בדברים כראוי. ולפי המונח הקבוע כבר שכ"כ מדרגות וענינים לריכים. חכמה מפורטת כל עניני הסנהגה כראוי כבוד כולם בחכמה עשית. והנה מה שיש בכתר. וסייעו שיהם כתר כולל כל מה שיש בהנהגה אבל כיון שאינו בבחי' הסנהגה אלא בבחי' המלאש אין אור זה מגלה ענין הנהגתם כלל אלא המלאש. ושם יש הטעם על המלאש שהי' תלויים ברצון העליון כנ"ל. וזהו מה שאסור לבקש. אבל הסנהגה המפורטת בחכמה הדרגת מלאש עליונה נחקור ולדעת. וע"כ מחכמה ולמעלה ויהא בכלל מותר ומלאש להסתובב ולדעת. והנה בינה היא גלוי חכמה, וזו"ל הם כללות כל הסנהגה מחולקת לז' מינים. והם הם מה שפרש כבר בחכמה ונתחלק שם כראוי. שבינה הוליעה אורם כל אחד ואחד בפ"ע על מקומו כראוי. וסייעו כי המחשבה שיערם את הכל בכלל מקושרים אל החכמית שלהם וכו' כללית כל הסנהגה. אך בינה הוליעה לפעול כ"ל בפ"ע בלא שיתוף עם חביריו.

אלה

ויזון יש בספירות אור ישר ואור חוור מב' מינים, א' שאחר שירדו המדרגות מבחר ועד מלכות חוור מל' נעשה כתר וכן בדרך זה עד שכתר נעשה מלכות, וזה מראה שלמות הא"ס ב"ה שממנו יוצא הכל והוא סוף הכל והיינו אני ראשון ואני אחרון והיא מתגלה כך בראשונה כמו באחרונה והמדרגות כל הקרוב קרוב אליו מתגלה בשמו

פירוש

אלא אדרבה יעשו הדברים במקומם כ"ל כדלוי. ונייני ההכנסה עלמה הם הם הז"ת. נמצא שכל מה שיבא אחר המונח הזה ניתן לשאלה. וזה הבחנה ג' וכל מה שיבא וכו' מבוחר כמ"ס. הבחנה ד' שהוא פעולות וכו'. פי' שאין לנו עוסקים לא בעלמות המאלי ית"ש, ולא חפ' בעלמות הספירות עלמה שכבר הם אחד עם עלמות המאלי שסרי אינם אלא כחות מ' חשבתו. ואין לנו עוסקים אלא בפעולות כחותיו וסכנתם. וסיימו במה שהורשית הסבוב :

[בזו] חלקי המאמר הזה ב'. ח"א יש בספירות בו'. והוא הקדמה בענין הספי'. ח"ב א' שאחר בו'. והוא פי' הקדמה זאת. ח"א יש בספי'. פי' שבמראה נראים כך ב' מינים אלה. ח"ב יש בו' הבחנות. הבחנה א' שאחר שירדו. וסנה המראה הזאת במראה הבזק ממע שיולא הלבב ונראה בתחלה יולא מלך א' וסוף אל לא אחר. ומיד נראה מתהפך מן הלב השני לראשון. כך ע"ס ב"מ שהם כשנראים נראים כך. כתר יולא בתחלה מן המקור ואח"כ יורדות המדרגות עד מלכות, ואח"כ מלכות עלמה נראה שחוזרת להיות כתר ויולא מן הא"ס ב"ה, וזה כי הם הא"ס ב"ה הוא מקיף במראה הספירות מלמעלה ומלמטה. וסנה מתלכט האור מלמעלה ויורד ומתפצט למטה. וכמו מתפצט כך מתחלש. וכשהגיע למטה חוזר למקור למטה, דהיינו הא"ס ב"ה שמקיף למטה וחוזר ומתלכט מלמעלה למטה בלוחו סדרך עלמו. וסיימו וסחיות רלוא ובזב במראה הבזק. הבחנה ב' וזה מראה. פי' שאין הספירות דבר חוץ ממנו כלל אלא אורו מאיר בדרך עד שהוא מתעלם. וסיימו השלמות שסיה בו גם מתחלה כמו שהוא עתה וכמו שיהיה לבסוף סנה זה מתעלם. ובין כך ובין כך נמצאו כל הספירות ושם הם כללות כל הסכנה שכולם נכללות בע"ס אלה, וסוף כל הסכנה מה שהוא החזרת כל השלמות בבראשונה. ונמצאים כל הסכנה מתחלת מבחר אחר הסעלם ואינם גומרת עד השלמות. וכשגומרת מה ענינה שנמצא השלמות שמתעלם מגולה ועומד. ועוד יתפרש לך זה לקמן בס"ד. וע"כ הושמם המראה כן. כי כל ע"ס הוא הסנה שלמה יולא מא"ס ב"ה וחוזרת אל הא"ס ב"ה. וסנה אס תמנה המדרגות מן הסעלם ואילך. הא' יהיה בחר. וסב' חכמה וכן עד סוף. אך אס תראה המדרגות לגלוי סוף הסעיד לסגלות אחר כל סכיבוב וסכל סכיבוב חולך נזה. סנה המדרגס [הא' אחר הסעלם הוא הא' (*] להתקרב אל סוף ונמצאת היותה רחוקה ממנו. והוא מפני היותה קרובה אל הראש נקראת כתר. ומפני היותה רחוקה מן סוף נקראת מלכות. וכן כולם, עד שנמצא ירידת העולמות בסנהגת הספי' זו אחר זו עלי' אליהם. וזו הבחנה ג' וסבחה ד' וסבחה ס' : הבחנה ג' והוא אני ראשון והוא ענין הסיקף למעלה ולמטה להראות שהוא הכל. הבחנה ד' והוא מתגלה פי' כי להבין ההכנה לדרך להבין כך בתחלה השלמות, והוא מתעלם ונעשה הסכנה וסוף הסנהגת ג"כ שלמות בבראשונה : הבחנה ס' וסמדרגות כל הקרב הקרב וזה פשוט כמ"ס. הבחנה ו' ומה שסיה מלכות פי' הקלות וממילא כל הנמשך אחריהם וזה פשוט כי כמו שלמות הראש לדרך להבין בתחלה השלמות ואח"כ הסכרונות עד המדרגה האחרונה כן להבין סוף לדרך להפך ממע. הבחנה ז' שום אור אינו. פי' הא' הוא תמיד וזה בהתלל האורות. ששום אור אינו נחלל אלא בדת סהאר וססתלקה משם. שח' י' סהארונס אף סעלם היא סהארונה. כ"ס בס"א.

בלשמו ומה יהיה מלכות נעשה בתר. והמין הב' שום אור אינו משלים ענינו אלא כשיצא י' ועוד חוזר למקומו והיינו כי יורד עד למטה בכח ואח"כ מדי עלותו מניח למטה מדרגה מה שמניח והוא מתעלה ואז המדרגה נשארת בבנינה וכן בולם :

יז י"ש ספירה ויש פרצוף ספירה הוא הכח מן העשר כחות בכלל שהוא המוסר שעליו נבנה כל בנין הפרטית החלוי בו, אך פרצוף הוא כל שלמות הכח ההוא בפרט נראה מפורש בסוד דסות אדם ועיקרו בסוד כל תרי"ג שהוא כל בנין האדם י כל

פירוש

אשר הם בענין הסוד נשאר ונדלקמן בהב' ח', הכח ח' וסיינו כי יורד. פי' כשאר ח' לייך לעשות מדרגה ח' או מדרגות כשיוורד בלי שום חסרון ומניעה אלא יורד בכח גדול וחוזר ועולה ומניח זה שמניח. חס כי אור ח"ס ב"ה הוא שיוורד בבחי' עלמי די כל אורות ממנו ילאו שבעמדם הם במקומם אז כים מקבל מליאת האור הפרטי נגד לו כראוי למדרגה הכיא. ובהסתלק האור הגדול למקורו אז נשאר החלק הזה. וזה גורם קשר לאורות עלמם שכולם נקשרים במקורם וסיינו כל ענין הוא שורש במקורו ולא ככחו למטה כחו בשרבו למעלה. ואמנם כשיוורד כחו בשרש עלמו הוא שיוורד כי הענין לא נמלא ועדיין, וכשמניע במקום. השורש מתעלה ונשאר הענין עשוי למטה. וסוד רודף אחר המקור מתעלה למעלה. הכח ח' ואח"כ מדי עלותו. וכו' כשים לו לעשות מדרגות יורד בכח ואח"כ עולה וכפי מה שעולה כך מניח מדרגות שהוא מתעלה מהם ומניח אותם. הכח ח' והוא המדרגה נשארת. וסיינו כי כסיות הכח הגדול שנשורש פועל את הענין. יולא ואין הענין יולא במקומו, אלא יורד כח השורש עד המקור. ומשם מתעלה ונשאר הענין ממילא עשוי בבנינו, וכן עובש סולך ומתעלה עד סוף חשולם הסודות :

יח עתה נדבר עוד ידיעה אחת שנייך שיהיה בענין הספירות עלמם : חלקי המאמר הזה ב'. ח"א יש ספי' ויש פרצוף וסוד ענין ב' בחי' חלס. ח"ב ספירה וסוד פי' ב' בחי' חלס. ח"א יש ספי' ויש פרצוף. פי' יכולין להבין בענין הספי' ב' בחי', ספירה, ופרצוף. וספי' עלמם לפעמים נראה כך ולפעמים כך, אבל עתה נאמר שהסנהגה כולם יכולים להבין בהפי' וגם בפרצופים, וסוד ענין ב' סדרים של הרמב"ן ז"ל וסדר הקדוש חלס"ה. ח"ב יש בו ה' בכחות. הכח ח' ספי' הוא הכח. פי' שכאשר אנו מדברים על חקות הסנהגה הם ע"ס הם סוגי החקים כולם, וזה פשוט כיון שכל הסנהגה נכללת גם בהם ופרטי הסנהגה הם רבים ח"כ חלס הם י' סוגים כוללים של פרטיהם. הכח ח' הוא המוסד. פי' בכל עיני הסנהגה יש לנו להבין שני דברים חלס או חיות ספי' הוא או חיות פרצוף הוא, וסיינו כמ"ס למעלה כבר חיד הפרצופים חיות [אלה] סדר התפשטות הכחות חד"ר ומדרגותיהם בכל דרכיהם ומשפטי שליעתם וסנהגהם, וכנס עשר כחות הם ולא יותר שהם מדרגות סדר"ר כראוי וכמ"ס המקובלים בראשונים ג"כ, וחלס הם הסיודות של כל הסנהגה, אך פרטיות דרכי כל הכחות האלה הוא מה שאנו מזכירים בהם פרצוף, ואין פרצוף בלא ספי', פי' שכדי להבין ענין הפרצוף צריך להבין בתחלה הספי' ולהבין ענינו בין שאר עשר הכחות, אח"כ נבין דרכיו בפרט ואז נבין אותו פרצוף. וע"כ לא יקשה עליך חיד פי' הרמב"ן חלס"ה כל הוסר רק על הספי', כי אחת הוא ודאי אדרבה כל הסנהגה חלוי בע"ס חלס שיודעים הסנהגה בהם אבל לא בחלקיהם חלס יודעים בכל מה שיואלים מהם, וכשיודעים הפרצוף מלבד שיודעים מאיזה [כפירה] יולא דבר מה בעולם נדע גם מאיזה חלק ומאיזה תיקון של הספי' היות נמלא שכל פרצוף בכח ח' ספי' וסיינו המוסד שעליו נבנה הבנין הפרטי הסוד, ועוד הוא פרצוף, וזהו הכח ח' אך פרצוף וסוד מבורר כמו שכחתי. הכח ח' נראה מפורש

ויתן כל האורות העליונים עד שיגיעו להעשות מהם פעולה במעשה צריך שיבאו לסוד אותיות והם מציאות סדר א' העומד להמציא כל הדברים לפועל והסוד בדבר ה' שמים נעשו כי אין מציאות לדיבור אלא באותיות :

ויטו כללות האותיות הם כ"ב סיני סדרים שאין פחות מהם ולא יותר לתת פעולה לאורות :

כל

בירוש

מפורש, פי' שלא די כדי להקרא פרטוף שהוא פרט אלא לפי שהפרט כולך על כוד דמות אדם ע"כ יקרא פרטוף : הבחנה ס' ועקרו וכו' פי' זכו בהשפעת החלקים כי אחת שכל ספי' כלולה מעשר וכו' ויכולים להיות כמה חלקים בפרט אך כאחת הוא שמש ששעשרה סמחשבה העליונה סיה תרי"ג, שזכו מה באלו רוחים למטה בדמות אדם, וכן המלות ג"כ הם כך כי הכל הולך בשיעור הזה :

יח אחר שכללנו ענין הספי' נדבר בענין האותיות המזכירים בהם :

חלקי המאמר הם ב'. ח"א בל האורות. וסוף הקדמה שלפעול לריך אותיות. ח"ב והם מציאות, וסוף מה ענין האותיות. ח"א יש בו ב' הבחנות הבחנה א' כל האורות העליונים פי' הם כל הכוונה בחכמה האמת הוא להבין שורש כל פעולה ופעולה בפרט וסוף כל דבר שיוכל להיות בלתי זולתו שרשו בפ"ע, ובגד"ל האורות הם הכחות שסוכנו כל הדבריות וכל הסגסגה בסוד מהשגשג כנ"ל, אך שילאו הדברים לפועל ס"ז ענין נוסף, כי [אין] המהשגשג מכרחת שילא מה שהשגשג לפועל, ח"כ גם לזה לריך שוכן שורש פרטי, וזה השורש הפרטי הם האותיות, וכו' הבחנה ב' לריך שיבאו פי' שהיא שורש א' של האדם בפ"ע, שמה שסוכן בספיר' בסוד המהשגשג לריך שיכנסו במדריגות השורש הם ולא ילא לפועל. ח"ב יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' וסם מציאות סדר א'. פי' כל שורש שמבחינים לאחיה ענין אלו לאחיה פועל הם יש לו סדרים בפ"ע לפי ענינו, שכל מי שלריך לבא אל השורש שהוא ולעבור על ידו לריך שיכנס תחת הסדר שהוא, הבחנה ב' העומד להמלא, וזה פשוט כמ"ש למעלה, וסיינו שאין האותיות ענין בפ"ע בסדרי הסגסגה כמו המדות והספי', אלא עומד להמלא הסגסגה המציאות בדבר לפועל, וסדריו הם מחוקקים על דרך זה שתשלם פעולה סתלוי בו. הבחנה ג' וסוד בדבר ה' שמים נעשו. וסיינו כי בהחלה יש המהשגשג ח"ק והיא נעלמת וגלויה ע"י הדבור [באותיות]. והם ממלא שכל מה שנעלם במהשגשג לריך ללאח ע"י הדבור] וסוף אך חלקי וסדרי המהשגשג שוים לסדרי הדבור כלל, כי המהשגשג תחשוב ענין וסדבור ימלא המלות באותיות, והעפ"כ לריך שמה שזיידה המהשגשג ישמעבד לסדרי הדיבור ללאח ע"י, כך למעלה סדר א' הוא המהשגשג, והגילוי שלם הוא הדבור, ומה שזלעזייר במהשגשג לפי סדרים לריך שילא בדבור לפי סדריו וסם סדרי האותיות כדלקמן, הבחנה ד' כי אין מציאות. פי' זה מופת מגלה הדבר סוף בדבור, הדבור איינו אלא באותיות, בריאת העולם בפועל סיה בדבור, ח"כ בריאת העולם בפועל סיה רק באותיות וכדלקמן :

ויטו אחר שכללנו ענין האותיות נבאר עתה ענין מספרם.

במאמר הם י' ב' הבחנות. הבחנה א' כללות האותיות הם כ"ב מיני סדרים, כבר מעת שכלל פעולה יש שורש בפ"ע, ואחרו השורש מסתדר בסדרים סתלויים לפי השורש שהוא לפי הפעולה הסדלית בו, ומכוח המדריגות וכמותה בכל הסדרים הסם בכל ענין א' פרטי לפי ענין הפעולה הסדלית בו, ובגד"ל כל אות הוא סדר א' מן הסדרים האלה מן קשרי האורות הסריכים לפעולות וכדלקמן, הבחנה ב' שאין פחות מהם

[כ] **כל** ענין סוד סדרים תלוי ונמשך מסוד תד"ר ימין ושמאל ואמצע מתחברים בהרכבות שונות בבחי' סיתום וקמיעה או פתיחה והתפשטות והיינו קו ונקודה :
[כא] **שלמות** האותיות תלוי בטנ"ת שמתחברים עמהם כל א' משלימים בהם פעולה בראוי להם אך עיקר הפעולה באותיות :

[כב] **כל** מיני פעולות הנמצאות בספירות כולם מתנהגות תחת סדר ע"ס והוא סדר הד' אותיות השם ב"ה, ובסדר הזה מתנהגים שנת"א בסוד ד' אותיות וד' שמות שבכל אחד :

סוד

פירוש

עמם, פי' זכו טעם למס הס כ"ז וסוף הכלל המונח הא' שאין לחקור עליו כנ"ל כי אלס הס המדרגות הליכיים לזס. הבחנה ג' לתת פעולה. פי' שהאורות המוכנים בספירות יולאו פעולתם וכלקמן :

[כ] **אחר** שפי' שהאותיות הס סדרים עתה נבאר מה ענין הסדרים האלה. במאמר הזה יש בו ו' הבחנות, הבחנה א' כל ענין סוד סדרים, וזה פשוט כי כל סדרי אורות הוא חק אורות כוללים על ענין א' ללאת בו הענין הכוא כראוי, ולריך להצין במס תלוי חק הזה. הבחנה ב' תלוי ונמשך מסוד חד"ר, פי' שכל פעולה נמשכת מכת הרכבה א' של ג' המדות חד"ר המתרכבים בחי' סיתום ופתיחה וכלקמן. הבחנה ג' ימין ושמאל ואמצע. היינו לדדי האותיות. הבחנה ד' מתחברים בהרכבות שונות בבחי' סיתום. פי' שהאורות מאירים בהעלם ובדרך מקור לבד : הבחנה ה' או פתיחה היינו הארת האורות המתפשטים, והנה היא לפעמים הסיתום באמצע והפתיחה בימין או בשמאל וכיוצא בזה, הבחנה ו' והיינו קו ונקודה : פי' יוד נקודה וא"ו קו, ד"מ א' הנה יש סיתום בימין ושמאל והתפשטות באמצע :

[כא] **אחר** שביארנו האותיות עתה נבאר ענין ענ"ת המתחברים עמם : במאמר הזה יש בו ג' הבחנות. הבחנה הא' שלימות האותיות. וזה כי להיות כל דבר נכון שורש פרטי, נבין מה שהוא עיקרי לבד ומה שהוא שלימות לבד, וענין זה של הפעולה, העיקרי האותיות עצמם, ושלימותם הס ענ"ת, הבחנה ב' שמתחברים עמם, פי' זהו סדר הנהלה לעינים כפי שהוא למטה כך הוא למעלה, וסדי אנוחו רואים ששלימות האותיות תלוי [באלה] שמתחברים עמם, כך למעלה הוא ענין א' מתחבר לענין האותיות עצמם. הבחנה ג' אך עיקר, גם זה אנוחו רואים שלורך ההבנה די בכתיבת האותיות :

[כב] **חלקי** המאמר הזה ב', ח"א כל מיני, וסוף ענין שכל הסדרים הולכים תחת זה. ח"ב ובסדר הזה. והוא ענין ענ"ת ח"א לפי ענין זה. ח"א יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' כל מיני פעולות. וזה פשוט שכל מה שמבחינים בספי' משקוף על הכל. וע"כ מיד נבחק עשר חלקים בסוד ע"ס ואפילו שלורך הפעולות היו לריכין האורות להסתלק למינס אחרים, עכ"ז לריך הכל לבא אל חילוק זה של עשר, וצין כל המדרגות שנתחלקו לפי חילוקים הפרטים יעשו עשר : הבחנה ב' וסוף סדר הד' אותיות, כמשמעו שד' אותיות הם ב"ה הס כללות הע"ס בסוד מחלקותם העקרית, דהיינו ה' פרופים, בסוד י' ח"א ואבא, ה' אימא, ו' ז"א, ה' נוקבא. ח"ב יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' ובסדר הזה מתנהגים. פי' כי ענ"ת ח"א כל א' היא פעולה בפ"ע ויוצאת מן המקור שיוצאת, אך מתנהגים תחת סדר א' כולל שהוא סדר זה של שם הויס ב"ה. הבחנה ב' וד' שמות היינו ע"כ ס"ג מ"ה ב"ן שם מילואי השם הולכים ג"כ אחר האותיות, הבחנה ג' שכל א', היינו שכל א' כלול מארבעתן, כי כל אחד מהם ג"כ מתפשט בע"ס, וע"ס הס ד' אותיות וד' שמות שזכרנו :

אחר

[כג] סוד השמות הוא מה שבאים האורות לבחי' פעולה וכללותם היא התורה, לפיכך נקראת כלי אומנתו של הקב"ה :
[כד] בענין הצמצום המשיך פעולה חוץ ממנו, רצה הא"ס ב"ה ועזב את כלתי הכליתי, ולקח לו דרך פעולה מגבלת וזה נקרא צמצום א"ס ב"ה :
 הצמצום

פירוש

[כג] אחר שביארנו ענין האותיות עתה נבאר ענין השמות המתחברים בהם :
 חלקי המאמר הזה ב'. ח"א סוד השמות וכו' ענין השמות והסוד. חלק ב' לפיכך נקראת. וכו' ענין הפעולות של השמות שה"ס כלי אומנתו של הקב"ה. ח"א יש בו ב' הנהגות, הנהגה א' סוד השמות הוא כו'. פי' כי הנהגה זאת היא רואים שכל הפעולות תלויות בשמות הקודש והשמות עצמם הם רבים, והנהגה ב' הענין הוא ההקדמה הזאת אשר נקדמנו בה, כי [האורות] הם המביאות האותיות לידי פעולה ומתחברות האותיות ונעשים שמום לאורך כל פעולה ופעולה, ואותם השמות הם מסוגלים לפעולות ההם כי על ידיהם יולאות לעולם. והנהגה השנייה היא כללית כל השמות האלה שכן חז"ל כל החורש שמותיו של הקב"ה. הנהגה ב' וכללותם היא החורש, והיינו כללית כל הסודים אשר נסדרו לאורך הולאות הפעולות לעולם, וזה מלבד סודות החורש, כי הסודות של המלות הוא בסוד הספי'. אך אפילו השמות ואירופיהם הוא בסוד הולאות הפעולה כ"ל, ולכן יש להם הנהגה זאת של הפעולות. חלק ב' לפיכך נקראת. פי' שהחורש מלבד סודותיהם היא נקראת דפחיות ופנקסאות לדעת ח"ך (פרטים ח"ך עושים מהפטים) [עושה חדרים ח"ך עושה פשפשים] כמ"ש במדרש, אך מלבד זה יש עוד ענין כלי אומנתו ממנו לעשות הפעולה, וכו' בהנהגה זאת של הליקוף השמות, שפעולתם נראית ח"ך שהיא נעשית מיד בהזכיר אותם או בשאר דרכי השימוש בהם, ונמצא בכל בחורה, בין המתחברות ועריכת הדברים דהיינו [בסודות של המלות בין] בהולאותם אל הפועל דהיינו בלידופי שמותיהם הקדושים.
[כד] אחר שידענו מה שחלוי בהנהגה הספי' וידענו שהם מחודשות לריך עתה לדעת דרך השתלשלות אחר שנתחדשו. הנהגה ב' כד שמתעשים (במליאות) כללית המרכבה מראה ופחיון דהיינו הנהגה וראים. והנהגה זאת שאפרש לך הפחיון של המראה שפרשתי לך כבר במ"א הנהגה הייתה לריך להבין למפרע מהו מראה במראה הזה פחיון, ולמען הקל מעליך מכאן ולהבא אציין לך כל ידיעה מה היא במראה :
חלקי המאמר הזה ב'. ח"א בענין הצמצום המשיך וכו'. וכו' ידיעה במה הים הצמצום. ח"ב רצה הא"ס ב"ה וכו' ידיעה מה הוא הצמצום : ח"ג ולקח לו דרך פעולה. וכו' ידיעה ח"ך הים הצמצום : ח"א בענין המשיך, ר"ל כי הריאן העליון שהוא ח"א ב"ה כולל מיני כוחות לאין קץ ותכלית, אך אין לנו מדברים מן הכ"ת שאין לנו שייכות בו אלא מן הכח אשר בין כוחותיו הכלתי נספרים שהוא כיבד לנו, הכח שהיא כיבד לנו הוא כח המשיך הפעולה חוץ ממנו שענינו בריאות נבראים והנהיג אותם, ח"כ אין לנו מדברים אלא בענין המשיך הפעולה חוץ ממנו. עוד מן הצמצום עצמו יתאמת לך כן, וזה כי הנהגה הצמצום לא היתה כי אם לאורך הבריאה, כי אם הים לעצם אחר הים נראה ממנו חולדה אחרת וכיון שאין לנו רואים לו חולדה אחרת והבריאה היא חולדה לו באמת ח"כ נאמר שהוא לאורך הבריאה, ועוד פעולתו בעצמה אינה אלא הכנה לגדול לפי מהות הנבראים ח"כ הצמצום הוא לאורך הבריאה, אך מה שנעשה בשאר כחות חוץ מן הכח שהוא כיבד לבריאה אינו לאורך הבריאה, ח"כ אין הצמצום אלא במה שהוא לאורך הבריאה שהוא כח המשיך פעולה חוץ ממנו. ענין זה במראה נראה הצמצום במקום

וכה הצמצום הוה עשה שיראה ממנו ב"ה האור וזיו מה שקורם לבן ומה שנסה עתה אין הצמצום מניע לו אינו ניתן להיות נראה ומושג כלל, חה

האור

פירוש

במקום א' וכל סביבו א"ס ב"ס, וכינוי שלא כוסר הכלהי תכלית אלא ממקום אחד שכול המאומלם. ח"כ ראה ס"ס ב"ס. פ"י כי הכה כבר ברור לנו שהריון העליון מלך עלמו הוא בלתי הכלית, וע"כ לא נחשב שברא מה שיכול ויחסר מזה לא הים יכול אלא ודאי הים יכול יחסר אלא שלא ראה ולא פעל בדרך כל יכולתו ובלתי תכליתו אלא באותו כח ששיער היות שלימות נאה לפי המכוון בפעולה עתה, נמלא אע"פ שהוא בלתי תכלית מלך עלמו עזב את בלתי תכליתו בדבר הכריאה, ע"כ נאמר שהכה הזה שהוא הסיכס כבר נעזב מן הכלהי תכלית שבר ממנו ויש לעצבה הזאת שתי כוראות. כא' שאין הספירה ענין חדש שלא הים כבר כלול ב"ס ב"ס. ב' שההיות הספירות כלולות בא"ס ב"ס לא נוכל לומר שהיו בדרך שהם עתה אלא בדרך אחר, והכלותם ממנו נמלאו מתחדשים בדרך הזה שהם עתה. ראיה לב' כוראות הכלהי תכלית ר"ל שכל כח באפשר להיות בעולם שנאמרים הים נמלא לו גבול וכו' עומד אותו הכה בלא גבול כלל, א"כ לריון לדמות הכה המוגבל ולהעביר אותו הכה הכלהי תכלית על גבולו, נמלא הכה המוגבל כלול בבלתי תכלית בלי גבול. ויש להקשות אם הוא בלתי תכלית ובלתי גבול א"כ אינו דרך המוגבל. תשיבס יס נושא כולל דבר מלך שהוא מקיים אותו ויש כולל מלך הופכו וכולל אותו, המשל בזה המות לא יובן מזה בלא חיים שהמות ויכיר אותו נמלא שבמות כלול החיים מלך שלילס לא מלך קיום משא"כ בחיים שאין נכלל המות כלל, וכן בבלתי תכלית כולל הגבול מלך מה שהוא כולל אותו ובדרך זה נמלאו הספירות בא"ס ב"ס, שכל בדרך שהוא פועל בזה עתה כבר הכ"ת מלייר אותו להיות נכלל מפניו, כהרעס הא"ס ב"ס שלא יגע הכ"ת בחלק הזה נמלא החלק הזה בדרך שהוא עתה, וזה דבר ברור כי הלא בדרך המוגבל חשבו הא"ס ב"ס אלא שהעביר גבוליו מפני שהים בולט עליו ומחצירו לענינו כשיסיר הא"ס ב"ס ב"ת ממנו ישאר כמו שהחשבו בלא הסרת גבולו, נמלא הספי' כלול בא"ס שהוא הידיעה כא', ולא עומדות כמו שהם עתה אלא בדרך אחר שהוא דרך הכלהי תכלית שהוא הידיעה הכ' בזכרנו למעלה. ענין זה במראה יראה שהא"ס ב"ס נמלא עלמו במקום א' ומשאר מקום חלל ממנו, והוא ענין גלוי הפעולה שנמלאה שלולס מן הכלהי תכלית. ח"נ ולקח לו דרך פעולה ר"ל שאין הכלמות העדר לבד אלא קיום, בבלתי תכלית נעדר בענין זה אבל הגבול מתקיים והוא שורש הדין שנהגלס, ויש להקשות הכלמות הוא רק הסתלקות איך שייך בו קיום ומליאות. תשובס הריון הרואה לגלות הדברים אל הפועל הוא העושם כל זה אך מה שהוא רואה לגלות הוא כח המוגבל שע"כ שולל ממנו הכלהי תכלית א"כ מעשה הכלמות הוא קיום לגבול המתגלה שהריון מנלס אותו וסהעדר לב"ת. ענין זה במראה יראה במקום שנשאר מלומלס היות שורש הדין מתגלס שם שהוא מה שנחקיים במעשה הזה :

[בה] אחר שנחקים מליאת הכלמות לריון לפרש מה נולד מזה ומה מן הכולד ראשונה : חלקי המאמר הזה ב'. ח"א הצמצום הוה עשה וכו'. לדעת שהרואה הספי' הם חולדות הכלמות. ח"ב וזה האור. לדעת שהולדס הזאת מה היא ועניניה. ח"א הכלמות הם עשה וכו' ד' הבחנות. הבחנה א' הכלמות הזה עשה שיראה ממנו ב"ס. וזה פשוט כי כבר ידעת ושמתת שהבלתי תכלית הוא הכלהי נראה. והאמנם הדרך המוגבל שהים כלול בא"ס הים גם הוא בלתי נראה מפני שליעת בבלתי תכלית עליו שהים הופכו אינו. כשיבוא הכלמות ויסיר מן הדרך הזה הכלהי תכלית. נשאר דרך הזה נראה. הבחנה ב' עשה שיראה

הענין שניתן לראות בק' אור נאצל כי הוא נראה כמו אור שנתחדש אך באמת אינו אלא
 אורה בחינה מן האור הקודם שנחמט בחו בסוד הצמצום :

זה

פירוש

מוראס ממנו ז"ס האור. ר"ל הוא שאמרנו למעלה שרש הא"ס שימלא וסייע כראיית מדת
 חק העליון בדרך הארס. ונתין בזה שאין זה לבד הולדת המאוס. וגם לא ילא בטכרת
 מן המאוס בנמשך מקודם. אלא המאוס הוא רק שיכיר הא"ס ז"ס את בלתי תכליותו
 מן המעשה הפעול חוץ ממנו. וזמן אז והלאה יסיה לפעול חק מסודר. אלא שבלעדי
 לזה רצונו יפ' שחק יראה אז נמצא עליו זה של הראות אור. נמצא שלא זה לבד סולדות
 המאוס. ולא דבר נמשך מן המאוס לבדו. אבל עד שלא היה המאוס לא היה מראות
 לדבר זה. א"כ נאמר שהמאוס עשה הדבר הזה לא לפי שהוא [סבה] לדבר אלא לפי
 שהוא סבה למראות. הבחנה הנ' האור והיוו. וענינו מה שמזכיר מן העלם המאור וסובב
 עליו. ר"ל אין הסדר דבר בלתי מתיחס באלקות בידה אותו רק על זה הסכמה
 ודיון, אלא דבר מתיחס ומורה עליו ביושר. וזה כי הנה כל מה שרואים באלקות הוא
 הספי' אך הספי' הם דרך א' שרש הרצון העליון לראות בו חוקיו שאינו דרך עלמי
 אלו אלא רצונו ממנו. א"כ אין אנו רואים מן אלקות שום דבר עלמי אלא נראה ממנו
 אם כן לא תוכל לקרוא לספי' אלקות אלא בראות אלקות, ד"מ כשם בכתב מורה על
 בעל השם, ואין האותיות הם דבר עלמי ומתיחס אל בעל השם אלא על דרך ההסכמה
 ודיון מורה עליו, אין האותיות אלא בראות בעל השם לא חלק או שום דבר ממנו שיסיה
 לכם שום מכות ממש שיש בו, אך הספי' קראוהו הלוהו א"כ לרץ שבהארס חסיה דבר
 מתיחס אל האלקות, אלא כן הוא באמת הארס מתיחס אל האלקות. ואיך מתיחסת
 האלקות נסתר מן הנבראים אך עכ"ל לרץ שיסיה לכם גילוי ממנו בשעה שמתגלה
 ענינם, הלא למד זה דומה משה רע"ה היה לו קירון אור מי שעומד לפני משה ויבוא
 מלכתחלה בפניו יפיל ענינו למעט אבל יראה לו, כך האלקות מתגלה על הנבראים
 ואינם רואים בו, ומה יראו רק כיוו*) מתיחס אל בעליו שהוא גילוי סוד עלם המסתתר
 וזה מתגלה ממנו, הארס הדיא. הדיא הספי' הוא זיו של הא"ס ז"ס דהיינו גילוי סוד
 א"כ מתיחסים הם לא"ס ז"ס שהוא בעל הארס הזאת. יש להקשות כיוו לפי שהוא מתיחס
 הוא עלמי לבעל כיוו, אך הארס אמרנו שהוא בדרך רצון ולא עלמית א"כ אינה זיוו,
 חשובה רצון היה שיסיה הספי' מושגות אל הנבראים באיזה דרך שיסיה הארס בספי'
 היא הסמכות בהשגה אל הנבראים א"כ הארס היתה ראיה ולא עלמית, וגם רצונו
 היה שהמטות זיהיה בדרך הארס וספי' יכול להיות בדרך אחר כל דרך שבי' וכו' שיסיה
 להמשיך השגתם לנבראים וספי' כמו כיוו המתיחס לבעליו שניתן השגה בהם בלי ראיית
 עלמותם, א"כ הארס היא ראויה ועב"ל הוא זיו מתיחס לבעליו, ראיה מלך לורתם אך מתיחס
 מלך ענין, עד"ל אמרנו חכמים ונביאים מויו הספי' ארס חסיה חסיה אבל כבוד מביאים
 שעומד עליהם בהכנה ד' מה מקודם לקי' וכו', וסייעו שזה אורו האור שאמרנו שהוא הספי' שבי'
 הספי' המאמלות וכן כל המאמלות קודם המאוס וכן בין א"ס ז"ס גם אחר המאוס. בחלק
 ז' ג' הבחנה הבחנה א' זה האור וכו', שבו מה מקודמים המקובלים אור נאצל, וזה
 שיכולים לעמוד בשלשן זה לפרש שהספי' הם אור חרש שמשך והאיל ממש הא"כ
 מעלמו ועדיין הוא אלקות כי הוא דבק בו, וזה ענין ודאי כי המשך דבר מדבר
 מקרב גופי א"כ א"כ אלא לומר באלקות המשך דבר מדבר שהמשך יסיה ג"כ א'
 אלא אור נאצל נקרא מפני הטעם שבחובי' כאן, וזה הבחנה ז' כי הוא נראה ו'
 אין לרץ שיסיה נאצל מחדש עלם האור אלא שיתחדש לכחה במראות אור, וזה כי

וכן זה האור הנאצל היה נקרא רשימו מן האור הקדום שלרוב גדולתו לא היה מושג וסוד זה הרשימו הוא הנקרא מקום כל הנמצא לפי מה שהוא נותן להם מציאות

פירוש

שניתן לנוכח שלא היה לו מתחלה נקרא חידוש המציאות, אך במציאות ניתן מציאות א' שהוא המלא אור נראה שלא היה בן מתחלה, א"כ הוא אור מחודש המציאות, שאע"פ שהעלם הוא הראשון נמציאות האור הוא המחודש וזה ר"ל אור נאלל. הבחנה ג' אך באמת וכו', כי הדרך המוגבל כלול הי' בא"ס ב"ה אלא שבכ"ה היה מגדיל אורו לבלי גבול סוסר ממנו הבחנה חלית נשאר בכחו הקטן א"כ אור מהא"ס ב"ה עלמו הוא אלא שהמלאם הקטין כמו והגבילו. ענין זה במראה נראה כתאלל אור מחודש מן השרש הנעלם שהוא א"ס ב"ה :

וכן אחר שנתפרש שמכא המלאם ילא אור חדש יש לנו עתה לדעת עניני האור הזה : חלקי המלאם הזה ג'. הא' זה האור הנאצל וכו'. וכו' לדעת שזה האור הנאלל הוא רק רושם מן האור הראשון שנסתלק. הב' וסוד זה הרשימו. לדעת שבזה האור יש כח המקום למלאים. הג' וזה המקום נקרא שהוא חלל, לדעת חיות זה המקום. הח"ה יש בו ד' הבחנות הבחנה הא' היה נק' רשימו, פי' היה נק' קודם שנחדשו בו ענינים אחרים, וזה כי לאורות נחלק שמוחם וחולריהם לפי פעולותיהם, וזה האור עלמו עתיד לקרוא עולמות וזנינים בכמה שמות שונים, אך קודם שבין בו ההחדשות הענינים האלה נקראו לפי מה שהוא בראשונה ואז היה נקרא רשימו. הבחנה ב' היה נקרא. ר"ל שבחין אותו בדרך זה אע"פ שלא לגמרי נוכל לומר כך ביושר, וזה כי רשימו הוא רושם שנשאר מדבר אחד שהיה מן הסוג שהוא רק שהיה יותר והרשימו קטן ממנו, אבל האור שנסתלק לא היה נראה וזה שנשאר הוא אור נראה והם חיים מסוג אחד וא"כ חיינו רשימו, הוא שלא נוכל לומר הוא רשימו מן האור אלא נקרא רשימו, ולמה נקרא כך כיון שאינו כך זה הראה אח"כ בבחנה ד' : הבחנה ג' רשימו מן האור הקדום ר"ל שאין זה דבר חדש ממנו שנסתלק, אלא כמו חלק קטן ממנו, שעד שלא נעשה מדת המלאם לא היה יכול להיות ניכר בפני עלמו ואחר המלאם ניכר, ופי' כל זה הענין הוא ענין המלכות למטה, המלכות היא שרש כל הנבראים ומה הוא המלכות הוא חלק האחרון של כל ספי' ז"ל, כי שרש הנבראים הוא החלק האחרון דכיונו הכח האחרון הנמלא בכל ספי', עתה נקשה ונאמר א"כ שיש לתחתונים עשר שרשים שהם עשר חלקים אחרונים שבכל ספי', תשובה, מציאות חק זה שיהיו נבראים תחתונים זה הנקרא מלכות. וכו' קשר כל הכחות הנמלאים בכל הספי' להוציא התחתונים, ע"כ נאמר מלכות הוא חק המלא התחתונים, וממה בנוי חק או אור זה מכללות כח הנמלא בכל ספי' להוציא התחתונים, ועכ"ז אלא הכחות הלויים ועומדים, כי הם לריכים לחק אחד כללי שהוא המלא התחתונים ואז חק זה כולל כל הכחות האלה ויכיה הדבר מזומן ללא חל הפועל, נמלא שחיבור וקשר כל הכחות האלה שבכל הספי' להיות ממלא התחתונים וזה החוק נקרא מלכות, וכשהבנת כל זה הענין למטה עתה תבינו למטה, כי גילוי הנשאר אחר המלאם נקרא הכל כינוי מלכות א"ס ב"ה, פי' שתשוב כל המסתלק מן הכח הפרטי של דריאת נבראים כדוגמת ט"ס למטה, ומה שנשאר שהוא דריאת נבראים מוגבלים מלכות לט"ס אלא, ומסו מלכות כללות חיבור כל הכחות הנמלאים בכל ספי' להוציא התחתונים, והיינו מציאת חק זה שיוציא כל הספי' התחתונים כפי המושרש בהם, ע"כ האור המתגלה הזה נקראו מלכות ונאמר שהוא כינוי חלק האחרון מכל מה שנסתלק, שחשבונו לדוגמת ט"ס, וע"כ נקראו רשימו מכל מה שנסתלק, אמנם ב' בחי' נבחין בזה, כי קשר החלקים האלה

שציאת מה שלא היה נותן הבלתי תכלית, וזה המקום נקרא שהוא חלל והוא פנוי מאוד הא"ם ב"ה דהיינו שאין הבלתי תכלית נמצא בו כבתחלה :

בזה

פירוש

שכח חק המלא התחתונים שהוא מלכות במקומם לזה נקרא מקום לתחתונים שהוא הכח הנותן מקום מציאות להם, אך היותה בנויה מרשימו של כל מה שנסתלק שר"ל שהוא כמו הכח שכל ספי' להוציא התחתונים לזה נקרא שרש ממש לתחתונים, וכן נמצאו ב' בחי' אלה במלכות למטה, כי היא מקום מלך מה שנותנת מציאות לתחתונים, ומוסף זה שהיא עלמה שרש פרטי לכל א' מהם, הבחנה ד' שלרוב גדולתו לא היה מושג, וזה הטעם למה נקרא לזה רשימו אע"פ שאינם מסוג א' כי באיזה ד' יכולים לבא אל תחת סוג א' והיינו כיוון שקראנו לא"ם ב"ה אור פשוט [וגם זה אור פשוט] הרי באנו אל תחת סוג א' אע"פ שזה אור בלתי נראה וזה אור נראה, כי הסרוא נחשבו מקרם גופל ברשימו שלא היה יכול לפול באור הראשון, ומסייע לזה מה שהקדמנו למעלה שאפי' בספירות אין הסרואות חק עצמי אלא דלוי, שבה המועט שהוא המוגבל ראש שיהיה, ובבלתי מוגבל לא ראש שיהיה, ע"כ נק' רשימו הכח המוגבל מן הכח הבלתי מוגבל שבו ראש העליון שיהיה נראה, יש להקשות איך נאמר שמה שנסתלק הוא ע"ס הלא הספי' הם מוגבלות ומה שנסתלק הוא בבלתי תכלית א"כ אינו סוד ע"ס, ועוד ע"ס הם ע"ס פעולות ונדלוגה זו מזו ובב"ה א"ל לומר חלקים מוגבלים א"כ מה שנסתלק אינם ע"ס, שבב"ה א"ל לומר חלקים, שהוא ברור שאין חלק נדלוג מחלק אלא מפני הגבול שחלק ביניהם ובב"ה אין שייך שום גבול בשום ד' א"כ א"ל לומר חלקים. תשובה. אמר הספי' הם מוגבלות ומה שנסתלק הוא בב"ה ומלך זה לא היה לנו לדמות מה שנסתלק להם אבל הע"ס אע"פ שהם מוגבלות מראים על ענין הב"ה, והמלכות על הגבול ממש, וזה כי הנה שרש הענין הוא שהפעולות המוגבלות הנראים לכל מציאות הנבדלים באמת הם ע"ס חלקים שהם בנין המלכות עלמה, וזה דרך המוגבל שהיה כלול בא"ם ב"ה שאמרנו למעלה, ובב"ה היה מתחזק על כל א' מן הע"ס האלה ומחזירם לבלי גבול, נמצא כאן סוד ע"ס ע"ס מדרגות של פעולה מוגבלת כלם ענין א' נחשבים ספי' א', שליטת הב"ה על כל א' מהם נחשב לסוד ע"ס אחרות, ואינם מחולקים מלך עלמה אלא שהב"ה הוא השולט (על כולם) על כל חלק מן הדרך המוגבל ומחזירו לבלי גבול [ע"כ הם סוד הע"ס ספירות אך הספירות שלאחר האמאם הנה כולם חלקי המלכות] ע"כ כולם מוגבלות אלא שהכל' שבספי' הוא ענין הדרך המוגבל הכלול למעלה, וע"ס שבספי' הם הוראות הב"ה השולט על הדרך המוגבל ולא בלתי תכלית עלמה אלא הוראות כפי מה שצריך לזה לצורך הסנהגה כמו שית' במקומו :

חלק ב' ובו ב' הכחות . הבח' א' וכוד זה הרשימו . ר"ל סוד המציאות הזה הרשימו וזה מלכות, שקשר הכחות שבספי' העליונות וזה החק של המלא התחתונים במקומו שהוא מלכות החק העשירי שבעשר החקים שהם ע"ס, וע"כ קשר הכחות האחרונים שבב"ה שנתחדשו יחד לעשות הרשימו עד"ז הוא המלכות, ובחי' זאת הוא המקום של הנבדלים כי זה הוא החק לתת להם מציאות, אך הרשימו עלמה שהוא הכחות שנתחדשו הם שרש לתחתונים כדלקמן. הבח' ב' הוא הנקרא מקום. ר"ל שהוא נקרא מקום לפי שטעם מעשה המקום שמכיל העומד בו, אך אינו מקום כמקום הנגמתי שהוא מקום ממש לעמוד בחוכו מי שעומד, שאין שייך דבר זה בספי' כיוון שהם חלקות ובחלקות אין שום מקרם גוף. החלק הג' יש בו ג' הבחנות, הבחנה א' וזה המקום נקרא שהוא חלל. חלל ר"ל מה שיש לו בית קיבול לקבל אחרים וזה ר"ל מדרגה א' שבחינתה נותנת שריכים

וכו בזה הרשימו נשרש כל מה שעתיד להיות, ומה שלא הושרש שם לא יכול להיות
 ואעפ"כ כל המושרש שם לא היה יכול למצא א"כ הבלתי חכמית
 עצמו

פירוש

מצריכים למלא בזה אחרים סבולים ממנו, ד"מ מלכות נוהגת בחינתה שיכיו נמלאים
 עולמות סבולים ממנו כמו ענפים שלה נקרא שיש לה בית קיבול, ועד שנמלאה היא
 לבדק ואין עולמות נמלאות בית קיבול שלה חלול, וכשימלאו עולמות סבולים בזה נקרא
 שחלל שלה מלא, ואחריה ע"כ שיהיה ס"ח שולע הים ככל שלם בכל שלמות, כיון שנסתלק
 נחגלה המלכות שהיא בית קיבול, וגם לא נגלה מלאה בעולמותיה אלא מקום חלל
 ועכ"ל לא הים חלל לגמרי כי כרי שרש העולמות העתידים ללאה הים שם בבחי' רשימו
 אלא רשימו שהוא כמו חורב שלא היו עולמות נודעים וע"כ (*) אפי' שיהיה בית קיבול
 מלאה ממנו הים נקרא חלל לגבי א"ס ז"ה, כי בחסדה לא הים לריק שום שלמות יוחר
 וכן א"ס המקיף אית' לריק שום שלמות זה שעדיין לריק לשלמות נקרא חלל ולכן א"ס
 כפירד הקו געשה מן הכרימו אפי' הוא נקרא שמילא החלל הזה וע"כ אמרו שהקו מלא
 אחר וזה מה שאמרנו א"ס ש"ק ממלא צפ"ס שלו כל החלל יש להקשות מה לורך
 לומר שלגבי א"ס נקרא חלל, ואחר שזיון מצריך עדיין להשלים נקרא חלל. תשובה. בבית
 קיבול באותו הזמן הים מלא מן הרשימו לא הים לו לקרא חלל, אלא שלגבי א"ס ז"ה
 שהוא שלם בכל שלמות שאין שייך בו שלמות יוחר נקרא חלל, וכן לגבי מה שיהיה מלא
 זה המקום מן ס"ח שנסתלק ממנו נקרא חלל. הבחנה ג' וזה פנוי מאור א"ס ז"ה.
 ר"ל שפ"כ יכולים העולמות להמלא באותה המדרגה בחלל שלם שאמרנו שאין ס"ח שומר
 שם שמינה מלאות למדרגות. ענין זה במראה נראה מקום חלל פנוי מלא מאור דק
 שנקראה רשימו בזה המקום יעמדו כל העולמות כלם ור"ל הענין כמו שפרשתי :

ובזה אחר שנתפרש האור הנחלל מה הוא. עכשיו לריך לפרש מה נעשה ממנו :
 חלקי המאמר הזה ג' א"ס בזה הרשימו וכו' וזה ידיעת מה היא סגולה הרשימו. ב'
 ואעפ"כ כל המושרש שם וכו'. וזה שרשימו לריך לז"ת. ג' בי זה הענין וכו', וזה
 גדר ב' הדברים קו' ורשימו לפי פעולתם, חלק א' יש בו ב' בחנות. הבחנה א' בזה
 רשימו וכו'. זה פשוט שכבר נחשאר שרשימו הוא מה שנשאר מכל מה שנסתלק
 שהוא כל מה שיהיה כלול בכל מה שנסתלק בבחי' שרש החחותים, אך כל מה שעתיד
 להיות בחחותים ה' כלול ודאי בזה שנסתלק בבחי' זאת של שרש החחותים א"כ רשימו
 הוא שרש כל מה שעתיד להיות בחחותים, ראיה לזה של מה שעתיד להיות הים כלול
 בזה שנסתלק הוא פשוט ששרש מה שנסתלק הוא א"ס ז"ה בא"ס כלול הכל א"כ בזה
 שנסתלק כלול הכל הבחנה ב' וזה שלא הושרש שם. ר"ל לא די שיהיה רשימו שרש
 לכלים שא"כ יתפרטו הפרטים למטה, אלא לריק להיות מושרשים כל החחותים
 ברשימו בכל פרט לריך שיהיה מושרש בו, ראיה לזה כלל יכול אי אפשר להיות שום פרט
 שלא יהיה נכלל בו, רשימו הוא גילוי כל מה שיהיה כלול בכל יכול בבחי' שורש
 החחותים א"כ רשימו לריך שאפי' כל הפרטים יהיו כלולים בו. החלק ב' יש בו ג'
 הבחנות. הבחנה א' כל שמושרש שם לא היה יכול למלא, וביינו כי יש עלמים שמושרשים
 מלך עלמים ויש שמושרשים מלך אחרים, ד"מ הנוף תנועתו מלך אחר הנשמה תנועתה
 מלך עלמים, ולכל זה לריך שיהיה שרש למעלה, א"כ גם באורות לריך שיכיו אורות
 שמושרשים מעלמם וזה שורש למלאים שסגולתם כך [וישם שמושרשים מלך אורות אחרים
 וזה שורש לעלמים שסגולתם כך] שרשימו הוא שרש לגוף וס"ח לנשמה, ע"כ ס"ח
 מחסבה בעלמא, רשימו תנועתו על ידיה ס"ח, והבנת זה הענין הוא הבחנה ב' אלא אם

עצמו ינהג אותו, אלא שהבילתי הכלית אעפ"כ לא יפעול אלא מה שמושרש ברשימו והיינו בנשמה המנהגת את הגוף רק לפי מה שהוא, וזה נקרא קו א' מא"ס ב"ה הנכנס בתוך החלל, כי זה הענין עצמו שהוא פועל ברשימו, היינו לפי הנבראים, אך הוא בעצמו פועל פירוש

כן כב"ס יסבג אומר. ר"ל שאל"פ שחוקות ההכנסה הם מה שמסודר ברשימו, וראשית ההכנסה אינה הם אלא כב"ס וענייני הרשימו מתכנסים ע"י בדרך ביד החולב בו. וזשתי ידיעות יולדת מן ההקדמה האלה. ה' שאין מליחות למעשה הרשימו אלא ע"י כב"ס. וזכב' כסב"ס מנסה את הרשימו, ומנהג זה מורה יוסר מחנוטה שאלו לא היה כב"ס אלא מניעה הם ברשימו לא היה יכול למלא אלא ע"י כב"ס אלא אנו חומרים מנסה אותו שהוא מנסה ומסדר עניניו עליו של הרשימו. ופי' כ' ענינים אלה הוא ה' שאין מליחות למעשה הרשימו אלא ע"י כב"ס, וזה כי אל"פ שמה בפועל כח"ס כ"ה לפי הסתחומים היא פעולה מוגבלת, לא מפני זה נאמר שהוא פועל ואותה בדרך מוגבלת כמו אדם אלא דרך פעולתו לא חסר להיות מושגת ממנו, כי היא דרך כלית מוגבלת אלא שבכך גורמת ראונו אל"פ שהוא פועל וסוף דרכו אין מגיע לנו אלא מה שמגיע וזוהי הפעולה המוגבלת, ונמלא בחמת הפועל הוא [המוגבל], לא הפעולה בסיא דרך קולאס הפועל, כי אין הסתחומים מקבלים אלא לפי הפנים וע"כ כל מה שדבר לא נדבר אלא בפועל נגבל שהוא מוגבל, אבל בדרך שה"ס פועל הפועל שהוא זה נשגב ממנו ולא נדענו ולא נחקור אחריו כי אין לנו שייכות לדעת אלא מה שנעשה מס' ענינו, אך חיד' נעשה זה ח"א לדעת, ד"מ נדע שיש ספירות מולמות נעשית מחירו, אבל חיד' נעשה להעלים אורו ולחלום, זה לא נוכל לומר, מה שה"כ מן הכללות ולמעשה שכלל לומר זה, כי הרי נוכל ולפרש בפירושים חלקים ופליטותיהם חולדותיהם חיד' וזללות ומה נעשה בזה בחדשים חולדות, מה שה"כ בא"ס כ"כ שה"א לומר בו חלקים ופוס' ענין כאלה ע"כ ח"א לומר חיד' פעל או חיד' מתלכטים עתה ממנו הספי האלה אלא שכל זה הוא פעולה בלתי חכלית, ואזיח לך רחיה בדרך הפעולה בכל הפעולות לרין שיהיה בלתי מוגבל, וזה כי כהם ח"ס כ"ס גרין שלא יסיה בו בוס שינוי, אך בייסיה פועל בזמן אחד בדרך אחד ובזמן אחר בדרך אחר זה בינוי, ח"כ אין ח"ס כ"ס פועל פעם בדרך אחד ופעם בדרך אחר, מוכרחים אנו לומר שפעולות ח"ס כ"ס בזה וזאת הפעולה שמונעת לנו בגבול הוא פועל ואזכר בלי גבול כדרכו אלא שאלו מקבלים מה ששייך לנו. חמנם שלא יסיה שינוי בפעולות ח"ס כ"ס זה פוס' שכרי ח"ס כ"ס לרין להרחיק ממנו כל מקרי גוף לגמרי וסבינו הוא מקרי גוף וודאי ח"כ לא יסיה בו, ופועל זה בדבר נחבדר בדברי רשבי זל"ה שהמר לא אסבתי בכל אחר וכן בר"מ שהבחיח למעלה בענין הכנסה ע"ס, כללו של דבר יש לנו בני דברים, פועל ח"ס כ"ס, ופעולתו, הפועל הוא המגיע לנו וזוהי מוגבל, הפעולה היא כעולם ממנו וזוהי כלית מוגבלת, בפועל המוגבל הוא ברשימו אך הפועל לרין לפעולה והפעולה היא כלית מוגבלת פעולה ח"ס כ"ס בפועל כב"ס, הרי שאין המוגבל ברשימו נמלא אלא ע"י כב"ס, אך אם יסיה דרך הפעולה ג"כ מוגבל אז היה כרשימו פועל לפי עליו בלא לורך כלית חכלית. כב' כסב"ס מנסה את הרשימו כהכנה וסידור ממש, וזה בא בבית אחת עס מה שהפעיל הפועל הוא כב"ס (כב"ס) כי בדרך זה הוא גורם שאל"פ שהנפעל הוא דרך אחר אעפ"כ יסיה כללות הכלית מסודר ממנו ומהכנה לפי הכנתו, ופי' זה שנינו יש לבלתי חכלית כגולה שהוא שלם בחכלית השלמות ובשלמות זה הוא כל מוצ' כמ"ס למעלה בענין סיחוד שאין רע נמלא לפניו אלא בפועל שלמותו יש מליחות, לרע ובסתגלות שלמותו, הרע אינו עוד כבוד בלע כמות ללח, אך

פועל אורו בשלמותו, והנה זה הענין לפי הנבראים הוא הרשימו אך בקו הוא מה שהוא לפי

פירוש

כדי לגלות יחודו בדרך מצורר העלים שלמותו וסניח דרך בלתי שלם לבדא הנבראים בלתי שלימים ולסניסגס, וזכו הרשימו, כי הרי הנבראים אפילו שיהיו בתכלית השלמות לא יוכלו להיות בשלמותו ית' כי כיון שהם נבראים לא יגיעו לעולם להיות במדרגת כבוד, ואמנם הרשימו הזה בזהות יולא בסוד העלם השלמות הנה נשרשים בו חסרונות והעלמים רבים, והאמת שכוונת החסרונות הוא שעי' נותן סדרה למצבים הנבראים להתקרב אל השלמות בקריבות של סדרה, מה שאין כן הבלתי תכלית שאין בו סדרה ועכ"ז הוא שלם מחסלה. אמנם בשתי בחינות הים יכול להיות הרשימו הזה, או שיהיה חק א' בלתי שלם להשיג בריות בלתי שלמות שלא ילאו לעולם מן החסרונות שלהם, או שיהיה חק א' שהחסרונות האלה שבו אדרבא יהיו סובבים וסולכים עד שיעלימו בשלמות העלם מחסלה. ואחן לך משל ע"ז ד"מ הכבר והעונם הם חסרון שלמות כי בשלמות לריך שהכל יהיה טוב אלא שבעלם השלמות נשארה הסנהגה מסופקת אם להטיב או להפכו לפי מעשה בני אדם החסרונים, וזה הדבר מושרש ברשימו כי שם יש כל עיני הסכר ועיני העונם כנגדם מזמנים להסעורות החסרון, ואולם הים יכול להיות שזה הדבר יהיה לעולמי עולמים כך, סלדיקים יקבלו שר והרשעים יענשו, זה הים אם הרשימו לא היה מהנהג מן הב"ת, אבל כיון שב"ת הוא המנהג את דרכי הרשימו ח"כ דרכי הרשימו לריכים לסיבוב רק לבא אל השלמות לא ליבאר כך, וזה בניתן גבול לימי הבחירה והסכר והעונם דעינו שית אלפי שנין הוי עלמא שאז נמלא שהרשימו כמו גלגל שיש בו כ"כ מעלות שאין בו לרוב אלא כ"כ מעלות וסוף הכל תהיה מנוחה בשלמות, נמלא שחא"ס ב"ה הוא הפועל בשלמותו בב"ת אפי' מה שפעל בגבול, וכמו שהפעולה הוא כך בשלמות גם כוונת הפעולה בה ה' השלמות, אלא שעי' פ כונה זאת נפעל הפועל המוגבל הבלתי שלם, ומכו הירוח בזה שאע"פ שהאמצעי הוא בלתי שלם דעינו שהפועל חסר אך תולדתו להביא ודאי אל השלמות בסוף הגלגולים. חלק ב' י' בו ב' הבחנות. הבחנה א' אלא שהב"ת וכו' ברשימו. פי' באע"פ שאמרנו שראשית ההנהגה בזה מן הא"ס לפי שלמותו, גזר שלא יגיע לתחתונים מפעולתו זאת אלא אורח הסדר המוגבל שהוא הרשימו, ואע"פ שהכוונה היא לשלמות וגם אמתה הפעולה היא שלמות שהכל טוב כנ"ל בסוד כל מה דעבר רחמנא לטוב ובסוד אודך ה' כי אופת בי, בהגיע הדבר לתחתונים מהעלם השלמות ולא יגיע להם אלא מה שותן חק ההעלם הזה, אלא שחק ההעלם מסובב מן השלמות עד שהוא מהלך בדרך א' שסופו ודאי מגיע אל השלמות כנ"ל. הבח' ב' וסיני כחמה וכו', ושתי סוראות לענין זה, א' שאין ביאת הב"ת לנהג את הרשימו מוסף ברשימו כח חדש, אלא מה שכבר מושרש בו מהנוטע ע"י וגם מסודר ע"י, וסודמה לזה נשמה בגוף שאינה מחדשת בו כלום אלא חנוטע מה שכבר מוטבע בו. ב' ענין המלא הקו של א"ס ב"ה שנמלא ברשימו הוא עלמו שרש גוף ונשמה בעה"ז ע"כ מקריהם שוים. חלק ד' י' בו ח' הבחנות. הבחנה א' וזה נקרא קו פי' זה הענין שא"ס ב"ה נכנס בהסכנת הרשימו וקרא שקו ממנו נכנס תוך החלל. הבחנה ב' קו פי' זהו מה שאנו אומרים שקו א' נמשך מא"ס ב"ה המקיף כמו ליור א' אל תוך החלל וסדרך הלינור הזה יורד אור מא"ס ב"ה למה שבחור החלל וע"י מתדבקים המאזל בנאלל, וסעיין הוא כי הנה בכלל כל יכול הוא להיות מביע גם אל פעולה זולתו וכיון שנחדש מליאות סדרך המוגבל וכנה יביע עליו הא"ס ב"ה ג"כ בכל יכולתו, וברי לנו בכאן ב' דברים מה שהא"ס פועל לפי שלמותו אורח הדברים עלמם שאנחנו מקבלים אותם לפי הגבול. ומה שכל יכול מביע אל ענין סדרך

לפי שלמותו, ועוד זה הנפעל לפי הנבראים הוא הרשימו אך הדרך שהא"ם פועל אצלו הוא הקו שהוא לפי בלתי תכליתו כמו שהוא בלתי תכלית :

קו

פירוש

הדרך המוגבל עלמו שאנחנו מקבלים, והנה הצעת הכל יכול הוא הלימוד שגם הוא קו מא"ם ב"ה אלא שהוא הצטל אל הרשימו לפי מה שהוא רשימו מוגבל, ומה שאנחנו מקבלים זה כללות הרשימו. מה שהא"ם ב"ה פועל אותו הענין עלמו לפי שלמותו זהו מה שנמשך מן הא"ם ב"ה אל חוץ החלל דרך הלימוד, וסייגו שבחוק מה שהא"ם ב"ה מביט אל הדרך המוגבל בכל יכולתו מתעלם ומחלש מה שהוא פועל אותם הפעולות עצמם של הרשימו לפי שלמותו, לכן נקרא לזה לימוד ולזה אור נמשך בחוכו, וזה הנמשך הוא מה שנאמר שהרשימו מקבל אצלו מא"ם ב"ה וכן שמחדק המאילי בנאלל וזהו דווקא המנהג את הרשימו כשמה את הגוף, כי הצעת הכל יכול כבר במעט שאינה שום הארה מתחלפת מן הרשימו אלא מביט עליו לפי מה שהוא. אך האור הזה הוא ענין המתחלק מן הרשימו שהוא לפי השלמות העליון של א"ם ב"ה, ומה שברשימו הדברים הולכים בהעלמים והסדרות כדלקמן כשמה הכל לפי העוב והשלמות, אמנם א"ם ב"ה הוא ב"ה בכל כוחותיו כנ"ל, ואין ענין לבלתי תכליתו עמנו אלא בבחי' זאת הפרטית דהיינו בזה הכח עלמו של המשיך הפעולה חוץ ממנו, בגם זה פועלו אפילו עמנו בשלמותו ובבלתי תכליתו אלא שאין לנו מקבלים אלא בגבול, כקול שהיה מדבר עם משה שלא היה נשמע אלא לו אע"פ שהיה קול גדול ולא יסף, ע"כ נאמר שבה מחדקים המאילי בנאלל, והנה חזין כי הלימוד אין שום הבחנה פרטית בעיני הפעולה כנ"ל, אלא האור הנמשך ברשימו, הרשימו הוא כלל כל החוקות השכר והעונש שלפי זה הדרך נראה לכאורה כמה קילקולים שנתקלקלו בעולמות לפי הפגמים שפגמו החושים, והאור שבפנים הוא לפי דרך היחוד שהכל טוב ואין רע כלל ואין פגם בסוד שיחת לא לו והוא המנהג את הרשימו כנ"ל שסופו יהיה רק טוב ושלמות, ואלה הב' דרכים נקראים גם וכינוי, והנה א"ם ב"ה המקיף הוא השלמות השלם והטוב שולל את הרע ואין שייך גם להראות הרע וחיכונו אלא מגיד מראשית אחרית ונראה הכל טוב, אך אחר הסעלם דהיינו האלמות ושם מתחלקים הדברים לב' דהיינו השם וכינוי כנ"ל, והכוונה שהשם ישלם ויחלה בסוף הכל ויחזיר כל ההכנות הכינוי אליו ואז יהיה מה שהוא כבר בשלמות העליון א"ם ב"ה המקיף. הבחנה ג' קו א' פי' כי הרשימו אע"פ שיש בו חלקים רבים אינם עמינים נפרדים אלא חלקי הבנין א' שלם רק שלגבי דין הס הרבה כי אין לנו משיגים אלא כל דבר בפני עלמו [ולפי ענינו] אך מה שחידש הא"ם ב"ה הרי כבר אמרנו שאינו אלא ענין א' לבד ועל הכללות הזה מביט הכל יכול בכל יכלתו בכלל א' וכן פועל הא"ם בשלמותו פעולה א' ע"כ נאמר שהוא קו א', וחזין שאין אומרים חלק א' אלא קו א', וסייגו כי בא"ם ב"ה אין הפרש חלקים אלא בשלמותו בכל בלתי תכליתו מביט אל הענין הזה וזאת ההצגה הכללית נקרא קו פי' נילוף כמו נילוף השמש היוצא מהארת כל השמש. הבחנה ד' הנכנס בחוץ החלל. זה פשוט לפי המראה וכמנ"ל. הבחנה ה' שבו נברא אה"כ וכו' פי' שהרשימו נעשה עולמות כדלקמן אחר שבה הקו הזה ואסף אותו וחילקו להלקיו וכו' עלמו נתעלם בו וזה מראה איך שסקו מנהג את הרשימו. הבחנה ו' ונאלל הקו הזה. זה פשוט כמנ"ל שיקו הוא שהא"ם ב"ה פועל הפעולה הזאת המוגבלת עצמה לפי שלמותו. הבחנה ז' והנה הקו וכו' מה שאמרתי למעלה מן הלימוד שהוא כמו הלבוש לקו עלמו עד שנאמר שמה שירד מן הא"ם ב"ה חוץ החלל הוא כללות קו א' לימוד ואור נמשך בחוכו כי הקו מחובר מב' אלה ונקראים שניהם בכלל קו א' בדברי הרב זלל"ה. הבחנה ח' וזה מה

בהכל

ובחן קו הא"ס ב"ה הנכנס בתוך הרשימו נעלם בו בפנים בכל מדרגותיו ונק' שמנהגו ועומד בחוץ ומקיפו ונק' שכולל בחו ומביט עליו לכל צד, ואעפ"כ הכל רק בדרך מה שהוא משהוה לרשימו, וזהו אור פנימי ומקיף של ספירות שהוא סוד הבלי :
הספירות

פירוש

שכל יכול וכו' זה פשוט כח"ש למעלה, ענין זה במראה יראה שסא"ס ב"ס המקיף מויד קו א' וממלא חסו ליגור בין סא"ס ב"ס ומס בבהך החלל להדבק זה בזה :
זכרון אחר מזכרנו סכום סקו חוץ החלל, עתה לריך לפרש בלחש אופן הוא מתפשט בו :
חלקי המאמר הם הם ג'. חלק הא' הוא קו הא"ס בו'. והוא אופן מתפשט סקו בתוך דרשימו. סכ' ואעפ"כ בן וסווא שסקו מבוט עלמו לפי דרשימו שהוא נכנס בו. ח"ג וזהו אור פנימי וכו' וסווא חילוקי הסתפשטות בשס. החלק הא' יס בו ב' הבחנות הבחנה א' קו הא"ס ב"ס וכו'. וסייו לפי ענין שתי הבחנות מזכרתי למעלה הם הבחנות העוז ורע והנסגה היחוד, והנס הבחנה היחוד נעלמת בתוך אותה של עוז ורע הנראה וע"כ נאמר שסקו נעלם, וזה מה שהריות סקו להחלש דרשימו. הבחנה ב' ונק' שמוכנס וסווא מה שאמרנו למעלה שדרשימו מתנהג ע"פ הבחנות היחוד. וזה מה שאמרנו שמהות דרשימו ממה שסקו נעלם בו, החלק ב' כולל ד' הבחנות. הבחנה א' ועומד בחוץ. וזה כי האור בכלל נכנס בכלי לא כלו נכנס אלא חציו עומד בחוץ. וכן עושה פעולתו ועומד על משמרתו זה בפני' כמו זה שבחוף. ועוד חצין אלה ענינים מה הם בחלק ב' מן המאמר הם. הבחנה ב' ומקיפו. ר"ל שאינו עומד מרחוק בלא יסוס לו שייכות עם הנפעל שהוא דרשימו אלא מקיפו. הבחנה ג' ונקרא שכולל בחו. ר"ל שהוא סיבס בו וממלא שכלל אותו בסיבס למסובב. הבחנה ד' ומציט עליו לכל ד', היינו שכל סיבס לריבס להספיק לכל חלקי המסובב ממנו. והמקיף הוא סיבס לכלי כנ"ל ח"כ לריך להביט עליו לכל ד' . החלק ג' והעפ"כ פי' אעפ"כ שהוא מקיף בלא מכלל בכלי אינו כמו הא"ס ב"ס המקיף שהוא חוץ לכל גבול. אלא כל מה שנוכנס לחלל מפתוח הכל לרשימו ולכן האור מקיף שייך לכלי. החלק ד' יס לוב' הבחנות. הבחנה א' וזהו אור פנימי ומקיף אלה הם שמות של ב' המדרגות. הבחנה ב' של ספירות שהיא סוד הכלי. וזה ביאור כל ענין זה של פנימי ומקיף וסווא מה שפירש דר"מ פ' אמור על א"ס ב"ס שהוא בנו כל ספירס ולבר מכל ספירס. ובענין הוא כמו שאמרנו כבר איך סקו מוכס דרשימו בכל אותה הדרכים מזכרתי דסייע בהפעולה הוא בדרך ב"ת ובהיה בדרך הסלימות ומלא שכל כל מדריגס ומדריגס מן דרשימו יס השקפת הא"ס ב"ס על המדריגות בסלימותו ואין קיוס לחלקים אלא מפני שהראין רואס בהם. וזהו ענין א"ס ב"ס הנמלא בכל ספי' בכל ד' שאין קיוס לשום ענין של הספי' היות אלא ממנו, וממלא בכל עיקר הוא הא"ס ב"ס ומכל פעולה שהוא פועל לאורך הסדראים אפי' מה שהוא לפי ענינס עכ"ז אינו מתגלס ממנו, אלא החלק היותר קטן שס, וממלא שהשקפת הא"ס על המדריגס המוגבלת שהיא ימס שמקבלים כהחחומים, דוב שהשקפס נגיבס ממנו וזה האור המקיף, והחלק האחרון בהפעולה הוא אותו הסלימות המתלבש בפועל הנפעל, דסייו אפי' הסלימות בלמו מציבים שים בפועל הנפעל בפועל צסוד קו בתוך דרשימו, אינו אלא החלק הקטן בהפעולה היות וסווא עומד לנכנס דרשימו הנראה ששיעורו כנגד החלק הקטן בסווא, והנס שהקפס זאת נמלאת בכנס דרכים בספי' בחוכס ממנו בכל חלקי מדרגותי' בהם הנקראים כלים חילון ופנימי וחיסון העיקר מתחון לס' צסוד מקיף עליס וכל אלה נקראים בשמות פרטים לפי דרך התפשטותם, וכל הדרך המבואר בדברי רבס זללס"ס בענין התפשטות אור פנימי ומקיף הוא רק על שהשקפס זאת המתפשטת גם היא במדריג' לפי סדר סקוס דרשימו ומדריגותיו, ענין זה

יבטו הספירות הם מה שיצא מסוד המקום שנעשה בזמן הצמצום כל ספירה חלק
 וחסידה אחת ויש שם הרשמו, ולפנים מזה יש פנימיות הנמצא מצד קו הא"ס ב"ה
 שנכנס בחומו, והקו מאיר בתוך הפנימיות בסוד נשמה לנשמות ומצד זה הוא שור בכל
 המדרגות

פירוש

והוא יבטו כל המדרגות ס"ה ס"ה וק' ק' פירוש
 במרחק יראת האורות בנז'י מכונים מתקונים ובחוכם ובניבס אור א"ס ב"ה בסוד אור
 וחסידה אחת ויש שם הרשמו, ולפנים מזה יש פנימיות הנמצא מצד קו הא"ס ב"ה
 שנכנס בחומו, והקו מאיר בתוך הפנימיות בסוד נשמה לנשמות ומצד זה הוא שור בכל
 המדרגות
וכמו אחר שידענו סקו ורשימו בכלל עוד יש לרעת פרעות הענין איך מזה נעשו כספי :
החלקי המאמר הסודי החלק הא' הפ' הם מה שיצא וכו'. וזה ענין חילוניות כספי .
 ולפנים מזה וזה ענין פנימיות . סג' והקו מאיר וזה ענין פנימיות [נעלם]
 יוחר, סד' ומצד זה הוא שור. וזה הספרש שבין הפנימיות הא' לנ'. החלק הא' יש
 בו ב' כחחות . הכחחה הא' כספי . הס' מה וכו' היינו כי הס' כבר נאפרש למעלה
 בשמקום הוא מה שנותן מילדות לבגרות ולנמלאים עד שמה שאינו מוכן בו א"ה ללא
 הא"כ . וכן קודם שהיה במקום לא היה אפשר לשום נמלא לסמאל ואחר שנעשה שמקום
 ילאו כספי וילאו לפי מה שהוא המקום . אך לפי המקום לא יש אלא רשימו כי הוא
 לבדו נשאר בשמקום המקום , וכבר שמעת למעלה שכל מה שהיה יכול ללא לנילו כבר
 ילא רשימו . א"כ איך כספי אלא מן רשימו וזה היה הכחחה ב' . הכחחה ג' כל ספי . חלק מן
 רשימו והיינו שרשימו היה נקרא כך כנ"ל עד שלא היה פעולה אחרת כ"ה להיות מה
 שנשאר מן המלאים . אך הא"כ החליל לפעול וסיו חלקיו נבנים ונעשים עולמות ופרלופים
 עד שכל ספי . בכל מקום שהוא הוא חלק מן רשימו . וזה פשוט כי הס' רשימו הוא
 כללות כל העתיד להיות כספי . בכל מקום שהם אלא שהיה כלל כלל א' . ע"כ בבחי' ז'
 נקרא רק שרש למה נעמד , אבל באמת הוא כלל כל כל מה נעמד להיות . שמה
 שבו א"כ בכל פרטים ממנו כל פרט הוא חלק מן הכלל . א"כ כל מה שהוא כספי
 בכל מקום שהם הוא חלק מן רשימו . ואפילו שאלו אחד כמה מדרגות לא אריא שהי
 לא יכלו ללא שם [אבל] אי אפשר מפי זה שלא תהיה חלק מן רשימו העליון כי
 כבר ירעת ושמעת שמה שלא כלל שם בכלל א"ה להיות א"כ כפרט כלל . החלק
 סג' יש בו ב' כחחות . הכחחה הא' ולפנים מזה יש פנימיות . וזה כי כבר כל זה סוף
 לפי סדר דמות אדם כמ"ש עוד לקמן וכמו שפי' למעלה בסוד נשמה וגוף וחסר הפנימיות
 הוא נשמה לכלי א"כ יש נשמה לנשמה כמו שיש לאדם כלקמן . הכחחה ב' הנמלא
 מלד קו וכו'. וזה כי כל חיבור שני דברים מוליד תמיד דבר נוסף אמלעי ביניכם וזה
 הנמלא מזה קו א"ס שמן הכחחה עלמה מולד דבר זה והאמת נכבדים סקו בתוך רשימו
 מזה וממנו וזה לפי הכחחה הזאת והוא מתייחס אל המקום שנכנס בו וזה הכחחה של
 סג' א"ס מנחם הפרטים כל כל פרט . החלק סג' וסקו מאיר וכו' וזה מה שחזר
 תמיד ב' הוסיף ובחיקוים ענין סקו דלילא שזה אינו מן המוחין כי המוחין הם דברים
 פרטים לפי ענין הספוף כמבואר בדברשים . החלק סד' יש בו ד' כחחות . הכחחה א'
 ומזה זה הוא שור בכל המדרגות , זה לרדך לפי מה שנאמר בזכר לא אשתני בכל אחר
 דמילות זה פשוט . כי בקר עומד רק בבחי' הפעולה כשנפס כל א"ס ב"ה שהוא פועל
 ב' המקום הנבילים בלם וזה פ' למעלה כבר . אך הפעולה פשוטה הזאת כך נחמן
 אותם ככפר בסוף החק וכספי . וזה עליונה כמו במלות פסיה אחרונה כי כל מה
 שפועל הא"ס פועל אותם בשלימות ואין חילוק בזה בין קטן לגדול א"כ סקו הוא שור
 בכל המדרגות , ועוד שזה דבר נאות אל הא"ס ב"ה שלא יסיה הוא משתנה כלל אלא
 כספי . הס' המשתנות . וזה כי כספי הס' לפי מה שמקבלים כנדרשים לפי הכחחה ולין

המדרגות לגמרי, אך הנשמה שהיא לבוש שלו זאת נעשית לכל פרצוף לפי מה שראוי לו ובה נבחנים הפרצופים זה מזה שאין השינוי בקו אלא במלבוש שלו שהוא הנשמה בצמצום

פירוש

שש שינוי בהכנת המקבלים ימלאו שינוי בספי' אך קו הא"ס ב"ה שהוא לפי שלימותו אין שייך בו שינוי. ועוד דבר זה נראה בבחי' הנשמה והגוף ג"כ. כי בגוף הוא חילוק האברים ומה שמוטבע באבר א', אינו מוטבע באבר אחר. אך הנשמה כלל היא נשמה א' ולא נאמר שחלק הנשמה שבחוטם אינה חלק הנשמה שבגוף ושכיד אלא כל הנשמה חלק אחד והרי הוא שם בכל חלק מן הגוף, והפעולות משתנות בחלקי הגוף אך הנסגת הגוף הוא ע"י הנשמה הרי נמצא שהנשמה מנסגת את הגוף בכל שינוי פעולות בלא שתתנסה היא. וסקו הוא הנשמה לגוף שכבר פי' שהכחות מחולקים ברשימו כגוף אך הקו מנסיגו כנשמה א"כ לריך שיסיה שם בכל המדריגות. ושרש ההכחות האלה שאמרנו להיות הספירות לפי המקבלים וכן ענין הנשמה והגוף מבוארי' יותר בדברי ר"מ פ' פנחס ד' רנ"ז? הלא אבר דמכיד ביה פקודא אחקריאח נשמה לגביה וכו' ע"ס. ועוד הבחנה ב' בזה הענין היחוד והשכר והעושה שכבר פי' לך שהשכר ועושה ענינו בספי' והוא נשמה לפי המעשה ע"כ הם משתנות אך היחוד סולך להכלית א' לדד בכל פעולה בלי שום שינוי. והוא הקו שהוא שם בכל מדריגותיו, ותבין שהשואה הזאת היא השואה גמורה, פי' כי יש נושאים משתנים זה לזה בערך ויש שמשתנים לדד אחד ששניהם באים בו אל מקום א' או תחת סוג א' ויש שמשתנים לגמרי, אך הקו השואתו לגמרי. וזה פשוט מכל הראיות שהבאנו שהרי פעולתו שם ממש בכל מדריגה בלא שום שינוי כלל. הבחנה ב' אך הנשמה שהיא לבוש שלו. הלבוש בענין הנשמה הוא ענין א' ביהם ובין הגוף מתיחס אל הגוף בהתלבשה בו פועלת הפעולות האריות לפי הגוף שהוא וכשהיא חוץ ממנו אינה פועלת כך. וזה הלבוש שכלבים הב"ה את האדם דהיינו הנשמה בבואה לגוף כמו שפי' בזוהר, שאם לא היה זה הלבוש לא היה לה להתייחס עם הגוף כלל והרי קודם שבא' לעולם? היתה כמו מלאך בלא יס"ר בלא בחירה ובכנסה בגוף נעשית בעלת יס"ר ובהירה. אך הכל נמשך מהתלבשה בזה לבוש הגוף. וכל עניני הלבושים למעלה הם בסוד זה משתנים פעולה להתלבש בהם כפי ענינם. וכן אמרו בפי' בענין הנחשת שהוא לבוש השכינה שובשה כשרואה לזון את הקליפות. וכן בחיקויים לבושים דלגים ברמשא לא לבים בלפרא. כי העלם אחד תמיד ומתלבש בלבושים שונים וע"פ ענינם פועלת כל הפעולות השונות שפועל, ותראה שכן נמצא בפי' ויעט כמעיל קנאה וילבש זקק כשריון. ולפי הענין הזה בראות הרזון העליון להכניס הקו לנכס את הרשימו שהוא רחוק ממנו כגוף מן הנשמה הולך הלבוש האמלעי ביניהם כמו שיש בין הגוף והנשמה ואז בהתלבשו שם פועל ברשימו מה שיש לו לפעול. הבחנה ג' זאת נעשית לכל פרצוף בפי' ע. כל פרצוף לפי מה שהוא לריך לקבל הכנה מן הקו השם אך אין קבלת הפרצופי' ממנו אלא ע"י הלבוש הזה א"כ הלבוש הזה לריך שיסיה' בכל פרצוף לפי מה שהוא כדי שבכל א' מן הלבושים האלה יפעל הקו פעולתו השם. הבחנה ד' ובה נבחנים הפרצופים זה מזה. פי' כי כל הבח' שנבחנו בספי' למעלה לריך שיסיה ע"פ סדר דמות אדם למטה כדלקמן. בסרי דמות זה משתמש למעלה בכל המדריגות וכמו שמוכל לדון מן הספי' אליו כך נוכל לדון ממנו לספי' וכדלקמן. והרי אלו רואים שהגופות שוים בבחי' האדם באורח הכללית. והספרש בין איש לחבירו בענין המדות והחכמה ויקר השכל היא הנשמה. והספרש באיש מלמו בין זמן לזמן. וכל עניני הנסגת הגוף ופעולותיו מן הנשמה סן. ובאמת כך הוא למעלה וכן תמצא הנלקט מכל הדורות אשר לסרד הקדוש האר"י זלל"ס וכל המאמרים

ולו בצמצום הושרש שילכו הדברים לפי הנהגת העולם עד הסוף פי' שיוכלו הקלקולים להמצא אך שסוף הכל יחזור הכל לתיקון האחרון שהיחוד יראה לאמתו, וע"פ הדרך הזה הושם החק שסוף דבר נעשה המציאות בסוד טוב ורע גם את זה לעומת זה דהיינו שיתפשט ענין הספי' בכל מדרגותיהם וכל תולדותיהם הכל לצד ההארה ושיבא בריאה אחת שיהיה בענינ' כל עניני קלקולי הטוב והיא הנקראת ס"א ויהיה הכונה שיתגבר כח ההטבה עד שכל קלקול יחזור לתיקון ואז יודע היחוד לאמתו :

פירוש

מרשבי זלל"ס, סוד כל זה הוא המוחין שהם הפנימיות של הפרלופים שבהם כל הסנהגה וכל הפרלופ מתנהג על ידם והם משתנים בפרלופים עלמם מזמן לזמן ומשנים עניינם ופעולותיהם וכמו שאפרש לך לקמן במקומו. ואלה הם הנקראים בשם לבוש הזה לקו הפנימי, שבהם נבחנו הפרלופים זה מזה בכל עניינם, אם במהותם פי' להיותם חסד דין רחמים. אם בכמות ערכם פי' להיותם גדולי הערך או קטני הערך. כי לפי מה שהם כך מקבל הסהר מן המלוכב צב. וזהו הכח ה' שאין שניו צקו. פי' כי לכאורה יקשה שניו הפרלופים זה מזה בענין גדולת ערכם. כי הנה זה תלוי לפי קרבתם או ריחוקם מה"ס צ"ה. אך קו הא"ס צ"ה עומד בכל המדרגות צבוס א"כ היו לריכים להיות כלם שוים. אך הענין הוא זה שפי' כי אע"פ שהקו שזה חבל הלבוש הוא משתנה כפי ערך הלבוש כך הוא מקבל מן הקו וממלאו הפרלופים גדולים או קטנים הוא לפי מה שמוכן הנשמה שלהם לקבל מן הקו שבה. וחצין ממה שנאמר במאמר הזה ובמאמר הקודם כי שלשה דברים יש בספי'. הכלים, המוחין, והאורות הפנימיים ומקיפי', הכלים הם מדרגות הרשימו החוקים הנמלאים אחר הכעס השלימות, והאורות פנימיים ומקיפים הם מה שהא"ס נמלא בכל המדרגות. והמוחין הם הלבושים בכל פרלופ לפי מה שהוא בשם נמלא השקפה הא"ס צ"ה כל"ל. והמוחין יש בהם כ"ר נח"י נאד עלמם, ואין ח"י אלו המקיפים האלו מזכירים באורות פנימיים ומקיפים. כי הרי תמלא שהדרושים סותרים זה את זה לגמרי ולא אלארץ בהם עתה כי הוא דבר נראה לעינים בדרושים שנאמר בענין המוחין ומה שנאמר בענין הא"ס צ"ה ומקיף. והסודות הוא זה שאמרתי עתה צב ומהא"ל צב הכל מבוחר, כי יש ג"כ לענין זה של האורות דרך פרטי להתפשט. וכן הם מגיעים לפרלופים באותו הדרך הנאמר שם בלבוש של החכמה וחלוק של בינה והכל כמוזכר שם. ענין זה במראה יראה הפרלופים במוחיהם עם הקו הפנימיות שזה בכלם :

ולו עד עתה דברנו ממה שנעשה בראשונה בחידוש הדרך המוגבל ועיני התקשרו עם סב"ת, מכאן והלאה נדבר מן ההשתלשלות מה שנעשה אחר זה והוא התפרט בכלל שברשימו לחלקו לפי כל הסכמות שהוכחו כבר בענין זה שהם אותם שזכרנו. ועתה נאמר המונח הא"ל של ההשתלשלות הזה ויהיה זה החק הכללי שכל מה שנמ' מכאן ולמעט : חלקי המאמר הזה הם ג' חלק הא' בצמצום הושרש וכו'. וכוה מה שסוכע בחלק המעשה הראשון הזה לפי ענין השתלשלות הדרך להשתלשל ממנו. סב' וע"פ הדרך הזה וכו'. והוא מה הם העניינים היוצאים בהשתלשלות מן השירש הזה. ג' ויהיה הכונה וכו'. והוא מה תהיה הכוונה בעניינים האלה :

החלק הא' יש בו ו' כחמות, כחמה א' בלמזם הושרש שילכו בדברים לפי הסנהגה העולם, וזה כי כבר שמעת חיד רק זאת הוא כל חכמת הקבלה לדעת הכחמה של הריץ העליון על מה ברא כל הדברים האלה, ומה הוא רואה בהם, ומה יהיה סוף בני סבובי העולם, ואיך מתפשטים כל הנגזלים זרים האלה אשר לעולם שבהם כ"כ, כי כבר שיער

שיער הרצון העליון בעלמו סיבוב הסכסס ואם הגומרת בשלמות הנמור. ואולם השיעורים
 הם מה שאנו מפרשים בסוד ספי' ועולמות, וכלמאס כבר שמעת שהוא השיעור הא'
 ששיער הרצון העליון לברא כל נבראים, וזהו מה שקראונו כבר מקום העולמות האמרי
 ג"כ שהוא מקום מספיק לכל המלאות הנמלא ונמלא שודאי סחלה סיס משוער אליו מה
 ימים המלאות הנמלא, ועל פי זה עשה המקום שיסיה מספיק לבלו, וכשיעור הוא
 בדרך המוגבל שאמרנו כבר שסיה כלול בו וכוף שיגא אח"כ בסוד רשימו בחוך המקום
 הזה, נמלא המעשה הראבון הוא המקום הנעשה בלמאס שזהו הסידור הא' בשילוק
 הא"ס ב"ה חת ב"ה שבו נתן מלאות לדרך המוגבל להסגלות לפעול, בדרך המוגבל
 הוא בסדר שבו ילכו הדברים לפי הכוכב העולם, א"כ בלמאס כושרם שילכו הדברים
 לפי הכוכב העולם. ב' ידיעות יש בזה הענין. א' שסמקום עלמו שהוא שרם לחתונות
 לרין להכין לו שרם לעלמו, ופי' הענין הזה הוא כי לא נאמר כואיל והא"ס ב"ה ברא
 אלה העולם כך בסדר הזה בבראו זה מה שיכול לברא ולא בדרך אחר, פי' ד"מ נאמר
 בעשבו כ"כ עולמות לפי שסעולם הא' הוא אור כ"כ גדול שא"ל לנבראים לקבלו, וכן דברים
 ביולא באלה שאומרים הולך כך מפני שלא סיה בלא זה, לא נאמר שסא"ס ב"ה סיה
 מוכרח לפעול כך, ח"ו, כי הא"ס ב"ה לרין להכין אותו כל יכול בכל מיני יכולת
 שהמחשבה הופסת ושאינס הופסת, סוף דבר לא שום גבול ולא שום מקר' אחר אפשר
 לבסו בא"ס ב"ה אלא הוא אדון כל, והטבע הזה שאנחנו רואים אותו בעינינו בכל
 המוחשות שבו הוא עבא כך במוחשות אלה, והוא חינו מוגבל תחת שום סדר או חק כלל
 ועיקר, אלא כל מה שאנו אומרים א"ל בלאו הכי, ר"ל לפי דרך הסדרגס א"ל כן, וזה
 אמת שלפי דרך הסדרגס א"ל לכוילא נבראים תחתונים ד"מ מן ה"ק וסוקבלו אורו כי
 אחר טבע הסדרגס עשוי לפי מה שאנו מבינים בו א"ל לבדים שפלים לקבל אור סכסר
 העליון, אך בל זה אחר שידענו שרלס א"ס ב"ה בסדרגס, אכל אס בא"ס ב"ה לא סיה
 דולס בזה סיה יכול לעשות כמו בסיס רולס, נמלא שיפ"ז ראשית ידיעה בהנהגס חלוי
 בסדרגס שהוא המוח הא' שרלס ב"ה א"ס ב"ה וע"פ הרצון הזה עשוי המקום, סלס חרלס
 סיו בלמאס עלמו הוא ע"פ הקדמה זאת שא"ל סיה א"ס ב"ה יכול בלא שום למאס
 לפעול בלמו כל הנבראים סיותר תחתונים, ואדרבא בלמאס הוא סבורס הא' של הקדמה
 האלה סברי כיון שרלס ללמאס עלמו כדי לכוילא נמלאים סרי שרלס להעמיד האור בערך
 עס החולדה בתלס זמנו בע"כ סילק ב"ה מזה וזהו ילס המקום שילס פסול דרך הסנהגס
 ע"פ הסדרגס, וסרי אס לא סיה בלמאס אורו סיה נותן מלאות מן מקיס אחר לנבראים
 סהרי סיה בורלס בלא ענין סדרגס, א"כ נכחין עתה הליכס הדברים בהסנהגס סזלס
 זסו המקום אך שיסיה זס המקיס לנבראים זס כושרם בלמאס עלמו, וחכין לפי מה
 שאמרנו שאלס לא סיה בלמאס לא די, שאע"פ שזס המקיס סיה כלול בכה סרי לא סיה
 יולס בפועל א"כ בלמאס הוא סיסס לו, אלא פסיה יכול לסמלא מן המקום אחר. סידיעס
 סב' גמשה מן הא' וסיונו שיעור בלמאס עלמו הוא בעשס המקום לפי מה שסול. פי' שאפי'
 בדרך מוגבל סיה יכול העולם להיות בדרך אחר, וסנס סכל יכול סכל ודלוי ונמלא
 סכמס מיני מקומות יכולים להיות לתחתונים כ"ל פלס דכללים סכל יכול, א"כ מה שרלס
 סכל יכול להכין זס בשאר מקום לתחתונים ואיך (נפטר) (נפטר) זס, אלא מה שרלס סלס
 יסיה (נכחיל) וכלל שס גס כל המקומות סלס כוליים לפועל. א"כ נאמר כפי שיעור
 ססילוק כך המקום הנשאר, אס סיה מסלק יתר סיה המקום פחות ועכ"פ סיו העולמות
 נמלאים, או אס סיה מסלק פחות סיו העולמות יתר גדולים ואע"כ נמלאים, א"כ שיעור
 בלמאס הוא העושה שילכו הדברים כמו בסוללים עתה, וסנס אס נבקש טעם לשיעור
 בזה סיונו יכולים להכין יתר אלהים את כל אשר עשה וסנס עוב מאד שאין לחקור על

זה שהוא מה שאין לנו עוסקים בו כמבואר במקומו, עכ"ל יש הירון מספיק גם לזה
 וזהו, שרק ענין הסדרגה הזאת ידע הרצון העליון ששייך ענין הרע שליוך לחזור למצב
 ולא בשבט אחר כלל, הבחנה ב' שילכו הדברים לפי הכנסת עולם עד הסוף, פי' שהסדר
 עתה בדברים הולכים בדרך הבחירה ושכל ועונש וע"פ דרך זה יהיו כל הקלקולים, וחסר
 וזהו הולדות הכלואים לפי סדן, שנתחדש בו, ואח"כ ח"ס ב"ס ירמס להחזיר כל רעיה
 לעולם בסוד כיחוד, אך לא החשוב שזה הוא דרך חדש שימלא חס"כ, אלא סוד בענין
 הזה הוא חין כל חדש תחת השמש, בראשונה הובנו הדברים בדרך זה, והיינו ששיער
 ח"ס ב"ס כל הכנסה כמו שהי' באמת מתחלה ועד סוף, והחיקון עלמו גם כי נראה
 שהוא הפך הכלואים והולדותיו, האמת הוא במחלם שיער כך וע"פ הכוונה הזאת בעשיית
 הכלואים, הבח' ג' פי' בויכחו הקלקולים להמלא, וזהו ענין העלם השלמות שזכרתי, והיינו שיהיה
 חס"ס ב"ס הוא חכמת השלמות שא"ל לפול בו שום חסרון כלל כי כל מה שהיה יכול
 להיות חסרון הרי שלמותו כבר הספיק לשלול אותו, וזה הדבר נמלא בו מלך שלמות
 חוקי אבל נקרא זה בכח שהרי לא היה החסרון מעולם בפועל שיכסה בלמותו מלים עליו
 ולא ידענו מפעולות השלמות בבירור כלל, כי חין האור ניכר אלא מחוץ החשך, בידי
 כשאין יודעין מה חסרונות גורם החשך, ח"ל לדעת מה טוב ושלמות גורם האור, ע"כ
 לבד זה הדבר [בפועל] לריך לפעול פעולה א' שהשלמות יחלם ממנה ולא יראו כלל
 חסרונות שיש להם מליחות בהעלם הזה ולא נודע (למפרע) מה הם החסרונות שהשלמות
 הקדום שולל אותו, וזהו ממש ענין הספי' בסוד הרשימו דיינו כהגהת השכר והעונש
 שהם עשויות ע"פ העלם הזה, ומבזה זה הרי נמלא בפועל הקלקולים, שהם חלום רק
 מפני שיש להכנס שליטה לדין והעצם מסופקת אם תהיה חס' לא כיון שיש לה מונע
 משא"כ בשלמות שאין לה מונע כלל, הבח' ד' אך שסוף הכל יחזור הכל לחיקון, והיינו
 כי המלא הקלקולים בהעלם השלמות מזכר במופת גמור שהשלמות לריך שיכסה חיקון כלל
 הקלקולים האלה שהרי בלאו העלמו חיים, וגם עתה בח"ס המקיף שהוא השלמות חיים, וזה
 ובמקום שהוא נעלם ישים, אך עדיין נקרא בלא השלמה הידיעה בבירור כי הקלקולים
 רחוקים בפועל וגורמי במופת שהשלמות מחקן אותו מפני שאינם נמלאים בו אך לא רחוקים
 בפועל החיקון הזה והיזה דרך הוא מבקר, ע"כ הכוונה היא שימלאו הקלקולים כנ"ל, וזה
 אך שסוף הכל יחזור לחיקון ולא יודע בשלמות למפרע לגמרי, הבח' ה' לחיקון באחרון
 וזה חשוב להם שראים שהקלקולים נחלכו ב"כ, ובעיני' יפעמים נראה חיקון וזה
 לאחר ונמלא השלמות לא נראה עדיין, אך האמת הוא שמהם ימות עולם בגלגל סובב
 רק לנקודת ההם שהוא השלמות באחרון שימלא ההר כל בעיניים, ולא היה השלמות
 אשר פעל בהם בשום זמן ובשום פעם, אלא אדרבה דרך הסיבוב הוא זה להקרב פעם
 אל החיקון פעם אל הקלקול ואחר שנהקרב גם אל החיקון חוזר לקלקול ולא נכנס עדיין
 השלמות לעשות את שלו, אלא החיקון באחרון שהוא בגאולה העמידה שהיה ב"ב וכל
 הנמשך אחריו, זה יהיה בגילוי השלמות והחזרת הרע לעוב, ולכן אחר השלמות לא יהיה
 הקלקול כלל כי כבד נח בגלגל מהנעמתו ונתברר האמת, משם ושלמה הוא זמן העונש
 להפגם באמת שנתברר, ונראה כמופת בזה בבירור בכל זמן שחשבו שהיה חיקון שהיה
 השלמות פעל או מהחיל לפעול לא היה החיקון מגיע אלא לשנים בלבד אך הרעיים היו עומדים
 במדרס, ודברי העולם בקלקולם, מיתם היתה, עומאם היתה, ילפ"ר היה, אך השלמות ר"ל
 שלא יהיה עוד שום קלקול ובכל ימים מתקן, וכן נראה שלע"ל אפילו חס"ס יחוקנו ומקרא
 מלא לומר הכתוב ואומר ביום שהוא יהיה ישראל שלימים וכו', כי אז אספוף אל עמים שפס
 צדורם וכו', ובבשמות וגר זאת עם כבש לא יעו ולא ישחיתו, ובמות בלע המות לנחל
 וטעמאם ואח רוח הטומאה אעביר מן הארץ, וילכ"ר והכירתי את לב האבן מנשרם, וכו'

זה נקרא פעולת השלמות שמחזיר כל רע עלמו לעוב, אך כל הזמנים טעוים הראשונים לא היו אלא מזל הספירות בדרך השכר והעונש ושבהם הדבר שקול, אם לשלול הקדושה על הס"א והס"א חסיה נכפפה תחתיה ולא תוכל להרע אך לא שתחזור טוב אלא שתהיה קשורה ככלב רע בשלשלה, או שח"ו הס"א תשלול ותעשה הרעות הגדולות שיש בטבעה לעשות, ובזמנים הטעוים שלטה הקדושה כ"כ שאת"פ שהרע היה נמלא בעולם לא היה יכול לפעול והיה כפוי ומשועבד, רק דור המדבר במ"ת היו הולכים על דרך גילוי השלמות ע"י משה שהוא היה שלם בסוד הפנימיות כמבואר בזוהר בכמה מקומות ממנו, ולכן נאמר בהם חרות על הלוואות, ועכ"ז לא היה השלמות עלמו שפעל אלא היה הכח היותר חזק קרוב לשלמות שהוא בסוד המוחין כמ"ש למעלה, אך גם זה נהשב מגלגול הגלגל שמזל סיבוב מזל המוחין הנכללים [בז] מתקרב ענינו הרבה לשלמות וכחו גדול להתקן הדברים ע"י, וזה הכח הגדול של דור המדבר וז"ל הסוד שנתנה להם שהוא סוד היחוד העומד לשמור עכ"פ אפילו בזמן הקלקולים שאנ"כ היה העולם חרב ח"ו ולכן הסוד נחנה פעם אחת לעולמים, אך זה אינו נקרא פעולת השלמות אלא פעולת ההעלם שיש בו עכ"פ איזה בחי' מן היחוד עלמו, לפיכך אמרו שהי' מזל המוחין כי בסוד המוחין נמלא ענין זה של המלא ענין היחוד גם בזמן ההעלם להיות המוחין הכח היותר חזק ומתקרב ומתחיים אל השלמות, אך פעולת השלמות עלמו יהיה רק לע"ל וכסוד תורה מאתי תלא שפי' ז"ל חידוש תורה מאתי תלא, שהתורה לא נחנה מתחלה אלא בסוד מה שיש בזנין הגלגל עלמו הארץ מבחי' היחוד מפני קיום העולם, אבל לע"ל נתנה בהרבה פעולות דהיינו היחוד הפועל לפי עלמו, ולכן אמר"ל לא יהיו עוד קלקולים כלל: יש להקשות איך נאמר שבהעלם עלמו נמלא איזה ענין מן היחוד, הלא ההעלם עשוי להראות כל חסרונות כדי להראות חיקון כלם לגמרי פי' שלמותו שיהיה שלמותו נודע בפועל. אבל אם בהעלם הוא רואה לגלות באיזה דבר נקרא שאינו מניח בחסרונות לגמרי וממילא בחיקון אין שלמותו נודע לגמרי. תשובה ההעלם לא יוכל לעשות שמה שיבנו ודאי שיעדר מציאותו, וז"ל תחשוב כמה נוסרונות שתרצה אבל מציאותו ית"ש מוכרחת מעלמו וא"כ לא תוכל לחשוב חסרונות (אלא) אחר הקדמה הראשונה שיש אלוה ודאי אלא תאמר שהוא מתעלם, ולכן (תאמר) יאלו החסרונות אך מציאותו נמלאה ודאי א"כ בהעלם עלמו דבר אחד נשאר קיים שהוא מציאותו ית"ש ומציאת שלמותו שהכל אחד וזה מה שנותן קיום לעולם שלא יחרב שהרי מציאת אחד זולתו א"ל לחשוב כלל אך מציאותו הוא טוב שלם א"כ א"ל לחשוב שום דבר שלא יהיה עומד עליו באיזה דבר מציאות הטוב השלם, ותראה ראיה מבוררת אם היה נמלא רע שולט לגמרי בלא שום רשות אחר עליו היה נקרא הרע רשות בפ"ע, אך כיון שידענו שמציאות הא"ס ב"ה הוא מוכרח הרי אין מקום כלל לרע גמור לשלול כלל וכלל, א"כ אפי' שתחשוב כל רע שבעולם א"ל שלא תבין שיש מציאות של טוב, שכיון שהוא מתחייב המציאות שולט על הרע הזה והחולד מה שיש לא יוכל לשלול שליטה גמורה ונמלא מחריב את העולם אלא המציאות המחוייב יכול להעלם כמו שהוא רואה אמנם מציאותו לא יהיה מוכחש וממילא א"ל לעולם להתחבר, נמלא בהעלם עלמו יש ענין היחוד הכללי מוכחש, עוד יש להקשות ואם הסוד היה מזל ענין היחוד המתגלה אפי' בהעלם א"כ למה לא נחנה הסוד מיד שנברא העולם. תשובה הסוד מזל היחוד הזה שנמלא בהכרח אפילו בהעלם הוא סוד ה' מלות בני נח שאדם נלעוהם בהם וידיעת הסוד עלמה כבר היו לדיקים בכל דור שהיו יודעים, אבל זה פשוט כי גילוי היחוד הזה אינו עושה אלא שלא יחריב העולם אך מניח לם"א לפעול כל הפעולה הרעה שיש לה, אך יש שיחזק גילוי זה יותר, לפיכך מתחלה היו רק ז' מלות שפחות מכאן א"ל, אך אמר"ל נחגלה ביותר כח ונתנה הסוד. כלל דמלתא כל מה שנעשה עד עתה ככל הוא

כיצד כגלגל של השכר והעונש הנכונה הספי', שבהם או כחמד שולט והדין אינו פועל
 או להפך ח"ו, ולכן הקדושה וחס"א או הקדושה גוברת וחס"א נכפת ועדיין הוא רע או
 להיפך, והוא מה שרואה בו חס"ס ב"ה כדי להראותם כל הקלקולים לסיות במציאות כדי
 להראות חס"כ תיקון כולם, אבל הגאולה האחרונה שהיה ב"ב היא פועלת השלמות בסוף
 הכל, שמחללה לתקן כל הקלקולים כולם שראו, ולכן יהיה שלמות גמור שלא יהיה
 אחריו שום קלקול כלל, וכסוד הזה הוא מה שפי' בתיקונים תיקון ע' ובזמנה דאסתלק
 יסו"ה מכורסיא דדינא ומכורסיא דרמני לית חמן לא עונשא ואגרר וכו' והוא בזמן
 הסעודה כיחוד לעצול ואין כאן מקום להאריך בזה. הבח' ו' שהיחוד יראה לאחיתו,
 וזהו מ"ש כבר בהקדמות הקודמות שכל זה עשוי כדי שכל מה שהיה כבר בזה כיחוד
 העליון יחברר במעשה. הח"ב יש בו ו' בהנחות הבח' ח' וע"פ הדרך הזה, וזהו מ"ש כבר
 בפני המלאים נעשה המקום היינו המקום בכל עניינו. הבחנה ב' הוסיף החק. והיינו
 שתיקון הרביעית נסתקן לעשות עולמות ובנינים שהיו ונקבעה הענין הזה של טו"ר כמו
 שאכתוב בהבח' ג'. הבח' ג' שסוף דבר. והיינו כי לא נגלה שם מיד ענין טו"ר ממש אלא
 דרך ח' הוא בהתפשט לפי ענינו סוף סוף יולא זה הענין של טו"ר, ופי' כל הענין הזה
 הוא, כי הנה ידוע שיש הפך ויש מתנגד, והנה מה שהוא רע בלתי הוא חס"א ותולדותיה
 שהם כל הקלקולים וזהו ממש הפך השלמות, אך יש מתנגד לשלמות, דהיינו שאינו עומד
 עם השלמות אבל אינו הפכו, וזה כל החסרונות שאינם הרע ממש אלא שסוף סוף
 נשתלשלו מחסרון לחסרון עד שיאל הרע עצמו, אך כל זמן שאינו אלא חסרון ולא רע לא
 נוכל לקרוא אותו הפך, והנה עתה לריך שחבין דבר ח' שנתחדש אחר המלאים והוא קו
 המדה, וענינו כח גבולים העושה ההעדרים והחסרונות, וזה, כי הנה כבר נקבע ענין ח'
 שלא היה מתחלה שהוא החסרון, שנתחלה היה הכל שלמות ואז יולא החסרון, וזה עוד
 הדין שנתחלה במלאים, והוא הכח של ההעלמים וההעדרים וזה הכח יש לעשות כל
 החסרונות שיכולים למלא כמו שנמלאו, אך זה לא הוליא מיד החסרון היותר גדול שהוא
 הספיק לשלמות כנ"ל, אלא היה מוליא חסרונות אחר חסרונות בהדרגה כלם דברים
 מתנגדים אל השלמות ובסוף הכל יולא חסרון הגמור שהוא הפכיו דלקמן, והנה בנחת
 הדברים לא היה עושה אלא חסרון הקטן שבהחסרונות שהוא העולם חא', דהיינו העלם
 השלמות אך מניח הארה והשפעה גדולה שהיא הקצא האחרון מה שיכול להגיע השלם
 שלנבראים, ואח"כ עשה העלם יותר גדול שאינו מניח הארה כ"כ גדולה אלא הארה
 פחותה מהא', וכן הולך ועושה העלמים ולפי העלמים הנוספים כך מתחדשות תולדות,
 ואמנם גם בעולם הב' לא נתחדשה עדיין תולדה שנתעשה רע וקלקול ממש אלא חסרון
 הארה, ובדרך זה ירד כל המדרגות שירד בהוסיפו העלם על העלם וחסרון על חסרון
 עד שהחילו הקלקולים ממש להתחדש ואז יולא הרע דלקמן, נמלא לפי' שמיד שנתעשה
 המלאים הרי נמלא זה הכח של החסרונות שהיה עתיד להוליא הרע, ואדרבה הכח הזה
 היה עיקרי מאד בפעולות הבאות אחר המלאים והיה עומד לרדה ולהתפשט מדרגה אחר
 מדרגה עד שיולא הרע, אך כאשר לא היה הכוונה לעשות רק רע ע"כ לא הוליא מיד
 הרע הספיקי, כי אדרבה הכוונה היא לעשות הטוב והרע ביחד שזה הפרש שבין השל'
 לבחתי שלם, כי השלמות הוא כלו טוב, ובחתי שלם יש בו טוב ורע, והיינו השלם אין
 בו אלא שלמות, והחסר יכול למלא בו חסרונות רבים זה קשה מזה, ובשדדקק חמלא
 שזה בא [ממנה] שלא נעשה מיד הספיקי שהוא הרע גמור אלא העלם, ואז מה שנשאר
 עדיין (הוא) מן שלמות שלא נחלם כלו זהו הטוב. ומה שחסר ממש שהיה השלמות וזה
 הרע, והנה בהעשות העלם חא' לבד אז מה שנשאר מן השלמות הוא הרבה ונעט הוא
 שגר, ונוכל לומר שלא יש חסרון אלא הסכנה מה שיש בו שישתלשל ממנו הרע כיון

שבה הוא העלם מה שלא היה משתלשל מן השלמות כלל, וז"ל למעלה שאין בו הסתרון
 אלא ביש העלם, אח"כ ג"עס העלם ב' ועדין מה שנשאר מן השלמות הוא סרס ומס
 שחור הוא מעט, וכן יורד מדרגות, אך בכל פעם מהמעט הנשאר מן השלמות כי זאת
 דיוקא היא פעולה העלם עד סוף מה שנשאר מן השלמות הוא מעט ומה שחור הוא
 חסר גדול שיחליל להוליד ממנו הרע וע"ז מה שיוכל ללכת ממנו אינו אלא התחלת רע
 וזמן שתתגבר ההלם לרע עוד מדרגות ימלא סוף כוף שיסיר מלימות חסרון כ"כ גדול
 שיוכל ממנו הרע ממנו הוא הסכסוי לשלמות שזכרתי, ומלאו בכלן ב' דברים הנמלאים
 בכל הדרגה, הא' הוא קו המדה וכו' העושה העלמים בשיעורים, הב' הו"ר וכו' מה
 שיבאר מן השלמות לפי העלם העלם וההחסרון שחור, וחזין שהחסרון הנמלא הוא
 הכקדא שרש בשרי הרע כי סוף דבר כשיתגבר זה לגמרי ילא ממנו התפשטות ח' שטות
 רע, ומלא הנמלאים בוכס החק שסוף דבר נעשה המלימות בסוד עו"ר, וחסק הזה הוא
 עזין מלימות הנשאר מן השלמות והחסרון המחדש שנמלאו ביחד, שנקשר מן השלמות
 אח"כ היה מוליך כל התפשטות הקדושה שהוא הספי' וכל מה שמדברים בהם, והחסרון
 היה מוליד הולד חדשה כמו שהוא ג"כ מרש וסינו הס"א כמ"ס לקמן. הבחנה ד' גם את
 זה לעומת זה. פ' לא די שנעשה הרע אלא שנעשה מקביל לעוב, שבהיות סדרים
 מקבילים זה כנגד זה ומלא מקום לעבודה כמ"ס במקומו. ור"ל שלא יתן שליטה לעוב
 מאליו שאו אפילו שיהיה רע בעולם היה משועבד אליו, אלא גם את זה לעומת זה עשה
 חלקים וסינו נכת שוב במדרגות שוות בפעולה שום, שכל דבר מה שיש בעוב ויהיה ברע
 כנגדו שאם הוא יפעול בעולם יבטל [העוב] הסווא, שיסיר בח לרע לקטרג על העוב
 שלא להביא לו מקום לפעול אלא ח"כ ויהיה נעזר מן ההתחונים, עד שימלא עבודה ממנו
 לאדם נחתו מקום לעוב וסרחיקו מן הרע, רק ג' הבדלות גדולות ביניהם תחלה ומסס
 נמשכות אח"כ הבדלות אחרות רבות עד חין תכלית, הא' בהספי' הם דלונן של המאלי
 יק"ס שהוא האדון היחיד, ובס"א אינו אלא בריחה ח' שרש וברא אחסר האדון על כל
 כמ"ס עובש שלום וזורה רע, והיא משועבדת לאדון כיחיד לריבה לו ואינו אלא שומרת
 משמרתו שהוא רוצה בכך, ונמשך מזה הבדלה ב', שכן הספי' הוא משוער לפי כרונן פ'
 שהאדון ב"ס אינו רוצה לפעול אלא קר אבל אם היה רוצה וכו' שירצה היה הוא מגביר
 כחם כרוננו, ומה שבכת שיש להם עתה נראה שס"א יכולה לקטרג להם שלא להימנע
 להם מקום אך אם היה רוצה הא"ס ב"ס כדור מגביר כחם כרוננו ולא היה אפילו פתחון
 פה לספי' עוד כלל, משא"כ הס"א שכתה מוגבל באמת שאין לה אלא מה שיש בה וא"ל לה
 ללכת מגבולה כרוננה כלל. הבדלה ג', שרש טוב הוא שרש (קדוש) וקדוש. שלא הולך
 לסמלא מחדש, ושורש הס"א הוא מחדש מן הא"ס ב"ס וכו' סוד החסרון שנחדש
 מאחר הנמלאים, ודבר זה מחדש קושי גדול שהתראה לכחור, כי לפי הנראה היה לרע שני
 מקומות ולעוב רק מקום ח', פ' בשלמה אם היו מפרשים גם את זה לעומת זה על
 העוב ורע שספי' עומן דכינו על הנשאר מהשלמות והחסר כנ"ל יראה, ואז נקרא
 לס"א חולדות הרע כמו שקוראים לקדושה חולדות טובה, אך אינו כן כי הרי אנו אומרים
 שהקדושה בלש עם הס"א היה הם זה לעומת זה, ויש טעם גדול לומר כך כי הרי לבד
 עו"ס ומלאכי חבלים יש עוד ענין אחר שבהם ע"ס דקליפה כמס' בוצר בכמה מקומות,
 והנה כנגד ישראל ומלאכי השרת יכולים להקים עכו"ם ומלאכי חבלים, שיסיו נגד השלמות
 והחסרון, אך ע"ס דקליפה כנגד מי, אלא ההשועב הוא מה שהקדמה לך הבדלה ג' בין
 הקדושה לס"א, שהקדושה אין לורק לחדש לה שורש אך בס"א הולך לחדש לה שרש ג"כ
 שאין לה, וע"כ כל החסרונות שספי' אינם אלא שרש הס"א במחילת מחדש, אבל
 שהתפשטות הוא הס"א עולם, ח"כ יש לנו בכלן בני בריש ושרי התפשטות שרש

הקדוש ב"ה האדון היחיד שאין זולתו כלל ועיקר א"ס ב"ה, והתפשטות שלו בהם הספי',
 ובתפשטות הזו חידש הרצון העליון שרש א' שיסיר שרש להתפשטות אחר שהוא הס"א עם
 כל עניניו, נמצא שאין להעריך הספי' עם חסרונותיהם בזו ענף זה שרש, אלא התפשטות
 עם התפשטות, דהיינו התפשטות הקדושה שהוא התפשטות השרש הקדוש והתפשטות
 הס"א שהוא התפשטות מה שרש והרצון העליון לגלות שלמותו בהקן אותו כאמור למעלה,
 וז"ל ישרים בהם זכורים באתם, כי הלא הקדושה מקדמת תמיד לס"א, ותראה איך יולדת
 הס"א תחלה נשאר אור אחד של קדושה וזהו התפשטות מן השרש הקדוש, אך לפי שבאור
 הזה יש איזה חסרון בהם זה החסרון שרש לס"א, אך איך החסרון הזה ענף שיכול להקביל
 באור שהוא שבקדושה, אלא שהוא שרש א' שאח"כ יוליד ענף א' מקביל לענף ששרש הס"א
 נולד ממנו, וז"ל מה שחמאל אח"כ שהקליפות דא"י עומדים כנגד ק"ק דבריהם, כי א"א לענף
 של הס"א להיות כנגד הענף של הקדושה, כי לא די הענף אלא השרש עצמו אינו יכול
 להיות נמצא אלא אחר שכבר נמצא הענף של קדושה ויהיה חסר, אז מן החסרון שבו נולד
 השרש של הס"א, ומן השרש ילד אח"כ הענף, וזהו הבחנה ב' הבח' ה' דהיינו שיתפשט
 וכו'. שבכאן נקרא לכל הספירות' לז' אחד ולכל הספירות אחרת לז' אחד מן הטעם שזכרנו,
 כי הדין ושרש הרע שזכרנו בספי' הכל נקרא התפשטות א' מן השרש הקדוש לפי ענין
 השלמות שרש, וכל מה שמוכל להבחין הוא שהדין שבהם יסיר השרש המתחדש לרע לפי
 ענין זה החסרונות שנגלה בלמאס, והיינו כי בהחצור ביחד. מה שנשאר מן השלמות
 ומה שמתחדש בלמאס שהוא זה החסרונות נעשו הספי', אך ככה הנה עצמו ילד בדרך
 הרצון מן הא"ס ב"ה, כל מה שמוכל להבחין יהיה שבהם י"ש בהם מה שיש בהם מלד
 המציאות הקדוש שכולו טוב, ומה שיש מלד ענין [המחודש] בזה רצון שלו שהוא שרש
 הרע אך בכל התפשטות אחד, אח"כ ענין זה המחודש נעשה שרש לס"א, ואז יולד הס"א
 עצמו מקבלת להתפשטות בספי', ובז' התפשטות האלה נאמר גם את זה לעומת זה עשה
 אלקים, אך תמיד עם ההבדלות שזכרנו ועם מה שהסתחלתה תמיד [שפן] מסוף כל
 הקדושה, וזהו ויבדל אלקים בין האור ובין החשך, אך השרש שלה עם השרש הטוב
 אסור כמעט אפילו לשאול אם יש ערך ביניהם ח"ו, כי שרש הטוב הוא האדון היחיד
 הקדמון הנצחי ב"ה וב"ש לעולמי עולמים, ושרש הס"א הרעה הוא רק ענין א' מחודש
 שכל המציאות תלוי רק לפי שרש זה הרצון העליון, וא"ל ראה לא היה נמצא, ואם לא
 היה הולך לא היה מתקיים, וכשלא יראה עוד בו לא ימצא עוד כלל אלא בלע המות נלח
 ומחש' ה' אלקים דמעט מעל כל פנים. הבחנה ו' ענין הספי' בכל מדרגותיו. ר"ל
 התפשטות הטוב בכל מה שהוא מוכן לאורך התחנות להטיב להם לפי עניניהם ומצביהם
 לפי הדרך להם לקיומם ולפי התלוי צעודתם. הבחנה ז' וכל תולדותיו. היינו הצריות
 הנפרדים, כי כל מה שהוא רק שיעורי הרצון העליון הוא הספי', ומה שנבדל אח"כ
 צריח נפרדת מהם או חולדה מהם והיינו הנשמות והמלאכים וכל צריות העולם. הבחנה ח'
 הכל לז' הארץ, ר"ל שכל זה נקרא המשך א' לפי שהם קטן אם גדול הכל הוא מציאות
 צריח מחוקת כל חלק ממנה לפי ענינו, משא"כ ס"א שהיא מציאת כל קלקול וכפסד
 ע"כ נקראת ס"א וכדלקמן. הבחנה ט' ושיבדל צריח א' היינו שאין הס"א כמו בספי' ח"ו.
 שבהם הספי' הם שיעורי הרצון, נמצא שהם חלקות עצמו, משא"כ הס"א שהיא מציאות נבדל
 מהרצון הרצון העליון כמו שהמציא שאר הצריות יש מאין. הבחנה י' שיסיר צעני' כל
 קלקולי הטוב. פי' זהו מ"ש גם את זה לעומת זה עשה אלקים. כי הכוונה היתה זאת,
 לעשות הטוב, וכל מה שיכול להיות הפכו והיינו כל מיני קלקולים, ולכן יש כ"כ מדרגות
 בס"א כי כ"כ קלקולים אפשר להמלא בשם מציאות של קלקול בעולם, הבחנה י"א והיא
 הנקראת ס"א. וזה שם המציאות הספי' הזה, ואמנם נקרא לז' אחר להיות ממנו ענינו

אדם קדמון

לא * הסדר הא' שקבל האור הנאצל לעמוד בסוד ע"ם בבחי' סדר דמות אדם הוא נקרא א"ק, והוא הסדר של שם הוי"ה ב"ה לעולם ולעולמי עולמים,

וזה

פירוש

הפך מכל התפשטות הא' שזכרנו, והרי נעשית הכריאה על שתי כוונות, א' למציאות, וא' להפסד, ונקרא להם ב' לדדים. החלק הג' יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' ובי' הכוונה זכר'. והיינו שרק זאת היא הכול' בסוד הקו שממנה את הרשימו שפי' למעל'. הבח' ב' ואז יודע זכר'. והיינו הסדר עלמו של ההכנה מותן שזה יהיה סוף הדברים בסוד התיקון השלם. והיינו כי מלך המעל' שיש בטוב יותר על הרע שהטוב קדמון והרע מחודש הטוב הוא מה שהוא האדון היחיד והרע ס"ה ס"מ עבד ונברא, זה יגרום שבכיות המלחמה שבין הקדושה וס"ה הטוב והרע לריק שהטוב ילח, אך גלחנו יבי' רק מלך היתרון הוס אשר לטוב על הרע שזכרנו. והרי בזה יודע היחוד באמת במה שרק מפני המלאך רק רשות א' הוא בסוף הכל הוא תיקון, והיינו כי הנה אנהנו רואים איך הראון העליון הניח לב"כ קלקולים שימלאו בעולם כמו שנמלאו בעולם עד עתה, ואח"כ בסוף הכל ידענו שיעורר יחודו ויתקן הכל בסוד ומשתי את עון הארץ שהיא ביום א'. והרי מיד יקשה מה נפשו או שרואה הקב"ה לתקן בדרך בחידת האדם או בכח וכי אינו מגיד מראשית אחרית וכיון שידע בסוף סוף לריכים אותו, מתחלה יתקן, אך הענין כי ראה א"ס ב"ה לסולא מלב הבדיות העניות של שהירשויות פועל טוב ופועל רע, וע"כ שם בתחלה ענין הספי', והוא ענין א' שאינו משתמש בו מיחודו ושלטונו השלימה, אלא אדרבה הוא כח כח אדם גבור שמשים עלמו בנסיון עם כח שכנגדו שהוא הס"ה שש"ב בעלת כח כנגד זה, וכבר הראה איך כל מיני כח שבעולם מה שהוא בבחי' כח לבד שלא בבחי' שליטה לא יכול לנלח הס"ה אלא אדרבה עשה כ"כ קטרוגים שלא הי' אפשר להמלט ממנה עד שהולרנו לבא אל היחוד, אך כנגד זה בהתעורר היחוד שהוא יפעול בדרך שליטה מיד יראה שאין עוד מקום לס"ה כלל, ומזה נבין מיד ששום כח לא [יכול] לנלח לס"ה אלא השליטה והיחוד, למע לפי שכל כח אחר נמלא בזה חוץ מזה, אך להיות רשות לריק שיהיה שליטה ג"כ שליט' גמורה, א"כ הס"ה אינה רשות ח"ו אלא עבד מבוטבד שאין בו אלא מה שניתן, והכח שניתן בו הוא [גדול] אך שליטה אין לו כלל, ואין אדון שולט אלא אחד ברין הוא וברין שמו לעולם ולעולמי עולמים:

אדם קדמון

לא] עד עתה דברנו מן הסיודות הראשונים, ששם הרשימו והקו וכל התלוי בזה. עכשיו לריק לפרש הבנייני' מה שזכרנו מאלה לפי ההכנה שהוכנה בסם: חלקי המאמר הזה הם ג' הא' הסדר הא' וכו'. יבאר סדר הא' הנקרא א"ק. ב' והוא סדר וכו', יבאר שזהו סדר השם ב"ה. ג' וזה ענין וכו'. יבאר ענינו של סדר הזה מסו'. חלק הא' יש בו ד' הבחנות, הבחנה הא' הסדר הא' שקבל האור הנאצל. והיינו כי תחלת המלאך הרשימו כבר אמרנו שאינו אלא שרש א' לכל מה שיבאר אח"כ והיינו בדרך כלל העומד ליפרט, ואמנם כחות הרבה נמלאים שם והוא מ"ש רב זללס"ה שיש בזה האילנות עולמות לאין קץ, ופי' זה הענין, הנה בתיקונים אמרו לית מלאכה דלא אשתכח

(*) כגון המראה השייך לכלל עד סי' לו נמלא בכפרו פ"ח ודעת בנין המדכס מלאכה א'.

ענין שכל הסדרים והחוקים כולם נמשכים ובאים תחת סדר ד' אותיות אלה ולפי הסדר הזה הבל גדרש תמיד בסוד ד' אותיות השם ב"ה :

פירוש

אֶתְחַכֶּה בִּי שֶׁ הוּא ב"ה וכו' וכל שמה שוי כיווין לשמאל דא' ובר"מ פ' פנחס (ר"ג ע"ב) אמרו דאית בר נש דריתא תלת מאס ועשר עלמין וכו' ע"ס. והענין כי אע"פ שאנו מזכירים רק ד' עולמות, האמת שיש עולמות אין מספר. זה כי כל סדר הסהגה שלם בסוד משפיע ומקבל בקרא עולם, וכינוי חילן א' של כל המשפיעים והמקבלים וסדריהם וקשריהם. ומאלה האילנות יש כמה וכמה. וכלל הדבר כל חילן הוא שס'. כל שם הוא חילן בפ"ע, שמהסדר מדרגותיו והשפעותיו וכל מרכבותיו בדרך פרטי, ואלה הם העולמות שיוצאים כהדיקים, ד"מ בהתאבלות הסכמה מן הכתר נמלא ש"י (עולמות) אילנות שלמים וס"ס י"ט עולמות של כהדיקים, ועוד העולמות של הכשמות של הכשמה היא עיקר גדול בהסהגה וכלל שמהם יש חילן בפ"ע, ח"ס לכל לדיק יש לו עולם בפ"ע, ומי שאינו זוכה אלא לשרשו נוטל העולם שלו ומי שזוכה בכל נוטל בכל התאבלות הסכמה וסס יש, ובכל עולם ועולם יש מיני התלבשות מלכים חיוג' עליות וירידות הכל לפי ענין שהוא ואין מספר אורותיהם הולכים לפי מספר ע"ס, אלא כל א' יש לו מספר בפ"ע מנינם לפי מליאות האילנות, ואפי' משם הו"ה ב"ה נמשכים ע' אילנות שונים זה מזה לגמרי וסס ע' המרי'. אך סדר הע"ס בסוד אבי"ע נק' רק חילן א' כמ"ש עוד בס"ד, ונהיה כל האילנות האלה הם במרכבה למטה. אך שרש כ"ז הוא למעלה, והוא, כי בהתפשט הקו [תוך הרשימים וס' עושה שם כהדים להתפשט הסהגה כראוי מן המקבל הראשון עד המקבל האחרון שם נק' בנין שלם עושה סדרים הרבה וסס כל הכיוונים כולם שנחגלו דהיינו רחום חנון כו' שכולם נחגלו בסוד הרשימו וכולם כמה מיני פעולות שורש לכמה ענינים של עו"ז כל אחד מהם בסוד אילנות בפ"ע, וכל הסדרים הגדולים והרבים אשר להסהגה כלם היו נשרשים שם כמ"ש וכל א' בסוד חילן בפ"ע, ואז הולך א"ס ב"ה סדר א' שנתן לו שליט' על כלם ושם שאר כל האילנות להיות רק כנוי' ולבושים לסדר זה. שם הסדר לפי מה שמדרגותיו יתעוררו כך יעשו פעולותיהם כל שאר האילנות ע"י החילן האמיתי הזה, אך הפועל באמת יהיה רק זה ורק מזה ילאו התחתונים ויקבלו הסהגתם ורק בזה יעבדו עבודתם, ותראה שאומר וכל שמהן שוי כיוונים ולא אמר הם כיוונים אלא שוי כיוונים, שסס לפי עלמם הם אילנות כל א' בפ"ע וא"ס ב"ה לקחם ועשאו לבוש סביב לחילן הזה. וחילן הזה שאנו מדברים בו הוא חילן של ד' אותיות הו"ה ב"ה והוא הכולל מראשית א"ק עד סוף עשים בכל הדברים שאנו מדברים בו. וסביבו עומדים כמו לבוש לו כמה מיני עולמות האלה שזכרנו, וסס אינם פועלים כלל אלא כמו טלבוש שע"ג הגוף שאינו פועל כלום אלא הגוף פועל מלבוש כך החילן הזה פועל בלבושים [אלהם] סביב, והרי וכלל בחלק הפועל הלבוש שסביב לו כך וכלל בחלק הפועל מן החילן הזה העולמות שסביבו, ואינם לבעלם כי אותם שהפועל מלבוש בהם הם שולטים והפועל עצמו [עושה] לפי כחם ונוציא לפועל כל שיעותיהם אבל המלבוש הוא הפועל לגמרי ולא הלבוש כלל. וזני אדם עבודתם וקבלתם בזה האמיתי. אך הח"כ זוכים גם לעולמות המלבישים כי הרי ממילא נוטלים אותם בנחול המלבוש בהם כמ"ש. ואמנם סוד החילן הזה כבר אמרתי שהוא מראש ח"ק עד סוף עשייה וענינו הוא א"ק וכיוונו שלו כדלקמן וכינוי שילא ממנו זיו וחלקי חיוו הם אבי"ע. ובעולמות האלה עלמם הראה מה שיש למעלה, פי' כמו שיש למעלה כמה מיני עולמות ועולם אמיתי בתוך הכל. כך נראו באלה העולמות סדר א' של שם הו"ה ב"ה העומד בסוד ע"ס, ועוד כמה מיני עולמות וסדרים אחרים העומדים

בכוד המרכבה וחס וכללים בד' החיות בד' הפנים שבהם וכלל עניי המרכבה כל סדר עולם בפ"ע כנ"ל. ועכ"ז חילוק זה הוא לפי שם הוי"ס כדלקמן, וסייוו שבווד המרכבה כל פינותי ונתיבותי יש העולמות האלה שזכרתי. ובאמצע כלם סדר הע"ס כולל כל אבי"ע שהוא סדר שם הוי"ס ב"ס וסוף העיקרי וכל שארי כיווים אליו, והאמת שכל זה אפי"כ נקרא סדר שם הוי"ס ב"ס כי כל מה שיוצא מא"ק הוא סדר שם הוי"ס אלא שהוא כמו ליור ממה שיש למעלה מראה ענין חילין שם הוי"ס ב"ס שבאמצע ושאר הכיווים שסובבים אותו ובאלה הכיווים עלמם שבמרכבה שולט שם שם הוי"ס ב"ס, ותרשם שטיקד העבודה לפי זה הענין של שם הוי"ס ב"ס היא, וגם המרכבות עלמם וכללים בסדר חחת שם הוי"ס ב"ס כדלקמן, ולפי סדר זה נקראים ד' חיות עם כל שאר עניינם המוזכרים במרכבות יחזקאל. והם הענין שהשם שם זה לשלוט על כל האחרים הוא, לפי ששאר כל האילנות הם הסכנה לפי הרשימו הנשאר, אך בכוך קשר כל הדברים האלה לבד ליחוד הוא חילין שם הוי"ס ב"ס, וזה מה שעילת על כל העילות מגלה היחוד שלו ומקשר כל הסכנות בדרך ה' בכוך החזרת הרע לטוב, ונמצא שזה הסדר מה שעילת על כל העילות מחזיק יחודו על כל הסדרים ומחברם בכוך היחוד, שבו פ' שהוא מה שאין חילוק חסד ודק אלא הכל עובד בהשוואה ה'. וו"ס שם הוי"ס לא אשתני בכל אחר בד' אחון וכו'. פ' ששם זה מחובר באותיותיו אינו מזכר אלא כשעילת העילות מיחד לכל המדרגות בכוך יחודו. וזהו אמונת' של ישראל כידוע שהיא תלויה רק בעילת על כל העילות שלכך מאמינים בו אפילו באורך הגלות ואפילו שבהם דברים רוחים הפך האמת וכמה קערוגים של הס"א אך בכה היחוד עומדים הכל כמבואר במקומו. ומ"ס (שם) ובגין דא שוי אמונ' דישאל בד' אחין חילין ואמר בד' אחון וסוף מ"ס בזה פ' וירא ד' קי"ו ע"א ר"י שפיר קאמרת בגין דליסו גו רוא דאחון ולית לן לאתערעל חושבן וכו', נראה בהדיא שהגאולה תלויה בכוך אלה האותיות. וסעטם הוא האלה האותיות הוא מה שפ"ע מיחד המדרגות כנ"ל וזהו תלויה בגאולה באמת שאין לה ספק כלל. נמצאת למד מכל זה שבהם סדרים יש להסג' על כל דבר ודבר כמה מימי עולמות שלימים חילנות כנ"ל. אך סדר ה' יש עיקרי בהסגס שמונה אחריו כל האחרים והוא סדר שם הוי"ס ב"ס כדלקמן וזהו הנמצא בכל העולמות אבי"ע אך החלת הסדר הזה הוא א"ק והשתלשלות ממנו הוא באבי"ע. הבהם ב' לעמוד בכוך ע"ס, והיוו שאפי"כ שכל הנמצא הוא רק ע"ס אך כמה בחי' פרטיות ובהמות בכל ספי' וספי' בפ"ע בלא שיסיו בוות זל"ז אלא כל ה' לפי ענינו נמצאים לה אלו המדרגות הפרטיות. ולפי דרך זה הם כל שאר חילנות לפי המדרגות הפרטיות של איזם ספי' במדרג' שממנו באילין שהוא. אך החילין של שם הוי"ס ב"ס הוא בכוך כל עשר הספי' ביחד על ענין הכללי שלהם פ' על מנין העשר, שזכרתי זאת חין חושבן המדרגות הפרטיות שבהם אלא כל ספי' בכל מדרגותי' נחשבת לאחת לבד עד שבין כולם עושים רק עשר, ובמנין הזה חולין כל תיקוניהם בדרך הכלל בכוך החזרת הרע לטוב כנ"ל. והעבודה כלל תלויה בענין זה של העשר. ולכך כל עניינם הולכים הכל רק בכוך עשר עם כל מה שתלוי בזה. יש להקשות המנין שאין מהות בו כלל הוא מקרה נפרד מן הנושא. א"כ חילין שם הוי"ס ב"ס אינו כלום בספי' עלמם כיון שאינו אלא לפי המנין. תשובה עשר ספי' הם כל עלמות החוקים אשר להסגס. ועכ"ז הסגס עלמם יולאת רק מן הדרך שבו משתמשים מן החוקים האלה פ' לפעמים שילך ע"פ חק ה' עם כל פרטיו או ע"פ חוק אחר עם כל פרטיו והפרטים לפ"ז רבים, ויש שבהם מכללות החוקים ביחד לפי כלליהם ולא נחוש אל הפרטים ואלה הם המינים. כי הנה בלכסה אחר דרך פרטי של ספי' ה' יהיה מנין האורות מה שנותנת הספי' הסיא ואחר זה כל משפטי הסכנות באורות הסס ואלה הם האילנות שזכרנו, אך הפעולה הכללית

הוא צמח שנוכחים כל העשרה ביחד בזמין זה של עשר, וההנהגה כוללת לפי מה שזאת
 מספר זה לפי ענינו ואדרבה כיון שראינו שחך זה הושם ראשון שיסיון עשר, נגזור מזה
 בלא ספק שזו [המנין] היותר כללי ומואלף שסרי לרין שיסיון כך לא פחות ולא יותר,
 ובזה הסדר כמו שהם מסודרים לפי מנין העשר וממילא וכללים הפרטים כולם בזה
 [המנין], וכן נבין מה גורם כל אחד מהם בחק הזה הכללי ונבין החיקון הכללי שעומד ע"פ
 דרך זה כראוי. הכחנה ג' בבחי' סדר דמות אדם, היינו שכללות הסדר הולך לא לבד
 על ענין עשר, אלא על עשר בכל סדרי מיני מציאות ופרטיותיהם בענין זה, שזו נק'
 דמות [אדם] יען אלו הסדרים הסדרשים על דמות אדם שהם מקבילים לו ממש בכל
 פרטיו, אדרבה הם סיבה לו ולכל פרטיו ממש, ואפי' לשם של אדם הם סיבה בסיוה
 השפעתם הוא סדר אחד שנקרא אדם דהיינו בסוד שם מ"ה שבו עשר אותיות, אך וכללים
 ב', דהיינו ד' פשוטות שעושים י' כשהם מלאות. ועם כל הדברים האלו מובן חילן זה
 בכל משפטינו. [הכחנה ד' נקרא אדם קדמון פי'. הסדר שא' יש דמות אדם]. החלק הב'
 הוא סדר וכו', והוא מה שכתבתי למעלה בענין האילנות שזו האילן של שם הקדוש הזה
 וכו' מתפשט וסוף לפי ענין האותיות בזהו הסדר שהם. דהיינו בסוד יו"ד ובסוד ד'
 כ"ל. ובסוד ענין האותיות עלמך דהיינו, י' א"א ואבא, ה' אמא, ו' ז"א, ס' נוק' בזה
 הסדר עלמו ובסוד מלוואי, סוף דבר כל מה שנמצא הם בסוד השם הזה ובסוד האותיות
 האלה. ח"ג יש בו ב' הכחות הכחנה א' וזה הענין, פי' שאין זה דרך פרטי אלא
 כללי, דהיינו שכולל כל מה שיש בספי' בכל פרטיהם ומציא הכל תחת הסדר שלו, שסרי
 אע"פ שהפעולות מושרשות בזמנים מיני ההנהגות בסוד השמות, עכ"ל אין להם מציאות
 פעולה אלא ע"פ הסדר הזה, נמצא הסדר הזה, סדר המנהג כל הסדרים שיש מציאות
 הפעולות וכו' בנוי מכמה תנאים וחילוקים מסודרים בסדר נכון לפי מה שהם לריבים
 מתקיימים כראוי כך יולאות הפעולה לכל דבר ממקום שהם לריבים ללא וכן זה כענין
 הנשמה והגוף, שאר השמות הם אברי הגוף, וזה השם הוא כשמה להם וכל כוונה
 לרין שהם להחיות בזה השם שיתן מציאות לפעולות הגוף. הכחנה ב' ולפי הסדר
 הזה וכו', וזה עיקר גדול הדרך בלימודי החכמה הזאת כי בכלל אלו מדברים תמיד לפי
 הע"ם וממלאים בזה דרושים סותרים הדב. והעיקר הוא כי להרבה חילוקים מתחלקים
 ומתפרטים המדרגות לפי אורך הפעולה שיש להם לפעול והחילוק אינו נעשה לפי הע"ם
 אלא לפי הפרטות של הפעולה הסיא. אך לפי שכל דבר הים לרין לסיוה וכלל תחת
 סדר דמות אדם בהיה סדר זה של ע"ם ע"כ כל חילוק מיד נעשה בסדר בסדר ע"ם אבל
 לא נעשה החילוק לפי זה אלא הולך לפי עומדים אחרים ושרשים פרטים בענין הסוד
 אלא מסתדר תחת סדר ע"ם. והוא תחת סדר ד' אותיות כו"ה ב' תחת סדר ד'
 מילואים, שכל ענין אחד כמ"ש כבר, ותבין בזה שאם אותם האורות עלמם ילפרט
 ליחלק בחילוקים אחרים שונים מן החילוק האחד, גם בחילוקים ההם יסתדרו תחת סדר
 ע"ם. ואז יתחלפו תאריכים. דהיינו מה שהי' בתחילת ד"מ תחת ס"ג יכול להיות תחת
 ע"ב או תחת מ"ה או תחת ב"ן שכן מגיע מקומו לפי החילוק הסוד. סוף דבר כיון
 שסדר השם ב"ה הוא סדר כללי ששולט על כל חילוקים וסדרים שבעולם. נמצא לפי זה
 לפעולות ב' שרשים, א' בפרטי המדרגות וא' בהסתדרות תחת השם, ואין שני שרשים
 מקבילים זה אל זה כלל אלא אדרבה כל החילוקים המתחדשים בזה הפרטיות הכלל וכלל
 ובזה תחת הסדר הזה. ואחין לך משל בזה ענת"א אלו אומרים שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן וזה
 אינו ר"ל שהם עלמם ממש בזה משם כי אם כי' כן כי' כמה מיני דרושים סותרים זה
 לזה ובפרטי בדברי הרשב"י זללה"ם שדרך לחרף אותם בשינוי דהיקא. והעיקר הוא שהם
 ד' מיני תיקונים, דהיינו האותיות הם האורות עלמם של ההנהג' זו"ל היוצאים מאימא,

ולב הפנים עשויים להאיר מה שנסדר בפנים בתוך הגוף ומכל חוש*) יוצאות ההארות מזה ולכן יוצאות ד' עולמות של רשר"ד וגם מן המצח יוצא הארתו, נמצאו כי כל העולמות רק זיו והארתו של א"ק וא"ק נשגב מהם יותר ואינו מושג :
 * ע' ענין הכושים בספרו אדיר במדע דף עב וסלחם ב"ה עמי דרישא .
 ע"ב

פירוש

והנקודות והתגין . א' הוא מה שאימא שורה עליהם בצחי' מקור שלא ותפרשה מהם אפי' בלחם וסיינו תגין על האותיות, וא' מה שאימא מנהגת אותם וסיינו נקודות המנהגות את האותיות, וטעמים הם תיקונים הבאים להנהיגם להשלימה מלד החכמה, כיון שנתחלקו הדברים בחילוק זה מיד נקשרים תחת סדר הד' מילואים כנ"ל . וכן [אורות און חוטם פס ועינים, שבמק"א נאמר שהם ד' אורות סוי"ה ב"ה וסיינו עינים ה' אחרונה, הרי און חוטם פס כולם אינם אלא לפי הארות ה' שבשם דסיינו ס"ג, אך הענין הוא] מ"ש כבר כי החילוקים מתחלקים לפי האורך . אך כל החילוקים מסתדרים תחת סדר סוי"ה ב"ה . והנה עתה באלו לסדר זה של דמות אדם כי כל מה שאנו מדברים מכאן ולכבא הוא לפי הסדר הזה המשתלשל לפי ענין א"ק זה, וע"כ לריכוס אנו לדבר תמיד לפי ענין דמות אדם, ועד"ז יסובבו כל הדרושים מא"ק ואילך לפרש כל ההנהגה בסוד דמות אדם, ודמות אדם בסוד ההנהגה :

ולב ביון שאמרנו בכלל ענין א"ק עתה נתחיל ללכת אחר פרעיו לפי סדר דמות אדם ולפרש מליאות אחד שרריך להבחין בדמות האדם עלמו כדי שנגין אח"כ ההנהגה ע"פ סוד ענין זה :

חלקי המאמר הזה ב' . הא' הפנים עשויות להאיר וכו' . וכו' מליאות זה מה שרריך לדעת בדמות עלמו והוא ענין הפנים . ב' נמצאו כל העולמות, והוא בסוד לפי ענין זה בעולמות . החלק הא' יש בו ה' הבחנות . הבחנה א' הוא הפנים עשויות להאיר וכו' , ופי' זה הדבר הוא כי הנה מליאות אברי הגוף ועינים למטה הוא מראה תמיד עינים בהנהגה מקבילים לזה למעלה ואמנם מליאות הפנים הוא חלק א' של הגוף שבו הנשמה פונה ומשגחת למעלה שייך בין הגוף ובין זולתו, וסיינו ההרגשים ראיה שמיעה ריח דבור שהנשמה עומדת במשכנה ודרך האברים האלה מרגשת כל ההרגשים האלה . והנה ב' דברים לריך להבחין בזה, מליאות הנקבים הנמלאים בפנים, והשימוש שמשתמשת בזה הנשמה עלמה, והאמת הוא שהנקבים עלמם עשויים מן הנשמה דסיינו ביות ביון הווד בנהגה הרוח הבונה אותו שם בוקע ונעשה הנקב מה שבשאר האיברים הים עומד לפנים, ואח"כ ע"י הנקבים האלה נעשים ההרגשים, ואמנם אין הבקיעה תלויה בהרגשים שהרי יש מי שיכיה לו אותו אבר ולא ההרגש, ועוד שלא תמיד אדם שומע או מריח או מדבר ואעפ"כ נקביו אלה פתוחים, והנה כל זה הוא מלד הנקבים האלה שהנשמה משגחת על ידם כנ"ל . ועוד מליאות אבר אחר שהוא אבר הפנים שמראה ג"כ מלד הרוח במקומו אם הוא בישוב או בזעף, ולריך שיכיה הפנים עלמם מוכנים לזה שהרי בשאר אברי הגוף אינו כן . ועוד ענין אחר יש באלו נראה עתה אבל ראוי הוא שיראה, דסיינו שיכיה לפנים זיו כמו שיש לשמש, וזה כבר נראה במשה רבינו ע"ה בקירון עור שלו וכן אמרו על פנחם שבשעם שהיה שורה עליו רש"ק היו פניו לוסכות כדקרים, ומה שעתה אין דבר זה נראה הוא מפני שאין דיוקן של אדם שלם אחר חטא אדם"ר, אבל אדם"ר הים כך כמו שפי' בזהר ובמדרשים . וגם לע"ל הכל יסיו כך וכן כתיב והמשכילים יוכירו כזהר הרקיע, נמלא מכל ענין זה נראה שהפנים הם עשויים לפנות אל האחרים והם מוכנים לזה . ונבחין בזה ג' עינים, ענין הפנים עלמם המוכנים כבר בכל חלקיהם להמוקף ולהאיר אור הנשמה שבפנים להראותה לחוץ בסדר הפנים ובזיו, ענין הנקבים ע"י הרוח

בזמן אחר, ועין הסגש'ם שהנשמה מרגשת ע"י הנקבים האלה. ונפרש
 עתה כל זה למעלה, כי הפנים הם הכלים מן הרשימה, שבהם אור הא"ס ב"ה דהיינו
 בסוד הנשמה שבפנים פונה אל אחרים לנסג את הפרלופים עלמם שהם סדרי ההנהגה,
 שכבר שמענו למעלה שכונו שהנשמה היא המנהגת את הגוף כך הפנימית הוא המנהג את
 הפרלופים, והנה הכלים האלה הם הפנים עם כל תיקוניהם בסוד י"ג תיקוני הדיקנא
 שהם כוללים כל הפנים והנה אלה כולם מאירים ועושים זיו הפנים כנ"ל ונעם כל
 זה הוא זיו הסוד כי הוא לריק לעבור דרך הפנים עלמם. ואמנם כל מה שהוא נסדר
 בכל הגוף כולו עומד לראות בפנים האלה כי כך הוא הסידור. כל עניני הנשמה נראה
 בפנים כמו שמפורש בסוד חכמת הפרלופ דבדרי הרשב"י ז"ל בפ' יחרו ובתיקונים. והנה
 שם עושה זיו הפנים כנ"ל, וז"ל הק"ן נכורין והש"ע נהורין שמודיעים מליאות ההנהגה
 הא"ה וז"ל, אח"כ לפי מה שהיה נכללת שם מתלהטת ובוקעת ועושה ד' נקבים עינים
 ארוים חומים ופה, וחזין מה עניני הבקיעות האלה למעלה כי אין זה שבקעו פ"ה וילאו,
 אלא גם למטה אם היה נראה היו רוחים איך מבחינת הנשמה שכללה כבר בפנים
 להראות עיניה נמשך וילא זיו א' הבוקע ויולא ממנו דרך הנקבים האלה ממנו, ואין
 פעולת הזיו הזה אלא לעשות הבקיעות האלו, ומפני שהוא בחי' נשמה שעשוי הוא
 נסתרת, כמו שאין נראה הזיו בפנים כך אינו נראה מה שיוולא מן הבקיעות האלה,
 אדרבה בפנים יש עכ"פ כבר הפנים הנראה יען יש לנשמה איזה לצד דהיינו הפנים
 עלמם, אבל בנקבים אין נראה כלום יען הנשמה יולאת מכל לבוש, ותראה הפרש גדול
 שבין הזיו הנראה בפנים או היוולא מן הנקבים. כי הנראה בפנים הוא הכללות של כל
 עניני הנשמה, אך מה שיוולא מן הנקבים הם ענינים פרטים לפי המקום שיוולאים משם,
 והם המבניים עיני ההנהגה בסוד רשר"ד, ואח"כ הבקיעות האלה עם האורות שבהם
 נעשה הסגש'ם שהיה ההנהגה ממנו והוא מה שהנשמה משתמשת מן האורות האלה
 היוולאים כדי להשיג כראוי, אבל שרש ההנהגה נדרש בפני עלמו לפי ענין החושים
 ומה שאנו מדברים עכשיו הוא מה שבוקע ויולא לחוץ כדי לעשות הנקבים וגם החושים
 שמום עלמו נעשה מכסה זיו הפנים עלמם ולכן אמרו שנמשך נגד הפנים ואינו מתדבק,
 וכל זה היה נראה אם היה הזיו נראה. נמצא שהנשמה הפנימית נסתרת בתוך הגוף
 ואינה נראית כלל, אח"כ מתראית בדרך כבר הפנים בפנים ומתחיל הזיו זה הזיו הפנימי,
 ובסיוטה שם עוד מתחזקת ובוקעת ונראית ממנו שם זיוולא ממנו זיו
 מה שיוולא ועומד על זיו הפנים, והרי זה כמו זיו בתוך זיו, ומן הזיו הזה הב' נמצאים
 הסגש'ם בזה תנועה שמתנועת בתוך הזיו שהוא הנשמה, אך מליאות הזיו בעלמה הוא
 מה שבקעה הנשמה לעשות החורים, וזה פשוט שאם עשה ד' חושים משונים זה מזה
 ולא פחות ולא יותר, לריק שבה זה מן הכח הכללי בה שהיה יכול להוליא זה לא פחות
 ולא יותר, וא"כ פעולה שהוא עושה בבקיעה אחת אינו עושה בבקיעה האחרת [שע"כ]
 בבקיעה א' הושרש השמיטה, ובח' הושרש הראייה, ובח' הריח, ובח' הדבור, והאמת
 שהוא לפי הכחות שהיו בהם, כך, בבחי' כח א' הי' נמשכת אל א' מן האיברים הראוי
 ומוכן לעיני הכח הסוד ובוקעתו ויולאת, ובחי' כח אחר אל אבר אחר ובוקעת ויולאת,
 וזה מ"ש בע"ה אך המשיכל יבין כי אור של המוחין נקרא ע"כ ואור [האוזן] נקרא ס"ג
 כמ"ש בהג"ה, כלל העינין הזה שהנשמה עשוי להאיר בפנים, וגם לבקוע וללאת ביולאה
 גמורה בלא משך לפנים להרגיש הרגשותיה, ואדרבה בבחי' מה שהיה עומדת ומאירה
 בפנים בבחי' זאת עלמה בוקעת לה הבקיעות של החושים, ונמצאו הפנים כלים מוכנים
 לב' דברים האלה, הפנים עלמן להראות הארחה עודה חוץ הכלים, והבקיעות של
 החושים לתת לה מקום שליטה להשיג השגחתה כנ"ל ובעוד הנשמה במקומה הנה היא

מהרצות דרך בקיעות ועושה היותו כז', וסוף עלמו מה שנראה ביו סא' בכלל, שנראה
באלה בפרט ומתראה ממנה בכל בקיעה מה שמתראה לפי הענין שבקיעה עלמה שמתראה
דרך שם, וכל זה מלבד החוכים עלמם שאע"פ שנעשים בבקיעות הסם עלמם האמת הוא
בנעשים בחור היותו הזה אך בנה חנוכה אחרת שמתנועעת הנשמה לפי משפט הרגשותיה,
והנה מה שמתראה מן הנשמה בפנים כבר אמרנו שהוא כללות ענינה ומלכס ומן הבחי'
הזאת וילוצות הבקיעות האלה שזכרנו, גמלא שוכל לדון מן היותו הזה כיולא ונראה מן
הבקיעות האלה על מה שיש בפנים עלמם בסוד היותו הפנימי שזכרתי, ומן היותו של
הפנים הזה נידון על מה שיש בחור הגוף דהיינו הנשמה עלמה לפי ענינה ומלכס,
כשהדקדק תמלא ההנהגה נכחת בלב ובכל הגוף, ומתגלות בפנים, ומשם מתגלות דרך
הבקיעות, ומלא הגלוי האחרון הוא היותו של הבקיעות, וזה מה שאנו עוסקים בו בזה
האור מה שמגיע לנו שאפשר לנו להשיג באמת, וכל מה שהוא יותר פנימי מזה הוא
בגב ממנו ולא נדעו, ופרטיות היותו הזה הוא כל עניני העולמות כי רק חלקי היותו הזה
ותנועותיו הוא מה שמתגלה לנו לא יותר מזה, רק מה שנדע בזה בדבר מושרש לפי
ולפנים בחוכיות ההנהגה העליונה, וחבין מזה כמה שפלה השגת הנבחרים כי ההנהגה
באמתה נשגבת מהם הרבה, ואין נודע להם אלא השעיות יותר קרוב לסם, ובזה
השטח נמלא כל הסיבוב של ההנהגה בשלמותה מראש ועד סוף בסוד כל העולמות כח
שנבאר, אמנם הקדמה אחת לריך שתשמו חמיד כי כל מה שנעשה במקום אחד לפי
המקום שהוא הוא נעשה, ד"מ בידן דידן מה שמתראה מן הנשמה בפנים הוא בסדר א'
מה שראוי להסדר לפי בחי' הסהרות הזה וכן הסגלות בבקיעות הוא בסדר בראוי
לבקיעות לבחי' הגלות, וזהו הסדר מה שאפשר לתחתונים להשיג, ונקרא שרואים
רק שטחיות כשיעור [השיעור] ששיעורם להסגיר, אע"פ הוא אמתה סדר לפי העומק
של הדברים, אך כיון שאין בכל מספיק להשיג סדר כולו בפנימותו ועומקו ברוח כל
הענינים כמו שהם, נקרא שיתן להם ליור שלם ומספיק להשיגם הדבר לפי מה שהם
יכולים לקבל, הא למד זה דומה לחכם שרואה ללמוד חכמהו לתלמידו ואם אינו יכול
לקבל כל עומק חכמתו נותן לו ליור מספיק מן החכמה מה שראוי לו לקבל, וכאור
אמתית לפי כל עומק החכמה, אלא שהוא בדרך קילור ומונן לתלמיד שהוא, שהם יבנו
אח"כ בעומק החכמה ימלא יתרון גדול בה ממה שהוא יודע מתחלה כיחרון האור מן
החושך: יש להקשות. ההנהגה אמרנו שהוא בנשימו ורקו נעם בחוכו ועתה נפי זה
נמלא שאדרבה כל ההנהגה היא מן הקו, כי הרי ההנהגה היא רק שיואל מן הנקבים
האלה שהוא מן הפנימות שהוא הקו א"כ ההנהגה היא מן הקו: התשובה. מה שמתנהג
אין נקרא שמתגלה לפי הנשמה אדרבה נקרא שהוא לפי הגוף, וזה כי האדם הוא, שיש
נשמה מלוכנת בחור הגוף בנוי נקבים וחללים, פי' כלים מכילים, וכלים מולידים, שמתגלה
האור הנשמה את המכילים, וחוליא אור דרך המולידים, וכל זה לפי הנשמה הגוף
בחוכות כליו, ונלאהם דרך הכלים האלה חשם לו יו סביב, ואין הנשמה נוספת שם
דבר בגוף אלא מה שהוא, שהרי אפילו בסוליא אורותיה אינה מולידה אלא לפי עניני
הגוף, וכמ"ס (בסוד) שאור המוח נקרא ע"ב, ושל הארץ נקרא ס"ג, אמנם הכלים המולידים
אינם אלא לגלות מה שנעשה במכילים, ומלא בורם ההנהגה מה שמתהדרת הנשמה עם
הגוף לפנים, וגלוי הענין הזה בפנים, וגלוי יותר ביותו הבקיעות וכל אלה הגלויים, נמלא
ענין ההנהגה הקו בפ"ע והנהגת הרשימו בפ"ע המתהנהג ממנו, כי כבר אמרתי הנשמה
מולידה אורותיה לפי הגוף כדלקמן, וכשנקה סדר ההנהגה הכללי שהוא א"ק בכל ענינו
נמלא סוד ההנהגה מה שמתגלה לנו דהיינו סיבוב שלם כדלקמן, רק מה שמתגלה אחר
שכבר נתלבש הקו בחור הרשימו בסוד היותו הסובב כל', וכל מה שעושה הקו בהתלבשותו,
וכו'

(וכו') זה, מלבד מה שמתגלה מזה הזיו, אינו נודע לנו, בהנהגה ב' מה שנסדר בפנים, פי' מה שמתגלה הוא הסדר עליו שנסתדר לפנים, א"כ יקבילו בדברים זה לזה מה שמתגלה עם מה שיש בפנים, אדרבה נאמר בפרט, חלק זה של הפרמיות נתגלה במקום זה מן הפנים, וחלק זה במקום זה, כדלקמן. בהנהגה ג' ומכל חוש יולאת ההרות. הוא מ"ש למעלה שמה שמאיר בפנים יולא בגילוי יותר בחושים. בהנהגה ד', לכן יולאים ד' עולמות כו'. פי' כיון שחוששים הם ד' ע"כ ד' דברים יולאים משם ומתגלים משם אדרבה כל מה שראוי להסתגלות יתגלה מתוך אלה הד', בהנהגה ה', ד' עולמות וכו', פי' שאינם כדבר ד' עולם אלא עולמות שלהם שהם כיוולאים מהכו כו"ל. בהנהגה ו' וגם מן המנהג, וגם זה הוא דבר שאינו נראה עתה אבל אם כיס הזיו היה נראה, כי היה בקיעה דקה מהד' וה"ם החפצין העומדים במנה שעליהם נאמר וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך. ח"כ יש בו ג' בהנהגות. הנהגה א' ונמלאו כל העולמות רק זיוו, והוא מ"ש כבר בחלק ה' כל העולמות שאנו מזכירין הם מדרגות הזיו הזה. הנהגה ב' והארתו של ה"ק, ההרה נקראה מה שאינו עלם כדבר אלא בהיקות במבטק מן העלם עליו וזוהו פחות במדרגה מן העלם עליו, ונמלאו העולמות כאלה רק מה שיולא הארה לבד מן ה"ק בלתי מתגלה בהם מה שהיה מתגלה בל"ק עליו אלא פחות מזה הרבה, וזה חשובה למה שקשה לכאורה בענין אלה העולמות שגוראם שאין ענינם בסדר שאר האילן, וסיימו כי בריאה ד"מ יולא מן האילנות ור"ל שהוא המשך ה' ממנו וזוהו יולא כמו חותם מכל הספי' של האילנות בעוברים דרך מסך ומוציאים כל ספירה ספירה כנגדם ממש בבריאה, וכן יצירה מבריאה, וכן עשיה מייצירה, ואז יתכן לקרוא חותם זה החת זה כי הם יולאים אלו מאלו, וכן הפרוצים, יולא [ג"כ] או"א מל"א דרך זוגיכם וזו"א מל"א דרך זיוניכם, אבל אלו העולמות היום יולאים כך מל"ק אלא יולאים מחוץ דרך איבריו, ולפי זה בני קושיות קשה, ה"א שלא נוכל לומר שאב"ע הם חתם ה"ק כמו או"א וזו"א חתם ה"א כמוזכר במ"א, שהרי אינם יולאים כך ממנו כמו אלה מל"א, והב' שאין זה דרך השתלשלות, כי השתלשלות נדק שיבטנם עולם ה' ואנדריו במדרגה יבא עולם ה' יולא ממנו ממש וכתו פחות מעולם עליון, וזו הדרך שאנו רואים שכוללים דבר הספי' מאחר הלימאוס וסלאס, אבל זה נראה כמו דרך אחר שיולא שלא כסדר, ויקשה מיד למה לא בלו העולמות האלה חתם ה"ק יולאים ממנו ממש כשאר העולמות זה מזה, או אם אלה יולאו בדרך הזה למה לא יולאו אחריה מן ה"ק כמו ב"ע מן האילנות, סוף דבר אין זה במשך ישר כמו שהיה ראוי להיות בדרך השתלשלות, אלא נראה כמו דילוג שמדלגים מדרך לדרך ומענין לענין ואינו מוכן קשר סדר ה' שלם בזה הדרך כלל, אך לפי כפינו הוא מה שאמרנו עד עכשיו, וסיימו כי האמת שרק מליאות ה' כללי לבד הוא הנעשה בתוך החלל, וסיימו ה"ק שלם בכל ענינו פי' בנשמתו וגופו ונצחיה שלו, וזה כל הכוונה של שם הוי"ו ב"ה, וחתם זה לא יש ענינים אחרים, אלא שבהיות כהנהגה הזאת כהנהגה עמוקה לא בגנוו אותה, אלא הארתה לבד הוא המתגלה לנו, והוא כליו כיותר קטן וקצר של זאת ההנהגה, והוא מ"ש מדברים כאן בו, ובכאן נבין המדרגות זו תחת זו בהשתלשלות דכיינו חלקי ההנהגה המתגלים, אך אין זה יולא בהמשך מדרגה והשתלשלות מן ה"ק, אדרבה זהו בגילוי שלו מה שאפשר לגלות מן ה"ק עליו ומהשגב גם זה חתם לל"ק עליו, ונאמר (רק) ה"ק הוא בכל המליאות לפי הסדר שם הוי"ו ב"ה, אלא שה"ק עליו אינו מושג, אלא הארת ה"ק היא המושגת וגם כל ענינים האלה ש"נו דורשים : בהנהגה ג' וה"ק וכו' הרי זה ישוב שאנו מניחים עיני ה"ק ומדברים בלתי עולמות, שכותבינו בזה כו"ל, שה"ק עליו הוא הנעלם מן ההנהגה, והזיו הזה הוא המגולה ממנו, ואין זה סדר מגובל לא מדלג מדרך לדרך כו"ל אלא סדר ה' מסודר כדלוי, והנה ענין

ולג עיב ס"ג מ"ה ב"ן מתגלים מא"ק, הע"ב לפי חכמתו אינו מגיע הדברים להשגה ומשלח הארותיו דרך שערות הראש שהטוח מלח בם ענינו והוא נעלם, אך ס"ג מגלה האורות מה שנעלם בע"ב והוא ענין אצילות שהולך ומתגלה מעט מעט לכן בתהלה א"פ וא"מ רחוקים זה מזה והולכים ומתקרבים מעט מעט עד הפה שנעשה כלי שם ומשם נשתרש דמות אדם כראוי והוא ענין מ"ה ב"ן שנתגלה אח"כ :

פירוש

זס במראה ירחם הענין כמו שכתוב פרטוף א' שפניו מזהירים ויואלים משם כל האורות האלה על הסדר שהם כתובים :

ולג אחר שזכרנו בכלל שהאורות יואלות מא"ק עכשיו יש לנו לפרש כדעוהם: **הלקי** המאמר הזה ג'. הא' הוא ע"ס מ"ב. וסוף מה שמתגלה בדרך כלל. הב' הע"ב לפי חכמתו. וסוף ענין הע"ב בפרט. הג' אך ס"ג. וסוף ענין הס"ג בפרט. חלק הא' הוא ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן מתגלים מא"ק, וזהו כי הלא כבר שמענו ח"ך כל מה שיש בכל הדרי הגוף מתגלה בפנים, ומה שמתגלה בפנים הוא המתגלה בתוך הבקיעות, אך כל כללות שכלל הגוף הוא ע"ס מ"ב. ח"כ מה שמתגלה הוא ע"ס מ"ב. ח"ב יש בו ס' הבחנות. הבח' הא'. הע"ב הוא לפי חכמתו של ח"ק. פי' כי חו"ב סודם כך. חכמה הוא סידור הדברים בעומק המחשבה. אך בינה מגלה תמיד מסתורי החכמה, וע"ב הוא לפי מה שמלטייר בעומק מחשבתו. הבח' ב' אינו מגיע הדברים להשגה. כי מליאות החכמה היא להסתתר ולהשגלם. הבח' ג' ומשלח האורותיו דרך שערות הראש, דכינו שערות הראש הוא היוו הא' כמו הדיקאט בפנים. ומשם יואל אור הע"ב בבחי' זו ב' הזכר בפנים. הבח' ד', שהטוח מגלה בם ענינו. פי' סוד השערות בכל מקום שהם הם סוד מה שנסדר במוח בתוך הראש מתגל' בתוך לראש בבחי' שערות, וכל עניניהם ומשפטיהם נמשך אחר ענין המוח ח"ך שהוא בפנים, ועוד יתפרש זה במקומו בס"ד, הבחנה ה' וסוף נעלם, פי' אור הע"ב היואל הוא נעלם כיון שהוא לפי בחי' חכמ'. חלק ג' יש בו ז' הבחנות, הבחנה א' אך ס"ג מגלה האורות, וסוף ענין בינה שאמרת שמתגל' אורות החכמה שהם סתומים. הבחנה ב' מה שנעלם בע"ב, פי' שאין אורות הס"ג אורות אחרים בלתי משתלבים מן הע"ב. עד שיהיה הע"ב ענין אחד בפ"ע שאין פעולותיו ותולדותיו מתגל' ואורות הס"ג ענינם בפ"ע ללא אחר שתולדותיהם מתגלים, כי אם כי' כך הרי יינוי נופלים במבוכה פיור' הענינים פי' דלוג שזכרתי למעלה הנראה לכאור' בענינים האלה, שמתחילי' בענין א' ואין מודע סופו ומדלגים משם לענין אחר שאינו מתקשר עמו וזה דבר שא"ל לומר כך כי אין זאת סודי' אלא מבוכה, והראוי הוא אם באלה האורות שאנו מזהירים הם אורות הסנסג'. שילכו בהסתלקות זה אחר זה מן הראש ועד הסוף, אלא באמת כך הוא. כל הענינים שאנו מזהירים מראשית ח"ק ועד סוף כל העשיי' כלם מקושרים זה בזה ומשתלבים זה מזה. והסבדל בעניניהם שכל עליון נעלם יותר מן תחתון ממנו עד שבאים הדברים מהעלם אל גילוי. אך [כולם] שלשתי ח' ממש הם ונמלא שכל מה שמתגל' אח"כ בסוד אורות הס"ג, הוא מה שנעלם מתחלה באור הע"ב. ואורות הס"ג עלמם אינם ענינים הדברים פזורים ופזורים, אלא הם ענין א' עלמנו שהולך ומתגלה גילוי אחר גילוי וכדלקמן בהבנה ג'. הבחנה ג' וסוף ענין האצילות, פי' כי מה שהיה הכנס מתחלה הוא לסמאל ענין שם דמות אדם בדרך קרוב ומתיחס אל התחומים שהיה בו סעבודת כראוי, וענין זה הוא האצילות הכנוי ממ"ס וב"ן אחר שנתחברו ביחד. כי שם האורות הם כיבות ממנו אל כל עניני העוה"ז קרובות ומתיחסות להם כראוי. מכא"כ קודם לכן שאינו אלא שרש לסיבות האלה. וזה תבין במ"ש כבר בענין הסעלמים שהיה

ולד המעברים שעוברים דרך הם האורות הם נבחרים לפי מה שהם נקשרים
לפנים עם ד' השמות הנסדרים שם, והם לפי הרכבות סדרי קשרי
המאורות.

פירוש

קו המדס הולך ועושה שכל העלם מחדשות תולדותיו לפי הסעלס הסוא. וסנס לא
יכול ללאת עד"ז לפי עניניו אחר זס הסדרג' אלא אחר שוספס העלמים על העלמים עד
שהגיעו למדרגה הנקראת האילות, אך לא למעלס מזה, וזסו מ"ס הרח"ו זלכ"ה שזאע"פ
שמכנים און ועיוס בל"ק אינו אלא לשכך את האון, כי שמות אלה אינם ופלים אלא
במקום שהאורות עמדו בערך ח' מתייחס עם התחתונים שיכולים התחתונים ללאת מהם
לפי חק הסדרגס, אך כאן למעלה לא מכל להזכיר תוארים האלה אלא בדרך השאלה,
לכיות כאן מקום שרש לענינים האלה למטה. נמלא לפי זס שמה שהיה לריך להסגלות היה
סוד דמות אדס ח"כ [נאמר] שמה שהיה לריך להסגלות היה האילות והסעלמים היו
נעשים ע"פ כונה זאת להביא סוף סוף האור אל המדרגה הזאת. אך כל מה שאנו
מדברים עתה הוא בחלקי הסיו הזה שזכרנו שהם חלקים עומדים בסדרגס זס תחת זס
דסיינו ע"פ ענין קו המדס שכל תחתון אורו פחות מאור העליון ממנו שסוף ענינס הוא
האילות כנ"ל. וכלקמן. ח"כ נאמר שחלקי הסיו הזה ענינס ענין האילות שסוף ומתגלה
מעט מעט בסדרגס עד שגיע להמלא. ולכן גס עניינסם סולכים בסדרגס ממש אלו תחת
אלו כלקמן. הסכנס ד' לכן בתחלה וכו'. פי' כי הנה זס אנו רואים וודאי באורות האלה
שים מליאות ענין ח' הסוף בסדרגס והוא ענין קירוב אור"פ עם הסקיף וכיון שסוף
הסדרגס הזאת הוא ממש מה שמוציא שרש דמות אדס כלקמן, ח"כ ובין סדריא שבאורות
האלה הולך האילות ומתגלה מעט מעט. הסכנס ח' עד ספס שנעשה כלי. סיינו מה
סרואים שסוף הסדרגס הוא עשיית הכלי כנ"ל, וכלי הוא המתיחס לתחתונים וכלקמן.
הכנס ו', ושם נשרש דמות אדס כראוי. וב' סוראות לענין זס. סוראה ח' הוא בענין
כלי הוא המתיחס לדמות האדס. וסיינו כי עיקר דמות אדס הוא ענין הגוף עם הנשמה
בתוכו, ושרש ענין הגוף הוא הכלי באמת, וכיון שהכלי הוא סוף המדרגס שראינו באורות
אח"פ ח"כ נדע בבירור שאורות אח"פ סולכים בסדרגס אל ענין דמות אדס בסוד הגוף.
סוראה ב' סיינו שענין אורות ספס סס עשויס ממש לתת השרש לנקודים. ומזה ססדרגס
זאת נראית עוד בבירור ממש כמה שאנו רואים שאפי' אורות סעינים עלמים כלקמן סס
באים בסדרגס אחר ספס, וסיינו שהאילות הוא דמות אדס בפרט בסוד מ"ס ב"ן כנ"ל
שסס יס ענין הכלים ככל פרטיסם וסורש ענין זס הוא באורות ספס, דסיינו הכללי של הכלי
בכל קודס שסיו עניינו מתגלים בפרט. כי הלא זאת היא הסדרגס תמיד בתחלה יס
הכלל ואח"כ ספרט ואין לעשותס מדרגס ח' אלא ב' מדרגות, נמלא לפי זס [אורות ספס
סס ענין הכלי, שהגיע כבר לגיווי אך בדרך כלל וכמ"ס אך באורות סעינים כלקמן שס
ענין] הכלי בפרט ממש בסוד מ"ס וב"ן כלקמן במקומו, וע"כ נעשו מעשים באורות ספס
מה שסולך כדי לתת מליאות לעניינס הנמלאים בכלים במקומו במקום פרטי ענייניס וזה
כללות הכנות כל מה שאנו דורשים באורות ספס שסס כלס הכנות למה שריך להמלא
אח"כ באילות במקומו וסיינו גיווי הכלים וסלימותס וסייסיס בדרך הסתלקות בסוד שורש
לעניני הסבודה וסתיקון סיוס לכיות אח"כ באילות כמזכר במקומו. הסכנס ז' והוא ענין
מ"ס ב"ן וכו' סיינו סוף כל הסתלשלות שהיא דמות האדס במקומו בסוד מ"ס ב"ן
כנ"ל. וכלקמן :

[לד] אחר שביארנו סיו המתגלה לריך לפרש עתה ענין הנקומות שהוא מתגלה מתוכה,
חלקי המאמר הזה ב' חלק ח' הם, ברים וכו'. והוא יחוס נמלא בין המעברים ובין אורו
העובדים

המאורות ודרך הליכת הרוח בהם מקום שהוא נוגע ראשונה שם הוא יוצא :
המדרגות

פירוש

העצבים. וח"כ והם לפי כו'. וסוף משפט סיחום הזה איך הוא. חלק א' ת
בו ב' הבחנות. הבחנה א' המעברים וכו', ר"ל כי יליאת האור הפנימי דרך הנקבים
היו על לך הסדמן כאש לוהט וכוונתים עליו כלי נקוב שבכל מקום שיש נקב יולא אור
כאש, כי אם כי' כך שני דברים היו נמשכים מזה שאלו יודעים שאינו, הא' כיון שהאש
בתחת הנקבים הוא שם ע"כ, גם היולא מן הנקבים הוא שם, כי הרי האש אינו מקבל
תנועות חדשות ללאה דרך מקומות פרטים שבס' יהי' משתנה, אלא שבכל מקום שמואל
נקב יולא וסוף יולא נקב זה כמו נקב זה, [ועוד דבר] אחר שהאש שהוא עומד מכוסה
תחת הנקב הא' יולא דרך הנקב הסוף ותחתה כב' יולא דרך הנקב כב', ולא יתחלפו כלל
ללאה מה שהוא תחת נקב א' ללאה דרך נקב אחר, ושני דברים אלה אינם כך באלה
העולמות, הא' האור שבפנים הוא שם ושיולא לחוץ אינו שם אלא הולך בסדרגס במקרים
שונים, ואם כי' רק על לך הסדמן שהאור יולא לפי שמואל פתח לפיו, כך כי' האור היולא
מן הארץ כמו מן החוטם בלא שום שינוי כלל. הב' שמואל שינוי חילוף, שהרי הס"ג
יולאים מן הארץ ואורות הבין למעלה מן החוץ דהיינו מן העינים ואורות מ"ה למעלה
מכולם דהיינו מן המלא, א"כ מכל זה נראה שהיה שאינו על לך הסדמן אלא נבחרים
המעברים לאורות, ומוכרח האור שהוא ללכת במעבר שהוא ולא בלחץ מפני סיחום שיש לו
עמו, ובבניל סיחום זה הרי הוא משתנה בלאה ממנו כי כבר נשתעבד גם הוא לכלי, פי'
אם כי' על לך הסדמן אז הים נק' שאין האור משהעבד לכלי אדרבה יולא מן השעבוד,
א"כ תחת שבזמן שהוא בתוך הכני פועל בבחי' כלי מפני היותו סגור בו, ואע"פ שאין לו
שינויים הרי פעולתו משתנית לפי שהוא משתנה לבחי' הכלי וכמ"ס למעלה בבחי' סגור וסרשמו,
היה כשנבקע ויולא אובד השעבוד שהוא ויפעול כמו נשמה בחוץ מן הסוף, אבל כיון
שחמרו שעבדו דרך הכלי הוא מפני יחס שיש לו לכלי שהוא בפרט, א"כ נקרא שאפי'
בלאה הוא משהעבד לכלי כי לא כי' יכול ללאה מכני אחר, ואע"פ שיולא אינו נקרא
שיולא מן השעבוד אלא אדרבה עבד הכלי היותו לבחית כלי מוליד וכמ"ס למעלה בענין
הכלים מבילים וכלים מולידים, וכיון שכך נמצא שאין האור עשה אלא לפעולת הכלי עליו
ואז יהיה שינוי בפעולתו כאלו כי' פועל בתוך כלי המכיל עליו. הבחנה ב' לפי מה
שס' וכו'. פי' יחס זה אין יחס [ונמשך] מן המלא הנרא', כי אדרבה זהו המחתך
שכבין והמ"ה הם למטה ועולים למעלה מן הכל, אלא הוא מקשר הנקשר בפנים
בחוץ הסוף וכרי ותפרש בכלל ענין היחס של האורות עם המעברים שהוא יחס א' פנימי
תאוי בסדר השמות עומדים בפנים בחוץ [הגוף] הנקשרים עמהם [בחיות] המעברים בסדר
הזה שאח"כ מהגנים לחוץ. חלק ב' יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' וס' לפי הרכבות
קשרי המאורות. פי' כי אע"פ שאלו אומרים שכללות הפרדוף הוא ע"ס כדי לסבין הסגס'
היולא ממנו, אך לריך להבחין בהם פרעיות הרבה שהוא כלל כל תרי"ג שבו ולא די זה
אלא שהיקר הוא לדעת הקשרים שאלה האורות הם מתקשרים זה בזה ונפגשים בדרך זה
לשקשר קאס א' עם קאס אחר שבמלא הם רחוקים זה מזה, וזהו מענין הרכבות המאורות
שמתרכב אור א' עם אור אחר ויולא משם התולדה, ובדרך זה נעשים היחסים שבגוף שחלק
א' מתחם אל חלק אחר, עד שכולד מקרס בא' מן החלקים הס' יורגש המקרס בחלק
ב' אע"פ שהחלקים רחוקים זה מזה הרבה ויש חלקים אחרים ביניהם. ואותם שביניהם
לא ירגישו אלא שבקאות ירגישו. ושורש הענין הזה הוא כי אורת כל פרדוף בכלל ובפרט
תוליה בשם מ"ה בקוד ודמות פניהם פני אדם, ובהם שם זה יש בו כחות מספר שם

הקדוש ב"ה האדון היחיד שאין זולתו כלל ועיקר א"ס ב"ה, והתפשטות שלו שהם הספי',
 ובתפשטות הזה חידש הראון העליון שרש א' שיסיה שרש להתפשטות אחר שהוא הס' א' עם
 כל ענינה, נמצא שאין לכעריך הספי' עם חסרונותיהם בזה ענף זה שרש, אלא התפשטות
 עם התפשטות, דהיינו התפשטות הקדושה שהוא התפשטות השרש הקדוש והתפשטות
 הס' א' שהוא התפשטות מה שרש וחדש הראון העליון לגלות שלמותו בהקן אותו כאמור למעלה,
 וז"ל ישרים שהם בכורים באמת, כי הלא הקדושה מקדמת תמיד לס' א', ותרצה איך יולדת
 הס' א', תחלה נשאר אור אחד של קדושה וזהו ההתפשטות מן השרש הקדוש, אך לפי שבאור
 הזה יש חיזוק חסרון בזה זה החסרון שרש לס' א', אך אין החסרון הזה ענף שיוכל להקביל
 האור שהוא בתקדושה, אלא שהוא שרש א' שאח"כ יוליד ענף א' מקביל לענף ששרש הס' א'
 נולד ממנו, וז"ל מה שמצא אח"כ שהקליפות דאל"י עומדים כנגד ק"ק דבריאה, כי א"ל לענף
 של הס' א' להיות כנגד הענף של הקדושה, כי לא די הענף אלא השרש עצמו אינו יכול
 להיות נמצא אלא אחר שכבר נמצא הענף של קדושה והיה חסר, אז מן החסרון שבולד
 השרש של הס' א', ומן השרש ילד אח"כ הענף, וזהו הבחנה ה' הבח' ה' דהיינו שיתפשט
 וכו'. בבבא נקרא לכל הספירו' לד אחד ולכל הספירא אחרא לד אחד מן העשם שזכרנו,
 כי הדין ושרש הרע שזכרנו בספי' הכל נקרא התפשטות א' מן השרש הקדוש לפי ענין
 השלמות שרש, וכל מה שנוכל להבחין הוא שהדין שספי' יסיה השרש המתחדש לרע לפי
 ענין כח החסרונות שנולדו באלוהים, ודיינו כי בהחצבר ביחד. מה שנשאר מן השלמות
 ומה שמתחדש באלוהים שהוא כח החסרונות נעשו הספי', אך ככה הוא עצמו ילד בדרך
 הראון מן הס' ב"ה, כל מה שנוכל להבחין יסיה שספי' יש בהם מה שיש בהם מלד
 המציאות הקדוש שכולו עוב, ומה שיש מלד ענין [המחודש] בזה ראון שלו שהוא שרש
 הרע אך בכל התפשטות אחד, אח"כ ענין זה המחודש נעשה שרש לס' א', ואז יולד הס' א'
 עצמה מקבלת להתפשטות הספי', ובז' התפשטות האלה נאמר גם את זה לעומת זה עשה
 אלקים, אך תמיד עם ההבדלות שזכרנו ועם מה שהסתחלתה תמיד [שפל] מסוף של
 הקדושה, וזהו ויבדל אלקים בין האור ובין החשך, אך השרש שלה עם השרש הטוב
 אסור כמעט אפילו לשאול אם יש ערך ביניהם ח'י, כי שרש הטוב הוא האדון היחיד
 שקדמון הנצחי ב"ה וב"ש לעולמי עולמים, ושרש הס' א' הרעה הוא רק ענין א' מחודש
 שכל המציאות חלוי רק לפי שרש בזה הראון העליון, וא"ל ראה לא היה נמצא, ואם לא
 היה רואה לא היה מתקיים, וכשלא יראה עוד בו לא ימצא עוד כלל אלא בלע המות נלח
 ומחם ה' אלקים דמעט מעל כל פנים. הבחנה ו' ענין הספי' בכל מדרגותיו. ר"ל
 התפשטות הטוב בכל מה שהוא מוכן לאורך החתומים להטיב להם לפי עניניהם ומלכיהם
 לפי הדרך להם לקיומם ולפי החלוי צעזועתם. הבחנה ז' וכל תולדותיו. היינו הצריות
 הנפרדים, כי כל מה שהוא רק שיעורי הראון העליון הוא הספי', ומה שגברא אח"כ
 צריה נפרדת מהם או חולדה מהם וסיינו הנשמות והמלאכים וכל צריות העולם. הבחנה ח'
 הכל לזר הארץ, ר"ל שכל זה נקרא המעך א' לפי שאם קטן אם גדול הכל הוא מציאות
 צריה מחוקתה כל חלק ממנה לפי ענינו, משא"כ ס' א' שהיא מציאתה כל קלקול והפסד
 ע"כ נקראת ס' א' ובדלקמן. הבחנה ט' ושיבדא צריה א' היינו שאין הס' א' כמו בספי' ח"ו.
 שספי' הם שיעורי הראון, נמצא שהם אלקות עצמו, משא"כ הס' א' שהיא מציאות נצרה
 שהיא הראון העליון כמו שהמציא שאר הצריות יש מאין. הבחנה י' שיסיה בעיני' כל
 קלקלי הטוב. פי' זהו מ"ש גם את זה לעומת זה עשה אלקים. כי הכוונה הייתה זאת,
 לעשות הטוב, וכל מה שיוכל להיות הפכו ודיינו כל מיני קלקולים, ולכן יש כ"כ מדרגות
 בס' א' כי כ"כ קלקולים אפשר להמלא בשם מציאות של קלקול בעולם, הבחנה י"א והיא
 הנקראת ס' א'. זהו שם המציאות הספי' הזה, ואמנם נקרא לד אחר להיות ממנו ענינו

דפה, ורק זה הוא האור הראוי לבנות ממנו כל הבנינים ויצא מה שצריך לבנות ממנו הבנינים הנרצים ונתפשט בהדרגה לפי צורך הנרצה בבנינים האלה :

עולם

פירוש

עשה נפרש מה שצריך בענין מהות האור היוצא עלמו :

חלקי המאמר הזה ב' . הא' בא"ק נעשה החבור. וסיינו שפאור הסה יוצא מא"ק יש בו בחי' כלי מעורב בו . הב' ורק זה בו' . למס לריך שיסיס כך . כחלק הא' יש בו ד' הבחנות, הבחנה האחד בא"ק נעשה החבור, פי' שכל עניני הא"ק בעלמו הם ענינים מה שצריך לחבור הקו והרשימו ביחד, כי בלא אלה הם ב' יסודות הבנהגה כמ"ס למעלה ושלל הכוונה הוא לעשות החזרת הרע לטוב, ורע מכתשם הבנהגה שאחר הסעלם בכמה חלקים, ועל כל א' מהם לריך שיחבר ויתגבר הקו וישלש להחזירו לטוב, וזה סוד כנשמה וסגוף בחמה, כי בגוף משתרשים כל עניני הרע, והנשמה לכונה זאת שוכמה בו שההיס שולטת על כל אחד מעניניו ומחזרתם לטוב, וזה בכח סגולת המלות שהכין הרלון העליון לצורך זה, וכשחדקדק תמלא לפי זה כי כל הענין המלא הוא רק לבוא אל הנשמה וכגוף ששם תמלא ענין החזרת הרע לטוב ממס, והאדם הגשמי סוף כל המליחות דהינו סוף כל זה הענין, וא"ק ראש כל המליחות ראש כל זה הענין, כי שם נעשו כל השיעורים האריכים להיות שרש לענין זה שיהיו באחרונה בפועל ממס, וכל אלה האורות היוצאים ממנו סוללים כולם בסדרגה זה אחר זה תמיד בסוד נשמה וגוף עד שיוצאים אלה הב' למסס במקומן וכלקמן בח"ב. הבחנה ב' שלקחו לו לכלי . סיינו זהו החיבור שנעשה שנחקק חק זה שיהיה פנימיות בסוד אורות וחילוניות בסוד כלים והאור יבית מאיר בכלי ומזכך אותו . הבחנה ג' והאור וכו' . פי' לא תחשוב שזה האור יוצא הוא אור פשוט כי הרי הוא מבחי' החיבור הנעשה כבר שממס וכלאה לא תלא עוד שום חולדה בלא התחברות שניסס, ולכן זה האור (יש בו בחי' כלי) אע"פ שגראס בתחלס שאין שם כלי האמת הוא שיש בלועים בו מבחי' הכלי וודאי, אלא שבהיות האור גובר ברכה אין בחי' הכלים האלה ניכרים כלל. הבחנה ד' שלכן אח"כ . זו ראיס שיש בחי' כלי בלועות באור, שהרי מנינו ססוף סוף יוצא כלי מן האורות האלה היוצאים עלמס ואם האור הים פשוט לא הים אפשר לכלי ללאת ממס, כי הרי כבר שמעת איך הכלי והאור הם שני סוגים שונים לגמרי וא"א לסוג ללאת מסוג מתחלק לגמרי ממנו כי אין הסבה יכולה להוציא מסובב שאינו מענינו, אלא וודאי שבחי' הכלי ישנם בלועים באורות, אלא שלמעלס אינו ניכר וכל מה שיודר סולך ומתגלס עד שמתגלס לגמרי, ותדע שזה סוד האותיות שדורשים באורות אח"פ, שהרי כל מקום שיש אותיות מורות על בחי' כלי, אלא שבאורות האון שרשי הכלי לא ניכר אלא מעט ודיינו אות אחת, ובחוטס מתגלס יותר, ובפס יותר, ובמעסס שנעסס באורות הפס מתגלס לגמרי : חלק ב' יש בו ג' הבחנות הבחנה א' ורק זה הוא האור. פי' טעמא דמסתבר שהאור יכלל בו בחי' הכלי כי הרי הבנינים לריכים ללכת ע"פ ענין גוף וכשמה א"כ לריך שהאור יבית מבחי' זה . הבחנה ב' יוצא מה שצריך וכו' . זה חירון לקושי גדולס הנראס לכאורה שהדברים אינם סוללים בסדר [שלא של להיות סדר שלס] הים לריך שיוציאו כל השמות אורותיהם בשום, והרי מע"ב ילאו כל הענפים אלא שהם נעלמים, ומס"ג ילאו ג' בחי' של ע"ב שלו ותחלת ס"ג שלו לבד, ואח"כ ילא מ"ה בכלל [וכן ב"ן בכלל]. והתשובה לזה הוא שרק זה הוא האור וכו' . פי' לכל פטולס לריך שיתחברו אורות מה שיתחברו להוציא אות' לפי התכונה שהיא לריכס להמלא, ומענין זה המלא נבואר לקמן בעניני בירורי ב"ן, ואין לנו לשאול למס אלה, כי הרלון העליון ידע שכדי להוציא המליחות מה שצריך להוציא לריך דווקא ברכבת אותס שהרשים לא פחות

גלוז * עולם הנקודים הוא מה ש-אצילות עם כל ענפיו היו הולכים ונעשים כאומן העושה

(סגנון המראה והמשל סביב לבאן עד פי' יצא נמצא בפסוקי חז"ל כנין במרכבה מלאכה ב' .

פירוש

פחות ולא יותר, אדרבה בהרכבה אין הולכים כסדר אלא לריק להסתייר ממין א' [ולתחסיס ממין אחר] עד שיעמוד המורכב בתכונה הנרצית, והנה בכאן הכוונה ביתה להוילא אצילות בסוד דמות אדם, כדי לעשות ענין זה הולכר'ג' בחי' (א') מע"ב, ח' מס"ג, ח' כללות מ"ס וכללות ב"ן ומבין כולם נמצא דמות אדם בתכונה שנמצא, משא"כ אם היה הולא' זאת לפי ענין המולידים היו לריכים לשמור ביניהם כסדר, אבל כיון שהוא לפי ענין סדר המורכב ותכונתו הנרצית בו וזאת זה האור בסיות יולא לעשות סבין יולא רק מה שהולך לפי מילואת סבין הנרצית. בזהנה ג' ונחשפט בהדרגה וכו'. פי' כיון שזה האור יולא לכוונת סביינים הוא לריק להספיק לכל מה שלריך לזה, ולכן היה הולך ממעבר למעבר ויולא דברכים שונים מה שלריך להבין סביינים לפי הכוונה הסכליתית שבהם הלא הוא אדם הנשמי למטה שבעבורו כל המילואות הנה, ותראה הסדרגה הזאת איך שהולכת ומשתלשלת בסוד גוף ונשמה, כי הנה דבר ברור הוא שבהיות הגוף טב וגם אינו יכול להוולד אלא בחסרון הארה והעלמה, וע"כ בהיות האורות מתגברים מה שהוא שרש הגוף לא יהיה ניכר ביניהם, וע"כ בע"כ שהאורות מתגברים הרבה לא נזכר שום אור כי לא נראה ניכר שום שורש שם כלי, באופן מתחיל להסתלות וכווא מעט, בחוטם יותר, ובפה יותר, עד שמתגלה לגמרי, וגם תראה כי כוחות הנשמה הוא נר"ן נל"ן, וע"כ הוא נל"ן שהוא קלם היותר גדול שבהארה לכן אין שרש הגוף מתגלה כלל, באופן נעלמה הנל"ן ומתחיל להסתלות הגוף, בחוטם נעלמה גם הנשמה, והגוף מתגלה יותר, בפה נעלם גם הדוח והגוף מתגלה לגמרי, וז"ס האורות הפה יולא רק בסוד נפש, ופרטיות ענין זה הלא הוא מבואר במקומו במ"א :

[ועכשיו פתחיל]

עולם הנקודים והוא עולם התוהו ועולם התיקון .

נל"ן זך ראוי להתבאר תחלה אחר הקודם לו כי זה הוא האור היוולא אחר האורות שזכרנו למעלה: דלקי המאמר הזה ב' . ה' הוא מה וכו'. והוא גדר עולם הנקודים . ס' באומן וכו' . והוא משל על ענין זה העולם . החלק א' יש בו ב' הבחנות . בבהנה ה' הוא עולם הנקודים וכו', ר"ל האזי', כל מה שבאצילות, וענפיו, בי"ע עם כל תולדותיהם . ונמצא שכל אלה בחדא מחתה מתחייבו שיהיה ענין א' וקשר א' מתחיל באצילות וסיים בעשים, שהוא השרש האמיתי לעניני התחזוים מה שלא היה עד שהגענו למדרגה זאת, [ותראה האדם] עלמו מורכב אבי"ע בסוד נר"ן נל"ן, ואפי' הסבראים הולכים ע"ז הדרך בסוד דלח"מ . בבהנה ב' היו הולכים ונעשים . ר"ל שלא ראה הא"ס ב"ה להוילא ענין זה בתשלום אורתם מתחלתם אלא בהדרגה . מתחיל בשלימות מעט, ואח"כ בשלימות יותר עד שישלם לגמרי . ונמצא שמה שהוא באחרונה הוא מה שהיה בתחלה, אך בחסרון בשלימות שהיה עתיד לבוא אח"כ . החלק ב' יש בו ב' הבחנות . בבהנה א' כאומן העושה כלי . ר"ל שלא ראה הא"ס ב"ה לפעול כפי עלמו, שאז היה מוליד שלימות הענין בבת אחת, אלא עשה כאומן שאינו יכול לעשות אלא בהדרגה, ולוקח הסתייבס לפניו ומליירס מעט, וכמה חילופי' מתחלפי' עליס מלורס לאורס עד שמשחיימת בלורס בשלימות . הבחנ' ב' שבתחלה הוא גולם פי' שבתחל' הו' גולם גמור, והל' אח"כ הוא הולך ומלעייר אך עכ"ז כשתשלם אורתו נראה היופי', ומי שראה הגולם בראשונה או בליוריו הראשונים לא יראה אלא דבר בלתי נאות, ובסוף נראית האורה היפה ומראה ג"כ שכל זה היה לריק לבוא אל היופי', ואחנה דרך זה ממש היה ענין זה של אצילות, כי התחיל הרעון העליון לליירו למעלה במחשבה

העושה כלי מחיתכות עץ שבתחלה הוא גולם ואח"כ בהשתלם צורתו אז נראה היופי שלו בצורה [הראוי לו] :

שרש

פירוש

במחשבה העליונה, ובטור שהיה מחיל להטייר ולא הסלים לורחו היו יולאים אורות הנקודים והם נפי בחי' האצילות בלתי מושלמות, אח"כ הסלים להטייר ולא הוא עלמו בליור סיפה שהוא התיקון כדלקמן, ושתי ידיעות יש בענין זה, א' שעולם הנקודים נמלא מהתחלה הטייר האצילות קודם שהיה נשלם, דהיינו שהיה האצילות ככלי שעדיין לא נכלם לורתי, ב' שאין עולם הנקודים עולם האצילות עלמו אלא מה שיאל לפי בחי' אורח האצילות הכללי מושלמות, והוא הסוד שפי' בא"ז כד אכתיש אומנא בפרזלא, ופי' הענין זה הוא, כי בשלמא שאר הדרגות הקודם עולם הנקודים מכל לקרוא אותם הדרגות ממש לעולם האצילות, כי הרי יש להם מהות מה שיש להם תמיד, וכענכחין אותו נמלאכו מהות אחד מתקרב לענין דמות אחד של האצילות, אך רחוק ממנו מעט כפי שיטור ההדרגה, אך עולם הנקודים לא מכל לקרוא אותו כך, כי הרי אין מציאותו קיים אלא היה ונחבטל, ועכשיו במקומו יש אצילות ממש, אם כן אין הנקודים הדרגה לאצילות שהרי הם היתה בהדרגה לריכה היתה להם תמיד, דא"כ הרי יש דילוג שהסדר מדרגה ה', והכוונה העליונה להעמיד כל האורות בסדר זה תחת זה, ואם עכשיו אינה לריכה להדרגה זאת גם מתחלה לא הולכה, אלא ז"ל שאין זה לפי טעם ההדרגה אלא ענין אחר, והוא ענין התיקון יוליון שזכר הרשב"י זללה"ה ועינים הוא מה שנבדל מגוף הנרצל בשעת התקנתו מפני כח ההכאה המתקנת עינים, לפ"ז באצילות הוא שהמחשבה העליונה היתה לוקחת סוד אחד להעמידו על מכונו ואז היתה מוציאה מה שצריך להסיר ממש, ומזה שצריך להסיר הלא ענין הרע, דהיינו שהאורות ההם היו עומדים להוליא הרע כי כבר הגיע ההעלם למדרגה זאת שאפשר ללאת הרע ממש, והנה אין זאת הכוונה בדמות האדם שיהיה אורותיו מולאים הרע אדרבה שיכיו עהורים ומתוקנים כדלקמן, ואז מה שעומד להוליא הרע נבדל מגוף דמות אחד שהוא עומד לסבין הדברים בהכנה ראוי, ואז הוליא מן הדמות זה הענין וזה הענין ילא ונראה בפ"ע, והם הם זיקין דאחלסנו ואחלסנו, והנה עשו שלהם שבתחלה ילאו בדרך להיטה כאלו גם הם מנהיגים, שהרי מהנכנסם בא הרע ואם לא היה להם מקום בהכנה ולא היו פועלים כלום לא היה כלום, אלא נחלסנו ונראה ושלטנו ומפני הרע נחרבו, וזאת היא פעולת הס"א לגרום חורבן לזה הפורש, וזה שאמרו מחשבה ציקוח יוליון לפ"ך עיבר שהוא כללות כל המלכין האלה, נמלא בענין כך האצילות היה סוף ומלטייר, והנה בתחלה קיבל ליור א' שהיה בו ענין זה של הולאות הרע וזהו ג"כ של המלכ הכללי שלם, וזה בסיוע בו כחות עומדים במלכ בלתי נשלם ראוי להוליא הרע, ומלכ זה הוא המלכ הנראה אח"כ במלכים עלמם, דהיינו בג"ר בלתי מתוקמות לצורך התחומות, והתחומות בלתי מתקיימות כלל, ונמלא שבהיות בדמות האדם ענין זה היה מוליא הרע, מה עשה המחשבה העליונה הוליא ענין זה ממנו, והיינו זה הכח שהיה כולו בו לעשות הענין הזה והוליא לבדו, ואינו העיקר אלא כח קטן מן הדמות בעיקרו לעשות דברים מתוקנים, וזה הכח מתחלק ג"כ לפיכך רבים ואז הוליא המחשבה כל הפרטים האלה לבד ונתן להם ענין שליטה כדלקמן, אך אם היה רוצה כראון העליון יכול להוליא בדמות מתוקן מתחלה שלא יהיה [בו ענין זה כלל אלא רצון שיהיה] בו, ושיאל ממנו בדרך זה וישאר מחוקן רק בסוף, שהוא האורח השלימה אחר שהסיר כל מה שהיה מונע אותם, ומה הוא האורח הזאת השלימה תראה לקמן בס"ד :

אחר

ולא שריש מציאות קלוקל ותיקון הוא ענין שבירת הכלים ותיקונם, כי אם לא היה קלוקל בהם לא היה קלוקל בעולם ואם תיקונם היה נשלם לגמרי היה סוף הכל אך בהיות שהיה הקלוקל בא ואח"כ התיקון ולא גמר אלא בשעור שהיה נותן שרש לקלוקל ותיקון לסבב בעולם וסוף הכל יהיה תיקון שלם שלא יהיה אחריו עוד קלוקל כלל:

כללות

פירוש

ולא אחר שזכר ענין הנקודים בכלל עתה נבוא לפירעיו:

חלקי המאמר הם ב' האחד שרש מציאות וכו'. והוא הנחש הא' בכלל על ענין הנקודים ותיקונם. הב' כי אם לא היה קלוקל וכו'. והוא פרט הסנהגה הנ"ל. החלק הא' יש בו ב' הסנהגות הבחנה הא' שרש המציאות קלוקל ותיקון, וכינונו כי הרי הספי' הם השיעורים מה ששיעורם המחשב' העליונה לזורך כל ההנהגה, ואם הויה והפסד יש בעולם לריך שיסיה מושרש בספי'. הבחנ' ב' הוא ענין שבירת כלים ותיקונם. וכינונו כי לבאורם היה נראה שזרש הסויה וסיו אורות של חסד ושרש ההפסד יסיה אורות של דין, אך לא שיסיו אורות מפסידים ומצטלים אורות האחרות, אלא בין הסויה ובין ההפסד אינם מפלים אלא בנבדלים אך כח ההפסד אינו מצטל כח הסויה, וסיו אלו אומרים שסיו הספי' ופחצבטלו ופחצבטלו, וכן קשה שאנו אומרים שמן הספי' האלה עלמם ילאה הס' וסיו אין ההפסד יולא מן הסויה, אך שרש כל ענין זה הוא מה שנתפרש כבר למעלה לריך כל ההנהגה המחשבה העליונה היא רק לגלות אור השלם שלה שחשף הטבע כללית בסוף הכל מהפשטת לכל, והאדם עם כל שאר הנבדלים אינם אלא גילוי ההנהגה הזאת, שמלבד שהוא מוכן כן ראה לגלות ההנהגה [בנבדלים האדם] ועשה האדם כך ואחריו כל הנבדלים עד שהאדם בכל חלקיו ר"ל בכל מיני ההנהגות שהקב"ה מנהיג את בריאתו וכלל זה כל מה דאפשר לדבר מן ההנהגה. פי' גם הדבר הזה עלמם שרשי ההנהגה גרמזת ומחגלית ביוף האדם גם זה חלוי בדמות האדם עלמם וכן בסדרי הטבע וחוקותיו. וגמלא שהמלאה ההנהגה למעלה והמשכה לגלות בדרך זה האדם והטענות האדם והמלאה ממנו האדם הכל חלוי בדמות אדם עלמם. ובאור המחשבה העליונה דמות זה היה כ"ז ר"ל שהיתה מליירת ההנהגה בכל חוקותיו. ומלאה לפי זה כל השיעורים הנראים משוערים במחשבה העליונה הם הנבדלים עם כל חלקיהם. כי שרשי הנבדלים הם הם חוקות ההנהגה [ודרכיה], שלחם שורש לחלק א' מן הנבדלים לריך חק א' ההנהגה, וכל הדרכות האורות הם כך כי העולמות העליונים הם הם הנבדלים משורשים שזרש גדול ותחתונים מהם אותם הנבדלים עלמם מושרשים בשורש קטן מן הראשון. והנה בתחלת המחשבה העליונה שיערה הנמלאים בלתי מתוקנים ור"ל שיסיה בהם חלקים הרבה של רע, ולמעלה הם הם ההנהגה של הפסד העתידים להפסיד אותם הנמלאים עלמם וסיו החלקים האלה כלולים בהם, אח"כ שיערה הנמלאים האלה עלמם נפסדים ומצטלים דכינוו שאלה החלקים של רע שהיו מעורבים בהם היו מתגברים ושולטים וגורמים להם עלמם [הפסד], ולא נראה בשיעור העליונים הנמלאים עלמם נפסדים ונבלעים מחמת החלקים של הרע ששולטים בנמלאים עלמם. וכנה כיון שהיו הנמלאים כשיעור העליון וגם נפסדו הרי ניתן להם מציאות של סוי"ה והפסד. אך ההפסד בתחלה היה שולט וגובר בלא היה מניח לנמלאים מציאות כלל, אח"כ שיערה המחשבה העליונה את הנמלאים האלה מתוקנים אך לא לגמרי אלא מתוקנים כמו שכן עתה, דכינוו שאינם חרבים אלא [סויה] וגם נפסדים. והנה שיעור הנמלאים כך הם הם הספי' שיש עתה אחר המתקלא כדלקמן. אך עוד ענין א' לריך שחבין. והוא, כי כמו כשמחנצר ההפסד היה מחריב הנמלאים לגמרי כן היה

לח] בללות ענין אבי"ע הוא עולם א' עם ג' לבושים והיינו כי אצילות עצמו אינו שלם אלא עם לבושו אמנם בשנבחין הלבושים כ"א בפני עצמו נקראים כל

פירוש

לריך תיקון לתקן היסוד הקלוקל דהיינו שתשלט הכוה לגמרי שלא יהיה עוד מליחות לקלוקל כלל, ואמנם בין חוקות הסנהגה גם חק זה יש שיתלמו הדברים בשלימות כזה [אלא בזה] הדבר לא יהיה עדיין, והיינו שילאו כל הדברים כל מה שמוחן להם המליחות אך לא מה שמוחן להם קיום נלחי, כי אדרבה עדיין כח ההפסד גובר שלא להניח שלימות זה להמלא, ואדרבה זה ההפסד הוא הגורם שהנמלאים לא יהיו מתקיימים בשלימות אלא יהיה להם הויה והפסד לפעמים תגבר הכוה ויהאריך או לסיפך ויפסידם ח"ו, אך כשילא השלימות לגמרי וינתן חק זה להמלאים להשתלם לגמרי הנה יהיה ענינו שיבטל כרע ביטול גמור, וגם בנדראי' עלמם יש חלקים באינם בהם עתה בהם מקבילים בשלימות הזה ומגלים אותם. והנה כאן שני ענינים יש, הס"א שהיא היסוד ממם שנתקן והיינו מה שנדראי' מן הספי'. וגם הנשאר מן המלכין שלא נחבר עדיין. הס"א היא מה שהיה מוחן בנמלאים להמלא כנגד זה היה נדחם מהם ההפסד שלא יחריב, אבל לא היה עובר מן העולם אלא שלא מפסדין בלוחו בזמן כמו שהיה החרבן בתחלה. אבל היה מוכן להשתעור בזמן שסוכן לו [ובגבול שהוכן לו]. אך מה שלא נחבר הוא שחלקי ההפסד מעכבים ע"י איזה חוקות מן הסנהגה שלא יהיה להם מליחות עתה וכן חלקים [בנפדרים וסם] חוקי שלימות שענינם שלא יהיה עוד רע כלל. ואלה הם הברורים שתגדריס תמיד והריוה שמרויחים בכל יום כמו שיתפרש במקומו, וכשישלמו אלה להחבר ולסנות להם מליחות הנה יעשו כפי ענינם, דהיינו שלא יהיה עוד רע כלל ועיקר בעולם ויבית תיקון שלא יהיה שייך אחריו שום קלוקל כלל ועיקר. החלק כב' יש בו ו' הבחנות. הבחנה א', כי אם לא היה קלוקל בהם וכו'. והנה שכבר פי' לך כי שיעור הנמלאים בהפסד, הם הם המלכים שנתעטלו. הבחנה ב' ואם תיקונם היה נשלם וכו'. זהו מה שכתב ענין השלימות שצריך ללאת בנמלאים שיתקיימו. הבחנה ג'. אך בסיוע וכו' והיינו שני הסתחלות הסוה וההפסד שפי' למעלה. הבחנה ד' אלא בשיעור שהיה וכו'. פי' כי זה פשוט כבר שכל הדברים עשויים בשיעור מדוקדק, והיינו אם לא היה נעשה התיקון בכל אוחס המדריגות שנעשה לא היה אפשר לעבורה האדם לכוסף תיקון על תיקון. ואם היה נעשה יותר כבר לא היה צריך עוד עבודה. הבחנה ה' מוחן שרש לקלוקל ותיקון להבט בעולם וכו'. פי' שכיון ששיעורם בטיקול א' לפעמים נוסף זה ולפעמים נוסף זה. הבחנה ו' וסוף הכל יהיה תיקון שלם וכו'. היינו שהכוונה היתה מתחלה לתקן. אלא שרש הראון העליון להסתחיל הוא ולהניח תכלוס הדבר ביד בני אדם ובשכר יהיה נגמר גם מעשה בני האדם יהיה גמר המלאכה. ויבית התיקון שלא יהיה אחריו קלוקל כלל:

לח] עבשיו צריך לפרט פרטיות ענין הנקודי' ואמנם פרטיות ענין זה הוא כללות עניני אבי"ע ואיך שבאים ממנו א"כ זה מה צריך לפרט עתה:

חלקי המאמר הזה ב'. הא' כללות ענין אבי"ע והוא הענין הכללי שלהם. כב' נמצא וכו'. והוא ב' בחי' הנמלאים מהם לפי ענין זה. החלק האחד יש בו ו' הבחנות. הבחנה הא' כללות ענין אבי"ע. ר"ל שאבי"ע אינם ד' עולמות של הדרגה מובדלים ממם זה מהם כמו שהם אורות אח"פ אלא כולם ענין א', ראי' לזה כשאנו אומרים עולמות של הדרגה צריך שכל עולם יהיה בלם בפ"ע עד שכל תחתון יהיה כמו עליון ממם, שכל כחות שבעליון יהיה בתחתון אלא שיהיה בדרגה אחרת אך לא שיהיה שום פעולה פרטית לשום א' מהם שלא יהיה בחבירו, שא"כ כמו שאם יפעול התחתון לבדו היתה הפעולה חסירה חלק ספרמי

בל אחד עולם בפ"ע ובאמת יש לכל אחד פעולה בפ"ע, נמצא כשנבחין בי"ע עם האצילות לא יחשבו אלא לבושי האצילות ובשנחשבים לפי פעולותיהם נקראים עולמות בפ"ע: עולם

פירוש

הפרטי אשר לעליון, כך אם יפעול העליון תהיה חסירה חלק של התחתון, א"כ אינו שטענין עולמו משתלשל ממדרגה למדרגה אלא שסם עולמו סדרה מדרגות כולם סבות לענין ה' הריך לכולם, אך חבי"ע כל ה' נותנת ח"א בפ"ע בנבראים, דהיינו בריא' נותנת בשמות. יליד' נותנת המלאכים, עשי' נותנת הגשמי', א"כ הנפרדים הם ענין ה' יולא מסבות סדרה שסם כל העולמות לא דבר ה' משתלשל, ח"ת גם זאת הדרגה כי הם הם השמות הם הם המלאכים הם הם הגשמיים, אינו כן, שהרי אמרו אימא מקנא בכרסיה, ז"ל מקן בשית כערין, שכינתא מקנא באופן, וכמו שא"י ז"ל אינם משתלשלות הדרגה זה מזה אלא כל ה' ענין בפ"ע ח"א שיואלים בדרך השתלשלות. כן בי"ע אינם אלא עניינים בפ"ע לכל ה' יש פעולת שלו, ואלה הפעולות הם הם אותם שאמרתי סולאות נשמות מלאכים וגשמיים שסם לפי אימא ז"ל, ועוד תראה שהשמה עולמה היא באם ממם מד' עולמות חבי"ע, ואך נשמה שלימה בלא ד' חלקים נל"ן ונר"ן, ואלה אינם ענין ה' משתלשל בהדרגה כי הם כחות משווים זה מזה לכל ה' פעולת בפ"ע, נפש היא הזנה את כל הגוף בכד, רוח העולם וסיוורד וסעושה הסרגשים כולם, הששמה שופעת במהשבות השכלית במוח. א"כ נמצא חבי"ע כלם סבות מתחברות, לסמילא כללות ה' דהיינו כללות הנפרדים או כללות הששמה א"כ אינם הדרגה. אלא כיון שכלם מתחברים לעשות כללות ה' נבין שסם כולם ענין ה' הריך כל הדברים האלה להיות שלם בכל חלקיו. הבחנה ב' עולם ה' ע"ג לבושים, פי' כי יש בעוס"י גוף ולבושו וברם זה ריך שיהיה למעלה, וסנה לבוש הוא מה שמכסה גוף אחד שכד שלם בכל עניניו שאין זה המכסה חלק מן הגוף כלל, ויכולים להמלא סדרה לבושים זה על גב זה ששם ה' מהם אינו מוסיף דבר בעיני הגוף, וכן הם בי"ע לגבי האצילות כי הלא כל הסנהגה כד ידענו שהוא נשלם באצילות, וסם נעשים כל הזיווגים כל העניינים הריכים לכל הדברות שבעולם, אלא שאינו מתגלה להתחתונים אלא מלושם בלבושים שסם בי"ע שאינם (לפי ענין הסדרה לבד) אלא העלמים מהתירים את האצילות, וכבר שמעת שכל חבי"ע ענין ה' שאינם לפי ענין הסדרה לבד אלא ג' מעלימים אור האצילות ומלבישים אותו לסגוע אל התחתונים. הבחנה ג' והיינו כי האצילות עולמו וכו'. כיון שמן סרואו הוא שיהיה האדם מלושם בלבושו וע"כ כשאלו מדברים ומזכירים האצילות ריך להבין שיהיה לו כג' לבושים דהיינו בי"ע בבחי' לבושים וכדלקמן, והיינו שהאצילות ח"א לעשות אפילו מה ששייך לו אלא ח"כ יהיו עליו בי"ע לבושים שבעשו לשכינה כנפיים כמ"ס צוהר. הבחנה ד' אמנם כשנבחין הלבושים וכו'. היינו כי כל האורות העליונים לפי פעולותיהם כך הוא ענינם. לפי' לפעמים שאורות אינם [אלא] טפלים לאורות אחרים בפעולת מה או כל ה' בעולמו הם אורות גדולים כוללים עיקרים גדולים, וכשאינם נעלים לאורות האחרים הם נקראים עיקרים. ואז ריך להבחין בהם חלקים לפי ענינם בפרט, וכן הוא ענין בלבושים האלה יש זמן שסם טפלים לאצילות פי' יש מיאחות הפעולות הנפעלות בעולם שריכים הלבושים לסתפל באצילות. ויש תנאי פעולות שסם רריכים להיות עיקר בהם ובבחי' זאת נבחנו בפ"ע. הבחנה ה' נקראים כל ה' עולם בפ"ע, היינו כי כל פעולה הנמשכת שלימה בכל מדרגות הריכות לה נקראות המדרגות הסם עולם שלם וכמ"ס למעלה (בבחי' ל"א). הבחנה ו' ובאמת יש להם וכו'. והיינו הפעולות שפי' למעלה וכדלקמן. החלק הב' יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' נמצא כשנבחין בי"ע וכו'. והיינו כמ"ס למעלה הפעולות שאינם

עולם הנקודים היה כמו חומר א' ששמו צריך לפרט אה"כ כל הפרטים, והיינו כי כל הנמצא בין למעלה ובין למטה הכל הוא רק ענין א' בנוי מפרטים רבים והוא אינו כללי אה"כ כל פרטיו עומדים בו בשוה כי כך כל נברא הוא רק לכבוד הבורא והוא ענין כל פעל ה' למענהו ובוה נכללות כל הבריות הטובות והרעות בי הכל ענין א' ומציאות א' לבד של בריאה המשלמת גילוי יהודו וכבודו של א"ם ב"ה:

זה

פירוש

נעשים אלא באילנות ובי"ע טפלים להם שאינם אלא נמשכים אחריו ואין להם שום פעולה בבחי' זאת נקראים לבושים. הבחנה ב' וכשנחשבים וכו', היינו כמה שמגיע אליהם לפעול והוא גילוי הפעולה שנעשית באילנות:

אחר [למ] שביארנו ענין כללות אבי"ע כדי לבאר עיי' עמי עולם הנקודים עכשיו נבוא לביאר עולם הנקודים לפי ענין זה:

חלקי המאמר הזה ב'. ה' עולם הנקודים היה וכו'. וזאת היא הנחה א' בענין עולם הנקודים שהוא כללות כל הנמצא אה"כ, ה' והיינו וכו'. והוא ביאור זה הדרך איך הוא. החלק ה' יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' עולם הנקודים היה כמו חומר א', פי' לפיכך לא נקרא לעולם הנקודים הדרגה כי הוא רק כללות כל הנמצא בהדרגה אחר עולם הנקודים אלא שהכל היה עדיין כמו חומר שלא קבל שום צורה, ופי' זה הדבר שהוא חק א' כללי שאינו אלא מציאות כל מה שעתיד להמלא, פי' שכבר שמעת איך העולם הזה של נקודים אינו אלא הכח הפרטי שיש בדמות האדם שטומד להוויא הרע, אך אין סוף הכוונה להוויא הרע אלא שיחזור לטוב אלא שא"ל לו לחזור בפועל אם לא יהיה מתחלה רע בפועל, והנה נבחין עתה פרטי ענין הזה, כדי שיחזור כל הרע לטוב לריק כל הנמצאים שנמצאו מן ראש האילנות ועד סוף העשים, ואין דבר זה נשלם לא בספירות לבדם ולא בנפרדים לבדם, אלא זה וזה לריכיהם להשלים הענין הזה, ואדרבה בבחי' זאת אין [הפרש] בין ספירה עליונה שבספי' לנפרד שכל בנפרדים ששייכים הם רק לגילוי יתודו של א"ם ב"ה וב"ש לעול"ע והיינו כל פעל ה' למענהו כדלקמן, והנה זהו הענין ה' שנתגלה עתה באורות העינים והיינו מה שלירר המהשבה העליונה כל הנסגות העליונות וכל הנפרדים ג"כ רק בבחי' זאת שבהם שבהם עומדים לגלות סיחוד העליון בבחי' החזרת הרע לטוב, והנה מראה הפרש גדול בין ליור זה לליור אחר בכל מדרגה שהוא, וע"כ אינו שום טעם הנקודים לשום עולם אחר לא שקודם לו ולא שאחריו, כל שאר העולמות הם הנפרדים מלייורים במהשבה העליונה אך הלייורים הם מיני הנסגות, ד"מ אם [עין] אדם ילטייר במהשבה יראה לומר בנלטיירו מה מיני הנסגות שהשגח' שבהם הם למטה העין של אדם בכל גווניו וחלקיו, אך בכלן מוסף שיש ב' ליורים, ליור א' [ליור התחתונים בדרך הנסגה כנ"ל ועוד] ליור ההתחונים לפי מה שבהם, פי' כי הרי שני מציאות לריק שיהיו, והיינו שדמות האדם יתפרש בב' דרכים, בדרך הנסגה ויהיה כ"כ מיני הנסגות, ודרך ליור מראה הנסגה ובהם הנפרדים למטה, ולריק חק אחר כללי שיחן מציאות לזה ולזה, ולנפרדים עליונים לריק שימלא כח אחד גורם להם הצורה בדרך מה שבהם מלטיירים הוא הטומד על הנפרדים עלמם להעמידם בצורהם והוא הנקרא בס"י לו"ר ט"ק, ובו יש כח להוויא הנפרדים יש מאין לפי בחי' שיהיו ענפים שלו, בסיומו [מין] הארץ א' שאין לה להוויא ענפים אחרים אלא נפרדים יש מאין לפי בחינתה, ואמנם כח זה אינו נמצא בספי' מלד עלמם פי' אינו הדרגה האחרונה שבאורות הספי' יען הוא נמשך לפי הים מאין שאינו הדרגה כי בהמלא נפרדים שבהם בריאה יש מאין נמצא הסתפשטות מן הספי' עליהם להמלאם כמו טנפים להסתפשטות שהוא, והנה יש הפרש בין (כח) מה שהיה נכלל בזה העולם

[מ] זה החומר הכללי היה לו ליחלק לפרטיו ואז ראשית הכל היה המונח הכללי הזה ונקרא

פירוש

העולם מן דמות האדם בדרך הכסוג, ומה שכלל בו [מדמוות] האדם בדרך הליך המראה, כי אותו של הסכסוגים הם יכול להמלא כולו בכל ענפיו שאינם אלא אורות כמו שרש, אך אותו של הנפרדים לא הם יכול להמלא אלא הכח לו"ר מ"ק בפועל וענפיו ככה שכבר יש בטבעו ומסותו להוליא ענפים נפרדים ממנו לפי כל פרטיו, משא"כ שאר הספי' שאין בטבעם אלא להוליא אורות אחרים ביסוד ענפים להם, כלל הדבר שני מיני בשרים יש, יש שורש מוליא ענפי' במינו, ושורש מוליא ענפי' שלא במינו, וכלל ב' בשרים אלה הוא העולם הנקודים, פירוש לא כשרשים עצמם אלא הסוג של ב' מיני בשרים האלה והוא חק מליאת של ב' בשרים אלה עם כל תולדותיהם הנריכים להמלא בהם, ונקרא זה הסתלקות כל אלה הסולדות שבהם ג"כ בדרך הדרגה מלד אחר, מלד הסתלקות הנקודים הסוג כמו חומר כללי להם שממם אח"כ יולאים כל הבשרים אחת אחת הולכים לירשם בפ"ע ומולאים ענפיהם כ"א בפ"ע הא כדאיתא וסא כדאיתא: יש להקשות א"כ נקודים הוא הדרגה להאילות א"כ נמכו בין העקודים והאילות, וסרי אמרנו למעלה (ס"ו) לו' שאין לו למסחו כך שאם הם כך לא הם לו לכיות דבר המתבטל: השובה הסדרגה הזאת אינם למות עם הדרגות האורות ענפי (אלי') א"כ שאינו בסוג תחתיה, כי הדרגות האורות הוא הדרגה דמות אדם מכא אל כה מכא גדול אל כה פחות, אך הדרגה זאת היא הדרגה כה א' ממלכ למלכ שבו ואין מתחלק ערך מלכ א' עם עולם העקודים עם ערך מלכ אחר עמו. נחזור לענין עולם הנקודים הוא סוג המלא שני מיני בשרים אלה עם כל תולדותיהם, אורות אבי"ע לפי שרש אחד, הנפרדים לפי שרש אחר, וזהו פירוש מה שתפלא חמיד שאנו אומרים שהכל [נעשה] מזרורי המ"ק כי כך יולאים מן הסוג הזה האורות כמו שיוצאים הנפרדים, ואמנם כל זה הוא רק בבחי' החזרת הרע לטוב שבזה הוא שכל שנים כנ"ל, אבל אפ"פ שאנו אומרים שהוא סוג לריך [להסבין] אותו יותר מסוג דעינו חומר א', וזה כמ"ש למעלה בענין בשריו כי הוא סוג בבחי' מה שכולל ענין כל הפרטים שיפרטו, אך נקרא חומר א' וסינו כי הוא עלמו כללות כל העלמים הנריכים להסתלק כ"א בפ"ע לפי האורם הראוי להם. הבחנה ב' שממנו לריך וכו'. זהו מ"ש למעלה שכל המלאים בין באורות בין בנפרדים אינו אלא פרטי הסוג הכללי הזה. חלק ב' יש בו ז' הבחנות. הבחנה א' וסינו כי כל המלא בין למעלה ובין למטה וכו'. פי' בין באורות בין בנפרדים. הבחנה ב' וסא אינו וכו'. פי' שנין שבהם כבאן הוא שכל מה ששייך בו רע באיזה לך יחזור לטוב עד שמסתלקה הכללית הזאת יתגלה ויראה אמתת היחוד, הנס כל לך נחמד מאלה הפרטים לא נשלמה עדיין הכונה הכללית שהוא גילוי היחוד הזה. הבחנה ג' כי כך כל נבדל וכו'. הוא מה שאמרתי לך למעלה שפעמי' הזה באנו אומרים שהוא כלל בנבדלים הוא הכבוד העליון. הבחנה ד' ובזה נכללות וכו'. זה פשוט כמ"ש כי כך נגלה היחוד מן הטובות מלד מה שיתחזק בהם הטוב, כמו מן הרעות מלד מה שאפ"פ ששם רעות הרי הם לריכים לחזור לטוב. הבחנה ה' כי הכל ענין א' וכו'. פי' שלפי הענין שאמרנו נמלא שכולל לקרוא לכל המלא מעולם הנקודים ולמטה מליאות א' לנד, שכל המדרגות שזכיר הינם אלה חלקי המליאות שכולל הזה. הבחנה ו' המשלמת גלוי יחודו, היינו כי כל המליאות בכל חלקיו לריך כדי שיתגלה היחוד העליון בשלמות. הבחנה ז' וכבודו של א"ס ב"ה, כי זה נדר כל פענין מליאות העשוי לכבודו של א"ס ב"ה לגלות כבוד יחודו במליאות הזה:

ואז אחר שתבאר איך עולם הנקודים הוא חומר א' בלדיך ליחלק לפרטיו עכשיו נבאר מה ששייך בענין הסתלקות לפרטים:

נקרא אצילות עם ג' לבשיו ואחר כך היה מגיע שליטה לכל לבוש בפני עצמו והיו נקראים ג' עולמות, כי האצילות מתוקן בתיקוניו הוא שרש הכלים ובי"ע מוציאי תולדות אצילות כל אחד מוציא תולדה בפ"ע הראוי לו וכולם אינם אלא תולדות מה שיש באצילות כבר :

[מא] המונח הזה הכללי היה צריך לקבל אורו בתחלה בסוד הקו המתחבר עם הרשימו אך בתחלה היה צריך להשתלם כי מפני כך היה הצמצום בתחלה כדי שימצא מקום לרע שיהיה ניתקן וסוף הכל יהיה טוב ולכן האור שהוא סוף הא"ס

פירוש

חלקי המאמר הזה ב'. האחד זה החומר הכללי. וסוף הכנסה בכלל בענין התחלקו' החומר לפרטים. הב' כי האצילות וכו'. וסוף ציבור וטעם זה ענין. החלק א' יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' זה החומר הכללי הים לו לפרט לפרטיו. וזה פשוט כי התחלות המליחות הוא החומר לבדו אח"כ לריך שינתן מליחות לכל פרט בפ"ע לפי ענין והצורה הראוי לו כנ"ל. הבחנה ב' ואז ראשית הכל. פי' החומר הא' הזה הוא כולל אורות הס"ג היוצאים מן העינים שמהם אנו מוציאים, וכדי להשתלם מליחות כל פרט מן החומר הזה לריך שימצאו כל הנמצאים העליונים והתחתונים כי החומר הוא חומר לכל כנ"ל, אך ענין הא' מה שצריך ללכת בהספרט החומר לפי ענין השתלשלות הסנסה, הוא, כח א' כללי שיכלול הכל כאחד אך שחלק מן הפרטים האלה שכללים בו יהיו בדרך עיקר והשאר עפלים אליו להשלים ענינו, וכל זה נקרא רק פרט א' שהרי אין ענין זה כולם אלא בחק א' לעיקר והאחרים לעפלים (להם), ותראה מה שבין המונח הזה לחומר הכללי. החומר הכללי הוא כולל כל (העיקרים) החוקים וכל הנמצאים לפי שהם מושלמים בכל הנחיהם, וזה המונח אינו בכלל אלא ענין א' בדרך עיקר והאחר עפל להשלים ענינו. הבחנה ג' ונקרא אצילות עם ג' לבשיו. והיינו אצילות הוא העיקר וג' לבושים הם העפלים ואחריהם נמשכים גם הנפרדים. הבחנה ד' אח"כ ה' מגיע שליטה לכל לבוש. וזהו חשולם ענין החומר הכללי שהוא כולל כל החלקים לפי מה שהם, וכלל בזה להיות כל לבוש שולט בפ"ע ועושה את שלו, שכל מה שהוא עושה אינו אלא תלוי א' ממה שנבחן בכללות הסנסה שהוא האצילות עם כללות ענפיו. הבחנה ה' והיו נקראים ג' עולמות בי"ע, והיינו כח למעלה (סוף לא למטה) כי כל מה שינתן לו שליטה בפ"ע קונה שם בפ"ע ומגלה כחותיו בפ"ע, מה שכשהוא נטפל לאחרים אינו נקרא בשם בפ"ע אלא חלק קטן מן האחרים שהוא נכלל בהם. החלק הב' יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' כי האצילות מתוקן וכו'. פי' שלטנות פעולותיו לריך כל מה שיש בו וגם שהי' לבוש במלבושיו. הבחנה ב' כי האצילות הוא בורש (א') הכלי. פי' האצילות ענינו הוא הכנת כל הדברים בתחלה בבחי' כל המדרגות ותיקונם להרכיבם להמלאם. הבחנה ג' ובי"ע מוציאי תולדות. [בזסו גדרם של בי"ע ממש להוציא פעולה של האצילות]. הבחנה ד' כ"א מוציא כו'. והיינו שלפי מכות העולמות בבחי' תיקונים ומליחותם הם מוציאים מן האצילות פעולה לפעול, והדברים הולכים בהדרגה כי [כל] מה שמוציאם היורה הוא כוחות של בריאה, אך מלבד הסדרה יש להם ענינים כל א' בפ"ע אלא שכוונתם הוא הנבחן בערך הסדרה. הבחנה ה' וכולם אינם וכו'. פי' שאין נוסף מהם שום דבר חדש ממש אלא המכנת אינם ענין מעיני האצילות :

[מא] אחר שציברנו ענין הנקודים והכלל בהם לריך לצאת מה שנגעם בהם בבחי' כוונתם וביעולם :

חלקי המאמר הזה ב'. הא' המונח הזה הכללי וכו'. וסוף ענין חיבור שהים לריך האור להסתבר עם הכלים (לפרט שם) [לפי טעם] הסנסה. הב' ע"ב לא נחבר, וקוף

הא"ם ב"ה צריך להמתין ג"כ שיהיה הבלי נשלם שבו מושרש ענין הרע ואח"כ יאיר בו ואז יהיה הכל נשלם, ע"כ לא נתחבר בתחלה האור עם הבליים אלא נעלם למעלה עד שישלימו הבליים את ענינם והוא (תיקונו) שיתנו מקום לרע לשלוט וגם תשלם שלימותו ויבא תיקונו לחזור הכל לטוב אז יאיר בו האור :

פירוש

תיקון

וסוף המעשה איך שנעשה ע"פ טעם זה. סחלק הא' יש בו ז' הבחות. הבחנה א' סמונה כזה ככללי וכו'. והיינו כי כל הפרטים [שהיו יולאים] מן החומר הא' הם היו כולם בסוד הרשימו בבחינת כלים ואח"כ היה לריך ליתן בהם פנימיות נבחי' הקו כמפורש למעלה במקומו. הבחנה ב' בתחלה והיינו כי [הסמות] הא' שלא מן החומר ה' זה ומיד אחר לאחו היה לריך להשלים ענינו בסוד אור זה. הבחנה ג' בסוד הקו וכו'. וסוף מ"ג כבר איך ענין זה הולך בכל המדרגות להיות הסתגס חקוקה בסוד הרשימו ומתחבר בה הקו לשלוט בהם לפי ענינו וכלקמן. הבחנה ד' [אך] בתחלה היה לריך להשתלם. פ' הענין כי הנה כבר שמעת איך הקו והרשימו הם שורש למק' ונשמה. ונפרש עתה הענין בגוף ונשמה בתחלה, הנה גוף הוא גוף עבד וגם בו מושרשים כל עניני הרע כל החטאים וכל מדה רעה, אבל הנשמה היא עבירה אלא היא סגורה בנאסר הזה המבדיל אותה מן האור העליון והיא עלמה אינה יכולה להאיר אורם כראוי, ופעולתה בגוף לוק [אחור] ולטור [אחור] מן העבירות שלו. והעיקר בחזרת הרע לטוב שמה שהיו רע שיחזקו לטוב ומאירם הוא מחוכו והוא חסיד העיקר [וחסיד] מתפשטת הארתה בראוי ונקשרת באור העליון ומתענגת בו וסגוף עמה. והנה שורש כל זה הוא למעלה בקו והרשימו כנ"ל, דהיינו, הרשימו הוא מדה א' נולד מהעלם השלימות והיחוד, בה תלויים כל עניני הדיונים ובהם כל עניני הרע כמפורש למעלה. ובהם הדרך נבראו העולמות ואין זה לפי השלימות אדרבה העלם השלימות הוא. ונמצא שלימות בראון העליון רחוק מן הענין הזה ואין אורו השלם מגיע להסגלות בדבר הזה, ורקו הוא שורש הנשמה הולך בכח יחודו לשלוט על כל חלקי הרשימו, ולהראות כוף כוף על כל מה שנראה הפך מן האמת בכח הסעלם, הנה חזר לסרלות האמת ולגלות יחודו העליון, וזה יעשה בשועל כשיהיה שלימות העולם לגמרי שכל רע חזר כבר לטוב שזהו פעולת הקו, ואז אין הרשימו עוד ענין מרחיק שלימות העליון ממנו כי אדרבה זה המראה כח אמיתי שלימותו בסתקן כל הסכרונות שלכאורה היו נראין בעולם ובסגולות יחודו נתקנו. וכבר ביארנו ענין מה שהקו מתקן אח הרשימו הוא השלימות הנראה אפילו בתחלה בראון העליון אלא שזה גילויו בשועל ובבחנה פרטית, והנה אז שלימות העליון מגיע אל ענין הקו והרשימו שהם אור הבורא אח העולמות, עד שנמצאו העולמות שנבראו מהם נהנים משלימותו הנלחי וזהו הנלחית, והנעה השלימות כזה אל הקו והרשימו הוא ענין האור העליון הריך להגיע אל הנשמה שהם נמנע מן סגוף בלתי מתוקן ואח"כ מגיע להם כשהוא מתוקן, ונודע שהעיקר הוא היחוד, דהיינו הקו כנשמה בגוף המאיר בכל אורותיה כך היחוד השלם מהגלם בכל עניני בראוי וסגוף טפל לנשמה מוכך ומאיר כך הרשימו טפל לקו והוא כבר מתוקן שאין רע יולא עוד ממנו, אלא אדרבה הוא עומד לגלות שלימות היחוד בסרלותו הסכרונות שנתקן בכח [היחוד] ונראה שזה הענין שאע"פ שהיה לו כל כך שליטה הוא ענין א' קטן מראה בו הא"ם ב"ה להראותו כדי לסרלות בו שלימותו שיחשגנו בו הנמצאים. והיינו להראות הסכרונות שהיו יכולים להיות לולי יחודו ושלימותו, והתיקון שנתקן היחוד השלם, ונראה תכלוס ענין זה כנשמה וגוף, כי הסיבור שלריכה להסתבר כנשמה בגוף טוא הסיבור השלם והקיים והוא מה שיהיה אחר תחתי' והכוונה ממש על דרך זה, הם לא היה אדר"ל חוטא היה גופו עבד ונתקן גופו ברגע א', ואחר חטאו היה סוכמל

בגוף

בגוף האדם ונשמה אינה מתחברת עמו חיבור שלם אלא אדרבא מסתלקת ממנו וישיב
 המיתה, ואז הנוף נמצא לבדו ומזיז כל דבר שיש בו והרע הסוף שולט וגובר עד
 שהשלים להזיז כל דבר שיש בו להזיז, ואז הוא זמן שיכול להכניס בנפשו וזה בתחילת
 המיתים שאז יחזור ויבנה, ואז חכום בו נשמה להיות עמו בתמימות ללא נפחים ומאידם
 בו האדם אחר האדם עד שתעלה אותו לעלים עניונו הראוי לו. וסנה גם בתחיל' כשסית'
 בגוף קודם המיתה סיתס נותנת לו האדם מה שנותנת אדרבא לפי האהרה שנותנת לו
 אז כך הוא מה שנותנת אח"כ אחר התחיה כי כל א' כפי מעשיו כך מודק ומאיד.
 וסנה כל זה טוא למעלה בקו ורשימו, סנה קודם שיתחבר הקו ברשימו חיבור ממש שילך
 הכל בדרך א', לדרך להיות לרשימו שיעשה את כל שלו, וסוא שזיזא בפועל דרע שזיכל
 להוליד מהשתלשלותו ואח"כ יעבר ממנו כדלקמן, ואז יתחבר בו הקו חיבור שלם כמו
 מתחיל' שהוא נכנס בו, כפי האדם שהוא מאיד קודם שנידת הכלים כך הוא מאיד אח"כ
 בתקונו, וסנה כשיסיו הכלים נעשרים מן דרע יאיר בתוכס הקו ויתחבר האדמו
 חגבורת אחר תגבורת עד שיוזקך לגמרי ויסיס החיקון כשלא סעתיד להיות בסוף הכל,
 ונמצא שאין לאור להתחבר עם הרשימו אלא אח"כ נשנס פי' שהזיזא את דרע וגם נעסר
 ממנו. הבחנה ס'. כי מפני כך. פי' אפילו לפי דבר סטבע לרין שלא יתחבר הקו אל
 הרשימו כי אם אחר הסתברר מן דרע כנ"ל, כון סהס בסדרגה, וסוא כי האמורס עלמו
 שממנו גולד הרשימו כזר אמרנו וסיהס בדרך זס שיסיס מתחלס דרע יולא וסאח"כ דרע
 ססוא עלמו יחזור לטוב, אח"כ הרשימו לא נקרא שפולס ענינו עלמו אלא אח"כ הזיזא דרע
 ואח"כ יעמוד לחזור לטוב, אח"כ חיבור ממש לרין שלא ימצא אלא אחר שהזיזא דרע
 ואח"כ יתוקן כסוד הסודס לטוב, שאחר שהשלים הרשימו יתחיל הקו בבא אחריו. יש
 להקשות. אח"כ לא יכנס כלל אלא אחר הדיבור. תשובה. כניסה וחיבור סס בני דברים
 אדרבא ליכנס יכול לכנס מיד אלא שדרך להיות לו שליטס עד שיכלס ענינו שלא יצטלס
 באמצע, ולכן ואינו מתחבר בו לזכרו ממש ולהעלותו בעליותיו אלא אחר שהשלים ענינו,
 אלא שדרך להתחיל להאיר מתחלס וכדלקמן. הבחנה ו'. ולכן האיר וכו'. היינו מעשס
 שפי' שלפי הסדר ראו כי, כי האמורס סוא מס שנתחדס, וסא"ס ב"ה רואס לגנות
 קדמותו שיוזע שאין סחידוס אלא העלס א' שהוא רואס בו שיסיס ניכר מתוכו שלימותו
 וכנ"ל במקומות רבים, וע"כ יש לו לסמחין ביעשס האמורס כל ענינו ואז ילך להחזור
 ככל אל יחודו וסכרלות שלימותו בכל עניניס האלס. הבחנה ז'. ואז יסיס סגג גבלס.
 פי' שלחשנוס כל סתלחרה סנרזית לרין כל זס שיעשס האמורס כל ענינו, ולא די זס אלא
 שבסוף כל סעניניס יאיר אור הא"ס ב"ה ובמפורס למעלס. חלק ב' יש בו ס' הבחנות.
 הבחנה א' ע"כ לא נתחבר וכו'. היינו שכן הים סמעשס סוף סוף שהאור נעלס למעלס,
 כי אע"פ שניכנס לא הים יכול לסתחבר אלא חוזר ונתעלס וכדלקמן. הבחנה ב' אלא
 געלס למעלס. וסרי זס כמו סנשמה שיעומדת למעלס בג"ע כ"ז שגוף נעבר בעבר וסזיזא
 דרע ממנו, וגם מלמעלס מאיר' [על הנוף] מס שדרך בזמן הסוא, וכך בכליס האלס
 וכדלקמן. ואמנס סהעלס האור בין למעלס ובין למטה בנוף סוא ססתחרו במקוס עסוד
 שאין סס אחידוס לס"א [כמו] מי שססתופף במקוס א' וממחין עד שיעשס אחס מעשס
 שיסיס, בין כך ובין [כך יש לו] מקוס ללון בו, כך סנשמה בג"ע וסאורות למעלס סס
 גאספסיס אל בית מלון שאין יכול לפנס להניע לסס סס, עד שיעשס מס שדרך לעשות
 בכליס ובנוף. הבחנה ג' עד שיכלימו הכליס את ענינס. דסינו ביעשו כל מס שמושרס
 בחוקס לפי מס ססס. הבחנה ד' וסוא שיתנו וכו'. ססרי כל אלס ססדרגות כולס
 קבועות בחק כלליס כמפורס למעלס. הבחנה ס' אז יאיר בו, וסוא מס שניכנסו אחר
 כך בזמן סתיונו וכדלקמן:

[מב] תיקון

הכלים היה הולך ונעשה מעט מעט וכפי מה שהיו ניתנים כך היה האור הולך ונכנס בהם, סוף תיקונם יהיה, לע"ל וכן סוף בניסת וחיבור האור בהם :

[מג] הרע

לא היה מ'שרש כ"א בסוד הלבושים ראצילות שהם ב"ע, ולכן כרי להשלימם הוצרך לפרטם לכל עניניהם שיניחו בתהלה המקום לרע לפי מה שהיה מוכן בהם וסוף סוף יחזרו לתקן כל הקלקולים :

האירות

פירוש

[מב] אחר שביארנו שהאור אינו נכנס אלא בתיקון הכלים, עכשיו לריך לפרש איך הוא מליאות הכנס', לפי ענין זה :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א תיקון הכלים וכו'. וכוא פי' מה שנעשה עד עתה. ח"ב סוף תיקונם. וכוא פי' מה שעתיד עוד לעשות בהם להשלים ענינם. ח"א יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' תיקון הכלים הולך ונעשה וכו'. פי' כי לבאור יקשה איך אור אומרים שאין האור נכנס אלא לכשיהיה גמור [סכלין], וסרי ידענו שעדיין לא נשלם צירור הסנייה וכלעיל, ח"כ למע נכנסו אורות כלים אפילו אחר התיקון שהרי לא נשלמה הסוכה. השוכה לזה, שאין התיקון נעשה ב"א אלא בסדרה, כי הסחיל מומן התיקון וסולך ונעשה דבר יום ביומו שהם הציוריים החדשים שנבררים בכל יום, לפי התיקון שנעשה כך האור נכנס וזא גדלקמן בהבחנה ב'. הבחנה ב' וכפי מה שהיו נתקנים. פי' כי הכס מיד שהגוף יתצר ויבנה אחר תחיית המתים הנשגה הנכנס בו ותחחיל להסתבר עמו, ועכ"ז כמה עליות יש עד שחגיע לסוף הענין, ונמלא שכפי הסדר הגוף כך הנשמה באה ומתחברת, כי לריך להכיר תחלה מן הזוכמה וח"כ אפילו מרגש הזוכמה, זכן כמה פרטים בענין הזה ובכל פעם נוסף הארס בהשמה, כך הוא למעלה, בתחלה האור נכנס וסולך לחזור וללאת, ח"כ נתקנו חלקים מן הכלים והסחילו האורות לבוא בחוכם, וכל מה שסולך הכלי וניתקן יותר חלקים גם האור נכנס וזא יותר, וכשישלים הכלי להסתבר בכל חלקיו ישלים כל האור ליכנס, אך הסיכוך הוא מה שכל כלי מזדקק וסולך זה הוא בסדר העליון שזכרנו. חלק ב' יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' סוף תיקונם. זה הדבר כבר נתבאר למעלה שאין הרע חוזר לעוב אלא לע"ל, והוא בסוף הסוכה אחר שכבר קיבלו כל החושים עונשים גדולים וישראל נתחזקו באמונתם אפילו באורך כגלות ובמרידות הגדול הזה הם דברים קוראים ליחוד להסגלות, וע"כ בסוף שליטת הרשימו שאז עושים אלה הענינים, יהיה סוף צירור הכלים שזהו מה שזכרנו הרע ומחזירו סוף סוף לעובם והוא בגדול אמונתם של ישראל בגדול כגלות. הבחנה ב'. וכן סוף בניסת וכו'. כן האור משלים להכנס ולהסתבר לגמרי והיינו סוף העליות כ"ל :

[מג] עכשיו לריך להשלים הדבר כסדר מה שהיה בכלים האלה ועתה לריך יותר לפרט עניניהם והעיקר ענין הרע שהיה מושרש בהם :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א הרע לא היה מושרש וכו'. וכוא שרשי הרע כיכן היה. חלק ב' ולכן כרי להשלימם. והוא מה שריך להיות בכלים האלה לפי ענין זה. ח"א יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' הרע לא היה מושרש. היינו כי באילנו אין יש אלה שעוירי המחשבה שהם הספי', אך הסולאשאל הענפים תלוי ב"ע. וכבר ביארנו (סי' לו) ענין ב' השרשים, שהם הולאות הענפים ממין השרש, ושרש הולאותם שלא נמיו דסיינו, פרידים, ודבר זה הוא לכל א' מבי"ע נמלא הרע נמלא שם בפועל בענפים שלהם, מח"כ בהצפי אילות שהם האלקי' עלמו שאין שייך שם רע כלל. הבחנה ב' בסוד הלבושים ויש לענין זה ב' הוראות, א' בסוד דמות אדם שהדבר היותר חיון הוא הלבוש, וגם למעלה הוא

[ומד] האורות אינם מוציאים תולדותיהם עד שיעמדו בערך עילתם שהם עלולים ממנו כי אור גדול לא יקרא עילה (לברא אור אחד) [לנברא א' קטן] כי לא יצא ממנו לעולם שהרי המאציל ית"ש שם חק ההדרגה, ולפ"ז הדין שנתגלה ברשימו לא הגיע למדרגה שיוכל לקרא סיבה כלל אל הס"א עד שהגיע לעשות הכלי בנקודים כי למעלה מזה לא נראה שום ענין שייך לגיניי הס"א כלל אך בנקודים עלה איזה דבר שיש לו שייכות לענינה כי רק כאן היה דמונה הכללי של כל אבי"ע האלה המגיעים עד הגשמות ועד סוף כל הנמצא

רק

פירוש

כך, וגם שאינו עלם האדם חלף מה שחור רואה להתלבש בו, וכן למעלה עלם האורות הוא באילות, ובי"ע הם הלבושים שהאור רואה להתלבש בהם ונחשב כמו מקרה לעלם האורות, ורק מלד זה יש עניני הרע שאינו מלד עלם האורות עלמם חלף מלד הלבושים שהיו רואים להתלבש, וחזק מאותם הלבושים אין חושך ופגם כלל, ה"ב' שח"פ שאין הרע חלף מבי"ע כנ"ל עכ"ז נחשב באיזה ד' גם לאילות עלמו יתן כס לו לבחי' לבושים כנ"ל, פי' שאם היו רק עולמות בפ"ע בדרך הדרגה הנה היה הוא נכבד מהם ולא נחשב כלל, אבל מלד מהם לבושים שלו טפלים לו לשיהיה הוא שלם כנ"ל ע"כ נחשב הדבר גם לו. חלק ב' יש בו ו' הבחנות. הבחנה א' ולכן כדי להשלים. והוא ענין שפי' למעלה שלמות הכלים אח כל שלהם לריק כל אלה הדברים. הבחנה ב' הולך לפרט. פי' שלא די שיסיו בבחי' לבושים לאילות כי [אז] הסטפלים ואין המעשה שלהם נעשה בפרט כמו שראוי אף עניני הולאות הרע הם במעשיהם בפרט כביתן להם שליטה, ופועלים, כיון שהכל הוא רק מלדס כנ"ל, ח"ב לריק שילאו מבחי' לבושים לבחי' שליטה שאלו עושים מעשים ואז יולא הרע. הבחנה ג' לכל עניניהם. פי' שריק שילאו כל מיני הפרטים בהם ובזה הלי כל הנמצא עתה בעולמות וכלקמן. הבחנה ד' שיניחו בתחלה. והוא כל עניניהם בשבירה. הבחנה ה' לפי מה שהיה מוכן בהם. דהיינו כל מה שנעשה בשבירה הכל הוא גילוי ענינם מה שהיה כבר כלול בחלם הלבושים לענין הולאות הרע. הבחנה ו' וסוף סוף יחזרו וכו'. הוא כל מה שהולך לדרך החיקון, דהיינו כניסת האור בכלי' שגם זה הוא מה ששייך לכלים עלמם כנ"ל :

[ומד] יין שאמרנו שבספי' האלה היה שרש לעניני הרע עכשו לריק לפרט שרש זה מה הוא :

חלקי המאמר נ"ס ב'. חלק ס"א האור' אינם מוציאים. ומבאר מחי אור א' נק' סיבה לענין א'. ח"ב ולפי זה הדין. ומבאר ענין הזה במד"ד. החלק ס"ה יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' האורות. וס"א ההקדמה שהבנו בכל הנו' במאמרים הראשונים, שבראות הראי' ענין חק ההדרגה הנה ראה שכל אור יעמוד בערך עם הסולדס, שם נקרא לריק סיבה ומסובב שאין הסיבה נותנת חלף מה שיש בה ואין מסובב יולא חלף לפי ענין סיבה, ועיקר הידיעה הזאת הוא בבאן כי כאן לריק להבחין שרש עניני הרע בלא סובב חלף מה ואין זה חלף לפי חק ההדרגה, כי כבר לחכית זה היו סולדות כל המדרגות חלף מה הניעו לכיות בערך חלף כאן, וההקדמה היא ח"פ שהולאות סולדות היא לאורות בכל פי' לספי' שגם מה שראה להמלא ח"ס ב"ס לברוא בהם הסולדס, אך לריק שכל א' וס"א בערך אל הסולדס שיש לו להולא, ולכן לריכות ההדרגות ולריכים בהיקונים והסתמנים (הגמיות) בכל כדי להעמיד האור בערך ראוי העומד להמלא ממנו הסולדס. הבחנה ב' כי אור וכו'. פי' ח"פ שבכלל מאחים מנס והעליון נכלל [בו הסחתון] אינו נקרא סיבה כיון שלא יולד מהם. הבחנה ג' שהרי המהלי ית"ש וכו'. היינו מ"ם למעלה בסי'

ומה רק בחלקים היותר שפלים שבכלים היה נראה זה הרושם מעט של שרש לס"א, וע"כ נכנס האור הכללי בתחלה והיה הולך ומתפשט בסוד המונח הא' עד החלקים השפלים האלה והם הם ענין הלבושים נחשבים לרגלי האצילות ולכן עד שלא הגיעו להם לא היתה השבירה ובהגיעם שם היתה ואז חזרו לאחור ויצאו אפילו מן החלקים העליונים :

בשהוצרך

פירוש

[בסי' ל'] שאינו לומר שא"ל למאיל ית"ש לעשות אלא כן, ח"ו, אלא אחר בלשם בדרגה לפי הדרגה הענין הוא כך. חלק ב' יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' ולפי זה הדין. והיינו חירוף שאין אומרים שרש לס"א אלא בנקודים אע"פ שכבר הדין נתגלה למעלה, כי הדין למעלה לא היה בערך עם הס"א כלל ועיקר. הבחנה ב' עד שהגיע לעשות הכלי. כי כבר שמענו ששרש הרע הוא בכלים כמו שהוא גוף האדם כי הכלי הוא סיבה לגוף וכלי. הבחנה ג' בנקודים. דהיינו לאפוקי עולם הנקודים, כי אע"פ שהיה גם שם כלי כיון שלא היה בשלימותו ולא נתפרט לענינו לא היה עדיין נקרא שרש לס"א, אלא כיון שנתגלה בכל תנאיו וכולט דהיינו בעולם הנקודים אז הגיע בערך אל המדרגה זאת. הבחנה ד' כי למעלה מזה. פי' סימן לדבר זה שרק בכהן נכלל להזכיר תואר של שרש לס"א, הוא, כי למעלה לא נראה שום ענין שייך לענינם וכהן נראה מיד ענינים שייכים לענינם, וע"כ אם למעלה היה סיבה רחוקה כגם לא נתגלה ונראה כלל וכהן נודע מיד שהוא כך, ומה הוא הנראה שייך לענינם יתפרש לקמן בס"ד. הבחנה ה' כי רק כהן. פי' כללות שני הדרגים בזכרתי למעלה (ס' לע מג) שם יש כל הנפרדים ובהם אפי' הגשמיים וכן הס"א והיינו עד סוף כל הנמצא, ופי' הענין, לא די שכן רואים המעשה שהוא כך שכהן נגלה מה שלא נגלה באחרים הנקודים, אלא שיש הבדל מבוארה מה שייכות יש לשרש הם עם עולם הנקודים בפרט, והוא, כי כהן הוא המונח הכללי של הנמצאים האלה דוקא ששיערו כולם בפרט מן הראש ועד הסוף ובכלל זה יש ג"כ הס"א, מבא"כ בעולמות הנקודים שאינם אלא חק להמציא נמצאים ולא נפרטו הנמצאים לפי מה שהם, ואע"פ שנעלה בחק הם היה המלא גב הס"א כי גם הוא בכלל הנמצאים, הנה לא היחס נרשמת וזכרתי כלל, אך כהן שנפרטו קדברים גם הוא מתפרטת, ונמצא שיש בכלל הנקודים עלמם הס"א עלמם והיינו על דרך הנמצאים בהם כל הנפרדים בסוד הסוג כל ב' השרשים שפי' למעלה במאמר [ס' לע], והנה עתה נקרא שיעמדו האורות בערך לנמצאים כי כפי שיערו הנמצאים בפרט הם ולא אחרים, וגם הדין עומד ושיער גם הס"א בפרט, וכ"ש שם העולם שכבר פי' למעלה [בסי' לו] בסוד זיקין וילוצין שהוא הולך רק לענין מה שיש בכלל הנמצאים לסוד היחוד בסוד החזרת הרע לעוב, שבה נמצא המלא הס"א והסתקן של כל הדברים אה"כ :

ומה אחר שאמרנו שהיה גילוי הס"א בנקודים האלה, עכשיו נליין לו מקום הפרטי : חלקי המאמר הזה ב'. ח"א רק בחלקים וכו'. הוא המקום המלווין לשרש זה. ח"ב וע"כ נכנס. והוא מה שנעשה לפי ענין הזה. ח"א יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' רק בחלקים. זה פשוט שאין מקום לשרש הרע אלא בחלקים האחרונים של המדרגה, וזה כי חלקי המדרגה הם [ענינים] שהם גם כן בדרגה זאת [במנין] הסוג, והענין האחרון שכולם הוא כוללות הרע שהוא כיותר שפל במעלתו ושענינו פחות מן האחרים בשלימות ובהגשמה. הבחנה ב' זה הרושם מעט. הוא הרושם (שאמרנו) שזכרנו למעלה שראש בנקודים ויתפרש לקמן. ח"ב יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' וע"כ נכנס האור הכללי וכו'. היינו האור הראוי למונח הכללי בגשם הוא כללי כמוהו. הבחנה ב' והיה כולל

ומו] כשהוצרך לתת שליטה ללבושים בפ"ע לתקן את עצמם נתעלם חלק עליון שהיה בנקודים והוא ענין האצילות שלהם ואו היו שולטים הלבושים בפ"ע, וזה נקרא להם נפילה כי היו נופלים ממה שהיו נכללים באצילות בסוד לבושים ושולטים בפ"ע ולא בסידור ותיקון אלא בקלקול ריקים מן האורות שנתרחקו בהם ואו היו פונים תמיד לתת מקום לרע לצאת ולהמצא כדי שיתוקן לבסוף :

כשרצה

פירוש

כולך וכו'. פי' שלא יתכן הסבירות מיד בכלים שהרי מלוכה כתוב בהם אלא שנים [סאור] מתפשט עד סופם ובכל אותו הזמן היה להם מלוכה, ורק כשהגיעו לסוף יתכן בהם הסבירות כשהגיעו למקום שהיה בהם שרש זה ודלקתן. ככתוב ג' וסם הם ענין הלבושים שנחשבים. פי' כי כבר אמרנו למעשה [בכו' לא] היך כל הסדרים נכללים תחת סדר הפ"ע, וזמנא בא"פ שהגוף שלם בעלמו בע"ס, בחשוב עליו הלבושים יתכן בגוף כמו מ"ס וכלבש מלכות להם. ככתוב ד' ולכן עד שלא הגיעו וכו'. וכו' מ"ס כבר בכתוב ג'. ככתוב ה' ואז חזרו לאחור וכו', וכייוו כי אז נזרע המחשב' שנין ש"א לידבק האור עם הכלי מחמת ענין זה שיש בכלי, אין טוב אלא להניח לכלי לעשות את שלו ואח"כ יבוא האור ויכנס בו ויחבר היבור שלם :

[מו] אחר שגארו ענין הלבושים האלה וסיוו לריכים לטוב כדי לסווא הרע עכשיו נדעם שליטה זאת וענינם :

חלקי המחמר הזה ג'. ח"א כשהוצרך לתת שליטה. וכו' ענין שליטה הלבושים. ח"ב וזה נקרא להם נפילה. וכו' בשליטה נקראת נפילה וכעס לזה. ח"א יש בו ד' הכחות. סתם: א' כשהוצרך לתת שליטה כו'. זהו מה שכתבתי למעלה שסרע היה מוכרש רק במעשה שטובים הלבושים בשעת שליטה שבה נכחיים לעולמות בפ"ע, כי כל מה שטוב בנחיות אצילות נאמר בו לא יגורף רע, וסם כמות הכונה לסווא ענין הרע ע"כ לרץ שיכלו הלבושים האלה ואז יולאו. ככתוב ג' לתקן את עצמם. זהו ג"כ מה שכתבתי למעלה שכל זה הוא לאורך חסיון, כי עד שלא ילא הקלקול בתחלה ונדמנו הדברים ליתקן בסוד החזרת הרע לטוב אין לאור לבוא, כי הדבר בעצור זה נעלם האור להיות לכלים לעשות ענינם זה. ככתוב ג' נתעלם. סייו כי פצולות העולמות האלה סייו אחר כנתאללו האורות באצילות להמשיכם לחון לליך ההתחונים, וכ"א לוקח מן האצילות מה שיוקח וממשיכו למקומו וזהו הסדר המתוקן, אבל עתה לא זאת הכונה כי עתה לריך לברר מליאות העולמות האלה לפי עצמם, שיסיו ראויים אחר כך לעשות הפעולה הראויה להם דסייו המעשה מן האצילות, הא למד זה דומה לנימרות שוטלים מים מן הכתר וממשיכים אותו למקומם, כל נימור חנק הראוי נו להגיע אל מקום הראוי לו כדי זה סדר מתוקן, אך כשרוצים לתקן הנימרות בפ"ע דסייו לעשותם כלים מוכנים לסיוות אח"כ לנימרות שיסיו למי הסדר, סם אין הסדר שייך להם בזמן הסתקם כלל, הדבר אין לו לשפוף ע"י וכאלו אינם לנימרות שלו, ובאמת כשהם סוגים ונבים חוץ ממנו אינם לנימרות שלו אלא כלים נבנים עתידים להיות לנימרות שלו, כן הדבר הזה, כשבי"ע עם אצילות אחר בהם בניו אז כ"א לוקח מן האצילות וממשיך, אך בהנחת כ"א בפ"ע אין שייך אצילות בזה, הדבר הוא מחעלס ומניח להם לסיוות רק גולמי בסולכים ונבים מעט מעט עד שנשלם כל החלוי בהם לבנינם שח"כ יסיו לנימרות חלוי, וע"כ עתה כהוצרך לעשות דברים הסתלים במליאותם דסייו כולאות הרע ובחזרת הקלקולים לחסיון כנ"ל, סם האצילות נחעלס מזה הדבר כי אינו לריך בו, ונשארו העולמות הם לבדם ששולטים להסתדר ולהתקן, שאין לאצילות חלק ונתלה בהולאות הרע כלל אלא אורו נמשך דרך כ"ע

[מז] כשרצה המאציל ית"ש לחקן ענין הלבושים האלה היה מברר סדרנותיהם א'

א'

פירוש

נ"ע כשיהיו מחוקקים לצימורות לו • הבחנה ד' ואז היו שולטים וכו' . זה פסוק כי אז
 אין להם להשגב לרגלים לו אלא מרגלים שבו נשאר עולמות בפ"ע • חלק ב' יש בו ו'
 הבחנות • הבחנה ח' וזה נקרא להם נפילה • פי' אע"פ שהשפעות כסדר הוא שיהיו
 נ"ע בחלק לבושי אצילות אח"כ עולמות בפ"ע, אך בנד"ד אינו כך אלא נקרא נפילה
 וסיימו מיחם המלכים וכדלקמן • הבחנה ז' כי היו מופלים • פי' סדר השפעות הוא
 שהאצילות נשאר [והלבושים] הם מהשפעים דהיינו שניתן להם שליטה לכל ח' להמשיך מן
 האצילות חלקו כנ"ל, אך כאן נחשלים האצילות ואין הלבושים ממשיכים ממנו בסדר הכל'
 אלא אדרבה נפילה הוא להם שלא הם נתפשטו אלא אצילות הוא שנסקלק, ואז מה שהיו
 הם רגלי ולבושי אצילות נשארים עולמות ב"ע בפ"ע יען חסר מהם סגוף שהיו מלוכשים,
 וממלא שבסדר ההשתלשלות בבחי' אחת הם לבושים ואח"כ הם נבחים בבחי' אחרת בזמן
 שליטתם וזה עולמות, (*) אך כאן אותה בבחי' עלמה שהיתה בסוד הלבושים נשארו עולמות
 שחסר מהם בחי' היותם לבושים יען חסר מהם סגוף המהלכש כמ"ש, ואין זה אלא שהם
 נריכים עתה להבנות כדי להיות אח"כ עד"ז לבושים לאצילות ואז יסיו בפעולתם כראוי
 להם, ובין חבין שאין דומה שליטתם זאת לשליטה שיש להם כשהם מחוקקים עם
 האצילות, כי בשליטה שיש להם כשהם מחוקקים עם האצילות הוא ששולטים להמשיך אורות
 האצילות לתחתונים, אבל שליטה זאת אינה כך אלא שהם שולטים בסוד החלקים שלהם
 ממש בלא שייכות עם האצילות כלל, אלא שהם שולטים בסוד חלקיהם ממש לגלות חלקיהם
 ופעולותיהם הפרטיות בבחי' בינים כדי להוציא עיני הרע הבלועים בין הכחות האלה •
 הבחנה ג' ולא בסדר ותיקון • פי' זה השבירה שאנחנו מוזכרים, כי יש נפילה, ויש שבירה,
 נפילה ר"ל שגפלו ממדרגה עליונה לתחתונה כנ"ל, ושבירה הוא שלא היו שולטים בסידור
 חלקיהם כראוי אלא אדרבה באותם הקלקולים שגורם הרע כשהוא שולט, כי כבר שמענו
 שהשבירה היתה שליטה כחות ההפסד שהיו מפסידים אותם ונעשו בכל מיני קלקולים בכל
 מיני רעות שיכולים להיות בעולם, והם הם למעלה כל מיני פגמים וקלקולים שיכולים
 למלא באורות העליונים, שהרי זה הוא שיפור כל ההפסדים כי מה שלא שיער מתחלה לא
 היה יכול להיות אח"כ • הבחנה ד' ריקים מן האורות שנותרו מהם • פי' גם זה חסרון
 גורם להם כח לעשות הפעולה הנרצית בהם בשבירתם זאת, וסיימו כי האר הוא בסוד
 סיחוד המחזיר כל הרע לעוב, אך בכלן הכוונה היתה להוציא הרע בבחי' רע, והנה
 בזה מוכיפים כח הכלים האלה לעשות פעולה במה שנותרו מהם האור ושהם יורדים
 עוזבים ממנו, שאז (ר"ל) שאינם מתנהגים על פיו אלא אדרבה מהעלמו הגדול נמשך הענין
 הזה כל השבירה ואז הם נוחים כל מגמת פניהם להוציא הרע וכדלקמן, ולא הי' באמת
 מעשה מעלים השלמות כזה שהאור (מאח) [תחשלים] אפי' ליכנס כלל בענין הכלי ואז נשאר הכלי
 שולט רק בבחי' הדין הקשה • הבחנה ה' ואז היו פונים וכו' • כי כיון שנותרו מן ענין
 השלמות הרחק גמור אז היו פונים רק לענין זה והיו כל הדברים רק לזה • הבחנה ו'
 כדי לחקן בסוף, פי' עכ"ז לא היתה הכוונה לעשות רק רע, אבל הכוונה התכליתית
 הרחוקה עכ"ז היתה רק לתיקון, וכן הראש שלא עזב עכ"פ האור מהאיר מרחוק אל
 הכלים, ואפי' כשלא האיר עוד שאז נעשית הנפילה עכ"פ היו הדפ"ח יוצאים שירדו עם
 הכלים, כי הכוונה כוף כוף היא רק אדרבה לעשות מן הסקלול כגדול כזה תיקון גמור
 שלם לגמרי ;

[מז] מי שחפץ להבין ענין ח' הטיב לריק שיקבל מתחלה ליור ח' מרחיב ירללות הענין

(*) אכל אע"כ שהי' הכוונות נודקת בהם בכל פעם, אך כו' (כ"מ בהע"ת)

א' שלא תהיינה פגנות אל הרע אלא יחזרו פניהם להסתלק ממנו ואז כל מדרגה היתה מניחה ענין הוצאות הרע למדרגה שלמשה ממנה נמצא שהיה לה חלק בזה רק שהיתה מסתלקת (ומתנק'') [ומתתקנת] ממנו ואז היא היתה ראויה לקבל אור וכן כל מדרגה ממדרגה למדרגה שתחתיה עד שנתבררו כל המדרגות אבי"ע כמו שהם עתה והניחו ענין הוצאת הרע אל המדרגה התחתונה שבכל המדרגות במלכות רעשיה ואז הוכנו כלם לקבל

פירוש

הסוף מן הראש ועד הסוף אח"כ ילך לפרטים, וסמנים לזה פשוט תחלת המחשבה סוף המעשה וכל המעשים הראשונים נעשים ע"פ המחשבה המכוונת למה שבא אח"כ אחר המעשה הסוף, אח"כ ח"א להבין המעשים הראשונים בהם על מה הם באים אלא זידיעת מה שבא אחריהם כיון שכוננו בהם למה שיבוא אחריהם, וכן עד סוף כל המעשים שהרי הכל נעשה בעבור הסוף. והנה תחיל המעשים הם לפי מה שמכוין בהם, אך מה שמכוין בהם הוא מה שבא אחריהם וסוף המכוון הוא המעשה שיבא בסוף הכל, אח"כ מי שירצה להבין עניני המעשים הקודמים לריך שידע בתחלה סילוכם עד הסוף ואח"כ יחזור לפרטיהם, ואז לא יצטרך להיות תלוי ועומד בהבנת פרטי הראשונים עד הגיעו לבסוף, אלא כשכבר ידוע לו סילוך הסוף של כל פרט ופרט יצינכו במקומו, וע"כ עכשיו שהתחלנו לפרש ענין כלבושים איך שניתן להם שליטה בפ"ע כדי שילא הרע מהם ואח"כ יהיו ראויים להתחבר גם האור, הנה לריך לפרש בכלל כל סילוך ענינם עד הסוף שבאים לתיקון, ואח"כ יוצגו כל הפרטים שנדבר בהם במעשים הקודמים :

חלקי המאמר הזה ב'. חלק ה' בשרצה המאציל ית"ש וכו'. והוא ענין תיקון הכוזב הכלים לקבל אורם. בחלק ה' וכל זה נקרא ב'. והוא שכל זה רק ענין הלבושים. ולא תשלוט התיקון. חלק ה' יש בו י"ב הכחות. הבחנה ה' כשרצם המאציל ית"ש וכו'. והיינו כי המלכים שבזורים כ"כ זמן כמו שנומרים כחות הרע שנחגלה מהם, ופי' זה הדבר, הנה ישראל ירדו בגלות יש להם לעמוד כ"כ זמן, כמו כ"כ מדרגות שיש ברע השולט עליהם, כך אלה המלכים היו עומדים בחורבן כ"כ מדרגות כמו שנותן חלקי הרע ואח"כ יתגלה ראון העליון ויתקן וסיינו בסוד היחוד האמור למעלה, כי הרע אדרבא הולך ומתגבר בכל יום אלא שהראון העליון ישים קץ בסוף הכל, והנה שורש כל זה הוא ענין המלכים האלה ע"כ ירדו ונשברו ועמדו שבזורים לפי ענין הרע שהיה הולך ומתגבר במדרגותיו, וכשרצם הראון העליון שם קץ לזה הדבר וחזר ופקנס, וזה עלמנו זמן עמידת ישראל בגלות וגאולה, היינו כי הרע אינו מתקיים אלא עד שישלימו כחות הספי' שהם כחות דמות אדם לעשות את כלם, כי הלא כחונס כבר נתפרשה למעלה שהקב"ה רצם להסיר את כלם שנגד כל כח של ספי' יכולה הס"א לקטרג אך כנגד כח היחוד השולט לא יכולה לעמוד אפי' רגע אחד וזו גילוי יחודו כמפורש למעלה [סוף סי' ל], וזה מה שנתעשה במלכים האלה, כי הניח לכל הכחות העלויים דמות אדם שכונס יסיה הרע שולט, והם כ"כ מדרגות של רע שכנגד כחות אלה, וע"כ לא היה מגלה יחודו וכך היו הולכים הדברים תמיד אדרבא הרע הולך ומתחזק יותר, אך כשנשלמו אלה הכחות של הספי' אז גלה ראון ורצם בכה שליטתו לתקן הכל, והנה מאז והלאה הוקבעו כחות של הרע כי כבר נחגלו וסיינו כנגד כל מה שהיה כח בפירות כך ילאו כחות של הרע ואח"כ נתגלה הראון, וכן הוא עתה להיות הס"א בולטות בכל מדרגותיהם' והם הם כנגד כספירות ומדרגותם, אך הראון כבר נקבע לסגלות בסוף מדרגות אלה וזו יום הגאולה. הבחנה ב' הים מברר וכו'. פי' כי בתחלה היה צחק המדרגות הולאות הרע ובהם הם שיעורי הגמלאים בלתי מחוקקים, שכן ילאו אח"כ אפי' למעשה וסיינו והאד"ר היתה הבה ובה, כי בתחלה נבראת ואח"כ נחברת

לקבל את האור חוץ מזה האחרונה באשר שאין לאור להתפשט אלא בכלי שניקה מן הרע, וכל זה נקרא רק תיקון הלבושים של הנקודים שבמו שהיו הכלים מתוקנים כך היה האור הולך ונכנס בהם וכל כלי שהוא רחוק יותר במדרגותו מענין הרע ראוי לאור יותר

פירוש

נחרכה וסיימו נבראת מלאה מן הרע עד שלא הרע שבה וכחריב אותה עלמה שלא היה מניח לשום בריה מליאות, אח"כ ויאמר חלקים ימי אור וסתחילו להחברר הנמלאים א' א', ועכ"ל לא עבר הרע מן העולם אלא שהצטרף לא היה כוח עלמו מלא רע אלא היה מזוהר מן הרע ומכיון עלמו להסתלק ולהנצל ממנו וסרע היה כפוי ונשפל, אלא שלפי שלא היה מחוקק לגמרי הנמלא האור, יוכל אותו הרע לחזור ולהתגבר ולהחריבו, אך לא יהיה דבר מוכרח זה הענין כמו שהיה מחסלה, כי מתחלה היה רע כבר מוכן ועומד להתגבר, ועכשיו אדרבה הוא משוקע ועומד להיות שקוע במקומו אלא שיוכל להשתורר, ולא עוד אלא שהחלק היותר קשה של רע שהיה גורם התגברות הוא אינו עוד, פי' כי הנה בתחלה לא די שהיה בכל הנמלאים רע גדול אלא שלא היו החלקים מסודרים בדרך שיוכל [אותו סדר] ללכת בפועל, וזה עלמו הוא רע גדול, והנה אח"כ נעשו הדברים בהדרגה כי נסדרו הדברים בדרך אחר, וניתן מליאות חדש לנבראים עלמם יותר נבחר ומחוקק, במה שהמליאות הראשון לבדו היה גורם כל זה החרבן מליאות הב' הזה אינו גורם זה, ולא די זה אלא שבהיות גם המליאות הראשון עמו הוא עלמו נסדר בסדר מה שלא היה לו מתחלה עד שגורם לו שלא יהיו החלקים סרעים כך עומדים ללכת אלא משוקעים במקומם, והרי אחד החלק הקשה שהוא חסרון הסדר כי הרי בסדר ניתן [ואז] הרע אינו עומד להתגבר עוד תגבורת כ"כ גדול אדרבה עומק הכוונה הולך לעשות שאותם החלקים שנשארו יחספכו סוף סוף לעושה, והנה כל זה הוא למעט ובורש כל זה הוא למעלה, כי שיעור הנמלאים הוא הוא ההנהגה, ובתחלה היו הספירות חוקים של ההנהגה כוללים בהם ענין הרע להולילו לפועל כדי שח"כ בתיקונו יגלה היחוד, וע"כ כל המדרגה צפרט בזמן הנפילה שניתן לנבונים שליטתם היתה הכוונה בהם להולילו הרע, וע"כ הסר מהם השלמות לגמרי שהוא המצב הרע כדי להולילו הרע, והנה הולילו אותו והיה גורם להם עלמם חורבן, וסיימו שלא היו הכחות העיוניים שבהם אלא בדרך שלילה והכחות של הפסד הם הם שולטים, אח"כ שיעור המהצבה העליונה הנמלאים הולילים מן החורבן והוא הסיוות יולאות מן הרע ונתן (להם) מליאות לכל הויה בפ"ע, ואין הכוונה עוד עתה להולילו הרע אלא אדרבה ללכת מן הרע בסוד היחוד העליון, שאע"פ שהיה הרע יבא התיקון וסיימו גילוי השלימות שנתעלה בראשונה, אך לא נתגלה כל השלימות בבת א' שלא יבא עוד רע בעולם אלא מעט מעט, הנה התחילו להמלא הנמלאים שרע היה מחריב אותם ולא החריב עוד הרע בבראשונה, אלא שלא נקבע מליאותם לגמרי כי יכול עוד הרע להתגבר עליהם ולהחריבם, אבל חבין הכפרה שיש בין מאבס הראשון ובין מאבס זה, שבראשונה היו מדרגות שכוונתם להולילו הרע והיה נקרא שהענין היה בהם עלמם בכל חלק וחלק, שכל חלק וחלק היה לו להולילו הרע שנגדו, אך עתה כל המדרגה שהיתה נתקנת ר"ל שהיתה [מסתלקת] מענין הזה של הוללת הרע, אדרבה עומדת ליתקן מן הקלקול שהיה הרע גורם להם, אלא שלא עבר הרע מן העולם כנ"ל ואח"כ נמלא שרע עומד יכול לקלקל המדרגה האור, כי לא נקבע ענינה בשלימות לגמרי שיוכל לשלוט ולהתקיים בעולם, אך נקרא שרע חוץ מהם פי' חוץ מעינים, וסיימו כי הנה עתה המדרגות מהצדדות מן הרע עינים הפך מן הרע יען עינים עתה התיקון, ולא הקלקול שהיה מתחלה שהיה אדרבה צעניס להולילו הקלקול כנ"ל, אלא בכיוון שיש

יותר גדול אך האצילות הא' לא חזר (ונבנם) להתגלות כי זה לא נקרא תיקון שלם של אלה

פירוש

הרע בטוב ר"ל שאין ענינם נמלט מן הסלקול שיכול לבוא עליהם ממקום אחר, אך לא שהם סיבה לו ע"כ נאמר שהרע חוץ מהם, ונמלא שהכירור שהיה נעשה, היה, שהיה מדרגה א' ויולא מחוץ החורבן שהיה מחריב אותה וכיהה נקבעת חק בהכנסה שאין עוד ענינם להוילא הרע כלל אלא מדרגה חיקון, אחר שכבר היה הרע וקלקול וכלקמן. הבחנה ג' אלא יחזרו פיהם כו'. פי' שהף על פי שמלך טבעם היה להוילא, הנה עתה הם שמים עצמם להחזק בדרך היחוד ומסתלקים מענין זה, והוא גילוי השלמות שהיה למעלה שזו כל ענין החיקון של הספי', שכיון שהתגלה בהדרגה גם חיקון הספי' הולך בהדרגה, פי' עתה הם חזרו לדרך היחוד להחזקן אך הרע לא נחבטל, והאמת מה שהרע לא נחבטל לפי שלא כל הספי' נחקנו לגמרי בדרך זה אלא נשארו מלכות כלקמן, וזה ודאי אם היו כל הספי' נחקמות כך היה לא היה מליאות לרע כלל, אך נמלאת למד שכל חיקון הספי' הוא רק גילוי השלמות, שאז נספכות במדרגות לדרך היחוד ונמלאו מסתלקים מענין הולאות הרע, והרע הוא רק חוץ מהם כי הוא רק ענין באותה מדרגה שלא נהקסה כ"כ וכלקמן. הבחנה ד' ואז כל מדרגה כו'. פי' בהחלה היו במדרגות כולם פגועים להוילא הרע וכולם נחרבו, והנה נחשוב עתה כללות כל הנחרב כלית א', והמדרגות יולאות מחוץ הכללות הזו א' א', וכנה כל מדרגה היוולדת מן הכלל להיות נקבעת חק בהכנסה הרי ענינם הטוב נקבע, אך ענין הרע הולא ממנו אינו מחבטל עתה, וזה כי לא הגיע גילוי השלמות אלא לקבוע הנהגה א' שהלא מן הרע אך לא שהחבטל הרע, ואמנם אין דבר בלא שרש ואם אנו אומרים שהרע אינו מחבטל מאין הוא מתקיים, אך הענין הוא כל מדרגה היתה מתחלה מוילאה הרע, וכשנעשה הכירור נברר לחק בהכנסה מה שיוולא מן הענין הזה, וע"כ נשאר איזה שרש לרע מלך המדרגה היתה עצמה כי לא נגלה השלמות לגמרי עדיין, [אלא] שאותו שרש לא נחשב עוד למדרגה הנחקנת כלל כי במדרגה הנחקנת היא חק א' נקבע לפי חיקון ואין שייכות לאותו החלק בזה, וע"כ נשאר אותו הענין לחוץ עם כללות כל השאר מה שלא נכנס [בבנין] במדרגה הנחקנת, ואח"כ יולא מדרגה אחרת נחמיה, ונחקנה בדרך זה, והייתה השרש של קיום הרע [שלה] וכן שרש של המדרגה בא' עם כללות כל השאר, אמנם כשבא [להתגבר] [להחזיר] המדרגה הב' מן הכללות, הנה בכללות היה מה שלא נברר עדיין שבו כל הרע הטומא להדחות וכן מה שנדחה מן המדרגה הראשונה, כי הרי היה הכל כמו כרי א' שטועלים מומנו מעט מעט וחורקין שהאר עד שסוף סוף נברר הכל, ונמלא שההתגבר ד"מ כתר הניח מה שהיה ממנו כי הוא אינו מקיים עוד הרע שלו אלא איזה בחי' מה שנשאר עדיין יפן לא נגלה השלמות לגמרי, אך זה אינו נחשב לבחי' כתר אלא החכמה שעדיין לא נבררה ויש בה מה שמוילא הרע עדיין שם הולך ג"כ שרש ענין זה, ונמלא אפילו הרע שנדחה מן הכתר עתה מקיים מן החכמה שבא אחריו, וכן החכמה נבררה והרע נדחה ממנו ועדיין הוא מקיים אלא הקיום של הרע נשאר לבונה שבאה אחרים, והיינו קיום הרע של הכתר וגם הרע של חכמה, עד שסוף נשאר כל הרע למדרגה אחרונה דמלכות דעשייה שהיה מקיימה כל הרע של הספי' העליונות ג"כ, והיא ספי' א' שגם היא נבררה מן החורבן שאל"כ לא היתה נמלאת, אך נבררה מעט ואדרבה היא נמלאת להעמיד הס"א כל זמן שזריך (אך עומד) [אבל להעמידה] מיהגה מן הקדושה בסוד ומלכותו בכל משלה, אך יפן ענינה הוא לקיים הס"א נקרא שלא נבררה באחרים וכלקמן. יש להקשות, אמרנו הרתי דספרי אכדדי, כי אמרנו שהוא כמו סכרי

אלה הלבושים כל זמן שיש מדרגה זאת האחרונה כך פונה להוציא הרע וריקה מן האור בשבילו :

תיקון

פירוש

כרי בטופלים א' א' וזרקים השאר לכרי, ואמרנו בקיום הרע של כתר נשאר לחכמה וכן של חכמה לבינה, והלא אין משל כרי, כי כרי הוא הכללי ולא בהכמות מדרגות מדרגות, ובאמת כן מסתברא יותר כי מה יש יחס לחכמה לקיים את הרע של כתר יותר מן האחרים. תשובה, האמת הוא שגם בזה יש מדרגה, פי' שהרע עלמו בתחלה היה לו שורש גדול שהיה מכתשם גם בכתר, ואח"כ ירד מדרגה א' ולא נשארש אלא מחכמה ולמטה, ואח"כ ירד ולא נשארש אלא מבינה ולמטה, וזה מורה הדין העולם שאין שייך הרע אלא בהלקים החסומים ולא בעליונים, וע"כ אע"פ שמו"א נראה שמדק הפסולת לכרי אך האמת שהיה מגיע הדבר מיד לחכמה ומכ"ש מזה ולמטה, ובסתברר חכמה היה מגיע רק לבינה וכו' כולם עד שנשאר במדרגה החסומה שזכרתי. הבחנה ה' ונמלא שהיה לה חלק בזה. פי' כי הנה ודאי הוא שדרך ביניהם במ"א מה שמקביל לכל ספירות הקדושות, וההקבלה כך היא נעשית כנגד העוב נדחה הרע לחוץ ונעשה מדרגה מן הס"א, א"כ לדרך שלב הספי' יהיה חלק בה. הבחנה ו' רק שהיה כו'. והיינו כי זה הוא התיקון להסתלק מן הרע שהיה יולא ממנו. הבחנה ז' ואז היא היתה כו'. והיינו מה שפי' למעלה שדרך בתחלה שיטעמו הכלים מהולאות הרע אז יקבלו האור, וע"כ כל מדרגה שהיתה מבוררת היה האור נכנס בהוכה. הבחנה ח' וכן כל מדרגה. וזה פשוט כמ"ס למעלה. הבחנה ט' כמו שהם עתה. פי' אחר שנעשו מבי"ע אבי"ע וכלקמן. הבחנה י' והיינו ענין הולאות הרע. ג' פשוט כמ"ס למעלה. הבחנה י"א ואז הוכנו כולם כו'. שכלים יש האור הפנימי ובאמת חיו, והוא מ"ס הרב זלג"ס שנקראת עשוק שדרך להליכא מיד עושק. הבחנה י"ב באשר אין לאור כו'. וזה הטעם מ"ס למעלה לכל ענין הבורר הזה. ח"כ יש בו ו' הבחנות. הבחנה א' וכל זה נקרא. פי' אע"פ שעכשו יש אבי"ע הנה האמת הוא שכל זה רק בי"ע של הנקודים, ונקרא כל זה בשלמו הלבובים עד שנתקנו ועדיין לא נכלמה שליטתם, כי לא נשלמו מעשיהם עד שיהיו נשלמים כל הבוררים. הבחנה ב' שכמו שהיו הכלים מחוקקים. פי' שהיו כל הענין של אבי"ע או אלא התיקון של הכלים, כי מן שמתקנה ביותר מהעלה יותר ומקבל אור יותר גדול, אך עכ"ז נא בא האור הגדול השלם שהוא האלילות שנחשלה כי הלבובים עלמם לא הכליחו חיקום כלקמן. הבחנה ג' וכל כלי שהוא רחוק כו'. פי' שהמדרגה נמלאת בענין הריחוק, נמשך מהמדרגה נקיות הרע, שהמדרגה החסומה בכל המדרגות הגם היא המקיימת את הרע כנ"ל, והמדרגה העליונה מונעת וסמוכה לה אע"פ שהיה מקיימתו אך עכ"פ הינה רחוקה הרבה ממנו, והעליונה יותר רחוקה יותר, וכנגד זה האורות גדולים בכלים לפי נקיונם. הבחנה ד' אך האלילות לא נתגלה כו', זה מבורר בכל מה שכתבתי למעלה שכל זמן שהלבובים שולטים להשלים ביניהם אין שייכות לאלילות שם. הבחנה ה' כי זה לא נקרא חיקון שגם. פי' ענין הלבובים בכלל לא נתקנו עדיין כל זמן שיש חלק א' מקיים הרע, ולא עוד אלא כי לכל שאר המדרגות גורמות חסרון, כי הנה נשאר בכלים רחוקים מן הרע אך עכ"פ יש להם בייכות עמה, וע"כ לא נתגלה עתה מן האלילות שום דבר חלק כי לא נשלם הלבוב. הבחנה ו' וריקה מן האור בשבילו. הנה זאת ראיה שלא נשלם עדיין חיקון זה כי עדיין הדברים היפך הכוונה החכליתית, שאנו רואים שיש מדרגה א' שהיא ריקה מן האור והלא כל המדרגות לריקים שיהו בהם האור שזו שלימותם, אלא שלא נשלמו הדברים עדיין :

[מח] תיקון מדרגה זאת האחרונה תלוי במעשה בני אדם שהם יגבירו כח הקדושה ואז לא יהיה עוד ענין לרע כלל אלא הכל עומד לכבד הבורא לבד ואז יקרא שנתקנו הלבושים תיקון שלם וחוזר הכל להשלים המונח האחר שהיושם להיות כל הבריאה בהשוואה א' חק א' של תיקון שלם בענין גילוי יחודו של מקום ב"ה, ואז יתגלה האצילות של הנקודים שהוא המונח הזה הא' וישלים ליכנס האור בכלים כולם והלבושים יהיו נמשכים אחר האצילות ויהיה הכל תיקון שלם :

שיהי'

פירוש

[מח] כדרי לשלם סילוך הכולל של המ"ק לריך לפרש גם ענין המדרג' הזאת כשנאמר באחרונה :

חלקי המאמר הם ב'. ח"א תיקון המדרגה זאת. וסוף מה יסיה התיקון זאת המדרגה. ח"ב ואז יתגלה בו'. הוא מה יסיה בתיקון המדרגה הזאת. ח"א יש בו ח' הכחות. הכחות ח' תיקון מדרגה זאת. פי' כי זה ממש מה שהכונה המהפכה העליונה לזורך השכר והעונש, כי הדיל הרע מן הספי' העליונים, והעברתו לגמרי הניח ביד בני אדם, וזהו תיקון מדרגה זאת. הכחות ב' שם יגבירו כח הקדושה, פי' שאין לריך ענין חדש לבני אדם אלא די שיגבירו הם כח הספירות הקדושות ככח מעשיהם, וסוף הדיל שבין התיקון העשוי ב"ש ובין התיקון העשוי ביד בני האדם, שכל מה שהיה ענין חדש הולך להכשיר ב"ש, ומשם הוא רק הגברת התיקון וקביעתו זה יעשה ביד בני אדם. הכחות ג' ואז לא יסיה ענין לרע, פי' כי אפי' המדרגה הזאת חונה מקיימת הרע אלא כשיהיה מקורג בזמן הריך, והנה אינו לריך אלא בזמן שיש פגמים וחטאים, אך אם כל הנשמות ישלימו חוקם הנה אין שייך עוד רע כי אין שייך עוד קטרוג כיון שאין עוד ראוי לעונש, ועוד שבחירת האדם היא הנותנת שליטה לקדושה או לס"א בעולם, וכונת המלות הם לתת שליטה לקדושה ולהעביר הס"א שלא תשלוט, ובין שהשלימו כבר כל חוקם ושלמה כל עבודתם שבה ניתנה השליטה לגמרי לקדושה והעבירו השליטה מן הרע ואין שייך עוד רע. הכחות ד' אלא הכל עומד בו'. פי' אפילו הרע שהיה, חוזר להיות לכבוד הבורא ממש וכדלקמן. הכחות ה' ואז יקרא. פי' זהו תיקון הלבושים ממש מה שהיה בהם רע חוזר לטוב ומזה נמשך מליחת החק הראשון שיהיה הכל לכבודו של ח"א ב"ה וזהו, הכחות ו' וחוזר הכל בו'. כי הכוונה הוא להשלים זה הענין הכללי כי זה מה שלא נתחלה ועומד עדיין להשתלם, שכל הכיובים שהיו היו כולם להשלים תיקונו. הכחות ז' חק ח' של תיקון שלם. זהו טעם מה שחוזר הכל אל זה הענין, אלא שזהו באמת עיקר המליחות שהמליחה המהפכה העליונה וזהו מה שריך שלא לפועל ושיינו החק של התיקון השלם. הכחות ח' בענין גילוי יחודו בו'. דסיינו כי זה תכלית המהפכה מתחלה לגלות יחודו העליון שהוא שלימות השלם, כדי שבו יתענגו הנמצאים כמפורש למעלה. ח"ב יש בו ד' הכחות. הכחות ח' ואז יתגלה אצילות וכו'. פי' כי זהו האצילות הוא התאצלות האורות שבו כל הכחות להענג בה הנשמות כמפורש למעלה, אלא שזה לריך שיהיה לפי המלך השלם ומתוקן, וע"כ אחר שנתקנו הלבושים ונתקנו כל הקלוקלים או נתגלה האצילות, שהוא האצילות האורות לפי כללות המונח של כל הנמצאים בבימות כולם לכבודו של מקום ב"ה. הכחות ב' ויבליס האור ליכנס. פי' כי האצילות הוא שאנו מזכירים הוא בכלים של הנקודים, וכשהו יסיה נמצא, יכנס בו האור הפנימי בבחי' כלי בשלימות וזאת היא ההכנה השלימה. הכחות ג' והלבושים בו'. כי עתה מה שהיו מלבושי האצילות כבר אמרנו שפלו להיות עולמות צפ"ע לפי שחסר מהם הנוף המתלבש, ובחזרו להשגות יחזרו להיות לבושים לו. הכחות ד' ויהיה הכל תיקון שלם. פי' כי האורות יהיו שלמים [והלבושים שלמים] בבחינתם וכל הנמצא יסיה בשלימות בלא קלקולים :

אחר

זמנא שיהיו הכלים הלבושים האלה שרש לרע זה אינו קלוקל כי אדרבה זהו שלמות הבריאה לפי הכוונה בה לגלות היחוד העליון ב"ה אך שבחחלה היו שרש לרע שיהיה רע ממש וצריך שזה הרע שיחזור לטוב ע"י תיקוני בני האדם והוא עצמו

פירוש

[מט] אחר שאמרנו שיחזרו חלם העולמות להמשך אחר האילנות בסוד לבושים לריך לשלים ביאור זה הדבר לפי הענין שמבי"ע ועשו אבי"ע ולריך שיחזרו בי"ע: חלקי המאמר הזה ב' ח"א שיהיו בו'. זהו בבחנה בענין לבושים איך הם קודם הוליא' הרע ואיך הם אחר הוליאס. ח"ב וכדי לעשות זה. וסוף איך המעשים שיעשו בהם כוללים לפי הסגולה הזאת. ח"א יש בו ז' הבחנות. בבחנה א' שיהיו כללים בו'. זה פשוט כי כיון שבשלימותם הם בפ"ע הוליאו אותו ח"א ודאי שלפי טבעם הם כך. בבחנה ב' זה אינו קלוקל. היינו שאם זה היה קלוקל היה לריך ליצטל כמו שמחבטל הרע עלמו בסוף, כי בשלימות המעביר החסרונות כך היה לו להעביר קלוקל זה שהוא החסרון סיבה לרע כמו שהוא מעביר הרע עלמו, אלא שאינם קלוקל כלל וכן יתקיימו. בבחנה ג' כי אדרבא זהו שלימות בו'. פי' כל הכוונה היתה להראות בשלימות באמת ע"י שיהיו נבחרים החסרונות מה הם, שכולל להבין מכאן השלימות מה הוא שהוא מועביר החסרונות האלה, ואם כן כן לא היה נשאר שום דבר שמראה החסרונות כדי מה הרווחנו בכל מליאות [הרע] בעולם הנה חזר השלימות להיות כבדאשונה רק שלימות מלד עלמו שהוא שלם, אך לא נבחרין אמתו כמו שדרך מלד החסרונות. בבחנה ד' אך שבחחלה בו'. פי' זה ודאי שבורש כל זה של הרע כשהולך להמלא כדי להראות השלימות, הנה בחחלה היה לריך להמלא כדי לתת מליאות לחסרונות מלד העלם השלימות, אך אח"כ שהחסרונות נתקנו הנה נשאר זה כבורש להראות מה שהיה סוכה לחסרון מתחלה שנתקנו כבר, ונראה בבירור הסדר והדרך שנתקנו בו בגלוי השלימות שהיה סוף ומתגלה מעט מעט בסדרגה ומתקן החסרונות כ"כ בסדרגה זאת וכל זה נראה ומוכן בבורש הזה, וסיימו שבחחלה היה שורש לרע ממש, פי' כי אם הרע פועל רעתו שיש לו כח לעשות קטרוגין זה נקרא רע ממש, אבל רע בטבעו הוא כך אלא שיש בו מה שמתקן אותו ר"ל שאינו יכול עוד לפעול רע זה נק' רע שחוזר לטוב, שהרי הפך ממש עיניו בחחלה היה רע שבבביל נטעו היה מונע ההשפעה במקום שנמלא שם, אך כשחזר לטוב הוא מרבה ההשפעה במקום שנמלא שם ויותר שרע הוא נתרבה ההשפעה, כי מן הדין כך הוא שבטבעו היה חזק ואעפ"כ נולד מן האדם הרי הוא מעיד על האדם עלמו להמליך הרע בעדו ולהראות זכותו, וכל מה שהיה יותר חזק מתגלה יותר זכות מכה האדם שנלחו, וכן לענין השלימות, רע שעדיין לא ניתקן הרי כביכול הוא פגם לכבודו של מלך, אבל רע שכבר שלט עליו היחוד העליון ותיקן קלוקליו הרי הרע עלמו חוזר להיות לכבודו של מלך לומר ראו רע גדול כזה אינו יכול לעשות כלום בעבור שלימות של הדין היחיד, הרי הרע עלמו חוזר לטוב וההשפעה מתרבה כי עיקר ההשפעה היא בבחנה מן היחוד שבה תעמוג הכשמות וכמפורש למעלה, ומתחברים שני דברים אלה שאמרנו לענין ח' , דהיינו גילוי יחודו וכבודו של מלך וזכותו של האדם, כי כל עבודה בני האדם הוא לגלות יחודו וסוף מתגלה ע"י אמונה החזקה של ישראל המאמינים ביחודו ומתחזקים בזה בחוקף האמת, ואפי' כל קיום המאות הוא הכל כוד גילוי היחוד שהתחיל בתיקון הכלים כנ"ל. וסוף נמלא לרע ב' ענינים א' בחחלה המלאה שאז עושה כל החסרונות והרי הוא כביכול פגם לכבודו של מלך ובמקום שהוא נמלא ממעט ההשפעה וזה נקרא שהוא רע ממש. ב' אחר שנמלא וכבר שלט עליו היחוד והוא אינו פועל עוד אלא היחוד הוא הפועל בשלימות שלו

עצמו יהיה לכבודו של מלך שוכו ע"י בני האדם, וכדי לעשות בפועל זה הדבר הוצרך שהלבושים יתנו מקום לו ל מצא וזה ע"י הבירור והדרגה שנעשה בהם עד שנשארה המדרגה האחרונה של מלכות דעשיה לבדה להוציא אותו ונעשה ב"ע אבי"ע. וכשכבר ניתקן וחזר לטוב הזורים הרברים כבראשונה ואין צורך לו להמצא בפועל כי די שהיה כבר

פירוש

שלו, שאז הרע עלמו מראש כבוד המלך ביותר גדול לומר זה מה שנלח המלך בדי שלימותו, ובמקום שנמצא יותר מדרגה הספספה יותר הכל לפי רוב המעשה וכפי גדול הרע שניתקן מן האדם כך הוא זכותו של האדם. הבחנה ה' ולריך שזה הרע יחזור לטוב. פי' שיהיה ענינו טוב כמו שמפורש למעלה, והיינו שיהיה החסרון מתוקן שהוא עלמו יהיה גורם השלימות יותר בזה, אדרבה כל מה שהרע מתחזק ר"ל בשלימות יותר גדול רוצה להשלמות, וזה פשוט השלמות ר"ל מה שמתקן החסרונות, והשלמות הוא יותר גדול כשהוא מתקן חסרון יותר גדול, א"כ כשרצה הרצון העליון לגלות שלימותו הגדול מאד לריך שיגלה בתחלה חסרון הגדול מאוד, וזה ר"ל גילוי השלמות עלמו כי א"ל לבדן השלמות בלא חסרון שקודם לו שהשלמות מתקן אותו, א"כ כשרצה לגלות (הכנה) [סכה] השלם והסגוד מאד שבו תענוג השמות תענוג גדול מאד, א"ל כי אם שיגלה בתחלה חסרון הגדול מאד, כי כפי החסרון שמתגלה כך מדרגות השלימות נתגלה בסופו ובחסרון היותר גדול מתגלה כח היותר שלם, ולא תאמר יותר טוב היה אם לא היה החסרון ויהיה בתחלה הטוב שעתיד להיות לבסוף, כי אינו כך, כי שלימות אינו ר"ל טוב סתם אלא ר"ל תיקון חסרון, ואם לא היה חסרון לא היה מתגלה שלימות אלא טוב אך תענוג השמות האמיתי אינו בטוב אלא בשלימות שהוא ענין יחודו וכמו שפי' למעלה. הבחנה ו' ע"י תיקוני בני האדם. פי' שזה הדבר תלה אותו הרצון העליון בתיקוני בני אדם שהם יכינו המגלים סוף הענין הזה, והיינו שהם יגרמו שירצה היחיד העליון להגלות בפועל ולשלוט, ו[ולסדרות] שצבחו הוא בסוף הרע יחזור לטוב [והנה לא די שניתן להם שכל טוב על מעשיהם דכיינו הטוב אלא שניתן להם כבר על עמלם שאין להם אפילו בוסת הרי שהרע עלמו חזר לטוב] כי הוא הגורם תיקון היותר הזה, ואז ממילא גודע השלמות העליון שמתקן כל החסרונות האלה שהם עונשי החוטאים, כי [סרין] הרע עלמו אינו אלא לפי רצונו שרצה להשתלם ואם אינם מעיבים מעשיהם הרי הם טובלים בלדות, ואדרבה בסוף הכל מתגלה היחוד והרי הרע חוזר לטוב שמתגלה היחוד והחסרונות נהקנים. הבחנה ז' והוא עלמו יהיה לכבודו של מלך כו'. פי' שזה הענין בגילוי היחוד תלוי במעשה בני האדם נמצא עוד תיקון לרע עלמו, שאפי' מציאות צבחי' רע הוא לכבודו של מלך שזה מה שגורם לזכות בני אדם שהולכיו לעבוד ולתקן ולגלות היחוד העליון, שאם לא היה צבחי' זאת לא היה להם זכות, נמצא בתיקוני ב"א החסרונות עלמם נהקנים ע"י גילוי היחוד והשלמות, ואז גם המציאות שהיה כבר צבחי' רע הוא עלמו טוב. ח"ב יש בו ע"ו הבחנות. הבחנה ח' וכדי לעשות בפועל כו'. זהו מ"ש למעלה שרצה הרצון העליון שיהיה נכון הדבר שבחנה פרטית החסרונות לבד וסתקין לבד. הבחנה ב' וזה ע"י הבירור והדרגה. פי' כי בתחלה אע"פ שנספרו הכלים כג"ל הנה היה הכל בספי' ולא ילאו עדיין הנפרדים, פי' מה שהיו אומרים שהיה הרע מתגלה אינו הרע עלמו שהוא בס"א, אלא שרשי הרע שהם הדיונים וכל עניני הפנמים הנמצאים באורות עלמם, אך הרע עלמו לא ילא אלא אח"כ אחר התיקון, דכיינו אחר שנעשו כל המדרגות לפי תיקונם שהוקבעו להיות חוקים בהסגה, שאז הוליו אח"כ הנפרדים ויאלה בס"א לפי שרשים הם שנגלו לה בשמירת הכלים, וזוה הענין היחיד הסדרה

בבר וניתקן וזהו בלע הסות לנצח ואז חזורים אבי"ע לבי"ע וחלק המלכות דעשיה נכללת בכלי שלה ומהגלה האצילות העליון של כללות הנקודים ואז נשארים הלבושים שיש לרע

שריה

פירוש

הסדרגה שזכרנו למעלה שכל מדרגה הינה מטלקת פלמס מזה ונשארה רק מדרגה אחת מלכות דעשיה מוליאה הרע, וסיה מוליאה אותה ממס לפי השרפים שיש לה מכל הספי', שהרי מלכות זאת יש לה כללות כל השרפים וסוליה עינים אל הפועל וסינו הס"א ממס, והנה לעשות זה הדרגה הדרגה גדולה בלבושים שפלו, וסינו שמג' יעשו ד' וגמלא שמלכות דעשיה של עתה אינו אלא חלק ה' מלכות דעשיה כי באר החלקים נתעלו יותר ולא עמדו במדרגה שפלה, וכמונה זאת כי בהיות כל המדרגות מתחונות לסלק פלמס מן הולאה הרע כנה ישארו לפעולה הזאת רק מלכות דעשיה זאת ונשתלקו החלקים האחרים ממנה, ועכ"ז נשתלקו כל האחרים זה מזה עד שנעשו מבי"ע אבי"ע, והמדרגה האחרונה מאלה שכבר הינה ענין גדול אלא חלק ממס שראוי להיות מלכות דעשיה הוא נשארה לענין זה, וכשאין לרד עוד הולאה הרע כנה בחזיר המדרגה הזאת להיות נכללת עם החלקים האחרים שנשתלקו ממנה, וכולם ביחד יהיו מלכות דעשיה לא חלק זאת לבדם, ויחזרו אבי"ע להיות בי"ע, ואצילות עליון מתגלה עליהם דיינו מה שהיה קודם השפירה. הבחנה ג' עד שנשארה המדרגה. פי' כי המדרגות הן הם כחות מתפשטים זה אחר זה כל כה פחות מהגדול שההעלם מתגבר בשני יותר מן הראשון, ואע"פ שבכלל מאהים מנה ובעליון נכלל הסתהון העפ"כ תלדוהו לא היו יולאים ובהיות כוונה להוליה הרע כנה היו המדרגות מסתלקים מן החלקים האחרונים כנ"ל, וכנגד זה מוכח העלם בחלקים האלה, כי בזה זה הם נבדלים מן החלקים העליונים בבחנה השנייה מתגבר יותר עד שמהם יכול לנח הרע משה"כ בראשונים, והנה ביאור כל זה הוא כמ"כ ה"ך כל מי בקונה פועל בפ"ע קונה בס"פ, וגמלא במדרגה זאת הסתחונות לא היה להם [לדיווח] ענין בפ"ע אלא להעפל אל ענין החלקים האחרים שנשתלקו ממנה וסיה עינים כעיינים, ואז לא היה עינים לסוליה הרע אלא חסנוס הא', וזה פשוט כי ע"כ הא' קוראים לה מדרגה בפ"ע מפני שהיא נמלא במדרגה אחת הענין הא', מה שנשתלקה הינה נכנסה גם היא בכלל הענין הא' ואז היא המדרגה האנו אומרים בכל"ה. הבחנה ד' ועשו מבי"ע אבי"ע. פי' כי לא במדרגה ה' לבד נעשה זה הענין אלא המדרגה רבה לרד כדי לבוא לזה עד שנעשו ד' אבי"ע, שזאת העשיה היא בפלה הרבה עד שמלכות שנה המדרגה הסתחונות שנה, היא מוליאה הרע. הבחנה ה' וכשכבר ניהקן וחזר לטוב. פי' כי הנה כבר שמעת איך שיש ב' מליאות לרע, מליאות הא' בהיותו רע ממס נועל רעמו, ומליאות הב' שחורש עינים פלמס שיה עיני הרע יהיו מבוקשים בתקומם ולא פועלים וזה נקרא שחור לטוב כנ"ל כי זהו גילוי השלמות וזה המדרגה השפיה כנ"ל, וכנה החיקון הסתהון הוא הרע פועל רע לא יסיה אלא הדרגה אחת עינים יהיו רק בדרך שלילה פי' בנתי פועלים מפני גינוי היחוד שגורם להם שלא יפעלו, והנה אין דבר בלא שורש וכל פעולה ופעולה בפני עצמו לרד שיהיה לה שורש בפני עצמו, והנה הלבושים הם המדרגות שבהם מוכשר עניי הרע כנ"ל, ה"ך [אכן] (הם) בהם בחי יכולת למלא בפועל [אז] לא נמלאים *) והרי הוא בשיקול, הם הם שולמים לבדם בלתי נמשכים אחרי האצילות, זה מראה שההעלם מתגבר ואז כולך ומתגבר ההעלם עד שיוליאו הרע רע ממס, ואם הם נמשכים אחרי האצילות, אז מראה שייחוד עדיין מתגלה וכולו ואז אין הסענה מתגבר עד שיוליאו הרע רע ממס, והנה שורש היות הרע רע ממס הוא חלק המלכות דעשיה שזכרתי למעלה, וכשתראה המחשבה העליונה לסוליה

קדש

(*) בה"א לך הם בבחינה נמה נמלאים בלתי ולא נמלאים.

שהיה כבר וניתקן והוחזר לשוב ונקרא שלם שהשלים או א"ם ב"ה את מעשיו ונשגב לברו ביחודו:

אין

פירוש

הרע אז העלימה האצילות מן הלבושים ושלטו בעצמם וגבר ההעלם עד שיצא הכח ההוא השפל ויצא הרע רע ממם, ובשיחוד חזר ומתגלה וגובר לחקן הקלקולים הנה מציאות כיוון הרע רע ממם לריך להצטטל, וכנגד זה אותו הכח שהיה מוציא אותו (אינו לריך להמלא וההעלם שהיה מוציא אותו) מסתלק, ואדרבה נמצאו הלבושים כמו שהיו מתחלה, פי' שהרע ביכולת להיות רע ממם (*) חלל שאינו יוצא מפני היחוד שחזר והכליעו ואינו מניח אותו להמלא להיות רע ממם. וזה שצריך להראות צבירור פעולת היחוד. הבחנה ו' ואין לורך כו'. פי' רע כשהוא רע ממם לא נראה בלבושים שיכול להיות אדרבה אינו נמצא מפני היחוד כנ"ל: הבחנה ז' כי די כו'. פי' בתחלה היה לריך ללאת כי לא ידענו עדיין מה הוא עד שנבחין ממנו, כשלימות, עכשיו שהיה כבר וניתקן [די] שיראה כך שהוא אותו הרע שהיה כבר ובהיה יכול להיות והיחוד הוא המחקן ואינו מניח רע. הבחנה ח' וזהו בלע המות לנלח. פי' שזהו מה שאנו אומרים שהרע נבלע בשרשו. הבחנה ט' ואז חוזרים כו'. היינו שבחזרו התיקון לע"ל הנה לריכים להיות הנקודים כמו שהיו קודם השבירה, וזהו פשוט שכיון שהשבירה הייתה שפלו הכלים לבי"ע ואח"כ מהם נעשה אבי"ע הנה חסר מהם האצילות האמתית שהוא מה שהיה קודם השבירה, וזהו מה שנתגלה לע"ל, א"כ הנה העולמות לריכים לחזור כולם [להיות] בי"ע לגבי אצילות האמתית שיתגלה [בבי"ה]. הבחנה י' וחלק המלכות כו'. פי' שהוא חלק א' מן מלכות הכלל עם הכלל שיצא ממנו, זאת היא הבחנה כל המעשים שיעשו בזמן התיקון שהם לחקן כל מה שנתקלקל בזמן השבירה, כי הנה כל מה שנתקלקל בשבירה הוא זה, ראשונה, שכלים נעלם אצילות, ב' שפלו הלבושים וירדו עד שנעשו בי"ע אבי"ע ונמשך מזה שנשאר חלק האחרון דמלכות דע"ש' שהוליא רע בבחי' רע, ג' שכל הלבושים נשארו פגומים מלד שהם המוליאים את הרע ואש' שהמדרגות העליונות נסתלקו מזה אינם מסולקים לגמרי כל זמן שהמדרגה האחרונה שלהם עדיין עושה המעשה ההוא, ובחיקון השלם הנה מציאת הרע במה שהוא רע מתצטטל, וכן חלק המלכות שהייתה מוליא את נבלעת עם חלקים העליונים, וממילא שהדרגה שבי"ע נעשה אבי"ע מהצטטל כי לא נעשית אלא לורך הולאת הרע, ואז נשארים רק בי"ע ומתגלה עליהם האצילות שנעלם, ושארית הלבושים בלתי פגומים, כי בתחלה היו שורש לרע וגם היחוד היה מתעלם מהם עד שסוף סוף הוליא זה הרע במה שהוא רע, אך עכשיו אדרבה הנה הכחות האלה של הולאת הרע אינם מוליאים אותו מפני היחוד שכבר נתגלה שמהיזר הרע לעוב ואין מציאות לרע במה שהוא רע: הבחנה י"א ומתגלה האצילות העליון. כי אחר שנשארו העולמות רק בי"ע בא אצילות והשלימם כי הרי זה הוא התיקון. שט"כ נכללו להיות בי"ע כדי לקבל אצילות זה עליהם. הבחנה י"ב ואז נשארים המלבושים כו'. שעמים בתחלה היה להוליא הרע בהעלם היחוד, ועינים עתה אותם הכחות שיכולים להוליא הרע לולי היחוד אבל בעבור היחוד אינם יכולים להוליא אותו עוד, והרי נמצא בם גילוי היחוד באמת, כי נראה שם כל הענין כראוי כמות שהוא שהרי כבר היה הרע כשפשטו כחותיהן ועתה אינו עוד מפני היחוד המתגלה עליהם. הבחנה י"ג ונקרא שלם שהשלים כו'. פי' כל הסיבוב הוא זה כי לגלות היחוד הולך כל זה הסיבוב וכשנשלם זה נכלם כל המעשה שהיה לריך לעשות, מהם והלאה הרי היחוד כבר מגולס והעולמות הם (עליות) [עולות] לפי היחוד המתגלה כבר, וממלא שהם בדרך אחר, וזהו כוד ממותה העולם באלף השביעי,

כי

(*) כה"א פי' שאין הרע רק כהנה להשגא אלא כו'.

[נ] אין שום דבר לבטלה וע"כ מה נכנס האור בתחלה ואח"כ חור ויצא זה א היה יכול לעשות כל ההדרגה הזאת בתחלה בלא זה לכל יש פעולה ותולדה עקרית

פירוש

כי כל הילוך המעשה הזה הוא כל זמן שית אלפי שנין דסיינו משכתחיל הסעלם עד שנתגלה היחוד, שכל זה הוא מעשה ממש שהולך להשקות כדי לבוא אל בירור סידוע האמתי שכבר נודע כך בראשונה, דסיינו שייחוד הוא האמת הקדום אלא שגלה הח"ס ב"ס לגלותו בגילוי ברור לסדרות גדול שלימותו, ולעשות זה הולך לעשות מעשה גדול שהוא העלם שלימותו עד שימלאו החסרונות כדי שסוף סוף יחזור ויתגלה ויראה לבסוף מה שיהיה כבר מתחלה, ואז נקרא שכבר נח מעינו זה והשלים מה שהישיב לעשות והרי גלה היחוד הזה בקדום, ומשם וכלאש יהיה התענוג הנלחי שהוא מה שיחשנו הנשמות צבירור האמיתי שהוא העונג האמיתי וכמפורש למעלה, והנה לפי היחוד שנתגלה יעלה את האדם עליות אחר עליות כאשר ביער במחשבתו הנעלמת, אך הקד רואה שיש הפרש בין שית אלפי שנין למס שבא אחר זה, כי כל שית אלפי שנין הם הם הסיבוב הסוף וסובב עד הגיע אל הנקודת שממנה נכע דסיינו היחוד כי ממנו נכע את הגלגל הזה ואליו יחזור ואז נח וסיינו מנוחה לחי עולמים. ומס שיהיה משם והלאה הוא דרך אחר וענין אחר שאינו לפי הדרך הזה כלל, וכנה ב"א המשיח הוא ראשית גילוי היחוד והוא סוד שמחני כימות עניתו, כי ימות המשיח מקבילים לכל החסרונות שהיו כבר, כי צמנו עד סוף אלק השבי לריך שיחגה היחוד ענינו לכל לז וכל החסרונות יתקנו זו, ובסוף אלק השבי אחר שכבר נעשה אפי' יום הדין הגדול שבו מהדברים כל המעשים שנעשו לאמהם אז נקרא שחזר היחוד ונתגלה ונשלב המעשה הזה ואז הוא מנוחה לגלגל הסובב, משם והלאה יראה ענינים פנימים שהם שרשי הילוך הזה, והם דברים מהגלים אחר ידיעת היחוד והם שרשי ההנהגה בדרך היחוד עמוק שאינו מושג לנו עתה כלל, ובאלף השביעי עלמו הנה יתגלה שורש הענין שנהיה בעולם הזה כל זמן הסיבוב עד שנתגלה הבית אלפי בסוד [עולם הנקודים ותיקונם השלם אלק השביעי בסוד] עולם העקודים שנה שס יס כלי רק שהוא כ"א נשמה נשוא מן הנשמה כמפורש במקומו, וכבר שמעת הוך זו נעשו מעשים שהם השרשים למס שיהיה אחר כך בעולם הנקודים, אך שס הים הכל עדיין בגילוי היחוד עד בלא הים מקום לא לשבירה ולא לשום א' מן הדברים האלה שיהיו אחר כך, וע"כ אחר שנתגלה היחוד יודע מה נזדמן בהנהגה העליונה אפי' בגילוי היחוד לבוא לענין הזה כי כבר נגלה שס כל' כנ"ל והבנו בכנות שס למס שיהיה אח"כ, והיה חידוש העולם בדרך אחר שאין שס שייכות לענינים אלה כמו שיש לנקודים, אלא משם והלאה הם כולם השגות אחרות בתענוג נפלא לנשמות שייבינו מה שייבינו מן השלמות העליון שיתגלה ודי בזה עתה. הבחנה י"ד ונשגב לבדו ביחודו. ה"ס ונשגב ה' לבדו ביום הכוא. דסיינו שעד עתה הנה לא ראה לפעול. כמו אדון יחיד אלא כמו גבור בעל כח כמו שפירשתי למעלה [סוף סי' ל] עד שהיה מקום לס"א לחשוב לסלחם בקטרוגים נגד כח זה, אח"כ הדבר הולך בדרך אחר שהרי הח"ס ב"ס פועל בדרך יחוד שלימותו כמו אדון יחיד ממש, ואז הין שייכות עוד אלה ענינים הקטרוגים של ס"א וקלקולי כרע אלא הוא לבדו פועל בכחו ובכחו שהוא טוב גמור, וע"כ כל הדברים בתיקון ובשלימות כדלוי :

[נ] אחר שנתבאר הסילוך כללי של סמ"ק עתה לריך לחזור ולפרש הדברים הראשונים לפי הסילוך הזה.

חלקי המאמר הזה ב' . ח"א אין שום דבר לבטלה וכו'. והוא ביחוד הענין שנקנס סהורח

עקרת, וזהו שורש פרטי מה שצריך לתת מציאות להנהגות עה"ז בקלקוליו ותקוניו בשכר ועושה לפ השיעור השלם מה שצריך לזה לא פחות ולא יותר :

[נא] שורש הבריות הוא רק ב' תחתונות שהם ז' ימי בראשית והג' ראשונות הם רק עשרות על הז' להנהיגם ולתקנם על כן במציאותם אין שייך קלקול כי הם

פירוש

האורות בכלים ואח"כ חזרו וילאו. ח"כ וזהו שורש פרטי. וסיינו טעם הענין הס. ח"א יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' אין שום דבר לבטל. וזה דבר פשוט מב' לדדי' א' שאין לחשוב דבר זה במחשבה העליונה, כי הלא מה שהוא לבטל הוא דבר שאינו הגון כלל, אך דבר שאינו הגון א"א להיות במחשבה העליונה, א"כ גם דבר לבטל א"א להיות במחשבה עליונה. ב' כי כפי אמרנו שהספירות הם מה ששיעורם המחשבה העליונה הנמלאים בכל חלקיהם ואין הספי' דבר חוץ מזה. א"כ אין בספירות דבר שאין הנמלאים וא"כ אין דבר לבטל. הבחנה ב' מה שנכנס האור בתחלה. פי' אפי' שלא היינו יודעים מה היא החולדה היוצאת מדבר א', נכח הסקדמה הזאת שאין בה ספק ודאי נדע שסדבר שהוא יש לו חולדה אלא שלא השגנוכו, ואדרבה נקבע מזה ידיעה שגם זה לריך להעמיד סנושא (סדבר) [בפרט כסדבר] שהוא נפעל בעדו בתכול' הריך לנשוא הסוא, ובנד"ד כיון שראינו שהיה כך פי' שנכנסו האורות בכלים וחזרו וילאו ודאי שריך שהיה לו טעם, אך טעם הסדרגה אינו כי הרי היה אפשר להעשות בלא זה א"כ לריך לומר שהוא בשביל טעם אחר מלבד זה, אך בשביל שאנו רואים שזה הדבר בא לעשות הסדרגה שסרי ע"י נעשית, א"כ נבין מיד שאח"כ שסדרגה היתה נעשית זולת זה הס לריך בה היום תנאי שלא היה אם לא היתה נעשית ע"י וכדלקמן א"ס. הבחנה ג' והלא היה יכול. זה פשוט שסרי האור לא עשה כלום אלא שלא נחצה בכלי מפני שלא היה נבלס והמתין עד שתעשה הסדרגה שנעשית שבה חלוי חיקון הכלי, א"כ אין האור עושה כלום בהדרגה אלא שהוא ממתיך שתעשה הסדרגה א"כ למה נכנס מתחלה. הבחנה ד' לכל יש פעולה. פי' בודאי הכנס האור בכלים פועל אחיה דבר בכלים הסס. הבחנה ה' והולדה. פי' כל הפעולות הנעשות למעלה יש להם חולדה בהנהגה. ח"כ יש בו ה' הבחנות ג"כ. הבחנה א' וזה שורש פרטי. פי' שורש הכונת הנמלאים בפרט הוא הרכבת האורות למעלה, פי' כן מה שהוא גילוי למעלה גורם חוספת כח הנמלאים, ומה שהוא בהעלם גורם חוגשה, ומה ג"כ ענינים שריך בנמלא כ"כ אורות יש למעלה, והענין שריך להיות חלס בנמלא, האור שהוא שורש לו לריך שיהיה סחוס, ומה שריך להיות חזק, לריך שסאור שלו יהיה פתוח, נמלא שהרכבת כ"כ גלויה וכ"כ העלמים נמלא במקומות שהם, פי' באותם האורות הפרטים [שהם עושים] עניני הסנוגה הפרטית [בנמלא] למטה בכל עניניו. הבחנה ב' מה שריך. פשוט שזאת היא החולדה היוצאת מזה השורש בהרכבת הפרטיות הזאת. הבחנה ג' בקלקוליו כו'. פי' מה שאנו רואין בכלן שרשים של קלקול ותיקון נפעמים הדברים הולכים לפי ד' אחר, וזה לפי שבעה"ז הורכבו הקלקול והתיקון להנמלא בו בכמה מינים או פנים שלכן נבחין כל השרשים האלה. הבחנה ד' בשכר ועושה. לפי שזו העיקר היוצא מענין הס. הבחנה ה' לפי השיעור השלם, פי' המחשבה העליונה שידעה לשכר מציאות מה שריך לשלימות הדבר הס, היא גזרה כמה שרשי קלקולים ינאלו וכמה שרשי תיקונים ובאחיה סדר ודרך יסיו נמשכין זה אחר זה :

[נא] אחר שנחצה ענין כללות עניני הסבירה הזאת שהם לזורק הסנהגס עתה נבאר המקרים שלה בפרט ע"פ זה השורש :

הלכך המחמר הס ב'. ח"א שורש הבריות וב'. וסוא מה שהיה מחוקן כבר באלה הספירות

הם למעלה ממעשה בני אדם והעונות אינם פוגמים אותם אלא מסלקים ו' כ' נמצא ונתקיימו, אך מה שנמצא בהם לצורך הו"ת זה לא נהקן אפ"ל בהם כי אם היו נהקן היו כל הו' תחתונות מתוקנים ג"כ ולכן גם בהם מה ששייך מהם לו"ת נפגם וזה עושה שלא יהפשט תמיד חכם היטב לתקן הו"ת כי אם היה מתפשט תמיד לא היה קלוקל בעולם :

שרש

פירוש

הספירות. ח"ב אך מה שנמצא בו'. וסוף מה שחיסר עדיין. ח"א יש בו י' כחמות. הכחוס ח' שורש הכחות כוח רק בז' תחתונות. זה דבר מוכרח חלל כל המקובלים שקראו לאלה הו' ז' ספירות הבנין וכן נחמר עולם חסד יבנה שכולו כרצון בבנין. הכחוס ב' שם הו' ימי בראשית. פי' הרי ראוהו ברוכה כי כל מה שנברא הנה נכלל רק בז' ימים, ואפילו לפי הפשט הנראה חס נעשה הכל באלה שבעה ימים ח"כ הו' ימים אלה די להם לשורש, כ"ס שכבר ידענו שז' ימים הם ממנו שליטה הו' ספירות בכל ח' פועלת לפי כחה ביום ההוא וכיון שמהם ילא בכל ח"כ (מן הספירות האלה ודאי לריק שילא הכח) [בדלתי הם שששים]. הכחוס ג' והג"ר הם רק עמדות על הו". כל מה שהוא חוץ מן המליחות העקרי שהמליחות בעיקרי שלם חוץ ממנו, ח"א לו להיות אלה עיבור יתר בנפשו ההוא אך לא חלק ממנו, וכן הם ג"ר שאינם שרש לעיני העס"ז הרי הם עמדות נכס, והבין כי בן המדע יפן לכל מעשה ולכל מקרה שבעולם לריק שורש בפ"ע ודאי, והנה דברי העולם לריק בלא ישנו מליחותם אלא מעלת לריק שהשחוס לפי מעשה בני האדם, ח"כ לריק שיהיה בכל ב' ששים, שורש המליחות בלתי משהנה [ושורש המעלה משהנה ע"כ הושמו ז"ת להיות שורש בבניתי משהנה וז"ת ס' המולידות] כי מן החדש ילא תמיד נים ומן הנברא חס ומן הבוד ילא תמיד הבנים ומן החדש הכמה ומן הנברא עובר ומן הו"ת חיים וכיוצא, אך כיוצא [והפחות] במעלה בכל הענינים האלה לפי הג"ר הוא, שבעיותם מאירים בז"ת הרבה יולידו הו"ת הולדות במעלה רבה ובחיקון גדול, ואם יחירו מעט, תולדות הו"ת היום שפלט ובלתי מתקנות, נמלאו הו"ת שורש לבדיות והג"ר עמדות על-גבם. הכחוס ד' לכחוסה. כבר פירשתי לריק הו"ת מהנהגים בכל מן הג"ר, ח"כ יש בג"ר ג"כ הד"ר ללודר כחוסה שלמה לתת בליטת לחיזה חלק בלריק. הכחוס ה' ולחקס. פי' בבהאירם על הו"ת נמשך עליהם מיד חיקון יושר וחשינות יושר רק מלד היותם מופשטים [מהם], ובחיותם מהחלקים נמלאו נמלאים לקקנים הרבה מופשטים שבע הו"ת. הכחוס ו' ע"כ במליחותם חין שייך קלוקל. זה בשבט שהין האדם מעלה ומוריד במעשיו כי אם בשרבו. הכחוס ז' כי הם וכו'. כי חין מופשט בני האדם אלא בעניני העולם שבה עבדים ללרכו ובכל בראשיתם. הכחוס ח' והעניות וכו'. כ"ז לפי ענינה כבר אמרנו שיהך הם עמדות של הכחוסה שמופשטים על הו"ת ומחקקים אותם, נמלא שים בהם מה ששיך לו מעשה האדם ומה שהין שייך, [ומליחותם] הוא מה שהין שייך מעשה בני האדם, אך השפעתם שייך בו מופשטים חין שיהיה מונעת לו"ת ולחיקנים, נמלא שהעונות ח"א לפגום אותם וגורם חושך בהם [רק בשפעתם] כמו שמולידים בז"ת שהכרח מהם שהשפע' ולא חשך נשאר חסידים. הכחוס ט' אלא מסלקים אותם. דהיינו שזו פגם הו"ת והוא השחך שזכרתי שמהלך בז"ת שבהם מהם שהשפעתם. הכחוס י' וע"כ נמלאו. פי' כי חין שבהם [חין שייך] פגם וע"כ לא סולקר להיות בהם שהצור, כי חין שהצורה אלא לתת [תיקון] [מקום] לקקקנים וכל חין שייך קלוקל. ח"ב יש בו ו' כחמות. הכחוס ח' אך מה שנמצא בו, פי' כי בכל דבר יש מקנים ודורים כדי בלחותו כענין ילא בלחוי, וגם ענין שהשפעת מוג"ר לו"ת לריק

סידורים

[נב] שורש מצ אות הו"א *) הוא דינים על אי' הג' שלה ולפי מציאות זה כל אור
 יומד בפ"ע ואינו מתחבר עם חבריו וזה כי טבע הדין שלא להראות אלא
 הכל עוצר ופנים וזעפות אלא שא' מגברת עליו המתק שלה וכמו שהדיו נשקע העוצב
 *) כהנ"ל . סוף עובר

פירוש

סידורים כדי שלא כראוי לא פחות ולא יותר ממנה בלתיך זה מה שלא נתקן בהם .
 הבחנה ב' כ"א היה נתקן . פי' בחינה זו שאלו מדברים עליה היא בחי' במציאות מש
 בג"ר מתקנים את הז"ת וכו' מה שאלו חומרים שהיה חסר, וזה פשוט אם זה היה
 [נתקן], ר"ל בהם היו מתקנים את הז"ת, א"כ היו הז"ת מתוקנים, ושרי ז"ת לריך
 שלא יביו מתוקנים בספירות האלה, א"כ מוכרח שתיקון ז"ת החלוי בג"ר דהיינו שנין
 ענייניהם יש ענין מציאות זה שהם המתקנים אותם בחי' זאת של תיקון הז"ת יביו חסרה
 מן הג"ר . הבחנה ג' ולכן גם בהם . ודיינו האחרונים שלהם בהם כשייכים לז"ת וכן
 אחרי נה"י דכשר בהם במציאות חו"ג לאו"א כמפורש במקומו . הבחנה ד' וזה עושה
 כו' . פי' כבר אמרנו שהשפירה היתה שורש כל הקלקולים, ובחינה בלתיך שהדינה
 בספירות עשויות בדרך שיכולו להפסד פי' להשך כול' ע"כ נעשה בהם השפירה ויתה
 סכנה לקלקול זה, וכן שפירה אחרי חו"א היה בהם לקלקול, אך הקלקול ח"א להיות
 בחו"א עצמו אלא הרי הקלקול באותה בחינה שהיתה בה השפירה, ובחינה שהיתה
 בה השפירה הוא מה ששייך לז"ת, א"כ הקלקול הוא במה ששייך לז"ת, ודיינו שלא
 יתפשט כחם של חו"א בז"ת תמיד לתקנם . הבחנה ה' כחם היטב . פי' כי כח עכ"פ
 לריך שלא מג"ר לז"ת, אלא הקלקול הוא שלא ימשך כחם כראוי אלא ממועט הכנה,
 וכוא כוד המוהין דקטנות כמפורש במקומו . הבחנה ו' כ"א היה . הרי עשם כעשם
 שאמרנו למעלה שלא יביו בהם מה ששייך לז"ת, לפי בלתיך שהז"ת יביו בהם שפירה,
 וכרי זה עצמו כעשם לקלקול בלתיך שיכול להיות קלקול בז"ת שאל"כ לא היה :

[נב] אחר שבארנו ענין הג"ר עתה לריך לבאר ענין הז"ת :

חלקי המאמר הזה ב' . ח"א שורש מציאות בו, וכוא הקדמה בענין חיבור הספירות
 ובחלקים . ח"ב וזה מה שיהיה אחיה חסר בו, ודיינו בלאור ענין זה במ"ק . ח"א
 יש בו ע"ז הבחנות . הבחנה א' שורש מציאות הז"ת וכו' . פי' ענין הז"ת הוא בהכנה דין,
 וז"ס מה שנאמר , ה' בעתיקא, הוא האלסים בז"א, ודיינו, כי ח"א הוא בהכנה חסד
 כל ענינו מתוקנים למחך כל הדינים בז"מ שהם, אך ענין ז"א הוא להיפך שרשו הוא דין
 אלא במתוקנים מתגברים עליו, וע"כ הם יכולים להסלק ממנו ונשאר דין בתקפו ואז
 עושה ח"ו כלם, משא"כ ח"א שהוא חסד מעצמו שאינו לריך למיתוק אחרים וע"כ הוא
 תמיד חסד, והנה שורש הדינים הוא למעלה אבל אינו ניכר ונודע כי החסד שולט שם,
 אלא כשמגיע ליסוד ח"י שם מגיע כבר למדרגה שהוא מתגלה ועושה שם הס"ג, בסוד
 דינין מתעדין מינה, וכוא דיוק מתעדין מינה שאינה עצמה דין אלא שממנה נמשך מדת
 דין, וממלא שה"ג בסיסוד ח"י כבר הם דין מגולס, ומשם נעשה שורש הז"א שהוא
 בהכנה כמשפט כדלקמן שתיקרו הוא דין והמיתוק מתגבר עליו ככל בזמן שמתגבר, וז"ס
 מה שאמרנו הכל היה מן העפר ואפילו גלגל חמה ודיינו בגבורות, שכבר הגיעו למדרגה
 את להיות גבורות ממש ומשם נבנה ז"א שתיקרו גבורה ודין ואחר כך המיתוק מתגבר
 עליו . הבחנה ב' ח"ג שלה . פירוש הם שמהגלים ביסוד שלה כבר נידעו לבחי' גבורות
 לכן משם מקבל שורש . הבחנה ג' ולפי מציאות זה . זה פשוט כי ענינו הוא כמו נשמה
 עליהם שבהותם עומדים בה בלתי התלכדות ואז הפנים נראים עצבות, אך אם כחות
 מתגברים הפנים נראים בוחקים ושמים, והנה הכחות יבוס נשמה תמיד אבל כח בפ"ע
 בלתי

עובר והוא חיה נמצאת ועל דבר זה נכנסת אי' בו ועושה לו א־יה וזאת בין ספירותיו אך זה עושה ע"י המלכות כי היא הושמה מאנא דכולא שלא ישפיעו האורות כ"א בפ"ע אלא ילכו כולם רק אל מקום א' ואז מהעורר ביניהם חיבור ופונים כולם אליה בסוד אילת אהבים והם עצמם מתחברים זה עם זה ויותר שהם פונים אליה מתגברת ביניהם האהבה

פירוש

בלתי מתלהט וזכו ענין העולב • הבחנה ד' וזה כי טבע הדין. זה פשוט כי כחמד ענינו ימין מקרבא ואהבה יש בנמצאים עלמם כ"א מתכנס בלחוס עם חבירו כ"א בפנים שוחקות זה לזה. והדין הוא השנאה והריחוק וזעם פנים הכל בעולב, ונמצאים בכלן בני דברים נמשכים זה מזה, וכינוי כחמד גורם אהבה וזה הנשמה מתלהטת בשמחה ומראה פנים שוחקות, והדין גורם השנאה והריחוק וכנשמה עליה ואינה מתלהטת ונראה זעם בפנים, וע"כ בהיות הספירות מדרגות הדין שהם מרחקות את הנבראים שלא לסדק בס, נגד זה אולם המדרגות עלמם עומדות כמו בעולב בלתי שמחה וכתלהטות, אך בהיות מדרגות חסד שמצילות אהבה אל התחתונים, נגד זה גוברת בהם השמחה וכתלהטות, ועוד שכבר שמעת שהספירות הם שיעורי הנמצאים ושיערה המהפכה העליונה הנבראים בקלקולם בכ"א מתרחק מחבירו בשנאה ועולב, אך כבר נקשרים הדברים האלה זה בזה כי כבר שמעת איך עניני הנבראים נראים בעלמם, פי' הריחוק הנראה בעינים הוא הריחוק הנעשה להם, הבחנה ה' אלא שאי' מגברת עליו המיתוק שלה. וזה בסוד מה שאי' משלמת ז"א ונעשית עלם מעלמיו ובשר מבשרו כי ז"א בעיניו הוא דין כנ"ל ואי' מחלקת ממיתוק שלה הטובע בה אליו וכפי מה שמגברת בו ענין זה כך הוא נחמק, וזה סוד המוחין דז"א בסוד קטנות וגדלות, כי בקטנות אין ניתן לו מענינו של אי' אלא החלומות והוא מיתוק מועט לו, ובקבלו מוחין יותר גדולים הרי הוא ממוקד יותר עד שנחמק לגמרי, וזה כלל הדין שכוונתו לעשות משפט וליישר את הרשעים, אלא כפי מה שנחמק אינו עושה רע, עד שנחמק לגמרי והוא עושה טובה, ועכ"ז הוא מלך המשפט כי תוכיות לבבו הוא לעשות דין ומיתוק הוא מהגבר עליו ומשקיע הדין. הבחנה ו' וכמו שהדין נשקע. היינו שאינו עובר אלא נשקע מפני מיתוק בגבר עליו אך אינו מחליף טבעו, רק הטובב הוא שגובר שהוא תולדות הדין שמתגבר? הבחנה ז' ועל דבר זה • והיינו מ"ש לעיל שאי' נעשה עלם מעלמיו. הבחנה ח' ועושה לו לחוס זאת. היינו הקשר שקשרת חלקיו בהתלהטות ובשמחה. הבחנה ט' אך זה עושה ע"י המלכות • ז"ס כל השבוי בלח אהבה שריו בלא שמחה וכן סוד השבח והיינו השבח הגדול שיש לשכינה שהיא שלימות הזכר, והסוד הוא זה, שאי' אינו גורם על ז"א אלא בהיות המוקבא עמו ודבר זה מבוחר בזוהר ובתיקונים במקומו' כדבס, והכוונה במוק' היא שורש המקבלים ובהיות האורות מביעים להשפיע אל מקבליהם הכל בשמחה ובהתלהטות גדול וז"ס ישמח ה' בנעשיו, אך זה הלוי במעשה התחתונים, כי אם התחתונים מוכנים הנם נוק' שהיא שרשם נודמנת להמלא וזו האורות מתלהטים בכח גדול ובשמחה וכל השערים נפתחים ולדיק שהוא המשפיע מתבקר ומתמלא כל כוונ, ואם התחתונים אינם מוכנים ה"ו הרי שרשם שהיא במוק' אינה נודמנת לרבב ואז נאמר ויהעלץ אל לבו וכל האורות נסתמים, וז"ס אלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש ובמבואר בכ"מ, והנה אי' שהיא המנהיגת את כז"א היא העושה כל זאת, כשרואה נוק' מוכנת לו אז מתעוררת היא ומנהיגת את כז"א במיתוקים וכפנים מאירם וכלל בשמחה עד שנתעורר הסשפס בשמחה רבה בסוד היוג כמ"ש במקומו בס"ד. הבחנה י' כי היא כושמת מאלה דכולא. פי' זה הגורם החיבור בין למעלה ובין למטה. למעלה האורות בהם כולם במקום א' וסכינות בכל ענין להטיב לתחתונים ולמלא את שרשם, ונמצא שכל הרגון הוא לזה אז הכל כולך בהתלהטות

דאחיה ומגעת אל השמחה הרבה, וזה מה שהיה אחיה חסר במ"ק כי הו"ק לא היו פונים אל המלכות ולכן לא יצאו מן העוצב וזעף הפנים שא' היתה מנחת איהם כך עדיין ובנגד זה היו חסרים ג"ר של ו"א שהם מה שא' באה בו ומתק תו ואו היו נקראים רה"ר וזהו מצב שממנו יצאו הם"א שע"כ טבעה ופעולתה רק להפריד :

בל

פירש

בסתלקות א' זה לזה והרי כל מיני מחשבת ועלם הכל כולך בסתלקות אהבם אל הסוף סוף, והנה שבין סוף זה למטה כי כשתשמוס יש לכם להדבק כולם בשכנים אז אהבם במלאת בין זה לזה, ונקראים ישראל גוי א' בדרך שכרי הם נעשים ממם אחים ורעים כולם רלים אל ענין א', וכשלא יש זה אלא כל א' פונס חיש. לבצעו מקלסו א"ל לכיום ג"א בנאס, אך הקשר סוף א"ל לכיום אלא בזמן תיקון גדול כמו שהיו על סר כיני דכתיב ו'תן סס ישראל נגד הסר וכמו כיהיה לעמיד לבס : הבחנה י"א שלא יפיעשו. פי' זה כבר סוכן בחק שכל הספעות בלות ע"י המלכות וע"כ בסתעורר' היא ממילא מתעורר החיבור, וכנס מלכות סודה כנ"י שכלל הולך רק אל מקום א' זה, והיא מעוררת באהבה ממם של המחשבה העליונה בכל ענינה שכבר חין לכם פני' אלא חלי', וע"כ בהיותם מוכנים לקבל מיד כל האורות מחמת האהבה שבין קב"ס לכנ"י חמיד מתעוררים כנגדם וממילא נעשה ביניהם חיבור וסתלקות, הא למע זה דומה לאדם שאוכז את בנו אהבה רבס או את אחיו בכל מהשבותיו להטיב אליהם. כשמזדמנים לקראתו מתהלט נשמתו בכל בחות' לפנות רק אל הילד ההוא או להשמו : הבחנה י"ב וזהו מתעורר ביניהם חיבור. וכוא מ"ם כבר שמזדמן הנוק' ממילא החיבור מהעורר : הבחנה י"ג ופוני' כולם חלי'. וכוא מ"ם ופניתי אליהם פונס חלי מכל עסקי וכו' וסיימו כי בעיקר הוא זה שכל מחשבות עליונות כולם פונים רק לישרים, וע"כ כל האורות פונים להאיר אל השכינה ומניחין כל ענין אחר בבביל זה : הבחנה י"ד בסוף חילת אהבים. שנוק' נקראת כך לשון חיבה לאורות שבהזדמנה אהבה מתעוררת לקראתה הבחנה ט"ו וסס עלהם מתחברים, הוא הסתלקות בזכרתי בבהדבקות השמחה הנשמה מתהלכת בכל בחות', וכן האורות העליונים נעשים הכל חיבור א' לאורך השכנים. הבחנה טז ויותר וכו'. פי' מתחיל בהתעוררות מתהלס ומתהלס חמיד יותר, כי בהדבקות המקבל מתחבר וכן בהדבקות המשפיע נגדו ואימ' מרבס השפעותיו וסולך מרבי לרבי זה דבר כבר מורגש בחוס שך הוא נעצב : ה"כ יש בו ט' בחמות. הבחנה ח' זה דבר מה שהיה חסר. כי כבר אמרנו שלא נעשו מחל' בתקונם והנה זה מה שהיה חסר, כי הנה רע לא היה אלא ראשית ענין ז"א בבחי' הדין כנ"ל, ואדרבס רחם המחשב' העליונ' לשער ולהכרות ענין הדין מלד היושו דין לא מלד כיותי ממותק, ואח"כ יתגלה מיהוקו וירחם פעולת סמיהוק, כי סרי כל הנונה העליונה היתה להעלים השלימות כדי להכרות הסדרונות ולהכרות תיקונם והליך סס מתקנים, ע"כ לריך שירחם כל דבר בפ"ע, ואח"כ הוכגת העולם הולכת ע"ד זה שחיה שורם לניגוי ידיעה זאת, וזה בין בנבראים עלמס בלירותם וסכוותיהם, בין בהנסס הנפשית בהס. הבחנה כ' כי הו"ק לא היו פונים אל המלכות. הנה זהו סמלס עיקר ענין הבריאה כולם חין שכלל הוא רק לפנות אל התחומים וסיימו אל ישרים בסוף כ"י והוא ענין יסמח ס' במעשיו שחלוי כל הסתלקות האורות רק בתחומים, וכאן נראה ענין עבודה הכל כרחוי כי כאן נראה הקשר שבין האורות לכנ"י, שכללס היתה זאת מהוקות ומזמנות אל האורות העליונים הנה היו כל השערים כגורים, ובהזדמנה מיד נפתחים, וכפי הסדבק האורות עמה יותר השערים נפתחים, וא' עילאס היא המפתח של כל ענין סוף כי היא הסוגרת ופותחת לפי הזדמן הנוק' לז"א. ע"כ תרא סענין סוף כשלא הזדמנס נוק' לו"ק חין סכל הולך בקקול. הבחנה ג' ולכן לא ילאו מן העצב. פי' כהדין

שהדין עומד בתקפו, ובכאן נראה פשיט ענין חיקון העבודה כי בהיות הדין עומד רק למנוע
השפעתו ית"ש אל התחתונים בזמן שאינם מוכנים, הנה אין יש תרופה אלא ביותן התחתונים
מוכנים ואז יפיע ונמלא בעד שאין הנוק' מודמנה הרי העולב שילט וכו' המונע האורו
מלהאיר, שאינם מגלים עובד כלל אם לא יש הכלי המוכן לקבל, ונמלא שהדבר הא'
המושרש בענין הזה הוא הדין בעצמו כנ"ל, אלא שבא המיחוק ומעבירו, וא"כ קודם שבא
המיחוק הנה הדין עומד בעצמו, ואולדות זה הענין הוא מה שרצה המחבר לנגות
בתחלה. הבחנה ד' שאי' היחס מנחת אורח כך עדיין. זה פשוט הוא במה שפי' כבר אין
הכוונה להראות מה נולד מן הדין לולי היה ממוחק. הבחנה ה' וכנגד זה היו חסרים,
זהו כפשוטו שלא נגלו בז"א ג"ר כדי להראות מה נולד מן הדין לולי היה אלא הוא בעצמו
בלי מיחוק אי' כלל, כי אחר ענין השבירה זה הדבר לא היה עוד פי' לא נמלא ז"א בלי
מיחוק [אימא], כי אפי' בקטנות עכ"פ יש לו מוחין, וע"כ מלב השבירה הוא קשה
ממלא הקטנות, שבשבירה אין שם השראה אי כלל ומשם יולא החרבן ממע' דסיינו הסור
ובוהו, וכן מהתעוררותו היה המבול ג"כ שהחריב חרבן ממע', אלא שיש אחס הפרש ביניהם
שבמבול לא נתעורר לגמרי השבירה כיון שהיה בחי' אי'. נשארית שהיא הסיבה וכנגד זה
לא נשחטה כל הארץ עלמה אלא כשיעור המהריס, ולא אחר כך עתה בזה, די שהצין,
כי מלב השבירה גורם חרבן ממע', ומלב הקטנות אינו גורם כ"כ אלא גלות נעשה, וגם
שבו נאמר ראיתי את הארץ ונסה חסו וכו' עכ"ז אינו חסו וכו' ממע' כי לא חסו העולם
לחסו וכו'. הבחנה ו' שהם מה שאי' באה בו ומחקתו, הוא מה שבחבתי למעלה שאי'
נעשה עלם מעלמינו כי ז"א בסוד עלמו הוא רק דין ו"ק וסמוחין הם מיחוק אימא. הבחנה
ז' ואז היו נקראים רס"ר. בשם זה קראום המקובלים וכו' שהיו זה תחת זה, כי ההנהגה
הנוכח לרין שחלל בהסכמת כל הספירות כדלקמן ולרין שיעמדו זה נגד זה והקו האמצעי
יחברם ואז תלא התולדה מוסכמת מכל המדרגות, וזה נקרא רשות היחיד, אך בתחלה
לא ניתן בהם חיקון זה אלא כל אי' היה ענין בפ"ע כאילו היה להם להשפיע כ"א בדרך
פפ"ע, וסיינו שלא ע"י המלכות אלא כל אי' יפיע לעצמו, וגורם דבר זה רבוי בנפרדים
(רבוי של פירוד), ונמלא שאין ביניהם בייכות אלא של השתלשלות, שגבורה יולא מחסר
ות"ת מגבירה וכן כולם, אך לא היו מתקשרים בהנהגה [לעשות כלאחד] ביחד, וכו' הוא
כמו איש חושב מחשבות הרבה ואינו משלים עצמו להצבון בקשר מחשבותיו לסוליא הולדה
שלמה, אלא חושב דבר אי' במחשבה גרידא ואח"כ חושב דבר אחר ואינו נותן משקל להם
לעשות הדברים ביחד, ומה שיואל מבחי' זאת עומד בפירוד גמור בלא התחברות בין מינו
כלל, והתועלת בידעיה זאת הוא ידיעת ענין הס"א וכדלקמן בהבחנה ט', ואמת הוא
שאין זה בדרך השפעה וע"כ בהיותה במלכ זה לא ניתן להם להשפיע: הבחנה ח' וזה
מלב שילא ממנו הס"א, סיינו כמו שפירשתי כבר אין בתחלה היו כל השיעורים של כל
עניני ההנהגה כל ענין בפ"ע עד שגרה שולחן ערוך (הענין אצל) לפינו מכל הסילוף מהעלם
השלמות עד חזרו לסגלות, להבין במהלך הזה ענין החזרת הרע לטוב וכוד היחוד כנ"ל,
ואח"כ מכל שיעור ושיעור בפ"ע יולא תולדה בנפרדים כפי השיעור ההוא, וכן יולאיים
אחלטיים ומקרים בנפרדים מראים על ענין ההוא טבע שנמלאים בטבע שרשם לא שהם
[פועלים] (מועילים) * לפי הטבע ההוא מה שניתן להם לפעול לפי ענין וסילוף ההנהגה
השלמה. הבחנה ט' שע"כ טבעה ופעולתה רק להפריד. זה כל ענינה למנוע השפעה
המושפעת מן המקבלים להעליב בכלל או בפרט האורות העליונים, וסיינו מה שהיה הענין
בזמן היות הדין בלתי מיחוק, וגורם שלא תבא ההשפעה כמ"ש למעלה כי אין לומר
שחבא ההשפעה בפירוד כי א"א אלא אם פירוד יש ח"ו ההשפעה נמועת:

אחר

[נג] כל מה שנתקלקל בזמן השבירה הוא מה שצריך ללכת לתקן מעט מעט, והיינו בין ירידת אחורי או"א בין שבירות שאר ספירות התחתונים כל מה שנחסר באיתו הזמן הרי התחיל מילואו בזמן התיקון וסוף מילואיו הכל הוא התיקון השלם שיהיה לעתיד לבוא :

נד בזמן שנשברו הכלים ניטל מהם כח ההנהגה וגם לא היו עומדים בסוד צורה שלמה אלא כח בלתי שלמים ובלתי ראויים לפעול פעולה, ומקורם היה מקיטם כך עד בא הארה חדשה שהשלימם ותקן להם צורה ופעולה :

מין

פירוש

[נג] **אחר** שנבחרו הפרטים העיקרים [של] שבירים עתה לריך לבאר איך נמשך אחריהם ענין התיקון כולם :

המאמר הזה חלקיו ב'. ח"א כל מה שנתקלקל. וסוף הקדמה על ענין התיקון [השירים]. ח"ב והיינו בין ירידת. וסוף סדר מהלך ענין התיקון הזה. ח"א יש בו ב' כחמות. הכחות א' כל מה שנתקלקל. וסוף פשוט כי הלא כוונה סתם לסרואת מה נולד מן סדין בלתי מיתוק כדי לסרואת אח"כ איך המיתוק מהתן הכל, וכנס כל מה שנתקלקל בשבירה הוא כל מה שהיה יכול להוליד מן סדין בלתי מיתוק, ח"ב זה כל מה שהיה לריך לסרואת בו המיתוק שהוא התיקון. הכחות ב' מה שריך ללכת לתקן מעט מעט. וסוף סוד הסדרה שלא רשם כולן העליון [שהעלה] [שהתגלה] השלמות בפעם א' הלא אדרבה מעט מעט וזה עליו [וחן] מקום לזכות בו בני האדם. ח"ב יש בו ג' כחמות. הכחות א' וסייו בין ירידת אחורי או"א וכו'. וסייו כי זה חסרון בשברים זה חסרון בתיקוני השברים, וזה כללות הקלוקלים וזכירה לריכין לתקן, ונתקנו שיהיה ביחד בתיקון בא בנת אחת כשנתקן זה נתקן זה, דא"כ בג"ר מתקנים תמיד את סודת כרי סודת מתקנים תמיד, וכן להיפך את סודת מתקנים תמיד אין חסר הארת בג"ר שמתקנות אותה, הכחות ב' כל מה שנחסר, הוא הפרעות של התיקונים שהיה להם ללכת בנקלולי שבירים חסרו וזה רבים. הכחות ג' כרי התחיל מילואו. וסוף מה שכתוב כבר למעלה בסמחשכס העליונה כרי נתנה תיקון לדברים מלך עלמה מה שנתנה וזה כך היתה הסוף לעשות מעט מעט [וע"י בני אדם] :

[נד] **אחר** שנבחר ענין השירים עכשיו לריך לבאר מה היה אח"כ :
חלקי המאמר הזה ב'. ח"א בזמן שנשברו הכלים ניטל בו'. וסוף כללות מה שנתקן [בכלים] בזמן השירים. ח"ב ומקורם היה. וסוף מה שהיה בין השירים והתיקון. ח"א יש בו ג' כחמות. הכחות א' בזמן שנשברו. וסוף מה שר"ל שביר' דברים שאין ראויין למלאכתו. ודבר זה מתפרש ב' דרכים שהם א', כי הנה כבר שמעת איך הספירות הם שיעורי הנמלאים וזה חוקות הסהבה [אך הענין הוא] שבשלוט חלק א' תמלא הסהבה אחת, ובשלוט חלק אחר הסהבה אחרת, ונמלא שגשג שיעור המהשבה העליונה הנמלאים בלתי מתקנים כ"ל לפי ענין סדין בלתי מנומק, הנה נראה התולדה [מזה] שגשג הנמלאים לא יוכל להמלא הלא קלוקלים וסייו קלוקלים הנמלאים ההם עלמם, ואז נראו הנמלאים נפסדים מעינים בטוב ואין שולט בהם הלא חלקים הרעים העינים לאורתם הפסד, ונראה למעלה הסהבות מקולקות שא"ל להם לעשות מעשה, והוא החרבן שפי' למעלה שלא היה מניח מילאו לחוקים הטובים וכן לנמלאים. הכחות ב' וגם לא היו עומדים ע"י שבירה וכו'. ר"ל ב' דברים שאין הכלי ראוי למלאכתו, וגם שאין אורתו שלמה, והנה נמשך זה מזה שמשום שאין אורתו שלימה אין ראוי למלאכתו, ואמנם יכול להיות שבירה שישאר לו אור למלאכה אחרת אבל מה שהוא שבירה גדולה אין נשאר לו שום אור לשום מלאכה

וזה) בנין אחד ששני עצמות או יותר באים אליו בדרכים שונים נדע שהוא עיקר אחד שצריכים להתחבר שם כל אחד לפי הדרך שלו אך שבסיבות מסיבותיו יניע שם וז"ס הע"ב שיש בכל הד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שלל אחד יש דרך בפ"ע אך כולם מגיעים לזה זה מראה שהוא עיקר א' שצריכים כלם להגיע אליו כ"א לפי דרכו. והאמת שזה בא מא"א שממנו יוצאים או"א זו"ן והוא ע"ב ראשון עד' יודי"ן שבו מוציאים ע"ס מ"ב וכל א' מהם צריך להגיע אל הוראת שרשו שזה הכח [הע"ב וזה] היותר חזק שבהם: אע"פ

פירוש

מלאכה, ובניית הכלים היסוד אחר שלא היה מנחה שום אורם כלל והיינו שיטת הגמלאים בלי שום מליחות מחוקק, וסם עלמם הסכנות שאינם יכולים לעשות שום פעולה של הוים. הבחנה ג' אלא כח וכו'. לא נחשבתו הכוונות והחוקים אלא שרשם קיים אבל שא"ל להם לפעול כלום מפני הסדרן המגביר ההפסד עליהם שא"ל להם ללכת ממנו, ונמלא (ברשם) [שישום], אלא שחבר מהם מה שצריך להם כדי שיוכלו לפעול. ח"ב יש בו ד' הבחנות, הבחנה א' ומקורם היה מקיימם כך. פי' כי כזה לא נחשבתו מליחותם וע"כ מקורם מקיים ומקיימם אלא שמקיימם כך שלא נוסף [ולא יתן] להם שום חיקון עד בא הארס חדשם כדלקמן. הבחנה ב' עד בא הארס חדשם. והיינו כי זה היה רק ענין א' לבד כמ"ס למעלה בסוד זריקה נילונין ואח"כ ראה הרלון העליון להכלים דמות הארס בכל ענינו ולא באה הארס חדשם והכלימה אותם והיינו שם מ"ס כדלקמן. הבחנה ג' שהשלימם כו'. ע"י שנתן להם מליחות, וז"ס הבידור בשם מ"ה מזכר ומאסף אליו חלקים מב"ן כדלקמן. הבחנה ד' והקן להם אורם ופעולה, זה מליחות הפדופים שנעשים אחר כך בסוד התיקון וכדלקמן:

וזה) בנין שביארנו שהיה לכלים קיום בזמן שלא היו עושים כלום ולקמן [כו' נז] שאמר שהוא בסדר רפ"ה עכשיו לריך לפרש ענינים כללים מה שצריך להקדים בזה: חלקי המאמר הזה ב'. ח"א בנין א'. וכו' הבחנה כללית בענין זה, ח"ב והאמת. וכו' הבחנה פרטית בנד"ד. ח"א יש בו ו' הבחנות. הבחנה א' בנין א' ששני שמות וכו'. [פי'] כי הרי כל א' לריך להפשט ע"פ אותיותיו וא"כ לריך להם דרכים שונים כדי [להכילן] אל המנין שהוא, שאין לנו מדברים עתה מן הגמטריות השוות שעינים ענין א'. והיינו שנראה שיש להם בייכות זה עם זה בבחי' מספרים, ומתיחסים שניהם לכל הפעולות בגמטריא שלהם שום למספר השמות, אך כאן הוא ענין אחר כבדואין מנין א' שאיזה שמות לריכים להפשט בדרכים שונים כדי להגיע אל המנין שהוא. הבחנה ב' נדע שהוא עיקר א' וכו'. [פי'] כי הנה כבר שמעת למעלה איך המנין אינו דבר בלא עינים אדרבה הוא ענין גדול, מראה מספר הבחנות המסתבכים במעלה הדיא, והעצם בזהם השלימות נמשך מן השלימות השולמות במעלה הדיא וכמ"ס כבר (בכו' לא) בענין החילוקים כי יש מדרגה בשלימותם גורמת להפשטות א' ומדרגה אחרת גורמת להפשטות אחרת, ולפי ההפשטות כך הם הפעולות הולכות באותם המספרים במדרגות הסם, כבדואים ששני שמות באים למנין א' נודע מיד בזה המנין הוא סדר א' עקרי שאליו לריכים להגיע שאר המדרגות. הבחנה ג' כל א' לפי הדרך שלו. פי' זה מראה שיהיה בדבר שהוא שני עינים, כא' דרך פרטי לכל א' מן השמות לפי עינים שיואלים משם, שכל א' יש לו חולדות רבות בהסגה ומסיבות גדולות, אך בסוף כל סוף כל חולדות וכל המסיבות יסתיימו בענין א' הסוף לפי שליטה א' השולטת בכלל על כל השמות הסם וכל מסיבותיהם. הבח' ד' זה סוד ע"ב וכו'. זה כבר ברור בדברי הרשב"י וברב הקדוש זללה"ה היות בכל א' מן סד' שמות ע"ב בדרך אחר, דהיינו ע"ב בעלמו, ס"ג כשנחבז גם ה' אותיות שלו אך לא המספר, מ"ס

ונוי אע"פ שמכפר הרבוע שהוא ע"ב ישנו בכל השמית אין נחשב להם אלא מה שהוא פרטי להם כל א' בפ"ע רק ב"ן שאין לו בפ"ע נחשב לו זה שיש לו וזה מראה של כל א' יש הוראה שזה בתחלה אפילו בבחי' הפשוט כי זה לפי מציאותם

פירוש

מ"ה כשנחשב המספר של הפשוט ולא האלוהיות, ב"ן כשנחשב הרבוע של הפשוט. הבחנה ה' שכל א' יש דרך. הוא מ"ש שלהגיע לזה לדרך לחשוב בכל א' חשבונות אחרים. הבחנה ו' זה מראה שהוא עיקר. פי' בכלל חוץ מן נד"ד לדרך שיכיה מליחות זה בשמות אלו, ועוד רפי' בנד"ד ועם כל העצמים שנאמר בכל שם ושם בפ"ע כמפורש בדברי (הרשב"י) [כרח"ו] זללה"ה וכי אפשר דלחצמי מלתא דוקא בני האי גוגא שיכיה ע"ב בכל א' ולא יהיה פעם לזה שכולם סוף סוף מגיעים לזה הענין, ודאי הלא דבר הוא ברואים שזה לריך שיכיה ואדרבה נמלאו כ"כ עצמים עד שילא זה, לריך שיכיה אחס סיבה פנימיות לזה הדבר. חלק ב' יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' והאמת שזה בא מא"ה. פי' ז"ס שחמרו באדרא דלא אשתכח אלא צוליגא בלחודא, שאין ערך או"ה ז"ן עם א"ה, כערך ז"ן עם או"ה, כי או"ה ז"ן הם כולם מדרגות מלבושים לא"ה, כך מלבישים או"ה מן הגרון ועד העצור, כמו שמלבישים ז"ן מן העצור ולמטה, משא"כ ה"ה שהוא פרטיק א' כולל כל העולם מראש ועד סוף ואו"ה ז"ן כולם ענפים ממנו ומלבושים עליו, והאמת כי ע"ס דה"ה כבר אמר הרב זללה"ה הנקראו שרשיות לאלינות וכל השאר ענפים ממנו, ולריך לעשות מהם ב' מדרגות, והיינו ע"ק הוא א"ה, ושאר הד' פרטיים נקראים ביחד שמיה דעתיקא כמו שפי' באדרא. הבחנה ב' והוא ע"ב א'. פי' כי אהנו רוחים שיש ע"ס מ"ב, והם או"ה ז"ן, ולא נמלא בס לא"ה, ולעצמים בע"ב הוא ה"ה, אך הענין הוא זה כי יש שם ע"ב שרבי לכל שאר הד' שמות שהם יולאים מד' יודין שלו שכבר ידענו שכל יו"ד מראה על היום כמ"ס בחינות וזה הע"ב הוא א"ה, ומד' יודין יולאים ע"ס מ"ב שהם או"ה ז"ן. הבחנה ג' וכל א' מהם לריך להגיע כו'. פי' כי הלא המה לבושים או ענפים של א"ה שכל א' פועל פעולה בפ"ע ע"ב יש להם לכל א' שם בפ"ע מורה פעולתו הפרטית, אך בזה כולם שייך ביולאים משרש א' וכדי הם ד' פרטיות שונים ביולאים משרש א', וזה מה שריך להם ממש להראות בעינים הפרטים יולאים מן השרש השם, וע"כ כל א' בדרך פרטי לפי מה שיהי, לריכה להגיע אל הוראת שרשו שהוא ע"ב. הבחנה ד' [שזה הכח כו'] כי מה שהשורש הנראה בא בענפיו מראה הסדקות של השורש והענף ביחד, ופשוט הוא שהכח היותר חזק שבאו"ה ז"ן הוא היותר מתדבק בא"ה שהוא השורש, משני עצמים אם שהשורש הוא מקור הענף כל עוד שיכיה מתדבק בו ישפיע בו קיום גדול, אם בא"ה בעלמו הוא השורש הגדול והמורא שאין פנים מגיע לו כלל שאין הס"ה מגיע לו כלל וכלל, ובהאיר בענפים הסדקות שלו נותן בהם צודאי נח גדול מן הכח הגדול הזה שלו :

[נו] ב"ן שבאדרנו הע"ב שכלל השמות לריך לבאר עוד ענין א' פרטי שנראה קשה לזה הענין :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"ה אע"פ שמכפר. וכו' חידוך קושיא אחת שנראה מופלג בענין הע"ב האלה. ח"ב וזה מראה. ח"ה יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' חע"פ שמספר הרבוע. היינו שהוא קושיא נמלאת בענין הזה או שאנו אומרים רק שיכיה מספר הע"ב בשמות בכל מקום שהם, או לריך שיכיו דוקא במילואם, אם בכ"מ שהם א"כ נחשוב שכל היות ברבוע יש ע"ב בלא מילוי, ואם זה אינו די לפי שאינו פרטי למילוי אינו נחשב לע"ב שאנו רואים למלאו במלואם עצמם, א"כ תקשה ב"ן שאין לו אלא ברבוע

מציאותם אך בהמלאם שהם משתנים זה מזה ניתן לכל א' הוראה בפ"ע לפי הפעולה שהוא פועל בפ"ע וב"ן שאינו פועל בפ"ע אלא שמקבל מה שנותנים לו לכן אין לו הוראה אחרת ומתחבר עם האחרים בהוראה הראשונה הכללית :

עיקר

פירוש

זה אינו יכול לחשוב לו כי כך הוא בו כמו באחרים, ולכן באה השפעה, אע"פ כי אמת שיש ע"ב בכל אחד וע"פ האמת כך הוא שאינו נחשב בפעולה זאת של הוראה א"א כנ"ל כיון שיש להם ע"ב אחר בלא זה פרטי לעינים, אך ב"ן שאין לו אחר מראה בזה שיש לו, פי' אדרבה שזהו מה שרואים שאע"פ שאין לו אחר אעפ"כ אינו יולא מכלל זה שלא יש בו מה שמורה השורש, כי ודאי יש לו (לא יהיה אלא שהוא שם), אך יחידים עליו עכ"מ שמלבד מה שיש להם מלד זה יש להם ג"כ בפ"ע, ונמלאת הכוונה עולה כהוגן להראות שה"א לימלט שום עקף מלהיות נכלל תחת ה"א שהוא שורש לו, כי אפי' ב"ן שאין לו הפרט עכ"פ יש לו לפחות ממה שהוא שם [הו"א] ולקמן אפשר למה שנוי זה. הבחנה ב' רק ב"ן. והוא מ"ש שאין חסר אפילו לב"ן אע"פ שאין בו פרט שבחיזה לד לא יהיה דבר זה בו ג"כ. ח"ב יש בו ט' הבחנות. הבחנה א' זה מראה. והיינו מה שבחבתי שאין המנינים דבר מקרה בלא טעם אלא מראה סדרי ההנהגה הרבה. הבחנה ב' שכל א' יש הוראה, פירוש שמיד שהם נמלאים יש להם הוראה על שרשם, והיינו כי תחלה מליאותם הוא הו"א שכן הם נרמזים בא"א בד' יודין שוים זה לזה והיינו מלד היותם אורות ענפי א"א, אך מלד הפעולה הפרטית שיש לכל א' מהם יש להם המלוי כל א' בפ"ע, אדרבה הכונה היא להודיע שאע"פ שהם מדרגות שונות אך סוף סוף כולם הם (*) ממין ע"ב, ואינם אלא שם הו"א בפ"ע אבל הם ד' מילויים, אך אח"כ נוסף פעולה פרטית והמילואים עלמם מורים הפעולה הפרטית להם, ונמלא שמלד מליאותם הראשון כבר מראים על שרשם להודיע שאפי' בבחי' פרטיותם הם מתדבקים ונקשרים בא"א שהוא השורש. הבחנה ג' כי זה לפי מליאותם. והיינו בכוד הו"א כנ"ל. הבחנה ד' אך בהמלאה בו. פירוש דבר זה ברור שבבחי' היותם הם שווים ובבחי' המילואים הם מתחלפים, והכוונה מבוארת בבחי' מליאותם כולם שווין שהם אורות ממין א' שהם הו"א בפ"ע וע"כ בזה מורים על השורש כולם בדרך אחד, אך פעולתם מתחלפת והיינו המילואים, וע"כ לריך בכל פעולה לפי מה שהיא מורה על השורש, להודיע שבבחי' זאת היא מתדבקת בשרשם והיינו הבוראה פרטית, וזהו הבחנה ה' ניתן לכל א'. ששנשחטה עינים היינו הפעולה נשחטה עמם הוראתם זאת ג"כ. הבחנה ו' וב"ן שאינו פועל. פי' כמו שהיא פעולה פרטית לעם"מ לפעול כל א' בפ"ע כך היא פעולה פרטית לב"ן לשלול לפעול אלא לעמוד ולקבל. הבחנה ז' אלא במקבל. פירוש עיני שם ב"ן ר"ל שהוא מקבל ואינו פועל כנ"ל. הבחנה ח' לכן אין לו הוראה. כי הוראה זו הפרטית ר"ל לפעול פעולתם וממשיכות אותם מן השורש, אך ב"ן אינו פועל כלום אלא מקבל מה שנותנים לו כל מה שהוא מקבל כבר מקבלו לפי השורש כיון שהפעולה נמשך מן השורש, אבל אין שייך לו הוראה פרטית אלא בהוראה א' לדעת שגם אורו בבחי' יקו"ק כמו אחרים ונדע שהוא במקבל מאחרים שלכן אין לו הוראה אחרת כי אין לו מעשה. הבחנה ט' ומתחבר עם האחרים. פי' לריך גם הוא ליכנס בעינין זה לתת הוראות שליטה לשורש על הענפים, והנה הוא נכנס בזה במה שיש בו מוכן לזה שהוא לפי החלק אשר נותן השורש לו, שלא נקט לו פעולה כלל אלא מליאת אור ממין שם יקו"ק בפ"ע :

אחר

7

ז

[פתחי חכמה]

(*) כע"א. כולם הם ממין אחד. כי ע"ב הם ד' מילואים אך סוף סוף כולם אינם אלא שם הו"א כ"א ח"ב ראשית מליאותם הוא המין הו"א שם הו"א כ"א ואחר כך נוסף פעולה טו'.

ונו עיקר המרכבה הוא אלה הע"ב שהוא התחוק ד' פרצופים בא"א שהוא נשגב מן הקלקולים וכאן הכסא נושא את נושאו, אבל מכאן הוצרך לרדת רפ"ח ביצוין להחזיק ולקיים הכלים היוצרים שלא יעשה חרבן גמור אלא בדרך שיחזור לחקן, וכן הושרשו עניני העה"ז שיעמוד בחוק (כח) א' שלא לעזוב העולם ליחרב ח"ו אלא בכח זה שנשאר יתוקן מה שנתקלקל :

היופי

פירוש

ונו אחר שבארנו הע"ב הזה לריך לפרט מה פעולתו ומכ ענינו בכלים הנשברים : חלקי המאמר הזה ג'. ח"א ענין המרכבה. וכו' ענין פעולת הע"ב הזה שזכרנו. ח"ב מכאן הוצרך וכו'. מה שנעשה לפ"ז בכלים. ח"ג וכן הושרשו עניני עה"ז. מה שנמשך מזה בעולם. ח"א יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' עיקר המרכבה. פי' המרכבה הוא הקשר של הבחנה הנכללת בד' מדרגותיו שהם ד' החיות ועיקר ענינם הוא ד' ע"ב אלה שכבר נחפרשו בדברי הרב זללה"ה שהם סוד אי"ו ודוד, ולפי הנראה היא קשה אם אלה הם מספרם של אורות שירדו בזמן השבירה מה ענין ד' רגלי המרכבה אי"ו ודוד זה, אך העיקר הוא שורש ענין ד' ע"ב [אלה] הוא בסוד המרכבה האמור כאן אלה שמכאן ירדו בחיקויים כדלקמן : הבחנה ב' שהוא החזק כו'. זה מה שפרשתי למעלה שבע"ב הוא הוראת השורש ולכן הוא החזק שלהם. הבחנה ג' וכאן הכסא נושא. ענין המציאות הזה כבר נזכר בדברי רז"ל הכסא נושא את נושאו, וכו' מה שא"א מליל את שאר הפרצופים מן הקלקולים בכחו. ח"ב יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' מכאן. פי' הכסא הניצוץ רבות כיו יורדות עם הכלים כמפורש במקומו באריות אך אח"כ הולך לעשות [בכס] מנין פרטי שיבאו לחשבון רפ"ח, דהיינו שאם לא היה זה, או שלא היה לריך מנין כלל או שהיו נמנים כל הניצוץ שירדו כאחת או שהיו נמנים המדרגות שכלל שם, אך העיקר הוא שבאלה הניצוץ שנפלו הולך להגלות ענין זה של ד' הע"ב, אם כיו מחבררים כל אותן המדרגות בדרך המפורש במקומו עד שבוקף סוף נשארו שולטים ד' הע"ב ונכללו בהם כל האחרים, והאמת הוא שהע"ב עצמו מאירים בהפרש בכל שם [לפי מה שהוא לבגד מן הקלקולים, כ"א] לפי מה שיהיה מגיע לו. פי' אותם המדרגות שאנו רואים שנפלו בשבירה הם אותם שהפגם יכול להגיע להם, ולפי שיש הפרש בין המקום שמגיע הפגם בשם א' ולמקום שמגיע בשם אחר יש הפרש ממה שיפול בשבירה, וכן יש הפרש בדרך גילוי הע"ב כי הוא מתגלה במה שיכול להיות נפגם במה שהוא עיקר בענין זה ומשגב אותם, כלל הדבר הע"ב הם מה שא"א משגב את הפרצופים, אך הוא משגב אותם במקום שהיו יכולים ליפגם (נראה במעשה השבירה) כל א' לפי ענינו, והמקום שהיו יכולים ליפגם נראה במעשה השבירה כי מה שנפל נודע שהוא מה שהיה יכול ליפגם, נמצא שמה שירד ירד מבחי' הע"ב ע"כ הוא הנמנה אלה*) שהניצוץ היו יורדים לפי מעלת השמות הוו נמנים כולם או לא נמנים כלל. הבחנה ב' להחזיק ולקיים כו'. זה פשוט ונמשך זה אחר הענין שפי' למעלה ובס' ל', שיחוד הע"פ שמתעלה אבל מציאותו מוכרח, ולכן אפילו בשעת חרבן לא נעשה חרבן גמור אלא נחלקים בסוד היווד, בדרך שאין שיחוד מעבד השליטה הגדולה של כ"א אלה שאין מיתח לה שליטה גמורה : הבחנה ג' שלא יעשה חרבן. פי' ביטול גמור אלא שיוכל אח"כ לחזור ולחקן : ח"ג יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' וכן הושרשו. זה פשוט שהרי כל מה שנעשה בספירות אינו אלא שורש למה שלריך בחתומים. הבחנה ב' שיעמוד כך כו'. פי' שלא יהיה שום נפילה שלא ישרר חלק של אור וזקיים, אם מיתח, יש הבחנה דגדמי, אם גלות, לא זזה שכינה להחיד בחיזה אור של ישראל. הבחנה ג' בכח זה הנשאר. פי' זה הנשאר הע"פ שהוא קטן הוא מקיים בדרך שאח"כ יהיה התיקון :

זה

(*) בעה"א. אלה שהוא בחינה הוא מדרגותיו אבל אם לא היה יורד ממנו אלא שהניצוץ כו'.

נח **היופי** והחמדה של מלכות אינו בה אלא כשהיסוד עמה כי שלימותה פסגו ובהיותה בלא הוא אדרבה ממנה כל חסרון וכל עוצב ובהיותה עמו פסגה (כל שלמות ו) כל שמחה (לדבר *) עצמו . ולכן בתחלה היה הכל בסוד ב"ן והיא הנק' בלי הבור משם כל העוצב והו"ק לא פנו למלכות כי לא ניתנה להם החמדה אך כשבא יסוד בסוד מ"ה או היא נשלמה והיא עצמה מעוררת החמדה בדבר **) עצמו וזהו התיקון :
 (*) אל"ל נזכר : (**) כע"ל נזכר :
 | עולם

פירוש

נח **זה** חירון לסתירה א' שגראית לכאורה בענין זה של המ"ק שאנו אומרים מלך מלכות ועכ"ל הים כך בלתי חיקון ובמקום אחר אנו אומרים אדרבה בשליטה במלכות נורמים כחיקון :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"ל היופי והחמדה . וס"ל הקדמה בענין המלכות שממנה החמדה וסעולב. ח"ב ולכן ב'. וס"ל ענין המ"ק ע"פ הקדמה זאת. ח"א יש בו כ' הבחנות . הבחנה א' יופי וכו'. פי' מ"ש למעלה ממלכות היא אילת אהבים שמעוררת האהבה באורות וגורמין הסתלקות כי זה הוא הנקרא ב' יופי וחמדה . דהיינו יופי הוא כסידור של החיקונים שאין שום עירוב של [חשך] אלא הכל מסודר בדרך הכנסה שלימה לפי החיקונים האריכים להשפעת הטוב . וחמדה היא נמשכת מן היופי וכן נאמר ויעלה חן פי' האורות מחלטים לקראתה כמו שמעוררים רחמי האב על הבן שישר בעיניו ואהבה האיש לאשתו . הבחנה ב' אינו זה אלא כשהיסוד עמה. זה הדבר מבואר הרבה בזהר וחי'קונים וס"ס ויתרון ארץ בכל היא , וז"ס להבנה שמעלמה היא אספקלריא שאינה מאירה ובכח השמש היא מאירה ונראית יפה וכן נאמר יפה כלבנה , וזה טעם הדין וכל הבא ממנו אם הוא ממוחק ממנו כל השמחה (של אים) ואם אינו ממוחק ממנו כל הרע [מה שלא יש בחסד] והאש כך הוא אם הוא חוס כשיעור האריך הוא נחת רוח גדול, ואם מחלטה הרבה שורף, וכן היין אם הוא כראוי הוא יין המשמח ואם לא יין המשכר , ובס"ז חוק' ומחוקת בחסדים מעוררת כל השמחה וכל האהבה . ואם היא בלא מיוחק אדרבה היא גורמת כל העולב , וכיסוד הוא העומד דוקא למחק את המלכות . הבחנה ג' כי שלימותה ממנו . פי' כי זה מה שנותן היסוד לה הוא מה שראוי לה כדי להיות שלימה ומחוקת , אלא בנסדרה הכנסה בסדר זה שלא תהיה מחוקת השכינה מלך עלמה אלא שחיקונת יסיה חלוי ביסוד . הבחנה ד' ובחיותה [בלא הוא] . זהו מ"ש שאם אינה שלימה ממנה כל חסרון, והוא בענין הפירות בלתי מבוסלים שהם דעים יען אינם מחוקים ושלימים , ובשחלמם הם נעשים מחוקים וטובים . הבחנה ה' ובחיותה עמו ממנו . הוא ענין אילת אהבים וכו' בחיותה כפרי המבוסל ומחוק , וזהו חירון הקושיא כשנאמר בשליטה גורמת חסרון הוא שליטה המלכות בלא אור הזכר, אך כשאומרים גורמת חיקון הוא שלימות המלכות עם אור הזכר, (אך) [ולכן] כשאומרים להיות המ"ק מסבין היו חכמים הוא להיותה מלכות בלא אור הזכר . ח"ב יש בו ו' הבחנות . הבחנה א' ולכן בתחלה, הוא מ"ש כשאומרים שהמ"ק מבין כנ"ל בחי' מלכות בלא חיבור אור הזכר שלה . הבחנה ב' משם כל העולב בסוד הסבי עיניך מוגדי שפירש בזהר שעד (היסוד הוא) [שנוק' אינה ממוחקת מן היסוד הו"א] פונה ממנה ואין רואה להשפיע [ובס' יש העולב שפי' למעלה דהיינו סיתוס האורות : יש להקשות . אמרנו בכל שלימות הנוק' מן היסוד שהוא הזכר . א"כ כל עוד שהזכר אינו פונה לה אין לה שלימות ובעוד שאין לה שלימות אין הזכר פונה לה א"כ אין לה שלימות . תשובה . שהזכר פונה לה ר"ל לתת לה השפעה ואין זה כהיסוד מאיר בה , הארת היסוד בה דבר החלוי בבחינה והוא הלוי במעשה התחחונים שהוא הבונה ממש את הנוק' שהיא שרשם , וכל השפעת הזכר הוא שפע וברכה לא בנין עלמה , וזה באה אחר שנבנית כולה מן התחחונים . הבחנה ג' והו"ק ב'. פי' אש"

סוד עולם התיקון

[נמ] **עולם התיקון** (*). התיקון הוא שנקשרו שתי האורות של המצח והעינים דא"ק ביחד והם מ"ה וב"ן, ומיד נתעוררה האהבה בין האורות ואינם עוד בעוצב כמו בתחלה אלא כ"א מראה פנים לחבירו, ונקשרים אלה באלה בסוד אב ואם בן ובת וכל א' מראה קורבה לחבירו כפי הענין הראוי לו :

אחר

(*) סגנון סמלית (ומשל) מכאן והלאה נמלא בספרו פת"ח ודעת בנין המרכזה מלאכה ג'

פירוש

אף על פי שכבר מלכות היתם גם הוא בספירות לא היתם חמדה עליו לפי שבנינו הים חסר עדיין. הבחנה ד' כשגא יסוד כו'. פי' שספירות מ"ה הים זה ענין בכללות ההנהגה ש'יסוד האור במלכות, ונמלאה בהנהגה כל הבנינים והעולמות בבחי' מלכות מחוקקת כבר מן היסוד פי' שלימה בבנינה, שזכו כגורם כל הפתיחות וההשפעות. הבחנה ה' והיא עלמה. פי' תיקון ב"ן ניהקן כך כשניחן השלימות לזק' מלד היסוד מיד בל הזכר ומתחבר עם וסייו עס"מ שמתחברים לב"ן בסוד כמשלש חדשים המפורש בדבריו הרב זללס"ה. ולפי סדר זה נחקנו העולמות חמיד בסוד ד' אף כללות הזכר נכלל כול במ"ה והמוק' ב"ן מקבלת ממ"ה בתחלה הארת היסוד המשלים בנינה ואח"כ בחי' ההשפעה ג"כ, ולפי סדר המתקין הזה נבנו אח"כ כל העולמות. הבחנה ו' זהו התיקון פי' כל עיקר התיקון הלוי בחיבור הכלל הזה כי כיון שנעשה בכלל שורש ההנהגה נעשה אח"כ בפירוט העולמות עלמם ודלקמן בס"ד :

סוד עולם התיקון

[נמ] **אחר** שביארנו עניני השבירה נבא עתה לבאר התיקון שנעשה אחריו : חלקי המלאכה הזה ג'. ח"א התיקון הוא שנתקשרו, וזוה שורש הא' של התיקון. ח"ב ומיד נתעורר האהבה. וזוה חולדות השורש הזה. ח"ג ונקשרים. וזוה סדר שנתחדש לפי ענין זה. ח"א יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' התיקון הוא שנקשרו. פי' זכו שורש הא' מה שנעשה שאלה זה נמשכים כמה ענינים אחרים וזוה מ"ש בספרא דלניעותא מתקלה ודלקמן, וסייו שנתחדשו אלו שתי הספרות וזוה מחיבורם האהבה שמתמלא בכל הספירות היוצאות מהם דלקמן. הבחנה ב' של המלאכה. המלאכה הוא בסוד בקיעת התפילין כמ"ש זה למעלה. הבחנה ג' והם מ"ה וב"ן. זה פשוט שהאור היוצא מן המלאכה הוא מ"ה, ומה שילא כבר מן העינים הוא ב"ן דלעיל. ח"ב יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' ומיד נתעוררה האהבה כו'. וסייו כי שורש' למעלה נחקן בסוד דו"ן שהם מ"ה וב"ן וכל היוצא משם הכל הוא בעצם שרשו תולדה מ'אירם באהבה כראוי. הבחנה ב' ואינם עוד בעולב כו'. פי' ר"ל שהם נסדרים, בהנהגה כל א' לחבירו (*) והם זה כנגד זה בהבטת של אהבה כל אור מתלשט כנגד חבירו לא כמו שהיה בתחלה זת"ז אלא כל א' בקו שור עומד נגד קו חבירו והאמלעי מחברם ונמלא שהנהגה נעשית ע"י בחיבור א'. כי הימין והשמאל מקבילים זה לזה כנ"ל ועדיין אין משפיעים עד שיחברם בהסכמה א' הקו האמלעי וזוה יגיע [הכל] אל מקום א' שהוא תחתי, נמלאה ההנהגה יולאת בהסכמה [ועלה] נכונה לא שכל ספירה תהיה בפ"ע כמו שהיה בתחלה וכמ"ש. ח"ג יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' ונקשרים אלה באלה. פי' זה שנתחדש בתיקון ~~של~~ המדרגות מתפגרות במעשים לעשות בהסכמה עד שנקראו בשם זה של אול"א בן ובת, מה שלא היה במ"ק שלא היה נקרא אלא תבונתם (°) וזה מפני שלא היה יחס ביניהם אבל בכלן נעשה יחס שלם עד בבנינה

ג"כ

(*) בה"א. כל אחד לעצמו : (°) בה"א. אלא ח"ב ה"ע

[ס] אחר שיצאו האורות של העינים דא"ק שהם ב"ן נקשרו תחת הנהגת מלכותו של א"ק ובשיצאה הארת המצה שהיא מ"ה נקשרה תחת הנהגת היסוד דא"ק ואז נודווגו יסוד ומלכות דא"ק ולכן נתבסמו הדינים והלכה ההנהגה בתיקון ובאהבה : **[סא] מ"ה** היה מחבר עמו כל המדרגות שהיה מתברר מב"ן ומהם היה עושה כל האילן של הקדושה דהיינו אבי"ע, אך נשארו עוד מדרגות מב"ן שלא נתחברו עם מ"ה וע"כ לא נשלמה עדיין הבריאה שיש בה כמה חסרונות, וזה הולך ומתקן מעט מעט עד שיהיה מתוקן הכל ויהיה הכל בשלמות :

בספירות

פירוש

ג"כ היא מיוחסת לחכמה שהיא נוק' שלו והרי א"ה לו לפעול אלא עמם ולא היא אלא עמו וכן ז"ה עם נוק', וגם יחס בין ז"ן לאו"ה כיחס הבנים לאביהם, סוף דבר נעשה כל ענין הספירות בהסגה של הסכמה ביחס וקורבה בין אור לאור שאין שום אור בנ"ע שלא יסיה לו יחס עם [כל האחרים, למשל אימא יש לה יחס עם אבא שהוא המתקבל שלו ועם ז"ן שהיא] המוילאה אותם, ז"ה יש לו יחס עם אבא שהוא השורש שלו עם א"י שהיא המוילאה אותו עם נוק' שהיא המקבל שלו, וכן כולם, ומאל כלל התיקון הוא זה לעשות קשר זה בין המדרגות : הבחנה ב' בסוד אב ואם. וסיימו בדרך הסתכלות זה נקרא הספירות שלם כי הרי התולדה בן או בת לפי תחילת או הדין והסיבות לתולדה ב' היינו אב ואם : הבחנה ג' שכל א' מראה קורבה . פי' לפי ענין הסתכלות הזו כל א' לריך להיחסם עם חבירו, וכפי ענינו בהסתכלות כך הוא קורבתו עם האחרים וכמ"ש למעלה :

[ס] זהו חירון קושיא א' בהרצית לכאורה בענין המ"ק ותיקונם, בפעם א' אומרים שהמ"ק מן העינים ומ"ה מן המלך, ופעם א' אומרים שהמ"ק בסוד מלכות דא"ק, ומ"ה היא משפעת מ"ד של היסוד שלו :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"ה אחר שיצאו. והוא המקומות שנקשרו האורות האלה. ח"ב ואז נודווגו. והוא דרך התיקון על ידי זה. ח"ה יש בו ב' בחנות. הבחנה א' אחר שילאו האורות, וסיימו כי האורות זו היא מדתם מלבד מקוריהם יש המקורות שהם נקשרים בם ולוקחים שלימותם והסגתם משם, ועפ"ז אלה המאורות ילאו מן העינים ואח"כ נקשרו במלכות א"ק והיו מקבלים ההסגה משם : הבחנה ב' וכשילאם בו. וסיימו לפי שהארה הזאת לריכה לתקן את האורות הראשונים לכן נקשרה תחת היסוד שהוא המתקן את המלכות. ח"ב יש בו ג' בחנות. הבחנה א' ואז נודווגו. פי' אחר שילאו אלה האורות מן העינים [והמלך] ונקשרו תחת כיסו"מ אז נודווגו יסוד ומל' דא"ק לאור' האורות שנקשרים בהם. הבחנה ב' ולכן בו. פי' זה הווג גרם בכללות ההסגה מיתוק הדינים. הבחנה ג' וכלם ההסגה. פי' שבמאורות המנהגים שהם יסוד ומלכות דא"ק נעשה מיתוק הזה, וכל המתנהג ע"י מתנהג כך באהבה ותיקון וכלם ההסגה בעולמות בתיקון זה : **[סא] כבר** אמרנו התיקון בכלל שהלכה ההסגה בתיקון עכשיו לריך לפרש הדברים בפרטיו והענין כא' חיבור מ"ה וב"ן :

חלקי המאמר הזה ג'. ח"ה יש בו ג' בחנות. הבחנה א' מ"ה היה מתחבר עמו. זה פי' כבר שהספירות הראשונות היו ממתינו' להארה אחרת שתתקן אותם, וסיימו כי המ"ק כבר פי' שכוין רק ענין א' מדמות האדם שהמחשבה זקתו, אך עתה בא השלום דמות האדם באמת שילא מן המחשבה העליונה ולא אפילו אותם העינים שהיו מוילאים כרע היו חוזרים לעובד, ולא נעשה התיקון בכלים מעלמם שיחזרו ויתקונו מאליהם, שהרי אלו הם עינים שולטים רק בעשה שדמות אדם לא נתגלה עדיין, אבל כשילא עיקר

[סב] **בספירות** ב"ן נשרשים כל (דברי) הקלקולים דהיינו כל מה שנותן מקום לפגמים להמצא ואחריהם לעונשים בספי' מ"ה כל דבר התיקון: לתקן קלקולים אלה, ולפי ההנהגה הצריכה צריך שכל מדרגה תהיה בנויה בשניהם ואז מצד ב"ן שבה ימצאו כל עניני הרע ומצד מ"ה כל עניני הטוב :

ביון

פירוש

דמות אדם אז ממילא לתקן גם הענינים הראשונים האלה, ושורש זה בישראל הוא מ"ש נפלה ולא חוסיף קום וכתיב אקים את סוכת דוד הנופלת, והיינו כשנפלה כ"ז היה לפי הענין שלא גלה עדיין המלך העליון את כבודו כראוי שהוא עיקר הסנהגה, אלא בזמן שסיחה מזדמנת לגלות היו דברים אלה שהיו, והנה לא ראה שב"ה להחזיר אותם למס שהיו לבד, שיקומו הם מנפילתם, אלא היה רוצה להביא מליאת חדש א' לסם שע"י יסיו הם מתקנים, והם שמים חדשים וארץ חדשה אקים את סוכת דוד כבוד מ"ה שמקים את ב"ן, ואין קימה לב"ן בעצמו אלא יולא מ"ה החדש שהוא עיקר הסנהגה ואז למפרע נראה שכל מה שנעשה אפילו מתחלה היה לטוב ואז חזרו כל רע לטוב וסוף ב"ן הנתקן ע"י מ"ה, ושורש מ"ה [נ"א זס] שהיה בעולם הוא הדבר הזה שנעשה בספירות. הבחנה ב' ומס היה עושה כל האילן, פי' הענין כי הסנהגה לריכזה להיות כך מחוברת מב' דברים, מחסרון, ושלמות שממקו, שכל זה הולך לסודיע היחוד, והנה עשה הממשלה מתיקון זה מה שטעם עד שטעם כל מדרגות ופראופים הכל מענין זה, מהקלקולים שנתקלקלו ומסתלקין מתיקון אותם, וע"פ זה הדרך עתה מתהגה העולם ונשאר עתה בעבודה ביד האדם להשלים תיקון הזה בכל פרטיו. הבחנה ג' דסינו אבי"ע. וסוף מ"ה למעלה שכל אבי"ע כללות ענין א'. ח"כ יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' אך נשארו עוד. וסוף מ"ה בענין המ"ק שנשארו חלקים שלא נחברו עדיין והם הם חלקי השלמות. הבחנה ב' וע"כ לא נשלמה. זה פשוט כמ"ש שהרי חסדים דרכים כהנהגה וחסדים חלקים כמלאים ונראה שעדיין צריך להשלים הבריאה הא', וסוף ענין ברא חלקים לעשות שהתחיל כדי שיושלם ע"י בני אדם. הבחנה ג' שיש בה כו'. פי' ס"ז מופת ברור לאמת הענין הזה שיש חסרונות בבריאה ע"כ לא נשלם ענינם, שהרי כשיהיה נשלם לא ישאר עוד חסרון כמו הכלי כשגומר מלאכתו. ח"ג יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' וזה הולך ונתקן מעט. וסוף מ"ה שהתיקון הולך בסדרגה כח אחר כח עד סוף, הבחנה ב' ויהיה שלמות הכל. גם הוא כמו שכתבתי שכל מה שהוא מהלך סובב וסוף עד שיסלמו הדברים לגמרי :

[סב] **אחר** שהזכרנו מ"ה וב"ן עכשיו צריך לפרש מהו תולדות כל א' מהם :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א בספירות ב"ן. וסוף ענין מ"ה וב"ן כל א' בפ"ע. ח"ב ולפי ההנהגה. וסוף ענין חיצונו. ח"א יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' בספירות ב"ן. פי' ספירות דב"ן הם שרשי הקלקולים כמ"ש למעלה כבר אלא שספירות מ"ה מחזיר אותם לטוב כנ"ל, אך לפי שלא נקבעו הדברים בשלמותם יכול להיות שספירות מ"ה יתגברו על ב"ן ולא יהיה אלא לטוב, ויכול ח"ו לחזור ולשתעורר הטוב של ב"ן, שעדיין לא נשתנה לגמרי שלא יניח מ"ה להתגבר עליהם ומס יולאים הקלקולים ח"ו. הבחנה ב' דסינו כל מה בו. כי סדרי הקלקולים כך הוא אם לא היו דרכים (מתקנים לקלול) [מוכנים שבהם האורות יכולים לתקן ולפגום אז לא היה מליאת זה של קלקול] בעולם, אלא כבר כדרכים מוכנים בדקדוק ושיעור לא פחות ולא יותר ממה שצריך, וע"י זה הפגמים נעשים למעלה והעונשים למטה כדלקמן, וכל הדרכים האלה הם לפי הנהגתו של ב"ן. הבחנה ג' ואחריהם לעונשים. זה פשוט כי כשתתחברו האורות למעלה כך נתחסרו טובה מן הגורם הדבר הזה למטה, ולכן מתגברים עליו מדרגות של כ"א שחוקפת בפגם שהוא ועושה לו רע לפי

מעשיו

[סג] כיון שהנהגה הולכת כך בסוד חסד ודין שורש הטוב ושורש הרע לכן כל פעולה צריך שני מולידים, וע"כ לא יצא אור אחד אלא ע"י שני אורות שימשיכו אותו ושני האורות יהיו אחד זכר מצד מ"ה ואחת נוק' מצד ב"ן ואז יולידו האור שצריך להוליד ביניהם ממ"ה וב"ן ג"כ :

מכלל

פירוש

מעשיו בעוד שיש רשע פגם שהוא למעלה שסוף וכלל לפי הסעונו שסוף לפיו מעשה כחוטא: הבחנה ד' בספירות מ"ה כו'. זה פשוט לפי מה שפי' למעלה. הבחנה ה' לחקן קלקולים אלה. פי' שם בהקבלה (*) החיקוי מ"ה הם לחקן קלקול ב"ן, וע"פ הסדר הזה הוא ההתחברות של מ"ה וב"ן כי לקלקולים הכל לריך לחת אותם החיקויים לחקן דווקא אותן הקלקולים. ח"כ יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' ולפי ההנהגה כו'. פי' השכר והעונש הליך בסוד הבחירה כידוע. הבחנה ב' לריך שכל מדרגה כו'. פי' שהרי בכל מדרגה יש עבודה לפי אותה המדרגה, וכל העבודה היא בבחירה, ובכל מקום שיש בחירה יש קלקול ותיקון שכר ועונש, ע"כ לריך כל מדרגה שבהם בנויים משניהם. הבחנה ג' ואז מלד ב"ן כו'. זה פשוט לפי מה שפירשתי עד עתה:

[סג] אחר שבארנו פעולת מ"ה וב"ן מה הם בהנהגה עתה נפרש ענין החולדות המשלשלות מהם ביחד :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א כיון שהנהגה הולכת כך בסוד חסד ודין. חלק א' יש בו ד' בספירות. ח"ב וע"כ לא יצא. השלשלות האורות בסוד וז"ן. חלק א' יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' כיון שהנהגה הולכת כך בסוד חסד ודין. חיינו לשכר ועונש. הבחנה ב' שורש הטוב כו'. פי' כל הדברים האלה הילוך ענין א' הם חסד ודין לענין שכר ועונש וכן לענין הקלקול ותיקון. הבחנה ג' לכן כו'. כי כל דבר לריך שילא מוסכם משני דדין, אם מלד הטוב הוא בא הוא שולט ורע משכים על ידו, ואם להיפך ח"ו אז הוא להיפך, נמצא לכל פעולה יש חלק משניהם, וז"ס בין בפעולה של הכנה בכריות כמו בכריות עולם, שכבר הם יולאים משורש א' עם הפעולות כידוע עד בכל דבר מראה א' מפעולות ההנהגה, וכן באורות עולם למעלה המשלשלות לאורך ההנהגה. הבחנה ד' לריך שני מולידים כו'. פי' כי לריך שישיו [סיבות] ראויות להמשיך המסובב שלהם ונק' לו שני מולידים. ח"כ יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' וע"כ לא ילא אור. פי' ראשית זה הדבר הי' באורות העליונים כמ"ש למעלה, שהרי הם הם המהאכלים לאורך ההנהגה שכלל א' יש לו פעולה בפרט, ולא ילא זה האור בהשלשלות אלא ח"כ יכיו לו לשורש שני סיבות ראויות בניהם להוציא תולדה אז ילא מורכב משניהם. הבחנה ב' אלא ע"י שני אורות כו'. זהו דרך השלשלות שהאור מהאכל וילא מתוך אור אחר כיון שהוא מסובב ממנו לפי ההדרגה. הבחנה ג' שימשיכו אותו. פי' האור מהאכל הוא ענין פרטי מקורו מן הראון העליון שהוא בעל כל הכחות שם מחגלים ממנו אורות אלו, ולפי שרשם להראות הדרגה שם ההשלשלות להראות לפי הסדר מהו א' ומהו שני לו, ולהראות מהך זה לריך שאור א' ימשיך אור אחר מן המקור העליון והוא בסוד ההתחדשות המוחין והציווג כלקמן במקומו בס"ד. הבחנה ד' וסב' אורות יסיו. פי' ראה הראון העליון להראות ההשלשלות בהדרגה כח אחר כח עד שמגיעים לשלמות נמצואר למעלה, והוא ענין בורא בשיטתא דאחיון שפי' בחיקויים, שהרבה כוחות לריכים להמלא כדי להמלא ענין א', לריך לדעת מה הוא כח הראשון ומה נמשך אחריו עד שיוכן דרך המלאה הנמצא שהוא, וע"כ הראה הכחות משלשלים זה מזה כנ"ל והוא בדרך מחשבת בני האדם שיש בה כוחות ומתחדשים בה השלשלות חדש ° שם המחשבות החדשות או הידיעות החדשות,

אמנם

(*) אולי פי' לזון כפד שם זה כנגד זה. (°) בהפ' א'. בהשלשלות החדש.

[סד] **מכרל** הספירות שנשברו ויורדו מתבררים חלקים מה שמתבררים ועולים לקבל אורותיהם באצילות וזה ע"י הנוק' ב"ן שמעלה אותם כך ובנגרם ויורדים מדרגות מן הפ"ה כלי ואור ומתחברים עמהם וזה ע"י הו"ב שממשיך אותם כך ונותן אותם בנוק', אעפ"כ בתיקון הכלים העולים ע"י הנוק' נכנס גם הו"ב והוא מתקן היסודין שבהם והנקבה מתקנת השמאל שבהם (וא"כ) [ואח"כ] מתחברים החלקים ביחד וכן מתחבר מ"ה עם כל א' מהם וגשלמה התולדה :

ענין

פירוש

אמנם כל פעולות הגשמה או בנוף או בגשמה או בהתחבר נשמה עם נשמה פי' נפש החיונית עם השכלית וכיוצא הכל הוא רק בסוד זיווג, והיינו כי כדי להראות ההשתלשלות לריק שימלא סיבה למשתלשל ראוייה להוציא אותו, וז"ס פרוף, ודרך הוצאות המסובב (אם) אינו דרך התלהטות גרידא אלא דרך זיווג ממש שמתחיל שרשיו (כמות הכח שהיא) [במחשבו] ובה (הוא) נמשך דרך היסודות, ויש שתי סיבות לכל משתלשל, א' נותנת שורש הכלל וא' שנותנת ההכנות והתיקונים הפרטיים לכל הכלל ההוא, וה"ס דו"ן ממש שמן הזכר יוצא הזרע בכח א' ובנקבה הולך ומצטייר ומקבל תיקוניו, ויש ב' דרכים בענין זה שהרי גם הנקבה מזרעת כמו שאמרו רז"ל אשה מזרעת אורס וכו' ר"ל שאפילו בחומר עלמו נמצא חלק גם לנקבה והוא חלק האורס שבנוף, אך שמלבד זה שמן הזכר ניתנת כח הולדה בכלל [ור"ל כח הולדה בכלל] של דמות אדם נמצא הכלל בכח זכר, ופרטיות הלידור מלד הנקבה, ונמצא כשראה הרצון העליון להראות [כוחותיו] בדרך זה אז לקח לו אע"פ שאינו לריק דרך המחשבה של בני אדם שמחשבים דבר אחר דבר בסדר והדרגה אע"פ שבמאמר אחד יכול לבדוא את הכל, ורואה להראות ההשתלשלות של כל כח מהיכן יוצא מאיזה סיבה כלליו ופרטיו וכל הדברים מה שאפשר להבחין בו, וע"כ סדר כחותיו (או הם) [אותם] המגיעים לענין בריאת העולמות שיפעלו בדרך מה שנקרא לדרך דו"ן כמו שפועלים כחות הגשמה [בגשמה] עלמה, ופרטוף הוא הדרך שלריק לעמוד הסיבה כדי שתהיה ראוייה להמשיך המסובב שלה ולנלותו, וזוהי הדרך מתפרשים כחות הגשמה עלמם ואז יש להם כח למדש מה שלא היה להם כח, נמלינו למדים ב' דברים בסוד דו"ן, א', שתשלום הולאת המסובב אינו אלא ע"י שנים, מלד ההכנות, וגם מלד חלקי המסובב עלמו, ולכן מתחלקים כן שהזכר ימשיך לזוהי והנקבה אורס, וה"י הענין האחר שהזכר משפיע בכלל והנקבה מליידת יתבאר לקמן במקומו (בס' סד) בס"ד, אך כבאן די לנו להבחין דו"ן בענין מ"ה וב"ן שהרי שניהם לריכים להיות סבה מולדת, א', חלק א' והיינו מ"ה, וא', חלק אחר והיינו ב"ן. הבחנה ה' ואז יולידו. והיינו כי הכוונה זאת היא שיהיה ג"כ הנוול מחובר כך ע"כ לריק ב' מולידים שיתנו כל א' חלק במלד ההוא :

[סד] **חלקי** המאמר הזה ב'. ח"א מכלל הספירות, והוא דרך המשך דרך דו"ן איך ממשיכים להוליד האור שלריק להוליד מהם. ח"ב אעפ"כ בתקון כו'. והוא שגם כמה שממשת הנוק' נכנס הזכר להשלים התיקון. ח"א יש בו י"א הבחנות. הבחנה א' מכלל הספירות שנשברו. והוא ענין הדיבור שפי' למעלה הנפשה מכללות המ"ק. הבחנה ב' מתבררים וכו'. והיינו לקדוש חוקיו ההנהגה הנה מתברר מה שנתברר מכל הענינים מה שהיה כלול במ"ק, מה שראוי להיות בחק ההוא שרואה המחשבה העליונה לקבוע אותו. הבחנה ג' ועולים לקבל אורותיהם. זה פשוט שהם לריכים לקבל האורות בהם כדי להנהיג כראוי. הבחנה ד' באצילות. פי' באצ"ל של אבי"ע הנעשים (חצויים) [מבי"ע] כי עתה המדרגות נתחלפו כבר והוכנו ד' המקומות אבי"ע, והכלים שהיו בבחי' ירידה נחשבו להם עליה עכ"פ שהובאים להיות הנהגת אצילות שורש ההנהגה

אסתר ענין הרו"ן נמצא גם למעלה מזה כיון שבכר הושמה ההנהגה בסוד חסד ודין , אלא

פירוש

של עכשיו מקום החללות כל האורות : הבחנה ה' וזה ע"י מוק', פי' כל הענינים החלולים
בבירורים אלו בין בעליותם בין בקבלת אורותיהם כל מה שהוא בחי' ב"ן, חלוי ענינו
בהתעוררות הנוק' המעלה אותם . הבחנה ו' שמעלה אותם כך . פי' בכל הפרטים שיכולים
לכחזין בהם . הבחנה ז' וכנגדם יורדים כו' . נקראים יורדים בסוד מ"ד שהרי נמשכים
מלמעלה לגבי הנוק' שהוא מקום קיבוץ האורות להשתלם בסוד הסיבה המשלמת כנ"ל .
הבחנה ח' כלי ואור . זה פשוט לפי ענין ההנהגה . הבחנה ט' ומתחברים עמם . כי
הכוונה לעשות מ"ה וב"ן בחיבור לעשות גוף א' ממש ולא ביהיה ענין ב' גופים נפרדים .
יש להקשות למעלה אמרנו שמ"ה מזכר מב"ן כראוי לו וכאן אומרים שב"ן מחברר ולפי
ב"ן יורד מ"ה . השוה (האורות) והאמתן בהחלס כבר נעשה סידור זה של מ"ה וב"ן
איהם חלקים ראויים לאיהם חלקים ומ"ה הוא המחבר לפי ענינו בסו' טעם מ"ד דא"ק
שבסמה המ"ן כאמור למעלה בסוד יסוד דא"ק את מלכות שמסוד זה ילא אח"כ דל"ה
כדלקמן , אח"כ היתה כל נוק' מזכרת מה שראוי לפי החלוקות העליות , הבחנה י' וזה
ע"י זכר . פי' בכל הפרטים שלהם כמ"ש במוק' . הבחנה י"א וזוהן אותם במוק' כו' . זה
הענין שזכרתי למעלה [כו' סג] שמלבד במוק' נותנת חלק בנולד עלמנו גם מזיית הכל
אפילו חלק הזכר , והענין הוא כי מ"ה וב"ן הם מראים עניני הקו והרשימו בזכרנו
למעלה , וזה כלל גדול בספרות יש אורות שהם עלמם העיקרים הראשונים באיהם פעולה ,
נעשה בהם מה שצריך לפי הפעולה הסיא , ויש אורות אחרים שאינם אלא מראים האורות
הראשונים בהם , ונעשים גם בהם דברים לפי ענין אותם האורות שהם מראים ע"י ,
מ"ה וב"ן שניהם אורות א' שיואלים מא"ק , שבשניהם יש כלי ואור שהם מן הקו והרשימו ,
אלא שמ"ה עשוי להכרואת הקו , וב"ן עשוי להכרואת הרשימו , ולכן עניני הב"ן בין אורות
ובין כלים נדונים ע"פ ענין הרשימו ונעשים בו מעשים ע"פ ענינו . ומ"ה יודון בכל חלקיו
ע"פ ענין הקו שנעשים בו מעשים ע"פ ענינו , אך מאלד עלמם עוד יהיה חילוק באורות
ובכלים שלהם עלמם לפי מה שהם , כי לעולם אור מן הקו וכלי מן הרשימו , אך העיקר
לסדן הדברים זה לגבי זה , וחועלת דרך זה הוא שהרי לריכס לבא אל האדם למטה ,
וכל הגשמים אינן אלא ליזר מכל ההנהגה ומתנהגים חלקיו ועניניו לפי מה שהם רומזים
בהנהגה הע"פ הכולל בעה"ז , והנה הרשימו הוא פרט הקו כי הכחות שהם כלל א' בקו
הם מהפרטים הרשימו בכל חלקיו כמבואר במקומו בס"ד בסוד נשמה וגוף , וע"כ הזכר
ממשיך מ"ה וממשיך כה האורה בכלל , ונוק' ממשכת ב"ן וממשכת עניני האורה בפרט
שהם מלטייר . ח"כ יש בו ב' הבחנות . הבחנה א' העפ"כ בחיקון הכלים כו' . זה תירוץ
קושיא א' שגראית לכאורה בדברי רבב הקדוש זללה"ה , שבמקום א' אומר במוק' מעלה
בירורי ב"ן וזכר מוריד מ"ה , ובמקום אחר אומר שאבא מזכר החלקים הימינים של ב"ן
ואי' שבמאלים כאמור בסוד ג' ימי קליפס . והתירוץ הוא זה . שהמשכה היא מן הנוק' ,
אך החיקון ובירור של החלקים העולים נכנס גם הזכר בזה , שהוא מחקן הימין וסיא
שבמאל ואח"כ מתחברים , וטעם הוא כדי לחקן חד"ר שבהם שלא היה מחוקן בהחלס
ואריך להסביר בהם מן השרשים של זה הענין , דהיינו חסד מאבא דין מאימא רחמים
מדעת המחבר , מה שאין לריר מ"ה שכבר ילא מחוקן מן השרשים כראוי בסוד קיום .
הבחנה ב' וכן מתחבר כו' . והיינו מה שהמשיך אבא בעלמנו כנ"ל שכבר כלול מכל הבחי'
האלה , וכיון שנתקן ב"ן איזי מתחבר עמו מ"ה עם כל הבחי' האלה המתוקנות :

אסתר זה תירוץ קושיא על שאמרנו שדו"ן נחשבה אחר התיקון :

אלא בנקודים היה השינוי שבהם לא היה תיקון דו"ן יען יצא הב"ן לבדו ואח"כ ניתן בהם מ"ה ע"י התיקון ולכן כל שורש של דו"ן שמאצילות ולמטה תלוי במתקלא שהם חיבור מ"ה וב"ן :

וסו תיקון כל דבר ע"י דו"ן הוא בסוד זיווג עיבור ולידה, בזיווג נמשכים החלקים דמ"ה וב"ן עד שניתן הכל בנוק' ושם נמצא בכלל א' כל מה שצריך לימצא באור ההוא שלא יהיה צריך להוסיף או לגרוע, אח"כ צריך לפרש זה הכלל לחלקיו ואינו מתגלה בפ"ע עד שיעמיד כל חלקיו בגילוי שלם וע"כ עד הזמן ההוא נעלם באור שהוא נתלה בו לקבל ממנו שלמותו וזה מצד השתלם האורות אלה ע"י אלה, כשהגיע למדרגה שנראו כל פרטיו אך שלא יהיה בכל א' מהם אלא שיעור הארה היותר קטנה שאפשר להיות או הוא מתגלה בפ"ע כיון שכבר אין יש פרטית אור לפרט עוד אלא להוסיף בח והארה, והתגלות מן העליון ולחיוז והו שיקרא לידה :

קיפול

פירוש

חלקי המאמר הזה ב'. ח"ה ענין הדו"ן. וכו' הקדמה זאת שיש דו"ן למעלה. ח"ב אלא שבנקודים בו'. וכו' ענין א' פרטי שיש בנקודים בענין זה שבו מחורץ הקושיא הס"ל. ח"ה יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' ענין דו"ן נמצא גם למעלה מזה. זה פשוט שהרי נראה מן הכדושים שכבר היה זיווג דע"כ וס"ג דח"ק קודם שילאו הנקודים. הבחנה ב' כיון שכבר הושמה. וזה ראיה וגם טעמא דמסתבר על היות הזיווג, וסייגו שכל ענין זה נמשך מפני שכיון שכל אבר מורכב מחסד ודין לריך לו שני מולידים בכלל, אך הרכבה זאת הייתה גם באורות העליונים אחר שניהם הסתמו אחר שיש קו ורשימו ח"כ גם שני המולידים לריך שיהיו כן. ח"ב יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' אלא בנקודים. פי' א"כ קשה איך אלו אומרים שדו"ן תלוי במתקלא שהיה בזמן התיקון, אלא כהשוכה היא, שזה הענין אינו כללי אלא פרטי, פי' שבנקודים לא היה זיווג אלא אחר התיקון. הבחנה ב' יען ילא ב"ן לבדו. פי' זה הפרטי שהיה בנקודים לפי הכונה המכוונת בהם כמ"ס עד עתה. הבחנה ג' ואח"כ ניתן בו'. פי' שהוא ענין חדש שמהחדש בעולמות האלה בבחינת מ"ה מתגלה. הבחנה ד' ולכן כל שורש, פי' זהו מה שאנו אומרים שדו"ן בא מן המתקלא, כי היות למעלה חסד ודין לא גרם לנקודים להיות דו"ן מפני שהיו שניהם כנ"ל, רק המתקלא הוא שחידש ענין זה ע"כ נחלה בו, וזה פשוט כיון שהוא נמשך ממנו כרי יתנסו אחריו בכל הענין ובעבור זה יכירו כל שורש שלו :

וסו אחר שנאמר ענין התיקון דו"ן עתה נבאר פרטיות ענין זה :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"ה תיקון כל דבר. וכו' הקדמה כללית בענין זה מה שנחקן דו"ן. ח"ב בזיווג נמשכים בו', וכו' פרטית ההקדמה הזאת. ח"ה יש בו הבחנה א' וכו' תיקון כל דבר. פי' כי כבר ידענו איך כל זה הוא סוד דמות אדם וכשנבאנו לענין זה של דו"ן כרי כל עניניו יתנסו ע"פ מה שיש בענין זה למטה וסייגו זיווג עיבור ולידה, ח"ב יש בו י"ב הבחנות. הבחנה א' בזיווג נמשכים החלקים. זה כבר מבואר בסוד ההשתלשלות שאורות וילאום מאורות והמשכס תלויים בזיווג בהתעוררות היסודות שיש להם סגולה לזה וכמו שנבאר עוד במקומו בס"ד. הבחנה ב' עד שניתן הכל בנוק'. זה פשוט כמ"ס. הבחנה ג' ושם נמצא בכלל א'. זה מבואר כי הנה סיבת המלא האור המשחלשל הוא רק הזיווג, והנה אי אפשר למלא שום דבר במושג שלא יהיה הסיבה מסבבת אותו, כשנשלב (השלמה היינו) הזיווג וסבה הראשונה השלימה כבר לתת מה שיש לה לתת לו ואין עוד סבה אחרת פועלת בו, ח"כ א"ה למלא בו עוד שום דבר מה שלא נמצא בו כבר, אמנם שלא יהיה סיבה אחרת פועלת בחולדות הזיווג פשוט הוא כי חולדות

בזיווג

סו] קיפול רגלי א"א היה הכח הא' שניתן לכלים הנשברים להתעלות ומשם והלאה יכלו להיות כל העלויות שבהם, והאמת * שהכלים היו תלויים באלה הרגלים ובתחלה היו מתקיימים ע"י למטה ובהקפלים ניתן גם בכלים כח החזרה למעלה, וזה מה שא"א הוא שורש לכל וזה היה החלק של א"א שבו היו נשרשים הכלים בזמן רדתם ואח"כ נשרשו גם בחג"ת כשנתוסף בהם התיקון:

החלקי

* כפ"א. והאורות

פירוש

כיוצא הוא מה שא"א להמלא אלא ע"י ציווג שע"כ כוונת הדבר הזה לסיועו פרטי של הסתעלות, א"כ ודאי הוא שכיון (שים לבם) [שנשלים] ציווג כבר יש בספס שלו כל מה שצריך להמלא בחולדס שחננה משם. הבחנה ד' אח"כ לריך כו'. זה מוצא שהסדרגה כך הולכת תמיד שבתחלה יש כלל ואח"כ יתפר' הכלל לחלקיו. הבחנה ה' ואינו מתגלה כו'. פי' כיון שצריך הסדרגה הנו הולכים הכה שום אור אינו יכול לפעול פעולותיו עד שיסיב מנוכל בו כל חלקיו, כי כולם לריכים כדי להוציא ממנו הפעולה ההוא, וע"כ עד שאינו כך לא נוכל למנוח אותו בין כחות המכניגים. הבחנה ו' וע"כ עד הזמן כו', כבר שמעת איך רצו הרגל העליון לגלות הכחות בדרך הסתעלות איך ילא זה מזה, וכנס לא נגלה הענין שיוצא כו' מן הראשון עד (שהוצא זה) [שכויצא] הראשון באמת בכל כחותיו ובעוד שלא נגלה כך הכה אינו אלא [מתעלם] בכה המוציא אותו עד שיעבור כח הכה ההוא לגלות כל חלקיו ואז יראה לחוץ כח הכה ה' שלמה שמתחלשים ממנו, ואז ילך ויהלכב בו בדרך כל העליונים שמתחלשים בתחתונים המכניגים אותו, אבל בתחלה אינו אלא נעלם בו ולא נתגלה לחוץ כלל. הבחנה ז' לקבל ממנו שלמותו כו'. פי' היינו שיוכל ללכת בסתעלות בגילוי כל חלקיו. הבחנה ח' וזה מלד השתלם. והוא סוד הסתעלות שזכרתי. הבחנה ט' כשהגיע וכו'. היינו כי פני דברים לריך להבין בכל מדרגה, כמות הפרטים שבה, וכמות הכה שלהם, כמות הפרטים לריך שיתגלו כולם כי כל פרט הוא שורש לפעולה אחת או (לפני פעולות) (או לתנאי פעולה אחת אחר) כמות הכה אין לו אלא לעשות. הפעולה עצמה ביוחד כח או בפחות, ע"כ גלוי כל הפרטים לריך שיסיב קודם שיתגלה האור (האחד) המתגלה כדי שיסיב שלם בכחותיו כי אח"כ לא יסיב נוסף גילוי שום כח. אלא תוספת אומץ בכחות עצמם זה יכול להיות אדרבה לפי הסדרגה נבדלים בזמן יש זמן גלוי הפרטים ובכלות הזמן ההוא א"א לגלות עוד פרטים אחרים [אלא] יבא אחריו זמן תוספת כח הפרטים הגלויים כבר. הבחנה י' אך שלא יסיב כו'. הוא מ"ש הכה יש בכמות הכה עצמו סדרגה, אך מיד שמגיע אפילו להדרגה ה' כשים כל הפרטים הוא מתגלה בפ"ע, שכבר הוא הכהגה אחרת שלמה מלבד הכהגה האחד שהולאחו. הבחנה י"א כיון שכבר וכו'. פי' שאם היה פה פרטים לא היה יכול להיות נוסף אבל כח ההפך יכול להיות נוסף, וזה כי שני הכחות מהדרגה להדרגה תלוי בענין רבוי האורות שבהם הם מרחיבים או מקצרים לפי מדהם הכלים, אך כמות הכחות הלוי בחלקי הכלים עצמם (נשם) [מה שנתחבר לקבוע בו הכהגה נתחבר בתחלה קודם שילא משם] לחוץ, כי כשיוצא כבר נודע הכהגה בלאחו ויורד תחת ענפיו [וזה א"א] להסתנות ולהתרחבות, אך אותה הכהגה עצמה יכולים לעלות ולרבות לפי האורות שבאים ומתחדשים תמיד ומחדשים הפרטוף עצמו. הבחנה י"ב והארה. כי הוא לפי עצמו הארה לפי צפיית המרכבה. הבחנה י"ג והגלותו כו'. זה פשוט לפי ענין דמות האדם:

סו] חרקי המאמר הזה ג'. ה"א קיפול רגלי א"א. ח"ב והאורות. ענין הקיפול הזה איך גורם מה שגורם לכלים. ח"ג וזה מה כו', טעם למה בא"א היה ענין זה. ח"א יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' קיפול רגלי א"א היה כח כו'. פי' שאחננו דואים

(סח) החלקים העולים והדרגותיהם ודרכי חיבוריהם זהו דווקא מה שצריך להעשות
העה"ו בדרך אשר הוא צריך לעשות, בכ"כ תיקונים בכ"כ חסרונות
בכ"כ חוקים כמו שצריך לתשלום סיבוב הנהגה :

מציאת

פירוש

דואים שהולך עליהם זאח של הרגלים להעלות הכלים למעלה בפעם ראשונה ולא הולך
עוד בעניני הכלים שום דבר מה"א, אך הענין הוא שלכצואם לידי עליהם הולך כן ומשם
והלכה בכח הקיפול הזה יעלו כל העלויות הראויות להם, וזה הבחנה ב' משם והלכה כו'.
שזאת היתה הפעולה שחדש ענין זה של עליהם בכלים. ח"כ יש בו ד' הבחנות. הבחנה
א' והארות כו'. פי' בלא זה ג"כ היינו יכולים להבין שגם זה הקיפול היה הסתערוות
של חור חוזר שהגיע עד הכלים האלה. אך הארות בפרט הוא זה שנאמר. הבחנה ב'
שכלים היו תלוים וכו'. דהיינו כי כבר שמעת שגם בהיותם למטה היתה זאת להם
הארה שהיתה מקיימת אותם, והארה כזאת באה להם משם כי שם היו תלוים כדלקמן
בח"ג, וע"כ כשהולכה הארה באה להם משם וכשהולכה עליה באה להם משם. וזהו
הבחנה ג' ובחילה היו מתקיימים כו'. דבר זה נראה ממה שבעלי הרגלים הם עולים
ש"מ שיש להכלים תלייה באלה הרגלים, ואנו אומרים שעד שהולכו הכלים להסענע
למטה היו הרגלים למטה ומאירים בהם, וכשהולכו לעלות נחפלו, מכאן [מובן] שהכלים
תלוים באלה הרגלים כנ"ל, וכשהולכו לשבת למטה היו הרגלים למטה ומאירים בהם,
וכשהולכו לעלות נחפלו ועלו אחריהם. וזהו הבחנה ד' ובהקפלים. פי' הקפול נעשה בכח
הסתערוות של החזרה והגיע הסתערוות זה גם לכלים התלוים בהם [ועלו] ג"כ. ח"ג יש
בו ג' הבחנות. הבחנה א' וזה מה שא"ל כו'. פי' מה ששייך (בכלים אלה) [לכלים אלה]
שא"ל הוא שורש הכל וזה אלה הכלים ודאי לריך שיהיו נרשמים בו. הבחנה ב' וזה היה
החלק. פי' פחות מרגלים לא יש ובזמן רדת הכלים היו נרשמים רק בחלק של התחתון
זה כפי ערכם. הבחנה ג' ואח"כ נרשמו. פי' זהו חולעת הקיפול שנרשמו גם בחג"ה
כמבואר בדברי הרב זל"ה :

(סח) אחר שנבחר ענין חיקון אלה הכלים שמה"ה נבחר אותם ומה שנבחר ומחבר
אליו ועלויות שהם עולים, נבחר עתה החק לכל זה שבו הם נדונים
בכל פרטיהם :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א החלקים העולים, וזהו הקדמה כללית בענין זה. ח"ב
בכ"כ תקונים. וזהו ביאור ההקדמה. ח"א יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' החלקים
העולים. פי' הבידורים שמתבדרים לאורך כלי הפרלוק. הבחנה ב' והדרגותיהם, פי'
הדרגות העולים, כגון שיסיו הכלים בתחלה למקום נה"ל דאילות ואח"כ עולים למקומם מעט
מעט, וכל פרלוק שיוצא בתחלה בראש הביאח משם עולה לאילות, וכל שאר ענינים
שבדבר הזה. הבחנה ג' ודרכי חיבוריהם. היינו כגון היות מ"ה בעתיק בפנים ובין
לאחור, ובח"א מ"ה ימין ובין שמאל, וכל שאר הענינים שבהם. הבחנה ד' וזהו דוקא
מה שצריך כו'. פי' כי ודאי החכמה העליונה עשתה הכל בדקדוק מה שצריך לא פחות
ולא יותר שהיה מדרגה א' למעלה ומדרגה א' למטה בדברים משתנים מיד. ד"מ האדם
מדרגה א' יותר [עליונה שבי' לא כי' בו יצר כמו המלאכים, מדרגה אחרת יותר] תחשבה
כמו בהמה. הבחנה ה' לעשות כו'. פי' שיסיה בתכונה שצריך שיסיה לפי כוונת
התכלית המכוונת בו דהיינו בחיורה והחזרת הרע אל הטוב. ח"כ יש בו ב' הבחנות.
הבחנה א' בכ"כ תיקונים כו'. כבר בארנו דבר זה למעלה שבתכונת הנבדלים תלוים
בכיתומים ופתיחות ולעשותם חזקים כמה שצריך וחלשים כמה שצריך. הבחנה ב' בכ"כ
חוקים

[וסט] **מציאת** התיקון הוא משקל מה שצריכים כל האורות ליתן איש בעד חבירו, בכ"כ מיני פתיחות ובכ"כ מיני סתימות שבין כולם נמצאת ההנהגה שתוקנת בכל הסדרים הגדולים שיש לה [לסבב] כל הבריאה בסיבוב א' שבו כל דבר יסתיים בטוב ושלמות גמור :

סוד פרצופים

[ע] **פרצוף** שבפרצופים הוא מה שאור א' מתפשט ומתגלה בכל פרטיו בסדר א' שבו איזה חלקים נשארים פנימים ואיזה חצונים איזה עליונים ואיזה תחתונים וכולם מקושרים בסדר א' להיות מתחברים אלה באלה ומתנהגים ע"פ ההנהגה האחד כללית כל א' לפי עניינו, ובללותם הם תרי"ג חלקים כל א' בנוי אח"כ מכמה חלקים קטנים כמו שצריך לשלמותו :

סדר

פירש

חוקים כו'. פי' המשער כל זה הוא בתשלום סיבוב ההסגה, כי הכל משוער בדרך שיוכל בסיבובו להגיע אל סוף הכלל שהוא הטוב השלם :

[וסט] **אחר** שבארנו הענינים מה שנעשו כדי לחבר מ"ה וב"ן ולבנות מהם העולמות עתה נבאר בכלל א' מהו סדר הכולל בתיקון [שמחקן] העולמות האלה :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א מציאת התיקון הוא משקל. והוא כללות ענין התיקון מה הוא. ח"ב בכ"כ מיני. והוא פי' הענין הזה. ח"א יש בו ב' הבחנות, הבחנה א' מציאת התיקון הוא משקל. פי' ז"ס המתקלל שזכירו בסוד דו"ן שהוא תיקון העולמות. הבחנה ב' מה שצריכים. פירוש שההסגה לריך שתלא בהסכמה לא די שיהיה כל כח לעצמו אלא לריך שיביט על חבירו [ויוכנו] הכנות בכל אחד מלבד מה שצריך לעניינו מה שראוי לאורך האחרים להתחבר עמם. ח"ב יש בו ה' הבחנות הבחנה א' בכ"כ מיני פתיחות. הוא הדבר שכבר נקשר שפתיחות והסתימות הם [טראשונים] [המשנים] בהסגה להחזיק הדברים או להחליש כפי הצורך. הבחנה ב' שבין כולם. זה פשוט כי כל ענין שיש באורות יש חולדה בעולם, ועניני כל מה [שמוכן] באורות הם כל החולדות שבהסגה. הבחנה ג' בכל הסדרים הגדולים. פי' עומק ההסגה גדולה שהקב"ה מסבב שאין שום שכל יכול להשיג אותה שנראים הדברים לכאורה דברי זרים וסכל הולך רק לתיקון הכל חלוי באלה החוקים וכל המשפטים. הבחנה ד' לסבב. זה כבר נבאר הרבה למעלה שכל ההסגה הוא רק סיבוב א' שסוף הסיבוב הוא רק שלמות הכל. הבחנה ה' בטוב ושלמות גמור. פי' שסוף הכל לריך שיהיה רק טוב שלא יהיה עוד מציאות לרע ושחשולם סיבוב זה יהי' בדרך שיסיו נקבעים הדברים הכל בטוב שלא יהיה עוד קלקול כלל :

סוד פרצופים

[ע] **אחר** התיקון הים הענין שהספירות נעם ופרצופים וזה מה שנבאר עתה, אך בתחלה צריך לבאר מה ענין פרצוף :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א פרצוף והוא מה לריך להיות נקרא פרצוף. ח"ב ובללותם הם תרי"ג. והוא מה הם אורות של הפרצוף. ח"א יש בו ח' הבחנות הבחנה א' בחי' פרצוף כו'. כבר נבאר למעלה [סו' יז] שהפרש שבין הספירה לפרצוף ושם נאמר ענין זה לבאר הסבב שבין זה לזה לפי [ענין לפיית] המרכבה, אך עתה לריך לפרש צפרע ענין

[עא] כדר אורות הפרצוף וקשריהם וכל עניניהם הוא מטמ אברי הנוף שבאדם, כל מה שיש באדם כנגדו בענין אורות הפרצופים למעלה:

הפרצופים

פירוש

ענין הפרצוף לפי מה שצריך להבין הסנהגה אח"כ, ושם אמרנו כבר שהוא אחד מן הכחות שמפר' חלקיו ותנאיו בגלוי. הבחנה ב' בסדר ח' כו'. פי' הסדר של הפרטים של דמות אדם הנזכר למעלה. הבחנה ג' שבו איזה חלקים. היינו כללות מה שצריך להבחין לפי דמות אדם הוא מה שחלוי בפנימים וחילונים דהיינו החלקים פנימים וחילונים ובכאן נכלל ענין נשמה וגוף, ובגוף עצמו ג' כלים פנימי וחילון וחיצון, וכן גוף ולבושים, וכן ח"פ וח"מ, וכל מה שנדרש בענין זה מלך המלך של המדרגות זה בחוץ זה ונקרא זה שיעור הענין, ומוכן בזה הסתכלות הדברים, ועוד שחלוי בענין ראש וסוף עליון ותחתון, וזהו הבחנה ד' איזה עליונים ואיזה תחתונים. דהיינו מה קרוב להשורש או מה מתפשט יותר לגבי מטה וזהו שיעור הקומה שכל עליון גבוה בענינו מן התחתון ממנו ומוכן בזה הסתכלות, ועוד שחלוי בזה קשר האורות זה בזה. וזהו הבחנה ה' וכולם מקושרים בסדר. פי' דמות הפרט שהוא דמות אדם ומוכן בזה הענין החקש המדרגות זה בזה וכן זה בזה בסוד הכוונות. ועוד מה שחלוי בענין החנוכים והכרכות. וזהו הבחנה ו' להיות מתחברים כו'. שברכב חלק ח' עם חבירו לעמוד בחיבור לפי הסנהגה ומוכן בזה חיבורי המדרגות בהנהגתם, שבהעוררות' מתעוררת אות' שמתחברת עמה ועוד מה שחלוי ברוח הסובב בכל הגוף. וזהו הבחנה ז' ומתחברים ע"פ הסנהגה ח'. והוא ענין הלב המנהיג כל האיברים לכל ענינם בדם שלו וברוח שבו, כן הסנהגה כל הפרצוף יולא משורש שהוא קשר הפרצוף שהוא בסוד הלב מבין, והוא פרטים ח' עומד לצורך זה שבו מתחברים ביניה ח"ח ומלכות יחד ומשם הסנהגה יולא בעומק. הבחנה ח' כל ח' לפי ענינו זה פשוט שהרי הוא כמו הלב ממש שמנהיג כל האיברים כמ"ס. ח"ב יש בו ג' הבחנות. הבחנה ח' וכללותם הם חרי"ג חלקים. פי' להיות פרצוף לריך שיהיה מפורש בפרטיו אך (הארות) [האמת] הוא שהפרטים הם חרי"ג והם סוד דמות אדם, שכן שיעור המחשבה העליונה שצריך להעמיד העולם בתוכו שצריך. הבחנה ב' כל ח' בניו. גם זה בסוד דמות אדם שכל חלק בניו מפרטים קטנים רבים. הבחנה ג' כמו שצריך לשלמות פי' גם זה משיעור זה ששיעור המחשבה העליונה להביא אל השלמות:

[עא] אחר מתבאר ענין הפרצופים שהם בסוד דמות אדם עתה נוסף עוד ביאור ע"ס הזה בענין (הגדלות) [ההקבלה] (*) של סוד הפרצוף ודמות אדם: חלקי המאמר הזה ב'. ח"א סוד אורות הפרצוף. והוא הגדלות (*) הפרצופים ודמות האדם לגמרי. ח"ב כל מה שיש באדם. וח"ס מבשרי אחזה אלוה. ח"א יש בו ג' הבחנות. הבחנה ח' סדר אורות הפרצוף. שהוא כל מה שפי' למעלה בענין השיעורים. הבחנה ב' וקשריהם. מה שפי' בענין הקשרים והחיבורים. הבחנה ג' וכל עניניהם. פי' כל מה שיש לדבר מן (הטבור) [מן הטבע] כגון כל עניני (הדמות) [המזון] וכל עניני (סוף דבר) [המדברים] כל מה שאפשר להבחין בדמות אדם בכל ענינים שבעולם הנה כל זה יש שורש למעלה, וסודם כל עניני השפע המקיים כל עניני העבודה של האדם המקיימים בהשראות וכל חכונות האורות כל מה שאפשר לדבר בפרצוף העליונים, שכולם הם לפי הענינים האלה בדמות אדם. ח"ב יש בו ב' הבחנות. הבחנה ח' כל מה שיש באדם. פי' [זה סוד] ומבשרי אחזה אלוה שכן הוא הדרך, לחקור למאז מה שיש בספי' בתחתונים, כמו מה שיש בתחתונים בספירות, ואדרבה מה שנופל תחת הבחנה בתחלה הוא מה שיש בתחתונים ולריך להשתלות עד השורש להבין הדברים כראוי בקשרי עולם התחתון

(*) פי' לשון כנגד. ר"ל מה בסוד הפרצוף ודמות אדם הם זה כנגד זה. וכן לקחן בשורש שח"ח. ו"ל והוא הקבלת הפרצופים

ועב הפרצופים מהם זכרים ומהם נקבות דהיינו מהם ממשיכים החדר ומהם הרין ובזוגם מתחברים ההמשכות ביחד וגולדות הפעולה הצריכה כי אין דבר שאינו מוסכם מב' מדות חסד ודין, ויש איזה שינויים באורותיהם ושנוי ממש בחוקם אך שינוי (ממש) [הצורה] אינו אלא באורות ההמשכה שהם היסודות הם הממשיכים ואליהם [נמשכים] כל חלקי הפרצוף להמשיך לפי חוקם :

חיבור

פירוש

הסתחון עם העליון דהיינו קשר המסובב עם סבתו. הבחנה ב' בפרצופים. פי' היינו בפרצופים הוא שנבחן פרטיות זה ולא בספירות :

ועב אחר נבארנו ענין הפרצופים במה שהם שוים זה לזה עכשיו לריך לפרש ענין מה שהם משוים זה מזה :

חלקי המחמר כזה ב'. ח"א הפרצופים. וסוף לומר בכלל מה שיש בפרצופים מחלקף זה מזה. ח"ב ויש איזה שנוי. וסוף ענין (שנוי) [השינוי] הזה היכן הוא חלוי. ח"א ים בו ו' הבחנות. הבחנה א' הפרצופים. זה פשוט ההכנות סולכות אחר ענין המתקלה [המקבל] לחקן הכל בסוד דו"ן כמ"ש למעלה כבר. הבחנה ב' דהיינו מהם ממשיכים כו'. היינו כי פעולת הפרצופים כבר שמעת שהוא להמשיך האור המחודש מלפניו שיהיה נמשך ונא דרך ההשתלשלות. הבחנה ג' מהם ממשיכים החדר ומהם ממשיכים הדין. זה כבר נחנך בסוד מ"ה וב"ן ובסוד ההשפעה בכלל כך היא ההשפעה לריך להיות כלולת מחסד ודין, ושלשה טעמים בדבר טעם א' (חסד) [שכר ועונש], הטעם ב' שהשפעה בעלמא הריך לבא בעולם לכל דבר ממנו לריך שילא מוסכם מב' מדות האלה, שנזה לריך שישכים הדין לחסד ובמה שריך להפך, ואז ההכנה תלא בכלל לכל הסמאלים, למקום שראוי להסגבר חסד הגיע ההשפעה של חסד, ולמקום שריך להסגבר הדין ח"ו יגיע הדין, אך שיהיה מדה חסד ומדה הדין לריכים להשגיח על כל הפרטים במקום שריך [להסגבר ישיגו] להסגבר ובמקום שריך] להסכים ישיגו להסכים. הטעם ג' שהרי נבנראים עלמא ים מהם שיואלים משורש החסד להראות עליו, ויש אחרים באים מלד הדין לרמוז עליו, ושיהיה לריכים להסחיים תמיד, ואפילו נבנר א' עלמא ים בו דברים מלד חסד ודברים מלד דין, וכן מ"ה וב"ן כמ"ש למעלה, שכל נבנר הוא מורכב משני אלה ולריך בכל שורש ישיפע החולדה שלי ויקיים אותה. הבחנה ד' ובזוגם מתחברים ההמשכות ביחד. פי' הזוג עשוי כדי שלא תהא ההשפעות נוב' מקומות אחד לכאן וא' לכאן, אלא ההשפעה תיולא נבר יכיה כלול מכל הדברים האלה ויחלק אחר"כ למקומות הריכים. הבחנה ה' וגולדות הפעולה הצריכה. פי' אחר שנעשה החיבור בהשפעה יולאוף הפעולות, ונענין כי לא ים שום פעולה כלל שלא יהא בה חלק לחסד ולדין ע"כ אין פעולה מולדות אלא מן ההשפעה ביחד אחר שנחברו, וזהו הבחנה ו' כי אין דבר, דהיינו ש"א להבין שום ענין אפי' קטן שאינו מורכב משני אלה, לכן לכל פעולה לריך כל זה כדי שיוכל להוליד. ח"ב ים בו ח' הבחנות. הבחנה א' ויש איזה שינויים. זה פשוט שהאורות לפי ענינם מולאים החולדה ואם החולדות משוות ע"כ שיש שנוי באורות. הבחנה ב' ושנוי ממש בחוקם. פי' לאו דווקא בצורת האורות אלא (בתבניתם) [בתכונותם], וזה הדבר נראה בדיא בלמיה האדם שיש דברים משוים בחולדה מן זכרים לנקבות כגון הקול וסמאלים (וסבת) [וסבת] ויואל בזה שורש הזה לריך שיהיה למעלה. הבחנה ג' אך שנוי האור. היינו כמ"ש שחין השנוי בצורת האורות אלא בתכונותם ואדרבה הם שוים, ור"ל בצורה המיניית, אך בפרט האורה ודאי יהיה חילוק אלא שהוא חילוק שאינו מורגש כנ"ל. הבחנה ד' שנוי ממש. פי' לא בגודל ובקוטר אלא בחנו מדברים עתה אלא במה שהוא שנוי ממש שיהיה חילא

וענ חיבור הדו"ן הוא השלמות ובו נמשכה ההשפעה, ולכן כל מה שהדו"ן קרובים יותר מאליהם מורה שלמות שאין צריך שם עבודת התחתונים וכל מה שהולכים ומתרחקים זה מזה מורה שצריך שלמות ושצריך שם עבודת התחתונים : **ועד עתיק** הוא הפרצוף הא' הנחשב לאצילות, והוא מלכות של א"ק מתפשטות בתיוקנים הצירובים לזה ומתלבשת באצילות לקשרו בא"ק ולקיימו [ולהנהיגו] ע"י ההנהגה :

פרצוף

פירוש

אלא ביסודם כללם. הבחנה ה' חינו אלא באורות הסמשכה. וזה פשוט כי כל לאורן פעלו לפי ענינו, ואורתו לפי הפעולה הנריכה בו ונלפי השתנות האורם משתנית הפעולה הסיח הכשרת בו, נמלא באורות הסמשכה כשהסמשכה לריך להיות משונה לריך שגם הם יהיו משונים שלכן יחיו בעצמם הסמשכה מתחלפת. הבחנה ו' שם היסודות. וזה פשוט. בסוד דמות אדם שצאלו יש שני ממש של אורם לגמרי ומורה הוא שכל עיקר הכדלה, כי בשניהם יש תרי"ג ושאר הענינים אך הסמשכה היא מתחלפת, והאמת שכל השיך ליסוד הוא המשונה בהם וסרליה הסרים. הבחנה ז' הם הממשיכים. זה פשוט כי ענין היסוד הוא רק נהר יולא מעדן דסינו הסמשכה הסשפע מן המקום אל המקום שלריך. הבחנה ח' ואלוהם כו'. פי' כי הם הסמטוררים הסמטוררים ראשונים וכפי הסמטוררים הם ממשיכים מכל החלקים כולם דסינו שחלקים עלמם הם ממשיכים מלמעלה עד שנמכך הכל אל היסוד וכמ"ס לקמן במקומו, וכל זה ששט בסדר דמות האדם, וכיון שכל הסמשכה חלויה בהם והאחרים נמשכים להם לדבר הזה, די השינוי שיחיה בהם לשנוי מה שלריך בהכנה :

[ענ] ער עתה ביארנו הספרם שבין הפרלופים הזכרים לנקבות לכן עתה לריך לבאר הספרם שבין זכר לזכר ונקבה לנקבה :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א חיבור ב'. וסוף שחיבור הוא השלמות. ח"ב ולכן ב'. וסינו שבה [עומדות] הסדרנות. ח"א יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' חיבור דו"ן ב'. זה פשוט כי דו"ן הם בסוד חסד ודין וחיבור הוא הסימון שהסוד ממחך דינים ועוד [הנקבה] היא סוד המקבלת. הזכר הסשפיע, וכל ענין הרע חינו אלא להפריד שנקבל מהסשפיע, (וכן) [דוק מינה] להיכך, חיבור דו"ן הוא שאין הרע יכול להרחיק במקבלת מהסשפיע, נמלא חיבור דו"ן הוא השלמות. הבחנה ב' ובו נמשכה הסשפע. פי' הסשפע נמשכת בזיווגם ח"כ מקום שסווג יותר נמלאה הסשפע יותר. ח"ב יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' ולכן כל מה ב'. זה פשוט לפי מ"ס כי העבודה כל הכוונה להביא סווג, שיחיה הדין מפויים להמחיק, שיחיה המקבל דבק במשפיע, נמלא כשהוא כן [ממילא] אין לריך עבודה. הבחנה ב' ושאין לריך שם ב'. זה פשוט כמ"ס. הבחנה ג' וכל מה שכוללים ב'. פי' כי גם זה הולך בהדרגה, בעתיק הוא חיבור גדול שיהיה בכ"מ ממנו, בא"א הזכר בימינו וסנקבה בשמאלו, בפרלופ א"א דו"ן שני פרלופים אבל כחדא נפקין כחדא שריין, זו"ל שני פרלופים וגם אין סווג חמדי, וכן עיקר העבודה הוא בח"ת ומל', וזה הבחנה ד' מורה שלריך. וסוף פשוט כמ"ס :

[עד] ער עכשיו דברנו בפרלופים בכלל, עתה נתחיל לפרש הפרלופים מי הם בפרט : חלקי המאמר הזה ב'. ח"א עתיק ב'. וסוף היות עתיק פרלופ הא'. ח"ב והוא מלכות ב'. סוף לפרש מהו ענינו. ח"א יש בו ב' הבחנות הבחנה א' עתיק הוא פרלופ הא'. זה פשוט כמשמנו. הבחנה ב' נחשב לאצילות. פי' הוא מספירות ח"א כללם אבל נחשב לאצילות. ח"ב יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' וסוף מלכות ב'. זה סדר הרב

ועהו פרצוף עתיק [בנוי] ממ"ה וב"ן והם דו"ן שלו עומדים בחיבור א' ממש (כנוי) [כגוף א'] עד שא"א לציון להם מקום לומר זה ימין וזה שמאל אלא סתחברים בחיבור א' ממש שנעשה מביניהם גוף א' :

ועו גם מציאת אחוריים שהם מה שאורות מתחשבים ואינם מאירים שם אינו נראה בעתיק כי כולו [טראה] פנים לכל צד ובחי' האחוריים נבלע בבחי' הפנים שהם השולמים שם, רק שיש פנים מצד מ"ה ופנים מצד ב"ן ואותם של ב"ן נחשבים כמו אחור לשל מ"ה :

עיקר

פירוש

פי' כל ספירה שיש לה שליטה בפ"ע נקראת פרלוף בפ"ע, ולפי שמלכותו של ח"ק ניחן לה פעולה בפ"ע להנהיג האלילות הרי נקראת פרלוף. הכחנה ב' מחפשטות בחיקונים. פי' כי חנו אומרים שעתיק נעשה ממ"ה וב"ן [ובמ"ה] נראה שהוא מלכות דח"ק, אך הענין הוא שלטות מנהגי האלילות הולך שתקח חנו הכחי' והם תיקונים שלה שבכח זה תכנה אותו. הכחנה ג' ומתלבשת באלילות. היינו בח"ה דאלילות שהוא כלל העולם. הכחנה ד' לקשרו בח"ק. זה פשוט כי מקשר הכחנה הוא זה שהענף יהיה מקושר בשורש, ועוד לקבל קיום והכנסה. וזהו הכחנה ה' לקיימו בו'. שקיום הענף חלוי בשורש. הכחנה ו' ע"י הכנסה. שהעליון מנהיג את הסחתון והוא מסובב ממנו :

[עה] אחר שנארנו עתיק ככלל עתה נפרש ענינו וחסלת בנינו :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"ה פרצוף עתיק בו'. והוא ענין דו"ן של עתיק. ח"ב עומדים בו'. והוא סדר מלכס. ח"ה יש בו ב' הכחנות. הכחנה א' פרלוף עתיק. פי' לפי שאמרנו שלטות מלכות דח"ק פרלוף הולכס להחפשט בחיזו תיקונים פרטים, הכס התיקונים הפרטים האלה הם הכחי' ממ"ה וב"ן נתחדשו בו. הכחנה ב' [בנוי]. פשוט כמשמעו. הכחנה ג' והם דו"ן שלו. זה פשוט כמשמעו, וכבר נראה שהמיד הזכרים הם ממ"ה והנק' הם מב"ן, אלא שבמקום שהדו"ן נפרדים זה מזה נותנים כללואיסם זה בזה ומלד זה נבחי' ממ"ה וב"ן שניהם, אך כשעומדים שניהם ביחד אין לורך בזה אדרבס מחלקים בפרלוף עלמו מ"ה זכר וב"ן נקבה. ח"ב יש בו ד' הכחנות. הכחנה א' עומדים בחיבור א'. היינו בשלמות גובר בו עד שדו"ן עומדים בלי הפסק ביניהם. הכחנה ב' כגוף בו'. זה פשוט שאינם נחשבים אלא כשני דברים מורכבים כגוף א'. הכחנה ג' עד שא"ה לזייר בו'. פי' זה היתרון שיש לעתיק מא"ה שנאמר לקמן שגם הוא דו"ן כגוף אחד אלא שזה לימין וזה לשמאל, ובעתיק זה פנים וזה אחור והיה נראה מלד ח' שאינו יתרון כלל, אך הענין הוא כי בח"ה יש מקום לכל ח' בפ"ע דכינוי זה לימין וזה לשמאל אך בעתיק בכל לך יש שניהם. הכחנה ד' מתחברים בו'. פי' לפי שהיה נראה לכאורה שגם זה נקרא לזר מקום מה שאומרים זה פנים וזה אחור, אך האמת הוא שאין פנים ואחור כדלקמן אלא שהם ממש כמו [שניו] [שני פשוטים] שבהתקרב נעשה גוף א' משניהם ונכ"מ יש סרככות שניהם שאין ברירה לחלק אותם, אלא שבדרך כלל אומרים זה בכ"מ שהוא נחשב לאחור בכ"מ שהוא :

ועו עבשיו לריך לפרש עוד פרט א' שלריך להבין בענין דו"ן דעתיק אחר שניארנו ענינו ככלל :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"ה גם מציאת אחורים בו'. והוא שאין אחור ממש לעתיק. ח"ב רק שיש פנים בו'. והוא שאעפ"כ יש בחי' [אחת] [אחור]. ח"ה יש בו ה' הכחנות. הכחנה א' גם מליאת אחוריים. גם זה מבואר בסוד דמות אדם שיש פנים שם פונים לאחוריים ויש האחור שאין פונים בו, כך יש באורות מה שהם מכוונים

[ועז] חיבור דו"ן אלה הוא ממש כמו ב' כחות שמתחברים ביחד בתוך גוף אחד :
[ועח] כל המעשים הנעשים נשאר תולדותם קיימת אע"פ שהמעשה חלף כבר והיינו
 קלקול שנתקן אין רושם הקלקול אבר אלא נרשם כך קלקול שהיה לו תיקון
 וכן להיפך ח"ו והיינו כי אין שבחה לפני כסא כבודו, ובסוף כל הסיבוב יהיה התיקון
 השלם ע"פ כל מה שנעשה אם טוב ואם רע ח"ו :

יום

פירוש

משימים מגמתם לנוי שמכוונים אליו, ויש בחי' הארות שהם פחותים מן הפנים שאין הם
 הארה הריא *) (כמו המשיך א' שלגני האורות העיקרים שמגיע בפנים מולא משם הארה
 העלמית הפונה למציע בם) והמציע באחוריים אינו אלא העומדים אחורי כתיפות האדם .
 הבחנה ב' ואינם מאירים . פי' אין זה (מבך פגס אלא מלד (הטבע) [הטבע] °) במקום
 העיקרי או הטבע במקום שאין כ"כ עיקרי שאין הם (כלום) [תכלית] הארה לפי שאין הם
 סיכר הפנים הפונים למציע בהם . הבחנה ג' אינו נראה בעתה . זה מורה שאין [שם]
 דין כלל כי כל האחוריים ר"ל סילוק שאין (האחורים) [האורות] פונים למטה אבל עתה
 שם שורש ההכנה השלמה כדלקמן כולו רחמים גמורים מראה פנים במתיקות לכל ד',
 וזו הבחנה ד' כי כולו מראה פנים וכמ"ש . הבחנה ה' ובחי' האחורים . פי' כי הנה יקשה
 לכאורה שהרי כיון שאנו אומרים שפני מ"ה לפניו ופני ב"ן לאחוריו הרי זה כמו אב"א
 בזו"ן ושם אדרבה זהו חסרון ואב"א לסדווג אלא [אם יבואו פנ"פ ובאן חנו משימים
 זה ליתרון, אלא הענין הוא כי אין] זה כמו זו"ן ששם יש אחוריים אלא שלגלים
 מן הקליפות נסתרים לפנים אבל בעתה מליאת האחוריים אין יש שאינם מהגלים
 כלל ברוב שליטת הפנים, וזהו מהיישבים שני דברים שאינם כמו זו"ן אב"א כי אין כאן
 אחורים, ושיכולים לסדווג כי נק' פנ"פ כיון שכבר לכל ד' אינו כ"א פנים כי בחי' האחוריים
 אינם נמלאים כלל אלא נבלעים בתוך אורות הפנים . ח"ב יש בו ב' הבחנות . הבחנה ה' רק
 שיש פנים . וזה פשוט כי כיון שהם שני אורות יש ב' מיני פנים . הבחנה ב' ואחריהם של ב"ן .
 פי' לסיות' מאירים פחות [מפני מ"ה ולהיות עושים] מעט מלד שורש הדין, אך עם כל זה
 אינם אחר ממנו כי הרי מציעים גם הם ומאירים למסתכלים בהם :

[ועז] הוא פי' הזוגים של עתה ונוק' כיון שהם כגוף אחד ממנו . במאמר הזה יש ב'
 הבחנות . הבחנה א' חיבור זו"ן כו', והיינו כי כבר אמרנו שיש זיווג בכ"מ
 שיש זו"ן ולריך לסבין איך נתפרש באלה שהם בחיבור א'. הבחנה ב' הוא ממנו כמו ב'
 כחות . דטינו שהם מתדבקים זה בזה להשלים ענין הגוף ההוא :

[ועח] עכשיו לריך לפרש פעולות עתה מה היא בהכנה וסדרים לפי זה אחר שכבר
 נתבאר ענינו ובתחלה לריך לבאר הקדמות בענין ההכנה שללרסם יש
 עתה בכל סדריו :

חלקי המאמר הזה ב' . ח"א כל המעשים . והיינו הקדמה בענין הדרשם המעשים למעלה .
 ח"ב ובסוף כל הסיבוב . והוא תועלות הדרשם המעשים כו' . [ח"א יש בו ה' הבחנות,
 הבחנה א' כל המעשים] . פי' מה שבעה בסוף או קלקול או תיקון בהכנה והמעשה
 הבאה אחריו נידון ע"פ מה שקדם לו , שאינו דומה קלקול הבא אחר תיקון , או תיקון
 אחר קלקול , או קלקול אחר קלקול שנהקן , או תיקון אחר תיקון שנתקלקל , וכן ע"ד זה
 עד אין תכלית . הבחנה ב' והיינו קלקול . פי' כל מה שבעה למטה נרשם למעלה כדי
 שהדין שבעה אחר כך יעשה ע"פ מה שהם כבר . הבחנה ג' אלא נרשם כך . פי'
 בפרעיותיו המיוחד לו שהוא מתחלה משאר העצמים דהיינו אחר . כמה תיקונים אחרים
 וכמה

*) בטע"א . אלא כמו מבך אחד שלגני האורים העיקרים שמי שמגיע מולא הם הארה עומה הפונה בכת מציעים בהם .
 ° הסך מלד הטבע אלא הטבע קי' הוא .

ועט יום הדין הגדול בו יהיו נסדרים כל מעשה [העולם] לפי סדריהם כמו שנעשו מראשית העולם ועד סופו, וע"פ כל זה יהיה השלמות בהודיע יחודו יתברך שמו ולפי השלמות הוה שיהיה אז יהיה נקבע הנצחית לנצח נצחים ולעולמי עולמים עד אין קץ ותכלית :

[פ] ב מיני הקלקולים שהיו יכולים להמציא היו מיושרים בב"ן וכל מיני תיקונים לקלקולים האלה מיושרים בחיבוריהם שנתחבר מ"ה עם ב"ן, ונמצא שכל מה שהיה ושהיה הכל מושג כבר כאן והוא בסוד הידיעה ובסוף הכל הרי נרע שבבל זה נשלם כל השלמות בסוד היחוד :

מנין

פירוש

וכמה קלקולים הוא בא וכן כל שאר פרטי דברים שיש להבחין בו. הבחנה ד' וסייונו כי אין שבה. פי' כי לא היה לריק לומר שאין שבה לפני הקב"ה שהוא מקרה רק לגוף אלא ר"ל שהבהגה עניינה בדרך זה (שבה דעת שהוא במחשכים) [שכשדים ההם מחשבים] ומבינים כל העבר. ח"כ יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' ובסוף כל הסיבות. פי' זה הוועלת כל ענין זה הוא שכל העניינים האלה הם הם סיבות הגלגל שסובב וסוף עד סוף להראות אח"כ השלמות מכה כל החסרונות שעברו וא"כ לריק שיגלה הכל כדי שהשלמות יתקן הכל [כאחד ויודע] האמת הזה כראוי. הבחנה ב' יהיה התיקון השלם. זה פשוט לפי האמת שהשלמות יתקן תיקון שלם מכל החסרונות שעברו. הבחנה ג' ע"פ כל מה שנעשה. שהוא בזמן סיבות הגלגל שע"כ סובב כדי שיהיה אל המנוחה הזאת האחרונה. הבחנה ד' אם טוב ואם רע. פי' כי בהבחנות פרטיות הדברים מובנים כל ענייני הבהגה העולם, דסייונו הרשימו בכל ענייניו, בכל הקריבות לתיקון שיהיה מתקרב בכל מה שיהיה חוזר לאחור וכל מה שיהיה הקו (שבעניינו) [שבענינים] מקיים (הפעולה) [העולם] בזמן הבהגה (העליון) [הפעולה] שלא להיחלץ ללא ליד חרבן, ומשם שיהיה מסבבו עד שיהיה הסוף מגיע אל המנוחה כנ"ל ודלקמן :

[עט] אחר בבארנו רובם זה ותועלתו שהוא לנלות השלמות מכה כל מה שיהיה, לריק לבאר איך יהיה זה ואימתי יהיה :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' יום הדין הגדול. פי' זה הוא היום שעמיד הקב"ה לדון את כל מעשיו והם הכוונה בו הוא לסדר כל משפטו מראשית הבהגה עד סוף להוכיח על פני האדם יושר משפטיו. וזהו הבחנה ב' בו יהיו נסדרים. וזהו כמ"ס. הבחנה ג' לפי סדריהם כמו שנעשו. וסייונו כדי להבחין מליאת הדברים כראוי לפי מ"ס שלא די שהם נדונים ע"פ מה שהם אלא ע"פ מה שקדם להם ג"כ. הבחנה ד' מראשית העולם. שע"כ נעשה בסוף כל המעשים כדי לכלול בו הכל. ח"כ יש בו ג' הבחנות, הבחנה א' וע"פ כל זה כו'. סייונו תיקון כל החסרונות וכמ"ס לעיל. הבחנה ב' בסוד יחודו. סייונו כמ"ס לעיל שגלוי היחוד מראה שליטתו שהוא לבדו. הבחנה ג' ולפי השלמות. פי' עוד יש תועלת בדין הגדול וסוף נמשך ממ"ס והוא שבהגלות היחוד יהיה נקבע השכר הנלחי לכל מי שעבד לפי עבודתו בתענוג השלמות העליון :

(פ) אחר בבארנו עניני הדין הגדול בסוד הקלקולים והתיקונים, עכשיו לריק לפרש עוד שפירש הכולל של ענין זה שבו נכללים כל המעשים האלה :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א כל מיני בו', והוא הקדמה בענין הקלקולים והתיקונים. ח"ב ונמצא בו'. והוא מה שיוצא מהקדמה הזאת. ח"א יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' כל מיני קלקולים. זה פשוט שכל שנעשה בספירות אינם אלא דרכים מוכיחים את לעוב או להיפק ח"ו למלוא ע"י מקום לעבודת בני האדם לשמות טוב או רע. הבחנה ב'

[פא] ענין החיבורים שנתחבר מ"ה וב"ן הוא שורש כל ההנהגה באמת וזה א"א לגלות כי כל ההנהגה תלויה בה. לם השורש הזה שאז בני האדם פועלים לפי ענינם לפי הבחירה שלהם והקב"ה מקיים עצתו שההעלם עצמו גרם התיקון, לפיכך יש הסדר שהקב"ה מראה ענינם והוא סדר האצילות בפרצופיו ויש השורש הנעלם שהוא איך שנתחבר מ"ה עם ב"ן וזה אינו נודע:

התיקון

פירוש

היו מושרשים בב"ן. זה פשוט כמ"ס. הבחנה ג' וכל מיני תיקונים לקלקולים. פי' כי דרכי החיבורים שנתחבר מ"ה עם ב"ן הם דוקא הדרכים מה שלריך לחקן לקלקולים האלה. ח"כ יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' וגמלא כו'. זה פשוט כי כאן סוכן כל מה שיכול להיות בכל הזמנים לפי המעשים של בני אדם. הבחנה ב' וכו' בסוד הידיעה. כי הרי לפי לכל מה שיסכים עתיד להיות וע"פ כל זה הכין התיקונים שיספקו לכל מה שיסכים. הבחנה ג' ובסוף הכל כו'. פי' כשנודע החסרונות כמה הם ועד היכן נחשטו אז נודע למפרע מה היה לריך על כל הדרכים המוכנים בכאן, ומתחלה ח"א לדעת אלא הידיעה העליונה שידעם הכל. הבחנה ד' כל השלמות בסוד היחוד. פי' כל מה ששייך לענין תיקון החסרונות, וזה פשוט כי לפי מה שהם החסרונות הוא מה שלריך להשלים. ולחקן בסוד גילוי היחוד העליון:

(פא) אחר שציארנו ענין חיבורי מ"ה וב"ן נבאר עתה סדרי החיבורים האלה מה ענינם: חלקי המאמר הם ב'. ח"א ענין החיבורים. וכו' הקדמה בענין חיבור של מ"ה וב"ן. ח"כ לפיכך יש הסדר בו. וכו' מה שנמשך מהקדמה זאת. ח"א יש בו ח' הבחנות. הבחנה א' ענין החיבורים. כי אלו לא נתחברו מ"ה וב"ן אלא חיבור ישר שר"ל כל הפירה בספירה שפאדה כתר בכתר חכמה בחכמה וכייו כל האורות פנימים ומקיפים וכל הכלים פנימים והאון בשניהם אז לא היינו זריכים להבין בזה הענין אלא שכל מדרגה זריכה להיות כלולה ממ"ה וב"ן, אך אין הענין כן אלא פרופי אצילות הם כולם מחוברים ממ"ה וב"ן אבל הספירות של מ"ה וב"ן שלהם [אונס] מקבילים זה לזה אלא יש סדר א' פרטי כמו שנראה בסדר הביאור כמו שנתחברו זה בזה בכל הפרופים, וכיון שיש יסוד פרטי זה מראה שיש להם ענין פרטי בפ"ע מלבד מה שיינו חושבים לפי החיבור השר, ובין עתה פרופי אצילות ופדריהם והסגתם זה (ענין) [אילן] ח' של הסגה שלמה מה שלריך לנבארים, אך קודם לכל האצילות יש חיבור זה של מ"ה וב"ן שלפי החיבורים שלהם נעשה הפרופים, ח"כ לריך שיהיה זה שורש הסגה המסדר חיבורים אלה, ואחר כך תלא הסגה עצמה שיהיה בפרופים, וזהו הבחנה ב' הוא שורש לכל הסגה, אך האמת הוא שזה הסדר לא נודע [הסדר הפרופים] היואל מזה לנו נודע דוקא בסדר אצילות הוא הסדר שרש הרואן על ליון לגלות לנו, אך זה הסדר מושרש בשרשו בעומק גדול שאינו רואה לגלות לנו. הבחנה ג' באמת. פי' אע"פ שאינו נראה כך האמת הוא כי אין אמתו רואים הסגה אלא מפרופי האצילות אלא שידענו ששרשו בכאן כל'. הבחנה ד' וזה ח"א לגלות. פי' כי גם זה לריך לפי הסגה העש שיהיה זה מגולה וזה לא יהיה מגול'. הבחנה ה' כי אדרבה תלוים בסעלם השורש הזה. וזה פשוט זה השורש הוא מקום הידוע שבו נגלים כל הענינים שהיו אה"כ, שהם הם קלקולי ב"ן, וכל התיקונים לכל זה, והם הם תיקוני מ"ה, כל העבודה של בני אדם תלוי כמה שהידיעה העליונה נעלם מהם, אם היו יודעים לא היתה העבודה ע"פ הבחירה ולא היה להם שכר ועונש, שכיון שכונה הסגה הוא לחם מקום לעבודה ולשכר ועונש לריך שזה השורש יהיה נעלם, וזהו הבחנה ו' שאז בני האדם כו'

[פב] התיקון המגיע לכל נשמה בפ"ע נולד מסדרי החיבור הזה ומשם נמשך ענין צדיק וטוב לו צדיק ורע לו ומצד זה שמושרשות הנשמות בפרצופים של אצילות אין נראה זה הדבר הולך בטעם נכון ובאמת הסוד מושרש בזה החיבור הנעלם:

ובגן הפרצופים של אצילות נעשו מן הבירורים שנעשו אך עכשיו אין ניכר עוד טמא הם עשויים כי כבר נתבחרו הבירורים ונעשו שוים אותה העשויה מאיזה בירורים כמו אותה העשויה מבירורים אחרים: ענין

פירוש

כו', זה פשוט כמ"ס כי בכחעלם סדיעה אס יעשו דבר ותיקיים סרי לא נודע אליהם שכן כבר הים ידוע שיעשו, מפני זה נחשב להם מעשים, ואם ששחללו לעשות ולא יכלו עדיין יתן להם שכר טוב ולא ידוע שלא הים עתיד לעלות בידם (ולא היו עושים). כך כל כיולא בזה). הבחנה ז' והקב"ם מקיים עליו, פי' כבר סוף סוף האמת הוא שמה שידעם סדיעה הוא שיהיה אלא שסעלם עלמו גרם סחיקון, וזכו הבחנה ח' שסעלם עלמו. והוא ע"פ סביב חזרה סרע לעוב וכמ"ס. ח"ב יס בו ד' הבחנות. הבחנה ח' לפיכך יס ססדר כו'. פי' כי מן סשורש ח' של ססנסס שסמרו נעשים פרלופים ססס ססדר ח' נראה, אך ידוע סמיד סלכל ענין שסנו רוחים בזה סמגולה יס שורש וסיה סשורש סלא ידעווכו. הבחנה ב' והוא ססדר כו'. זה פשוט. הבחנה ג' ויס סשורש סעלם. זה פשוט כמ"ס. הבחנה ד' וס חינו נודע. כמ"ס:

[פב] אחר שסמרו שים שורש זה סעלם. נבאר אס יס נמשך ממנו [בססנסס]. בסמאר סוס יס בו ו' הבחנות. הבחנה ח' סחיקון סמגיע. זה פשוט סלא ברה ססססס סעליונס סשמות יוסר מכדי סעבוס, ססרי שיערס כל דמות סלדס סעבוסס זסמלס דמות סלדס וסנשמות וסמל סים סלכל נשמה סיקון סרבי סולך לסקן כל עיוני סמליות כפי מה סמגיע לו. הבחנה ב' נולד מסדרי סחיבור. פי' ססססס מוסרשות בםדרגות סללס וססס מקבלות עיונס לפי סשורש ססס מוסרשות בו, וסמנס סיות ססססס סס סמוסרשות בלא סוא לפי סססנסס כלס ועיקרס בנשמות וססס לכל סבריות וסעולמות. סבחנה ג' וססס נמשך ענין לדיק וטוב כו'. פי' סס יס טעס מיושב ע"ז סענין למס ללדיק אסר טוב לו וללדיק ח' רע לו. והוא ענין מל ססס גורס כי סוא לפי סשורש ספרטי, אך לא בלליות כלקמן בסבחנה ד'. סבחנה ד' ומלד זס כו'. פי' כי כמו ססחי סנסנות יס נעלמות וגליות כך סנשמות מוסרשות בנשים, בסחלס בנעלמות וסח"כ בלות זססרשות בגליות דכיונו בלליות. סבחנה ס' חין נראה זס סדבר כו'. ססרי לכך סיס קסס למסס וגס קב"ס ססיו וסאותי אס אסר אסין סלפי שורש סנשמה בלליות לא סיס דלוי לסגיע לסס ניה סססס מגיע. סבחנה ו' ובסמס ססוד מוסרש. זה פשוט כמ"ס:

ובגן הביאור כזה יס בו ד' סבחנות. סבחנה ח' ספרלופים. פי' אס סיונו מנינס בן פרלוק לפרלוק סיניו מלד ססלקים סנכסדרו. אז אע"פ ססנססס של מ"ס וב"ן נעלמות סיו מכידס לוסס מלד זס, אך חין סענין כן כי מה סססס סיס, וסליות סוא ססדר ח' סכל מי סנחקן בסוד פרלוק יבא ויססי, ובסחיות ססדר זס חין מבחין כלוס אלא מי סוא ססד ומי סוא דין וכיולא בזה, אך לא מליוס בירורים נעשו כך אס סיס נעסס מפסות בירורים או מוסר או מלסריס ככר חין סכווסס אלא מה סמנסס ספרלוק ססוא אסר סקבט בלליות בסקומו, וזכו סבחנה ב' אך עכשיו חין ניכר עוד. וסוא פשוט כמ"ס. ד"מ עתיק נעסס מס' רלשמות דכסר (ומד' דכסמס) [ומג' דכסמס ומד'] זכינו ומ' כסריס דז"ת וסלו סדבריס חיוס נילריס, וס ד"מ בכוני סלדס סעומדים על

[פר] ענין חיבור מ"ה עם ב"ן לפי הבירורים שנעשו ודאי שאינו דבר לבטלה אלא אדרבה נותן בפרצופים איכויות גדולות, אלא שהם נעלמים בהם ואין נראה אלא מה שנעשו אחר הבירור והסדר שניתן בהם לפעול לפי הצורה שקבלו כבר כולם בהשואה אחת :

[פה] מקום ההנהגה לפי ענין התחברות מ"ה וב"ן עשוי הוא ברדל"א ולפי מה שמתנהג בה נולד הנהגה גדולה בפרצופים, אך בין היא ובין תולדותיה אינם מושגים כלל כ"א לפעמים נראים איזה תנועות בפרצופים שאין שרשם נודע ובאמת הם תלויות מכאן [והוא שמקום זה נעלם] :

כל

פירוש

פקודות המלך וכי מבחינים בהם טבעם לפי מצבם רק אין מבחינים אלא פקודתם מה שניתן להם בענין הסוף. הבחנה ג' כי כבר כו'. פי' שלא טבעם נכסה ואינו נראה. הבחנה ד' ונעשו שוים. פי' בהתחברם נעשה בכל טבעו הדרך להכנסת האילות, ומה שבו חלקים יותר הולך פעולה יותר לסגית לה, אך כשהגיע סגית וכך הגיע מי שיש לו מעט בירורים במיעוט מלאכתו כמו הרבה ברוב מלאכתו, ואין יכיר עוד מה שסולך מתחלה אלא עתה שוים הם :

(פר) אחר שאמרנו שאין יכיר בפרצופים חיבור מ"ה וב"ן, נבאר עכשיו שאעפ"כ אינה לבטלה אלא יש לו ענין בהכנסה :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א ענין חיבור ב'. וסוף שאין חיבור זה לבטלה. ח"ב אלא שהם נעלמים. וסוף לפרש איך הם נעלמים: ח"א יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' ענין כו'. זה פשוט הוא החיבור שפי' למעלה. הבחנה ב' ודאי שאינו כו'. פי' בפרצופים עלמם, כי לא די שהיה שורש להכנסת למעלה, אבל ח"א בלאו הכי שלא יעשה רושם בפרצופים עלמם, וזה כי אם היה רק שורש אחד נעלם להכנסת לדרך להיות מדרגה א' בפ"ע שממנה הלא מדרגה אחרת שהיא האילות, אך כיון שהפרצופים עלמם נכנס מזה ח"כ לדרך שהיה זה בפרצופים עלמם. הבחנה ג' אלא אדרבה. פי' ודאי בפרצופים עלמם יש ענין זה אלא שאינו נראה כדלקמן. ח"ב יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' אלא שסם נעלמים. פי' פעולות (העלם) הפרצופים עלמם יש בהם שתי בחינות, בחי' מ"ה וב"ן, ובחי' הפרקף מה שסם באילות, ב' מתגלים וד' נעלמת, וזהו הבחנה ב' ואין נראה שזו העיקרי באילות לפי עלמו. וזהו הבחנה ג' ובסדר כו'. כי זה מה שנסדרו אחר בירורים אך אחר בירורים הם כולם שוים ח"כ סדר זה לא לפי שוים כולך אלא לפי מה שסם שוים, וסוף שאין נראה בו אלא מה שכולך לפי עיניו לבד וסוף נעלם בו. וסוף הבחנה ד' לפי האור כו'. פי' שלא נסדר זה בזמן הבירור לפי הבירור אלא הוא סדר שלאחר הבירור לפי מה שכבר נעשה לכך הוא בהשואה אחת :

[פה] אחר שאמרנו שהיה של מ"ה וב"ן עכשיו נבאר המקום שבו הוא קבוע. :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א מקום ב'. וסוף מקום הסגס וזהו. ח"ב אך בין היא כו'. וסוף שמקום זה נעלם. ח"א יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' מקום הסגס, וסינו כי לכל ענין יש מדרגה בפ"ע שנעשה הענין הסוף, או שהיה אחת מן הכללות או פרט אחת מאחת מהן, (או לדרך) [ולדרך] שהיה מקום שבו נקבע הענין הסוף, וענינו ותולדותיו מתפשטים בכ"מ שיתפשטו, וזה דבר ברור כי הלא כל אור הוא חוק א' מן הסדר העליונה שאחר במאור הסוף, שכבר נקבע כך שכל (אור) חוק תראה אור א' אמור מעתה כל חוק הוא אור אחד כל ענין הסגס [הוא חוק אחד ח"כ כל ענין הסגס] הוא אור א', הבחנה ב' לפי ענין התחברות. זה פשוט כמ"ס. הבחנה ג' הוא ברדל"א. סינו כי בפרצופים

[פו] **כל** מיני החיבורים שהיה אפשר להמצא בין מ"ה וב"ן [באמת] נעשו וע"פ כולם היא ההנהגה העיקרית הנעלמת ויש חיבורים הפכיים ואעפ"כ שניהם נמצאים כי הפרצופים נמצאים כך ומשניהם נמצאים איכויות נפרצופים, ולפי שליטתם למעלה כך נעשה מה שנעשה בפרצופים אך אינו מושג ונראה כלל אלא שהשינויים הנמצאים בפרצופים בכמה מיני מצבים ומקרים אחרים המתחדשים בהם ידענו שהם יוצאים מזה אך אין שום א' רואה אותם מה שהם באמת :

ע"פ

פירוש

הפרצופים הם האילנות אבל עתיק הוא למעלה מכולם וראש לכולם, והוא המקום שה' שנעשה חיבור של מ"ס וב"ן, כי לריך בודלי שיהיה יודון מיד ענין זה של התחברות, כי קודם שיתחיל לריך שיקבע הדרך אך שיתחבר, ואחר שיהיה נקבע כך אח"כ [ויס] **כל** המקומות שלמעלה ממנו. הבחנה ד' ולפי מה שמחנכר זה. פשוט כמ"ס במאמר שקודם זה. ח"ב יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' אך בין היא כו'. פי' מה שהיא עושה בפרצופים. הבחנה ב' אינם מושגים. פי' זהו ענין דלא אחידע. הבחנה ג' כ"א לפעמים. כל זה הוא ענין הספיקות וכמ"ס :

[פו] **אחר** שפירשנו מקום הסוכה של חבור זה. נפרש ענינים פרטים שבמקום זה והוא ענין הספיקות שם :

חלקי המאמר הם ב'. ח"א כל מיני החיבורים. והוא הענין מה שיש בדל"א לפי ענין זה שאמרנו מ"ס וב"ן. ח"ב ולפי שליטתם, והוא מה שנמשך בפרצופים מענין זה. ח"א יש בו ו' הבחנות. הבחנה א' כל מיני כו'. פי' כל זה הוא ענין הספיקות שהזכיר הרב זלם"ס שם ספיקות בענין חיבור מ"ט וב"ן, ושני דברים קשה לנו לכאורה על דבריו, א' מה תועלת יש בידיעת הספיקות האלה, והשני' כי הוא עצמו אומר והוא מוכרח [שכמו] הספיקות שיש בדל"א כך יש בכל שאר הפרצופים וא"כ יקשה מ"ט קראו לרישא האת דל"א אם כל שאר אילנות הוא ג"כ כך שאינו מודע, וסיינו יכולים לתרץ ולומר שהיא הראשונה שבה נולדים כך הספיקות בתחלה ואחרי' נמשכים 'באילנות, אך אין זה נראה לפי כוונת רש"י זלם"ס שנראה מדבריו באידרא שקורא לרישא האת שם זה לרוב גדולתה ויקרה שט"כ היא נעלמת שאמר רישא דלא ידיע ולא אחידע, וא"כ שכל האילנות שום מאי אולמים ומא יתכן לקרוא לרישא זאת שם זה, אך הענין הוא בדל"א עומדת להסוכה א' שאורך אותה הגסה הוא להיות כך באלה הספיקות ודלקמן, ומפני כחם ושליותה נמצא ג"כ בפרצופים אלה, וס' אינם ענינים בפרצופים מסתעפים מענינה ודלקמן, והענין הוא שאין הספיקות הם כמו ספיקות דעלמא שאנו בספק אם יש דבר א' אם אינו, אלא האמת הוא כל מה שאנו מזכירים הספיקות כל אותם הדברים ישנם באמת בהם, ובזה תבין ג"כ מאין לנו לפסחפק בדברים האלה בפרט בכל אותם הפרטים שם שהזכיר הרב זלם"ס שלא היה לנו לאסוקי לדעתן כלל, בשלמא הספיקות גרידא אם יש אורות וכלים דב"ן וכל התלוי בהם ממילא מספקא לן, אבל שאר דברי ספיקות מהיכי תיתי להסתפק בהם כלל, אלא הענין הוא מה שרישא האת עצמה כפי מה שמשיגים בה גורמת הספירות האלה כי פעם א' נראה שיש בה כך ופעם א' יש בה כך, אך אם היה נעלמת לגמרי היינו אומרים בדיבור א' לזה שהיא וענינה נעלמה ממנו ולא היינו יורדים לפרטי ספיקות, אך הענין כמ"ס האידרא כל הדברים האלה נראים ממנה רק שא"ל לעמוד עליהם לקבוע דבר א' בקביעות, וזה כמו ששמעת כבר*) שכל הסוכה הוא אור א' שבראות האור הסוף מבינים הסוכה או הענין הסוף, והנה דל"א הוא אור א' הולך בראש וכו' שנראים בה כל הענינים האלה וא"ל לעמוד על שום א' מהם, וסיינו שהראים בה הוא

מספיקות

(*) נעיל סי' ו' א'.

[פז] ע"פ כל החיבורים האלה נמצאים כל המעשים שנעשו ושנעשים בעולם כי לא יהיה מה שלא הושרש כאן לא תיקון ולא קלקול, וע"פ כל החיבורים האלה מתנהגים כל הדברים לפי מעשה התחתונים והולכים כל הדברים להיות נקבעים בנצחיות כל דבר ודבר ע"פ כל הדברים כולם שנעשו כבר בין המשתנים ובין המתנגדים וההפכים, ע"כ כל (הדברים האלה כ"א הכל נעשים ע"פ) החבורים האלה שולטים בכל שעה וסובבת ההנהגה מזה לזה בכל דבר מענין לשוה אליו מענין להפכו ומתנגד לו להיות כל ההנהגה בכל חלק וכן התחלפות המצבים ברצוא ושוב בפרצופים ואין מבין ומשיג אלא מה שמתגלה לפי הסדר והחק הנראה בפרצופים אבל מקור הדבר הלוי בחבורים אלה וזה אינו מתגלה ונודע כלל :

רדל"א

פירוש

מספיקות ולא שום קבע, שנראה רגע ח' שהוא דבר ח' ואם מסתכלים בזה ענין יותר נראה שאינו כך אלא בדרך אחר מתחלק וכלקמן. הבחנה ב' באמת נעשו. וסיימו כי אלה הם כל הדברים שיכול הטוב להחפצט להחזיר הרע לטוב, וזה פשוט כ"א הים חסר חיבור ח' הרי תיקון ח' הים חסר ולריך שיהיה הכל מחוקק, אדרבה כח הלידוף הוא מלך דבר לדבר בפרטות כל חלקים עם כל חלקים. הבחנה ג' וע"פ כולם. פי' אותה הכנסה שאמרנו חוקים אלה בחיבורים, וסיימו כמו שלסכסכה המגולה יש חוקים פרטים שם החוקים של הפרצופים וכל החלוי בהם שם הדברים המספיקים להכניג כל נמצא וכל ענין בהכנסה הדיא, כך בהכנסה הזאת הועלתם יש חוקים פרטים שם מספיקים להכניג את הכל אלה הם החיבורים, ונראה הספרש שבין הועלתם והנגלות [שסגולות] נראים כל העניינים כל אלה בפ"ע וקובעים בהם כולם, אך הועלתם אין נודעין מזה מספיקות לפי שנראה בכמה מיני דרכים נודע שכל הדברים בהם ישנם, אך ח"א לקבוע בהסתכל בה שום דבר כי אדרבה הולכות מדבר אל הספק. הבחנה ד' ויש חיבורים ספיקים. זה פשוט בדרך הלידוף שכל הספיקים מתרכבים כל אחד עם [כולם] נמצא חיבורים ספיקים ממש. הבחנה ה' ואעפ"כ כו'. ואין זה קושיא כי שיהיה נמצאים להיות שולט כ"א בנשוא בפ"ע והפרצופים ג"כ יש בהם איכות מזה ואיכות מזה. וזהו הבחנה ו' כי הפרצופים מורכבים כך. אך לפעמים שולט כח ואיכות ח' ולפעמים כח ואיכות ח'. ח"צ יש בו' הבחנות. הבחנה ח' ולפי שליותם. זה פשוט כי כיון שאמרנו שיש חיבור לפרצופים [עם החיבורים] הם ושמן החיבורים הם נמצאים איכות בפרצופים לפי שמו שליעת החיבורים לריך (שיחנו) [שיחחנו] שליעת האיכות בפרצופים. הבחנה ב' אך אינו מוכח ונראה כלל, היינו שזה השורש אינו נודע כי אינו מגולה. הבחנה ג' אלא שהסיניי. פי' שבסיניי רואים אותם פרצופים. הבחנה ד' בכמה מיני מלכים ומקרים. ר"ל שלפעמים נראה בפרצופים שליעת אורות ותיקונים ולפעמים הסגולות, וסיימו כל אותם העניינים המפורשים בספיקות בדברי הרב זלל"ס שם עניינים במלך שלהם או באיזה ענין אחר המפורש שם. הבחנה ה' ידענו שם כו'. פי' זהו מה שאנו אומרים שריש דל"א הוא שורש לזה הענין ר"ל שאלה הסיניי נמשכים ממנה. הבחנה ו' אך אין בזה ח'. פי' כיון (בהפרש) [שכשרש] אינו נראה ח"א להשיג אותה באמת [עוד תכליתם] :

[פז] אחר שאמרנו ענין כל החיבורים האלה שברדל"א עכשו לריך לפרש מה הועלת בזה : חלקי המאמר הם ג'. ח"א ע"פ כל החיבורים, וסיימו שכל המעשים הללו בחיבורים האלה. ח"ב וע"פ כל החיבורים. שכל הכנסה היא עפ"ז. ח"ג ע"כ כל החיבורים. ו' וסוף שכולם שולטים חמיד. ח"א יש בו ב' הבחנות. הבחנה ח' ע"פ כל החיבורים, וסיימו בסוד ידיעת שם יש כל מה שעתיד להיות בדרך הסוף עלמנו. הבחנה ב' (חסר)

[פח] רדל"א היא הארה אחת שבה עומדים כל החיבורים האלה של מ"ה וב"ן אך היא הארה שאינה מושגת ואין עומדים עליה כלל ומי שמביט בה נשאר בכמה ספיקות ושאלן נראה שיהיו בה כל מיני חיבורים אלא היא מין הארה ארת שא"א לעמוד עליה ובאמת אין נראה מה שיש בה כי לפעמים נראה שיש בה חיבור זה ולפעמים נראה שיש בה חיבור אחר ואפי' הפכי מזה, ונמצא שאפי' שכבר ידענו שיש בה כל החיבורים ההארה עצמה עומדת בדרך (אחד) [שאלן עומדים עליה] ונראה שהוא בדרך אחר ומבחי זה אין יודעים ההנהגה כי בדבר א' בעצמו שיש למטה באצילות אם נלך אחריו לעצמו למצוא שרשו ברישא הזאת לא מצאנו ידינו ורגלינו כי לא נוכל לדון בה כלום אלא (לפעמים) נראה שהוא כך (ולפעמים) נראה [שהוא כך] בדרך שא"א לעמוד בה ולכן נקרא רדל"א :

יש

פירוש

[כי לא יסיה. זה פשוט כי מה שלא היה נידעם לא בא לעולם]. ח"ב יש בו ד' הכחות • הכח הא' וע"פ כל החיבורים. פי' כי הכח הסנסגס מנעם תמיד על הכלל כמ"ס, וכל מעשה שמחדש מקבל ממנו התפעלות כל הענין וכל הענין וכל הסוס, ותולדות המעשה הסוס אינם מתבטלים עוד כמ"ס אלא נשמט להיות לנחץ נחצים. ח"כ כך הוא הסדר כל המעשה העולים מבני האדם מגיע כאן אל מקומו שכבר יש לו זכאן כולם, וזה מתפעלים ממנו כל הענינים כולם עבר עתיד וזהו שכולם כלולים כאן, ומכאן התפעלות הזו אח"כ נסדר בצרופים מה שנסדר לפי סדר האצילות להוציא לפועל בעולמות. הכח ב' והולכים כל הדברים. הוא מ"ס למעלה בכל מעשה נשאר קיים לאורך השלמות אח"כ להענין נחצי לגשמות. הכח ג' כל דבר ודבר כו'. הוא מ"ס שהכל מתפעלים מן הכל. הכח ד' זמן המשמשים. שהם ג' מינים שיכולים לימלא. ח"ג יש בו ו' הכחות. הכח ה' [ע"כ] כל החיבורים. פי' באר האורות כל אחד שלט בפ"ע בזמן שלו אבל אלה שלטים בכל בעה כי בכל מעשה (מתעלם) [פועלים] כולם נבט אחת. הכח ו' וסובבת. פי' זאת היא המראה הספיקות הנראית ברדל"א כי הסנסגס סובבת זה מענין לענין בכל הענינים כולם עד הנראים כל מיני החיבורים. הכח ז' להיות הסנסגס. זה פשוט כמ"ס. הכח ח' ד' וכן מתחלפים. יינין אותם האציות. הכח ט' ואין מבין כו'. פי' שאין השגה בהתחלפות זה אלא בסדר הצרופים אך זה נקרא סדר רדל"א כי ממנו הוא נמשך ואינו ניתן להודע. הכח י' אבל מקור כו'. פי' כך הוא המדע הדבר הנעלם מתגלה ממנו איזה ענין אך כשורש הוא נשארת תמיד בעולם :

[פח] ז"ה חידון למעשה הנראה קשה לפי מה שאלו אומרים אין זה ספיקות אלא הכל בהם : דלקי המאמר הזה ב'. ה"א רדל"א היא הארה. ח"ב ונמצא שאפילו כבר בו' . ח"א יש בו ח' הכחות. הכח הא' רדל"א היא הארה. פי' שכול אור מושג כמו שאר האורות, וזאת היא תשובה למעשה הנראה קשה הלא היה לנו לומר שיש זה ספיקות אדרבה נאמר שיש זה ודאי כל החבורים, אך הענין הוא כי על הסנסגס לא מדברים שהמשיג אות' בהארת' לא יוכל לעמוד בזה. הכח ב' שבה עומדים. זה פשוט כמ"ס. הכח ג' אך היא הארה. הוא בראייתו. וזהו הכח ד' ומי שמביט בה, כי הסנסגס נוכל במי שמביט בה ובאורותיה. הכח ה' אין נראה. פי' ח"פ שאלו אומרים יש בה הכל אינו כך דרך ראייתו. הכח ו' אלא היא מין הארה. יינין בעצמם הארץ עשויה כך וכדלקמן. הכח ז' ובאמת אין נראה. פי' שגם שורש ממש שיש בה אינו נראה כלל. הכח ח' נראה שיש בו' זה פשוט. ח"ב יש בו ד' הכחות. הכח ט' ח' ונמלא. פי' אינו קשה מה שהקשינו למעלה לפי שהארץ עצמה היא הארה בלתי

[פמ] ייט' הפרש בין ענין טלא דבדולחא דסתחויין כל גוויין בגוה לענין דרל"א ב טלא דבדולחא מראה שיש בה כל הגוויין ביהר אך זאת מראה שהוא דבר א' ומיד נראה שאינו דבר זה אלא הפך ממה שראינו והיא עומדת תמיד בהתחלפות זה ויראה ההן והלאו ברגע א' ואין משיגין אפילו זה שיהיה ההן והלאו אלא אין עומדין בה כלל שלפעמים נראה שיש בה (הלאו) [ההן] ומיד נראה שאינו כלל :

[צא] א"א הוא הפרצוף הראשון שבאצלות בנוי ממ"ה וב"ן והוא שורש לכל שאר האצילות שכולם ענפים ממנו ממש והוא פועל פעולותיו על ידיהם :

ב'

פירוש

ספצית . הבחנה ב' ובכח זה כו'. פי' א"ת מה הועלת בספק זה כיון שכבר ידענו שיש בה הכל , הוועלת הוא שהסליטה והסכנה אין [נודע] . הבחנה ג' כי בדבר כו'. פי' הלא כיון שהוא שורש לאצילות הים לריך שוכל להפעלות מן העוף אל הסורס ושגיגו, אבל לפי שהיא מסופקת אין מבינים אותו, כי על כל דבר מסופק אם הסליטה מלד זה או הסליטה מלד זה מלד חיבור זה או מלד חיבור אחר כי דבר זה אין לנו עומדים עליו , הלא נראה כאלו מבינים זה ודאי אינו , כי הלא לכל דבר יש מקום פרטי , וזה המקום הוא מסופק נראה שכל המקומות הם , דהיינו שחלש נראה דבר א' וכשמבינים אליו נראה להר ור"א לקבוע . וזהו הבחנה ד' הלא נראה שהוא כו' . אם לא הים נראה בו כלום היינו אומרים שהעלמת וכמ"ס , אבל נראה כך ונראית בדרך אחר מיד עד שאין שום א' יכול לעמוד בה :

[פמ] במאמר הזה יש בו ז' הבחנות . הבחנה א' יש הפרש . פי' עדיין קשה למע נקראת מסופקת יהיה כמו טלא דבדולחא שיש כל גוויין בה כך נאמר בזאת . (המעשה) [הסתעפות] כדלקמן בהבחנה ב' וג'. הבחנה ב' כי טלא דבדולחא . זה פשוט כמו במפורש בזהר שיש בה הסוד והדין וכן רואים בדולחא כל הגוויין שאין א' מביניה שבהזכירו , אך בכלל נראים הדברים מכחישים זה את זה , הבחנה ג' אך זאת מראה כו'. פי' שנראה כאלו (טעוה המראה) [טעוה במראה כא'] , שאינו כך כמו שהאנוסו הלא בדרך אחר , הבחנה ד' וכיא עומדת תמיד . זה פשוט לפי ענין הסכנה שזכרנו למעלה , הבחנה ה' נראה . דהיינו הספכים שא' מכחיש את חבירו . הבחנה ו' ואין מבינים . לא מבינים שיש בה ב' דברים אלה שעדיין לא היה כאן [ספק] , הלא שבתחלה רואים ור"א נראה שזהו הענין עלמנו אינו כך כלל הלא הים כך , וזהו הבחנה ז' שנראה שיש סכן וכו'. ועיקר הענין שכל החיבורים עומדים (לפני מראי') [לפנימיותם] בהעלם אך היא מוזכרת בסוד שליעתה וזהו העיקר כי שליעתה תלוי בהזדהר , וסוכר הזה מה שאין לנו מבינים ומסיבין הוא יולא , שנראה כך ונראה כך ואין מבינים אותו, וכנס הגוף שמש בפנים אינו אפילו נראה , ומה שאפשר להשיג הוא כוזב וגם זה הוא מסופק ואינו נודע לפיכך נקראת רל"א :

[צא] אחר שנתבאר ענין עתיק לריך לבאר הפירוש בבא אחריו וזהו א"א :

במאמר הזה יש ה' הבחנות . הבחנה א' א"א הוא הפרצוף כו' . ודיינו כי מקום שמתחילים הע"ס של עולם שם נקרא ראשית העולם שהוא ממש וזהו אינו הלא א"א שהוא כתר בחאילות , אבל עתיק אינו מן החאילות עלמנו הלא נחשב לחאילות יען לזכרו הוא ומתלבש בו ומכניג אותו . הבחנה ב' בנוי ממ"ה וב"ן . זה פשוט שהרי כל החאילות בנוים כך ממ"ה וב"ן , לוהסו הלא מ"ה וב"ן דא"א הם הדו"ן שלהן . הבחנה ג' שורש לכל כו'. פי' זהו הספרש שבינו לשאר הפרצופים , שאר הפרצופים כל א' עוף בפני עלמו , הע"פ שיואלים בהסתגלות זה מזה אינם ענפים בהצת זה מזה הלא כונס ענפים

[צא] ב' בחינות יש בא"א א' הנהגתו בחסד לגמרי מעצמו ואחד הנהגתו ע"י ענפיו במשפט עד שיחזור הכל לענינו ממש בסוף הכל :

[צב] הכוונה (של הנהגה) התכליתית בכל ענין הספירות והנהגותם הוא כדי להשיב הטבה גמורה ושלמה רק שכדי לבא אל התכלית הזה צריך להתגלגל עד שנגיע אל הסוף שהוא העולם מתנהג במשפט ולהעניש החיבים עד שע"י זה תהיה אח"כ ההטבה שלמה הרי שמן הכוונה עצמה התכליתית יוצא המשפט הצריך קודם שתגיע אל הסוף ואע"פ שנראה שהם דברים הפוכים, והוה ענין א"א וז"א שהא"א בסוד ההטבה הגמורה שאינו כי אם מטיב ואעפ"כ ממנו יוצא ז"א שהוא בסוד המשפט כי הוא נולד מענינו ממש :

היות

פירוש

על ח"א, וע"כ אינו נחשב כ"כ עמסה כי אינו בסוג אחד עמסה אלא הוא כשורש וחס ענפיו, אך כשנדבר מכל האילנות שורש וענפים אז מזכיר גם ח"א (וע"ס) וזכו בסוד מה שפי' רבצ"י זללה"ס באידרא זועל לא חשכה בר בוליאנא בלחודים. הבחנה ד' שכול' ענפים. פי' לא בדרך ההשכלות לבד כמו שאר ענפים זה לגבי זה אלא ענפים ממש. הבחנה ה' וסוף פועל כו'. פי' כי הסכנה כולם נרשמה בו אלא שלכחגלות מתחלקות בד' פרטים המלבישים אותו שנקראים שמו של עתיקא, ותראה שפי' ח"א ארכו בכל העולם וד' הפרטים כולם מלבישים אותו, פי' ח"א עד הטבור, ז"ן מן הטבור ולמעלה, הרי שכולם אינם אלא לבושים, אלא שכל לבוש מלביש איזה חלק ממנו לבד עד שבין כולם מלבישים אותו :

[צא] אחר שזכרנו ח"א נתחיל לבאר פרטיו :

במאמר הזה יש בו ו' הבחנות. הבחנה א' ב' בחינות. פי' לפי מה שאמרנו שיש לו ענפים שהוא פועל בהם נמלאו עתה ב' בחינות לח"א עלמנו [שגם] פעולות הענפים הרי מתחסת לו, נמלא שיש לו פעולות מעלמנו בלא שילמדך ענפיו בזה, וזה פשוט כי גם מח"א לבדו באה הסתפעה ובהם תיקונים הרבה, ועוד יש לו מה שהוא פועל ע"י ענפיו והיינו הפעולות שאנו רואים בהם נעשים שהם כולם פעולות שלו, אמנם לכל דבר יש שורש וגם ליחס הזה של פעולת הענפים שמשתרשים אליו לריך שיחס שורש פרטי בא"א עלמנו וכדלקמן. הבחנה ב' ח' הנהגתו בחסד לגמרי. פי' כי גם (בא"א) [בז"א] יש חסד אבל יש ג"כ דין אבל בא"א הנהגה הכל בחסד לגמרי בלא דין כלל. הבחנה ג' מעלמו. זהו מ"ש הזה בא מעלמו לבד בלא שיפעול ע"י ענפיו. הבחנה ד' וא' הנהגתו כו'. פי' מה שפועלים הם כח"ל. הבחנה ה' בדרך משפט. זהו כל הספרות שנסתתרו ע"פ עלמנו הוא חסד לגמרי אך הענפים יש חסד ודין הכל לפי [רוב] המעשה למעשה. הבחנה ו' עד שיחזור. פי' כיון שהוא חסד לגמרי למע יפעול משפט, אך כיוון הוא לפי שהוא חסד גמור לא יפעול משפט אבל ענפיו יוכלו לפעול, וע"כ הוא משתמש מאמלעני זה כדי שיחס מליחות שיוכל לעשות משפט שאינו מדה שלו, אבל לא לישאר כך אלא אדרבה כיון שהוא הפועל הגם בתחלה יראה שמתחלה במשפט אך הכוונה הוא שלבסוף יבטל הוא לבדו וינסיג הכל בחסד :

[צב] אחר שזכרנו ענין ח"א מלד עלמנו ובאר ענין ח"א יולא ממנו : חלקי המאמר הזה ב'. ח"א הכוונה התכליתית כו'. והוא ענין ח"א מן הסעודה יולא המשפט. ח"ב והוה ענין א"א כו'. והוא פי' עיני ח"א וז"א לפי זה. ח"א יש בו ו' הבחנות. הבחנה א' הכוונה התכליתית. ענין זה פשוט ככל מ"ש למעלה שהכוונה התכליתית אפילו בספירות עלמם הוא הסעודה, פי' אפילו ברשימו שיתן טוב ורע. אפי'

צג] היות המשפט עצמו אינו יוצא רק מענין ההטבה הנמורה הוא גורם מיתוק למשפט עצמו כי סוף סוף כוונת המלך הוא רק להיטיב אלא שצריך המשפט כדי לבא אל ההטבה השלמה משא"כ אם לא היה המשפט רק לנקום מן החוטאים, וזה ענין שא"א ממחק דיני הו"א רק בכח המציאות [נ"א אמצעי] לבד (פי' ע"י בא"ס) [לפי] מה שהוא פועל עצמו אפילו לא יגביר הארותיו להעביר הדין שלו :

כדי

פירוש

בו הסכלית הוא להטיב בסוף כל'. הבחנה ב' הוא הטבה נמורה ושלמים. פי' אע"פ שאנו רואים דברים קשים הרבה בהתנהגות העולם עתה, הסכלית הוא לא די להטיב אלא להטיב הטבה שלמה שהוא הסיפך ממנו מן הדין הקדש הנמלא עתה. הבחנה ג' רק שכדי לבא בו. פי' גלגול הדברים עד [שיניחו מגלגולם], כי לא בא' [אל] המנוחה ברגע א' אלא בסיבובים אלה. הבחנה ד' שיהיה העולם מתנהג בו. דהיינו ששקטתו החוטאים עונש הרי הוסר הרע מן העולם. הבחנה ה' עד שעי"ז בו. פי' שאח"כ תהיה הטבה שלמה לכל הברואים בלי שום בושח וכמ"ס. הבחנה ו' הרי שזמן הכוונה בו. פי' זהו מה שצריך להסתובב כדי להבין אח"כ עיני האלילות במדריגותם שאינם אלא השיעורים לורך כל ההנהגה כמ"ס, ח"ב יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' זהו ענין א"א וז"א. והיינו שצריך ההנהגה הוא אלה שמים כמ"ס לקמן, כי אור"א אינם אלא המסך א' הנמשך לפי מה שז"א יולא ממנו מא"א וכלקמן, אך ההנהגות העולמות האלה הב', או ההנהגה בחדש שהוא א"א, או ההנהגה במשפט שאינו מטיב אלא לעושים ומעשים לרעים זהו ז"א. הבחנה ב' שהוא בסוד ההטבה השלימה. פי' א"א הוא לפי סוף הענין שלא יהיה כ"א טוב כך א"א כל ענינו אלא להטיב בסוד היחוד המהויר כל רע לעוב, כידוע שבספירות עלמם יש ענין זה לורך קיום העולם שאם לא היחה ההנהגה בזה על זה ויהיה העולם מתנהג תחת הנהגת [המשפט מלך הספירות לא היחה בזה לעולם מפני הרשעים] לפיכך הקדימה המחשבה העליונה ועשהה בספירות עלמם מלבד ענין הקו הנמלא בכל מקום עשהה א"א שהוא סוד מה שיהיה בסוף הכל שבספירות עלמם יהיו מחוקקות בדרך היחוד (בהשגה) [ובטבעה] גמורה שהוא סוד הקו המזכך את הרשימו, והנה זאת סוף המעשה שהוא החלת המחשבה. הבחנה ג' ואעפ"כ ממנו יולא בו. זה פשוט שכן הוא בהשכלות במבואר בחדר זוטא. הבחנה ד' ז"א בסוד המשפט, שהוא בסוד הרשימו שלא מזדקן עדיין ופועל ופועל בדרך משפט, עד שיגבר עליו הקו וישוב גם הוא רק להטיב כמו א"א, דהיינו מדכ"ד שהוצר למדכ"ר. הבחנה ה' כי הוא נולד מענינו. דהיינו שכן צריך כדי שיגיע באמת אל הטבה שלמה, שפועל הרשימו את שלו וסוף סוף יהיה נמחק, ולא יהיה מה שכבר הוכן בדרך לפי בא"א, שאם כהחיד ועשאו ע"ש הסתיד מחוקן כבר כל :

צג] אחר שגארו ענין איך ז"א יולא מא"א, עתה נבאר מה תועלת יש בזה וכמיתוק שמקבל ממנו :

חלקי המאמר הזה ב'. ה"א היות המשפט בו. וסוף איך הוא מיתוק למשפט כיוצא יולא מן הכוונה הסכלית של ההטבה. ח"ב והיו ענין בו. וסוף החמתק ז"א מא"א ע"פ זה. ה"א יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' היות המשפט בו. זה פשוט כמ"ס למעלה. הבחנה ב' גורם מיתוק, כלקמן. הבחנה ג' כי סוף סוף בו. פי' הים יכול להיות שהרצון העליון הים רוצה דוקא לנהוג משפט ולא עוד, כי אם [אז] הים צריך לחזק אותו בכל ד' [בין בלד] ההטבה בין בלד העונש, אבל כיון שהכוונה אינה אלא להביא השלימות, ואחרכס המשפט הוא (העונש) [העונש] אותו רק לפי שהוא צריך לעשותו ואם הים יכול לעשות

[צד] כרי שיתקיים העולם הוצרך שלפעמים תגבר ההטבה על המשפט ויעשה חסד אע"פ שאין הדין נותן כך, וזהו מה שמהגבר הארת א"א על ז"א ומעביר דיניו לגמרי:

[צה] כיון שז"א יוצא מא"א ע"כ נבין בא"א ב' דברים א' עניני הנהגתו לפי עניניו פי' לפי מה שהוא מנהיג לפי עצמו הנהגת החסד (כ"א חסד) שלו (מה שהוא לפני

פירוש

לעשות בלאו הכי הים עושם, הנה ודאי יכוין וישתדל להמחיק המשפט כל מה שאפשר, וזהו הכונה ד' אלא שלריך המשפט כו'. הכונה ה' משא"כ אם לא היה כו'. שאם היה הכונה להמחיק המשפט וזה מובע (כז"א) [הס"א] שכיון שאינו רוצה אלא להרע מחזיק הרע בכל כח אצל הרצון העליון שכוונתו להטיב המשפט שהוא עושם אחר כיון שלריך הרע הכוונה למחוק כנ"ל. ח"כ יש בו ב' הכחות. הכרח ה' וזהו ענין שא"א ממחיק דיני סז"א, פי' כל התיקונים הנמצאים בא"א הנזכרים באהרן זוטא הם רק שלימות והכנות שלו רק בהמלאו גורם מיתוק לז"א, כיון שאותם הדברים עלמם שלמותם בז"א הם דין כרי כנר הכוונה בהם הוא רק לחסד להטיב באחרונה, וזהו המתחלה בא"א. הכונה ב' אפי' שלא יגביר עליו הארותיו, פי' שזכו תיקון אחר שנמצא לפעמים שמעביר דין שלא יטוב כלל כמפורש בסוד כוונה ויעבור, אך אין זה כוונה הכונה כי לריך שסדין יהיה הרע שלא יתגבר הרבה, וזה נעשה כשכבר יש ח"א, שהוא אחרם הדברים עלמם של ז"א הרע לפי הכוונה הסכלית, לא לפי האמלע שקודם הסכלית הזה:

[צד] מתחלה אמרו ענין המיתוק שפשה ח"א לז"א ממילא, עכשיו נבאר מה שמתגבר ומעביר דינו לגמרי:

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א כרי שיתקיים כו'. וזהו שלריך לפעמים להעביר שליטת דין. ח"כ וזהו מה שמהגבר. וזהו ענין הכונה בין ח"א לז"א לפי ענין זה. ח"א יש בו ב' הכחות. הכרח ה' כדי שיתקיים כו', זה פשוט שאע"פ שרצו הרצון העליון שיהיה הכונה העולם במשפט, אך לפי מתחלה [בלא] ויכולו הדברים לעמוד בו, ושם ענין זה בהכונה שלפעמים יתגבר החסד לגמרי ויעבור הכונה הדין לגמרי, אך לא בכל ענין אלא לזמן מיוחד ודברים מיוחדים, וגם זה אע"כ הולך לפי המשפט, והיינו שהמלאות חלוקים לב' סוגים יש מהם שעינים הוא לתקן תיקונים פרטים מכ"מ* וגורמים תיקון מעשים בפרט מה שגורמים, ויש סוג אחר שגורמים ענין זה של העברה הדין והיינו שיטוב ח"א ויעביר הכונה הדין, ואז הכל בחסד שאין סוללים אחר מעשה המעשה להביא דבר כנגדו בפרט, אלא כל הדברים מוצמדים יתחן לו כי ברחמים בכלל מחשבות ונחקן [הכל]. וזהו הכונה ב' ויעשה חסד כו' פי' שאין סוללים בדקדוק של מכ"מ*, אלא כשכבר הוא שיתעורר החסד ויפעול בדרך חסד לעשות לכל. ח"כ יש ב' הכחות. הכרח ה' וזהו מה שמהגבר כו'. פי' כנ"ל ח"א מאיר תמיד בז"א, אצל כשהארץ הוא מתגברת הרבה אז שולט בכל חסד. הכונה ב' ומעביר דינו לגמרי. פי' שאין סוללים כלל, והיינו לא שיהיה הוא דין [ושא"א] יפעול החסד בעלם בעולם, אלא בז"א עלמם חן דינים נמצאים ושולטים כלל וזה (מכח) [מלא] הרצון שמזכר הדינים בשבת או בכל שש שמתעורר:

[צה] אחר שזכרנו שז"א יוצא ומתגבר מא"א, עכשיו לריך לבאר בורש להכונה ז"א בח"א עלמם:

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א כיון שז"א כו'. וזהו הקדמה שלריך בא"א ענין הכונה (זאת) [שהוא] מתגבר עם ז"א שהוא דבר חזק להכנסתו לפי עלמו. ח"כ

לפני עצמו) ואחד מה שהיה שורש מוצא הו"א, בסדר (נ"א בסוד) הנהגתו אין אנו חושבים אלא גולגלתא ומוחא עם שאר תיקונים לפי פעולותיהם בסוד הגברת החדר ובסוד הוצאת הו"א חושבן (תלת המוחין) [תלת רישין] והם כתרא אוירא ומוחא וכל שאר התיקונים מה שהם מוציאים תיקונים בו"א :

[צו] התלבשות ע"י בא"א הוא להחזיק אותו בכל ספירותיו לפי ענין המתקלא המושרש

פירוש

בסדר הנהגתו ב'. לבאר שורש זה מהו ב'. ח"א יש בו ג' הבחנות . הבחנה א' כיון שז"א יולא מא"א ב'. זה פשוט כי כל מעשה המלא במלאות לריך ש"הים נדעם באור א' עם מעשה כללי באור ב' בפ"ע ואם השני נעשה בו בחלקי האור הכללי הם, וכיון שמלבד מה שמכניג בא"א מלד עלמנו נוסף בו דבר אחר בגם הוא מולא ז"א ע"כ לריך (שחמלא) [שחמלא] בו בחי' אחת שיהיה שורש לזה בפרט. הבחנה ב' א' ענינו ב'. פי' מה שהוא מטיב לכל (מי) באינו רוצה בזה דע וע"פ הדבר הזה יהיו בו סדרים ותיקונים כמו שצריך להיות לכל אור לפי המחוקק בו . כי כפי חק האורות נמצאים להם סדרים הרבה ותיקונים להם ספיק להוליא פעולותיהם לאורה בכל מי שצריך לקבלה . הבחנה ג' ואחד מה שהוא שורש ב', פי' גם לזה יהיו סדרים ותיקונים לפי חק זה . ח"ב יש בו ה' הבחנות. הבחנה א' בסדר כהגתו . פי' כבר שמעת איך האורות מחלפים במוחם ומציבים לפי פעולותיהם, ומה שנחשב למדרגה בפ"ע בפעולה א' תחשב בכלל מדרגה אחרת בפעולה אחרת, ומה שהיתה בכלל בפעולה אחת תחשב בפ"ע בפעולה אחרת, וזה הם האורות עלמם אך כל הבחנותיהם לפי פעולותיהם, וע"כ אורות ח"א עלמנו לפי ענין א' יסדרו בסדר אחד, ולפי ענין אחר בסדר אחר . הבחנה ב' אלא גולגלתא ומוחא . פי' שני ענינים אלו מלאנו בשני האדרות רבא וזועא, באידרא רבא חינו מזכיר אלא גולגלתא ומוח' שבחוכה, וזה מזכיר בפרט כל התיקונים של שערות ושל חומוח הכל כמבואר שם כל תיקון ותיקון בפ"ע באר היטב, ובאידרא זועא תלת רישין, ואינו מאריך בתיקונים אלא מקצר ומזכיר כולם רק להכניסם תחת הסקדמה שמודיע שם, ובענין הוא כך הנהגת ח"א בסוד החסד כמ"ס למעלה בסוד זה נעשה כל התיקונים שלו שם הבעינים הפרטים תיקוני פרלופים וכמ"ס שם באידרא שם כולם תיקונים של חסדים מגברים החסד וממתקים סדין, ובדרך זה אין לנו לורך לתלת רישין אלא אדרבה עוד דמות אדם הוא כתר בסוד הכשראח * ומוח שבחוכו ואח"כ שאר השלום דמות אדם בהשתלשלות הסדרה, כך בסוד היותו שורש לז"א הנה הנהגת השפעת תלויה בחד"ר ולוורך זה הוא לריך לסדר (אורותיו) [אורותיו] ג"כ בסוד ג' אלה וז"ס התלת רישין, ובכאן ה"ם השתלשלות חו"א כי כוונה הוא, זה החד"ר שהוא מושרש כאן חין כאן מקומו אלא כאן הוא מושרש, אלא שצריך לרדת ולהשתלשל מדרגה אחר מדרגה עד שיגיע למקומו ממש שהוא ז"א, וכמ"ס זה הענין לקמן באר היטב בס"ד וזהו מה שמפורש באידרא זועא, ואין כוונה שם לסדר היקוני הא"א אלא להראות איך כל התיקונים מסכימים ג"כ לזה להיות שורש לז"א וכמפורש שם באידרא, וזהו הבחנה ג' עם שאר תיקונים . פי' שאר התיקונים המגברים שם עם הפעולות שלהם כל מה כל מיתוקי דינים . הבחנה ד' בסוד הגברת החסד . פי' כל אלה הם לפי הענין הזה של הגברת החסד כי אינם אלא תיקונים . הבחנה ה' מה שהם מוליאים . פי' שהינם נחשבים לפי עלמם אלא לפי שמוציאים תיקונים בז"א :

[צו] כיון שבאנו לפי הנהגת שבה"א עכשיו נשלים לפרש ענינו לפי מה שם, ובתחלה נפרש ענין ע"י שמכניג אותו בכלל כל עניניו :

חלקי המאמר הזה ב' . ח"א התלבשות . וכו' ביאור עוד התלבשות ע"י בא"א . ח"ב

המוש"ש ברדל"א, ובוה הוא עומד תחת הנהגת א"ק מצד היסוד ומלכות שלו כי כך נקבעו תחתיהם מ"ה וב"ה והוא עיקר ההנהגה הדולכת להשלים השלמות:

[צו] מאצירות ולמטה הולך הכל לפי ענין ההנהגה של העה"י שבה מוכבים הרברים עד שמגיע אל שלמות ההשבה אך מעתיק ולמעלה הכל הוא לפי מה שיהיה בנצחית ועתיק הוא המעביר באמצע מהנהגה (להתנרג) [להנהגה] א"ק כללות כל המציאות לכל הזמנים :

עזר

פירוש

וזוהו כו'. וסוף לפעם איך אלימות נקרא שם הוא חתם א"ק. ח"א יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' הסתכלות עתיק יומין בח"א. וסייונו כי זה פסוק כי מי שמסתכל בחבירו כוח מסייגו לאיזה דבר שהוא כגולה למחלש, וככה ע"י מחלש בכל ספירות ח"א, הכוונה לקשר כל זה חתם השורש הנעלם שפי' להסבגה, שהוא דג"ל, וזהו הבחנה ב' לפי ענין המחלש. שיהא הצריכה לשלש (לעמוד) ולהעמיד כל דברי דג"ל בתיקון אלימות. ח"ב יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' וזהו הוא עומד כו'. פי' כי זה אלו אומרים שח"ק הוא למעלה (באלימות) ואלימות מתחת לגליו וכלל אמרנו (בס' ל"ה) שהוא סיו של ח"ב מה ענינו לכיוון תחתיו, אך התשובה הוא ח"ע בלפי מציאות השתלשלות הינו תחתיו אך לפי ההסבגה הוא תחתיו, וזה עיקר גדול בכל המדרגות, בסדר השתלשלות הוא א', בסדר ההסבגה הוא סדר אחר, וכן העיגולים שם יש השתלשלות, אך בהסבגה חג"ה הם בשורה א', ח"ע שבהשתלשלות הם זה תחת זה, וכן בכל סדרושים, ובגד"ל נקרא שעומד תחת ח"ק יען הוא עומד תחת הנטות ח"ק מלד יסוד ומלכות שלו כדלקמן בהבחנה ב'. הבחנה ב' מלד יסוד ומלכות כו'. פי' שמה שמשיע יסוד ח"ק למלכות שלו הוא משתלשל ח"ב לאלימות, וכן מה שנעשה בין יסוד ומלכות גורם תנועה באלימות. הבחנה ג' כי כך נקבעו. פי' זה בא מסוד המחלש שזכרתי שהוא חיבור מ"ה וב"ן שהוא עיקר תיקונים של הפרלופוס, וסייונו שענין זה הוא בשולט על כל האלימות ומלד זה האלימות הוא תחת יסוד ומלכות דח"ק כי שם קבוע תיקון ענין זה, וזהו מה שאנו אומרים שפי' מהזיק ח"א לפי ענין המחלש. פי' שבהשתלשלות לא היה נעשה זה ולריך כח א' שיביא ענינו של ח"א לעמוד תחת תיקון זה. הבחנה ד' והוא עיקר כו'. פי' כי כבר שמעת שחיבורי מ"ה וב"ן הם תיקוני כל הקלולים ח"ב וזהו היא הסבגה העיקרית וע"כ לריך שיעמוד תחת ח"א בכל סדריו כנ"ל :

[צז] עַד עָבְדוּם בְּחֵירוֹתָם וְגו' מִדְּרֻגוֹת שֶׁהֵם כָּללוּת כֻּלָּם חֲזָק חֲזִי"ע וְעִתִּיק שְׂבוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּחֵמָלָע, עָבְדוּם לְרִיךְ לִפְנֵי מֶה עִנִּין ב' חָלוּ :

במאמר הזה יש בו ו' הכתמות. הכתמה ה' מהאילות ולמטה כו'. פי' בסוד הסו"ר שבו הסכר ועונש והוא כל סיבוב ההגלות הסולך לגלות היחוד בשלמותו, והוא הכתמה ב' שבה סובבים. וזה דבר פשוט שרואים אורו לפי ענני ועיני החוקים שמאילות ולמטה עניינים בנחי' הסו"ר התיקון ופגם הולכים לפי סוד הסוף וכאן כל עניני העבודה. הכתמה ג' אך מעתיק ולמטה. פי' האורות דח"פ. הכתמה ד' הכל הוא כו'. פי' מאלק השביעי והלאה כי הכל נקרא נחיות כיון שאין עוד מיתה, אך בזה הזמן יש לחלק בין זמן העלויות והוא עד אלק העשירי שמגיעים לאורות דע"ב וזמן הנחיות אחר שקבעו הדברים שהוא לגלגל נחיות. הכתמה ה' ועתיק המעביר באלמנ' כו'. פי' כדי שיכלו המעשים עשה לעשות פעולה בנחיות שאל"כ, לריך מדרגה ה' באלמנ' וטולת המעשים בזה"ז ומציאם אורם להקבע על פיהם עניני עליות אלה. הכתמה ו' א"ק כללות כו'. פי' אינו סולך בסדרה אחר שום אור כי כל אורות נופים ממנו וסעליות באורות

עלמז

[צח] עד ענין מ"ה וב"ן היה הולך הכל בתיקון ושם לא הוצרך שום עיכוב אך בב"ן היה הקלקול ובמ"ה תיקונו והוצרך לתת להם מקום לעשות את שלהם עד שיחזרו אל ענין מ"ה שלמעלה מהעולמות ומציאות התחתונים מזהלה בסוד ענפי א"ק ממעלה למעלה עד סוף כל (העולמות) [העליות], אשר ע"ב עתיק העומד בסוד חיבור מ"ה וב"ן הוא העומד להעביר הדברים מהנהגתן זאת של עתה להנהגת הצחיות כי כן כל מעשה התחתונים עושה פעולה בענין חיבור מ"ה וב"ן והולך ונקבע לנצחיות ובהשתלם כל מעשה התחתונים יהיה נשלם כל הצריך בחיבור מ"ה וב"ן ונקבע מה שצריך לכל הנצחיות להיות לפי מעשה שעשו בני האדם ונמצא הכל בזכותו של אדם התחתון ולפי מעשיו :

רדל"א

פירש

כלמס מהארס להארס. יש להקשות איך יכולים לסדר עתיק על האילות ואח"פ על עתיק אס עתיק הוא מלכות דא"ק וכיס לריך לשום על עתיק ח"ק [שלינו] בסוג מס אורותיו גם עתיק שהוא מלכות [שלו] אינו בסוג עמסס. השוהה מלכות ח"ק כשנעשית עתיק כוללת גם היא בשורה עם הענפים, וזה מלך מה שמחברים גם מ"ס וב"ן שהם ענפים כנ"ל :

[צח] הרקי המאמר הזה ב'. ח"א עד ענין ב'. וזהו איך שהעבודת אינו הלא מאילות ולמטה. ח"ב עד עתיק ב'. וזהו ענין העבודה שכולך לנצחיות לסוד הסדר. ח"א יש בו ז' הבחנות. הבחנה א' עד ענין מ"ס וב"ן ב'. וזהו שלא ראינו שצירס ותיקון הלא בו, ח"פ בסיס ענין (עולם) [העלם] בעקודים לא היה בדרך שצירס הלא הוא ענין א' שנעשה כדי שח"כ יוכל להיות שצירס בעקודים. הבחנה ב' היה הולך בתיקון. פי' הלא שורש שם ענין הרע ודרי אינו מונע הארס. וזהו הבחנה ג' ושם לא הולך שום עיכוב. הלא המעשה כשהתחיל השנים עמנו מיד שהוא מליאת המדרגה הסיא. הבחנה ד' איך בב"ן היה הקלקול. כאן הדברים מהארכים שלא נשלם המעשה בנת אחת הלא בתחלת הקלקולים ולזה לריך שיבאו בני אדם אח"כ להשלים תיקון הקלקול הזה. הבחנה ה' והולך לתת להם מקום. וזהו כל ענין בית אלפי בנין. הבחנה ו' עד שיחזרו בו. פי' שהתחומים נבראו בבחי' זאת ונתעבד תשלוס זה (הענף) [הענין] עד שנעשה הרע ונעשו התחומים ונתקן הרע ע"י התחומים וזהו ענין העבודה, עד שיהיה (ענף) [ענין] זה ויחזור להיות מתוקן כמו שאר הענפים. הבחנה ז' ומליאות התחומים בו. פי' אחת התחומים ילאו מן הענף התחתון הזה, אבל יש להם לעלות בכל הענפים שכולם היו הדרגה מולרכת לזה וכולם לריכים לפעול ולהשפיע בתחומים עד כל מה שנעשה בעדם השלים את חוקיו, ונמצא במליאת התחומים לא נעשה הלא בענף התחתון ולכן הולכו לרדת המדרגות עד שם, ואז ילא וקבל השפעותיו השפעה אחר השפעה מן כל הענפים שילאו בשבילו, ומה נהנים לו עליו במליאות, שהמליאות כבר נהיה הלא שמוזדק ועולם בעילוי ובשכח, וכשהשלימו כולם אז נקרא שעשה כל אחד מה שמגיע להם ויש הפרש צענים וספרם במס שולד מהם בתחומים, דכינו הענף הזה התחתון היו בו כל הקלקולים שזכרו ובני מקרים היו לו, ח', שבו נהנים העבודה לאדם לפי שבו היה מליאות לעבודה, וב' שנתארך הרבה בסוד בית אלפי בנין, אך שאר הענפים איך להם הלא להעלות התחומים אל בלמות יותר, כי בתחלת קבלו ההנהגה כך מן הענף התחתון ואח"כ יקבלו מן החלק העליון ממנו ואחר כך מן החלק היותר עליון עד המקום שמגיע לו לקבל וזהו סדר הסדרגה ונמצא שאין [מליאות התחומים נשלם לפי מה שהוא ל"ל שסוף אחר כל העליות הלא בחלק ה' משם והלאה הוא הנצחיות שאין אנו יודעים בו כלל

בבכר

וצט] רדל"א הוא סוד חיבורי מ"ה וב"ן למעלה מקור לכל הנהגה זו החתונה דעתיק המתלבשים (בא"א) [בא"א] דם המנהיגים אותו לפי ענין הרישא של מעלה דעת דעתיק המתלבשת בין בתרא ופוחא דא"א עומד לקבל ענין מנישה בני האדם בסוד הנהגות של (עתיק) [עתה] ומעביר אותם ע"י רדל"א אל שלטעלה להיות נקבע לנצחיות :

חילוקי

פירוש

שכבר נשלמה הכריאה לגמרי דעינו שלטתם בכל עליותיה, ואמנם הענף הסחתון בסיומו פועל בתחומים ניתן להם עבודה, אך שאר ענפים כיון שהינם לריכים תיקון חינוך נותנים עבודה אלא הדרגה הארץ ותענוג (לה שכבר זהו העבודה א') [לפי מה שיש בו שכבר זכו בעבודה]. ח"כ יש בו ז' הכחות. הכחה א' ע"כ (עד) עתיק כו'. פי' שעינו הוא המחלק כנ"ל. הכחה ב' הוא העומד. פי' למע נאמר עתיק הוא המעביר בין עיני ע"ה לנצחיות, לפי שכל עיני ע"ה חלוש כחוד מ"ה וב"ן ותיקונים, שזה שנתן העבודה לבני האדם, וכפי התיקון במקומו בני אדם בעינין שזה כך היא הארץ שמאירה להם אה"כ מהענפים העליונים, ועתיק עיניו הוא כוד חיבור מ"ה וב"ן כנ"ל, ע"כ נאמר שהוא המעביר בין הכחה להכחה ודלקמן. הכחה ג' כי כל מעשה. פי' זה כבר פירשתי שהענפים דלמטה גורמים התיקון למעלה, והתיקון חינוך אלא במ"ה וב"ן אך [חיות] משלמת גם הפעולה, כי אם לא היה שכל אלא בעה"ז היה כך, אך העיקרי הוא לשם"כ אחר שאנחנו עובדים מהכחה מ"ה וב"ן להכחה שאר ענפים, וא"כ לריך שארי הענפים ג"כ לקבל זאת העבודה, לא לחקן שהינם לריכים תיקון, אלא להאיר אה"כ לפי התיקון שנתן למטה, ע"כ לריך שהיה מדרגה אחת לוקחת התיקונים האלה במקום שהם תיקונים דעינו באילנות, להעבירם למקום שהינם עוד תיקונים שאין לריך שם תיקונים אלא שם גורמים העבודות הארץ לסוד השכל הנלחי להנתן כשישלמו*) ענפים הם, וזאת המדרגה היא עתיק שהוא חק מן העולם עליו אלא שנעשית לעולם והיא מתהדרת ג"כ עם מדת הכחות שלמעלה להיותה מלכות ח"ק ואז עושה העברה הזאת. הכחה ד' ונסתכלם כו'. פי' באותו כשיסתכל זמן העבודה יראה לומר ששכלם זמן תיקון כל המדרגות, באע"פ שאין הענפים העליונים לריכים תיקון כוף סוף לריך תיקון להדם שיטה מוכן לקבל אורוטיהם בזכות ולא בלדקה שזאת הכוונה ה', אך כיון שאמרנו שהענפים לפי מה שפועלים במ"ה וב"ן לעשות תיקון ממנו כך קוראים אורות שאר הענפים להאיר, נמצא שגם האורות הם שיאירו יכיו בזכות לפי שכבר נקראו (ממלות) [בזכות] בזמן שהיה מהקן את מ"ה וב"ן, נמצא שזה הזמן הוא לבדו זמן העבודה וזאת בזמן ששלטים מ"ה וב"ן, אך חולדות העבודה הזאת מגעת עד רוח כל המדרגות, עד כשיושלם כל תיקון מ"ה וב"ן הרי ניתן קריאה (בזמן) [בזכות] לכל המדרגות כולם שיאירו אורוטיהם כל א' בזמנו, וזהו הכחה ה' יהיה נשלם כל הריך. והוא פשוט כמ"ס למעלה. הכחה ו' ונקבע כו'. ג"ז פשוט כמ"ס בסוף הפעולה מגעת שם על דרך כנ"ל. הכחה ז' ונמצא הכל כו'. הוא כוף כל הענין הזה כמ"ס כי הכוונה היה שיטה הכל בזכות וגם בלדקה :

וצט] אחר שפארנו קשר כל הענינים האלה הסכמות של עתה ושל נצחיות נעשה קיבור מזה לפרש כל מה שיש במדרגות לאורך זה :

במאמר זה יש בו ה' הכחות. הכחה א' רדל"א כו'. הוא מה שכחתי שמקור הסכמה הוא בסוד חיבור מ"ה וב"ן וזהו רדל"א. הכחה ב' ז"ת דעתיק. ג"ז כמ"ס שהוא לקשר הסכמה האילנות תחת הסכמה הזאת לעמוד תחת ח"ק כנ"ל.

[ק] חילוקי ההתלבשות בכל מקום שהוא מורה פעולתו אם רב ואם מעט הערך (נשמר) [נשמר] חמיר לפי שיעור התחלקות מקום שמתלבש חלק גדול ומקום שמתלבש חלק קטן מורה שהפעולה במקום א' גדולה מב' באותו הערך שיש בין חלק לחלק המתלבש, אך טעם הערך הוא כי זה מצטרף לפי הכוונה הכללית וכמה טעמים נובל למצוא בערך ההוא כי לכמה פינות הוא פונה :

הראש

פירוש

הבחינה ג' דעת דעתיק. וזה מ"ש הרב זללס"ה שדעת דעתיק עומד באורח ר"ל שאינו מלוכס כמו שאר הז' אלא גנוז שם, והספרש הוא זה, מלוכס, ר"ל שמחזיק הסכנה של המלכס. אך גנוז הוא (הק בעיני) [חוץ מזה בעיני] ועומד שם לאיזה חכמה אחר וסינו כמ"ס לקמן בבחינה ב'. הבחינה ד' עומד לקבל כו'. וסינו שאין עינו (לסרחיק) [להחזיק] הנכנס ח"א, אלא לקבל מהנכנסו מה שיש לקבל ולהביא אל הרישא שהיא המעבר האמיתי אל הנלחיות בכוון ספיקותיה כנזכר למעלה, (בנמאל) [ששם] מושגחים כל הדברים לפי הכל ע"י עבר עתיד וכו' וכמ"ס, נמאל דעת עומד ומקבל כל עניני ח"א, ומשם עולים לעבור בהשגחה כדל"א, ומשם להיות נקבעים בנלחיות וכו'ל. וזהו הבחינה ה' ומעביר אוחס וזהו פשוט כמ"ס :

[קז] אחר שבארנו הקשר הזה של הסכנות ה' לריך להשלום זה לבאר הסלכס בפרט של עתיק בל"א למה בכח"ב י"ג ספירות שלמות ובהג"ת נט"י רק [פרקין] ספירס אחר, וזהו מה שפרש עתה בסקדמה כללית בכל עניני הסלכס :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א חילוקי בו'. וזהו הקדמה בענין הסלכס. ח"ב אך טעם בו'. היא אזהרה בענין הקדמה זאת. ח"א י"ג בו' ד' הבחינה. הבחינה ח' חילוקי הסלכס. וסינו כמו שמחלקים בכלן ספירות ע"י בל"א באותו הפרש שזכרנו, כך יש כאלה במקומות אחרים ג"כ, וזאת הקדמה כוללת לכל מקום. הבחינה ב' מורה פעולתו. זה פשוט הסלכס הוא פעולה בפועל המתלבש במלכס, ודאי אם חלק רב מתלבש מורה שריך פעולה רבה, אם חלק קטן מורה שהפעולה היא קטנה. הבחינה ג' הערך נשמר כו'. פי' שיעורך המיד מלכס עם מלכס, מי שמלכס חלק גדול קבל פעולה יותר גדולה ממי שמלכס חלק קטן, ואדרבה נבין בזה ענין בפרטיות הרבה. פי' אם גרסה לסעריך בשיעור מדוקדק כה הפעולה הזאת נעוץ החלקים המתלבשים כשיעור פרקיהם ומדותיהם ואז נבין הערך, וזהו הבחינה ד' באותו הערך כו'. הוא פשוט כמ"ס. ח"ב י"ג בו' הבחינה. הבחינה ח' אך טעם כו'. פי' אין לריך לבקש [טעם] ע"ז כי כבר אמרנו כל מה שהוא בנבין אין מבקשים טעם, אדרבה מכבדן שאנו רואים שהוא כך נילוף מינה שזהו מה שריך, ונוכל לבדן אח"כ דברי הקדמה על הבנין שהוא ממה שנוכל לבדן, הבנין הוא המקובל בכל שיעוריו (אחריו) [וממנו] נמשך כל הסכנה, וכנה נמאל שנוכל לומר טעמים רבים על הבנינים האלה אלא שאין זאת כוונתנו, כ"א לדעת מה שיש ומה פעולתו ומה שחלוי בערך ונדע שזהו הערך מה שריך הבנינים, ונבין ממילא מה שהאור גדול לריך שיכיה כך לפי שריך פעולה גמורה, ואם הוא קטן לפי שח"ל רק פעולה קטנה, כי החכמה חלויים לדעת היואל מזה ופעולת זה ולא טעם למס דוקא כך. הבחינה ב' וכמה טעמים כו'. פי' אינו ג"כ מאותן הדברים שאסור לשאול כי אדרבה טעמים רבים ימאלו לנו, וכולם יוכלו להיות אמיתים כי המחשבה העליונה לא כוונה לדבר ח' לבד אלא לדברים הרבה, אך שאין לנו לורך לדרוש אחר זה כלל אלא לבדן זה, ר"ל ד"מ כנון אינו אומרים ז"א מהחיל מן החזה דא"א, ר"ל בכך הוא השיעור הז"א אינו מהחיל אלא משם ולמטה, ובסדר זה מסודרים כל עניני העולם בתלויים בזה, אך אם

[קא] הראש המיד הוא ראשית כל הנהגות הפרצופים ושלמותה בכתר ומוחין בתוכו, והיינו בסוד השראת העליון ממנו השורה עליו ושם נכללו ג' מוחים ששם כל עיקר הולדת הנהגה שלו :

[קב] רישא דא"א מוכן בה כתר אומ"ס (ג"א וח"ס) שבתוכו וזה לפי הנדרש בהנהגת א"א מצד עצמו לבד (ואז) [וכן] הם הו"ת דעתיק הם רישא דא"א והיינו כי כל הנהגת א"א תלויה בעתיק ולכן ברישא דא"א עצמו שולט הו"ת דעתיק ופרטי תיקוניו, ובגלגולת [עושים] מה שעושים בכלל (ובפעם) [ובפנים] עושים בפרט יען הם עושים להאיר בפרט וצריך שכל האורותיהם יהיו מתוקני בתיקונים עתיק :

כל

פירוש

השאל למד לא יתחיל מן הדעת ולמטה אין זו שאלה, והע"פ שחובל למלוא חסודות ע"ז הפנימיות של זה לא מודע, כי כבר אמרנו שהמחשבה העליונה כיוונה לכמה דברים, ואין לנו לזרז לזרז אחרים כ"א לדעת מה שכבר גזרם וכסכימה לעשות מחולות מעשים שהם :

[קא] עכשיו נחל לפרט בפרט ענין אורת הפרצופים ובתחלה בכלל :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א הראש המיד הוא. וכוא ענין הראש בפרצוף. ח"ב והיינו בסוד ב'. הוא ביחוד הקדמם האות. ח"א יש בו ב' הנהגות. הבחנה א' הראש ב'. פי' היא לבד כוללת כל מה שיש בכל הפרצוף אך בבחינת ראש (נ"א ראשית) בע"כ בקראת ראש, ותשלום ענינים בכל שאר הפרצוף. הבחנה ב' ושלמות' בכתר והיינו שהם מנינים שלזיכים מנינם להסגה. כתר מין אחד ומוחין מין אחר. ח"ב יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' והיינו בסוד השראות, פי' כי לריך כח העליון המנהג הסתחון וזה הסתחון בכל מדותיו, בכתר הוא העליון. הבחנה ב' שם נכללים בו, שהם כללות מדות הסתחון. הבחנה ג' ששם כל עיקר, פי' שם מולדות ההסגה בקיבוץ כל הכחות האלה ואח"כ מתפשט בפרצוף שלו :

[קב] אחר שנבחר ענין הראש נבחר עתה תיקונים בח"א שאנו עוסקים :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א רישא דא"א. הוא מה שאנו מנינים כשאנו אומרים ז"ת רישא. ח"ב ובגלגלה ב'. והוא פרט התיקונים האלה. ח"א יש בו ב' הבחנות. הבחנה א' רישא דא"א. היינו כי ראש אינו גולגלת לבד אלא כל כללות הראש והפנים ומה שבחוס, והנה כאן בח"א שאל יש בינה בתוך הראש ומבואר במקומו כשאומרים רישא מנינים נתר והכמה בתוכו וכל המתפשט בהם בסוד הפנים. הבחנה ב' וזה לפי הנדרש, והיינו כמ"ש שבסוד שורש הו"א נדרש בסוד חד"ר, אך בסוד ח"א עזמו אין מחלקים אלא בדרך זה גולגלת ומוח לבד. הבחנה ג' ובו הם ז"ת רישא. זה פשוט כמשמעו. הבחנה ד' והיינו. פי' זהו כמו ששמעת איך עתיק עשוי לקשר כל ספירות ח"א תחתיו ולסעמיד המהקלא : הבחנה ה' ולכן ברישא ב', היינו כי במקום [הראש] שם לריך לעשות תיקון זה ונשאר התיקון לכל הפרצוף. ח"ב יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' ובגלגלת, פי' הם גלגלת חורא והיינו כי התיקונים האלה מתפרשים א' בגלגלות וששם בפנים, וס"ז כי כתר אינו עשוי לפרט אורותיו כמו הסכמה אלא כתר כודו קמץ בסוד (הגלגלן) [הגלגלות] שהוא (הגלגלן) [הגלגלת] א' אטום, אך הכמה פתח עושה כל אורות הפנים בפרט, וכפי הענין שלהם כך עושים בהם תיקונים העתיק בגלגלת בכלל א' בכל פרטיהם. וזהו הבחנה ב' (ובפעם) [ובפנים] עושים בו, וכמ"ס. הבחנה ג' ולריך שכל האורותיהם. פי' הכוונה הוא לחקן הכל ע"כ לריך בלא להניח החלקים לחוץ אלא במקום שיש פרט יהיו כלל הפרטים מתוקנים :

[קג] בר עניני הא"א הולכים להגביר החסד ולמתקן הדין ויש גלוי כחו בכח שהוא מעביר הדין לגמרי והוא ענין גלוי מצח הרצון :

[קר] ענין ההנהגת המשפטים תלוי הכל בחד"ר והמתקבל מהם כי בזה תלוי כל ענין השכר והעונש, ולשורש ענין זה נמצא בא"א התחלקות [התלת] רישין ורדל"א שע"ג היא שורש למקבל שהוא השכינה :

[קה] שערות הראש הם מתגלים מקדושת המוח עצמו כמו שהיא בו, אך הדיקנא עשויה להשתלשל בה האורות בהדרגה לרדת עד הו"א :

התיקונים

פירוש

[קג] אחר שנאמר ענין ז"ת רישא נבאר הפרטים שבין תיקון לתיקון בתיקונים אלה :
בבואמר כזה יש בו ד' הבחנות . הבחנה א' כל עניני הא"א . כבר נבאר למעלה ענין זה שה"א גורם מיתוק לדיני הז"א . הבחנה ב' להגביר החסד בו' .

פי' סימין שהוא להגביר החסד שבו הוא למתקן הדין . הבחנה ג' ויש גלוי . זה תלוי בגלוי שבחסד הוא ממתיק ובגלוי הוא מעביר [הדין] לגמרי . הבחנה ד' וסוף ענין בו' . וסוף בסוד התיקון רעוא דרעיון שזה הוא מה שנותן לו זה הכח , והיינו שכל שאר התיקונים [שנאמר מחג"ת נה"י] אינם עושים זה לפי שאין להם כח להם , אלא ליסוד שמהקן המלא שיכולים לגלות הסודים בכח :

[קר] אחר שנבאר מה שיש לו"א בפרעות הסנהגות א"א מלך עלמו. עתה נבאר לסגלים ענין שורש ז"א :

חלקי המאמר כזה ב' . ח"א ענין ההנהגה . וסוף הקדמה בענין הסנהגה . ח"ב ולשורש ענין זה . וסוף ענין ג' רישין ע"פ זה . ח"א יש בו ב' הבחנות . הבחנה א' ענין הסנהגה . זה פשוט כמשמעו (והסוד) [והמתקבל] ר"ל נוק' שהיא שורש המקבלים שלפי מה שבה מוכנים כך היא מזדמנת לקבל כמ"ש למעלה בא"א . הבחנה ב' כי בזה תלוי . פירוש חינו ר"ל דין לבד אלא חד"ר לעשות לפי המרחש לעיני הדין . ח"ב יש בו ד' הבחנות . הבחנה א' ולשורש זה בו' . וזה כמ"ש הסנהגה המשפט ע"מס יולא מא"א . הבחנה ב' התחלקות בו' . כמ"ש למעלה . הבחנה ג' ורדל"א היא שורש בו' . סוד זה הוא חשת חיל עמדת בעלם, וזהו הבחנה ד' שהיא השכינה . פי' שזה כח השכינה שנקרחת אבן דזרקי עד א"ס, והיינו כי היא תחלת המהשגה וכמדות לא נמשכו אלא בעבור ע"י חד"ר , נמצא כי כל התיקון ביד המקבלים שהם כמגלים היחוד בעבדותם, ומלא שזה מה שנקבע ראשונה ואח"ז נמשכו המדות לפי ענינם, ולכן כל הסתערויות ממנו וכל התיקון תלוי בה כידוע בדברי רשב"י זלל"ס בכמה מקומות :

[קה] אחר שנאמר ענין שורש הז"א נבאר ראשית השתלשל שורש הזה לבוא למעט :
חלקי המאמר כזה ב' . ח"א שערות הראש בו' . ח"ב אך הדיקנא . וסוף שערות הדיקנא . ח"א יש בו ג' הבחנות . הבחנה א' בערות הראש . היינו כי הנה אלו אומרים

אחר כך שהדיקנא הם למרות הממשיכים אור (הא"ס) [הס"ס] [לחוק] [לחוק] לעשות הסתלשלות, אך גם השערות של הראש אמרו בחד"ר רבה שבה ממשכים האור מן המוח, ולריך לבין בתחלה מה הפרש בין זה לזה, ובהם הספרים הוא שהשערות של הראש אינם אלא מגלים אור המוח כאשר היא ולא בהשתלשלות וסדרגה, אך הדיקנא ממשכת האור להשתלשל בהדרגה . הבחנה ב' מקדושת המוח . פי' שע"כ מנין השערות הם כמנין קדוש כמו שביאר רשב"י זלל"ס בחד"ר רבה להיותה גלוי קדושת המוחין במחלסות ויולא לחזק . הבחנה ג' כמות שהיא בו . הוא מ"ש שאינו משתנה בהמשכה כלל . ח"ב יש בו ב' הבחנות . הבחנה א' אך הדיקנא עבויה בו' . הוא מ"ש למעלה, וזהו העצם שמדרגותיה .

וקו התיקונים מהם עשויים להמשיך השפע בהם ומהם לתת הכנות ותיקונים לשפע עצמו :

וקו כל תלת רישין מאירים בדיקנא כי (הם) [היא] ממש גילוי הנהגת [הזאת] של חד"ר : **וקחו הדיקנא** מראה כח הפרצוף ע"כ בה מתגלה כח א"א וכופה הדינים ומכניע הקליפות ומשליט הקדושה בסוד היחוד העליון :

וקטו לפי סדר ההשתלשלות כל נה"י [של כל] פרצוף עליון הם מוחין לתחתון אבל לפי סדר ההתלבשות הוא סדר אחר :

לפי

פירוש

שמדרגותיה נמנות בדרך פרטי להיות כס בסוד הזווגים של וולר ונקס משא"כ שערות הראש, וזה כי הזווגים הם עשויים להמשיך האורות לפי כח המזווגים. שצמוחי המזווגים גומך האור המתחלל על ידם ומשתהו לבחי' המזווגים ההם, ובבחי' זאת האור מתחלל, ובכל מוח [מתחבב] שנוי ושנוי לפי המדרגה של המוח ההוא. הבחנה ב' לרדת עד ה"א. היינו כי פעולת הדיקנא הוא להוליך לחוץ סדר הסדר"ר הסתום בפנים וכשיתחיל להמשיכו גמך ויורד עד ה"א (וע"פ) [וע"כ] הו"א ובמזל אשכולין וכדלקמן כי כוונת הדיקנא להביאו עד ה"א, ולכן מסתיימים בטיבורא להיות על ה"א ממש :

קו] זהו כלל ככל התיקונים אך עיניו לפרש בו עיני חיוני הדיקנא :

במאמר הזה יש בו ג' בחנות. הבחנה א' התיקונים כו'. פי' כל מיני תיקונים שיש בכל מקום הם נופלים תחת אחד משני מינים אלו. הבחנה ב' מהם עשויים. וזה בדיקנא כוד התרין מזין שהם עשויים דוקא להמשיכו ולגלותו. הבחנה ג' ומהם לתת הכנות כו'. וזה בדיקנא כל שאר התיקונים שלהם :

קו] תישרום עיני הדיקנא :

במאמר הזה יש בו ב' בחנות. הבחנה א' כל כנ' רישין. זה כבר נחפרש בדברי סרב זללה"ס שיש כל תלת רישין בדיקנא ולמה לריך זה, וזהו הבחנה ב' כי היא ממש כו'. פירוש כל עיניה הוא גילוי חד"ר המשתרשי' בנ' רישין כנ"ל וע"כ לריך שיאורו בה בפרט :

קח] ענין הדיקנא כופס הדינים :

במאמר הזה יש בו ב' בחנות. הבחנה א' הדיקנא מראה כו'. זה ענין סדרת פנים זקן וגם למטה הוא כך. הבחנה ב' ע"כ בה מתגלה. זה פשוט כמשפט. הבחנה ג' וכופס הדינים, כי עיניו הוא להגביר ההסד ובהתגברו בכחו ממחק הדינים. הבחנה ד' ומכניע הקליפות, כי הדינים הצלתי מתוקנים הם נוחים כה לס"א אך הדינים הממותקים אדרבה גורמים הכניע לס"א. הבחנה ה' ומשליט הקדושה. וזו תיקון העתיד שיהיה לע"ל שיעלו אמרו (אד"ר קלר ב) דעתיד לאוקיר דיקנא בסוד ונשגב ה' לבדו ביום הסוף והוא יטוע הקדושה לבדם בעולם :

וקמ] תירויין סתידם לדברי סרב זללה"ס שבמאמר א' [נראה] שיסוד דעתיק כלה ביסוד דא"א ובמאמר א' נראה שכלם בת"ת :

במאמר הזה יש בו ב' בחנות. הבחנה א' לפי סדר כו' כבר שמעת שהמלכים בפרלופים הם מבתיים במראה לפי כענין הראש הראון העליון לסודיע בהם, ובהם יש מליחות זה שהפרלופים מתחבבים זה תחת זה שהמלכות של העליון מביא את התחתון וזה נקרא סדר הסתלשלות, וגסודיע ענין זה נראה במראה איך נה"י של הפרלופ העליון הם המוחין בתחתון, ויש ענין אחר שהוא מלבד מה שמוקן הסתלשלות הכללי יש סת בשות

וקי לפי סדר ההשתלשלות יסוד דעתיק בלה בחזה דא"א ומשם יוצאים בנילוי החו"צ
שלו אחר כך משם נבנים או"א יסו"ת אך בסדר התלבשות יסוד דעתיק
בלה ביסוד דא"א :

וקיא או"א הם התפשטות ח"ס בסוד חד"ר לז"א הבלולים שם אחר שנתפשמו בסוד
הדיקנא ונשרשים בסוד מול נוצר חסד ומול ונקח :

אבא

פירוש

השתלשלות, והם כחות אחרים שמקבלים הפרלופים ממה שהם מלבישים שכו"א (חוק) [חוק]
מן המחוקק בהם לפי ענין ההשתלשלות, ומפני זה יראה במראה מלכ אחר שכו"א מלכ
התלבשות, והנה יש ענינים בפרלופ נמשכים מן הכח המוטבע בו בראשונה בסוד ההשתלשלות
ויראה במראה נס"י של עליון מוחין בתחתון וענינים אלה יולאים משם, ויש אחרים
שנמשכים אחר ענין ההלכס וכן יראה במראה וולדים מן המלכ הכו"א, וזהו הכח נ"ב
אבל סדר ההשתלשלות כו". כל הסדרים האלה נמלאים תמיד בפרלופים, כי כשנבא להבחיך
כחותיהם נאמר, יש בו כח המחוקק בו לפי הסדרגה וזה נהוג מן הנס"י של הפרלופ העליון
ונפרש כל הנמשך מן הסנהגה הזאת, עוד יש לנו שכו"א מלביש ומעלים את המדרגות
שכו"א מלבוש (מן העליון) ולעליון וזה כח יותר שמקבל, ויש ענינים נמשכים מזה וכולם
פועלים מה שאריך שיפעלו להשלים ענין הנצחיים כרהוי :

וקי אחר שנתבאר ח"א וענינו נבא לבאר או"א ובתחלה נבאר שרשם :

במאמר הזה יש בו ד' הכחות. הכח נ"א לפי סדר כו". זה פשוט לפי שיעורים
של הפרקים ידוע. הכח נ"ב ומשם יולאים בגלוי. גם זה פשוט כי כל
הפרלופים הדעת שלהם מתפשט בגופם וכלל ביסודם ומאיד לחוץ, כי דעת עיקר ההנהגה
שליך להתפשט כך כדלקמן במקומו. הכח נ"ג הא"כ משם נבנים. פי' חו"צ דלאלות
כשנאים לעשות פרלופים מקבלים הארה מן הכו"ג האלה להיות (באלון) [באלון] כנגדם לפי
הם מלבישים את המורעות עד העבור, ומשם מתחלקים לד' פרלופים במבואר במקומו.
הכח נ"ד אך בסדר ההשתלשלות. פי' לא יקשה ענין ההשתלשלות עתיק בא"א שאין כך, כי
הוא בסדר אחר לפי הקדמות שהקדמנו במאמר הקודם :

וקיא אחר שנתבאר כבר שורש או"א נבאר עתה או"א :

במאמר הזה יש בו ד' הכחות. הכח נ"א או"א הם התפשטות. פי' כי לפי שורש
כוללת סז"א ח"ס היא כוללת כל החד"ר שכל ג' רישין בסוד יו"ד כ"א
וא"ו שעולים ט"ל שה"ס עלה בדבולחא ובס שורש כל הסנהגה הזאת שלמטה, ותראה
שה"ס הוא דין בסוד ג' רישין והיא (נהגה) [נהגה] מגבורה דעתיק, ע"כ שם משתדלים
כל הענינים האלה שלפנים, והיא הנוק' של ח"א, כי כתר הראש הלא הימני שכו"א הוכר
שבו, והיא בראש לזר השמאל הנוק', וכ"ז מפני ההשתלשלות חו"ג דעתיק בהם, והנה
חד"ר אלה שבה"ס לריכים להתפשט ולהשתלשל ושלשולם דרך הדיקנא כנ"ל, ואמנם
הדיקנא אינו אלא (כך) [כך] וממשיך לחוץ [ענינים לוטורים] כמלחים אור שה"ס, אך או"א הם
הענין שהם כהם נח"ס שהתחיל להחלול עתה לחוץ, ותראה שכל זה הוא כך ממ"ס
[שורש] לז"א דהיינו המוחין שלו הוא עיקר הכהגתו כמו כל פרלופ שכל הכהגתו הוא
במוחין, וזה פשוט כי זה לבדו אינו יכול מה שאריך כי אין בו אלא ו"ק והשלמותו (כתר)
[כח"ב] אלה הם המשתדלים מ"ס בה"ס בסוד החד"ר שזכרתי ומשתלשלים ויורדים עד
שמגיעים למקום שכו"א ז"א ומשלימים אותו כדלקמן. הכח נ"ב ובסוד חד"ר. היינו כמ"ש.
הכח נ"ג אחר מתפשטו. ג"ז מבואר כמ"ש שבתחלה הולך להתפשט הדיקנא שיחא להם
מילחא זה של התפשטות אז יעשו כל המדרגות שיעשו. הכח נ"ד ומשדשים. פי' הדיקנא
עלמס

[קיב] אבא הוא סוד הג' מוחין דו"א אך בכלל א' בורע במוח האב וא' היא עצמה גילוי המוחין דו"א ובה נהקנים בפרט בעובר בבטן אמו :
[קיג] או"א עומדים בזיווגם המיד למעלה כדי שלא להפריד תיקון המוחין מצד השורש אך יסו"ת הם סוד ההפשטות לעשות מוחין בו"א בסדר הראוי :
 סדרי

פירוש

עלמם בזמן הספסטה ונמלא שורש לב' מדרגות האלם שכיו עתידים ללאת מכחם, והיינו מזל נולד ומזל וגם שבהם כוללים כל הדיקנא, א' במזל נולד בסוד זכר וא' בנקסם שסיה נקבם, וזה שורש או"א שיואלים ג"כ דו"ן, ומתן לסם פעולתם, לזכר כראוי לו וכפי סמגיע אליו משרשו, לנקבם כראוי לה וכפי סמגיע לה משרשה :

[קיב] אחר שבארנו ענין או"א נבאר עתה מה שיש להבחין בהם :
במאמר הזה יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' אבא כו'. כבר אמרנו שאו"א הם הספספסות כח"ם הנביא מוהי ז"ל עד המקום שצריך, ואמנם יש הפרש בין או"א כמו שיש בהם בענין הולד משיהם, שבחלה בזכר הוא ככה ובכלל ואינו יולא ממנו אלא בדרך כלל. אך הנקבה מפרטת אותו בזמן העיבור עד שגובר ונראה סימנו לחוץ, כן למעלה או"א שניהם כוללים מוהי ז"ל ועתידים להולידם, אלא אבא כשמואלא אותם אינו מוילא אותם אלא בכלל א', וא' כשמואלא אותם אפילו קודם הלידה הרי הם נודעים ויזכרים זה ומכ"ם אחר שיוולדת אותם. הבחנה ב' כורע במוח. שסוד כלול שם וגם כשיוולא יולא בכלל א'. הבחנה ג' וא' היא עלמם גילוי המוחין. פי' ז"ס חו"ב, חכמה הוא כלל, בינה הוא הסבוגנו על הסכמה והוא פרטיות הדבר, ונמלא לפ"ז אבא עלמו הספספסות בסוד גילוי המוחין בדרך כלל וכן כשסוד מוילא אותם מוילא אותם בכלל, וא' הוא סוד (הפרט) (הספספסות) המוחין וכן (כשעולה) (וכשפועלת) פעולתה בהם מגלה אותם בפרט בסוד העובר במעי אמו :

[קיג] אחר שפירשנו ענין או"א עלמם עתה נבאר מה שיש להבחין בזווגם :
במאמר הזה יש בו ג' הבחנות. הבחנה א' או"א עומדים בזווגם. פי' כי כבר שמעת איך עיקר ההנהגה תלויה במוחין, ואמנם אלו הם העולים והיורדים לאורך השכר ועונם בעולם וכפי כח המוחין כך כח ההשפעה, אך המדה כך היא, האור שפועל פעולה לריך שמקורו יהיה חזק וקיים ואז יוכל לו להספספט או שלא להספספט אך לא (שעלה) [שיבלע] האור בזמן א' בליטריך חידוש ממש בזמן אחר להולידו, ע"כ או"א עליונים הם שורש המוחין למעלה, וזה לריך שלא יפגם, אך יסו"ת הם העשויין לפשט המוחין ז"ל אלו אין זווגם תמיד. יש להקשות. הרי בדברי רבך זללה"ם מלאנו הסיף מום שאדרבה זווג המוחין הוא שאינו תמידי אלא זווג חיות העולמות הוא שנמלא תמידי. חשובה. מה שאנו מדברים כאן הוא במהות הפרטופים לפי ענין ההנהגה, והיינו כי האורות משתלשלים ויורדים לפי ענין ההנהגות מדרגה אחר מדרגה, פי' המוחין בז"א הם כללות ההנהגות כמשפט בסוד חד"ר, וכל שאר הפרטופים של ז"א הולך אחר [זה דכיינו] חג"ת נס"י אלא שעיקר הוא במוחין, ותבין שאין אלו מדברים עתה בפעולה אלא באורות (בהיות) [במהות] מדרגותיהם, וכשהגיע האור לעשות חב"ד דו"א אז נק' שהגיע להעמיד ההנהגה על מכונו, ואמנם ענין או"א הוא ענין חב"ד אלה אלא שהם שורש שעדיין לא הגיע [ההנהגה] לבחי שצריך לפי הנהגת העולם, ולפי דרך זה בה"ם יש שורש ענין חד"ר וזה השורש מוילא או"א בסוד כלל ופרט, (ע"י) [פי'] שכל עניניו של אבא הוא החד"ר אך בכלל, וענין א' הוא ענין החד"ר ביותר פרט ועדיין נקרא שורש, ועוד נעשה הספספסות ששורש זה שהולך ומשים בז"א ההנהגה זאת כראוי, והיינו שעושה המוחין שלו שאז ההנהגה

[קיד] סדרי ההשפעה כתרין מזלין נוצר ונקח דרך חיד וגרון לא"א ומא"א בחד
 לז"א ומא"א לנוק', וכפי רדת ההשפעה כן מקבלת ציור אחר :
וקמו זרין במ השורש לכל בריות העולם ובהם עיקר ההנהגה וכן תיקוניהם הם בערך
 מה

פירוש

הסכנה במקומם בזה זה הראוי לעולמות, וע"פ זה אמרנו שמפני כך או"א בהם הסדר
 שלו (וכלע"כ) רק בשורש, הם עומדים בזיווג תמיד שיהי הם [בתיקון] תמיד בחי מ"ס
 וב"ן בגלוי כיחוד וכל (התמנות בחדר) [היתרונות שגורם] הזיווג, אך יסודות עניינים
 הסתפסות לזורך הז"א וסוף מחסום יותר אל הז"א ע"כ אין בו תיקון זה תמיד, חדרם
 כשאין לך פעולה חדשה שהוא חידוש המוחין אינם אלא (הסתפסות ענין המיתוק)
 [מסתפסות ענין המיתוק] כבר בשורש וכן המוחין לפי הזיווג שכבר נעשה אך כצורך [לחדש]
 מוחין אז לך שיהיו וכלע"כ גם הם בזיווג כי לך שיקחו בחי' החדשה המסתפסות בזיווג
 ויפסעו בז"א, אך כשהם עובדים פעולתם הז"א כשהם מלוכדים בחיוב, ודאי שאין לך
 ביניהם זיווג שהוא הסתפסות החדש כי אינם אלא המבך, אבל או"א בהם סדר בחדר בשורש
 לך שיהיה ענין זה מוחין כך יטע, כלל הענין, יש מכות הפרלופים, ויש פעולתם, אך
 פעולות' לפי מסותם, זיווג חיות העולמות נמשך מן שורש הסכנה שהוא מוחין תמיד, אך
 זיווג המוחין מן הסתפסות ולכן אינו תמיד. הבחנה ב' כדי שלא להפריד. וסוף מבואר
 כמ"ס. הבחנה ג' אך יסודות כו'. פי' לפי שהסכנה מן השורש אל מקום הראוי :

וקיד אחר שזכרנו ענין זיווג או"א וז"ל לך לבאר סדר הסתפסות משורש עד סוף:
חלקי המאמר הם ב'. ח"א סדרי ההשפעה כו'. ח"ב וכפי רדת ההשפעה כו'. ח"ג
 יש בו' הבחנות. הבחנה א' סדרי הסתפסות. פי' מה שיעשה במ"ס אין לך
 להזכיר ואחר בלחמ' כי הוא המקום שממנו נובעת הסתפסות, ודרכי הליכה הוא במה
 שממנו ולמעט, וסייגו כמ"ס כבר שא"א הוא השורש וכל שאר ענפים ממנו, הדיקנא הוא
 הסתפסות העשוי לסמיך מן השורש עד סוף כל מדרגות העולם. הבחנה ב' מחרין מזלין.
 בהם כללות הסכנה וכמ"ס. הבחנה ג' דרך חיד וגרון. פי' שאין הסתפסות נמשך מיד
 ממזל ונקס אל או"א אלא נכנסו בגרון, וכמעט הוא כי בגרון דא"א הוא הכתר של
 או"א, וכן לך ליכנס כדי ליכנס (בסוד פרלופים) [בתוך פנימיותם] וע"כ כשהגיע האור
 גמול ונקס חוזר ונכנס בגרון לאו"א, אך מה שהולך לגרון לך שיעבור דרך החיד שהוא
 הזכר של בגרון, שהוא חכמה, ובגרון בינה, וגמולא שאחר הסתפסות האור בגרון מלאך
 חזר ממזל ונקס ונכנס דרך פנימי' לחיד ומן החיד לגרון ומשם לאו"א, ולכן נאמר דרך
 חיד וגרון כי זה דרך שהחיד לו שלא כסדר הנראה לעינים. הבחנה ד' לחז"ל. דכ"י
 ביחד כי זה ענינם של או"א להיות שוים, וסייגו שהמקבל עדיין במדרגה אחת עם משפיעו
 ולא נשפל ממנו, כמו למטה בזו"ן, וממך זה מחמת תיקון המקבל שהין פנים מגיע שם
 ולכן הוא ראוי לעמוד בשורש אחת עם המשפיעו. הבחנה ה' [ומא"א לז"א]. זה פשוט לפי
 הסדר ובהם ז"א הוא דעת מכריע ביניהם בין חו"ב לוקח אורותיו בחדר. הבחנה ו' [וז"א
 למוק']. שאינם כשהוא לו אלא שפילס ממנו מפני החתומים. ח"ב יש בו הבחנה ה'
 וכפי רדת הסתפסות כו'. סייגו שרוב המדרגות עשויות להשוות הסתפסות אל המקבלים, וכל
 מדרגה החתומים מן הראשונה היא יותר קרובה לחתומים ממנה וכשהסתפסות מגיע אליו
 (מסתפסות) [מסתפסות] ממנה ולוקח מסותם וגמולא מתקרב יותר אל החתומים עד שמגיע
 למדרגה האחרונה שבו שם מתקרב לגמרי :

וקמו אחר או"א יש זו"ן ע"כ אחר שהשלמו או"א נכח לבאר זו"ן בהאים אחרים :
חלקי המאמר הם ב'. ח"א זו"ן במ השורש. וסוף שז"ן שורש סה"ז. ח"ב וע"כ כו'.
 וכו'

מה שראוי להנהיגם, וע"כ כל עניניהם נודעים יותר בפרט להיותם יותר קרובים לנו :
וקטן המוחין דו"א הוא מה שא"א מתרכבים בו ומנהיגים אותו והם בסוד תר"ד.
 כי זה כל סיבוב ההנהגה, ולפי כח המוחין כך הוא כח הגוף והבשר
 בסוד א"א :

וקטן בבה ההרכבת המוחין בו"א יוצאים כמה מיני הארות מו"א עצמו וכן אחורי אור
 עצמם

פירוש

וזה טעם למע מזכירים בהם דברים פרטים יותר מקבילים לדמות אדם. ה"א יש
 בו ג' בהמות. הבחנה א' ז"ן בס השורש. זה הדבר כבר נבאר למעלה (סי ג"א) במאמר
 עולם הנקודים שז"ה הם שורש של פרטי בהמות, וכל מה שלמעלה אינו אלא כהנהגה
 בלתי להם לבוא לזה. הבחנה ב' ובס עיקר ההנהגה. זה פשוט כאן שהם השורש העיקרי
 ולתיך כיהיו גם המדרגות ההנהגה עיקרית. הבחנה ג' וכן חיקוייהם. פי' החיקויים כבר
 חמרו שהם עשויים לפי בחי' הפרטות לתת שלמות חיקון לבחי' הפרטות הסוף והפועלותיו,
 ז"ן הם עיקר מנהיגים את זה העולם, (עם) [וע"כ] חיקוייהם יהיו דוקא מנהיג שטיין
 בהנהגה זה העולם שהיא פעולתם. ח"ב יש בו ב' בהמות. הבחנה א' וע"כ בו. פי'
 באו"א אין [אין] מדברים בכ"כ פרטים בבינים כמו ז"ן בקטנות וגדלות שלהם ובשעת
 קטנותם וגדלותם בכל פרט מליהם, וזה נמשך לפי שטיין פלגים הענינים עדין אינם
 אלא סיבה הסיבות לנו. אבל הסיבה הקרובה הוא ז"ן ויש בהם מנינים מקבילים לכל
 מה שיש באדם [למעלה] בכל הפרטים כולם שאל"כ לא היו נמלצים הענינים שהם למעלה.
 הבחנה ב' לסיבות יותר. זה פשוט שהראשונים אינם מולידים אלה הדברים ע"כ אין
 לדרך לבחין בהם בשרים אלה, אך בהתחדש ז"ן מתחדשים התולדות האלה ע"כ נמשל
 בהם בשרים :

וקטן אחר שבהם ז"ן בכלל לתיך לבשר פנימיתם והארת המוחין וכל כתליו זה :
 חלקי המאמר הזה ב'. ה"א המוחין דו"א, וסוף מהם הם המוחין. ה"ב ולפי כח המוחין.
 וסיניו לתיך הגוף מתנהג לגמרי אחר המוחין. ה"א יש בו ה' בהמות. הבחנה א'
 המוחין דו"א. פי' כי שורש כו"א הוא ו"ק וזהו בבחי' ענינו שהוא נסיון שורש לבדידת
 העולם לקיימם ולהנהיגם כל זה הוא רק בסוד ו"ק, אך המוחין נמלצים בו בסוד מה שאו"א
 מתרכבים בו. וזהו הבחנה ב' הוא מה שאו"א כו'. פי' המוחין הם חב"ד (ויש בו) ובבו
 לין פנימיות שבו כמפורש במקומו, אך ענינם הוא (הרכבה כו"א) והרכבה הזאת שאו"א
 מתרכבים בו"א בסוד ההנהגה השלמות כראוי וסיניו חד"ר. וזהו הבחנה ג' ומנהיגים אחר.
 פי' לפי שיש בחי' זאת שאו"א מנהיגים את כו"א יש ספירות האלה בו שהם חב"ד בסודם
 הרכבה הזאת כו"ל. הבחנה ד' והם בסוד חד"ר. זה פשוט כיון שהג"ה נס"י הם בסוד
 חד"ר גם מה שמנהיגים אותם הוא כך. הבחנה ה' כי זה כל כו'. ג"ז פשוט בלתי ז"א
 ענינו בסוד חד"ר והנהגת ז"א ג"כ כך לפי שזהו מה בלתי לכל הסיבות. ח"ב יש בו ב'
 בהמות. הבחנה א' ולפי כח המוחין. זה סוד המוחין דקטנות וגדלות או העליות שהוא
 מה שהרכבה והנהגה זאת עשויים בה פחות או יותר. הבחנה ב' כך הוא כח הגוף.
 כינוי כי כח ז"א מאו"א כפי הכח שהם פועלים בו כך הוא ומתחזק. הבחנה ג' והבשר
 בו. פי' כמו שהמוחין הם סוד מה שאו"א מנהיגים את כו"א הבשר הוא מה שאו"א בס'
 הוא נכנס להנהיג אותו :

וקטן אחר שבהם המוחין נבאר מה שנמשך מכתם :

בבחי' ג' הזה יש בו ה' בהמות. הבחנה א' מכה ההרכבה כו'. וסיניו כי יש אורות
 שכלים מלד עלמם והם עשר הספירות (שבהו"א) בעולם המוחין [שבתו

עצמם שיררו במקום זו"ן נתקנים לפרצופים ומשלימים בסוד זו"ן לפעמים צריך ששניהם ישלימו ולפעמים אחד לבד :

וקיחו באחורי אי' שהיא לאה יש ג"כ פנימיות הנוק' בכלל :

וקימו זו"ן מתגדלים ביחד כי תמיד אין שלמות הובר אלא בנוקבא שלו, וזה מה שמרזיח סיד אחר תיקון השבירה להיות זו"ן הולכים ביחד תמיד :

העיבור

פירוש

העולל עס כל תיקויהם, אך אלה הם האורות שמתחללים מהמת הרכבה הזאת. הכחנה ב' יולאים כמה מיני הארות. וסינו החוטין כנזכרים במקומות האלכסונוס וזה אינו אלא סודות המוחין בהשיבם בז"א, כי באמת (שס) [הס] המאורים לכל זר אלא במקום שיש מי שיקבל אותם הם נבלעים בחיוב דהיינו אורות היסרים הונכים אל רחל אל לאה אל יעקב אך במקום (במתקבלים אלה) [שחין מקבל הם מאירים לבדם, ואמנם הסנהגה נמשכת ביותר אל המקבלים ואלה] האורות נמשכים אחרים. אבל גורמות היות חולדות גם הם בהנהגה שבאות [כמו] מן הכלדים פי' שאינו דבר ליושרו אלא שנוצר ח' יולאים עינים אלו. הכחנה ג' וכן אחורי חו"א. זה פשוט ומבואר במקומו שמאור יסוד ח' בז"א אחורי ח' נעשית לאה, ומאור יסוד אבא נעשה [יעקב]. הכחנה ד' ומשנימים בסוד זו"ן. פי' לזיווג כי הזיווג העיקרי הוא ז"א ורחל, ויש ז"א ולאה, ויעקב ולאה, יעקב ורחל. וזהו הכחנה ה' לפעמים כו'. דהיינו זיווגי יעקב ולאה, ולפעמים ח' לבד, 'שראל ולאה, או יעקב ורחל, וכנס סוד כל זה הוא שאור ז"א או נוק' מתחלל גם ביעקב או לאה ואז הם מתלכטים בעדם להיות מבחינתם :

וקיחו הקדמה בענין הנוקבא :

במאמר הזה יש בו הכחנה ח'. וזהו באחורי ח' שהיא לאה יש ג"כ. זה פשוט כמשמעו כי הנוקבא מתחלקת לפנימיות וחילוניות ונתיבם מתנהגים מן חו"א שהוא המשפיע להם, ואלה הב' מדרגות נחשבים לב' יען יש להם לכ"א ענין בפ"ע, והיינו כי הכחנה הנוק' היא ענין כפול בסוד מערת המכפלה ומה שהוא בפנימיות הדברים הוא הכחנה גדולה ח' בסוד אמת, והנהגה החילוניות הנהגה אחרת והוא מה שגדלה לעינים, ואע"פ שכל שאר האורות הם ג"כ בסוד פנימיות וחילוניות עיקר מציאות זה הוא בכאן כי יש שתי מיני הכחנות בחחונות עולם ע"כ יש ב' נוקבין באמת לקבל הספעת, והעיקר להפריד הפנימיות מן החילוניות בדבר הזה לפי שהמעשים הם חלוקים הרבה זה מזכ, וכנס כשילא האור של יסוד ח' שמחן אחורים של ח' לעשותם פרקוף, שם [נכלל] ג"כ פנימיות הנוק' שהוא מסכים לאימא כאימא וכדעתא, וגמלא שלאה יש בה ב' בחי', אחורים לאה שמקבל שם של נוקב', וגם פנימיות הנוק' ממס, וע"כ לפעמים נראה שלאה טפלה לפי שמה עולם אינה אלא אחורים שבנתי, ומאד אחר היא עיקרית מאד מאד שיש בה פנימיות הנוקבא ג"כ, ובזה יחישבו דרושים רבים שמהם נותנים החשיבות ללאה [ומהם] נרחל :

וקימו עבשיו שבהרנו זו"ן לפי עינים לריך לבאר סדר הכוחות :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א וז"ן ב'. וסוד בגדלות זו"ן ביחד. ח"ב וזה מה שמרזיח. וסוד שדבר זה מולד מתיקון הסבירה : ח"א*) זו"ן מתגדלים ביחד. פי' אפי' בסס ב' פרצופים בפ"ע וג"כ יש להם תיקונים בפ"ע, יש ענין ח' שבכל זמן מן הכנין של חו"א גמלא נוק' עמו, וסוד [שבעיבור] ז"א הוא ג' ספירות ונוק' רביעית על היסוד, ביניקס עולם בת"ת, בגדלות עולם דעת, אע"פ שאח"כ יש לס עוד בנין בפ"ע מנס"י שלו שזכו עיקר

בנינים

(*) יש ב' ב' הכחנות. הכחנה ח' זו"ן ח' ח"א.

קב) העיבור הוא הביורר שמתבררים ספירותיו מן התהו ממש לעמוד בסדר והמוחין שלו באותו הזמן הם בכח היותר קטן שיוכל להיות בהם ונק' נה"י דמוחין ונקרא נפש וביניקה מתגדלים כל האורות להתרחב בכל הממשלה הראויה להם והמוחין שלו בכח יותר גדול מן הראשונים ונקרא חג"ת דמוחין ונקרא רוח ובגדלות מתפשטין המוחין בכל עניניהם להנהיג בכח [את] זו"ן והם בכח שלם ונקרא נשמה :

מתחלה

פירוש

בניס, אך הענין הזה הוא לשלמות ז"א לומר שיסיו שיהיה ביחד תמיד כדלקמן בסכסום ב'. הסכסום ב' כי תמיד אין כו' פי' המלאך זה עמו היונו אלא להשלים ענינו, שהוא ראש וז"א סוף, וכל התיקון שלוקח הרי אין התיקון שלו נשם אלא זה שהיה הסוף שלו. ח"כ יש בו ב' הסכסום. הסכסום ה' וזהו מה שמרומה כו'. פי' אפילו בזמן הסכסום שלו יפה כמו [ממס שיהיה] בזמן הסכסום, כי עתה נעשה מיד קשר בין ז"א למוק', שהוא העיקר מה שהיה חסר בזמן הסכסום שמפני כך לא היו נמלאים שהם התיקונים, כיון שנחלק זה יתכן מקום לכל שאר התיקונים שיובלו להמלא מעט מעט. הסכסום ב' לסיוט דו"ן. פי' המעשה הראשון שנעשה היה לקרנם עד שיסיו הולכים ביחד תמיד :

קב) אחר שגארו תיקון ה' שקיבל הו"א אחר הסכסום נבאר עתה תיקונים הסוללים בסדרם זה אחר זה :

במאמר הזה יש בו ע"ז הסכסום. הסכסום ה' העיבור הוא הביורר. זה פשוט שהרי מתחלה היה הסדרבן ועכשיו מתבררות המדרגות ונקבעים החוקים לסדר

הסכסום כראוי, וזה שנחלקם היו רק מדרגות ולא מסודרות שמפני כך נעשה בהם הסכסום עתה לרין שיותן להם סדר זה. וזהו הסכסום ב' לעמוד בסדר, וע"כ כל מה שצריך לסיוט פרוק מתוקן לרין שיעשה בזמן העיבור וכמ"ש זה למעלה כבר. הסכסום ג' והמוחין כו'. פי' (הסכסום) [הפנימיות] שלו, כי ה"א בלא פנימיות וחילוניות, והפנימיות נקרא מוחין שכן נחשב לג"ר לגבי החילוניות שנחשב לג"ר לגביהו. הסכסום ד' בלוחו הזמן הם בכח היותר קטן. וזהו כמ"ש למעלה כי כפי כח המוחין כך כח הגוף, ע"כ בסיוט המוחין בכח קטן גם הגוף עומד (בלא) [בסיוטם ובלא] כח. הסכסום ה' ונקרא נה"י. היינו [כי] שיעור כל דבר בע"ס וכן כלל המוחין נשער כך, וסדרותיו הדרגה הע"ס, דהיינו נה"י חג"ת חכ"ד, וזה הכח הקטן הוא הדרגה אחת שנכלל הוא. הסכסום ו' ונקרא נפש. היינו כי הדרגות הפנימיות נקרא נוק'. הסכסום ז' וביניקה מתגדלים. פי' אין נוספים אורות כלל אחר העיבור אלא הספירות הם (בענין שכבר הם) הננוים כבר שהם מתגדלים ומתרחבים. הסכסום ח' כל האורות כו'. פי' אין הסגולה [לשם לד' בפרט, אלא לכל האורות הננוים כולם, וזה הוא בסוד דמות אדם, שכן בעיבור הגוף נבנה בחלקיו, אך ביניקה כל החלקים הננוים כבר מתרחבים. הסכסום ט' להתרחב בכל הממשלה. פי' בשאומרים מתרחבות ר"ל ששלים הממשלה הכלולה בחק כל אור, שמתחלה היו סמוכים בעלמם שלא להראות כל כחם וממשלתם, ואח"כ מתרחבים ומתגלים ממנהלתם. הסכסום י' והמוחין שלו. זהו לפי מ"ש לשל שכן הגוף כח המוחין. הסכסום י"א ונקרא חג"ת. זה מבואר כמ"ש בענין הדרגה המוחין. וכן הסכסום י"ב ונקרא רוח. הסכסום י"ג ובגדלות כו'. פי' עיבור וניקה הם כולם זמן תיקוני הגוף בחלקיו להבנות או להתרחב, אך הגדלות תלו במוחין להספיק בכל הליכותיהם בכל פרטיהם כל מה שיש להבחין בענין הזה שמוכל ללכת הסכסום על פיהם כראוי. הסכסום י"ד להנהיג בכח. פי' שהרי סכסום כאן בפרט להשלים ענין זה שא"ל מנהיגים את הו"א. הסכסום ט"ו והם בכח. זה פשוט שהרי אין זמן אחר זה. הסכסום ט"ז ונקרא נשמה. זה סוף הדרגות הפנימיות וכנ"ל :

[קבא] מתחלה נבנה הו"א והוא בסוד ע"ס שמקשרים המוחין על ו"ק שלא היו מאירים כן בעולם התהו ונק' שיש לו נה"י בקביעות והשאר צריך עדיין להתגלות בפעולות*) וכל זמן העיבור הולכים הדברים ומזדמנים מעט מעט לשיתגלות חג"ת ומיד שיוצא סא' נמצאים בו חג"ת בקביעות ונק' שהולכים ומזדמנים לבא חב"ד, והנה לתקן נה"י שיוצא חג"ת מתגלים עליהם צריך בכל זמן העיבור ולתקן חג"ת שיהיו חב"ד מתגלים עליהם צריך בכל זמן היניקה שכך הם נמשכים ובאים בהדרגה כמו שצריך, אעפ"כ אין הבידור הא' נשלם באמת עד כ"ד חדש של היניקה כי הרי לא נשלם בידור ה"י"ם עד הזמן ההוא :

(בעט"א נסועל :

בזמן

פירש

[קבא] עתה נבא לבאר תכלוס זמנים אלה עיבור ויניקס ומוחין :

חלקי המחמר הזה ג'. ח"א מתחלה נבנה. וסוף ענין עיבור ויניקס ומוחין. ח"ב והנה לתקן נה"י. סוף ענין מתקן זמן של עיבור ויניקס. ח"ג אעפ"כ אין הבידור. ענין צ"ד חודש של יניקס. ח"א יש בו כ' ככהות. ככהות ח' מתחלת נבנה. פי' כי שני ענינים כוהנים נמלאו בדברי סרב זללס"ס, במקום ח' אומר שבעיבור הוא נה"י וביניקס חג"ת, ובמקום ח' אומר שבעיבור נתקנו חב"ד חג"ת נלח ונשאר ס"י'מ' לברר. וסחשוכס הוא זה, שני דברים לויכים לפשות בז"א, כחחלס, בנינו בכל מדרגותיו בסוד הבידור הנ"ל במחמר בקודם זה, ואז נבנה בע"ס מה שמתחלס לא היה חלל ו"ק. וזכו ג"כ ככהות ב' שמקשרים המוחין בו. פי' כאן נשלם בע"ס שמוחין נקשרים מה שלא היה חחלס, אמנם מה שמתחלס מספירותיו אינו מה שנתקן חלל אדרבס כל הע"ס נתקנים ונס נשאר עדיין ס"י"ם לתקן לגמרי מן כחשו שזכרנו אך מה שמתחלס בו אינו חלל נה"י, וזה פשוט כי הבידור של כל הספירות לריך שיעשה בעיבור, וע"כ ח"א אומר שס"י"ם דה"י נשארים לכבדו ושאר הספירות דה"י הם שנבדלו בע"ס חדשים כי בידור שאר הספירות אימתי עשה, וכדי שיעינו רואות למטה שכל כנינו נשלם בעיבור וכל, חלל הדבר הוא כמ"ס, הבידור בע"ס, אך בגלוי הוא ענין אחר, כי נה"י נהגלים וכשאר עומדים לסגלות. וזכו ככהות ג' וכשאר לריך עדיין. וסוף מנחלר כמ"ס. ככהות ד' וכל זמן עיבור. פי' נה"י יש לו מיד חלל אינו נקרא שסס שלמים כי שלמותו הוא שיתגלה עליהם חג"ת, וכל זמן העיבור הולכים בדברים ומזדמנים לזה, וזה כי פחות מנס"י אין יש וז"ל שמתחלת עיבורו ג"כ יש נה"י חלל שבעיבור נשלמים בדברים ככהות נה"י מד שיבאו (ח"ג) [חג"ת] וזו חב"ד לקושיא ח' הנראה לכאורה על דברי סרב זללס"ס, כי הנה סיניקס נקראת עד חב"ד י"ג שנים וז"ל ח' פי' שאז נקרא גדול ואז הוא הזמן ששלימו חב"ד לזה לא שמתחיל, וא"כ היה לריך ליקרא גדול מיד אחר כ"ד חדש, ואין לומר שק הוא ססדר, העיבור נקרא משמתחילת צ"ס עד שמשלימים, ויניקס כשמתחילים חג"ת עד שמשלימים, וגלות משמתחילים חב"ד עד שמשלימים, מנ' טעמים, ח', שח"כ היה לריך לסיות זמן רביעי אחר ששלימו חב"ד, ויסיס היניקס רק כ"ד חדש, גדלות עד י"ג שנים, ואח"כ יקרא בשם אחר, ועוד שאין כן דברי סרב זללס"ס חלל יניקס נקרא עד י"ג שנים וז"ל ח', ועוד שכו' לריכין לומר שחג"ת מתחילים לבא משגולד ומשלימים לבא ככ"ד חדשים כמו שחב"ד עושים כן מכ"ד חדש עד י"ג שנים, ועינינו הרואות שלמטה אינו כך ככדי יותר סילד מקשוריו כסיס כצוף כמצי' אמו בסוד חלל בנו חלל מיד ככיוולא, אך סענין הוא שנס"י כחיס מיד מתחלת העיבור אחר שגולד סולד, וכמו שאלו רואים כחב"ד שח"ס מעט מעט כך כל זמן העיבור ממש [משלים] לבא חג"ת, וכשגולד כחותו כרגע מהגלים בו חג"ת לגמרי, וככ"ד חדש עומדים לסתלס שסוף זמן בידור ס"י"ם, ואח"כ באים חב"ד ונקרא הכל חג"ת חלל

בזמן (קרב) העיבור אין שייד פעולה לז"א אלא אורותיו הולכים ונבנים ומיד שיוצא מתחילים האורות לפעל אך אין הפעולות שלמות אלא הולכים ונתקנים ע"י אי' עד שנשלמו בזמן הגדלות השלם :

הדין

פירוש

אלא שהולכים ומזדמנים לקבל חכ"ד עליהם, ובגדלות נשלים חכ"ד, וזהו הבחנה ה' ומיד שיוצא מאי'. והוא מבואר כמ"ס. ח"ב יש בו ג' הבחנות. הבחנה ח' ונסה לתקן נס"י. פי' כמו שכתבנו ענין י"ג. שנים ויום ח' לביאת חכ"ד על חנ"ס, כך ט' ירחי העיבור הם זמן הזדמן חנ"ס לבא על נס"י, שברי חין זמנה לריק להיות שם אלא הא כדאיחא וסא כדאיחא כל ח' כפי ענינו ופעולותיו. הבחנה ב' ולחקן חנ"ס. זה מבואר בסוד י"ג שם ויום ח' שדברי הרב זלל"ס. הבחנה ג' שכן הם נמשכים. פי' הסדרגה זה שעושה הזמן, אך הסדרגה בכל דבר הוא לפי ענין הדבר ההוא, וזמן נשער ע"פ סדרגה הכיח בפרט, אך כלל הוא כל מה שרוצים משך הזמן נדע שהיא הסדרגה כלריכה לפי הענין הסוד להמלא בדבר ההוא. ח"ג יש בו ד' הבחנות. הבחנה ח' חע"כ חין הבירור נשלים, פי' הבירור [ממנה] בירור מן הסוד, אמנם יש הפרש כי בתחלה היה החרבן שונע שלא היה [מניח] מליחות למדרגות, ומזה ילאו כולם בזמן העיבור, אלא שהי"ס לא ילאו לגמרי מן החרבן לא שיבארו בו ממש אלא שלא גמרו לאחת, ולכן ישנם אך חנים יכולים לפעול עינים כראוי, וכן אחריו רוחים שיש רגלים לילד אלא שאינו יכול להלך, ואמנם כוראת זה הענין הוא שאלה הספירות הם יותר מוכנות להפגש ולהתחבר הרבה במעשה ההתחיות וכמ"ס דבר זה בכמה מקומות בסוד כל היום דוס, ותרצה שגם בעולם ילא מן הסוד כבר שברי נברא מה שאינו עוד חסו וזכו רק שרגליו לא נחקו, ולכן חין לו סניכה ונחמטט כמה פעמים, וכבר אמרנו בדי הולא לקי כרבה שפירשוהו על נלא שנהשך ג"כ, והוא ענין פרטות הפגמים הנמלאים עתה בעולם כולם פוגמים בוד ומחשיכים נלא, והרגלים יבגש דסיינו הסורה וסמאות חך ח"א לסם להלך שחין ב' כח, ונסה להבין (כח) הסנכה זאת היה כך שכל שאר הפרטות [נשלים רק] המקיימין לח"ס, כי חנ"ס הם גוף הפרטות, נ"כ קיומו, י"ס השפעתו, אלא המקיימין ח' נשלים. וא' לא כדי שלא יחרב, אך שיהיה מקום לפגמים ג"כ ולעניני הגליות (הגליות) ג"כ כידוע ואחר סוד נמשך י"ס שבגשם השפעה וס"ס חרין משיחין כמו שפי' בזהר ותיקונים וז"ל לזה בירור בפ"ע מלבד הח', הבחנה ב' חין הבירור הא' נשלים באמת. פי' חע"כ שלחורס מלאה ששגשם כל הבירור חע"כ חינו כך כי יש [רושם] מן ההוה שלא נסתלק עדיין. הבחנה ג' עד כ"ד חדש. וזהו שעדיין יונק מלמו כדאחא בדיחא בלריך הוא השפעה ובירור עדיין, וכן למטה הילד לריך לבדר עבשו ומבדרו ביניהם. הבחנה ד' כי כרי לא נשלים בירור הי"ס. זה מבואר כמ"ס :

אחר (קרב) שגמרו ג' זמנים אלה בז"א בענין בניו. נבאר אותם בענין פעולותם :
במאמר הזה יש בו ה' הבחנות. הבחנה ח' בזמן העיבור כו'. זה פשוט כמשמרו, וכן נראה גם למטה שאין שום פעולה לילד במעי אמו. הבחנה ב' הלא אורותיו. פי' לפי הסדר הראויים הוא שיהא יסיה לו פעולה כי הוא זמן הבנות ואינו זמן פעולתו, ולכן הוא נסתר ג"כ שהוא בחור ח' שאינו נראה שברי חין לו פעולה כלל אלא הולך ונבגש. הבחנה ג' ומיד שיוצא. וכן רוחים למטה שהולך פועל מיד אחר לאחור אך חנים שלמות [בדעת שלמה. וזה למעלה הפעולות חנים שלמות] לפי חיקון האורות העליונים. הבחנה ד' הלא הולכות ונתקנים כו'. כי כל תיקוני חז"א מאי' ובכל אור שנמשך יותר נמשך חיקון יותר. הבחנה ה' עד שנשלמו. כי הגדלות השלם הוא בסמוחין נשלימים בעניניהם

[קבג] הדין הנגבר הוא (המושך) [המחשיך] וגורם לאורות שלא יוכלו להוציא אורם ברחבה בכל כחם השלם, וזה צריך לשקע אותו ולהגביר חסד והוא הולך ומשקע מעט מעט וכן האורות הולכים ומתגדלים :
[קכר] יקר כל ההנהגה הוא בדעת שהוא התולדה היוצאת מכח כל התיקונים שנתקנים מצד חו"ב, ולכן הוא יש לו להתפשט יותר מכל שאר המוחין כי שאר המוחין עומדים בתוך בליהם כי די להם למצוא בו"א ולעמוד בקו שלהם. אך דעת יש לו להתפשט אפילו בשאר הקוים בכל המדרגות כולם :

לפי

פירוש

בענייניהם וכן למטה כבר הגיע האדם לדעתו שלימה :
[קבג] אחר שבארנו עניני הקטנות והגדלות שהם היות האורות סתומים מתחלה ואח"כ מתרחבים, נבאר עתה מה גורם לסיתוס או לפתיחה :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א הדין ב'. וסוף מה שגורם סיתוס באורות. ח"ב וזה צריך. וסוף מכו התיקון שלו. ח"א יש בו ד' בחנוות. הבחנה ח' הדין הנגבר בו, כמ"ש למעלה. הבחנה ב' הוא המושך וגורם. זה פשוט כי הדין ר"ל [מונע] וזהו החשך שהוא גורם. הבחנה ג' וגורם לאורות. פי' כשהוא שולט באור ח' גורם לו כלל ירחיב [כחותיו]. הבחנה ד' בכל כחם. פי' מניעה זאת היא חסרון השלמות וכשהולכת לה נקרא שמשלם האור הסוף, ומכאן זה נשער מלבי האורות מתחלה עד כשהלמס פי' [מזמן שמיניע גורמת עד שגומרת] ללכת לה. ח"ב יש בו ד' בחנוות. הבחנה ח' וזה צריך לשקע אורו. פי' כי הדין נדרש כמו האש שגורם שמתגבר עולה ומתלכדת ואם לאו נשקע כמו ותשקע האש, ונראה שכל זה הוא באדם למטה הבחורים אשם מתלכדת הרבה ואין בהם רחמים כל כך וכפי מה שמתגדלים כך נשקע אשם זה ומתמלא רחמים וזהו זקן מלא רחמים שכבר שקע הכעס. הבחנה ב' ולהגביר חסד. זה מובאר כי בשעה בזה נשקע הולך הפרלוק ומתלכדת חסד, וכנה אש היתה נעשית השקיעה בבת אחת כיו מיד תמיד כל האורות מולידים כל כחותיהם בבת אחת. אך אינו כך כי סדר ההדרגה נשמר בכל, ולכן הוא הולך ונשקע מעט מעט. וזה [הבחנה ג' וסוף הולך, וזהו ג"כ סוד המוחין דקטנות בגדחין למטה כמ"ש הרב זל"ס]. הבחנה ד' וכן האורות. זה מובאר כמ"ש כי כל הגדלות שהאיברים מתגדלים אינו אלא לפי היות הדין נשקע בפנים כך הם מרחיבים ממעלתם :
[קכר] אחר שבארנו [תיקון] ז"א בכלל דהיינו כרחבת אורותיו, עתה נפרש דברים פרטים שיש בענין זה מה שצריך להסירחב יותר :

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א עיקר כל ההנהגה. וסוף ענין דעת. ח"ב ולכן הוא יש לו. וסוף עתה כהפשטו יותר מאחרים. ח"א יש בו ב' בחנוות. הבחנה ח' עיקר הסנהגה הוא בדעת. פי' כבר שמעת דרך הסנהגה איך הוא, שז"א בסוד ו"ק הוא בורש כל הבדיות ובו יש כל המדות הראויות להסנהג עם הבדיות כולם, אך אין די להיות הסנהג שלמה אלא לריך ביהרכבו בו אור"א להשלים ענינו, וז"ס השני מוחין חו"ב שכל אחד עושה בו הכנות התיקונים מה שצריך לשלמות הסנהגה, ואמנם מה שיוצא יתרון באמה (סוף) בזה"א מכאן הסנהגה הזאת של אור"א בו הוא הדעת שלו. וזהו הבחנה ב' התולדה שיוצאת. פי' כי הלא הרכבה הזאת לאיזה תולדה נעשית ובתחלה לריך לעשות המעשה ואח"כ יוצא הפרי היתרון [ממנו], וזה סוד המעשה שטובים אור"א בהסנהגה הוא חו"ב דז"א. פי' מה שמורה חו"ב וכלל בחוקם, וכנה המעשים אחר כך הם מה שהם ואין זה עיקר בענין זה אלא חכמה מורה וכולל כל מה שטובה (אור"א) ואבה וצניע כל מה שטובה ח"י, והתולדה שיוצא מכל זה הוא הדעת, והראיה לפי שכל מוחי

[קבה] לפי סדר הספירות כמו שנבנה לפי חו"ב ז"א היא ט"ס ונוק' היא העשירית אך בסוד הנהגה של דעת הם מקבילים זה לזה זה לימין וזה לשמאל, וס"ז הוא ה"ח וה"ג שהדעת מתחלק ביניהם בשוה :

הדעת

פירוש

מוחי אבא וכל ענינם כולם נראים בחכמה, וכל מוחי אי' וכל עניניהם צניע, ועיני ז"א בחיקויו שקיבל מאו"א נראים דעת, וע"כ אמרו בלדר"ז שז"א הוא דעת, והאמת האלם הספירות חכ"ד שאנו רואים בז"א עלמו ר"ל כל ענין ההנהגה שיסוד' זה חיקון שמחוקן אבא [וחיקון שמחוקן] אי' וז"א שמחוקן ביניהם, עד שבשלוט והתחנך ח' מן הספירות האלה ישלוט עיניהם עד"ז, חס חכמה תכלוט ר"ל שיפוט עיני חיקון אבא, וכן בינה עיני אי', דעת עיני ז"א, וכן סדרי התפשטות הספירות האלה על הענין הזה כס סולמים, אך עכ"ז נמלאו ג' ספירות אלה כפולים. פי' מלד אבא ומלד אי', וסענין כך כי אלה בג' נמלאים בז"א לפי שכך הוא הענין שאבא מחוקן אי' ואימא מחוקן אה ז"א זע"כ אבא מחוקן שלשתם ואימא מחוקן שלשתם [וגקרא בשלם חיקון חכמה וגקרא בשלם חיקון בינה וז"א נמלא מחוקן בשלשתם וכו' תכלים חיקון דעת עלמו ומחוקן ממילא • ח"ב יש בו ו' בחכמה • הבחנה ח' ולכן הוא כו' • פי' זה התפשטות החסדים בז"א וסגבורת בנוק' כמפורש במקומו • הבחנה ב' כי שאר המוחין • פי' כשנקח הסדר עם מ"ס נראה כי חו"ב ר"ל ב' הרכבות של אבא ושל אי' [אין התפשטות] לורך בהם אלה שיהיו כך נמלאות • הבחנה ג' העומדים בחוק כליהם, כי כן הוא דרך המלאה המוחין וכלקמן • הבחנה ד' ולעמוד בקו שלם • פי' כי זה ודאי כל עיני אבא נמשכים ע"פ הימין, ואימא ע"פ השמאל, ע"כ אלה יעמדו בחוק כליהם כמפשט המוחין, כענין שהם האורות העליונים שבאים להנביא את ז"א לריך שיעמדו במשפט הנסתרים והנעלמים, וזהו עיני המלאות בחוק [לנבואה] כל ח' בקו שלו, וחנין מ"ס וסדריהם להמלא, וסינון שאין להם לורך להתפשטות אלה להמלא לפי ענינם לפיכך אינם מאירים לחוץ כלל אלא מה שיכולים להאיר דרך הכלים, כי כבר הפעולה שיואלה מהם אינם כס אלא בדעת שהיא כללית הפעולה שיואלה מהם וע"כ אינם אלא בבחי' המלאה, אך בדעת שהיא התולדה שיואלה מכל זה היא לריכס להתפשט, כי תולדת הרכבה הזאת של או"א הוא הוא התפשטות בכל ז"א שכלו מקבל פעולות גדולות מזה • וזהו הבחנה ה' אך דעת כו' • פי' לפי התפשטות שהיא נראה שצריך להיות בחו"ב כנס הוא כולו בדעת להיות הוא התולדה שלהם המתפשטות בכל וכן הוא מתפשט באמת בכל מדרגות ז"א • וזהו הבחנה ו' בכל המדרגות כולם • וזהו ענין התפשטות חסדי דעת אפילו עד הכתר כמבואר במקומו :

[קבה] אחר שנתבאר דעת בכלל עתה נבאר בפרט ענין ה"ח וס"ג שלו :

חלקי המאמר הזה ב' • ח"א יש בו ה' הבחנות • הבחנה ח' לפי סדר ספירות • פי' (משאר) [לפי מספר] המדרגות שהוא שיעור השתלשלות • הבחנה ב' כמו שנבנה לפי חו"ב, היינו כי [בניין] ז"א הוא מחו"ב ואפילו כשבאים או"א ומתרכבים אינם (משפיע כולם) [משנים כלל] בענין זה, הבחנה ג' ט"ס • זה פשוט כי ז"א נחשב לעשר כשנחשב עליו כח"ב וסינון לומר ז"א ו"ק ונוק' שביעית להם וסינון שנוק' אינה אלא ספירה ח' אחר כל אותם שיש בז"א • הבחנה ד' אך בסוד כו' • פי' בסוד ההנהגה שהיא תלויה בדעת • הבחנה ה' כס מקבילים כו' • זה פשוט שכך הוא שורש ההשפעה ז"א במ"ס בסוד חסד כמו נוק' כב"ן שלם בסוד דו"ן, וס"ס אינם מזריע לזמן אשה מזרעת אודם וס"ס אף ידי וגו' קורא אני אליהם יעמדו יחדיו שאר"ל (חגיגה י"ב) שניהם שקולים זה לזה • ח"ב יש בו ג' הבחנות • הבחנה ח' וס"ז ה"ח וס"ג • זה הענין נדרש בדעת ולא בשום ספי' אחרת כי זה לבדו

ענין

וקבו הרת עשוי להפשט בנוף וברדתו מגולה יורד לקו שלו החלה להשלים שם ואז נקרא שנקבעו המוחין בו"א שהם מה שאי שורה עליו ומנהגת אותו ואח"כ חוזר מלמטה למעלה ואז כבר נקבעו חב"ד בו"א ולכן הוא מתעלה עד הם :

קבו כללות המוחין שהם מה שאו"א מעשירים את ז"א הוא מציאת אחד של ע"ס שאין ראוי ליכנס בתוך ז"א מפני טעם ההדרגה אלא הנה"י של זה המציאות לבד והשאר נשאר בחוץ מקיף ממעל לראשו, וכללותו הוא צלם צ' הוא הנה"י והוא המתפשט בפרט בכל המדרגות ז"א והנשאר לחוץ הוא [ל"מ] ואלה אינם צריכים להתפשט אלא עומדים רק בסוד חד"ר שהוא כללות ההנהגה :

או"א

פירוש

ענין הסכנה המתפשטת בשם, שבסוד זה נחשבים ט"ס ז"א כולם כמו מלכות לזדה וסיימו ס' נגד ס'. הבחנה ב' שהדעת מחלק ביניהם. זה מבוחר כבר במקומו בסכסדים מתפשטים בו"א והגבורות לנוק' וכנס מלך זה נמלאו שוים ומקבילים. הבחנה ג' בשוק. וסיימו כי הכוונה לשוואת מחלק הסכנה ביניהם בשוק :

וקבו אחר שבארנו ענין הדעת שצריך לסתפשט בכל ז"א עתה נפרש דרך הסתפשטו : **במאמר** הזו יש בו ו' הבחנות. הבחנה א' הדעת עשוי כו'. זה מבוחר כמ"ס בענין הדעת והנה בחלקו יש לו לסתפשט בקו שלו ובכלי שלו כמו האחרים ומשם לסתפשט אח"כ בדרך הפרטי שלו, וזה ענין כלי היסוד שאינו אלא פרק וחצי כי הכוונה בו לגלות האורות ובחלקו לריק שיהיה בו וכללים שם צפרק עליון, והפרק הב' שם נעשה בגלוי שהוא מכל הכלים המולידים שפי' בענין החושים (בב' ל"ד), והנה בסדר כך הוא בחלקו יש הדעת בחלקו שהוא [מאמא] בז"א כמחוקן וזהו במקומו למעשה, ואח"כ כשמגיע עוד לפרק אחד אז מוכף בו מענינו בחלקה, ועכ"ז משלים הקו שלו, ואח"כ משם חוזר ועולה ומשלים כל צדין בז"א בגלוי כדלקמן. הבחנה ב' וברדתו פי' אחר שכבר נוסף בו גיגוי בחלקו משלים ענינו בעלמו שהוא [הקן] שלו. הבחנה ג' וחזי נקרא שנקבעו כו'. פי' שאימא שורה על ז"א מחלק בג' קוים וס' ג' קוים ככוללים כל הספירות, שזה ר"ל שאימא שורה בסשוואה גדולה עליו עד שנקשרת על כולו, והנה כל מה שאלו מדברים עתה הוא במוחין דאימא שעניניהם בפרט, **פ"ע** : מוחי אבא שעניניהם בכלל לכן אינן מתפרשים שם לא פרקים לעשות מינים שנסת' ונא עניני הדעת כי אינן מבחינים שם אלא כללות כל הג' מוחין שנעשים ג' שנים, אבל באימא מחגלה כל דבר בפ"ע. הבחנה ד' ואח"כ חוזר. כי הנכ רק אחר שהשלים בקו שלו [אז] חוזר ומחלקה שזה מראה דבר הנעשה אחר ירידת כל המדרגות. הבחנה ה' ואז כבר נקבעו בז"א פי' כשהם יורד אז עדיין לא היו קבועים חב"ד, כי חב"ד ר"ל מה שאימא שורה על ז"א שמעלמו הוא רק הדבר לא נקבע בז"א עד שהשלימו בכל המוחין לא בכל פרקים, אך כשנס הדעת השלים קו שלו אז נשלים ענין [זה] כשהחזר מולא כבר כמחין קבועים בו ואז מתפשטים גם בהם. וזהו הבחנה ו', ולכן הוא מחלק עד שם. כמבואר :

וקבו אחר שבארנו ענין באופן שבתוך ז"א עתה נבאר עוד ענין א' כנמלא שייך להם שהוא המקיפים שעליהם :

חלקי המאמר הזו ב'. ח"א כללות המוחין בו'. וסוף הקדמה אחת בענין המוחין. ח"ב וכללותו בו'. וכיא פרטיות הסקדמה הזאת. ח"א יש בו ו' הבחנות. הבחנה א' כללות המוחין. כל ענין האורות העליונים מחלק לעשר חלקים בסוד ע"ס, והנה המוחין הנכנסים בתוך [ז"א] הנכנס הם מתחלקים לעשר ודאי שהרי הם נכנסים בתוך

[קבה] או"א צריכים לחלק חלקם התחתון שהוא יסו"ת לצורך הו"א לפעמים להתחלקות אחר, וזה מפני ההדרגה שלא לקבל ו"א אלא האורות בבה קמן (בי כן)

ובן

פירוש

בחך כל העבר הפירות שלו, המנס אס נבחין כל אלה העבר עם מציאות אחר שיש לו"א שהוא המקשים שלו ומלא שאין אלו עשר אלא חלק א' [של] ענין א' שמחלק נב' חלקים, ומסו מחלק כולל הם, אלא כללות עטרת הו"א מאבא או מאי' זהו החלק כולל. וחלקיו הם ב', פנימים ומקיפים, כשנקהם ביחד להיות שניהם בכללות הזה כנ"ל נחלק הכל לע"ז לבד שהנה"י שבהם יהיו אותם העבר שבחך הו"א, וחב"ד חב"ת יהיו כשארם לחוץ, וזהו הבחנה ב' הוא מציאת א', ושרא' זה במדה כי הרי כשיך [לחקור] אחר ענין המקיפים האלה נראה שגם הם אינם אלא ענין נמשך לו"א מאו"א בנחי' העטר אותו בעיבורים. א"כ נבין מיד שכל זה הוא רק ענין א' כנ"ל, וכפנימים וסמקפים הם שני חלקים ממנו. הבחנה ג' שאין ראוי ליכנס. זה פשוט כמשמעו שהרי רק הנה"י הם מה שמשתווה אל הו"א שיוכל לקבל אותם [לנשמות] פנימים [אך השאר] כחם גדול יותר ממנו שזריך להיות נשמת כלי הו"א לפי טעם הסדרה, וזהו הבחנה ד' אלא הנה"י. כי זה הערך נשאר תמיד חלק [הסתברות] משתווה לו. הבחנה ה' וכשאר נשאר לחוץ. וסיינו שאינו יכול לקבלו בחוכו, כי זהו קודם גדולה לאור ופעולה גדולה לכלי שיוכל להסתיר אותו ולהגבילו. הבחנה ו' מקיף ממעל לראשו. פי' שהאור מאיר עליו כ"כ ואינו עוזב אותו אלא שאינו כ"כ כמו פנימי אלא כמו א' השומר אותו מלמעלה. ח"כ יש בו ו' הבחנות. הבחנה א' וכללותו הוא ללם. פי' נקרא ללם שהוא ממש ענין ללם חלקים כנזכר באדם ג"כ וגם אותיות מורות על ענינו. הבחנה ב' ל' הוא הנה"י. פי' שכן ג' אותיות בחיבה מורות ג' סדרות שבע"ס, הסתהוים נה"י וכו' הנקרא כאן מוחין פנימים, ה' חב"ת וכו' מקיף ראשון, ה' כחב"ד וכו' מקיף [שני]. הבחנה ג' וכו' הסתפס. פי' האותיות מראות על זה גם במינים בו בע"ס (דמא'י) [דמדרגת] דו"א מתפרש המוח הפנימי הסוף להכניג את כוללים כידוע [וזוהו ל']. הבחנה ד' וכשאר לחוץ. זה פשוט [של] סס' חב"ת [ומ'] הם כחב"ד. הבחנה ה' והלם אינם כו'. פי' כי הנה"י אמרנו שנתחלק לע"ס בסוד ל', אך אלה נשארים כמות ששם, ג' הם ל', וד' הם מ', וביינו כי אין להם להסתפס אלא עומדים בכללם רק ג' שיסוי בסוד חב"ד וכן ד' שגם הוא כוד חב"ד כי הולמע מחלק לב'. וזהו הבחנה ו' אלא עומדים בסוד חב"ד. כי פחות מכאן אין להם להיות בסוד כללות הסנהגה :

[קבה] אחר שבארנו כל ענין המוחין עתה נבאר דרך הנהגה לו מאו"א : חלקי המחמר כזה ב'. ח"א או"א צריכים לחלק. וכו' ענין יסו"ת ב' המחלק (מיסוד) [מיסו"ת א'] . ח"כ וזה מפני כו'. וכו' טעם ענין א' . ח"ה יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' או"א צריכים לחלק. פי' כי הם כל הפרוץ הם הו"א שהם הכללי' ע"ס כל העלם, אלא שאו"א מחלקים הפירושים באיזה סדרות שזריך ומלא אבא ו"ס א' ו"ס ב' כל [אחד] אלא כשנשתנה באיזה סדרות פעולות ושליטות בפ"ע למלות שלו אז ומלאו ב' פרופים אחרים אלה, אך אבא הוא העושה כל זה וכן אי' בתבונה א' וב'. הבחנה ב' לצורך הו"א. זה פשוט כי זה אינו עשוי אלא סדרה למוחין וכלקמן. הבחנה ג' פנימים. אינו קך תמיד אלא יש גדלות א' וגדלות ב' כלקמן. הבחנה ד' להסתלקות דביינו שהמלכות של יסו"ת נעשה פרוץ בפ"ע הם יסו"ת ב'. ח"כ יש בו ד' . הבחנה ה' וזה מפני הסדרה כו'. זה פשוט כי נקרא שלוקח הסתכלות חלק.

[וכן] כל שאר עניניו מתנהגים אחר זה ואין ראוי לפי ההדרגה שיקבל בזמן שהוא אלא זה ובהתחלקות הזה נעשית יסודות שניים :

או"א

פירוש

בתחתון שבתחתון. דסינו המלכות דאו"א הוא חלק התחתון שבתחתון ואפילו זה אינו יכול לקחת לכל, אלא התחתון שבו שהוא המלכות שבתחתון, וזוהו יסודות ב' שבת נעשים לז' לו כדלקמן שאפילו אותו כללם אינו נכנס בפנימיותו אלא החלק התחתון שבו שהוא [וכן] וז' וסינו מלכות דמלכות דאו"א, אך כוונת הסדרגה הזאת ברורה היא שסרי א"א לז"א לקבל פנימית בשם זמן אלא ממלכותם של או"א, כי רק חלק התחתון שבעליון יכול להיות פנימיות בתחתון דסינו יסודות, אך מפני שגם בקבלם הזאת לריך שישו (שאניס) [שונים] זמן יוהר מעולה שעולה, וזמן פחות ממנו, ע"כ סולרס הסדרגה בדרך זה, שבזמן הפחות לא יקח אלא חלק תחתון שבתחתון זה, ובזמן יוהר מעולה יקח כל המלכות הזו, וגם זה הוא בסדרגה. פי' שאינו מן הקלם או כל המלכות או חלק התחתון כי עולם בסדרגה מן חלק התחתון עד שיקבל הגדלות ב', הרי כשנכנס בו חז"ד הרי השלים מלכות זה ליכנס בו ולעשות כל ז' דללם בו אז נשאר שאר יסודות ראשונים שלו בסוד גדלות ב', ואלו הם העליות של ליל שבת ויום שבת כי בליל שבת מקיפים נעשה בו פנימיות ואז הוא בין גדלות א' לגדלות ב', ואחר כך ביום שבת אז גם [מל'] דללם נחשבו לפנימיות וסרי יש בו (ס' כל המלכות) * ול' דללם ונקרא גדלות ב', ואח"כ נעשית עליון שבת עליון ממש כי [עולה] למעלה מן המדרגה הראשית לו לפי סדר הערוך וסינו שאר העליות של יום שבת, ואמנם לכל א' מאלכ הזמנים יש תולדות בהכנסה כי כבר שמעת שהין בו לבעלם. יש להקשות למד לא נזכר [הגדלות] שבין א' לב'. תשובה באמת אין ראוי להיות אלא שני מיני מוחין, או מאבא ואי, או מיסודות, וכמ"ס לקמן במאמר באח"ז, וע"כ בעלית האמלעית אין שינוי עדיין במוחין אלא תוספת, פי' עדיין המוחין נחשבין לגדלות א' שניתנית רק מיסודות אלא שיש בהם תוספת בסוד המקיפים האלה, אך (זה) הכוונה הוא רק לבוא אל המוחין במא"א, עד שלא הגיענו להם ממש לא ילאה מן הגדלות הראשון, וכדרך שאומרים בגדלות עלמו שאח"פ שהמוחין כוללים ובלים אין נקרא גדלות אלא אחר שנשלמו ובזמן (השני) [דבינו ובינו] נקרא זמן יניקס בתוספת. בהכנסה ב' וכן כל שאר וכו'. זה מבואר כמ"ס כמו המוחין כך הוא כח שאר הגוף. בהכנסה ג' ואין ראוי. בזהו דבר עשוי לשינוי הזמנים, ונמצא הפרש בין הדרגת עיבוד יניקס ומוחין בין גדלות א' וגדלות ב', כי עיבוד יניקס ומוחין כוללים להשלים בניה האורות שיוכלו לפעול מה שצריך לעולם, אך א' וב' הוא בהאורות הבנויים ושלמים יפעלו בכת יותר גדול או בכת פחות ונקרא זה הדרגת חשיבות האורות ופעולותיהם, והוא כענין כשמה יתירס בחדם שסבנין כבר נשלב בלא זה, ואין תוספת בנוף כלום מן הכשמה יתירס אלא תוספת חשיבות ויקר וכדלקמן במקומו. בהכנסה ד' ובהתחלקות הזו. כמ"ס למעלה יש להקשות למד כל הפרלופים בשינויים משתנה שמונה ואלה לא אלא נקראים יסודות שני'. תשובה, יען הפעולה היא עלום הפעולה הראשונה אלא שהיא במדרגה שפלה, וסינו כי זה הוא. רק מה שא"א (היא) מוהים לז"א רק כשהינו יכול לקבל [מן הסוף אז הוא כך ונמצא שהוא ענין הראשון עלמו אלא] שלא נלקח כ"א הלי שהסלימו כמו הכל וסרי כשהינם לריכים אינם אלא נכללים בראשון במוחין, משל הפרלופים שכל א' ענין כפ"ע כמ"ס, וסריים שאין זמן שלא יסיד להם מליא שיבלענו באחרים כמו אלה :

נקבטן אר"א הט צריכים להתלבש בהוך מלכות שלהם שנקראת אחרי הגה"י שלהם [כל] אורה העטרת שיש להם לתת לו"א שהם המוחין שלו כמו שאר נתינות שנותן פרוץ עליון לתחתון, ובשעה שאו"א נותנין דם המוחין לו"א בלא התחלקות אחר או מלכות שלהם מלבשת הצלם שלו והחלק התחתון שלה נעשית בו פנימיות ושני חלקים עליונים מקיפים והיא נקראת (תבונה) [ישו"ת] ראשונה וכשהרנה גורמת (מעשה יהיה) [שהיה] ההתחלקות הנוסף או יסו"ת נותנין המוחין לו"א [במלכות] שלהם ומלכות נקראת יסו"ת [שני] והם מלבושים צלם דו"א כסדר הג"ל, ואלו נקראים שני גרלות א' וב' כשמקבל יסו"ת, ב' כשמקבל מאו"א בלא התחלקות הג"ל שהוא כח יותר גדול הרבה :

נוקבא

פירוש

נקבטן זה תשלוס עמן סקודם שבהחלה נהבאר מה שנוגע לאו"א ופחס נבאר מה שנוגע לז"א :

חלקי המאמר הזה ב' ח"א או"א הם צריכים. זהו שורש הענין הזה כל גדלות א' וב' ח"ב ובשעה כו'. זהו ענין ב' הגדלות. ח"א יש בו ד' הכחות. הכח א' או"א הם כו'. זהו הסדר כל כל נתינת מוחין שהאורות הצריכים להיות פנימים צפופים לריך שהסבה שלה חלבים אותה בחלק התחתון שלה, ודבר זה נמלא לנורך חיון פרוץ התחתון שימנעו יפה מכל העליון. הכח ב' בהוך מלכות שלהם. פי' כשאומרים נה"י ר"ל מלכות שבהאורים נה"י לפי שמקומם כך והם נמשכים אחרים, וכן כשאומרים (נה"י) [נה"י] ר"ל מל' באחורי הכו"י ונה"י עמה כי הרי עיקר נה"י הם לנורך במלכות שהיא מהדנקה לפי סדר המרכבה אחר ח"ת כבוד חג"ס אבל [מן] ח"ת יוצאים נ"ה לנרכה לפיכך נקראים עמודים שלה והם הם המהברים מלכות לח"ת. הכח ג' כל אותם העטרת. פי' כללות כל הכלם. הכח ד' כמו שאר כו'. פי' אין זה דבר פנימי לו"א אלא כללי בכל הפרוצים. ה"ב יש בו ט' הכחות. הכח א' ובשעה שאו"א. פי' או"א מלד עלמם מתחלקת לב' פרוצים כבוד הכו"ג דה"א כמבואר במקומו, ומעתה יכולים להיות עיקרים בפעולה הזאת כל א' משני חלקים אלה, או חלק עליון דהיינו או"א, או חלק התחתון דהיינו יסו"ת, ובאמת יסו"ת מעיקרא הם סוד [והפכטות] המוחין להגיע במקומו. ולפי' נמלא שלפעמים המוחין יתנו מלד השורש, ולפעמים מלד התפשט מן השורש, וסינו לפעמים מאו"א, ולפעמים מיסו"ת, ואלה הם ב' בחי' של מוחין. וזהו הכח ב' בלא התחלקות אחר. פי' שאז אין לריך יסו"ת להתחלק לפרוצ בפי' כי לענין זה ניתן להם שליטה בפי', וזהו הכח ג' או מלכות וכו'. פי' נחשבים למלכות שלהם ומלד זה מתחלקת לע"ס על שחלשם כל הכלם ומחלשם בדרך שפי' בסוד ל' ול' ומ'. הכח ד' וסוף הנקרא יסו"ת ראשונים. וסוף פשוט. הכח ה' וכשהדרגה. פי' שאין יסו"ת נחשבים פרוץ בפי' לפי שלהם ניתן הסכום ב"א אלא אדרבה נחשבים על ענין נתינת המוחין שלהם נשער ענין זה בהלעך לבא המוחין רק מלד העקף ולא מלד השורש אם הם הנקראים יסו"ת ראשונים הם הנותנים לו"א המוחין במלכות שלהם. וזהו הכח ו' ולא יסו"ת כו'. זה פשוט כמ"ל. הכח ז' ואלו נקראים. פי' ב' מיני גדלות אך שיהם שנים. פי' או מוחין מאו"א שהם עיקרים חלק העליון של או"א או מיסו"ת שהם חלק התחתון. הכח ח' א' וב'. פי' כי [מינס מלמעלה למטה]. הכח ט' שהוא כח יותר גדול. זה פשוט כמשמעו :

אחר

וקל נוקב' יש לה בנין בפ"ע בסוד מוחין לפי מה שיש להם לחקן כל מדרגתם אלה בחסדים ואלה בגבורות לפי מה שהיא צריכה להיות דין אבל בסתם שיכול לקבל החסדים מן הו"א :

וקלא העזרמות נבראו בדרך שיוכלו לעלות ממדרגותם כי הלא לכך ירדו מתהלות ירידתם בזמן השבירה כדי שיעלו מעט מעט עד שיחזור הכל למדרגה השלמה בקודם השבירה ועכשו יש עליה וירידה לפי הזמנים להנהיג העולמות בהנהגה הצריכה של תוספת וחסרון מה שצריך לפי הענין ההוא :

שם

פירוש

וקל אחר כששלמנו ענין זה עתה נבוא לציאור נק' :

במאמר הזה יש בו ו' בחנות. הבחנה ה' נק' יש לה כו'. פי' אע"פ שאמרנו למעלה שז"ן מתגדלים ביחד ושהיא נמלאת בכל זמן עם הו"א. פי' צריך ויניק וגדלות, כל זה אינם לבנין שלם אלא לריק [לה עידן] בנין בפ"ע, כי בהיותם עמו לחיקון היותם מחוברים ונקשרים ביחד וכמעט שיקר חיקון הוא לו לעשות כוף שלו שלמות ספירותיו, אך למה שצריך לה לפי ענינה בפרט לריק לה בנין בפ"ע מב' ענינים, ה' שאין ענינם שיה' לז"א כלל ולריקים החיקונים לפי עניני האורות, ואין לומר שיהיו שניסם כההד כה כדאי' וסא כדאיסא [כי אין זאת כניוה] כי הכוונה היא שתהיה נקשרת עם הו"א עד שכל זמן [מזמניו] חסיה עמו, ונמלא שיש יחס וקישור בלש עם כל חיקוני הו"א אך (אז) [עוד] לריק אה"כ בנין פרטי לה לפי ענינה בהסגה, זה אין שייך לעשות עמו ביחד כי אין הועלת בזה ואין שייכות לבנינים הפרטיים [עם זמניו אלה], כלל ב', שעכ"פ היא לריקם לשכונת ממנו, וזה אחר שכבר נתקן הוא ונעשה ראוי לבנות אותה. הבחנה ב' בסוד מוחין. פי' בסוד נכ"י דז"א שבוים אותה לפי הריק לענינה. הבחנה ג' לפי מה שיש להם. פי' שאין הקבלה לריק שחסיס ע"י הו"א בענין זה כי הדרגה לריק שייסס חיקון פרטי לפי בנין שלה בפרט. הבחנה ד' אלה בחסדים. פי' זהו בהגבורות אינם מתפשטות אלא בקו אמלעי לבד וסבאר ב' קיים מתפשטים החסדים במבואר במקומו. הבחנה ה' לפי מה שהיא לריקם להיות. פי' כי באתה ב' דברים ה"ה לריקים בנקבא להיות מנהגת הנסגה כדאי, שחסיס דין כי היא בסוד הנהגת דין שצריך להיות בעולם בסוד ב"ן ובסוד הגבורות של דעת, אך לריקם מלד אחר להיות ממתקת דיונים, כי דין הקשה אינו דין הראוי להסגי העולם כי הוא דין [המחריב], אלא דין המבוסס זהו דין מחוק שבו תלוי השמחה וחוקף התלשבות האסגה כמפורש בכמה מקומות בזהר ובחיקונים. הבחנה ו' שיוכל לקבל החסדים. פי' החסדים שיתחייב למוק' אינם אלא למתק דיונים אך לא להסגי חסד כי אין זה ענינם, אלא בסדין [הסוף] מחוק צמצמו חריבם מבקש מיתוק החסד [וסתחברו כולו], כי כל חסד צמצם להסגלם, מי שסוף רעב מבקש לאכול, אבל וכשתתקלקל פצע הנכון אז אינו מבקש עוד שלמותו, וסוף ענין החולאים המואסים לאכול, כן דין הקשה מהתקן מקטרוגי כס"א ואינו פוגע לימתק, אבל המבוסס הדרגה פוגע לימתק כנ"ל, ואז מקבל החסדים ממש בסוד כיווג דהיינו המ"ד שלה ובלקמן :

וקלא אחר שברנו מה שהלוי צננין [בין בז"ל] ובין בנקבא עכשו נבאר מה שתלוי בחיקונים ועליות :

במאמר הזה יש בו ו' בחנות. הבחנה ה' העולמות נבראו. פי' כל מעשה בני אדם להעלות הכריזם בעליות וחשיבות יותר ממה שהיה, כי הרי העומד במדרגה הסתומה כדי שישלמו בה הקלקונים, ביוגו בני אדם להקדים ויכיה להם זכות

בזה

נקלב שם המאציל יה"ש חק אחד יתירה מציאת הנבראים עומד בלא שינוי ואעפ"כ נשמחם תהיה נוספת בהם ומקבלים מעלה יתירה וגופם לא ישנהג והוא ענין גפש היתרה הניתנה באדם, ולכן גם למעלה בספירות שורש זה הענין יתירה החיצונית שלהם שהוא שורש הגוף באדם מקבל פנימית חוץ כמה שמוע לפי ענינו וזה נקרא לו עליה כי עד שמקבל זה שראוי לו נקרא גדולה ושלמות ומה שהיא למעלה מזה עליה ויש כמה סדרים כאלה שבה תלוי מציאת תוספת הזמנים כמו חול ושבח ושאר ימי קדושה :

מה

פירוש

בזה, אך זהו זכותם וכל [משפחה] לבעלות אותם עד במדרגה העליונה להוליא אותם מ' הקלוקלים ולסעמידם בדרך שלא יהיה עוד קלוקל, וע"פ בורכה זה [יש] ענין בעליות וירידות שאלו מזכירים בפרט, דהיינו כשעולים למעלה מן המדרגה התחתונה בזהם ומקבלים חשיבות יותר זהו עליהם, וכשחוזרים לרדת זהו רדסה, וזהו העובש שינוי הזמנים בעולם וכדלקמן. הבחנה ב' כי בלא לך ירדו, פי' כי אם היו שפלים בעלמם ויהיה לורך להעלותם מעצמם היה דרך קשה לבני אדם, אבל אינו כך כי אדרבה בשרם נבון וירדו אח"כ ולבני האדם יש להעלותם כמקודם כירידה. הבחנה ג' מתהלת ירידהם כו'. בשרי אח"כ ג"כ היה ירידה אחרת דהיינו מיעוט הירח וגם חגא האדם היה ירידה. הבחנה ד' כדי שיעלו מעט מעט, זה פשוט בסוד המדרגה שכל דבר, הבחנה ה' ועכשיו יש עליה וירידה. פי' בינו וביני יש זה וזה, כי עד בלא הגיע למדרגה העליונה יכולים לעלות ולרדת, כי לאו בפעם אחד נקבע בוס עלי' אלא הזמן טובה הרבה בזה ועד בלא נקבע עלי' א' עולים ויורדים בה כמה פעמים, הנה זאת עלי' וירידה היא הטובה חילופי הזמנים בין בחול ובין בשבת וכל שאר הימים והזמנים, בין חלילות לימים בימים סקדושים עלמם, הכל בסוד העליות, ואח"כ חוזר חלילה בסוד הירידה, וכל זה כירידה ר"ל בייסוס תוספת חשיבות בנבראים או חסרון חשיבות הסוף. וזה הבחנה ו' להכניס בעולמות. זה מנחם כמ"ס. הבחנה ז' מה שצריך. פי' בכל ענין כבר מופיע בשיעור ומחשבה, העניות חוזה עלי' לריב וחיזה עליה חוזה לריב עד שיהיה העולם מתקנה בהבנה שלמה בכל הוחס חילופי הזמנים שיש לו :

נקלב אחר בבארנו שיש עליה וירידה עכשיו נבאר איך היה העליה וירידה :
חלקי במהמר הזה ב'. ח"א שם המאציל בו'. וזהו ענין הנפש כיתרה. ח"ב ולכן גם למעלה בו'. וכו' ענין העליות בספירות לפ"ז. ח"א יש בו ד' הבחנות. הבחנה א' ב' המאציל. פי' זהו דבר שרואים במציאות שכן הוא וממנו נבין העליה הזאת כי ילמד כחוס מן המפורש. הבחנה ב' בייסוס המציאות. זה פשוט כמשמעו. הבחנה ג' ומקבלים מעלה יתירה. ג"ז פשוט כי כפי ערך ההבנה כך היא מעלת האדם. הבחנה ד' וגופם לא ישנהג. בשרי המציאות מוכיח על עצמו שהוא כך והיינו בסוד הנפש היתרה בזה נבמה אחרת מלבד הא', והמעלה נתרבה ובגוף אין שינוי. ח"ב יש בו ט' הבחנות. הבחנה א' ולכן גם למעלה. פי' כי לריך בייסוס בורש לזה למעלה כי אין דבר בלא בורש. הבחנה ב' בייסוס החלוצים שלהם. ואלה הם העליות של שבת וכל שאר העליות, שאין מתחדשים כשינויים והחלוצים ביחד אלא שהחלוצים מקבלים פנימיות אחר. הבחנה ג' חק ממש שמוע. פי' בכבר היה לו להבנה שלמה לפי מדרגות בלתי זה, וזה אינו אלא חשיבות יותר. יש להקשות, כי [מילוקים רבים נמלא] בין הדבר הזה שלמחם ובין הדבר וענין שפי' למעלה, הא', כי למטה אין הנבמה יולא מן כגוף אלא בני נשמות יולאים כהחד ולמעלה כפנימיות נותן לפרטף התחתיו וספרטוף [עולם] ומקבל פנימיות

וקלג' מה שמקבל הו"א אפילו הגדלות ב' אינו נקרא עליה לו אלא מה שיעלה אהיה זה נקרא עליה :

נוקבא

פירוש

פנימית אחר, סב' נמשך מן סא', שלמטה בחמה אינה קושיא אם אינה משתנה כי הו"א נשאר לפי הכשמה הראשונה שלא נסתלקה ממנו, אך למעלה הים לריך להיות שינוי, [כג'] שלמעלה יש שינוי בחמה גם בחילוניות שהרי [יש] עיבור יניקה ומוחין בכל עלים כמו שפירש הרב זל"ה מה שאין למטה, ועוד קושיא יש להבין הדבר למעלה איך פנימית אימא יוכל להיות פנימית ז"א שסם עניינים שונים זה מזה וקושיא אחרת הפך ז"א ומה הים יכול להיות הפך מזה. תשובה, לריך להבין הדרך שבו אורות עליונים פועלים באדם, והיינו כי הים יכול להיות שמיאיות הפלוף פי' ז"א הוא עלמו [יחסדש מליאות]. חידוש ממש, ואז חילונותו שבו חקוקה הפעולה כמבואר למעלה בסוד הרשימו הוא יחסדש, וימלאו בו פנימית לפי עניני החידוש בהחדש בו, אם הים כך הים לריך שגם למטה בגוף ישכנס שינוי ממש, אך העליות האלה הם [שמיאיות] הפעולה קיים ועומד כמות שכוף, ומה שמקבל יותר אינו אלא כח וחיוזוק, והיינו בשז"א עולם ולוקח פנימית אימא אינו אלא שלוקח האור בכח גדול כמו שכוף מאיר חוץ אימא, אך אין באותו האור לחס בו מליאות כי אם אדרבה כח זה נחשלה ממנו עם אימא עלמה שגם היא לא שינחה [ענינו] ולא נשאר אלא האור בבחי' הכח, ואז הפי' שהחילוניות מתחדש בכוד עיבור וניקה ומוחין כיון שאינו חידוש חק אין לריך בגוף למטה להשתנות כדי לקבל האורות הסם אלא מקבל אותם בלי שינוי, ובצוה הכשמה יחירם אל האדם באה לו ודאי בסוד עיבור וניקה ומוחין, אך הם השפעות שמקבל אותם בלא שינוי כיון שאין חידוש בחק אלא בכח, נמלא שהעליות האלה הם שכל חילוניות נשאר בה חק פעולתו, ומה פעולה הסחתון ונוטל ממנו או מה פעולה הוא ונוטל אינו אלא הפנימיות בכח בחי' הארה שבו, והנה בצוה הכשמה יחירם באדם הראשונה אינה פועלת אלא כמו נבלעת ביתירה שהיא הפעולה, אלא שאין באדם ענין השאיר הפנימית לחסחון ממנו כי אין ענין זה למטה, אלא כנגד זה נשאר הכשמה הראשונה נבלעת ומכוסה החס ביתירה, כי זה לריך להבין חסיד' הערך של הדברים עם נושאים ואין [מקבילים] הדברים בלמעלה ושלמטה אלא עם הערך הזה. בהכנס ד' וזה נקרא לו עלים. פי' לאפוקי מכל הגדלות שקודם זה וכדלקמן. בהכנס ס' כי עד שמקבל כו'. זה פשוט כי בהחלה כבר ניתן באורותיו כל הכחות הנריכים להיות בהם לפי ענינו, אלא שהיו סתומים וסלכו ונתרחבו מעט מעט עד שגדלו בכל המחוקק בהם, וזה נקרא הגדלה שכן היא ההגדלה למטה, יש באדם כל מה שיכיה בו לסוף אלא שהוא סתום ועומד בקצרה ואה"כ מתרחב וסוף עד שמגיע אל קצה ההגדלה שהוא כשהוא ואלה כל מה שכוטע בו הראשונה (וכן כל אורות ההגדלה) [זומח וגדל]. בהכנס ו' ושלמות. פי' כי כשהגיע למטה שניתן ענינו וחקו נקרא שהוא שלם, והנה קודם שהגיע לזה הים חסר וכשהגיע לזה נקרא בלם כששלט. בהכנס ז' ומה שלמעלה. פי' כי עליה ד"ל מה פעולה למעלה ממדרגותיו. בהכנס ח' ויש כמה סדרים. זה פשוט שהרי כל ענין הולך בהדרגה וכל הדרגה יש לה סדרים. בהכנס ט' שבו חלוי. שהרי כל המאכלים יש להם חלודותם למטה וזמן שליטתם בזמן, ופעולתם מה שסם פועלים בכלנות ההכנס. כלל כל הדברים הם כשיהיה הסיוע נשלם ומספיק לכל מה שיוצמן פעולה עד שהכל ישוב לשלמות גמור בסוף הכל לע"ל :

וקלג' אחר שאלו ענין העליות עשה נבאר ענין גדלות ב' שאינו עלים :

במאמר הזה יש בו ו' הכחות. בהכנס ח' מה שמקבל סז"א, פי' המוחין שלו הוא

בניס

[קלד] נוקב' צריכה להקן מן הו"א לפי הדרכים הצריכים לה להיות בה לפי עבדות ההחתונים, והיינו לקבל מאחוריו ולקבל מפניו מן החזה ולמטה מן החזה ולמעלה הם כולם מצבים אליה שוים (נ"א שונים) לעלות ולרדת לפי מעשה ההחתונים: **וקלה [זיווג אב"א]** סודו התלהטות של גבורות שמתלהטים ומתדבקים אלה באלה והפנים אין להם פעולה ושליטה ואינם פונים להאיר זה לזה ואז מתגבר השפע

פירוש

מקבלים מאבא ואימא ועד שכוף מקבל אינו נקרא עליה כי הדרגה אבא! ואימא הם הם כבאים ומעטירים אותו. הבחנה ב' חס' הגדלות ב'. כי כבר פי' שגם הוא אינו חלף נתינת מוחין חלף שו"א הם בנותנים לאדם. הבחנה ג' אינו נקרא עליה לו. זה מבואר כמ"ש למעלה. הבחנה ד' חלף מה שעולה. פי' מה שכוף עולה, שאינו חלוי בנותנים שכבר הם נחנו לו מה שזריך, חלף הוא העולה. הבחנה ה' חס"כ. פי' כל מה שכוף אחר גדלות ה' כל הוא עליה. וזהו הבחנה ו' זה נקרא עליה. וסוף מבואר כמ"ש: **וקלד' אחר** שבארנו ענין חוספת וחסרון שההבגה החלשים בעליות וירידות נבאר עתה תיקוני הנוקבא שהליכה מגיעים מעשה התחתונים ועל פיהם נעשה כל עיני התיקונים בכל מקום שם:

חלקי טמאמר הזה ב'. ח"א נוקבא צריכה. וסוף עיני תיקוני הנוק' בכלל. ח"ב והיינו בו. וסוף פרע התיקונים האלה. ח"א יש בו ב' הבחנות. הבחנה ח' נוק' לריכה לחקן, כל כללות עבודת האדם היא נוק' היא שורש התחתונים עלמה וכל העבודה הוא לפקוד בדרך שחבא בדרגה חלף ועל ידיה לתחתונים בדרגה רב, אך לכל יש סדרה וגם לתיקוני הנוק' בהכוננים לקבל השפע כראוי יש שיעור וסדרה, ולפי מה שהיא נתקנת ומזדמנת אל הו"א כך הוא הארת כל האורות כי הכל מתבסס אחר זה, בסוד וסכל לפי רוב המעשה, וסוף היא גמיח בכמה תיקונים וסדרים שם חוקים הריכים לעבודה. פי' כדי שחפול בה הטיב עבודת התחתונים בדרגה ושיעור כראוי לה, אמנם לפי שכל תיקון נוק' וכל בנין מן הו"א, ע"כ נאמר הנוק' לריכה לחקן מן הו"א עלמו בכמה מיר תיקונים, שיסיו סדרים מוכנים לתת מקום מליחות לכל פרטי העבודה. וזהו הבחנה ב' לפי הדרכים הריכים. וסוף מבואר כמ"ש למעלה. ח"ב יש בו ד' הבחנות. הבחנה ח' וסיינו לקבל מאחוריו. חלף הם כל המלכים השונים של נוק' או שהיה חס"א וכן פכ"פ. וזהו הבחנה ב' ולקבל מפניו מן החזה ולמעלה, או תהיה גם מן החזה ולמעלה. וזהו הבחנה ג' מן החזה ולמעלה. שכל חלף הם דרכים מוזמנים כבר שבהם היא עולה ויורדת לפי מעשה התחתונים, וזהו הבחנה ד' הם כלם מלכים. זה פשוט כי לכל דבר ניתן סדר מוגבל, ואע"פ שהמעשים רבים מאד אך כולם נכללים תחת סוגים מתי מספר אשר סכים כבר המחשבה העליונה להספיק לכל העתיד להיות:

[קלה] אחר שבארנו מלכי הנוק' עם הו"א עתה נבאר חסלוש עינים:

חלקי המאמר הזה ב'. ח"א זיווג אב"א, וסוף פי' ענין חס"א. ח"ב וצריך בו. וסוף דרך התיקון לבוא פכ"פ. ח"א יש בו ו' הבחנות. הבחנה ח' חס"א בו. כבר פי' למעלה (ס' ע"ו) ענין [חס"א] כי פנים הם האורות המאירים לנגד המקבלים אותם ואחור הם האורות שאין מאירים נגד המסתכלים בהם, וסוף לכל מדרגה יש לה ב' דרכים, וסוף כל מה שמאיר הוא מן הסדרים, והכלתי מאיר מן הגבורות, וכשאומרים חס"א ר"ל שהבחי' כלתי מאירים [ממנו והגבורות שבו"א ושנוקבא] שיהיה מתלכטים כלאחד. הבחנה ב' ומתדבקים אלה באלה. זה פשוט בהתחבר ענין אל ענין [וקלה] שמתדבקים האורות זה בזה וסוף הבחנה יולאם כך מהתחברות הדיונים האלה ביחד וסוף הבחנה של דין השם

השפעת הצריך לרדת אפי' באותו הזמן מתגבר דרך ההתלהבות ההיא, וצריך לזה הנסירה שהוא להניח כל הגבורות לנוק' ולהשלים הזכר במדרגותיו למתקה ולתקנה :

סוד

פירוש

קשה. הכונה נ' וספנים אין להם כו'. זה פשוט שהם בבחי' המאורות שאי' שולטים, ונמצא במאורות עצמם אינם (בכיצים) [מכוינים] זה את זה בגילוי האדם ותיקון, אלא הוא מתלכטות של שני מיני דמים דיני הזכר ודיני נקבה בלא תיקון וסדר נכון, וזהו הכונה ד' ואינם פונים. פי' כי הסוד דמות אדם אב"א הוא שאדם וחיה [סיו] מחוברים כך [ולא ראו] זה את זה כך האורות אינם פונים זה לזה להתלכט בסדר נכון אלא מתלכטים [באחד], אך בלא סדר מתוקן כלל, ועיקר כ"ז הוא כי כוונתו היתה לגלות [הסדרגס] ולראות ולהבחין כל האדמים כל השתלשלותם הסוד לבד וזדין לבד ואחר כך הכרעה בכוח מומינים ומשמאלים [אך כשהם בהתלשלותם זה] ר"ל שהכל מתלכט כח' ואין הנהגה [הוא] מתגלה בסדר[']. הכונה ס' ואז מתגבר. פי' שפע לריך לבוא בכל זמן אך שפע המתוקן בא בסדרים כמ"ס, וכינוי שהזכר משפיע לנוק' והוא נמשך בגילוי כל הכחות בהשתלשלות מן הראש ועד הסוף של הזכר ומשם לנוק', בזמן ששתי הכחות מתחברות זו בזו בתיקון [מתעוררות] חיבור וגילוי אורות זה לזה, אך אחר בלחור כבר אמרנו שהם בבחי' [לכחות] מתלכטות ביחד זה וזה [בכיתום בשום אחד] אינו מגלה אורות וגם לריך לבוא שפע באותו הזמן [דא"כ] לא היה קיום לעולם, אך באינו שלם ותיקון כראוי אלא באותו השתלשלות מתגברת הספעה אך הוא של דין שמקיימת את הכריות בלמאוס ולא בהאדם פנים כלל. וזהו הכונה ו' מתגבר דרך השתלשלות ולא דרך האדם עצמו כנ"ל. ח"ב יב ב' הכונה. הכונה ח' ולריך לזה הכונה. וכינוי כי הכונה בהחלה הוא כך כל דין מתלכט בלא הכנה הכחות נחיות הכחות מתקנות להשפעה, אח"כ אב"א לריבים להשלים תיקון השורש הזה, דהיינו דו"ן במלכס זה, ותיקונים הוא בסדר הכחות בנ"ל בסדר מפורש, ואז יחלקו כל הכחות כדאוי הסוד ללד ח' שהוא אב"א, וזדין ללד ח' שהיא הנוק', ואז תבוא ההנהגה מסודרת שהסוד יעשה כל השתלשלות שלו, והגבורה את כל שלה, אח"כ יתחברו לעשות כסמם כדאוי. הכונה ב' שהוא להניח. וכינוי כי כל אדם הפנים ישארו כונס במדרגות נוק' שהיא הכונה הדין, וכונס זה בנ"ל ימלאו בחי' אחרות חדשות מבחי' חסד וסוד שאפילו אחרים שלו יכיו מבחי' חסד, וזה כי הטעם [בכיו] מתחברים הוא לפי שבאמת כל בחי' האלה הם שייכים לנוק' שהיא מגבורות, אלא [בנ"ל] גם הוא משתמש מאלה לבחי' האחר שלו יען כחותיו בסוד הסוד לא היו מתוקנים לשוט ולפעול, וסוד זה לור ילך חשי כמו נקבה, ועיקר סוד כל זה הוא לפי [שנא"פ] שז"א שרשו מאימא כמ"ס בענין הנוק' שהיא גבורות וזה נוקבין לפי שצאם מאי' וזהו סוד הכל היה מן העפר, וזהו גודל פנים בני האדם שמחזירים סודם לשורש סוד וזהו באחרים ז"ן שיהיה בסוד זה השורש [הנוקבין] ולכן אמרו דוקא אל זה חש כמו נקבה, אח"כ מתגלים בו הבחי' שלו באמת ואז מניח כל מה שהוא בחי' הנוק' לנוק', ומתגבר הוא בבחי' זכרות בסוד החסדים ואלו באים לו מסוד מ"ס מבחי' האב מכל מקומות הדין שהם הזכר, ואז יב' כח באמת להכניג הסוד שלו לסודווג כדאוי. וזהו הכונה ג' ולהשלים. פי' שיקח בבחי' הזכריות שלו ואז חוזרים פנים זה לזה להתקן זה בזה בכל האדם וגילוי בריות שס"ס האורות בפנים, ואז עושה מעשה שהוא למתק הנוק'. וזהו הכונה ד' למתקה ולתקנה. וזהו מבואר כמ"ס, כלל הענין, ראשית ז"ן מגבורות אימא נוקבא, ואז אין כמו של ז"א כמו זכר אלא כח נקבה ואז [יש] פחד זיווג שהוא המשכת גור בהשתלשלות שלם ואין השתלשלות פנים בפנים שהם גילוי הכחות ברוחה מסיבס לסיבס

וקלון סוד היוונ תלוי בשלמות היחוד שמתדבקים במש כלי הו"א וכל הנק' להחשב כא' סמך כמי הפנימיות שבכר הוא אחד וזהו זהו לבשר א' מתחיל מיוונ הגשקין שהוא חיבור הרוחין ביחד שהוא פנימיות שהוא המתהוה בסוד היחוד עד שמתדבקים גם החיצונית, אך זה לא נעשה אלא כשיתיה השלמות בין בו"א בין בנק' דהיינו שלמות הו"א שיתיה שלם בכל מוחין ונקשרים בו כל (עליונים) [הגילויים] להעמיו ונק' שתהיה שלמה בכל מה שהיא נתקנת ע"י מעשה התחתונים הנקשרים בה שלפי שלמות ההכנה כך הוא שלמות היוונים והיינו או להיות בסוד ישראל ורחל או בשאר הענפים שלהם בח' הובר והנק' :

השכינה

פירוש

מד מיוספע השפע אחר כל [הסכנס] ורלון מוב, אלא הכל בח' נוק' שמשתמשים בזה סוכר ונקסם ביחד בהתלשטות ח' שיהם בסיומנים, עד שבאים לו"א ומחלקים את כו"ח ומחלקים סכיונות כראוי הסוד לבד וסכנס לבד, וכיא נפרדת בנחי' נוקבא לנוקבא ומחברת בו"א את הזכריות, ולא לוקח כח גם למחך ולחקן נוקבא עלמס בסוד מיוונ וכלקמן: **וקלון אחר** שחברנו סתיונים כלריכים לבוא אל מיוונים נבאר כוד מיוונ עלמו: **חלקי המאמר** סז"ב. ח"א סדר היוונ. כוא מס ענין מיוונ. ח"ב אך זה בו. וכוא מס סס סכנסות כלריכים לבא לזה. ח"א ים בו ז' סכנסות. סכנסת ח' מיוונ תלוי בו. סס מיוונ כזר פי' בסוד ויבס פיו על פיו וטינו על טינוי כוא חיבור שלם כל חברי סו"א עם חברי מוק', וחו סכנסת סוד היחוד כעליון המחזיר הסוד וכדן לבורס אחד בסוד ס' סוא סלרכס, ומחוך סהיקון סזס יולאס סכשפעות. וזה סכנסת ב' במחדנקס בו. וס"ס חיקון סרשימו סזכרנו למעלס כלריך סקו יסלוע עלס [ויסכסכו סוא עלמן] ססכר סרע ממוס [וסחזרו אל סוד סחוד]. סכנסת ג' לסכסכ כלחד. כי סרע סוא סגורס פירוד וכס"ס סכסרסג סדו"ן וריך סזס יסוקן וכלקמן. סכנסת ד' וחו בו. וסיונו [סזחח] סוא סכוונס סככליתס סכזיוונ לסיות סככר סכיא סכילויס ח' וסמוס [סמוח] סרוח [סות] ח' ממוס [סכוא] לפי ענין סחוד, אך סככר חיונ נעכס ח' ממוס אלא סנמכך אחר סמוחין לסדכ סכזיקוס סכפכר יוסר [וליונ] אלא סיוסס נחככ כא'. סכנסת ס' מתחיל מיוונ סכשקין. זס פכוע כי סכחלס נעכס סכשקין וסכ"כ מיוונ סיסודות. סכנסת ו' סכוא חיבור סרוחין ביחד. פי' סכס מתחכרס חיבור [ככול] רוח סוכר סנוק' וכל סנוק' סוכר כמ"ס סמקומו, מפני סעינו סכסודרת כח סחוד כעליון לסכחכר חיבור ממוס, מכו"כ מיוונ סיסודות סכזיוונ חיונ אלא לסכשפיע אלא סכשפס קודס סכשפס סחיבור כל דכיקוס וס"ס קירוב סכר אך סכשפס חיונ נמאל אלא מן סוכר לנקסס. סכנסת ז' סכחחך סכוד סחוד. פי' סכזיקוס סרוחין סוא סגורס סכחכרות גם לסחלוונס עלמס כנ"ל. ח"ב ים בו ז' סכנסות. סכנסת ח' אך זס לא נעכס. זס פכוע כי כעלס סחוד סיס לסכרלות סכסכרות, וגלוי סוא חיקון סכסכרות, וסס קודס סניע חל סקלס זס סכחרון לריך סיווקן כל סכסכרות סקודמות סיוול לסיות, חו ע"י מעכס סכחכרויס חו ע"י רלון כעליון חלל יסס חך סיוס סככר סוא, סכחלס יסוקן סכר סכסכרות סיוסר גכרויס עד סניע מעט מעט חל סכנסות. סכנסת ב' דסיונו סלמות סז"א. פי' כי סכסכרות לריך סיוס סחיקוים, אך סכסכרות סוא ככל חור לפי פסוקויו, ז"א כ"ס סכנסכ ומשפיע לריך סיוס כח סכנס וסכשפס כלס בו. סכנסת ג' וקככרס. פי' כי סככרס חוה מבעת ביחד אלא חל סז"א חך סכסכך מבעת גם לעלויס ממוס מלד מס סכשכרס חוהו ומחקיס חוהו לסכליס מעכס סכשכרויו. סכנסת ד' ומוק' בו. סיון סכוא סורס סוקבל לריכס סכסס נכללת מכל סכחכרויס סכס עופיס סוכו חיקווס, וסכ

וקלז השכינה סמנה מהפשט כל העולמות (התיקונים) התהוונים עם כל עניני העבודה הנמצאת בהם דהיינו המלאכים והנשמות המלאכים להוציא מצות השכינה לפועל והנשמות לעבוד את הקב"ה בבחירה, וע"כ נקרא השכינה שאינה שלמה שתוכל להורוג אלא בהיות נכללים בה כל הענפים האלה לפי ענינם ואז מכת שניהם נעשה הזיווג מכל העולמות מתוקנים :

וקלח סדר הזיווג הוא שבחיות הנק' שהיא השכינה נכללת מכל העולמות התהוונים והם יהיו מתוקנים כראוי בכל מה שצריך להם מהפרש הס"א והתקנס

זה

פירוש

זה סדרך שיכיה זה בכל הסדמים שיש להבחין בהם. הבחנה ה' שלפי שלמות. פי' הסכנה בין במשפיעים ובין במקבלים לא כל הזמנים שיש לא בכל פעם נקשרים התחתונים בדרך ה', ולא המוחך מתחדשים בז"א כזה אחד, אלא כיון שיש לכל אלה הדברים יסוד צווג, ולפי חשיבותם [קד] יסוד חשיבות הצווג. הבחנה ו' וסימו. שהם עיקר הדו"ץ ושאר היסוד אלא משלימים בעדם שימלאו מהם וזהו מדרגה פחותה ודאי. וזהו הבחנה ז' או בשאר הענפים. וז"ל יעקב ולאח וכמ"ש במ"א :

וקלז אחר שגארו שהשכינה לריבם לסיוע נחמקם בענפים עשה נבחר בפרט חיקון זה : חלקי המאמר הזה ב'. ח"א השכינה ממנה בו'. הוא מה שמחפצט ממנה בסוד ענפים. ח"ב וע"כ נקרא בו'. הוא איך שלמותה תלוי בענפים האלה. ח"א יש בו ה' הבחנות. הבחנה ח' השכינה בו'. זה פשוט כמ"ש כבר שהיא שורש כל [התחתונים] שהם המקבלים. הבחנה ז' עם כל עניני. פי' כי היא שורש לתחתונים עם כל מה שיש להבחין בהם, והעיקר הוא המעשה המסור בידם שכרי כיון שמסור בידם בחיקון לריך להם ג"כ שיעשו את שלהם. הבחנה ג' דהיינו המלאכים בו'. פי' הם שני הסוגים של הענפים כל אחד יש לו מעשה בידו מסור בפ"ע. הבחנה ד' המלאכים. זה פשוט שהמלאכים אינם [אלא] מולאים פעולת הספירות לפעול, כי רצם המחשבה העליונה גם בסדרג' הואת שלא ילאו הפעולות והדברות מן השכינה מיד אלא ע"י שלוחים כאלה אשר לה, והאלה אינן להם עבודה בחירה אלא עבודה ממש. הבחנה ה' והנשמות. זה מבואר בעלמו ענין עבודה בני האדם הוא עבודה בחירה לחקן כללות כל הנמצאים. ח"ב יש בו ד' הבחנות. הבחנה ח' וע"כ נקרא בו'. זה פשוט לפי מ"ש כבר. הבחנה ז' אלא בהיות נכללים. ג"ז פשוט כמ"ש. הבחנה ג' לפי ענינם. פי' דרכי היות נכללים הם דרכים שונים פרטיים לכל אחד מב' הסוגים האלה לפי ענינם ולפי ענין מעשיהם ולפי ענין העולם ממעשיהם וכדלקמן במאמר שאחר זה. הבחנה ד' ואז מכת שניהם נעשה. פי' כשרי בשביל שכל זה נשלם מתחדרים ביחד כל העולמות עליונים ותחתונים בחיקון ח', דהיינו ז"א וכלל בו בסוד הכשפה, ויוק' כוללת כל התחתונים בסוד הקבלה, כשמתחדרים ביחד בצווגם הרי נמצאים כל הנמצאים העליונים ותחתונים מחוברים בחיבור ח' ונמצא היחוד שולט כראוי, ואמנם עכשיו כל צווג הוא גילוי ח' מן היחוד העליון אך לא גילוי גמור ושלם, אלא כשיהיה כל הצווגים הריכיים להעשות בכל שית אלפי שני נכלמים, אז יסוד יחוד העליון ז"ה מתגלה על כל הנמצאים בכל חלקיהם כראוי, וזה יסוד חיקון השלם לעולם ועד :

וקלח הזיווג הוא תכלית כל העבודה כמ"ש. ע"כ זה יס' גמר כל סדרות הזה בסדר עניני הצווגים על סדרם כראוי :

במאמר הזה יש בו ח"י הבחנות. הבחנה ח' סדר הצווג, והיינו כשנתחיל מן הסכנה שרשומה לזה עד גמר כל המעשה, הבחנה ז' שבחיות הנק' נכללת. כבר

שמעת

(זה) בזה בכל סדריהם המזכים או הורמן הנקבא ל"א והוא יתחבר עמה או יתן לה בזה
א' שנקרא רוח דשבק בה בעלה ובכחו העלה מ"ן שהוא מה שהיא ממשיכה יהיה גילוי
אור חדש או יהיה החזרת מה שנתעלם או נתקלקל וזה העלה בכח נשמות הצדיקים ואין
ח"א סביר לה כנגד מה שהיא מתעלת ממש יותר שפע שהוא מ"ד וזה מה שיורד אח"כ
לעולם מהפשט לשוברים ומשם למטה עד עולם העשיה ומשם יוצאה [לפועל] :
חמס קל"ח סתמי חסמה . בעזרת חמסם על כל ברכה ותהלה .

פירוש

שמעת שמך' היא שורש לכל החתומים וע"כ אינה שלמה בלא הס , ע"כ לריך בחסיה
נכללת בתחלה מכל החתומים האלה שיהיו כולם נקשרים בה בכל הדרכים המזומנים
ומוכנים לקשריהם האלה , וכאן הוא ענין ההיכלות שעולים ונקשרים זה בזה עד שכל
הכל [בסילן] ק"ק דבריאה , ובהם נקשרים כולם בשכנים לסיוס בסוד ענפים הסכלים
בשרשם . בהחנה ג' מחוקים כראוי . כאן נכללים כל החיקויים האדריים למלא בענפים
שיוכלו להחדק אל שרשם . ושני ענינים לריכיה להם . וזהו בהחנה ד' בהפדת הס"א .
זהו חיקון ח' . וחיקון ב' הוא בהחנה ה' והחנקים זה בזה . פי' לפי הסדרים של הסוד
כי באלה העולמות יש עוב ורע ממש כיון שיש נפרדים משא"כ באילנות שהרי הכל חלקות
ואין ביך שם רע כלל , והנה הרע גורם בלא יכיר קריבות לענפים אלל שרשם , וזהו
הפירוד באמת שיוכל הרע לגרום , וזהו מה שצריך להעביר , וגד זה לריך לכלול העליונים
זה בזה בכל סדרי האורות העומדים בסוד המרכבה לענין כללותם זה . והנה כשתחנה
בשכנים בכל זה נקרא שמקבל מוכן לקבל . וכל זה הוא חיקון מאד העולמות במלאכה
בלבם בהם המרכבות שרוכבות עליהם . בהחנה ו' אז חזרמן כנוק' אל סו"א . ז"ס ואל
איך השוקק שאז מעוררה [היא באורות עליונים] שמחם ורלון גילוי כחות בפתיחה ולא
בסיוס כי המשפיע חפץ להשפיע . בהחנה ז' והוא יתחבר עמה . פי' לעשות ח' בנשיקין
ולהעשות ח' ממש [היינו] סיוס וכללים להתחבר הכיבוד ביותר גדול שאפשר . בהחנה ח'
ואז יתן להם . עתה מתחלת ההשפעה , והיינו כי בתחלה לריך שהמאורות עלמם יתקנו
שיוכלו לפעול פעולותיהם , אח"כ יפעלו אותם , ופעולה היא השפעה החדשה המתחדשת
המיד , כי המאורות הם תמיד אך ההשפעה היא בהחדשות ממש . אך כדי להמשיך
השפעה הזאת ילך עוד חיקון אחר שהיא החזרת הכחות כדלקמן . אך קודם לזה
לריך הכנס לחיקון זה , והוא שיתן כח ח' בשכנים עלמם שתאסף אליה הכחות לעשות
הדבר הזה וזה נקרא עשיית כלי . בהחנה ט' ובכחו העלם מ"ן . פי' זה אינו אלא כח ח'
שבו חוכל השכנים לעשות מעשה זה של העלאות מ"ן כדלקמן . בהחנה י' מה שהיא
ממשכת . פי' השפע שהיא ממשכת להשפיע לעולם מלד , ושורש זה הענין הוא גבוה
מאד , והיינו כי חומר הנבראים הנפרדים יולא מן הגבורות שביסוד נוק' , והוא עלמו
סוד שורש הדין שנתגלה ברשימו , כי כבר שמעת שהמקום שגשאר אחר האלמס ה"ס
מלכות , והדין שנתגלה בו ה"ס הגבורות שביסוד נוק' , והוא שורש חומר הנבראים בסוד
הכל היס מן הספר . ובחי' הקו הוא המ"ד של הזכר , ועל דרך הזה חמרו משל לקדירה של
חלב כיון שזופל לחובו עפס של מכו מיד הוא מקריש , בלפי זה עיקר כולד הוא מן החלב
כי המכו אינו אלא מעמוד , וכך הוא הענין כי שורש החומר עלמו של הנפרדים הוא
הגבורות , והיינו שהדין עלמו יש לו פעולותיו שהוא פועל , אך אין לחמו מדברים עתה
מפעולותיו , אלא מה שנוול חולדס מן האורות הדין הפועלים מה שפועלים , הוא חומר
הנפרדים , אח"כ הפעולות הם מה שבהם , והנה זהו מה שאלו חומרים שמן הדין יולא
האש ויולא הזכר זה ר"ל מן האורות עלמם , וכן מים או כסף מן החסד מן האורות
עלמם , והפעולות הוא ענין אחר , וזהו המכו כמ"ס , ואמנם הנפרדים עלמם הם בניוים

מב' חלקים מ"ה וב"ן, [ובצ"ן] נכלל כל זה שנין דהיינו החומר שקבלו הנפרדים בחלום וכל החלום בזה [ובמ"ס] נכלל כל ענין הקו החלום בו, אבל במלאכות גוף הנפרד החלקים שנים למ"ה וב"ן כי חלום הוא למ"ה וחל"י הוא לב"ן, וכנס המוק' [לפ"ז] כל עניני הנבזרות וסיימו [חידוש] חל"י כל הנמצאים פי' צ"ן שבסס. אך [מ"ס] עושה ענין אחר שהוא עיקרי מאל שהוא חידוש החומר עלמו של כל הנמצאים, וכנס זה החומר הוא חומר חשוק חמס בו חל"י ב' דברים או שמחה או עולב או בתיקון או בקלקול, וסיימו כי החומר הזה עומד לתקן בתיקונים והארות העליונים, אם הוא [מחוקק] גורם כל שמחה ואכסס, ואם לאו ח"ו גורם כל עולב וקלקול, ונהזור לענין כי נוקבא לריך שיכסס סס"ג [ביסוד] שסס ברכי כל הנמצאים מאל זה של החומר שזכרנו, וכשחוכל לעורר שורש זה כדלוי ססס נמצא המקבל עומד ושוכל חסד מן המשפיע לו ואז [יורד] המ"ד, אך כדי שתוכל לעוררו לריך יבא מן הזכר שנותן לה שלמות זה. וסיימו הרוח שזכרנו למעלה והכל בצוד הנבזרות כי כל פעולה זאת הוא בצוד הדין, כלו של דבר הוא מעוררת רק חידוש בחי' מחליות כל נמצא שים, דהיינו צ"ן שבכל נמצא, אבל זה עלמו ר"ל הסעוררות כל המקבלים למשפיע, בלבוזות זה נוחן כב"ן בכל נמצא פעולה פרטית ועכ"ז מגעת אל כל הכלל, וכנס בבחי' זאת היא ממשכת בפע חדש. פי' מה שהוכן להיות מקוים בכל נמצא [מחליות זה], אך כפי החלקים המחדשים בנמצאים כך מתחדשים הדברים בהנהגה הכללית של עולמות כולם. הבחנה י"א יסיה גילוי אור חדש. פי' כ"א כיו הדברים בתיקון סיה חמיד הזיווג לחדש חשיבות כל הדריחה מעלה אחר מעלה חידוש ממש, ואז סיהס הנוקבא ממשכת מיד אור אחד מחדש מחליות הנמצא ככ"ל בבחי' חשיבות ומעלה א' מתחדש ציווג סהוא, אך מפני שהדברים מקולקלים שכבר נהדדו מעלות הרבה שכבר היו לעולמות ולריך עתה להחזירם כנס הזיווגים של עתה אינם אלא נהחזיר המעלות ססס, ואמנם כל המעלות ססס אורות מן השכינה שורש דברים בעולמות וסס סס דברים שהיו לריכים להיות בעולמות וסיה לסס השורש בנבזרות שלס ססס ברכי ההחזונים ככ"ל, וכשנסחלק מעלות אלה מן העולמות ששרשים האלה או נעלמו או נתקלקלו שירדו לקליפות וכיו סקליפות נכנים ממש ולא העולם וישראל, ואלה לריך להחזירם ובכל יום חוזרים אורות אחרים מאלה להעלות ולהעלות לתיקון העולם. הבחנה י"ב וזה העלס. זה תיקון המגיע לנשמות להיות הפנימות עיקר כנס, וסיימו בהעלות הנשמות וההקשר למעלה ביסוד שלס ומחוללות סס אז ימך משר זה של המ"ן שזכרנו. הבחנה י"ג ואז כז"א. וסיימו סחלק סמיני לו להמשיך שהוא שפע בחי' מ"ס למחליות סנסאר מכל הנמצאים בכל מה שחלוי בו בהנהגה כללית. הבחנה י"ד כנגד מה. זה פשוט כי לפי אותו האור שנתגלה מאל הנבזרות ככ"ל כך הוא ביורד להשלימו מן הסדים דז"א. הבחנה ט"ו וזה מה שיוור. פי' אלה שני מיני המשכות שזכרנו סס שפע שיוור לעולם וזה סדר רדחו לסחפס למשרתים, וזהו בהנהגה ט"ז מתפשטת נמשרתים. וגם לזה יש סדר פרטי בדריחה מקום שסס הכבוד עומד בסיכלו לרכב על משרתים, והוא סוד כל עניני סיכלות וכל עניני סמרכה המשרתים כס' ברית מנוחה. הבחנה י"ז ומסס למעלה כו'. כי גם במשרתים יש סדרנות הריכות להנהגה וספע שיוור מסחלשל ויוור ציוסס עד למטה בעולם העשים. הבחנה י"ח וסס יולא לפעול, כי סוף כל ססמך הוא לעשות סמפכים בעשים או כגופים או בהנהגה, ולפי ענב ספע סהוא לפי מקורו וכל סנעסס בו יכל סחלוי סך הוא סיוול ממנו לפעול למטה. או בנפות ככ"ל. פי' שמחדש ממנו גוף ס, כגופים.

או בהנהגה שיתחדש פועל אחד בהנהגה:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן. כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו: חלקי ה' אברה נפשי על כן אוהיל לו. חלקי ה' אמרתי לשמור דברך:

(א) זה לישון הרמ"ה לוצאמו ז"ל בספרו קל"ה פתחי חכמה סי' ז'. זה ווראי שכל דברים שאנו מזכירין בספירות דברי צורה וגשמיות א"א להיותם כך בהם בשום פנים כי זה היה ככפירה ה"ו ומקרא מלא הוא כי לא ראיתם כל תמונה כו' וא"ת שכל אלה הדברים כו' ואם היסוד זה אנו משימים כהונת כו' יעו"ש באורך. ויעויין עוד מזה בהתחלת ס' הזקק ומקובל יעו"ש בד"ה מקובל והאי זה עיקר גדול בחכמת החכמים וכו' משם והלאה: (ב) וזה לישון ס' הנפש החיים שער ג' פ"ו. ומודעת שכל דברי האר"י ז"ל בנסתרות משל הם עכ"ל [ואין זה סתירה למש"ש הרמ"ה לוצאמו ז"ל. דשניהם אמת דבאמת משל הם רק שהיה נראה להנביאים ע"ד סגנון הנבואה (וכמו שראה ירמיה סקל שקד וכדומה) שבינו מזה עניני הנמשל וכמ"ש בקפ"ח שם ובחוקר ומקובל. וגם המשל מקובל הוא] ויעויין ברמב"ם פ"ז מה' יסודי התורה ה"ז. אך גם ראיית הנבואה לא היתה ראייה גשמית כו' רק כראיית הנשמה כו' כמ"ש בקפ"ח שם סי' ט' ע"ש באורך (ובסי' ז' ה').

(ג) וזה לשון ס' כנפי יונה מהרמ"ע מפאנו ז"ל בפ"א מחלק א'. ניתן לנו רשות לעשות כזה באברי גופנו כו'. אבל אתה חכם מהר רעיוןך ומחשבותיך ולידע שלמעלה אין שום אבר גשמי ח"ו הוהר בנפשך סאד ואע"פ שאנו עושים משל כו' עכ"ל. ' (ד) ובמגיד מישרים של הב"פ' טקן כתב בזה"ל ולא דאיכא לעילא איברייא ח"ו אלא הכל דונמא כאשר ידעת עכ"ל.

(ס) ובהקדמת הגאון הרמ"ה לוצמ"ו ז"ל לספרו קנאת ה' צבאות. כתב שם על
בית הרעה המועים בפי' דברי רשב"י וללה"ה בזה הלשון. קנאת ה' צבאות תעשה זאת
מל הקנאה העגל הזה יצא ראשונה לקחת משל לנמשל ולרון תוכו כבדו, והרשות
הנהוגה לנביאים לרמות צורה ליוצרה היתה להם למוקש לעוות אמרי יושר ולסלף דברי
צדיקים (כוונתו כמ"ש בקפ"ח פ"ו שם שהמשל הנ"ל הו' נראה לנביאים ע"ד וביר הנביאים
אדמה בראיית הגשמה וכנ"ל). כי לא יחפוץ כסיל בתבונה. העמיקו שחתו לחשוב עליו
מהשבות לומר התירו פרושים את הדבר אשר צוה ה' אלהינו אותנו לא תעשה לך כו'
וכל המונה כי נתן נתנו גוף ומקרי גוף אל יוצר האדם חלילה לנו כו' עכ"ל. וכתב אח"כ:
שם על המעות הנ"ל בזה הלשון. כי שקר המפורסם נקל להמלט ממנה והכל יודעים
כי אחר אלהינו ואין עוד אחר וצדיק באמונתו יח' להסיר ממנו תבנית כל גוף וכל
מקריו וכאשר לא ירעו דבריו אשר בפי נביאיו הוכיר שמו במקרי הגוף האלה כי ירענו
אשר הנה למשל ומליצה כן לא ירעו ולא ישתחו חכמת יושר אם מצאנום בפי חכמיו עכ"ל.
(ו) ובראש"ס מקדש כלך בשם הארז"ל (נדרפס ג"כ בסוף ס' ש"ק) וז"ל אל יפתוך רעיונים
לומר שיש במקום הנמצלים העליונים מראות וגוונים. כי הסוברים כן הם קרואי שאיל'
ובה הם נידונים על כי יחפאו דברים על אדוני האדונים. כי אין שום גוון ולא מראה
רואה ואינו נראה המתגאה על כל נאה כו' עכ"ל.

ז"ל הוא מישל וכתב שבדבריו האר"י ז"ל בעצמו מפורש כן יעו"ש באורך. ויעוין עיר-בספר קנאת ה' צבאות סהרמ"ח לוצאמו חלק א'. באורך, ובדבריו הגר"א ז"ל הנרפס סוף-ס' מגן וצנה.

(ח) וע"ע בתיקוני זוהר תיקון ע' דף ק"ל ע"א לעילא לית גוף ולא גו' כו' .
וע' נפש החיים שער ב' מן פ"ב והלאה כו' , וע' ויתר בא ברע"י מהימנא דף מ"ב ע"ב
ופ' פנחס רנ"ו ע"ב ובס' עבודת הקדש חלק היחוד פרק י"ב יג' ע"ש .

ובם'

(*) הנאמ'ו בין כה"י היקונים והוספת לם' הדיור במדוס וקנ"ה פת"ה שלמה חלי כדב כגמון כו' מוהרא"ל ליעקון נ"ה
כח"ה"ה קאהטיגטון (מראה סידו מדרב הנ"ל נ"ו) ע"ה בדפסת'ו נב. ש"ד.

הודעה ואזהרה

(פ) ובכ' שומר אמונים וויכוח שני הביא בשם האר"י ז"ל שכתב בשער סמי ולא סמי בזה"ל כבר ידעת כי אין בנו יכולת לעסוק קודם אצילות הפירות ולא לדסות שום צורה ודמיון כלל ח"ו רק לשכך את האוזן אנו צריכין לדבר משל [פי] המשל ג"כ אינו דק לשכך את האוזן כי גם משל ודמיון אין לנו יכולת שם] והחכם יבין מדעתו כו'. אמנם מן העשר ספירות ולמטה אפשר לדבר דרך משל ודמיון עכ"ל האר"י ז"ל המובא שם בשמו [שמשם למטה אפשר לדבר אך הוא דרך משל וכנ"ל] הרי מפורש ג"כ בדברי האר"י ז"ל שדבריו המה משל.

(י) וע"ע בקל"ח פ"ח סי' ז' ח' מ'. והמצא מבואר שגם המשל הוא קודש לד' ובו היה השי"ת מודיע ומראה להנביאים ענינים שבנמשל ע"ש הי"ב ובחוקר ומקובל בהתחלתו בדר"ה אמר המקובל הרי כבר תרצת בעצמך קושייתך וברמב"ם ה' יסודי התורה פ"א ה"ג. (יח) ובספר נפש החיים בהתחלתו בהגהת טהרי"ן ז"ל (דף ג' ע"א) כתב ברוחנים אין לומר מעלה ומטה כו' אמנם ענין מעלה ומטה כמו והיית רק למעלה ולא תהיה למטה שפירושו שיהיו עליונים במעלת רוחניות ולא ידרו למטה ממדרגותם כענין מעלין בקודש ולא מורידין עכ"ל. ועוד שם (דף ז' ע"ב) בזה"ל. וזווגים מודעת שהוא רק משל על חיבור ענינים רוחנים כענין אדם המחבר החלה בשכלו ב' סברות בשכל ומחיבור ב' הסברות נולד לו סברא חדשה ע"פ הקדמת שני הסברות הראשונות עכ"ל.

(יב) חז"ל הגר"א ז"ל הנדפס סוף ס' ספ"ד ידוע שהא"ס אין לחשוב בו כלל וכלל כו' וכ"ש בא"ס ית"ש שאסור לחשוב בו כלל וכלל ואפי' א"ס אסור לקרותו ומה שאנו מדברים בו בספירות הכל ברצונו והשגחתו שידוע מצד פעולותיו. וזה הכלל לכל דרכי הקבלה עכ"ל. ויעו"ש עוד, וע' בביאור הגר"א ז"ל על רע"מ בזה"ל בא דף מ"א ע"ב במ"ת בדר"ה דכל חיוון כו' כי זהו כלל גדול שאסור לחשוב במהותו ורק מצד נבירותיו ומעשיו כו'. וכ"כ בספר אדיר במרום דף נ"ט ע"א בדר"ה מצאח כו' רעוא דרעוין ע"ש באורך. וע' בנפש החיים ש"ב פ"ב ופ"ג באורך מזה. ויעוין עוד בפ' הגר"א ז"ל על רע"מ בהשמטות שבסוף ח"א מהזהר דף י"ח ע"ב במ"ת בדר"ה ויחלום וכו' שידוע שעצמותו ית' אין כל נברא בעולם הן למעלה ובכל העולמות ולא ה"ה ולא יהיה שום נברא שיכול להשיג שום השגה כו' יעו"ש באורך. ובביאור ענין מלכות ושכינה ועוד ענינים ע"ש באורך.

(יג) ובביאור הגר"א ז"ל על ריש אדרא רבא פתח ר"ש ואמר ארור האיש אשר יעשה פסל כו' כתב הגר"א ז"ל בזה"ל היה ירא שלא יגשמו ח"ו במחשבתם כו' ע"ש. (יד) ומה שאמרנו שהוא משל כו' זהו בעולם אצילות שנקרא ג"כ עולם רק בדרך משל. אך בעולם הכריאה יצירה ועשיה והיינו בבחינת רוח ונפש שלהם שם רוב דברים אינם משל כי שם (בבחינת רוח ונפש דווקא) מדובר ג"כ בנבראים ממש רוחין ונהורין הכל לפי הענין וכמבואר בארוכה בהיכלות דבראשית ופקודי ובביאור הגר"א ז"ל שם, ורק בבחינת הנשמה שלהם בזה מדובר ג"כ בדרך משל ע' ביאור הגר"א ז"ל על היכלות דבראשית דף מ"א ע"ב היכל ראשון בדר"ה כד אתכליל כו'. ובס' חוקר ומקובל בדר"ה דע שרצה העליון כו' ובר"ה דע שהדבר פשוט כו' ובר"ה כבר ראית כו'. ובסוף ס' ספרא דצניעותא מסיים זכאה מאן דעאל וידע שבילוי וארחוי ופי' הגר"א ז"ל שבילוי סתימו וארחוי גילוי כמו משל ומליצה עכ"ל. פי' המשל של החכמה והנמשל של החכמה וכלשון הכתוב להבין משל ומליצה דברי חכמים וחידותם. [וכבר האריכו בזה הרבה בס' המקובלים בהקדמותיהם. וע' אזהרת המניה בתיקון שבעין. ובהקדמת ס' מנן דוד להרדב"ו ז"ל. ש"ל בשלם בס"ד ס' קל"ח פ"ח יום ועש"ק ו' חנוכה ר"ח סבת לסדר הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו לפ"ק

בע"ה. הנהא ותיקונים וקצת מראה קטנית על ס' קריח פתחי חבמה שנרפם בשנת תרנ"ח וחיובם על פי ספרי קל"ח פתחי חכמה כתיבת יד, והועתקו רק התיקונים. והמעותהם מובן מטיילא :

(קף ה' ע"ב) שורה ג'. מבמל רטנו בשום פעם בעולם. כ"ל : י"ח נבין בלשון לזוי זס . (כ"ה זכ"י). והוא לשון הגמ' סוכה י"ג ע"א שיש לו סס לזוי : ב"ה. שיש לעולם אלום אחד שר"ל מנאג ושולט אחד (כ"ה זכ"י) : (ו' ע"א) א'. תשובה על השאלה (כ"ה זכ"י) : בא. שזפרטות לכל איש. (כ"ה זכ"י) : (ע"ב) מ'. רשות אלה מי שאין אחר יכול לו (כ"ה זכ"י) : ל"ד. וגראה עי"ז שלימותו (כ"ה זכ"י) : ל"ה. י"ל שז"ל. עד ששכיראו האמלאים ט' כי אין הפך אלא מה שהוא סיפך [מעלמו ומתקיים] וכשראו סיפך וגם ראו כו' : (ו' ע"א) י"ג. חלק ד' והרי סיחוד כ"ל : ב"ד. שמתשוך יפה ממנו (כ"ה זכ"י) : ל"ג. י"ל שז"ל הטול בו היטב : (ע"ב) מ'. י"ל שז"ל תפי עיקר מה שמשיגים. ובדשום ראשון טוטם ולפי מה שמשיגים כו' : ב"ה. לא היה בשיעול עוד. שמתגלה כו'. כ"ה זכ"י. ויותר נראה שז"ל לא היה בשיעול. ועוד שמתגלה כו' : ל"א. הדיס השלימה מכל לז : (כ"י) : ל"ד. דרך ההכנה בשלימותה היא (כ"ה זכ"י) : (ח' ע"א) י"ז. ובין א"ס ב"ה שנתנו לראות, (ג"ל שכן ל"ל. ותיבות שבחנה ג' מיותר ומ"ס כאן שגראו אין טוטנס כפשוטו ח"י, רק הכיונה מתואר לקמן סי' ז' ח' בלורך ומעין מתחלה סס ואח"כ התבונן במ"ס כאן) : ל"ד. משולל מכל מה שא"ל לדבר. (כ"ה זכ"י) : ל"ה. המלה הדיס שלפי האמת. (כ"ה זכ"י) : (ע"ב) ב'. מזהר חס בלורך הכראה. (כ"ה זכ"י) : (פ') שמתלק א' מבאר מכו ענין הכראה, ובחלק ב' מבאר מכו אופן הכראה) : ל"ג. כמ"ס הרמב"ם ז"ל הוא בהלכות יסודי הכורה פ"ז הלכה ג' ע"ס היסוד. ועי"ע ענין זה במראה הנבואה בענינים אלו באריכות בספרו דעת חבונות דף ל"ה ל"ז ע"ס : (ט' ע"א) ב"ה. שיש מציאות דברים אלה בספירות. (כ"ה זכ"י) : (ע"ב) י"ג. המרכבה הזאת שמות כל פרק בפ"ע (כ"ה זכ"י) וכל"ל : ל"ה. השגמו. ובתוך ההשגה נעשה כ"ל. (ו' ע"א) ו'. והמדות והכחות כ"ל : (ע"ב) ד'. כדלקמן במקומו, הוא לקמן סי' ק"י : י"ד. שיטולם כי רק הדרך. (כ"ה זכ"י) : (י"א ע"א) י"ז. אלא במה שהס כו' : (ג"ל שז"ל, פ' במה שהוא מתייחס להסתמנים ובמה שהוא שורש להסתמנים באותו דבר יש להס כח להשיג האורות העליונים, ולכן יוכלו להשיג במלכות שהוא שורש התחבונים) : ב"ה. והנדרשים הם הפעולות של המהשבות (כ"ה זכ"י) : (ע"ב) י"ד. הוא פשוט ענין זה כמו. (כ"ה זכ"י) : י"מ. ב'. הדמיונות הם כמו שהיו אלה הדברים למטה כי אלה הדברים למעלה הם שורש לענין ההוא למטה וממילא מתייחסים (כ"ה זכ"י) וכל"ל : (י"ב ע"א) ב'. איך המשך האור למטה כו' ע' ספרו דעת חבונות דף ל"ז עמוד ג' : י"ח. י"ל שז"ל כי הנה [נלכך] להקים כו' : ל"ב. נעשה חס בלמיתו כו'. ע' הסדר דבר זה בהתחלת ספרו קבלת ה' לזאות באריכות, ועי"ע בספרו דעת חבונות דף י"ד ד"ס עוד אומר לך כו' כל הענין ושם בדף ט"ז ע"א ובדף כ"ז ע"א ע"ס : (ע"ב) ב'. דבר זה נבארהו לקמן. (כ"ה זכ"י) (והוא לקמן סי' י"ז לא) : י"מ. כי היא רק הארס א' (כ"ה זכ"י) : ב"ב. עיגול ויותר והענין כו' עי"ע בזה בשפרו דעת חבונות דף ל"ז ד"ס יכולנו להשיג כו' כל הענין שם : ל"א. מן העיגולים. וההנהגה עם היסוד. (כ"ל שז"ל). (פ') שההנהגה לריק להבין אותה מן המראס היסודי : (י"ג ע"ב) א'. שלא יאחר אדם שחם יסיה לו ג' נגלים יסיה יותר טוב וכו' שפירש כו'. י"ל שז"ל : ד'. המדות הסס מה עיגוס. (כ"ה זכ"י) : מ"ו. סמונה סזס והוא האור הא'. (כ"ה זכ"י) : ב' והוא מה שאמרתי למעלה (כ"ה זכ"י) : ל"ז. איך בינה הויתא לפועל כ"א בפ"ע בלא קשר שיתקשר עם חזריו, (כ"ה זכ"י) (י"ד ע"א) ו'. וחינו במה שהורשית התבונן. הוא לשון גמ' חגיגס י"ג ע"א : ב"ו. הנה המדרגה הא' אחר הסעלס הוא האחד להתקרב אל הסוף כל"ל. (ופ') כשהולכים להתקרב אל הסוף הלקך וקרוז כסדר תסיה הרשונה כסדר כסדר. והוא היותר רחוק עדיין מן הסוף כו'. ומ"ס ומפני היותה רחוקה מן הסוף נקרא מלכות. פ' כשנמנה המדרגות למפרע ונתחיל מן הסוף ונלך למפרע ונקרא הראשונה כתר. וכסדר למפרע תסיה היותר רחוקה מן הסוף אחרונה. באופן זה ובצחינה זאת נקרא הכתר מלכות) : ל"ח. הא' הוא תמיד. (פ') כוונתו. שהיכיר בפנים שני מני אור חזר אופן הא' אור יסר. רק שאחר שירד כו'. והב' שזס אור אינו מפלים כו'. ועי"ז כתב המחבר שאופן הראשון הוא תמיד. ואופן שני זה הוא רק בהתאכל (כו') : (ע"ב) ב'. בסוודר הוא יורד בלא שזס חסרון. (כ"ה זכ"י) : י"ב. יורד כח השורש עד המקום נראה

(נראה שכל"ל. פי' עד המקום שראוי משם ללכת הערך, וכלשון זה אמר לעיל שורש ח' ובשמוע' למקום כו'). (ש"ו ע"א) י"ח. תחת הסדרים ההם (כ"ה ככ"י): ב"א. יס המחשבה בלדס והיא נעלמת וגלויה ע"י הדיבור כל"ל. פי' בלוקה משל מן האדם למטה שמחשבה יס מחשבה בלדס והיא נעלמת ורק מתגלית ע"י הדיבור ומה עושה משל למעלה וכמו שמסיים אח"כ (בשורה כ"ה) כך למעלה סדר ח' כו'. שם. וגלויה ע"י הדיבור (כ"ה ככ"י): (ע"ב א'. שאין לחקור עליו כל"ל, הוא לעיל ככ"י יד טו: (ט"ו ע"א) בפנים ס' כ"ד. רצוצים. בענין המשיך פעולה חוץ ממנו, כ"ה ככ"י וכל"ל, ותיבת הנלמס הוא לין על התחלת הסימן במה מתחיל לדבר וכמו שמיין קודם סימן לא. אחד קדמון. וס"ת. ואח"כ מתחיל הדיבור המשיך פעולה חוץ ממנו, וכל"ל בספירות: (שם בפ"י) כ"ג. כל ידיעה מהו במראה, גנון המראה והמשל הנכרך לדעת להבנת הספר מכאן עד סימן לא. תלמוד בע"ז היום שער עיגולים ויושר עוף שני: (וע"ע בספרו פתחי חכמה ודעת גנין המרכבה התחלת מלכה ח'): (ע"ב ו'. שהוא הכיפה לביראה עזב, כל"ל שכל"ל. וכלשון זהם כתב למעלה סוף עמוד ח'): י"ד. אותו ויס מי שהוא כולל מלד שהוא הפכו וכולל אותו. (כ"ה ככ"י): (י"ז ע"א) א'. האור. ר"ל האור שאמרנו למעלה. כ"ה ככ"י. (ומבואר לעיל כי ו' ז'): י"ג. אס תאמר כן לא תוכל לקרוא (כ"ה ככ"י): י"ד. ואין האותיות דבר עלמיו (כ"ה ככ"י). ונראה שכל"ל ואין האותיות השם דבר עלמיו כו'): ב"א. הוד עלס דבר המסתתר (כ"ה ככ"י): (ע"ב י"ט. רשמו. והאמת הוא שלא נוכל. (כ"ה ככ"י): ל"ג. בכל כמו מלכות ח"ס ב"ה. (כ"ה ככ"י): ל"ז. שהוא כמו חק האחרון (כ"ה ככ"י): (י"ח ע"א) ט'. מה שהקדמנו למעלה, בסימן ה' ז': י"ד. ט' פועלות נבדלות (כ"ה ככ"י): ב"ט. סוד המלח זה הרשמו, (כ"ה ככ"י): ל"ד. הנקרא מקום כו', ע"ע בספרו דעת תבונות דף י"א ע"ד ודף י"ב ע"א וע"ב: (שם בפנים) א'. והוא פניו מאור ח"ס כל"ל: (ע"ב י"א. והוא מה שאמרנו אח"כ (כ"ה ככ"י). [י"ט ע"א) ד'. אלא תגיד אה הרשמו (כ"ה ככ"י). פי' לשון תועה שמתנועע על ידו: י"ב. אלא לפי הבנתו וע"כ (כ"ה ככ"י) המוקדם וכל"ל): ב"ו. וכן זרנו"מ שהבאתי למעלה בענין הנשמה כוונתו לרע"מ פתח דף רנ"ז ע"ב סמוכא לקמן ס' כט דף כ"א ע"ב ע"ש: ב"ה. בני דברים פועל ח"ס ופעולתו, ע' זהם בספרו דעת תבונות דף י"ד ע"א: ל"ז. נקודות ההפסק נדפס בטפות וז"ל. בהעלס שלימותו יס מלאות לרע. ובהגלות שלימותו לרע חוגנו עוד. כבוד כו'. (ע"ב) ל"א. אלא תועגע מה. (כל"ל): (ב' ע"א) י"א. בנשמה הזאת הכל. (כ"ה ככ"י): י"ז. האור הנמשך. והרשמו. הרשמו הוא (כ"ה ככ"י): (ע"ב) ל"ד. ופניו והיוון. והעיקר מבחין (כ"ה ככ"י): (בא ע"א) י"ב. וזאת היא הבחנה ב'. הבחנה ב' כל ספירה (כ"ה ככ"י): ב"ט. ובתיקונים ענין. הוא בהקדמה שניה של תיקוני זוהר בהפלת אליהו ז"ל: (ע"ב) ב"ה. עינים פועל כל הפעולות (כ"ה ככ"י): (ב"ב ע"א) ב"ב. המונבז ועיניו התקשרו. (כ"ה ככ"י): (ע"ב) ג. לבירוא כל הנבראים. וזהו (כ"ה ככ"י): ה'. מספיק לכולו. כל"ל: י"א. להבין לו שורש. (כ"ה ככ"י): (ב"ג ע"א) ל"ז. אלא לישראל לבד. (כ"ה ככ"י): (ב"ד ע"א) י"ב. עולמית ובנינים הוא שהוקן. (כ"ה ככ"י): י"ד. דרך ח' הוא. שבהפסק לפי ענינו (כ"ה ככ"י): ב"ה. השלס שבהנצחה (כ"ה ככ"י): (ע"ב) י"ט. והוא. וישיבה כח. (כ"ה ככ"י): ב"ו. הכל אס הים רועה, וב"ב כשירלה (כ"ה ככ"י) בדפוס הקודם, וב"ב ר"ת ובמסרה בימינו: (כ"ה ע"א) ג'. חסרונותיהם שזה עיקר וזה שורש. (כ"ה ככ"י): ל"ה. שהוא כולה מלאות כל קלוקל. (כ"ה ככ"י): (ע"ב) ל"ג. הכס בתיקונים אמרו נית כו'. הוא בתיקון נ"ז. (ב"ו ע"א) א'. וכל שמהן שוי כינויך לשמה דא, ובזר"מ פ' פתח רנ"ז ע"ב (כל"ל): י"ט. כל אחד מהם כבוד חילנות בפ"ע (כ"ה ככ"י): (ע"ב) מ"ו. ח'. וז"ש שם הוי. (כ"ה ככ"י). וכונתו לתקן שם תיקון ל"ז: י"ח. וכמה קמראגוס כל. כל"ל: י"ט. במקומו, וז"ש שם ובגין דא. (כל"ל): ב"ד. עולמות שלמים, חילנות שלמים כל"ל. (כ"ה ככ"י): ל"ג. בדרך הכללי כבוד (כ"ה ככ"י): ל"ד. והעבודה כולה תלויה. (כ"ה ככ"י): (ב"ו ע"א) א'. על מנין עשר. (כ"ה ככ"י): י"ב. הסדר הא' יס. (כ"ה ככ"י): ב"א. לפי מה שהם מתקיימים, (כ"ה ככ"י) (פי' לפי מה שמתקיימים ההל"ס כן ונלמות הפעולות) ב"ד. הנשמה שהקן מלאות. (כ"ה ככ"י): ב"ט. מיד שנסתב נסדר ע"ה (כ"ה ככ"י): ל"ח. ל"ט. הכל בא וגללל תחת סדר השם. ואח"ן. (כ"ה ככ"י): (ע"ב) התחלת העמוד. הפנים עשויים להאיר, כל"ל: ה'. ההנהגה. וברי חזון. (כ"ה ככ"י). פי' שהוא קושיה על הקודם והרי כו'. ומתקן ע"ז אך הענין טו': (כ"ה ככ"י) (ב"ח ע"א) ב"ג. לפי ענין השושים וזה שאין חנו מדברים, ומה שאנו מדברים, עכשיו, (כ"ה ככ"י)

זכ"י: ל"ו. וזה מ"ש בע"ח אך המסכיל יבין כו'. הוא לשון עץ חיים שער ט' נ"ח/א' סוף פרק
 טו' (וכ"ה בחלוקת חיים סט): שם. ואור זה נקרא כ"ג (כ"ה זכ"י) וכ"ה לשון עץ חיים סט):
 ר"מ. בלא מסך לפניו להרגיש (כ"ה זכ"י): (ע"ב) ב'. לפי ענין הבקיעה (כ"ה זכ"י):
 י"ג. רק שנדע שזה הדבר (כ"ה זכ"י): ב"א, שמחיות השיעור שיעור להנהיג (כ"ה זכ"י):
 ל"ו. ואין הנשגה מוספת שם (כ"ה זכ"י): (ב"מ ע"א) ב'. שנסתדר בפנים. ע"כ יקבילו
 (כ"ה זכ"י): ח'. שלהם שהם יולאים מחוכם ככל (כ"ה זכ"י): ב' אור"א מל"א דרך זיווג.
 ז"ל מל"א דרך זיווגיהם (כ"ה זכ"י): (ע"ב) ל"ד. כראוי. משא"כ קודם (כ"ה זכ"י) וכ"ל):
 ל"ע"א) א' בפנים. המעצרים שיעורים דרך שם המאורות (כ"ה זכ"י): ל"ד. והמיקון הוא
 להיות (כ"ה זכ"י): (ע"ב) ג'. נ"ל שז"ל. כאש לוהט שנותנין עליו: ה'. נקדחת ההפסק נדפס
 בטעות. וז"ל הוא שם, ע"כ גם היוולד: ב"ה. שאין האור עושה (כ"ה זכ"י): ל"ח. אלא
 שבקלות ירגישו (כ"ה זכ"י): (ל"א ע"א) ג'. ואח"כ הוסם הסיבוב של הרוח הסובב על כל
 התקנים (כ"ה זכ"י): י"מ. בחוקים שיש להם (כ"ה זכ"י): ב"ו. בצחינת ספר הפנים בפנים
 (כ"ה זכ"י): (וכלשון הזה כתב למעלה בס' ל"ב: ב"מ. בצקיעה החושים ע"כ כל מעשה
 (כ"ה זכ"י): ל"ג. שהכחות המקבילים לע"כ (כ"ה זכ"י). פי' הכחות שהם כנגד ע"כ דס"ג):
 (ע"ב) ה'. שזריך לחיבור הקו (כ"ה זכ"י): ו'. לריך שיתחבר ויתגבר (כ"ה זכ"י):
 מ"ו. שנתקן חק (כ"ה זכ"י): (ל"ב ע"א) ג'. ג' בחינות מע"כ. (כל"ל) פי' ג' בחינות
 מע"כ דס"ג. שהם טעמים עילויים וטעמים חמלעים, וטעמים תחתונים, ובחינה א' מוט"ג
 דס"ג כו': י"ד. כי לא נראה ויכיר שם שום שורש כלי (כל"ל): ל"ו. עכ"ז רק כשנשלם
 (כ"ה זכ"י): (ע"ב) ו'. שפי' בל"ז כד אכתש אומנא כו'. כל"ל וכ"ה בחדר זוטא רל"ב ע"כ:
 מ"ו. שזכר רש"י. הוא בל"ז שם: מ"ו. לוקחת סוד דמות אדם (כ"ה זכ"י): ב"ו. מחשבה
 זריקת נילונין (כ"ה זכ"י) וכ"ה בזרע פקודי דף ר"ד ע"כ: (ל"ב ע"א) י"ג. מתפשטות לכל
 העולם (כ"ה זכ"י): מ"ו. נ"ל שז"ל. הדבר הזה עלמנו שיהי' שרשי ההנהגה ט': ב"ה. שנתת
 שורש. כל"ל: ב"מ. נפסדים ונבטלים מחמת (כ"ה זכ"י): ל'. נ"ל שז"ל. הנמלאים בשיעור
 העליון: (ע"ב). י"ג. אבל הוא מוכן (כ"ה זכ"י): י"ד. ההפסק מעצבים על ידיהם איזה
 (כ"ה זכ"י): מ"ו. שנתבדרים תמיד (כ"ה זכ"י): ב"א. מה שכתבנו ענין (כ"ה זכ"י):
 כ"ג. זה פסוק כבר כתבנו למעלה שכל הדברים (כ"ה זכ"י): ב"ח. ביד בני האדם. וכשכבר
 יהי' נגמר (כ"ה זכ"י): (ל"ד ע"א) ל'. בפעולת מה. אך כ"א ענינו (כ"ה זכ"י):
 ל"ו. וכמ"ס למעלה בס' ל"א. כל"ל: (ע"ב) בפנים. כל נצרה הוא רק לכבוד הצורה כו'
 ע' דעת תבונות דף כ"ב ע"ג: (בפירוש) ב"ח. ולריך חק אחד כללי (כ"ה זכ"י): ל"ה להמלאה
 כמו ענפים. לנאורה ל"ל להמלאה. (והפסדים הם) כמו ענפים כו': ב"ב. העולמות בהם
 הפסדים כל"ל: (ל"ה ע"א) ח'. עם כל תולדותיהם הליכיים. זכ"י תולדותיהם והליכיים:
 מ'. בדרך הדגה. מלך אחר מלך. התחלתם נבוקדים שהוא (כ"ה זכ"י): (ע"ב) ג'. ה' לו
 ליפרט לפרטיו (כ"ה זכ"י) וכ"ה בפנים כאן): ב"ו בזה הדגה. כי כח מה שמוציא הליכיה הוא
 פחות מלך בריאה אך מלכד ההדרגה יש להם ענינים כל אחד מוציא תולדה בפ"ע (כ"ה זכ"י):
 (ל"ו ע"א בפנים) ד'. לחזור בכל לטוב כל"ל: (ל"ו ע"א) מ'. בכל יום. ולפי המיקון (כ"ה
 זכ"י): ב"ג. והוא בגודל אמתם (כ"ה זכ"י): ב"ה. לריך לפרט יותר בפרט עניניהם (כ"ה
 זכ"י): (ע"ב) ל"ב. בכלל מאהים מנה והתחתון נכלל גם במעלה ממנו הרבה מכל מקום אינו
 (כ"ה זכ"י): (ל"ח ע"א) ב'. לפי ההדרגה (כ"ה זכ"י): י"מ. ה' להמלאה גם הס"א (כ"ה
 זכ"י): ב"ד. וכ"ס זה העולם (כ"ה זכ"י): ל"א. בהדרגה זה תחת זה כמיני (כ"ה זכ"י):
 (ע"ב) ל"ה. אלא אורו ימסך דרך צי"ע (כ"ה זכ"י): (ל"מ ע"א) י'. ההשתלשלות בצחינה
 אחת הם לבושים וצחינה אחת כשהם שולטים הם עולמות בפ"ע אבל אעפ"כ שתי הצחינות
 נזקקות בהם בכל פעם, אך כאן אותה הצחינה עצמה שהם צסוד לבושים נבחים לעולמות בפ"ע
 נמלא חסר מהם צחינת לבוש לגמרי והוא מפני שהחסר מהסגוף המתלבש כת"ש כו' (כ"ה זכ"י):
 (ע"ב) בפנים. כל מדרגה היתה מניחה ענין הולאת סרע כו' ע' בספרו דעת תבונות דף י"ע
 ע"כ וע"ג וצדק כ"ד ע"ג: בפירוש שורה מ'. לו ההילוך ההוא. כל פרט ופרט (כ"ה זכ"י):
 והי' של ליחא סט): י"ז כ"כ זמן כמו כ"כ מדרגות כל"ל: (מ' ע"א) ל"ד. שהרע עומד יכול.
 ל"ל שהרע עוד יכול: (מ"א ע"ב) יו"ד. ב"ס. הוא ר"ת בידי שמים: י"א. אלא כדי שיהי'
 מקטרג (כ"ה זכ"י): (מ"ב ע"א) י"ו. מה שהי' סיבה לחסרון כל"ל: (מ"ג ע"א) יו"ד. הנה
 תחזור המדרגה (כ"ה זכ"י): מ"ו. ובעליון נכלל התחתון אעפ"כ ענינה של התחתון חושה
 מתגלה

תִּיקוּנִים וְהַשְׁמָטוֹת

מִתְגַּלֵּה בַעֲלִיּוֹן כִּי הַעֲלִיּוֹן פּוֹעֵל בְּצַחֲנוֹתָו וְהַשְׁמָטָה לֹא הֵנִיעַ שָׁם לְהוֹלִיץ הַתַּחֲתוֹן עַ"כּ תּוֹלְדוֹתָיו לֹא הָיוּ
יוֹלָאִין מִהַעֲלִיּוֹן וּבַהֲיוֹת הַכּוֹנֵס לְהוֹלִיץ הָרַע כּו' (כ"ה זכ"י) : כ"ב נִמְלָא בַּהֲדַרְגָּה תַּחַת (כ"ה זכ"י)
(ע"ב יו"ד) : דִּי שִׁתְרָאָה כַךְ (כ"ה זכ"י) : ל"ד הָרַע כִּשְׁתַּפְּסָטוּ כְּחֻתִּיהֶם (כ"ה זכ"י) : (מ"ד ע"א)
ב' אֵל בִּירור הַיְדִיעָה הַאֲמִיתִית כִּכְבֵּד נֹדַע הָאֵמֶת בְּהַרְשׁוֹתָהּ (כ"ה זכ"י) : ח' הַעֲוֵנוּ הָאֲמִיתִית
וּכְמִפְּרָשׁ כִּלְיָ. כ"ב רַק שְׁהוּר כ"א נָשׂוּ מִן הַנִּשְׁמָה כ"ה זכ"י, וְעֵינַי פִּתְחִי כְּחֵמָה וְדַעַת דָּק כ"ד
ע"א. (ע"ב) י"ט הַכִּנְסָת הָאֵל (כ"ה זכ"י) : (מ"ה ע"א) בַּפְּנִים ד' תְּמִיד כַּחַס הֵטֵב (כ"ה זכ"י) :
בִּפְרִיֹשׁ יו"ד. הַגְּבֻלָּה מִשְׁתַּחֲוֶה וְזֹת הֵן הַמּוֹלִידִים כו' (כ"ה זכ"י). שו' וּמִן הַיִּסּוּד הַבְּנִינִים. ע' סִפֵּר
יְיֹרֶה פֶּרֶק ד' מ"ג וּבְמִפְרָשִׁים שָׁם : (ע"ב) ל"ב הֵם מֵה שֶׁאֲמָרוּ הַכֵּל ה' מִן הָעֶפֶר. הוּא בְּמַדְרַשׁ
קֶסֶת ג' כ'. ל"ג לְמַדְרַגָּה זֹת לְהִיּוֹת כִּלְיָ. (מ"ז ע"א) מ"ז לוּ מַעֲנִיתָהּ שֶׁל אִימָא (כ"ה זכ"י) :
כ"ד וְכֵן סוּד הַשְּׁכֵת וְהֵינִי הַשְּׁכֵת הַגְּדוֹל (כ"ה זכ"י). (ע"ב) ד' אִישׁ לְבַלְעוּ מִקְלָסוֹ. נִקְדַּחַת
הַהֶפֶסֶק שֶׁבִּין תִּיבַת אִישׁ לְבַלְעוּ הוּא ט"ס. ל"ה ע"כ הָרָאָה עֵינַי זֶה (כ"ה זכ"י). (מ"ז ע"א).
י"ב הַשְּׁרָאָה אִימָא כִּלְיָ. י"ז וְגַם כּו' רִאמֵּר (כ"ה זכ"י). כ"י לַעֲשׂוֹת כֹּאחֵד דְּכַר בּוֹחֵד (כ"ה זכ"י)
זכ"י) : ל"ו שְׂרַסֵּס שָׁם. (תִּיבַת לֹא לִימָא זכ"י). מ"א אֵלָּא אִשׁ יֵשׁ פִּירוּד ח"ו (כ"ה זכ"י) :
(ע"ב). ב' עֵינַי תִּיקוּן כּוֹלֵס (כ"ה זכ"י). י"א כִּי זֶה חֲסָרוֹן בְּשִׁרְשֵׁי הַבְּרִיּוֹת וְזֶה כו' (כ"ה זכ"י).
פ' שו"ת הֵם שִׁרְשֵׁי הַבְּרִיּוֹת וְג"ר הֵם מִתְקַיֵּים אֵת זִמְתָּ וְלֹכֵן נִקְרָאוּ תִיקוּיֵיהֶם תִּיקוּיֵי הַשִּׁרְשִׁים פ'
שָׁם מִתְקַיֵּים שִׁרְשֵׁי הַבְּרִיּוֹת : כ"י אֵלָּא קִקְוָלִי הַנִּמְלָאִים כִּלְיָ : בַּפְּנִים סִימֵן נ"ד, וְזֶרֶה שְׁלֵמָה
אֵלָּא מִינִי כַּח זִלְתִּי בְּלִמָּה (כ"ה זכ"י). (מ"ח ע"א) בַּפְּנִים שׁוֹרָה ו', הוֹרָאָה שׁוֹרָה שֶׁ זֶה
הַע"כ וְזֶה הַכֹּחַ הַיּוֹתֵר חָזָק שָׁמָּה (כ"ה זכ"י) : בִּפְרִיֹשׁ שׁוֹרָה ב"ד, וְהַעֲטֵס בְּאֹחֶס הַשְּׁלִיטוֹת נִמְשָׁךְ
זכ"י לִימָא תִיבַת הַשְּׁלִיטוֹת. וְנִרְאָה שֶׁלִּיל בְּאֹחֶס הַמִּסְפָּרִים נִמְשָׁךְ : ל"ה כִּשְׁתַּחֲבֹד גַּב הַיּו"ד אֲחִיתוֹת
שׁו' (כ"ה זכ"י). (ע"ב) בַּפְּנִים ג'. וְזֶה מִרְאָה שֶׁלֵּכֶל אֶחָד יֵשׁ (כ"ה זכ"י) : בִּפְרִיֹשׁ ל"ג.
ח"ב וְזֶה מִרְאָה וְזֶהוּ הַבְּנֵת הַחֶלֶק הָא' : ח"א יֵשׁ כּו' ב' הַבְּחִינֹת (כ"ה זכ"י) : ל"ז בְּמִלּוּיִים
עֲלֻמָּס, א"כ תִּקְשֶׁה זֶיִן (כ"ה זכ"י) : (מ"מ ע"א) י"ט, אֵךְ בְּהַמְלָאִים כו' (כ"ה זכ"י). לְמַמָּה
בְּהַעֲרָה א"כ רִאשִׁית מִלִּיאָחֶס הוּא כִלְיָ (וּכ"ה זכ"י) : ע"ב) בַּפְּנִים. אֵת נִשְׁאִיו. ע"כ מִכָּאֵן
(כ"ה זכ"י) : בִּפְרִיֹשׁ ו'. זֵלְלָהִי שָׁם סוּד ח' ו' וְדוּד (כ"ה זכ"י). וְהוּא ר"ת אֲבִרְהָם יִלְחָק וְיַעֲקֹב
(וְדוּד) : מ' שִׁמְכָאֵן יִרְדּוּ בְּחִינּוֹתֵיהֶם כְּלֻקָּמֵן (כ"ה זכ"י) : כ"ו הַשְּׁמָחַת הִיוּ נִמְנִים אִו לֹא הִיוּ נִמְנִים
כִּלְיָ (כ"ה זכ"י) : ב' יֵשׁ ע"א) ג'. הַמְלָכּוֹת גּוֹרֵמֶת הַתִּיקוּן (כ"ה זכ"י) : י"ג אִשׁ הוּא מִתּוֹקֵת מִמֶּנּוּ
כֹּל הַשְּׁמָחָה מֵה שֶׁלָּא יֵשׁ בְּחֶסֶד וְאִשׁ אִינוּ מִתּוֹקֵת מִמֶּנּוּ כֹּל הָרַע. וְהֵאָשׁ בְּךָ הוּא (כ"ה זכ"י).
ב"ו שְׁמַמ"ק תִּבְרִין ר"ל מִבְּחִינַת זֶיִן מַלְכוּת זִלְא חוֹבִיר אֹר הַזִּכֵּר שֶׁלָּה (כ"ה זכ"י) : (ע"ב) ג'.
הִים זֶה עֵינַי ז' כִּלְלֹת הַהֶנְהָגָה (כ"ה זכ"י). ו' הַתְּפִירָה בְּדַבְרֵי הַרֵב זֵלְלָהִי (כ"ה זכ"י) : ח'
הַזִּכֵּר נִכְלָל כּוֹלֵו בְּמִיָּה (כ"ה זכ"י) : כ"א כְּמִיָּה זֶה לְמַעֲלָה. הוּא בְּסִי' ל"ב : כ"ח אִין מִשְׁפִּיעִים
עַד שִׁיחֲבָרֵם (כ"ה זכ"י) : (ג"א ע"א). ה' עַם אֲבָא שְׁפִיר הַתַּחֲקֵבֵל שְׁלֹ (כ"ה זכ"י) : (ע"ב).
ז' וְשׁוֹרֵם מֵה שֶׁהִ' בְּעוֹלָם (כ"ה זכ"י). זִלְא קוִין עַל תִּיבַת מ"ה) : ל"ב הַאֲוֵרוֹת יִכְלִים לַתִּקָּן (כ"ה זכ"י)
זכ"י) : ל"ה כִּי כִשְׁתַּחֲשֹׁנו הַאֲוֵרוֹת (כ"ה זכ"י) : (ג"ב ע"ב) ב' נִלְ שֶׁלִּיל וְהַקְבָּה אֹדֵם. וְפִי' הַעֲנִין
הָאֶחָד כו' : (ג"ג ע"א) ג' הַנּוֹק' הַמַּעֲלָה אֹחֶס כִּלְיָ : ל"י כְּרָאִי בְּסוּד קוִים (כ"ה זכ"י). (פ' קו סִימֵן,
וְקוּ שְׁמַחֵל, וְקוּ הָאֲמַלְעִי, וְלֹא זֶה תַּחַת זֶה) : (ע"ב) בַּפְּנִים, תִּיקוּן כֹּל דְּכַר כו' לִידֵם כו' ע' סִפֵּר
דַּעַת מִבְּחִינֹת דָּק ב"ד ע"ד ד"ה הַרֵב הַגְּדוֹל כו' כֹּל הַעֲנִין וְבִדָּק כ"ה ע"ב וְבִדָּק כ"ו ע"ב ד"ה וְדִלִּי
הַעֲבָה כֹּל הַעֲנִין וְבִדָּק כ"ו ע"א ד"ה תְּרַאֵי כו' : (ג"ד ע"א) י"ב. הַמַּהֲנִיגִים אֹחֶס (כ"ה זכ"י)
וְנִלְ שֶׁלִּיל וּמַהֲנִיגִים אֹחֶס) : י"ז לְפַעֲלוֹה אֲחֵת אִו לְתַנְאִי פַעֲלוֹה אֲחֵת אֵךְ כְּמוֹת הַכֹּחַ (כִּלְיָ).
וְהַמּוֹקֵף בְּעִיגוֹל לִיל מוֹסַגֵּר בְּמִרְבֹּעַ) : כ"ד הָאֶחָד שֶׁהִיאָחֻז כִּלְיָ : כ"ח נִלְ שֶׁלִּיל שְׁמַה שְׁתַּחֲבֵר כו'.
ל"ג ח"א. קִפּוּל רִגְלֵי ח"א. וְהוּא עֵינַי קִפּוּל רִגְלֵי ח"א : ח"ב וְהָאֲרוֹת כו' (כ"ה זכ"י) : (ע"ב)
ל"ג כְּמוּ הַמְלָאִכִים. מַדְרַגָּה ח' יוֹתֵר תַּחֲמוּסָה (כ"ה זכ"י). פ' כֹּל הַדְּבָרִים אִשׁ מַדְרַגָּה ח' לְמַעֲלָה
מִמֶּה שֶׁהוּא עֲכָשׂוּ אִו שְׁהִ' מַדְרַגָּה אֲחֵת לְמַמָּה פ' הַדְּבַר מִתַּחַסֵּס מִיד. בְּדֶרֶךְ מִשֶּׁל הָאֵלֶם אִשׁ
הִ' בְּמַדְרַגָּה ח' יוֹתֵר לְמַעֲלָה מִמֶּה שֶׁהוּא עֲכָשׂוּ אִז הִ' בְּמַדְרַגָּה עֲלִיוֹנָה וְלֹא הִ' כו' יֵלֵךְ הָרַע
כְּמוּ הַמְלָאִכִים, וְאִשׁ הִ' הָאֵדֶם בְּמַדְרַגָּה ח' לְמַמָּה מִמֶּה שֶׁהוּא עֲכָשׂוּ אִז הִ' בְּמַדְרַגָּה תַּחֲתִיגָה כְּמוּ
בַּהֲמָה (ג"ה ע"א) בַּפְּנִים ח' ע'. פִּרְלֹף הוּא מֵה כו' כ"ה זכ"י וְכִלְיָ, וְתִיבַת שְׁבַרְפִּלּוֹסִים
מִיּוֹתֵר : בִּפְרִיֹשׁ לְמ"ה. הַעֲנִין בְּהַסְפִּירוֹת נַעֲשֶׂו פִּרְלּוֹסִים כִּלְיָ : (ע"ב) ל"א מִן הַעֲטֵב כְּנוֹן כֹּל
עֵינֵי הַמַּדּוּת (כ"ה זכ"י) : שֵׁם וְכֵן עֵינֵי הַמַּדְבָּרִים סוֹף דְּכַר כֹּל מֵה שֶׁאֲפָשֵׁר כִּלְיָ (וּמִשֶּׁם הַמַּדְבָּרִים
פ' כִּי הָאֵדֶם לְחַפּוּקִי הַנּוֹמָה וְהַיּוֹע' לַעֲלֹל סִי' ג"ב : ד"ה הַהֲזָרָאוֹת ע' לְקַמֵּן סִי' ק"א) : (ג"ו ע"א)
וְהוּא עֵינַי הַשִּׁנּוּי הַזֶּה (כ"ה זכ"י וְכִלְיָ) : ח' אֲחֵר עֵינַי הַתַּחֲקֵלָל לְתַקָּן כִּלְיָ (וְתִיבַת הַמִּקְבֵּל הוּא
מִיּוֹתֵר

תיקונים והשמטות

ג

מיותר וליתא זכ"י: יד להסד וזהו לר"ך להפך (כ"ה זכ"י): (ע"ב) בפנים ולהסדיו על ידי
הסגה, ח' מהם מיותר, או לגרום ולקיימו ולהסדיו או לגרום ולקיימו ע"י הסגה: בפירוש
ט', כי הם המעוררות ראשונות וכפי המעוררות הם ממשיכים (כ"ה זכ"י): (ג"ו ע"א) בפנים
ס' ע"א שורה ג' שנעשה משניהם גוף א' (כ"ה זכ"י): בפירוש ד', שלחיתם משהיג האלילות
(כ"ה זכ"י): ח' ע"י הסגה זכ"י ולהסדיו: ט ענינו, ומתחלה זכ"י (כ"ה זכ"י): (פ"ו) מתחלה
נפרס זכ"י: י"ג וז"ל שנתחברו זו (כ"ה זכ"י): (ע"ב) א' למי שמחכוניס אליו. ע' דעת חזונות
דף למ"ד ע"ג: ג' חינו חלל כעומד אחורי כתפות (כ"ה זכ"י): ד' חין זה משך פנס (כ"ה זכ"י):
למ מה שנעשה מוסף או קלוקל או תיקון בהסגה (כ"ה זכ"י): (ג"ח ע"א) ו' ויוודע השמט
(כ"ה זכ"י): יב לתקון שה' מתקרב (כ"ה זכ"י): (ע"ב) ו' מה סי' לורך (כ"ה זכ"י): יז
סגרהם בסדר הדיבור כמו (כ"ה זכ"י): שם, וטיון שים סדר פרט (כ"ה זכ"י): (ג"ח ע"א)
בפנים סי' צב, לדיק וטוב לו כ' ע' דעת חזונות דף ל"ב ודף ל"ג ודף ל"ד: (ע"ב) יח ז'
מתגלים וז' נעלמת, פ' שחושב כאן ז' דברים ודבר הב' הוא מתגלה ודבר הא' היא נעלמת:
כ', צורוס אך אחר צירורס (כ"ה זכ"י): (ב' ע"א) בפנים ג' הפרופוס מורכבים כך (כ"ה
זכ"י): וזכ"י בפירוש בהסגה ו': שם בפירוש שורה ב' ומה יתן לקרות (כ"ה זכ"י): כז
גורמת הספיקות האלה (כ"ה זכ"י) וצדפוס ראשון וז"ל: (ע"ב) י"ב מדבר אל הפכו (כ"ה
זכ"י): (ס"א ע"א) בפנים ד' מה שים זה כי נראה שים זה חיבור זה ונראה שים זה חיבור
אחר ואפי' הפכו מזה (כ"ה זכ"י): ו' שחין עומדים עליה ונראה שהוא צדך אחד ונראה שהוא
צדך אחר ומכאן כו' (כ"ה זכ"י): ט' אלא נראה שהוא כך ונראה שהוא כך צדך כו' (כ"ה
זכ"י): בפירוש ל'. לפי שההפך עומד (כ"ה זכ"י): (ע"ב) יב כל גזוין זה, כך נאמר (כ"ה
זכ"י): בא עומדים לפטומותם בהעלס, (כ"ה זכ"י): (סב ע"א) בפנים ה' עד שיגיע אל הסוף
(כ"ה זכ"י): (ע"ב) בפנים ד' רק ככה המליחו לנד (כ"ה זכ"י) (פ"ו) במה שא"ל המליח לז"ח)
בפירוש ד' עד שיטחו מגלגולס (כ"ה זכ"י): טו לל שז"ל לא היתה קווס לעולם: לג כי אם
אז כו', הוצת אם ליתא זכ"י, ונראה שז"ל ואם כן סי' אז ה' לר"ך כו': (ס"ד ע"א) בה כל
סיבוב הגלות הסוף (כ"ה זכ"י): לב פ' כדי שיוכלו המעשים (כ"ה זכ"י): (ע"ב) ב' עד שכל
מה (כ"ה זכ"י): (ס"ה ע"א) ה' המתקלה כז"ל הוא לעיל זכ"י: יז שיהא חק ח' מן העולם
(כ"ה זכ"י): בא המתלכטים צטעור פרוקס (כ"ה זכ"י): ב"ד כזר אמרנו, הוא לעיל זכ"י
י"ד מ"ו: טו מה שזכ"י ויותר מכל לזכ"י אחר דברי הקדמה על הזכ"י שהוא מזה שיוכל לזכ"י
טעם, הזכ"י כו' (כ"ה זכ"י): (ס"ו ע"א) בפנים סי' ק"ב שורה ה' הארוחיסם סי' וס' מתוקנים
זמיוני עתק (כ"ה זכ"י): בפירוש ח' וחסלס ענינים בכל (כ"ה זכ"י): ב' כמ"ש בסדר ב'
הוא לעיל זכ"י: ל"ה: בה העתיק צולגולת בכלל ח'. וצפנים בכל פרטיהם (כ"ה זכ"י): למד
שים פרט יהיו כל הפרטים מתוקנים: (ע"ב) ד' פ' הימין שהוא הסהד שזו, להתגבר הוא למתק
הדון (כ"ה לסמ"ס זכ"י): ט' מה שים לבחר צפרעות (כ"ה זכ"י): (ס"ז ע"א) ב' הם עשויס להמשיך
האורות (כ"ה זכ"י): (ע"ב) ט' ומעלס את המדרגות שהוא מלכים מן העליון (כ"ה זכ"י): טו
כשזאים להעשות פרטופים (כ"ה זכ"י): שם האלה להיותם זאים כנגדם (כ"ה זכ"י) פ' לפי שהם
זאים כנגדם וצמקומס: יז הצבור, ומכאם מתחלקים (כ"ה זכ"י): בה האלה שלפניה, והיא
(כ"ה זכ"י): ב"ו והוא הראש לנד השמאל (כ"ה זכ"י): בח לחוך יד ענינים ימורים המלכים (כ"ה
זכ"י): ל"א וזה פסוק כי ז"ל לבדו (כ"ה זכ"י): ל"ה מליחת זה של הספמות, אחר כ' יעבר
(כ"ה זכ"י): (ס"ח ע"א) המתפסים נמלא (כ"ה זכ"י): ג' דון ויתקן להס (כ"ה זכ"י): (ע"ב) יז
יסו"ת ענינס (כ"ה זכ"י): יד שבארנו עניני זיוונים לר"ך לבחר (כ"ה זכ"י), ומוצת חו"א וז"ל
ליתא זכ"י): (ס"ט ע"א) ט' שלהם בשמות קטנות (כ"ה זכ"י), פ' בהשנים של הקטנות: יד
ע"כ לריבים שומלחו בהם שרטים (כ"ה זכ"י): (ע"ב) ז' שבאות כחות כמו מן הלהדן (כ"ה זכ"י):
בה האחרים לחימת שמקבל (כ"ה זכ"י): לא פ' אף על פי שהם ז' (כ"ה זכ"י): (ע"ב) יז
י"ג חומתי נעשה, והרי כו' (כ"ה זכ"י): בו ועוד שיינו לריכים לומר (כ"ה זכ"י): (ע"א)
ע"א) י"ו וכבר אמרו בהדי הולא כלר"ך לומר (והוא צבה קמא ל"ב ע"ב): (ע"ב)
בפנים סי' קכ"ד א' עיקר כל הסגהם כלר"ך לומר (וכ"ה זכ"י): ג' די להס להמלא זכ"י
(כ"ה זכ"י): (ע"ב ע"א) ח' שאבב המקן את ז"ל וחומת המקן את ז"ל (כ"ה זכ"י):
י"ד הדעת עלמו מתוקן ממילא (כ"ה זכ"י): י"ח והזכין מים כי די להס להמלא (כ"ה זכ"י):
בא צבחינת המלאס (כ"ה זכ"י): (ע"ב) בפנים א' הדעת עשוי כלל (וכ"ה זכ"י): יב נוסף בו
על ענינו שבתחלה (כ"ה זכ"י): בו ג"ל כלל ענין העתיק שבתוך ז"ל: (ע"ג ע"א) ה' ג"ל שז"ל
הכל

ברוך ה' אשר עזרנו עד כה התודה והשבח לה' ית"ש:

שייך למעלה קודם סימן ל"א להבין סגנון המראה והמשל השייך לסי' ל"א עד סי' ל"ו, תלמוד
בספרו פ"ה ודעת בתי המרכבה מלאכה א'. או שתלמוד בכללי חכמת אמת שדפוס ס"ס
מלאמות משם דף ד' בלו, ולהבין סגנון המראה והמשל השייך לסי' ל"ו והלכה עד סי' ל"ח, ^{תלמוד}

תלמוד בכללי חכמת אמת ה"ל מן דף ד' ע"ב ד"ה ונבאר עד דף ז' ע"ב ד"ה ונבאר, והנלך
 לסימן נ"ה עד סי' נ"ט תלמוד בכללים שם עד דף ט' ע"ב ד"ה ונבאר, והנלך לסימן כ"ב
 והלאה עד סי' ל' תלמוד בכללים שם דף ט' ויו"ד וסשיך לאחר סי' ל' עד סי' קמ"ו תלמוד שם
 בסופם :

תיקוני המעיות עד כללי חכמת האמת שנדרש סוף ספר מדרגות משה להרמח"ל ז"ל

(דף ה' ע"ב) שורה ב' אור המאזיל ב"ס שהוא בצי"ת כל"ל (ר"ת בלתי בעל חכמית). כג שם
לח ה' אלה במחנה כל"ל: בו כי הלא כל מציאות כל"ל. [וג"ל שז"ל כל מציאות הס"ח
איתו כו'] לו ויוכלו לקבלו לפעול ולהנהיג כל"ל: מ' הראשונה אלה הכח"ב החלקים. כל"ל:
(ו' ע"א) ב' שה' בו כח"ב מבחינת כך שאפי'. כל"ל. [וג"ל שז"ל מבחינת האזילות הראשון שאפי']:
י"ד וכשרה הוא ב' וח"ס השלישי, כל"ל י"א חין יש שום ספירה מבחינת זאת כל"ל: יב [וכן
עד"ז כל הפרטופים כל"ל שכל"ל]. יג נעשו מבחינת אזילות הב' מהבחינות הכלולות בספירות הנקודות
כל"ל: בד להיות דעת דבריהם והאור שלו ירד כל"ל: לג שהם נחשבים לאחד להיותם תרי כל"ל:
(ז' ע"א) בה שלהם, ובכח זה הרשימו כל"ל: לה מחזכרים ומתעלים ע"י תפלתו ה"ל: מב
מלך היות שום פנים כל"ל: (ע"ב) י"א לארבע פרטופים כל"ל: בב הסבירה הם י"א היותם:
(ח' ע"א) למ אנו מונים המדרגה הז' לבדה כל"ל: (י"ד ע"א) ג' כתר דבין שהם הס'
ראשונות שלו וג"ר דחכמה דבין ו' וד' ראשונות דבינה כל"ל: מ' נעשו מהספירות דמ"ה ובין
כל"ל: יג עתיק כלול מת"ה כל"ל. ימ מפני כך הנקבה שלו נתקנה כל"ל: לד בשמאלו ונמלא מ"ה
פרטוף שלם כל"ל: לו לא הארכנו כל האורך כל"ל: (ע"ב) בד נקשרים כולם כאחד עד שהכל כל"ל:
בח אחר ואינו רואה כל"ל: מב ונקשרים כאחד ושרשם כל"ל: (י"א ע"א) מו שכרת וחכמה לא
נמנו אלא לב' כל"ל: (ע"ב) יא יו"ד חולם, ה"י לורי וי"ו קמ"ך ה"י לורי ובמקוף כל"ל: (י"ג ע"א)
(ע"א) מ' לא ינוס ולא ייפן כל"ל: (ע"ב) מ' זה את זה אלה האמת הוא כל"ל: (י"ג ע"א)
(לד 25) יח כאן הוא צירורי ג' מלכים הראשונים שהם בלע כל"ל: (ע"ב) (לד 26) יח ונקרא
ואמת לפי שבו נמלאים ז' היותם במילוי ס"ג ועולים כמנין אמת ותראה מזה כל"ל: (י"ד ע"א)
מ' כמו שאמרנו באדרה כל"ל: לא הקליפות בלא חיות ויתפרדו מן הקדושה כל"ל: (ע"ב) בב
כי המדרגה הראשונה כל"ל: בג ישפיע בהם וזהו השפע כל"ל: (מ"ו ע"א) ז' למעלה שהוא בין
הכתפים משא"כ, כל"ל: (ע"ב) יח שדעת ה' שם בין הכתפים נחשבר כל"ל: (מ"ו ע"א) ד'
החומים בתוך היסוד ובלא"ה כל"ל: (ע"ב) בא נקודת ההפסק שבסוף השיעור אחר חיתת ספירות
הוא מעות. בח כרי שיעש"ה: כל"ל: (י"ג ע"א) כו והנה הם כולם מיני הארץ כל"ל: [ל' כל
שז"ל לנו שהספירות ח"ס ב' גופות שידברו כל"ל: לא שינא מגבול ההארץ ח' כל"ל גי'ל]
שורה אחרונה. וזהו כדאיתים והמתחן מולדת מן העליון אך כל"ל: (ע"ב) ר"ב שמושרת באדר
ההוא וזה מה שאמרנו שעיני הרשימו כל"ל: (י"ח ע"א) יג אך לפי ההנהגת היסוד חכמות כל
פעולה כל"ל: שם כשיגלה כבוד ה' שגא' בו אורך ה' כל"ל: [י"ז רבה כפעולה כל"ל שז"ל רבה
בפעולה]: ימ שגם זה הא"פ ואו"מ נכלל בה' כל"ל: לח אותיות סימן הוא לכלי או לשורש כלי
כל"ל: (י"ט ע"א) יא שבמרכז כמ"ש כי לריך כל"ל: י"ד ואלה הם הב' הסוגים שזכרנו כל"ל:
מו להחבר ולהודע והעולמות כל"ל: לח מיתת המ"ק שהוא כל"ל: (ע"ב) [ד' ואין שום דבר
קדוש, כל"ל שז"ל ואין שום דבר קדוש אלא]: מ' וכלל ענינו הוא כל היקין המזכרים והם. כל"ל:
(כ' ע"א) ו' אלה ביטול, ובז"ת שבירה כל"ל: יו"ד, נעשה בם בא"ק הנה כל"ל: שם תלוים
ועומדים מציבורו של ח"ק ולמטה ובזמן כל"ל: יב לעקביו של ח"ק מקום כל"ל: לד ונחשבים
כונס רק לחלקי גוף אחד שאינו שלם אלא בציבור כל"ל: מ' והאמת מכריע ובהם כל"ל:
(כ"א ע"א) ו' עיין שהכל נעשה מציבורי המ"ק כל"ל: [י"ח אך במחשבה כל"ל] שורה אחרונה
בבחינה מתוך פעולה כל"ל: (ע"ב) ד' והב' פרטיו וזוהו, וילא כו' כל"ל: י"ב כשבחין כל
החוקים הנדרשים כל"ל: לב העוס' כל חלקים, וזה כל"ל: לד ונימוס שחידש האדון כל"ל:
(כ"ב ע"א) ח' נמשך ענין היותם הארות וענין היותם מקורות כל"ל: (ע"ב) מ' שאינו אלא
מזדמן והולך כל"ל: בח אך ח"ס חוץ מאימא שיוכלו כל"ל: (ב"ז ע"א) ב' בדרגה מין הארץ
אחרת שסמך כל"ל: [יו"ד עיני הנשמה וע"כ נבחין, כל"ל שכל"ל]: מ"ב לא ישמעם לאו"ה אלא
מדרגות או"ה ישו כל"ל: (ב"ד ע"א) [יו"ה החד"ר הסתום בח"ס לגיוני, כל"ל שכל"ל]: בו כח
מציאות ההחומים והיינו כל"ל: בו העוסים כל המקרים המתרגשים בעולם כל"ל: בח היא כלל
מציאות

תיקונים והשטמות

מלאות התחתונים המקבילים המקרים כ"ל : [ד"ר לחשך בהנהגה. כ"ל ככ"ל : לח שאין לרדך
 במשפיע שאינו חסר כ"ל : מ' עד ח"ס כי שבו של כ"ל : שם מתעלה בה וכמ"ס. כ"ל :
 [מ"ב האדון ב"ה בשורש זה כ"ל ככ"ל] : [ע"ב] ו' ואמנם גם במשפיע יהי' כ"ל : יד לתחתונים
 כי ע"כ אינם כ"ל : [ב"ז כשהתחתונים בשלימותם הם כ"ל : לו ואין להם ענין כ"ל : למ כמו
 שזריכים בשאר הדברים כ"ל] : [ב"ה ע"א] לח אולי ז"ל. ומן השבירה כבר נזמנת ענין זה.
 (מ' שנספח ממע ע"י חסאי בני אדם כ"ל) : [ע"ב] ול"מ התחברות של הענפים בכבוד העליון.
 כ"ל] : [ב"ז ע"א] א' מדוי עברו והתעכבו בכל היכל מניח שם בחינה אחת שהיא מיוחדת כ"ל :
 ג' הענין הוא בבחינה אף. כ"ל : ח' זה בזה להיות נקשרים כולם בכבוד שבהיכל ק"ה כ"ל :
 מ' להיות כל הענפים מתקבצין תחת שרשם כ"ל : יו"ד באצילות אחר שכללי העולמות כ"ל : יב
 המשרתים שאלה העולמות, כ"ל : יג ההשפעה בהשלמת הבחינה כ"ל : בא מושרשים כ"ל : יב
 וכל התיקונים כ"ל : בב ולא הולכו אלא מיני התיקונים שהולכו לפי מיני הקלוקלים המושרשים
 כ"ל : וע"כ עשה כל. כ"ל : [ב"ג מ"ה וז"ן שידע היותם כ"ל] : ב"ו המסות ששם האדון ב"ה
 בסבב הבחינה כ"ל : כמ' חלויים בחיבורי מ"ה וז"ן כי מן החיבורים כ"ל : למ"ד שחלוצה
 חיבורים נמשך רבות המובנה ומאחז חיבורים ההסתמה ושניהם הולכים לתקן מלאות החושך העצמי
 של התחתונים אף כ"ל דרכים האלה כ"ל : ל"ב אינו אלא מתקן ז"ן אף כ"ל : לג הי' לרדך
 לדעת טעמי כל הספירות כ"ל : [ל"ד חלוי ברזון העליון כ"ל] : לו לכל אחד מהם על פי
 הסמם העולם שזכרו ויש, כ"ל : לו חלוי במ"ה וז"ן שזכרו כ"ל : [ל"ח האדון ב"ה כ"ל] :
 מ' כי בעוס"ב ודאי כל אחד מקבל, כ"ל : מא שמגיע לתקן לפי דרך הריבוי מתקן בריבוי ולמי
 שמגיע להענין יתקן בסיתוס ולירוף אף אם רוצה האדון ב"ה לנהג לפי מעשי בני האדם כ"ל -
 (ע"ב) [א' בהסגת הש"י. הוא ר"ת בהסגת השכר ועינש : טו נסיונות בעבור ההסגה כ"ל :
 כמ' וסורין דרבי (ב"מ דף פ"ה) : לג יהיו נרכבים עיני כ"ל : לו היה החיבור בכל שאר כ"ל] :
 כו שאפילו מה שיבוא לפי הנזירה העליונה כ"ל : [ב"ז ע"א] ו' לפי מה שחקק האדון כ"ל :
 לה כל הדמויות הללו כו', כ"ל (ונחמר בדפוס תיבת כו') : מא אלו פנימיות ואלו חיצוניות כ"ל :

(סליק התיקונים)

התיקונים האלה באו לי מן הרב זכור' ר' שמואל לוריא כ"י, ולפי הנראה הניחם עפ"י הכ"י
 ומע' שהוספנו הוא בא במוסגר במרוכב :